

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НОВОМ САДУ
ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ЈАВНО ПРАВО

**Начело ефикасности у
међународном кривичном правосуђу**

ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Ментор:

Проф. др Бојан Тубић

Кандидат:

Миодраг Ђујић ДЈ 6/15

Нови Сад, 2020. године

Сину Александру.

*С очекивањем да ће будућност посветити
узвишеним циљевима и добробити човечанства*

UNIVERZITET U NOVOM SADU
PRAVNI FAKULTET U NOVOM SADU

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

Redni broj: RBR	
Identifikacioni broj: IBR	
Tip dokumentacije: TD	Monografska dokumentacija
Tip zapisa: TZ	Tekstualni štampani materijal
Vrsta rada (dipl., mag., dokt.): VR	Doktorska disertacija
Ime i prezime autora AU	Miodrag Čujić
Mentor (titula, ime, prezime, zvanje): MN	Prof. dr Bojan Tubić, vanredni profesor
Naslov rada: NR	Načelo efikasnosti u međunarodnom krivičnom pravosuđu
Jezik publikacije: JP	Srpski
Jezik izvoda: JI	Srp./eng.
Zemlja publikovanja: ZP	Republika Srbija
Uže geografsko područje: UGP	Autonomna pokrajina Vojvodina, Novi Sad
Godina: GO	2019.
Izdavač: IZ	Autorski reprint
Mesto i adresa: MA	Trg Dositeja Obradovića 1, 21000 Novi Sad
Fizički opis rada: FO	(broj poglavlja / stranica / slika / grafikona / referenci/ priloga) Doktorska disertacija ima 7 poglavlja (uvod, zaključak i pet poglavlja u centralnom delu rada), spisak literature i priloge. Ukupan broj stranica je 723, od čega je 463 stranica integralnog teksta. Ukupan broj fusnota je 1.082 (dodatnih 7 fusnota je u okviru priloga). Ukupan broj referenci 138 strane literature, 27 domaće literature, 66 pravnih izvora, 31 elektronskih izvora, predmeti međunarodnih krivičnih sudova. Ukupan broj priloga je 6 (247 stranica integralnih + 10). Biografija (3 strane). Ukupan broj tabela je 8, a grafikona 50.
Naučna oblast: NO	Pravo
Naučna disciplina: ND	Međunarodno javno pravo

Predmetna odrednica, ključne reči: PO	međunarodno humanitarno pravo, međunarodni krivični sudovi, IMT, IMTFE, ICTY, ICTR, ECCC, STL, STSL, MICT, MCET, ICC, NATO, zločinačke organizacije, agresija, ratni zločini, zločini protiv čovečnosti, genocid, načela, efikasnost.
UDK	
Čuva se: ČU	Biblioteka Pravnog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu
Važna napomena: VN	
Izvod: IZ	<p>Savremeni koncepti međunarodnog krivičnog prava odavno su napustili pravne okvire, načela i tradiciju očuvanja svetskog mira, jer se međunarodno pravo više ne primenjuje, ono se tumači i to na onaj način koji odgovara političkim strujama u međunarodnim odnosima.</p> <p>Na koji način je došlo do vulgarizacije međunarodnog krivičnog prava i u kojoj meri je ono izraženo najpribližnije govore slučajevi pokrenuti pred međunarodnim krivičnim sudovima. Analizom rada međunarodnih krivičnih sudova u smislu: konstituisanja suda, definisanja materijalnih i procesnih normi, izvođenju dokaza, izmenom i dopunom Pravilnika o postupku i dokazima, isticanju određenih krivičnih dela, različitim standardima i načinu vrednovanja nastupelih posledica, nacionalnij pripadnosti subjekata u postupku... mogu se prepoznati mnogi problemi koji su diskreditovali postojanje načelnih pitanja istine, objektivnosti i pravičnosti. U ovim načelima nalaze se potencijalna rešenja efikasnosti međunarodnih krivičnih sudova, ali stiće se utisak da bi rešenjem ovih problema pravda bila dostižna i za one koji su prouzrokovali niz ozbiljnih sukoba u svetu. Shodno tome, potrebno je zapitati se da li međunarodna zajednica uopšte želi da postoji institucija kao što je Međunarodni krivični sud?</p> <p>Međunarodni krivični sudovi, do sada su više ličili na institucije koje su bile podređene medijskim kampanjama usmerenim protiv unapred etiketiranih država i nosioca njihove suverene vlasti, što se u velikom broju slučajeva pokazalo kao idealan paravan za pokretanje agresivnih ratova. Ako je Međunarodni krivični sud nadležan, između ostalog, i za dela agresije, zbog čega celokupna međunarodna zajednica čuti i ništa ne preduzima po pitanju okupacije autonomne pokrajne Kosova i Metohije i</p>

	<p>ne suprotstavi se rušilačkim ideologijama pripajanja susednim državama. Zar to ne predstavlja rušilački faktor bezbednosti i mira u regionu? Većina država u svetu, a posebno u Evropi, ima sličnih problema koji su manje ili više transparentni, ali ukoliko se nastavi sadašnjim putem slična sudbina mogla bi i njih da zadesi.</p> <p>Da bi međunarodni krivični sudovi bili u mogućnosti da obavljaju funkciju zbog koje su osnovani njihova nadležnost treba da isključi svaki vid ekonomske i političke zavisnosti. Svoju nadležnost sudovi treba da zasnivaju na pravilima <i>bona fides</i> kojima bi kao Sudovi regiona svoju pravnu snagu crpili iz kodifikovanog međunarodnog krivičnog prava i postulata običajnih pravnih pravila. Takve sudove je moguće uspostaviti, pod uslovom da se postojeći politizovani birokratski sistem sudija i tužilaca u međunarodnim krivičnim sudovima zameni novim regionalnim rešenjima i koncepcijama nezavisnih mehanizama kontrole.</p>
Datum prihvatanja teme od strane Senata: DP	
Datum odbrane: DO	
Članovi komisije: (ime i prezime / titula / zvanje / naziv Organizacije / status) ND	<p>Predsednik: prof. dr Snežana Brkić, redovni profesor Pravnog fakulteta, Univerziteta u Novom Sadu</p> <p>Član: prof. dr Aleksandar Gajić, vanredni profesor Pravnog fakulteta, Univerziteta u Beogradu</p> <p>Član: prof. dr Bojan Tubić, vanredni profesor Pravnog fakulteta, Univerziteta u Novom Sadu</p>

**UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF LAW**

KEY WORD DOCUMENTATION

Accession number: ANO	
Identification number: INO	
Document type: DT	Monograph documentation
Type of record: TR	Textual printed material
Contents code: CC	Doctoral (Ph.D.) dissertation
Author: AU	Miodrag Čujić
Mentor: MN	Bojan Tubić, Ph.D.
Title: TI	
Language of text: LT	Serbian
Language of abstract: LA	Eng./ser.
Country of publication: CP	Republic of Serbia
Locality of publication: LP	Autonomous Province of Vojvodina, Novi Sad
Publication year: PY	2019.
Publisher: PU	Author's reprint
Publication place: PP	Square Dositeja Obradovića 1, 21000 Novi Sad
Physical description: PD	(number of chapters / pages / pictures / graphs / references / appendices) The doctoral dissertation has 7 chapters (introduction, conclusion and five chapters in the central part of the paper), list of references and appendices. The total number of pages is 723, of which 463 are pages of integral text. The total number of footnotes is 1,082 (an additional 7 footnotes are in the attachment). Total number of references 138 foreign literature, 27 domestic literature, 66 legal sources, 31 electronic sources, cases of international criminal courts. The total number of attachments is 6 (247 pages integral + 10). Biography (3 pages). The total number of tables is 8, and the chart is 50.
Scientific field SF	Law
Scientific discipline SD	International law

Subject, Key words SKW	international humanitarian law, international criminal courts, IMT, IMTFE, ICTY, ICTR, ECCC, STL, STSL, MICT, MCET, ICC, NATO, criminal organizations, aggression, war crimes, crimes against humanity, genocide, principles, efficiency.
UC	
Holding data: HD	Library of the Faculty of Law, University of Novi Sad
Note: N	
Abstract: AB	<p>Modern concepts of international criminal law have long since left the legal frameworks, principles and tradition of preserving world peace, because international law is no longer applicable, it is interpreted in a way that is consistent with political currents in international relations.</p> <p>How has the vulgarisation of international criminal law come about and to what extent is it most closely illustrated by cases brought before international criminal courts. By analyzing the work of international criminal courts in terms of: constituting a court, defining substantive and procedural norms, presenting evidence, amending the Rules of Procedure and Evidence, highlighting certain criminal offenses, different standards and the way of evaluating the consequences, the national affiliation of the subjects in the proceedings ... many problems can be identified that have discredited the existence of fundamental questions of truth, objectivity and fairness. These principles provide potential solutions to the effectiveness of international criminal courts, but the impression is that by resolving these problems, justice would be attainable for those who have caused a number of serious conflicts in the world. Accordingly, one has to wonder if the international community wants an institution such as the International Criminal Court at all?</p> <p>International criminal courts have so far been more like institutions subordinate to media campaigns against pre-labeled states and holders of their sovereign power, which in many cases proved to be an ideal front for launching aggressive wars. If the International Criminal Court has jurisdiction over, among other things, acts of aggression, for which reason the entire international community is silent and does nothing about the occupation of the autonomous provincial Kosovo and Metohija and does not oppose the</p>

	<p>destructive ideologies of annexation to neighboring countries. Doesn't that represent the destructive factor of security and peace in the region? Most countries in the world, and especially in Europe, have similar problems that are more or less transparent, but if they continue along the same path, a similar fate could befall them.</p> <p>In order for international criminal courts to be able to perform the function for which they were founded, their jurisdiction should exclude any form of economic and political dependence. Courts should base their jurisdiction on <i>bona fides</i> rules which, as the Courts of the Region, derive their legal power from codified international criminal law and the common law rules. Such courts can be established, provided that the existing politicized bureaucratic system of judges and prosecutors in international criminal courts is replaced by new regional solutions and concepts of independent control mechanisms.</p>
Accepted on Senate on: AS	
Defended: DE	
Thesis Defend Board: DB	<p>Chairperson: Ph.D. Snezana Brkic, full professor at the Faculty of Law, University of Novi Sad</p> <p>Member: Ph.D. Aleksandar Gaic, Associate Professor at the Faculty of Law, University of Belgrade</p> <p>Member: Ph.D Bojan Tubic, Associate Professor at the Faculty of Law, University of Novi Sad</p>

Докторска дисертација

Начело ефикасности у међународном кривичном правосуђу

Сажетак:

Савремени концепти међународног кривичног права одавно су напустили правне оквире, начела и традицију очувања светског мира, јер се међународно право више не примењује, оно се тумачи и то на онај начин који одговара политичким струјама у међународним односима.

На који начин је дошло до вулгаризације међународног кривичног права и у којој мери је оно изражено најприближније говоре случајеви покренути пред међународним кривичним судовима. Анализом рада међународних кривичних судова у смислу: конституисања суда, дефинисања материјалних и процесних норми, извођењу доказа, изменом и допуном Правилника о поступку и доказима, истицању одређених кривичних дела, различитим стандардима и начином вредновања наступелих последица, националној припадности субјеката у поступку.... могу се препознати многи проблеми који су дискредитовали постојање начелних питања истине, објективности и правичности. У овим начелима налазе се потенцијална решења ефикасности међународних кривичних судова, али стиче се утисак да би решењем ових проблема правда била достижна и за оне који су проузроковали низ озбиљних сукоба у свету. Сходно томе, потребно је запитати се да ли међународна заједница уопште жели да постоји институција као што је Међународни кривични суд?

Међународни кривични судови, до сада су више личили на институције које су биле подређене медијским кампањама усмереним против унапред етикетираних држава и носиоца њихове суверене власти, што се у великом броју случајева показало као идеалан параван за покретање агресивних ратова. Ако је Међународни кривични суд надлежан, између осталог, и за дела агресије, због чега целокупна међународна заједница ћути и ништа не предузима по питању окупације аутономне покрајне Косова и Метохије и не супротстави се рушилачким идеологијама припајања суседним државама. Зар то не представља рушилачки фактор безбедности и мира у региону? Већина држава у свету, а посебно у Европи, има сличних проблема који су мање или више транспарентни, али уколико се настави садашњим путем слична судбина могла би и њих да задеси.

Да би међународни кривични судови били у могућности да обављају функцију због које су основани, њихова надлежност треба да искључи сваки вид економске и политичке

зависности. Своју надлежност судови треба да заснивају на правилима *bona fides* којима би као Судови региона своју правну снагу црпили из кодификованог међународног кривичног права и постулата обичајних правних правила. Такве судове је могуће успоставити, под условом да се постојећи политизовани бирократски систем судија и тужиоца у међународним кривичним судовима замени новим регионалним решењима и концепцијама независних механизма контроле.

Кључне речи: међународно хуманитарно право, међународни кривични судови, ИМТ, ИМТФЕ, ИСТУ, ИСТР, ЕССС, STL, STSL, МИСТ, МСЕТ, ICC, НАТО, злочиначке организације, агресија, ратни злочини, злочини против човечности, геноцид, начела, ефикасност.

Научна област: Праве науке

Ужа научна област: Међународноправна

Doctoral dissertation

The principle of efficiency in international criminal justice

Abstract:

Modern concepts of international criminal law have long since left the legal frameworks, principles and tradition of preserving world peace, because international law is no longer applicable, it is interpreted in a way that is consistent with political currents in international relations.

How has the vulgarisation of international criminal law come about and to what extent is it most closely illustrated by cases brought before international criminal courts. By analyzing the work of international criminal courts in terms of: constituting a court, defining substantive and procedural norms, presenting evidence, amending the Rules of Procedure and Evidence, highlighting certain criminal offenses, different standards and the way of evaluating the consequences, the national affiliation of the subjects in the proceedings ... many problems can be identified that have discredited the existence of fundamental questions of truth, objectivity and fairness. These principles provide potential solutions to the effectiveness of international criminal courts, but the impression is that by resolving these problems, justice would be attainable for those who have caused a number of serious conflicts in the world. Accordingly, one has to wonder if the international community wants an institution such as the International Criminal Court at all?

International criminal courts have so far been more like institutions subordinate to media campaigns against pre-labeled states and holders of their sovereign power, which in many cases proved to be an ideal front for launching aggressive wars. If the International Criminal Court has jurisdiction over, among other things, acts of aggression, for which reason the entire international community is silent and does nothing about the occupation of the autonomous provincial Kosovo and Metohija and does not oppose the destructive ideologies of annexation to neighboring countries. Doesn't that represent the destructive factor of security and peace in the region? Most countries in the world, and especially in Europe, have similar problems that are more or less transparent, but if they continue along the same path, a similar fate could befall them.

In order for international criminal courts to be able to perform the function for which they were founded, their jurisdiction should exclude any form of economic and political dependence. Courts should base their jurisdiction on *bona fides* rules which, as the Courts of the Region, derive their legal power from codified international criminal law and the common law rules. Such courts can be established, provided that the existing politicized bureaucratic system of judges and

prosecutors in international criminal courts is replaced by new regional solutions and concepts of independent control mechanisms.

Key words: international humanitarian law, international criminal courts, IMT, IMTFE, ICTY, ICTR, ECCC, STL, STSL, MICT, MCET, ICC, NATO, criminal organizations, aggression, war crimes, crimes against humanity, genocide, principles, efficiency.

Scientific field: Legal science

Narrow scientific field: International law

Садржај

Предговор.....	1
Начело ефикасности у поступцима међународних кривичних судова.....	3
Постављање проблема и методологија излагања.....	5
1. Проблем истраживања.....	5
2. Предмет истраживања.....	6
3. Циљ и задатак истраживања.....	7
4. Хипотетички оквир истраживања (хипотезе).....	8
5. Индикатори и инструменти истраживања.....	11
5.1 Суђење у разумном року.....	11
5.2 Ефикасност тужилаштва у иницирању кривичног поступка.....	12
5.3 Исход кривичног поступка.....	12
5.4 Техничка питања о ефикасности међународних кривичних судова.....	12
5.4.1 <i>Преглед структуре судија у односу на националну припадност у међународним кривичним судовима</i>	13
5.4.2 <i>Преглед утрошених средстава на буџет међународних кривичних судова</i>	13
5.4.3 <i>Преглед држава у којима су осуђени за злочине прописане међународним правом издржавали казну</i>	14
6. Друштвена оправданост истраживања.....	14
7. Досадашња истраживања.....	15
8. Оправданост упоредних приступа у односу на елементе међународних кривичних судова од првих <i>ad hoc</i> кривичних судова до савременог Међународног кривичног суда.....	16
9. Терминолошке напомене.....	19

Део први

Основна теоријска питања о начелу ефикасности

1. Појмовно одређивање начела ефикасности.....	27
1.1 Опште тумачење.....	28
1.1.1 <i>У ширем смислу</i>	28
1.1.2 <i>У ужем смислу</i>	29
1.2 Нормативно тумачење.....	30
1.2.1 <i>У материјално-правном смислу</i>	31
1.2.2 <i>У процесно-правном смислу</i>	33
1.2.3 <i>У смислу рационализације</i>	35
2. Значај начела ефикасности за покретање, вођење и окончање судског поступка.....	36
2.1 Претходни кривични поступак.....	36
2.2 Главни претрес.....	38
2.3 О окончање кривичног поступка.....	38
2.1 Постпенални поступак.....	39
3. Начело ефикасности у кривичним поступцима међународног карактера.....	39
4. Чиниоци ефикасности на примеру Европског суда за људска права.....	42
5. Сврсисходност начела ефикасности.....	48

Део други
Основна обележја међународних кривичних судова
(од првих ad hoc кривичних судова до Сталног међународног кривичног суда)

I - Узроци и поводи настанка међународних кривичних судова.....	51
1. Догађаји који су претходили међународним кривичним судовима.....	51
1.1 Други светски рат.....	54
1.2 Грађански рат у бившој Југославији.....	55
1.3 Злочини у Руанди.....	60
1.4 Камбоџа.....	63
1.5 Сијера Леоне.....	65
1.6 Источни Тимор.....	66
1.7 Терористички акти у Либану.....	67
1.8 Актуелни догађаји широм света.....	68
1.8.1 <i>Ситуације под истрагом</i>	68
1.8.2 <i>Прелиминарни предмети</i>	74
II – Формално правни основи успостављања међународних кривичних судова и њихова категоризација.....	79
1. Међународно кривично и хуманитарно право као извор архаичних и модерних концепата међународног кривичног правосуђа.....	79
2. Категоризација извора у процесу настанка међународних кривичних судова.....	81
2.1 У односу на период историјског развоја.....	81
2.1.1 <i>Период успона ad hoc судова</i>	82
2.1.2 <i>Период слабљења ad hoc судова</i>	84
2.1.3 <i>Период хибридних решења међународног кривичног правосуђа</i>	86
2.1.4 <i>Период унификације Међународног кривичног суда</i>	87
2.2 Однос усклађивања материјалног и процесног права.....	88
2.3 У односу доминације између правних система.....	92
2.4 У односу на форму утврђивања правне норме.....	95
2.4.1 <i>Мировни споразум</i>	96
2.4.2 <i>Једностранни правни акт</i>	98
2.4.3 <i>Уговорна обавеза</i>	100
2.5 У односу на обавезујуће стране.....	103
2.5.1 <i>Норме диспозитивног права</i>	104
2.5.2 <i>Норме императивног права</i>	105
2.6 У односу на врсте аката.....	106
2.6.1 <i>Обичаји и обичајно правна правила</i>	106
2.6.2 <i>Конвенције, декларације и протоколи</i>	109
2.6.3 <i>Резолуције и правилници</i>	111
2.6.4 <i>Уговору УН и страна у поступку</i>	113
3. Процес интегрисања свих извора међународног хуманитарног и кривичног права у Римском статуту.....	113
III – Организација и надлежност међународних кривичних судова.....	119
1. Субјекти међународних кривичних судова и њихова надлежност.....	119
1.1 Токијски поступак.....	119
1.1.1 <i>Судско веће</i>	119
1.1.2 <i>Тужилаштво</i>	121

1.1.3 <i>Оптужени и одбрана</i>	121
1.2 Нирнбершки поступак.....	122
1.2.1 <i>Судско веће</i>	122
1.2.2 <i>Тужилаштво</i>	124
1.2.3 <i>Оптужени и њихов правни положај</i>	124
1.3 Међународни кривични суд за бившу Југославију.....	125
1.3.1 <i>Судско већа</i>	126
1.3.2 <i>Тужилаштво</i>	128
1.3.3 <i>Секретар/Секретаријат</i>	129
1.3.4 <i>Оптужени и одбрана</i>	129
1.4 Међународни кривични суд за Руанду.....	130
1.4.1 <i>Судско већа</i>	130
1.4.2 <i>Тужилаштво</i>	132
1.4.3 <i>Секретар/секретаријат</i>	133
1.4.4 <i>Оптужени и одбрана</i>	133
1.5 Механизам међународних кривичних судова.....	134
1.5.1 <i>Судско већа</i>	134
1.5.2 <i>Тужилаштво</i>	135
1.5.3 <i>Секретаријат</i>	135
1.5.4 <i>Одбрана</i>	136
1.6 Хибридни судови.....	136
1.6.1 Посебна већа судова Камбоџе.....	136
1.6.1.1 <i>Судско већа</i>	137
1.6.1.2 <i>Тужилаштво</i>	138
1.6.1.3 <i>Оптужени и одбрана</i>	139
1.6.1.4 <i>Канцеларија администрације</i>	139
1.6.2 Специјални суд за Либан.....	140
1.6.2.1 <i>Судско већа</i>	141
1.6.2.2 <i>Тужилаштво</i>	141
1.6.2.3 <i>Секретар</i>	142
1.6.2.4 <i>Канцеларија одбране</i>	142
1.6.3 Специјални суд за Сијера Леоне.....	143
1.6.3.1 <i>Судско већа</i>	144
1.6.3.2 <i>Тужилаштво</i>	145
1.6.3.3 <i>Секретар</i>	145
1.6.3.4 <i>Одбрана и оптужени</i>	146
1.6.4 Специјална већа за тешке злочине у Источном Тимору.....	146
1.6.4.1 <i>Судско већа</i>	147
1.6.4.2 <i>Органи прелазне администрације у Источном Тимору</i>	147
1.6.5 Стални међународни кривични суд.....	148
1.6.5.1 <i>Председник/Председништво</i>	148
1.6.5.2 <i>Судско већа/одељења</i>	148
1.6.5.3 <i>Канцеларија тужилаштва</i>	150
1.6.5.4 <i>Одбрана</i>	151
1.6.5.5 <i>Секретар/Секретаријат</i>	151

IV – Специфичност оптужница и пресуда у поступцима пред међународним кривичним судовима	155
Општи проблеми оптужница и пресуда.....	155
1. Поступци пред првим ad hoc кривичним судовима.....	156

1.1	Нирнбершки поступак.....	156
1.2	Токијски поступак.....	167
2.	Поступци пред ad hoc судовима педесет година касније.....	182
2.1	Међународни кривични суд за бившу Југославију.....	187
2.1.1	<i>Република Хрватска</i>	188
2.1.2	<i>Босна и Херцеговина</i>	195
2.1.1	<i>Аутономна покрајна Косово и Метохија</i>	210
2.2	Међународни кривични суд за Руанду.....	222
3.	Хибридни судови.....	235
3.1	Посебна већа Камбоџе.....	235
3.2	Специјални суд за Либан.....	243
3.3	Специјални суд за Сијера Леоне.....	247
3.4	Специјална већа за тешке злочине у Источном Тимору.....	256
4.	Резидуални Механизам међународних кривичних судова.....	267
5.	Стални међународни кривични суд.....	267
6.	Особеност оптужница за Организације за удружени злочиначки подухват.....	278

Трећи део

Фактори и чиниоци који су утицали и који се и данас манифестују на интегритет међународних кривичних судова

1.	Однос међународних кривичних судова и међународних субјеката.....	287
1.1	Држава као субјекат међународног права.....	287
1.1.1	<i>Одрицање суверенитета у корист наднационалних циљева</i>	288
1.1.2	<i>Механизам који остварују поштовање уговорених обавеза</i>	289
1.2	Уједињене нације, основни субјекат и партнер у конституисању међународних кривичних судова.....	291
1.3	Однос англосаксонског и континенталног права.....	293
1.3.1	<i>Прихватљивост компромисног решења</i>	293
1.3.2	<i>Основни принципи у одређивању надлежности међународних кривичних судова</i>	294
1.4	Овлашћења и ограничења субјеката кривичног поступка.....	295
1.4.1	<i>Кодекс понашања субјеката у поступку</i>	295
1.4.2	<i>Механизам контроле субјеката кривичног поступка</i>	296
1.5	Прихватљивост и кажњивост инкриминисаних дела за све субјекте међународног права.....	298
1.6	Комплементарност.....	299
1.6.1	<i>Непостојање мере објективности пред националним судовима</i>	300
1.6.2	<i>Утицај међународних кривичних судова на исход поступка пред националним судовима</i>	301
1.7	Контролни механизам међународних кривичних судова.....	303

Део четврти
Упоредни показатељи ефикасности међународних кривичних судова
од половине XX века до данас

1. Критеријуми за одређивање ефикасности у раду међународних кривичних судова.....	307
2. Начин финансирања и одређивање буџетских средстава међународних судова.....	307
1.1 Уједињене нације и други субјекти у финансирању међународних кривичних судова.....	308
1.2 Рационализација финансирања међународних кривичних судова.....	309
3. Ефикасност субјеката међународних кривичних судова.....	315
3.1 Тужилаштво и канцеларија тужилаштва.....	316
3.1.1 <i>Однос процесуираних и непроцесуираних лица</i>	317
3.1.2 <i>Структура кривичних дела</i>	320
3.1.3 <i>Структура оптужница</i>	323
3.1.3.1 <i>Нирнбершки процес</i>	323
3.1.3.2 <i>Токијски процес</i>	325
3.1.3.3 <i>Међународни кривични суд за бившу Југославију</i>	328
3.1.3.4 <i>Међународни кривични суд за Руанду</i>	334
3.1.3.4.1 <i>Радње извршења геноцида у односу на ICTY и ICTR</i>	337
3.1.3.5 <i>Посебна већа судова у Камбоџи</i>	340
3.1.3.6 <i>Специјални суд за Сијера Леоне</i>	343
3.1.3.7 <i>Специјално веће за тешке злочине у Источном Тимору</i>	346
3.1.3.8 <i>Међународни кривични суд (ICC)</i>	348
3.2 Судије и судска већа.....	352
3.2.1 <i>Састав међународних судија према националној припадности</i>	352
3.2.2 <i>Мандат и реизбор судија у међународним кривичним поступцима</i>	362
3.2.3 <i>Време трајања поступка (од оптужнице до пресуде)</i>	364
3.2.4 <i>Исход поступка у односу на пресуде</i>	370
3.2.5 <i>Окончани поступци и поступци у току</i>	374
3.3 Окривљени.....	376
3.3.1 <i>Време проведено у притвору током истраге</i>	377
3.3.2 <i>Превремено пуштање на слободу и ослобођење од казне</i>	382
4. Ефикасност постпеналног поступка.....	387
4.1 Државе у којој осуђени издржавају казне.....	387

Део пети
Перспективе међународног кривичног правосуђа

1. Мере које претходе формирању међународних кривичних судова.....	391
1.1 Утврђивање потребног нивоа образовања будућих кадрова међународног правосуђа.....	391
1.1.1 <i>Селекција најбољих правника на националном нивоу</i>	392
1.1.2 <i>Усавршавање и размена искуства на регионалном и међународном нивоу</i>	392
1.1.3 <i>Ангажовање најбољих стручњака и емеритуса у судској пракси и теорији међународног права</i>	394

1.2	Усклађивање норми међународног права.....	395
1.2.1	<i>Флексибилност Римског статута према националним законима.....</i>	395
1.2.2	<i>Римски статут и обичајна правна правила по регионалном принципу....</i>	397
2.	Независност институција међународних кривичних судова.....	398
2.1	Независни субјекти у формирању међународних кривичних судова.....	398
2.2	Финансирање из регионалних фондова држава чланица.....	400
2.3	Ограничење улоге Уједињених нација и међународних организација.....	402
2.4	Посебан статус субјеката у поступку на свим нивоима.....	403
3.	Начини остваривања надлежности међународних судова.....	405
3.1	Енумерација кривичних дела у складу са начелом комплементарности.....	405
3.2	Пружање могућности странама у поступку да постигну решења у оквиру националних судова по принципу реципроцитета.....	407
3.3	Пружање могућности странама да иницирају поступак пред Међународним кривичним судом, без могућности повлачења захтева.....	408
4.	Механизми осигурања поштовања обавеза према међународним судовима.....	408
5.	Механизми контроле субјеката међународних кривичних судова.....	410
5.1	Кодекси са императивном клаузолу.....	411
5.2	Ограничење времена за суђење у разумном року.....	412
5.3	Приговори на поступак и суђење делегираних субјеката стране у поступку.....	413
6.	Реализација пресуде након окончања поступка пред Међународним кривичним судом.....	413
6.1	Обавезе државе чији је осуђеник држављанин.....	414
6.1.1	Могућност избора државе у којој ће осуђеник издржавати казну.....	415
6.1.2	Механизми контроле поштовања одлуке Међународног кривичног суда.....	415
7.	Могућност условног и превременог отпуста осуђеног лица.....	416
	Закључна разматрања.....	419

Литература, правни и електронски извори

Страна литература.....	429
Домаћа литература.....	438
Правни извори.....	440
Електронски извори.....	442
Судски предмети.....	444

Инструменти за прикупљање статистичких података и компаративну анализу

Анекс/прилог

1. - Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова.....	1
2. - Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка).....	76
2.a - Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до Изрицања првостепене пресуде).....	138
3. – Преглед исхода поступка пред међународним кривичним судовима.....	173
4. – Преглед структуре судија у односу на националну припадност у међународним кривичним судовима.....	235
5. – Преглед утрошених средстава на буџет међународних кривичних судова.....	238
6. – Преглед држава у којима су осуђени за злочине прописане међународним правом издржавали казну.....	247

Биографија.....	249
-----------------	-----

ПРЕДГОВОР

Међународно право крајем XIX и почетком XX века представљало је предмет све учесталијег интересовања великог броја пацифиста који су били свесни последица ратова које, нажалост ни на који начин нису биле правно ограничене.

Њихова основна замисао била је изградња јединствених међународних правила базираних на ограничењима рата и ратних дејстава. Иако су две међународне конференције у Хагу (1899 и 1907) изградиле читав низ конвенција којима је направљен правни оквир у том смеру, не може се похвалити великим успехом имајући у виду чињеницу да су те норме имале више дискрециони карактер, а њихово непоштовање није резултирало никаквим репресивним мерама.

Трагајући за механизмима који би били прихватљиви с аспекта суверености држава и очувања мира и правичности успостављен је Међународни кривични суд, као главни јемац поштовања ових принципа. У том смислу често су изношени различити ставови како из практичних искустава самих међународних кривичних судија, тужилаца или браниоца, тако и уважених правника из сфере друштвених наука. Проблем је, међутим, у чињеници да су се сва досадашња истраживања углавном бавила последицом ратних разарања, а никако узроцима и поводима који су довели до њих.

Када је реч о правним оквирима међународног кривичног права и правосуђа неопходно је указати на његову материјалну и процесну улогу.

У материјално-правном смислу међународни судови су се више бавили геноцидом, ратним злочинима и злочинима против човечности, док је агресија као посебно кривично дело најчешће потискивана у други план, свесно или несвесно (с изузетком Нирнбершког и Токијског процеса). Други проблем материјало-правног карактера огледа се у прихватљивости кодификованих дела у националним законодавствима и њиховој компатабилности са утврђеним правним поретком (обичајним правним правилима).

У процесно-правном смислу до изражаја су долазила различита решења, од *ad hoc* трибунала; прелазног механизма кривичних судова; преко хибридних судова до актуелног Међународног кривичног суда. Проблеми процесно-правног карактера за разлику од материјалног су можда и сложенији, јер су везани за низ фактора и чинилаца, попут финансијских, организационих, кадровских, функционалних...

- једном речју низа параметара који указују на ефикасност међународних кривичних судова како у преткривичном, кривичном, тако и у постпеналном поступку.

Поштовање обавеза пред међународним кривичним судовима било је везано за државу као заштитника права сопствених држављана. Међутим, међународни кривични судови често су служили као идеалан инструмент за поткусуривања водећих сила, и уместо правде своју суштину су тражили у политичком ангажману. Тај ангажман кроз сплет историјских догађаја искоришћен је у неколико наврата за општу осуду међународне заједнице против једне државе, односно једног народа за преступе њених појединаца. Судска пракса међународних кривичних судова, неретко је у својим пресудама износила такве ставове, што се негативно манифестовало на питање непристрасности и правичности.

Да би се отклониле све сумње сврсисходности система међународног правосуђа потребно је извршити потпуну анализу ефикасности свих међународних кривичних судова на једном месту. Кроз такву анализу било би могуће указати на проблеме са којима се међународни кривични судови сусрећу у свом раду и евентуално извели конструктивни предлози који би као такви довели до рационалних решења с нагласком на ефикасност међународног кривичног правосуђа.

Дакле темељним сагледавањем чинилаца и фактора ефикасности, односно неефикасности у систему међународног кривичног правосуђа, дошло би се до кристализације и идентификације нелогичности и аномалија које опструишу рад међународних судова, чиме би се дефинисали основни принципи одрживости и нужности постојања институција међународног кривичног правосуђа. С друге стране, имајући у виду да је међународно кривично право живо, да је део свакодневице, да представља предмет политичких илузија и добар инструмент за манипулацију између народа, потребно је размотрити постојеће механизме и њихову функцију прилагодити новом времену или утицати на извођење нових решења.

Сходно наведеном, ефикасност не треба сматрати јединим чиниоцем успешности функционисања међународних кривичних судова, већ једним од параметара које треба усмерити у оном правцу који одражава не само егзистенцију међународног кривичног правосуђа, већ очување светског мира и просперитета на регионалном и међународном нивоу.

I. НАЧЕЛО ЕФИКАСНОСТИ У ПОСТУПЦИМА МЕЂУНАРОДНИХ КРИВИЧНИХ СУДОВА

Одређивање ефикасности у поступању међународних кривичних судова је сложен процес условљен низом чинилаца и фактора, које је понекад веома тешко ускладити са нужношћу и прихватљивошћу у исто време. Разлог такве тврдње треба потражити у различитостима. Од свог оснивања, светска заједница је обухватила државе које припадају различитим географским, културним и верским подручјима.¹ Ове различитости дефинисале су правни поредак и правосудни систем специфичан свакој држави у складу са њеним обичајним, верским и регионалним специфичностима. Превазилажење различитости између држава започето је захваљујући саветодавном комитету правника, именованом од стране Друштво народа, која је препоручила оснивање Високог суда надлежног за гоњење злочина почињених против међународног јавног реда и против универзалног права народа.² Неуспех у том подухвату увек се ослањао само на један проблем, а то је како се одређи националног суверенитета у корист наднационалног система. У том питању се крију суштински разлози нужности и прихватљивости универзалног система правичности.

Да би један кривични поступак био правичан потребно је да се на националном нивоу, уложе племенити напори да се судови изолују од политике.³ Искључивањем политичког утицаја, потискују се национални интереси и у први план долази до изражаја сврсисходност међународног кривичног суда. Поред наведеног треба размотрити повезаност постојећих правних система на одређеном географском подручју (нпр. регионалног карактера), кроз ангажовање правника међународног кривичног права којима су познати обичаји, културолошка и религијска својства тог поднебља. Осим утицаја правне традиције, правна специјализација правника такође може играти улогу.⁴

Непримерено је говорити о универзалном међународном кривичном правосуђу, ако су носиоци функције главних субјеката у међународном кривичном поступку везани искључиво за припадност само одређеним националним, односно државним

¹ A. Cassese, *International Law*, Oxford University Press, Oxford, second edition, 2005, 25.

² G.K. McDonald, O.Swaak-Goldaman, *Substantive and Procedural Aspects of International Criminal Law: The Experience of International and National Courts*, Kluwer Law International, The Hague, 2000, 40.

³ W. Schabas, *Unimaginable Atrocities: Justice, Politics and Rights at the War Crimes Tribunal*, Oxford University Press, Oxford, 2012, 3.

⁴ G. Sluiter, H. Friman, S. Linton, S. Zappala, S. Vasilev, *International Criminal Procedure: Rules and Principles*, Oxford University Press, Oxford, 2013, 44.

ентитетима. У том контексту потребно је континуирано бављење питањем утврђивања образовне потребе будућих кадрова из области међународног кривичног права на националном и регионалном нивоу.

За успостављање система међународног кривичног и процесног права у почетној фази могло би се рећи да су значајну улогу одиграли обичајно право и грађанско право, укључујући и правне системе који одражавају исламско право и многе друге варијације.⁵ Међународно кривично право је имало врло мало времена да се развије независно од тог разноврсног националног правног система, јер је већина тог развоја дошла у протеклих 20 година.⁶ У плурализму правних система и процедура могуће је дефинисати универзална начела, али није могуће у потпуности глобализовати све одредбе међународног права. Традиција и обичаји представљају елемент суверенитета држава, односно региона, од којих већина тешко одступа, тако да широка схватања стручњака међународног права у том контексту треба сужавати.

Институција попут међународног кривичног суда не би смела да буде условљена политичким и финансијским интересима. Чињеница је да су поједине међународне институције политичког и економског значаја централизоване, и често резервисане за улогу појединих светских држава – лидера у свету, коју исти умеју да користе како би маргинализовали улогу међународног правосуђа. Да би међународни кривични судови имали функционалну улогу и вредност као тековину слободарске борбе у свету, неопходно је да се изузму од сваког утицаја и зависности како у политичком, тако и у економском смислу. Тај циљ могуће је постићи децентрализацијом, деполитизацијом и независним финансијским средствима, што на извешан начин одражава и ефикасност судског поступка на међународном нивоу.

Да би систем међународног кривичног правосуђа функционисао потребно је указати и на концепте који ближе уређују механизме - који ће с једне стране осигурати поштовање ратификованих обавеза, а с друге стране контролу субјеката међународног кривичног суда. Оба система контроле потребно је дефинисати кроз другачије концепте етичких кодекса, са израженом улогом императивних норми и ограничења. Сходно томе отварају се нова питања етичког и нормативног карактера, на којима би светска заједница треба подробније да се ангажује.

Проблем светске заједнице остаје у суштини морални проблем, он је уједно и део проблема лидерства, а међународној заједници су потребне институције кроз које

⁵ B.S. Brown, *Research Handbook on International Criminal Law*, Edward Elgar, Cheltenham UK, 2011, 10.

⁶ *Ibid*, 10.

његови чланови могу научити да раде заједно и формирају заједничке друштвене циљеве.⁷ Изградњом институција које ће имати контролну и корективну улогу у раду међународних кривичних судова акценат би био постављен на искључивање свих нежељених утицаја на кредибилитет међународног правосудног система. Због тога је очигледно да се већина међународних правила не може изградити без сталне помоћи, сарадње и подршке националних правних система.⁸

Изведени проблеми са низом питања која проистичу из њих указују на сложеност не само дефинисања начела ефикасности, већ и прагматичну оцену нужности и значаја институција међународног кривичног суда. Методолошким научним приступом поред идентификовања проблема и пружања одговора на поједина спорна питања, потребно је извести конкретна решења која ће бити одржива и применљива за многе будуће генерације.

II. ПОСТАВЉАЊЕ ПРОБЛЕМА И МЕТОДОЛОГИЈА ИЗЛАГАЊА

1. Проблем истраживања

Међународно хуманитарно право је увек представљало предмет честих полемика у политичким и научним круговима. Те полемике су се обично односиле на питања рата и механизме којима би се ратови ограничили. Интересовања за овакву иницијативу су увек постојала, што потврђује и низ теоретичара у својим тезама.

Алберико Гентили (1588-9) и Гроциус (1625) саставили су свеобухватне уговоре посвећене проблемима рата и мира са њиховим главним фокусом на европски систем држава, али не на апатридне заједнице.⁹ Ова линија се даље развијала са мноштвом уговора, укључујући Пуфендорфа (1672), Волфа (1748), и Ватела (1758).¹⁰

Кулминација међународног законодавства деветнаестог века и постизање дипломатије парламентарног стила и израде уговора – дошло је са две хашке мировне конференције 1899 и 1907 године.¹¹ Прва конференција израдила је две главне конвенције: једна о законима о рату и једна о успостављању сталног арбитражног

⁷ A. Clapham, *Brierly's Law of Nations: An Introduction to the Role of International Law in International Relation*, Oxford University Press, Oxford, 2012, 43.

⁸ *Ibid*, Cassese, 9.

⁹ M. Weller, *The Oxford Handbook of the use of force in International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 62.

¹⁰ *Ibid*.

¹¹ M.D.Evans, *International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2014, 18.

суда.¹² Замисао о формирању сталног арбитражног суда представљала је потенцијално решење за одвраћање од рата, међутим његова егзистенција није била могућа јер је била у супротности са неуједначеним националним интересима и принципима Друштво народа. Оно што представља негативну особину у развоју међународног кривичног права јесте чињеница да се међународна заједница бавила овом врстом права углавном после великих оружаных сукоба, све до оног тренутка док се не закључи мир и измири репарација, а након тога свако даље интересовање је потискивано у други план.

По окончању Другог светског рата међународна заједница је схватила да постојећем проблему треба прићи студиозније и да такав приступ може имати једино посебно формирана комисија. Комисија за међународно право је директни потомак једног од главних и најновијих редова у историјском процесу кодификације и развоја међународног права: институционализовала је техничке експертизе које ће служити ширем покретању кодификације и развоју.¹³ Иако до данас рад комисије за међународно право није у потпуности заокружен, може се констатовати да је захваљујући њеном ангажовању направљен значајан искорак у смеру институционализовања међународних кривичних судова и остваривање постепеног кодификовања одредби обичајног и грађанског права у систем норми међународног кривичног права. Различита организациона и функционална решења међународних кривичних судова од *ad hoc* судова, преко интернационалних (хибридних) судова, до савременог Сталног кривичног суда нису се показала увек ефикасним, тако да проблем њиховог усавршавања остаје увек актуелан.

2. Предмет истраживања

Када је реч о институцијама од међународног значаја до изражаја увек долази питање њихове сврсисходности и ефикасности. У том смислу и *предмет* истраживања везан за међународно кривично правосуђе, који ће бити представљен, треба сагледати у каузалној повезаности сврсисходности и ефикасности. У ужем смислу он би требао да се фокусира на исходе судских поступака својствен индикаторима и инструментима истраживања, док би у ширем смислу његова тенденција поред уочавања и идентификовања чинилаца и фактора нестабилности међународних кривичних судова

¹² Ibid.

¹³ B.G. Ramcharan, *The International Law Commission: Its approach to the codification and progressive development of international law*, Martinus Nijhoff, The Hague, 1977, 9.

требала да буде усмерена ка утврђивању оних механизма који би побољшали њихову функционалност.

3. Циљ и задатак истраживања

Имајући у виду обим материјала и распрострањеност питања у вези међународног кривичног права и међународних кривичних судова неопходно је уже дефинисање циља и задатака истраживања. Када је реч о циљу истраживања потребно је обрадити његов *научни и друштвени* значај.

Научни циљ истраживања је дескрипција, обogaћивање и развијање сазнања у области међународног кривичног права. На тај начин се систематизују сазнања о међународном кривичном праву, како у материјалном тако и процесном смислу и утиче се на постављање нових теоретских основа за унапређење међународне сарадње између субјеката међународног права.

Друштвени циљ састоји се у детаљнијем појашњавању феномена међународног кривичног правосуђа, његовој досадашњој улози на међународном нивоу, начину организовања, функционисања, пропуста, доследности примене принципа Уједињених нација и низом чинилаца и фактора који се одражавају на постојаност и нужност међународних кривичних судова. Такође, примарни друштвени циљ треба да се састоји у развоју и успостављању евентуално нових организационих и функционалних система међународног кривичног правосуђа, као и независних контролних механизма овлашћених за санкционисање свих субјеката у кривичном поступку који злоупотребе своју функцију, као и механизме које обавезују државе на поштовање обавеза утврђених међународним правом. Поједини међународни кривични судови због низа правних празнина Статута и злоупотребе судског особља своју функцију су подредили политичким интересима и тиме довели у неповољан положај поједине државе етикетирајући их као чиниоце дестабилизације у одређеном региону. У једну такву, неповољну ситуацију доведена је Република Србија и Република Српска, на шта указује један политизован кривични процес на међународном нивоу усмерен искључиво против српског народа, као главног актера и кривца свих догађаја у бившој Југославији. Дакле кључни проблем није у осуди државе, већ у осуди народа. У грађанском рату све стране су одговорне за сукоб и злочине проистекле из њега. Српски народ је током своје историје, а посебно током XX века претрпео низ страдања, које се састојало у његовом етничком чишћењу, али међународна заједница ни у једном тренутку такве

поступке није назвала правим именом - „геноцид“. Сходно томе, поред покушаја одређивања примарног друштвеног циља, кроз наведену дисертацију биће сагледане оптужнице и пресуде које би требале на известан начин да укажу међународној заједници на пропусте, да се утиче на њихову корекцију и оно што је веома значајно да се исправи неправда према српском народу, који је неосновано проглашен „геноцидним“ уместо „жртвом вековног геноцида“.

Због сложене природе постављених циљева *задатак истраживања* треба да се фокусира на одређивање: разлика позитивних и негативних обележја међународних кривичних судова у организационом и функционалном смислу; начину објективног, истинитог и правичног вредновања поступка пред међународним кривичним судовима; утврђивање економичнијих и ефективнијих модела међународних кривичних судова; дефинисање места и улоге међународног кривичног правосуђа у међународним односима; креирање објективних контролних механизма у вези међународних кривичних судова; образложење значаја међународног правосуђа за будућност.

4. Хипотетички оквир истраживања (хипотезе)

Генерална хипотеза овог истраживања полази од става да ефикасност међународног кривичног правосуђа зависи од критеријума односно начела која је међународна заједница требала да утврди у покретању, вођењу и окончању кривичног поступка ради објективног, истинитог и правичног суђења, али нажалост такви критеријуми и начела нису заступљени у пракси међународних кривичних судова. Ефикасност једне институције зависи и од њеног кредибилитета, а ако је њен кредибилитет нарушен, таква институција неће моћи да рачуна на успех у свом раду. Када су у питању међународни кривични судови одсуство кредибилитета утиче на благовремено прикупљање материјалних и личних доказа, временски теснац у њиховом извођењу и развлачење поступка у недоглед. Ако се томе дода финансијски и политички утицај ефикасност губи свој смисао. Имајући у виду потешкоће у финансирању међународних кривичних судова, логично је да се њихова буџетска средства допуњавају из различитих фондова. Средства допунских фондова могу бити издвојена од Уједињених нација, мада могу бити и инвестиције разних невладиних организација, мултинационалних компанија, успешних берзанских и брокерских представништва, па и појединаца. Уколико наведена средства пласирају поједине „развијене“ државе, увек се треба запитати какав интерес наведена држава или њени

лидери имају од инвестирања у међународно кривично правосуђе. Упоредо са интересима развија се и међународна политика, а у таквим случајевима међународна политика утиче на рад међународних институција. У том контексту долази до вулгаризације организационог и функционалног карактера међународног правосуђа, што побуђује низ етиолошких и феноменолошких појава, чији је крајњи исход неповерење у међународну заједницу. Да би се разумела одредба генералне хипотезе потребно је разрадити девет посебних радних хипотеза.

Прва хипотеза наглашава сукоб националне и међународне надлежности у којем често долази до маргинализовања државног суверенитета у корист наднационалних институција и института, са изговором потребе поштовања начела комплементарности. Оно што је спорно у овој хипотези јесте да с једне стране нису утврђени материјални стандарди поштовања права и обавеза по принципу *erga omnes*, док с друге стране не постоје међународни или регионални механизми који би остварили функцију императивног карактера у односу на државе које не желе да се придржавају утврђених обавеза.

Друга хипотеза указује на произвољност у успостављању међународних кривичних судова с нагласком на једностраност конститутивних аката Савета безбедности ван оквира своје надлежности. Посебна сфера у том смислу представља политичка подобност њихових иницијатора, док се правна оспособљеност и стручност на пољу међународног права потискује у други план. Успостављањем хибридних судова и Сталног међународног кривичног суда измењена је процедура у смислу конституисања судова по принципу уговора, међутим и у том контексту доминантну улогу има политичка подлога, а право је најчешће њен инструмент. Овом хипотезом потребно је утврдити могућност ограничења или чак потпуног изузимања политике од утицаја на међународне кривичне судове.

Трећа хипотеза истиче доминантну улогу правног система својственог англосаксонском праву. Од 2000. године инициран је Римски статут као покушај помирења англосаксонског и континенталног правног система, по принципу универзалности, који би уједно усталио и Правила о доказивању и поступку пред Међународним кривичним судом. Ова идеја имала је потенцијала али се сукобила са два проблема: постојањем контрадикторности у примени института који нису идентични за оба правна система; и немогућности прилагођавања и имплементације англосаксонског правног система јер је у супротности са културолошким и верским

схватањима, или је једноставно нејасан за цивилизацију на одређеним географским просторима.

Четврта хипотеза указује да судије међународних кривичних судова нису објективни у доношењу пресуде, што је последица непотпуних критеријума како у избору судија, тако и у недостацима евентуално утврђених Кодекса које не могу бити само дискреционог већ и императивног карактера. Такође, ограничавање или непостојање могућности покретања ванредних правних лекова од стране осуђених указује на повезаност већа у поступку решавања кривичне ствари са апелационим већем.

Пета хипотеза састоји се с једне стране у тврдњи да стварна надлежност међународних кривичних судова није у потпуности кодификована од обичајних правних правила до Римског статута, а с друге стране то потврђује и „агресија“ као посебно кривично дело међународног права које се упорно заобилази у њеном дефинисању – како у њеном изворном материјалном тумачењу, тако и у персоналном одређивању њених директних или индиректних извршилаца.

Шеста хипотеза односи се на сукоб надлежности међународних и националних кривичних судова због непотпуно дефинисаног начела „комплементарности“ у решавању кривичних дела међународног кривичног права. До изражаја долазе две тврдње: једна која указује да нису утврђена мерила објективности националних судова у поступцима против њихових држављана за кривична дела против међународног права; и друга која указује на не постојање критеријума реципроцитета између Међународног кривичног суда и националног кривичног суда за међународна кривична дела. Овакво гледиште иницира разматрања о могућности постојања правних средстава, односно правних лекова којима би ова два суда побијала или оправдавала свој кредибилитет за вођење кривичног поступка (решавање спора око надлежности могао би бити посебан предмет арбитраже).

Седма хипотеза наглашава потребу увођења контролних механизма који би спречили повезаност судских већа у првостепеном и апелационом поступку; затим механизма који би спречили субјекте кривичног поступка у активностима корупције и организованог криминалитета, као механизма који би били способни да утичу на државе да као чланице одређеног региона поштују уговорене обавезе у вези међународног кривичног материјалног и процесног права.

Осма хипотеза истиче потребу рационализације и измене начина финансирања буџета међународних кривичних судова. Буџетска средства међународних кривичних

судова су крвоток иницирања, вођења и окончања међународног кривичног поступка, а он ће увек бити подређен ономе ко је у њега највише уложио. То имплицира на схватања да уколико развијене државе инвестирају у међународне кривичне поступке неразвијених држава њихова намера неће бити племенита, већ интересна. Због тога интерес држава треба бити подређен јачању безбедности и регионалном миру и просперитету, а то је могуће постићи једино инвестирањем из националних буџета, а не донаторских средстава међународних организација, корпорација или успешних предузетника.

Девета хипотеза истиче шест статистичких показатеља који доказују односно оповргавају ефикасност међународних кривичних судова у смислу: трајања поступка; утицаја тужилаштва на покретање поступка; начина окончања поступка; утицаја националне структуре судија на исход поступка; висине утрошених средстава на финансирање судова и државе у којима осуђени издржавају казну. Поред наведеног, ова хипотеза директно утиче на идентификовање појединих узрока и пружа могућност евентуалне корекције ради постизања ефикасности међународног кривичног правосуђа у наредном периоду.

5. Индикатори и инструменти истраживања

О истраживању неке појаве и њених узрока није могуће говорити без дефинисања емпиријских одредница који ће поткрепити постављене теоријске хипотезе. Инструменти истраживања у односу на емпиријске одреднице требало би да представе пресек статистичких података који су наглашени у оквиру девете посебне хипотезе.

5.1 Суђење у разумном року

Један од главних показатеља ефикасности у поступку пред међународним кривичним судом свакако је временски оквир у коме је тај поступак инициран, вођен и окончан. На примеру десет међународних кривичних судова, потребно је извести просечни период трајања поступка анализирајући сваки случај појединачно. На тај начин резултати до којих се буде дошло указаће на онај модел међународних кривичних судова који у складу са временским оквирима задовољавају принцип суђења у разумном року, као један од елемената ефикасности.

5.2 Ефикасност тужилаштва у иницирању кривичног поступка

Поступак иницирања и повлачење оптужнице зависи од способности тужилаштва да благовремено прикупи материјалне и личне доказе, што се непосредно одражава на квалитет рада целокупног суда. У вредновању ефикасности тужилаштва у случају девет међународних кривичних судова (са изузетком Механизма који обухвата већ покренуте поступке пред ранијим судовима) биће изведени статистички показатељи у односу на два критеријума: један који се односи на укупан број покренутих и обустављених поступака и други који се односи на категоризацију кривичних дела на основу којих је тужилаштво иницирало поступак. Извођењем ових показатеља могуће је утврдити да ли је тужилаштво успешно у радњама доказивања и да ли у свом раду тужилаштво фаворизује или маргинализује одређену категорију кривичних дела.

5.3 Исход кривичног поступка

Вредновање рада судија могуће је одредити у односу на главни и апелациони поступак. У оба случаја упоредиће се изречене санкције појединачних предмета у поступку пред десет међународних кривичних судова. Исход примене овог инструмента састоји се у утврђивању: најчешћег типа казне која се изриче осуђеном, просечне висине казне затвора, мера у којој су заступљене ослобађајуће пресуде, разлози обустављања поступка. На основу изведених елемената могла би се потврдити или оспорити објективност судских већа у доношењу пресуде.

5.4 Техничка питања о ефикасности међународних кривичних судова

Техничка питања која се односе на ефикасност међународних кривичних судова усмерена су на одређивање појединих чинилаца организацијског, функционалног и финансијског карактера. Иако се на први поглед ова питања не сматрају значајнијим у процесу дефинисања ефикасности међународних кривичних судова, њихова улога уме бити интересантна као једна од референци у потврђивању главне хипотезе.

5.4.1 *Преглед структуре судија у односу на националну припадност у међународним кривичним судовима*

Међународни кривични судови да би имали епитет „међународни“ потребно је да у оквиру свог организационог и функционалног састава обједине судије целокупне светске заједнице, а то подразумева да свака држава има свог представника. Досадашња пракса међународних кривичних судова је ограничила појам „међународни“ само на одређене тзв. „развијене државе“, чиме је аутоматски подредила друге државе својим ставовима. На основу анализе националне структуре судија у периоду од *ad hoc* судова до Сталног међународног кривичног суда извешће се пресек учесталости судија као представника појединих националних и државних ентитета.

Показатељ заступљености националне структуре судија указао би на потенцијалне разлоге искључивања одговорности оних појединаца који се могу довести у везу са „агресијом“, као једним од најтежих кривичних дела против међународног права. На овај начин могла би се преиспитати улога међународног кривичног правосуђа и извршити корекција у одређивању значаја нове структуре њеног стручног особља.

5.4.2 *Преглед утрошених средстава на буџет међународних кривичних судова*

Међународни кривични судови нису били и не смеју постати институције које остварују профит, иако у појединим поступцима у међународним политичким круговима и изјавама особља ових судова могу да се наслуте такве тенденције. Да би се овакве тенденције спречиле и да би се онемогућиле малверзације у правцу непотребног одуговлачења поступка потребно је контролисати изворе и прилив финансијских средстава. Овим инструментом истраживања потребно је представити укупан ниво уложених средстава у рад међународних кривичних судова, што би била добра полазна основа за будућа истраживања у правцу одређивања сваког појединачног субјекта који је „инвестирао“ у рад судова и добити коју је из тога остварио. У контексту саме научне тезе сврха овог инструмента истраживања састојала би се у презентовању прогресије у издвајању средстава за међународне судове, као поуздан показатељ потребе за редуковање буџетских издатака.

5.4.3 Преглед држава у којима су осуђени за злочине прописане међународним правом издржавали казну

До садашња судска пракса међународних кривичних судова приликом изрицања казни била је таква да су се лица против којих је вођен поступак налазила у истражним затворима међународних судова до одређивања казне и непосредно након тога до постизања техничког споразума са државом која ће преузети обавезу надзора над извршењем санкције. На тај начин покреће се низ питања, као што су: финансијски оквири смештаја и исхране осуђеног који оптерећује државу у којој он издржава казну, отежане околности родбине осуђеног на посете, усклађивање правних питања између те државе и Међународног кривичног суда (привременог пуштања на слободу, умањење казне и превремено пуштање на слободу). Коришћењем овог инструмента истраживања представиће се државе у којима осуђена лица најчешће издржавају казну. Овај показатељ требао би да омогући детаљније сагледавање разлога због којих су те државе прихватале обавезу издржавања казне осуђених лица која нису њихови држављани и евентуално дефинисање другачијег решења о издржавању казне лица која су осуђена пред међународним кривичним судом.

6. Друштвена оправданост истраживања

Да би се утврдила друштвена оправданост ове тезе довољно је пажњу усмерити на актуелне догађаје у свету, тачније, на оружане сукобе и вештачки изазване револуције у појединим регионима и државама. Сви ти догађаји указују на грубо кршење принципа Повеље Уједињених нација и целокупне светске заједнице. Ако се томе дода злоупотреба Савета безбедности под учесталим изговорима заштите хуманитарног права и позивања на одредбе поглавља VII исте повеље, потребно је запитати се да ли људско друштво на тај начин крупним корацима иде путем сопственог уништења.

Механизми који би били у стању да се супротставе таквим појавама све више личе на инструменте у рукама политички, војно и економско јаким администрација водећих држава у свету.

Међу тим инструменатима свакако су и међународни кривични судови, чија функција неретко личи на унапред дириговани систем једностране правде. У том систему сила замењује право, а народи који држе до своје традиције, достојанства и

поштовања међународних обавеза бивају исмевани, понижени и унапред осуђени. Ако се међународни кривични судови наставе бавити последицама, упорно занемарујући њихове узрочнике - објективност, правичност и истина ће у потпуности изгубити свој смисао.

Према томе друштвена оправданост овог истраживања састоји се у тежњи да се кроз научни приступ сагледају недостаци који би као такви допринели изградњи боље перспективе целокупне светске заједнице јачањем независних система међународног кривичног правосуђа и које би у будућности исправиле низ неправди које су начињене српском народу, који је током историје увек био на мети агресивне политике, рата и излаган непрестаном прогону и холокаусту, да би врхунац свега тога била осуда целокупног народа за непоштовање међународног хуманитарног права.

7. Досадашња истраживања

Међународно кривично право представља сферу интересовања како лаика, тако и стручњака из домена друштвених наука, првенствено због његове улоге у решавању актуелних сукоба широм света. Узимајући као полазну основу савременог међународног кривичног права „оружане сукобе“ могло би се рећи да је оно представљало предмет интересовања великог броја аутора између XVI и XVIII века, као што су Гентили, Гроциус, Пуфендорф, Волф, Вател и многи други. Иако је постојало одређено интересовање за овај део међународног права, оно није било нарочито изражено све до почетка XX века.

Нагла експанзија интересовања за међународно хуманитарно, а затим и кривично право започела је иницијативом руског цара Николаја II Романова на одржаним Хашким конференцијама 1899 и 1907 године, коју је с ентузијазмом подржавао и амерички председник Вудро Вилсон, а затим и велики број држава окупљени око идеје очувања светске заједнице. Захваљујући политичким напорима први пут је покренуто питање о потреби увођења институције Међународног кривичног суда, међутим ова замисао није до краја реализована.

Након Другог светског рата оснивањем *ad hoc* судова у Нирнбергу и Токију, иницира се поново питање универзалних правила међународног права што ће резултирати Женевским конвенцијама и допунским протоколима. Поступци пред судовима за Руанду и бившу Југославију, као и интернационалним (хибридним) судовима за Камбоџу, Либан, Источни Тимор, Сијера Леоне, укључујући Механизам

кривичних судова и Стални међународни кривични суд представљали су значајне изворе за истраживање на пољу међународног кривичног права.

Велики број аутора своје истраживање је базирао на систематизовању и продубљивању научних сазнања о међународном кривичном праву како из кругова особља међународних кривичних судова, тако и уважених стручњака кривичног и међународног права. Иако је списак таквих аутора непрегледан, могли би се поменути неки од најпознатијих, као што су: Антонио Касезе, Махмуд Шериф Басиони, Вилијам Шабас, Жуанел Метро, Берtrand Г. Рамчареин, Стивен Роуч... Од домаћих аутора који су сферу свог интересовања у извесној мери посветили институтима и институцијама међународног кривичног права могли би се издвојити: Зоран Стојановић, Милан Шкулић, Драган Јовашевић, Бранислав Ристивојевић...

Досадашња истраживања везана за међународно кривично право и институције међународних кривичних судова биле су разноврсне. Поједини аутори бавили су се истраживањем института као што су: индивидуална и објективна одговорност, њиховим елементима, применљивошћу у решавању правних ствари; други аутори бавили су се начином функционисања правних система; трећи организационом структуром међународних судова и предметима у поступку; четврти су своје интересовање усмеравали на заједничке карактеристике током историјског развоја и значајем за данашњицу... Међународно кривично право по својој природи је веома широко, тако да су и истраживања у оквиру њега непрекидна и често недоречена, имајући у виду немогућност давања одговора на све феноменолошке и етиолошке изазове. Сходно томе може се очекивати да ће се постојећа истраживања у наредном периоду само додатно интензивирати.

8. Оправданост упоредних приступа у односу на елементе међународних кривичних судова од првих *ad hoc* кривичних судова до савременог Међународног кривичног суда

Свако теоријско разматрање неког проблема без примесе емпиријског гледишта на тај проблем не може значајније утицати на његово решавање. Када је реч о међународном праву такав концепт је израженији, ако се томе придода тврдња Симонсове да је проучавање међународног права и људских права минско поље

контраверзи.¹⁴ Да би се разумеле кондтрадикторности својствене међународном кривичном праву потребно је сагледати институционалне оквире и начин функционисања судских система од њихових зачетака до савременог доба. Сваки од тих система има своје сличности и разлике, чијом компарацијом се могу идентификовати непосредни проблеми у функционисању судова, лакше се систематизовати по сложености па и веома често дати решења која захваљујући овој методи постају више него очигледна.

Узимајући у обзир Инструменте за прикупљање статистичких података и компаративну анализу у оквиру пет издвојених целина, о којима је било речи, (Поглавље 5 - Индикатори и инструменти истраживања) могуће је дати квалитетније смернице за корекцију преткривичног и кривичног поступка пред међународним судовима, као и мера по окончању поступка.

Компарација у сагледавању историјског развоја међународних кривичних судова омогућава вредновање позитивних и негативних обележја у њиховим поступцима и уједно указује на нужност корекције, односно прихватања ранијих закључака и њихову имплементацију у савременим токовима развоја ове институције, или евентуално извођење нових, односно хибридних решења.

На овај начин учвршћују се темељи институције међународног кривичног суда, остварује се сврха ефикасности у функционисању националних и међународних правосудних система и усмеравају тенденције ка сваком виду независности овог система од било каквог политичког или економског утицаја.

¹⁴ B.A. Simmons, *Mobilizing for Human Rights: International Law in domestic politics*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009, 10.

III. ТЕРМИНОЛОШКЕ НАПОМЕНЕ **(представљене међународним и домаћим скраћеницама)**

Међународни судови

ЕСЉП* – Европски суд за људска права (у Стразбуру)¹⁵

ЕССС – Посебна већа судова Камбоџе

ИСС – Међународни кривични суд

ICTR – Међународни кривични суд за Руанду

ICTY – Међународни кривични суд за бившу Југославију

ИМТ – Међународни кривични суд у Нирнбергу

ИМТФЕ – Међународни кривични суд за Далеки исток

МІСТ/Механизам – Механизам међународних кривичних судова

SCSL – Резидуални специјални суд за Сијера Леоне

SCET/МСЕТ – Специјално веће за тешке злочине у Источном Тимору

STL – Специјални суд за Либан

UNTAET – Прелазна влада Уједињених нација у Источном Тимору

Међународне организације и тела

АИК – Исламски Магреб

ALFSEA – Савезничке копнене снаге Југоисточне Азије

AMIS – Цивилно-војна мисија основана од стране ЕУ као подршка мисији

ASEAN – Асоцијација југоистичних азијских земаља

CTF – Комисија за истину и пријатељство

ECOMONG – Западно афричка мировна мисија Афричке уније у

Судану/Дарфуру тзв. УНАМИД

ECOWAS – Економска заједница западноафричких држава

MGS Haskanita – Војна јединица у оквиру ECOMONG-a

NAC – Комисија за хуманитарну помоћ

НО* – Невладине организације

ICCBA – Међународна асоцијација адвокатских комора

¹⁵ Напомена: Скраћенице изведене из српског језика означене су ћирилицом и звездичом

ICJ – Међународни суд правде
ICJ** - Међународна правна комисија
OPCD – Канцеларија јавног браниоца
TFV – Фонд за жртве
TODT- Цивилно-војна индустрија нацистичке Немачке
УН* – Уједињене нације
УН СБ* – Уједињене нације Савет безбедности
UNAMIR – Мировна мисија/снаге УН у Руанди
UNAMISIL – Мировна мисија/снаге УН у Сијера Леонеу
UNPROFOR – Мировна мисија/снаге УН у Босни и Херцеговини и Хрватској
VPRS – Секција за репарације ICC-а
WTO – Светска трговинска организација

Међународни споразуми и акти

DSU – Споразум за решавање спорова
ЕсtHR (ЕCHR) – Европска конвенција о људским правима правима
GAAT – Општи споразум о царинској трговини
ICESCR – Међународни споразум о економским, социјалним и културним
NAFTA - Споразум о слободној трговини Северне Америке
RPE – Правилник о поступку и доказима
PCMKC* – Римски статут Међународног кривичног суда
SOFA – Споразум о статусу снага
SOMA – Споразум о статусу мисије

Скраћенице оружаних формација

АБиХ* – Армија Босне и Херцеговине
АЕМТЕР (АМТ) – Канцеларије у оквиру агенције RSHA
АИТАРАК – Проиндонежанска паравојна милиција (Источни Тимор)
АТГ/АТЈ* – Ниже паравојне јединице Младена Налетића тзв. „Кажњеничке
бојне“
AFRC/JUNTA – Оружане снаге Револуционарног савета (Сијера Леоне)
ANSER EDUINA – Судански покрет повезан са Ал-Каидом

ANLK – Војска за ослобођење Камеруна
APP – Организована наоружана група UPC/ FPLC (Конго)
BMP – Besih Merah Putih (милицијска формација у Источном Тимору)
BOKO HARAM – Терористичка организација сунитских муслимана у Нигерији
BJ* – Војска Југославије
BPC* – Војска Републике Српске
CDF – Цивилне одбрамбене снаге (Сијера Леоне)
DMP – Dadurus Merah Putih (милицијска формација у Источном Тимору)
EINSATZSTAB – Назив војне јединице Алфреда Розенберга, чија је кључна функција била одузимање и противправно присвајање уметничких дела широм окупираних територија Нацистичке Немачке
FAR – Оружане снаге Руанде
FDLR – Демократски покрет за ослобођење Руанде (ДР Конго)
FPLC – Патриотске снаге за ослобођење Конгоа
FRPI – Снаге за заштиту патријархата (Конго)
FUNK – National United Front for Kamucushe
GESTAPO – тајна полиција нацистичке Немачке
GOS – Влада Судана
ХВ* – Хрватска војска
ХВО* – Хрватско веће одбране
HISBAN – Тело за усмеравање јавног морала и спречавање кривичних дела (Судан)
INTERAHAMWE – Милицијска паравојна јединица Хуту заједнице
ISA – Агенција за унутрашњу безбедност (Либија)
JANJAWEED – Савезничка милиција Судана (Судан)
JEM – Покрет правде и једнакости (Дарфур/Судан)
ЈНА* – Југословенска народна армија
JCO – Јединица за специјалне операције
KPNLAF – Кмерски народно ослободилачки фронт
KRA – Армија Кмерске Републике
LAKSAR - Проиндонежанска паравојна милиција (Источни Тимор)
LDU – Локалне јединице одбране (Уганда)
LRA – Отпор војске господње (Уганда)
MAHIDI - Проиндонежанска паравојна милиција (Источни Тимор)

MLC – Покрет за ослобођење Конга
МУП* – Министарство унутрашњих послова СРЈ/Републике Србије
НАТО/НАТО – Организација Северноатланског савеза
NGITI – Политичка група и милиција (ДР Конго)
NISS – Национална обавештајна служба и служба безбедности (Судан)
NPFL – Национални патриотски фронт Либерије
NRA – Војска националног отпора (Уганда)
ОВК* – Ослободилачка војска Косова (терористичка организација)
ОГ* - Назив за оперативну јединицу на простору бивше Југославије
ОКН – Војска (пешадија) нацистичке Немачке
ОКЛ – Ваздухопловство нацистичке Немачке
ОКМ – Морнарица нацистичке Немачке
ОКВ – Команда Вермахта (оружаних снага)
PANGDAM – Врховна команда Индонезијске армије
PDF – Популарне одбрамбене снаге (Дарфур/Судан – огранак JANJAWOOD)
ПЈП* – Посебна јединица полиције
PPI – Pasukan Rejuang Integrasi (Источни Тимор)
РАК – Револуционарна армија Кампучије
РДБ* – Ресор државне безбедности
RECCE – Reconnaissance Battalion у оквиру Руандске војске
РЈБ* – Ресор јавне безбедности у оквиру МУП-а Републике Србије
RPF – Руандски патриотски фронт (Тутси из Уганде)
RSHA – Управа за безбедност Рајха
RUF – Револуционарно уједињени фронт (Сијера Леоне)
SA – Пара-војна, односно пара-милицијска јединица нацистичког покрета у Немачкој (1921-1934)
САЈ* – Специјална антитерористичка јединица
SD – Део обавештајне агенције криминалистичке полиције Нацистичке Немачке
SS – Елитни део SA за заштиту званичника Нацистичке партије Немачке (1925), независна јединица Нацистичке партије (1934), оружана формација (1939)
SLM/A – Судански ослободилачки покрет/војска (Дарфур/Судан)
СУП* - Секретаријат унутрашњих послова МУП-а Републике Србије
ТО* – Територијална одбрана (на подручју бивше Југославије)
ТНИ – Индонезијска национална армија

UPC – Унија патриота Конгоа

UPDF – Угандске народне одбрамбене снаге

Скраћенице за политичке партије и организације

APODETI – Странка за придруживање Индонезији (Источни Тимор)

BBGT – Транзициона влада широког спектра (Руанда)

CDR – Коалиција за одбрану Републике (Руанда)

CNRT – Национални конгрес за обнову Тимора

CPK - Комунистичка партија Кампучије

FRETILIN – Странка за независност Источног Тимора

ICP – Комунистичка партија Индокине

IMBONERAKURE – омладинска организација владајуће странке Пјера

Нкурунзизеа у Бурундију

KIA - Удружење кмерских Исарака (Камбоџа)

KPRP – Револуционарна партија кмерских народа (Камбоџа)

MDR – Републикански демократски покрет у Руанди

MRND –Национални револуционарни покрет за развој (Руанда)

NPRC – Национално веће Владе (Сијера Леоне)

ODM – Наранџасти демократски покрет (Кенија)

PKK- Комунистичка партија Кампучије

PL – Либерална странка (Руанда)

PLP – Народно ослободилачка странка (Сијера Леоне)

PNU – Странка националног јединства (Кенија)

PSD – Социјал демократски покрет (Руанда)

СБЗС* – Савез босанских заједница Срба

СДА* – Странка деморкратске акције БиХ

СДС* – Српска демократска странка у БиХ

CPK - Комунистичка партија Камбоџе

UDT – Странка за придруживање Португалу (Источни Тимор)

Скраћенице за територијалне целине

БиХ* – Босна и Херцеговина

САР – Централна Афричка Република

ДК – Демократска Кампучија

ХДЗ* – Хрватска демократска заједница

НДХ* – Независна држава Хрватска

РС* – Република Србија/Република Српска

РСК* – Република Српска крајина

САО* – Самостална аутономна област (Крајина, Западна Славонија)

САО Крајина* – Самостална аутономна област Крајна

СФРЈ* – Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СРЈ* – Савезна Република Југославија

UNPA- United Nations Protected Areas/Уједињене нације заштићена зона

Скраћенице за специфичне објекте

ЕТО - Средња техничка школа (Руанда)

М-13 – Затвор Црвених Кмера у Кампонг Спеу

RTLМ – Радио - телевизија Libre des Mille Collines (Руанда)

С-21 – Средња школа у Пном Пену (Камбоџа) која је од стране Црвених Кмера претворена у безбедносни центар, односно затвор, који данас представља симбол геноцида као музеј „Туол Сленг“

Део први Основна теоријска питања о начелу ефикасности

1. Појмовно одређивање начела ефикасности

У дефинисању појма као што је „ефикасност“ није довољно одредити његово терминолошко значање, јер се на тај начин само површно објашњава његов смисао. Ако се овај појам изведе од латинске речи *efficacitas* који означава дејственост, делатност, радиност, успешност¹⁶, логично је запитати се по којем критеријуму би ефикасност могла бити најобухватније дефинисана и који би инструменти и смернице допринеле његовом квалитетнијем научном и прагматичном разумевању у савременим животу.

Начело ефикасности тежи универзалности, како за друштвене, тако и за природне науке, те се у одређивању њеног суштинског значаја намеће нужност разматрања обе ове научне гране. Оно што је заједничко за њих јесте чињеница да се њихове методе не разликују у великој мери, јер оне посматрају одређену појаву или вектор, прате њихову промену, експанзију, кулминацију, слабљење, а након тога њихов нестанак или мутацију. Разлика је једино у њиховом изражавању вредности. Док се у друштвеним наукама предност даје дескрипцији која се заснива на разматрању низа чинилаца и фактора као последица људске активности, у природним наукама основни показатељи базирају се на извођењу учесталости одређене појаве или појава посредством формула или статистичких извода. Сходно наведеном и тумачење начела ефикасности може бити дефинисано као пресек одређеног друштвеног стања или као пресек низа специфичних алгоритамских прорачуна учесталости неке појаве или последице. У том појмовном одређивању начела као што је ефикасност потребно је размотрити кроз друштвене и природне оквире њихових ширих и ужих гледишта.

Када је реч о инструментима и смерницама значајним за разумевање начела ефикасности које су у уској вези са међународним кривичним правосуђем потребно је фокусирати се на нормативне, рационалне и кривично-процесне оквире разматрања ефикасности као главног показатеља сврсисходне улоге постојања механизма међународних кривичних судова у смислу гаранције поштовања међународног кривичног права и носиоца правичног, истиног и објективног суђења.

¹⁶ М. Вујаклија, *Лексикон страних речи и израза*, Просвета, Београд, 1974, 317.

1.1 Опште тумачење

Тумачење ефикасности условљено је потребом постизања унапред дефинисаног циља, тако да се у том контексту неретко тежи унификацији у виду начела. Потешкоће у одређивању начела ефикасности као универзалног параметра односе се на утврђивање њене теоријске и прагматичне природе. Између ова два природна стања потребно је постојање сталне усклађености, јер њиховим одступњем губи се смисао поштовања утврђеног начела. Начело у теоријском смислу прописује елементе и критеријуме на којима ће егзистирати, али уколико оно нема применљивост у стварном животу оно остаје само мртво слово на папиру. Сходно томе у процесу утврђивања појма начела као што је ефикасност битно је проникнути у природу његове формалне и реалне применљивости. Да би се то постигло до изражаја треба да дође егзактни приступ природних и друштвених наука, како у ширем, тако и у ужем смислу.

1.1.1 У ширем смислу

Тумачење ефикасности у ширем концепту произилази из различитих гледишта природних и друштвених наука. У природним наукама примарно интересовање усмерено је на извођење формуле егзактног карактера. Експериментално стварање одређеног стања, окружења и појаве представља механизам који је подређен извођењу формуле, а самим тим и законитости настанка одређене последице. С друге стране, друштвене науке своје интересовање не базирају искључиво на извођењу законитости (формула), већ применљивости механизмима и системских решења којима би се омогућило поштовање изведених форми диспозитивног и императивног понашања.

Физика је у оквиру развоја машинства изградила у целини (статички) концепт енергетске ефикасности, коју су инжињери дефинисали као минималну потрошњу енергије.¹⁷ Енергетска ефикасност може се посматрати као крајњи циљ – изведена јединствена формула по којој се прилагођава целокупан систем ослобађања енергије из одређених ресурса. Дакле, у овом смислу, акценат није постављен на процес, нити субјекте који учествују у експлоатацији ресурса, већ на формули по којој ће се тај процес реализовати. Сходно томе, могло би се констатовати да за природне науке формула није ништа друго него дефиниција ефикасности. На том принципу, могло би

¹⁷ J.H. de Soto, *The Theory of Dynamic Efficiency* Routledge Tazlor and Francis Group, New York, 2009, 4.

се рећи, егзистирају природне науке.

Природне егзактне науке суштински су посвећене процесу еквилибријума, односно покушајима уређења система, успостављање одређеног баланса, због чега би се могао поистоветити са тенденцијама друштвених наука. Из тога проистиче да и природне и друштвене науке имају слични циљ, али се због специфичности природе постављеног проблема у одређеним сегментима разилазе.

Друштвене науке за разлику од природних научних дисциплина, не подређују своје истраживање искључиво формули, већ напротив идентификовању и продубљивању сазнања о етиолошким и феноменолошким чиниоцима и факторима који се као такви манифестују на одређени учинак. На тај начин до изражаја долази истраживање организацијског и функционалног карактера.

Да би се изградила конструктивна дефиниција ефикасности у ширим оквирима, потребно је остварити компромисно решење природних и друштвених аспеката, по коме би постизање одређене формуле било условљено квалитетним етиолошким и феноменолошким проценама узрока и ризика, квалитетним избором субјеката и организационих решења процесних механизма. С друге стране такав механизам треба да буде оспособљен да одговори изазовима формуле која се поставља пред њега. На овај начин каузалност природних и друштвених наука приближио би се дефинисању начела ефикасности.

У потрази за дефиницијом начела ефикасности као основа могла би се узети тврдња да се ефикасност уопштено односи на повезаност ресурса и резултата.¹⁸

1.1.2 У ужем смислу

У ужем смислу, говоримо о односу између улазних фактора – ресурса, људи, идеја, материјала или услуга – и роба и услуга које су резултат процеса трансформације.¹⁹ Овакво поимање начела ефикасности приближније је сфери друштвених наука, а самим тим и области материјалног и процесног права. Улазни фактори односе се на егзистенцијалне чиниоце – формално правне изворе и узансе, субјекте кривичног поступка, материјалне и личне доказе значајне за вођење поступка, укључујући и супсидијарне субјекте (вештаке, техничко особље, субјекте за заштиту

¹⁸ P. Eichhorn, I. Towers, *Principles of Management: Efficiency and Effectiveness in the Private and Public Sector*, Springer, Mannheim and Berlin, 2018, 2.

¹⁹ Ibid.

сведока и жртва током реализације поступка итд.), са израженим исходом који се грана у два смера: (I) успешно окончање покренутих поступака са различитим утицајем спољних фактора; и (II) покушају очувања изворне форме кривичног поступка и поред учестале флексибилности кривичног права својственог међународним односима.

Ако се ужем схватању појма начела ефикасности придода и савремено дефинисање демократије, она поприма димензију чисте друштвене компоненте. Као и демократија, ефикасност може попримити облик идеала, политике или програма, од којих се сваки развија из друге у некој врсти спирале.²⁰ У сва три облика принцип је привлачан у свакој фази друштва – политичкој, економској, социјалној и културној.²¹

Начело ефикасности као идеал односи се на концепте објективности, правичности и истине, међутим постизање ове три компоненте је веома тешко, јер је често условљен различитим друштвеним интересима.

Политичко схватање начела ефикасности, додатно продубљује неусклађеност у унификацији њених елемената, јер маргинализује њене идеалистичке концепте, а намеће империјалистичке тенденције.

Када је реч о начелу ефикасности као програму, оно се састоји у типичној формулацији и ограничењу појединих чинилаца и фактора који се као такви укалупљују у политичко схватање.

Сходно томе и не чуди чињеница да је начело ефикасности привлачно свакој фази друштва, јер оно не представља само предмет интересовања, оно је кључни иницијатор промене друштва које не одговара клими глобализације.

Сходно томе уже дефинисање начела ефикасности потребно је подредити оној научној области на коју се ослања предмет истраживања. Ако је у питању област међународног кривичног права начело ефикасности се додатно расплињава на: материјално-правне, процесно-правне и концепте поимања рационализације као посебних подгрупа начела ефикасности.

1.2 Нормативно тумачење

Нормативни метод у тумачењу појмова у свету права је неизоставан, како због разумевања његових института, тако и примене материјалних и процесних одредби. У нормативном одређивању појмова својствених правним дисциплинама задире се у

²⁰ K. Thompson, *The early sociology of education: Principles of Educational Sociology* Walter Robinson Smith, Routledge, Taylor and Francis Group, London and New York, 2006, 378.

²¹ Ibid.

филозофску сферу односа извора права и субјеката који га примењују и према којима се примењују. Ако се томе придода елемент иностраности концепција унифицирања једног појма постаје сложенија.

Извори доктрине и правила интерпретације покушавају да повежу међународно право са пристанком унитарних држава.²² Изведена чињеница је делимично тачна, јер када је реч о примени међународног права, оно се не коси само са пристанком унитарних држава, оно је често предмет искључиве конфронтације демократских друштава, што је изражено у прихватљивости не само термилолошких одредби, већ и обавеза прописаних Римским статутом, у чему предњаче државе западне хемисфере.

Фокус на томе како пракса тумачења доприноси стварању међународног права само указује на један посебан проблем с којим се размишља о законодавству у смислу извора: он не може видети како се нормe развијају у пракси правне интерпретације.²³ Различитост правних система и диференцијација говорних подручја додатно продубљује питање правне интерпретације. Култ доминантне нације негује се упоредо са колонијалним аспиацијама, а они су у великој мери везани за германске и англосаксонске културе, мада за њима не заостаје ни култ романског језика својствен чланицама Франконије.²⁴ Сходно томе теоријска разматрања појединих појмова нису довољна. Следеће теоријске перспективе имају за циљ да разјасне тумачење као праксу која учествује у законодавству – као пракса која даје значење нормама и која генерише правну нормативност.²⁵ Из практичне примене термина дефинисаних нормативном методом могуће је конкретније и свеобухватније одредити начело ефикасности у раду међународног кривичног правосуђа.

1.2.1 У материјално-правном смислу

Да би се дошло до дефиниције ефикасности у материјално-правном смислу, потребно је указати на једну битну компоненту - у којем су нивоу постојеће правне нормe позитивног права применљиве пред националним и међународним кривичним судовима. За националне и међународне кривичне судове основним нормама могу се

²² I. Venzke, *How Interpretation Makes International Law: On Semantic Change and Normative Twists*, Oxford University Press, Oxford, 2012, 16.

²³ Ibid.

²⁴ М. Ђујић, *Неусклађеност вредновања међународне и националне културне баштине*, MELISSA (Museum, Ethics, Library and Information Science, Studies, Archives) 16. Међународна научна конференција Београд, 29. септембар – 1. Октобар 2017, ТРАНСКУЛТУРАЛНОСТ И БИБЛИОТЕКЕ 16/1, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, 2017, 216.

²⁵ I. Venzke, *op.cit.*16.

сматрати одредбе кривичног права, односно кривичног закона или законика који у својој позадини има низ потешкоћа.

Главна потешкоћа је у томе што кривични закон није универзалан, и не постоји међународни кривични закон.²⁶ Он је изведен из различитих извора међународног права, тако да је често препуштен произвољном тумачењу правника и учесницима у поступку, што се уме негативно манифестовати како на трајање кривичног поступка тако и постизања сврхе суђења. Поред наведеног, домаћи кривични закони, процедуре и казне веома енормно широм света одражавају широку културну, језичку, верску и филозофску различитост.²⁷ Разлике у националним системима по питању општих одредби кривичног закона на тај начин додатно расплињавају нејасноће око кривичних дела. До успостављања међународних судова и трибунала 1990-их година, концепт међународног кривичног права је имао тенденцију да се користи за упућивање на оне делове домаћег кривичног закона који се баве транснационалним кривичним делима, тј. злочинима са стварним или потенцијалним прекограничним ефектима.²⁸ Овакав концепт кривичног права задржао се у прелазном периоду између Нирнбершког и Токијског процеса (ИМТ и ИМТФЕ) и Међународног кривичног суда за бившу Југославију (ICTY) и Међународног кривичног суда за Руанду (ICTR). У већини постојећих светских правних система, национални судови су надлежни за злочине почињене на њиховој територији, без обзира на то ко је починио злочин.²⁹ Овакво стање у међународном кривичном правосуђу може се извести из чињенице коју је констатовао Бровн да је међународно кривично право имало мало времена да се развије независно од тог разноврсног националног правног система, јер је већина тог развоја дошла у протеклих 20 година.³⁰ Међутим, поставља се питање: да ли су промене „територијалног принципа“ примене кривичног права у корист тзв. „статутарног принципа“ изведеног из резолуција Савета безбедности УН и данашњег Римског статута представљали прави корак на унапређењу примене међународног кривичног права? Процеси домаће имплементације у суштини имају за циљ да омогуће домаћим правосуђима да процесуирају статутарна кривична дела, у складу са начелом

²⁶ A. Novak, *The International Criminal Court: An Introduction*, Springer, New York, 2015, 2.

²⁷ Ibid.

²⁸ R. Cryer, H. Friman, D. Robinson, El Wilmshurst, *An Introduction to International Criminal Law and procedure*, Cambridge University Press, Cambridge, 2014, 5.

²⁹ R.S. Lee, *The International Criminal Court: The Making of the Rome Statute Issues, Negotiations, Results*, Kluwer Law International, The Hague, 1999, 5.

³⁰ B. S. Brown, *Research Handbook on International Criminal Law*, Edward Elgar-Cheltenham UK, 2011, 10.

допуштености.³¹ Имплементацијом кривичних дела међународног права у националне законе, постиже се ефикасност у смислу применљивости инкриминисаних дела, међутим, нови проблем се јавља у „комплементарности“ националних и међународних кривичних судова.

Сходно наведеном, у материјално-правном смислу начело ефикасности могло би се представити као усклађеност кривично-правних одредби на националном и међународном нивоу, који би као такви омогућили њихову безусловну примену, кроз истовремену заштиту националног суверенитета сваке државе и обезбеђења међународне правде.

1.2.2 У процесно-правном смислу

Одређивање начела ефикасности у процесно-правном смислу је веома сложено, јер се ослања на низу проблема организационог и функционалног карактера.

Правосуђе се заснива на бирократском моделу у којем је сам систем централизован.³² Бирократија и централизам суштински не представљају поуздано јемство у функционисању судског система. Чињеница је да захваљујући финансијским средствима кадрови бивају подређени чиновничким примањима, а та средства која се на тај начин издвајају нису ништа друго него продукт централистичког утицаја међународне политике. Према томе избор субјеката међународних кривичних судова и њихов кредибилитет представљају једно од основних проблема и разлога њихове неприпремљености за вођење међународног кривичног поступка. Коначни критеријуми за утврђивање неспремности био је питање независности и непристрасности поступка.³³ Надовезујући се на питање аутономије међународних кривичних судова до конфронтације увек долази због различитости у правним системима англо-саксонског и континенталног правног система, где примарну улогу неретко има англосаксонски. Процедурална правила међународних судова и трибунала како су се развијала од „Нирнберга до Хага“ показује да она одражава систем који се претежно заснива на адверзионој презентацији случајева, иако се ослања на либералне принципе у

³¹ L. Van Den Herik, C. Stahn, *The Diversification and Fragmentation of International Criminal Law*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2012, 11.

³² K.A.A. Khan, C. Buisman, C. Gosnell, *Principles of Evidence in International Criminal Justice*, Oxford University Press, Oxford, 2010, 19.

³³ R.S. Lee, *op. cit.* 50.

прихватању доказа.³⁴ О томе свакако сведоче и учестале промене Правила о поступку и доказима и њихово ad hoc прилагођавање раду међународних кривичних судова.

Упркос чињеници да постоје многи проблеми који проистичу из различитих правих система који се користе широм света, једно од главних питања је ограничење права (предметна надлежност) међународних кривичних трибунала или судова.³⁵ Иако је ово питање делимично везано за материјално-правне концепте дефинисања инкриминисаних дела, немогуће је о њему говорити без потупног решавања питања „комплементарности“. Када је међународна надлежност паралелна са националном јурисдикцијом, међународни суд и држава су надлежне за исте злочине.³⁶ Потребан је механизам расподеле како би се утврдило која ће надлежност имати предност у датом случају.³⁷ До сада је често наглашавана надлежност домаћих судова, међутим на примеру бивше Југославије и Руанде, то правило је ишло на штету националног суверенитета, под изговором непостојања објективности националних судова у пресуђивању својим држављанима. На тај начин праве се изузеци, а у међународном правном систему изузетак постаје правило.³⁸

Дакле, чини се да, иако се вредности деле са свима, извршење таквих вредности на међународном плану је резервисано само за неке, у складу са традиционалном државном доктрином о пристанку.³⁹

Према томе, начело ефикасности у процесно-правном смислу могло би се дефинисати као посебно уређен систем саздан од субјеката међународног кривичног правосуђа који би без изузетка били независни од централизације и економске зависности од међународне заједнице, а чија надлежност би била базирана на традиционалној доктрини пристанка држава у складу са њиховим националним суверенитетом и поштовањем међународних извора права. Ефикасност таквих система одразила би се на легитимитет и легалитет донетих пресуда, што је и суштинска сврха сваког кривичног поступка.

³⁴ G. Sluiter et al, op. cit. 45.

³⁵ Y. Aksar, *Implementing International Humanitarian Law: From the Ad Hoc Tribunals to a Permanent International Criminal Court*, Routledge, Taylor and Francis Group, London, 2004, 2.

³⁶ J. Stigen, *Relationship between the International Criminal Court and National Jurisdictions: The principle of Complementarity*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2008, 5.

³⁷ Ibid.

³⁸ A. Cassese, op.cit. 7.

³⁹ M. Vagias, *The Territorial Jurisdiction of the International Criminal Court*, Cambridge University Press, Cambridge, 2014, 3.

1.2.3 У смислу рационализације

Рационализација (латински *ratio*, разум) представља организацију неке делатности на основу најцелисходнијих метода и начина рада, усавршавање, побољшавање, побољшање; рационализација производње смишљености у раду којој је циљ да са што мањим утрошком времена и енергије радника постигне највиши производни ефекат.⁴⁰

Када је реч о рационализацији у праву, како истиче Снежана Бркић, она се заснива на четири кључне компоненте и то: ефикасности, ефективности, економичности и легитимности.⁴¹ Фокусирајући се на ефикасност, као главну компоненту овог истраживања, могло би се констатовати да се „ефикасност права најчешће дефинише као праву својствена способност да се реализује, при чему је могућ раскорак између ефикасности на нивоу појединих правних норми и правног поретка у целини...“⁴² Разилажење појединих правних норми од правног поретка зависи од низа фактора, као што су: сродност правних система, различитост правних института, судска пракса, а нарочито начин имплементације међународних правних правила у националне правне оквире. Уколико се смање разлике изведених фактора, биће смањено и разилажење појединих правних норми од правног поретка.

Поред фактора који утичу на примену одређене правне норме, ефикасност као елемент рационализације у праву зависи и од начина на који ће способност њене реализације бити уређено. У том смислу потребно је разликовати: „Примарну ефикасност као понашање сходно диспозицији правне норме која представља добровољну примену права, за разлику од секундарне ефикасности, која обезбеђује жељено понашање тек санкционисањем, за случај непридржавања диспозиције.“⁴³

Овакавим приступом у тумачењу начела ефикасности градацијски и систематски се разрађује механизам диспозитивног и императивног придржавања успостављене правне норме, по коме се правно обавезујућем субјекту предочавају последице њиховог непоштовања. Поред тога начело ефикасности упоредо представља и системско решење усклађености различитости као модела којим се може постићи унапређење постојећих правних норми.

⁴⁰ М. Вујаклија, 805.

⁴¹ С. Бркић, *Рационализација кривичног поступка и упрошчене процесне форме*, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 2004, 31.

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid.

Да би један кривични поступак могао да се вреднује као ефикасан, односно неефикасан нужно је одредити параметре који ће као такви омогућити одређени статистички пресек. У извођењу таквих параметара потребно је фокусирати се на две целине: (1) покретање и исход кривичног поступка и (2) контролне механизме.

У покретњу и исходу поступка основни параметри изводе се из статистике оптужница и оптужних предлога, доказане кривице, изречених осуђујућих или ослобађајућих пресуда, бројчаним показатељима оптужених, осуђених, ослобођених... Контролни механизми у великој мери запостављени, а њихови критеријуми могли би се извести кроз упоредне анализе са претходном целином, с тим да би нагласак требало поставити на субјекте као носиоце функције тужиоца или судија и њиховог доприноса у поступку.

Изведени параметри и њихови структурни чиниоци су одличан квалитативан и квантитативан показатељ ефикасности с аспекта рационализације, међутим поред њих могуће је увести и низ других параметара који су директно везани за улогу субјеката кривичног поступка, као и контролних механизма у оквиру и ван оквира судског система који би додатно унапредили рационализацију кривичног поступка.

Да би се боље разумела теоријска позадина начела ефикасности, као елемента рационализације, посебну пажњу треба посветити његовој кривично-процесној сфери.

2. Значај начела ефикасности за покретање, вођење и окончање судског поступка

Сагледавајући све изведене концепте тумачења начела ефикасности, њихово теоријско становиште имаће практичну улогу једино ако се буде манифестовало на иницирање, вођење и окончање кривичног поступка. У зависности од препознатљивости и идентификовања чинилаца и фактора сваке од фазе кривичног поступка биће могуће и њихово квалитативно и квантитативно вредновање.

3.1 Претходни кривични поступак

Поступак који претходи главном претресу, састоји се у низу функција које је потребно предузети пре иницирања главног претреса. Те функције огледају се у: откривању кривичних дела, њиховом пријављивању и утврђивању основности постојања кривичног дела. Свака од тих функција је специфична и у великој мери је

условљена с једне стране свешћу друштва у коме носиоци тих функција егзистирају, а с друге стране од механизма правне заштите носиоца наведених функција. Ако је свест у једном друштву таква, да сваки члан тог друштва има моралну обавезу да пријави надлежним органима свако асоцијално и антисоцијално понашање, не плашећи се за свој интегритет или интегритет своје породице, у таквом случају функција откривања и пријављивања биће интегрисана, а ефекат у уској вези са ефикасношћу органа гоњења. Када је реч о механизмима правне заштите носиоца наведених функција, уколико је диспозиција нормe заснована на снажној свести о прихватљивости она ће се лакше реализовати у пракси, у супротном до изражаја ће доћи улога апарата друштвене принуде својственим секундарној ефикасности.

Негативна особина функције кривичног гоњења је у томе што она: може у пуној мери доћи до израза тек онда када су до знања органа кривичног гоњења дошла сва учињена кривична дела.⁴⁴ У том контексту упоредо се јавља постојање питања тамне бројке извршених кривичних дела што приказује непотпуну стопу праве ефикасности органа гоњења.

У процесно-правном смислу у претходном кривичном поступку до изражаја долази питање да ли је за кривично гоњење надлежан искључиво државни орган, а ако јесте који то орган може бити. Чињеница је да постоје одређена кривична дела која се гоне по приватној тужби, која због природе самог дела и мање друштвене опасности пружају могућност оштећених да их иницирају, међутим кривично гоњење често представља ингеренцију државног органа, односно државних органа кривичног гоњења. Нека права, међутим, шире ову функцију и на истражну делатност, која пак може припадати јавном тужиоцу или истражном судији, уз помоћ полиције.⁴⁵ Истражна и оптужна функција могу лежати у рукама једног органа или бити подељене између два органа, при чему један претежно врши оптужну, а други искључиво истражну делатност.⁴⁶

Поред питања органа који ће предузимати гоњење, намеће се и питање под којим условима ће постојати обавеза кривичног гоњења. Обавеза кривичног гоњења и при начелу легалитета и при начелу опортунитета наступа тек по испуњењу свих законом предвиђених услова....⁴⁷

⁴⁴ С. Циглер, *Начело легалитета и опортунитета кривичног гоњења*, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 1995, 31.

⁴⁵ Ibid., 35.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid., 36.

Сходно наведеном, може се констатовати да се ефикасност претходног кривичног поступка огледа у могућности благовременог прикупљања обавештења, идентификовања и иницирања поступка од стране недвосмислено утврђеног, односно утврђених органа гоњења, чиме се унапред спречава свака могућност непотребног одуговлачења чему могу допринети упрошћене правне одредбе позитивног права.

3.2 Главни претрес

Главни претрес је централна фаза првостепеног кривичног поступка чији је циљ суђење у правом смислу те речи.⁴⁸ Предмет главног претреса је мериторно расправљање о основним и споредним предметима кривичног поступка.⁴⁹ Главни претрес у суштини зависи од основних и супсидијарних субјеката, без којих поступак тешко може да се реализује. Поред субјекта, главни претрес условљен је одредбама материјалног и процесног кривичног права, као и правилницима значајним за поступак и доказивање.

Према томе ефикасност вођења кривичног поступка може се дефинисати као усклађеност организационих и функционалних улога правних субјеката са применом материјалних и процесних норми у разумном временском року.

3.3 Окончање кривичног поступка

Кривични поступак окончава се по правилу на два начина: (1) пресуђујућом пресудом или (2) ослобађајућом пресудом. У демократским друштвима кривични поступак реализује се по правилу у два нивоа, односно у два степена. Сходно томе, и окончање кривичног поступка зависиће од воље осуђеног, односно иницијатора кривичног поступка (надлежног тужиоца) да ли ће уложити расположива редовна, или ванредна правна средства на изречену пресуду. Према томе окончањем кривичног поступка не сматра се тренутак доношења пресуде, већ тренутак одустанка од свих расположивих редовних или ванредних правних средстава, као механизма супротстављања донетој пресуди.

⁴⁸ С. Бркић, *Кривично процесно право II*, четврто измењено и допуњено издање, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 2016, 115.

⁴⁹ Ibid.

С аспекта начела ефикасности ова фаза кривичног поступка суштински представља прихватљивост основаних доказних чињеница у изреченој пресуди, чиме се с једне стране потврђује иницирана оптужница, а с друге стране води рачуна о економичности, односно о додатном улагању времена и финансијских средстава, са релативно сличним исходом кривичног поступка. Дакле ефикасност окончања кривичног поступка састоји се у његовој рационалности.

3.4 Постпенални поступак

Након изречене санкције и исцрпљених свих редовних и ванредних правних лекова прекида се кривични поступак, а даље мере према осуђеном реализују се у складу са Законом о извршењу кривичних санкција. Чињеница је да осуђени од тог тренутка постаје субјекат једног другачијег поступка, али његова повезаност са судским поступком не може у потпуности да се угаси. Имајући у виду да наведени субјекат након издржане 2/3 затворске казне има могућност подношења захтева за амнестију, односно помиловање или евентуално ублажавање изречене санкције, посредством свог заступника поново остварује процесно-правни однос са надлежним судским већем, које одлучује по његовом захтеву.

Постпенални поступак, такође је значајан и по питању одређивања категорије заводске, односно затворске установе у којој ће лице издржавати казну, као и место у којем ће се та санкција реализовати.

Иако, постпенални поступак на изванредан начин представља посебну целину, не може се херметички затворити и одвојити од кривичног, односно апелационог кривичног поступка. Ако се томе придода утицај интересне стране ван граница једне државе, питање постпеналног карактера добија другачије – међународно обележје.

3. Начело ефикасности у кривичним поступцима међународног карактера

Све изнете чињенице које се односе на тумачење ефикасности у покретању, вођењу и окончању кривичног поступка у потпуности се поклапа са кривичним поступцима међународног карактера. Оно што је специфично за међународне кривичне поступке јесте: (1) предметна надлежност националних или међународних кривичних судова; (2) преиспитивање друштвене оправданости међународног кривичног поступка; (3) легитимност и институционализација међународног кривичног правосуђа.

Домаћи судови дуго су уживали искључиву надлежност у кривичном гоњењу кривичних дела по међународном праву због једноставног разлога, а то је да међународни судови нису били доступни.⁵⁰ Доступност међународних кривичних судова може да се тумачи на различите начине, међутим суштински разлог треба потражити у њиховој надлежности. Међународни кривични судови у Нирнбергу и Токију акценат су поставили на процесуирању војних и цивилних лидера држава који су сматрани главним иницијаторима и носиоцима кривичних дела против међународног права, док су извршиоци тих злочина на нижој хијерархијској лествици били изручивани државама које су биле заинтересоване за њихово процесуирање по територијалном принципу места извршења злочина. Данас преовладава уверење да међународни и домаћи судови треба да имају паралелну надлежност за кривично гоњење злочина према међународном праву.⁵¹

Пошто национални судови нису адекватни у овом погледу оснивање међународних кривичних институција је било неизбежно.⁵² Упркос чињеници да постоје многи проблеми који проистичу из различитих правних система који се користе широм света, једно од главних питања је ограничење права (предметна надлежност) међународних кривичних трибунала или судова.⁵³

Џо Стиген је предметну надлежност, односно међународну надлежност дефинисао у оквиру три поделе: (1) обавезну и необавезну; (2) искључиву и истовремену; (3) ако је надлежност паралелна, међународна надлежност може бити примарна или допунска.⁵⁴ Изведену поделу Стиген је дефинисао на следећи начин:

„(1) Када је надлежност обавезна (или инхерентна), она је *ipso facto* обавезујућа за све државе уговорнице...Међутим када је надлежност опционална, она ће бити доступна само као средство државама чланицама на основу појединачних случајева, у зависности од њиховог *ad hoc* прихватања међународне надлежности.

(2) Када је међународна надлежност искључива, државе неће имати надлежност над злочинима који спадају у надлежност међународних судова у том случају неће постојати колизија надлежности.

(3) Када је међународна надлежност примарна, она има општи приоритет над националним јурисдикцијама, без обзира на то да ли држава жели и може ли вршити

⁵⁰ G. Werle, F. Jessberger, *Principles of International Criminal Law*, third edition, Oxford University Press, Oxford, 2014, 92.

⁵¹ Ibid.

⁵² Y. Aksar, op.cit. 1.

⁵³ Ibid., 2.

⁵⁴ J. Stigen, op.cit., 5.

своју надлежност...Када је то допунско, може се уплитати само када се не врши национална надлежност или када пракса не испуњава одређени стандард као онај који се разликује од начела. Због тога државе имају приоритет, али треба напоменути да примат и комплементарност нису супротне формуле за расподелу. Када је међународна надлежност комплементарна, то не подразумева неспутан примат држава. Међународна комплементарност подразумева условни национални примат у смислу да државе морају испуњавати одређене критеријуме како би унапредиле међународну надлежност.⁵⁵

На основу изведених ставова Стигена улога процесног права између националног и међународног, још увек остаје предмет учестале конфронтације, јер је питање предметне надлежности подложно различитим тумачењима и искривљеној применљивости у пракси.

Са оваквог аспекта поставља се питање: да ли су поступци покренути пред међународним кривичним судовима друштвено неопходни, чему служе и куда воде?

Покренут поступак пред међународним кривичним судовима треба посматрати кроз призму институционализовања међународног кривичног правосуђа, као продужетак поступка започет пред националним правосудним системом, за који су заинтересовани и други национални ентитети. На тај начин само институционално трагање за интересима заједнице на крају ће омогућити редовнији одговор на кршење међународног права.⁵⁶

Државе нису само творци и прекршитељи, већ и чувари међународног права, посебно тамо где судови или трибунали немају надлежности и компетенције.⁵⁷ Оне морају да делују као чувари не (само) ради себе, већ због свих оних чији су интереси заштићени међународним правним правилима, али којима недостаје или моћ или правни положај да та права спроведе за себе.⁵⁸

Да би се постигла ефикасна, независна, фер и непристрасна правда, потребно је прибећи владавини права, а не реалполитици.⁵⁹ Мало, ако их има, државе би се сложиле да подреде свој суверенитет међународном кривичном суду, или да предају своје политичке и војне лидере суђењу таквом суду, или да прихвате да њихова држава

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ A. Cassese, *Realizing Utopia: The Future of International Law*, Oxford university press, Oxford, 2012, 102.

⁵⁷ Ibid., 103.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Geert-Jan Alexander Kooops, *Defenses in Contemporary International Criminal Law*, second edition, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2008, 1.

може бити кривично одговорна од стране таквог суда.⁶⁰ Ни једна од највећих сила није била спремна за ништа од овога.⁶¹

И поред наведене чињенице ипак постоји воља да се индивидуализам замени институционализмом. Како се домаћа и међународна средства за међународно кривично правосуђе повећавају, а регионална и међународна политика постају све више подстицајне у пружању подршке таквим поступцима предмети пред међународним судом све више се фокусирају на оне који се сматрају најдоговорнијим – цивилним и војним лидерима – и на обрасцима одговорности који су се развили како би одражавале одговорност познатих мајстора или архитеката читавог низа наводних злочиначких понашања.⁶²

На основу изнетих аргумената који потврђују позитивне и негативне особености у контексту предметне надлежности, друштвене оправданости и легитимности кривичног поступка са елементима иностраности, могло би се констатовати да је начело ефикасности у кривичним поступцима међународног карактера, заправо способност имплементације ове три компоненте у једну целину која истовремено задовољава критеријуме националне и међународне правичности.

4. Чиниоци ефикасности на примеру Европског суда за људска права

У одређивању критеријума на основу којих би се омогућило објективно, истинито и правично суђење пред међународним кривичним судовима могуће је направити компарацију са Европским судом за људска права у Стразбуру (ЕСЉП).

Иако су ЕСЉП и међународни кривични судови сродни и у извесној мери се преклапају по питању заштитног објекта, поред сличности, поседују и одређене разлике. Те сличности и разлике настају као производ низа фактора, као што су:

(1) начин вођења истраге и трајање истраге; (2) начин обезбеђења присуства странака у поступку и сврха мера којима се омогућује остваривање предуслова за вођење поступка; (3) трајање и окончање поступка у разумном року; (4) пристрасност субјеката у кривичном поступку; (5) низ техничких питања (с посебним освртом на коришћење услуга везаних за превод на језик који је примаран у поступку).

⁶⁰ B. M. Cherif, *A Draft International Criminal Code and Draft Statute for an International Criminal Tribunal*, Martinus Nijhoff publishers, Dordrecht, 1987, 5.

⁶¹ Ibid.

⁶² G. Boas, J. L. Bischoff, N. L. Reid, *International Criminal Law Practitioner Library: Volume I: Forms of Responsibility in International Criminal Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2007, 3-4.

Иницирање поступка пред ЕСЈП-а произилази од стране оштећеног који је исцрпио сва правна средства пред својим националним судовима, док пред Међународним кривичним судом поступак настаје *ex officio* на иницијативу јавног тужиоца Међународног кривичног суда. Процес иницирања поступка је, према томе, један од елемената који утичу на вредновање ефикасности целокупног рада суда.

Истрага је такође значајан чинилац ефикасности, јер благовременост и компактност оптужнице директно се одражава на вођење и окончање поступка у разумном року. Показатељ трајања истраге делимично се може сагледати кроз мере обезбеђења осумњиченог, кроз притвор, што је најчешће наглашено у диспозитиву другостепеној пресуди када је реч о међународним кривичним судовима, што чини битан елемент приликом урачунавања времена у коначну затворску казну. Приказивање времена које је одређено лице провело у притвору, ако се изузме констатација изведена у другостепеној пресуди, због тога се чини све мање транспарентном, с тенденцијом да у што мањој мери буде доступна јавности. На тај начин сви пропусти у претходном кривичном поступку могу се лакше прикрити.

Овакви потези и маневри посебно се могу везати за случајеве Међународног кривичног суда за бившу Југославију и Руанду, где је оптужница представљала строго чувану тајну. Она је била предуслов обезбеђења осумњиченог, а када би се његово присуство обезбедило оптужница и целокупна истрага истицала је јавну компоненту, кроз подршку јаким медијских кућа где су извођене накнадне чињенице, које су као такве могле да задовоље апетите носилаца оптужнице, а уједно оправдале маратонско трајање целокупног поступка. Тајност оптужнице омогућило је судовима прилагођавање политике приступа државама чији су држављани требали да се изведу пред судско веће и на тај начин утичу на добру вољу конкретних држава да изруче своје држављане. На тај начин додатно је прошириван временски оквир трајања поступка. Из тога произилази да је притвор и те како значајан фактор у дефинисању ефикасности у раду међународних судова, међутим с оваквим концептима међународне заједнице логично је запитати се чему заправо служи притвор.

На примеру Међународног кривичног суда за бившу Југославију, у пресудама по којима су лица ослобођена или условно пуштена због недостатака доказа, а која су се претходно налазила у притвору, показало се да ни на који начин та иста лица нису била обештећена за време које су била у истрази. Дакле, до изражаја је дошла „злоупотреба притвора“ ради накнадног прибављања доказа. Оваква пракса је у супротности са основним људским правима, односно правом на слободу кретања и управо у томе се

може препознати једна од тачака пресека међународних кривичних судова са судовима за људска права. Да ли то значи да тужилаштво и судије међународних кривичних судова могу бити предмет разматрања пред судовима за људска права, као што је то у случајевима појединаца у споровима са државом?

Време које је лице провело у притвору, у дужем временском интервалу од онога који прописује национални кривични закон и непотребно одлагање поступка могло би се разматрати као предмет у надлежности ЕСЉП-а. Судска пракса ЕСЉП-а је богата у смислу случајева прекорачења времена које је лице провело у притвору. Један од таквих предмета је и *Илијков против Бугарске*.⁶³ Обештећење странке у поступку реализује се исплатом одговарајуће новчане надокнаде, што је и у конкретном случају бугарског држављанина био коначни исход, међутим таква пракса у међународним кривичним судовима није била уобичајна, односно уопште није ни постојала. Ово питање се према томе може решити или посредством Међународних судова за људска права (што би представљало дужи процес) или посредством уређених контролних механизма међународних кривичних судова. Случај Илијкова, међутим, није усамљен, међу идентичним случајевима мера неоснованог и релативно дугог времена проведеног у притвору може се представити и у предметима: *Санчез против Француске*⁶⁴, *Лолес против Ирске*⁶⁵ али и мноштво других случајева са различитим интервалима притвора.

⁶³ „Подносилац пријаве је навео кршење члана 5 § 3 и 4 Конвенције с обзиром на трајање притвора и испитивање жалби на притвор и кршење члана 6 § 1 Конвенције у вези са дужином његовог притвора у кривичном поступку против њега...” (параграф 3)

„Подносилац пријаве је 4. октобра 1993. године ухапшен под оптужбом за фалсификовање докумената и преваре у вези са кривичном истрагом која је отворена 10. септембра 1993. године. Наводило се да је подносилац представке уз помоћ царинског сужбеника и двојице других саучесника дао лажне царинске декларације којима је потврђивао фиктивни извоз пошиљки цигарета, које су се у стварности продавале на домаћем тржишту. На основу лажних декларација подносилац пријаве је добијао поврат појединих акциза и покушавао је да добије додатне надокнаде.“ (параграф 9)

„Најважније је да су постојали дуготрајни интервали између рочишта у мају и октобру 1994, новембру 1994. и 19. априла 1995. године (датуми када је предмет требао да се настави), те између датума утврђених за два друга узастопна рочишта, 21. септембар 1995. и 12. јануара 1996. године...Суд се према томе слаже са Комисијом да је Окружни суд у Плодвиву одобрио друге интервале без довољно разлога. Тачно је да је од марта 1996. године усвојен активнији приступ...у то време, међутим, већ су се накупила непотребна одлагања... у жалбеној фази поступка протекло је седам месеци између подношења жалби подносиоца пријаве на пресуду у фебруару 1997. године и одређивања саслушања за септембар 1997. године. Друго одлагање, узроковано одлагање тог рочишта до јануара 1998. године, може се приписати тужиоцу, који се није повукао на време да дозволи именовање његове замене.... Подносилац пријаве је био одговоран за одлагање рочишта 10. јуна 1998. године пред касационим судом. Међутим то саслушање није настављено током наредних шест месеци (децембра 1998.), а да није било назнака зашто ранији датум није могао бити утврђен...Узимајући у обзир критеријуме утврђене у својој судској пракси и у светлу горе наведених закључака, Суд сматра да кривични случај против подносиоца пријаве није завршен у „разумном року“ у смислу чл. 6 § 1 Конвенције.“ (параграф 113-118).

European Court of Human Rights, Fourth Section, Case of Ilijkov v. Bulgaria, Application no 33977/96, Judgement, Strasbourg, 26. July 2001.

⁶⁴ „Санчез Рамирез доводи се у везу са низом терористичких напада у Француској и осуђен је на казну доживотног затвора 25. децембра 1997. године због убиства два полицајца и једног познаника 27. јуна

Питање које се веома често доводи у везу са начелом ефикасности у кривичном поступку свакако је трајање и окончања суђења у разумном року. Оно што је спорно у овом питању јесте сама дефиниција „разумног рока“. Извођење коначне дефиниције веома је тешко ако се има у виду чињеница да: „постоје мишљења да је то рок од две године у парници, једна година у кривици, или три године у првостепеном поступку, две године у другостепеном поступку, једна година по ванредном правном леку и томе слично.“⁶⁶ Разматрајући овакво гледиште, може се констатовати да ни једна од изнетих тврдњи генерално није прихватљива, међутим са сигурношћу указује и на то да је и „разумни рок“ директно условљен врстом поступка, а индиректно временом неопходним за прикупљање и презентовање доказа у поступку. Начелно посматрано, време трајања поступка представља његово укупно трајање од дана подношења иницијалног акта којим се поступак покреће, односно дана доношења акта или предузимања радње којима се поступак сматра покренутим, па до достављања правоснажне одлуке, односно одлуке донете по делотворном правном средству.⁶⁷

Поступак ЕСЈП-а који је по својим карактеристикама најсличнији међународним кривичним поступцима је кривични и прекршајни поступак. Сходно тим сличностима ЕСЈП-а почетак рока за процену трајања кривичног или прекршајног поступка рачуна од тренутка када је неко лице оптужено.⁶⁸ У својој пракси ЕСЈП-а утврдио је да рок у одговарајућим ситуацијама може почети да тече: од лишавања слободе у преткривичном поступку (у предмету *Вемхоф против Немачке*, у коме је оптужница подигнута тек после две и по године од притварања); од подношења захтева за спровођење истраге (у предмету *Рингеисен против Аустрије* и *Шубински против Словеније*); од доношења решења о спровођењу истраге (у предмету *Нанков против Македоније*); од подизања оптужнице (у предмету *Мајарич против Словеније*); од

1975. држан је у самници од тренутка када је први пут притворен средином августа 1994. до 17. октобра 2002. претежно у затвору La Sante (La Santé) у Паризу.“ (параграф 10-11) – Представка бр. 59450/00 Европског суда за људска права у Стразбуру;

Европски суд за људска права: одабране пресуде 3, *Савет Европе Канцеларија у Београду*, Београд, 2008, 79.

⁶⁵ „Д.Р. Лолес у својој представи тврди да су у његовом случају надлежни органи Републике Ирске повредили Конвенцију тако што је Министарство правде без одлуке суда наложило да се он притвори од 13. јула до 11. децембра 1957. У једну војну притворску јединицу на територији Републике Ирске поивајући се на члан 4 Закона бр. 2 из 1940. О изменама Закона о кривичним делима против државе из 1939....“

Европски суд за људска права: одабране пресуде, *Савет Европе Канцеларија у Београду*, Београд, 2005, 225-226.

⁶⁶ К. Манојловић-Андрић et all, *Критеријуми за оцену повреде права на суђење у разумном року*, Савет Европе, Канцеларија у Београду, 2018, 9.

⁶⁷ Ibid., 15.

⁶⁸ Ibid., 16.

достављања позива оптуженом за суђење (у предметима *Мамич против Словеније* и *Инциланти против Грчке*); од претреса канцеларије и куће осумњичених (у предмету *Strategies et Communication* и *Думоулин против Белгије*, у коме је истрага против директора компаније трајала преко шест година, без оптужења); од дана када су истражни органи поднели парламенту захтев за одузимање имунитета посланика (у предмету *Фраоу против Италије*); од првог испитивања, када је подносилац представке званично обавештен да је осумњичен за извршење кривичног дела (у предмету *Хозе против Холандије*).⁶⁹ Разлике у модалитетима на основу којих се започиње са рачунањем времена трајања одређеног поступка директно се одражава на целокупну дужину поступка. С друге стране крај рока којим се окончава поступак уједначен је ставом да: „окончањем судског поступка сматра се дан достављања правоснажне судске одлуке донете по делотворном ванредном правном средству.“⁷⁰

Да би се поуздано утврдио тзв. „разумни рок“ иницирања, вођења и окончања судског поступка неопходна је анализа свих досадашњих поступака, на основу чега би се извео просечни интервал трајања целокупног поступка. Међутим, имајући у виду да то захтева једну озбиљну и институтски организовану истраживачку студију, тренутни показатељи тог рока могли би се евентуално извести из посредних хипотетичких оквира. Један од таквих оквира могао би бити придржавање просечног рока суђења у држави из које је предметно лице. То би захтевало додатно знање о националним механизмима конкретне државе и поседовање егзактних показатеља и параметара времена иницирања и окончања поступка, што такође захтева додатне напоре. С друге стране посредством Конвенције о заштити људских права и основних слобода, један од потенцијалних показатеља могао би бити мандат судија. Поставља се питање: на који начин би мандат судија имао везе са разумним роком суђења? Суштинско својство огледа се у томе да поступак не би смео да траје дуже од мандата судије, односно судског већа које је започело рад, јер на тај начин нарушило би се начело непосредности у извођењу закључака о презентованим доказима, што је у појединим међународним кривичним судовима често наглашавано правно обавезујућим. Заменом судских већа поступак би се поново покретао из почетка, а тиме би се временски интервал суђења продужио.

На основу чл. 23. ст. 1. Конвенције о заштити људских права и основних слобода констатовано је следеће: „Судије се бирају на период од шест година. Они се могу

⁶⁹ Ibid., 16-17.

⁷⁰ Ibid., 21.

поново бирати. Међутим, мандат једне половине судија изабраних на првим изборима истиче после три године.⁷¹ У истом члану, али ставу 3 констатовано је да „мандат једног или више судија који буду изабрани трају дуже или краће од шест година, али не дуже од девет и не краће од три године.“⁷² То значи, да „разумни рок“ у иницирању, вођењу и окончању поступка пред ЕСЈП-а не би требало да буде дужи од три године. Овакав закључак је дискутабилан јер у процесу суђења у разумном року треба имати у виду поред природе судског поступка и сложеност сваког предмета индивидуално.

Предност ЕСЈП-а можда је у томе што је веома често подносилац тужбе у великој мери прескаче предистражни поступак јер већ поседује целокупну документацију из претходних поступака пред националним судовима (од Основног до Врховног суда), тако да је доказни материјал најчешће комплетан.

Пристрасност у поступку приписује се искључиво субјективним ставовима субјеката у поступку. Овај фактор у процесу одређивања критеријума за вредновање ефикасности судског поступка пред ЕСЈП-а није толико изражен, за разлику од међународних кривичних судова. Иза субјеката ЕСЈП-а не постоје никакви политички интереси, већ се инсистира искључивао на чињеницама, док се за међународне кривичне судове то не може у потпуности потврдити.

У сваком поступку техничке службе захтевају додатно време, посебно када је реч о преводу документације која ће бити коришћена у поступку, обезбеђење особља које ће непосредно преводити изјаве сведока, што додатно одуговлачи трајање поступка и преиспитује суштински значај коришћења одређених језика као примарних службених језика у сваком међународном поступку. Да ли је логично да се у једном међународном поступку искључиво користи енглески или француски језик, ако оптужена и оштећена страна у свом лингвистичком и фонетском наслеђу нема никакве повезаности са англосаксонском и франкфонском културом? Да ли је могуће да су припадници ових култура једини просвећени по питању примене права? Да ли би поступак везан за бившу Југославију и Руанду био много ефикаснији и краћи, да се уместо енглеског или француског језика користио језик сукобљених страна у грађанском рату? С друге стране језичка универзалност ЕСЈП права своју предност налази у истим оним разлозима који су се показали негативним у међународним кривичним судовима. Подносилац пријаве по унапред утврђеним параметрима износи

⁷¹ Конвенција за заштиту људских права и основних слобода са изменама предвиђеним Протоколом 11, с Протоколима 1, 4, 6, 7, 12 и 13, Секретаријат Европског суда за људска права, 2005.

⁷² Ibid.

ноторне чињенице и коначне пресуде националних судова, тако да ЕСЈП само анализира и доноси коначно мишљење, чиме се избегава мукотрпан процес доказивања. Дакле, сама процедура поступка диктира брзину и оквире трајања поступка.

На основу потенцијалних чинилаца ефикасности у пракси међународних судова, иницира се низ питања идентификовања њихових узрочника и тежи постизању јединственог одговора – сврсисходности начела ефикасности, али исто тако и трасирању критеријума за постизање ефикасности.

6. Сврсисходност начела ефикасности

На основу изнетих гледишта о тумачењу начела ефикасности, тешко је извести јединствену дефиницију која би као таква задовољила све критеријуме њене научне и прагматичне применљивости у међународном кривичном праву. Имајући у виду њену комплексност, начело ефикасности било би боље претставити кроз њене елементе. Посредством наведених елемената одредили би се критеријуми за вредновање одређеног поступка успешним или неуспешним, што би *de facto* представљао праву сврху начела ефикасности.

Према томе, критеријуми који би омогућили вредновање међународног кривичног поступка, ефикасним, односно неефикасним могли би да буду, кроз степеновање:

- (1) усклађености материјално-правних одредби националног и међународног права – у зависности од степена имплементације бића кривичних дела и прописаних санкција;
- (2) усклађености процесно-правних одредби националног и међународног кривичног поступка – у смислу уједначавања међународних правних правила са националним системом права;
- (3) децентрализације – стандардизовањем националних радних група за имплементацију и корекцију материјалних и процесних одредби међународних правних правила; искључивање додатних финансијских средстава и ослањање на националне ресурсе и изворе чланства;
- (4) уједначавања принципа комплементарности – утврђивањем стандарда којима ће државе сачувати свој национални суверенитет, применом традиционалне доктрине пристанка;

- (5) уједначавања стандарда за избор и ангажовање кадрова у међународном кривичном правосуђу (судије, тужиоци, правобраниоци) по принципу једнаке заступљености свих међународно признатих држава;
- (6) стандардизовања времена за иницирање, вођење и окончање кривичног поступка пред међународним кривичним судом;
- (7) стандардизовања организационих и функционалних чинилаца за иницирање, вођење и окончање кривичног поступка пред међународним кривичним судом;
- (8) стандардизовања мера и радњи за иницирање, вођење и окончање кривичног поступка пред међународним кривичним судом;
- (9) стандардизовања механизма контроле и евентуално санкционисања у случајевима не поштовања исхода поступка.

Сходно томе може се констатовати да имплементацијом наведених критеријума у национална законодавства, може се утицати на њихову доследну примену, чиме би се поштовала национална сувереност сваке државе, а уједно очувао кредибилитет међународне заједнице, што је заправо сврха начела ефикасности у међународном кривичном правосуђу.

Део други
Основна обележја међународних кривичних судова
(од првих ad hoc кривичних судова до Сталног Међународног кривичног суда)

I – Узроци и поводи настанка међународних кривичних судова

1. Догађаји који су претходили међународним кривичним судовима

Као што је наглашено у предговору „сва досадашња истраживања углавном су се бавила последицом ратних разарања, а никако узроцима и поводима који су довели до њих“, суштински указује на један другачији приступ актуелном проблему настанка и функционисања међународних кривичних судова. Оно што је заједничко за све међународне кривичне судове од половине XX века па до данас јесте да су они имали тенденцију институционализације, међутим њихова функција сводила се искључиво на инструмент привидне правде. Да би се разумела оваква тврдња потребно је загребати површину савременог међународног кривичног права и сагледати њен доктринарни приступ у самом зачетку.

Холанђанин, Хуго Гроцијус, брилијантни ум XVII века, сматра се једним од оснивача међународног права, захваљујући реалним футуристичким погледима на проблеме са којима се човечанство данас сусреће. Оправдано је ову епоху назвати „Шпанским“ добом међународног права, јер су идеје којих су се држале државе које су се бориле против Шпаније биле не само обележене бојом овог доба, већ су такође увучене у полемику зависности од шпанских идеја и концепата.⁷³ У тој полемици до изражаја је увек долазило питање: да ли се рат против одређене колонијалне силе (или рат уопште) може сматрати оправданим, односно праведним?

Праведни рат се обично описује као онај којим се искупљује за грешке, као када нека нација или држава мора бити кажњена за одбијање кажњавања неправди које су починили њени субјекти, или за враћање онога што је неправедно учињено.⁷⁴

Вилхелм полази од тога да се: „Гроцијусова теорија интервенције генерално сматра изразом принципа хуманитарне интервенције. Међутим у стварности то није ништа друго него доктрина или религијска интервенција изражена на језику природног права. Најважнији одломак у Гроцијусовом главном делу узима, као полазну тачку, питање да ли би то био праведан разлог да се иде у рат за субјекте страног владара како

⁷³ G. G. Wilhelm, *The Epochs of International Law*, Walter de Gruyter, Berlin, 2000, 24.

⁷⁴ Ibid., 107.

би се заштитили од повреда у његовим рукама. Гроциус је објаснио да је од отварања држава сваки владар настојао да сачува своја посебна права над својим субјективитетом. Затим се осврнуо на неке случајеве који се тичу овлашћења да се казне злочинци. Тукид је изнео мишљење Коринћанина да, у случају спора, свака странка треба да казни своје субјекте.⁷⁵

Принцип хуманитарне интервенције, на тај начин, представљен је као нови оквир међународног кривичног права, по коме се одступило од једне националне суверености, ради постизања општег друштвеног добра. Свесно или не, на овај начин, направљен је преседан који ће временом оправдати сваку колонијалну претензију, под изговором заштите хуманитарног права. Да би апсурд био већи носиоци такве интервенције, у случају кршења међународног кривичног права, унапред ће бити изузети од система по којем пресуђују другима.

У том контексту интересантан је аргумент на који указује Ангеи да је колонијализам био кључан за конституисање међународног права по томе што су многе од основних доктрина међународног права, укључујући најважнију доктрину суверенитета, биле изведене из покушаја да се створи правни систем који би могао објаснити односе између европског и неевропског света у колонијалном сукобу.⁷⁶ Своје аргументе даље фокусира на колонијално порекло међународног права, да би показао како ти органи стварају скуп структура које се непрестано понављају у различитим фазама у историји међународног права.⁷⁷ Сукоби на подручју афричког континента и спорадичне тензије на простору Азије представљају типичан пример утицаја колонија тзв. „цивилованих нација“ у вечитој полемици о њиховом учешћу на тим просторима где би требали да уведу тековине демократског друштва, индустријског просперитета и поштовања основних људских и хуманитарних права.

На примеру Руанде, као и региона Великих језера могуће је уочити до ког нивоа је подстицано питање диференцијације Хута и Тутсија, и то од стране влада развијених европских држава. Као што је Ангеи нагласио „непрестано понављање“ по узору на Међународни кривични суд за Руанду, идентично је представљен и Међународни кривични суд (ИСС). Представници Афричке уније недавно су веома критички оцењивали чињеницу да након више од десет година свих осам ситуација у којима је

⁷⁵ Ibid., 180.

⁷⁶ A. Anghie, *Imperialism, Sovereignty and the Making of International Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004, 3.

⁷⁷ Ibid.

Суд сада задужен односе се на афричке државе.⁷⁸ Оптужбе које долазе од великог броја афричких политичара су да се Међународни кривични суд фокусира на Африку, док због политичке мотивисаности занемарује међународне злочине почињене негде друге.⁷⁹

Дакле, основне разлоге формирања међународних кривичних судова не треба тражити у последицама непоштовања међународног права, већ у поводима оних субјеката који су проузроковали такво стање.

Иза деловања међународних субјеката увек постоји одређена интересна сфера, мотивисана на различите начине. Делокруг те интересне позадине може се црпити из разлика: верског, националног, културолошког, историјског, ДНК-генеалогског и сличних поимања о општим друштвеним вредностима, где се коначни закључак обликује у међународну норму императивног карактера. У тој конфронтацији ставова истина бива потискивана, а демагогија и етикеција постају примарно средство у процесу глобализације. Кроз креирање глобализацијске политике и фабриковање оптужница, с једне стране, савладава се отпор држава које покушавају да сачувају национални идентитет, а с друге стране, на вештачки начин убирају се ресурси и увећава капитал оних који су неретко главни актери и узрочници кривичних дела против међународног хуманитарног права.⁸⁰ У интересним сферама, дакле, увек постоји концепт „либералног монизма“ који није ништа друго него покушај унификације међународног поретка својственог једном међународном субјекту или организацији која је под ингеренцијом таквог субјекта. Сходно томе, интересантна је теза Мекдоналда, који тврди: „ако се желимо суочити с „либералним монистичким“ тврдњама Фукујаме и других, онда такође морамо препознати да је проблем постфондацијске нормативности, етике у свету суштина субјективних вредности, који се имплицира на најосновнијем нивоу у сваком пројекту за обнову или предлога за реформу.“⁸¹

Овакво сагледавање догађаја који су претходили настанку међународних кривичних судова делује превише уопштено и генерише углавном негативне карактеристике међународног кривичног правосуђа, међутим да би се спречиле било

⁷⁸ G. Werle, L. Fernandez, M. Vormbaum, *Africa and the International Criminal Court*, Springer, Berlin, 2014, 2.

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ М. Ђујић, *Утицај међународне политике на дестабилизацију међународног кривичног суда*, Излагање са научног скупа Удружење правника Републике Српске - Правна Ријеч – часопис за правну теорију и праксу, 52/2017, Бања Лука, 2017, 675-676.

⁸¹ E. MacDonald, *International Law and Ethics After the Critical Challenge: Framing the Legal within the Post-Foundational*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2011, 86-87.

какве лаичке констатације потребно је конкретније дефинисати разлоге и поводе настанка оружаних сукоба, јер из њих се идентификују проблеми са којима се сусрећу међународни кривични судови.

1.1. Други светски рат

Незадовољство Великих сила у вези поделе колонија је представљало основни разлог за иницирање сваког рата, међутим Други светски рат обележио је и један од кључних повода за његово иницирање, а то је била „Велика светска економска криза“ у периоду од 1929. до 1933. године. Управо та криза у први план истакла је националистичке лидере који су нудили решења – међутим та решења показала су се кобним за друге народе – појавом фашизма, национал-социјализма и јапанског милитаризма произведена је нова криза – светски рат који је прогутао око 50 милиона живота. Војна индустрија постигла је пуни потенцијал запослености, али је зато у пожару рата све више губила своју популацију за будућност.

Поред Сила Осовине ни Савезничке снаге се не могу похвалити поштовањем хуманитарног права, јер као што је у више наврата наглашено, интереси су ти који диктирају потребу за ратом.

У разматрању разлога уласка САД-а у Други светски рат Толанд је изнео мишљење да је: „Највећа грешка Америке у другоме свјетском рату је била у томе што она није схватила да истодобно води двије врсте, два „типа“ рата. Први је водила у Европи, против другог једног западњачког народа и једне друге западњачке филозофије, нацизма; други рат водила је у Азији, и то није била само борба против агресивне нације што се борила да опстане као модерна сила, него и идеолошка битка против читавога једног континета, Азије. Милијуни Источњака видели су у борби Јапана и своју борбу, гледали на њу као на конфронтацију двију раса и двију боја коже, па су јапанске побједи биле за њих као побједи властите борбе за ослобођење од доминације Запада.“⁸²

Немачки национал-социјализам и италијански фашизам у својој идеолошкој пошасту десетковао је од укупног броја популацију Пољске (17,3%); Совјетског Савеза (11,4%); Југославије (11,2%)...⁸³ Масовно истребљавање становништва окупираних

⁸² Ц. Толанд, *Успон и пад јапанског империја*, Свезак први, Центар за информације и публицитет, Загреб, 1982, 3.

⁸³ Б. Алинк et al., *Други Светски рат*, прва књига, Народна књига, Београд, 1982, 9.

земаља, и то углавном жена, деце и стараца, затим Јевреја, Рома, политичких противника и ратних заробљеника, првенствено из Совјетског Савеза и земаља које су водиле народноослободилачки рат (Југославија, Пољска, Албанија, Филипини и друге), спада такође у трагична обележја другог светског рата и његове „тоталности“.⁸⁴ Према томе могло би се рећи да је основа ових „идеологија“ била једино „масовно истребљење“ да би се успоставила тзв. „нова аријевска раса“ којом би се потврдиле тековине Вестфалског мира и дао нови печат времену које долази.

С друге стране Јосуке Мацуока је тврдио: „Јапан се бори – казао је – за два циља: не допустити да читава Азија падне под власт бијелог човека (као што се догодило с Африком) и спасити Кину од комунизма.“⁸⁵ У случају Јапана, догађаји везани за Перл Харбур и злочине у Нанђингу обележили су у овом периоду Јапан искључиво као агресора. Међутим и поред наведеног, САД су иако на супротној страни препознали заједнички интерес са Јапаном, када је реч о комунизму.

Иако су Савезничке снаге ушле у Други светски рат под изговором поштовања хуманитарног права не треба занемарити империјалне амбиције и тенденцију за доминантном улогом у контроли међуокеанских и међуморских трговинских рута. Према томе ни намере савезничких снага не могу се сматрати у потпуности племенитим. Роберт Макнамара даје једно интересантно признање цитирајући генерала Кертиса Лемеја, с којим је сарађивао у периоду бомбардовања јапанских градова током Другог светског рата, који је рекао: „Да смо изгубили рат, свима би нам било суђено као ратним злочинцима.“⁸⁶

Поражавајућа је чињеница да је опште добро човечанства увек изговор за злоупотребу тог истог човечанства.

1.2. Грађански рат у бившој Југославији

Догађаји који су довели до грађанског рата у бившој Југославији представља једно од најсложенијих питања које је прожето са мноштвом нерационалних, али разумљивих повода ДНК-генеалогског, историјског, религијског, геополитичког, националног, расног карактера.

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ Ц. Толанд, *op. cit.* 76.

⁸⁶ Н. Чомски, *Империјалне амбиције*, Рубикон/Беокига, Нови Сад/Београд, 2009, 56.

Анатолиј Кљосов егзактном, природњачком приступом кроз ДНК-генеологију потврдио је следеће: „Прикупио сам хаплотипове од 25 маркера рода R1a1 из свих земаља Европе, и за сваку земљу или регион одредио хаплотип заједничког претка дотичне популације, и када је тај предак живео. И испоставило се да је у *готово читавој Европи, од Исланда на северу па до Грчке на југу, заједнички предак био исти!* Другим речима, потомци су своје хаплотипове као штафету преносили сопственим потомцима по поколењима, разилазећи се из једног историјског места, прапостојбине Прасловена, прапостојбине „Индоевропљана“, *прапостојбине Аријеваца – за коју се испоставило да је Балкан. И то не просто Балкан, већ Србија, Косово, Босна, Македонија. То је ареал најстаријих хаплотипова рода R1a1.* И доба када је живео прапредак, на које указује најстарији, највише мутирани хаплотипови – то је пре 12.000 година.“⁸⁷ Ставови Кљосова и његови научни доприноси потврђени емпиријским резултатима преиспитују концепте не само савремене историје, већ и иконских етапа првих људских заједница. Без обзира на то ко се у научним круговима не слаже са тврдњама Кљосова, не може да се оповргне његова метода поузданости порекла са 25 маркера јер „показало се да је тај маркер у нашим ДНК непроцењив за историчаре, лингвисте, антропологе, пошто се тај маркер не „асимилије“ као што се асимилију носиоци језика, гена, носиоци разних култура који се „растварају“ у популацији.“⁸⁸

Оваквим приступом указује се на Балканско полуострво као једним од кључних чворишта светске историје што уједно представља и један од повода за манипулисање о значају оних националних ентитета који су се у многим догађајима показали као кључни фактор и утицали на стварање нестабилности у региону.

Ако би се узеле у обзир тврдње Јиричека, о миграцијама Словена, да је: „Тих година, за владе Јустина II, а још више под Тиберијем II, пустошили су Словени не само по Тракији и Илирику, него провалише чак и у Грчку, тобоже њих 100.000 на броју. Савремени Сирац Јован, епископ Ефеза, некада љубимац Јустинијанов и мисионар међу остацима поганика у Малој Азији, а од Јустина II гоњен као монофизита, пише да је „проклети народ Словена“ опустошио сву земљу до близине Цариграда, да је прошао „кроз читаву Јелладу, тесалске и трачке провинције“ и опустошио их, и да је онде слободно становао четири године као у својој рођеној земљи. У време када је аутор писао (584) „станују, седе и почивају они у римским

⁸⁷ А. Кљосов, *Откуд су се појавили словени и „индоевропљани“? Одговор даје ДНК-генеологија*, Педагошки факултет у Јагодини, Узданица – Часопис за језик, књижевност, уметност и педагошке науке НОВА СЕРИЈА, VII/2, 2010, 75.

⁸⁸ Ibid., 62.

провинцијама, без бриге и страха, пљачкајући, убијајући и палећи; они су се обогатили, имају злата и сребра, ергеле коња и силно оружје, а научили су ратовати као Римљани“⁸⁹ било би логично запитати се о основаности оваквих ставова. Питања која се намећу јесу: да ли је бројност словенског становништва била последица њихове миграције или чињенице да су ту живели много векова раније; када се каже да су „почивали у римским провинцијама“ да ли то подразумева да су ту већ били; а када је реч о томе да су се „обогатили“ и „ратовали као Римљани“ да ли то значи да су били равноправни суседи и да ли је могуће да се о њима тако мало зна? Без обзира на одговоре негативна етикеција била је очигледна и као таква је била инитензивирана кроз векове, нарочито од 1054. године (од поделе хришћанске цркве) када је становништво Балканског полуострва (нарочито српског народа) остало доследно изворном учењу хришћанства својственом православној хришћанској религији.

Папа Урбан II након одржаног савета у Келмерну 1095. године, када је присутне позвао у „незаборавне експедиције против непријатеља крста“ наглашавајући да ће се „њихова спољашња оданост прогласити унутрашном вером која ће у дару Бога и привилегијама Светог Петра дати опрост свих њихових грехова“⁹⁰ покренуо је дуговековни сукоб између хришћанског и муслиманског света, који ће посебно погодити Балканско полуострво.

Модерна структура и облик међународног система могу се у великој мери пратити од Вестфалског мира 1648. године доводећи до краја окрутни Тридесетогодишњи рат – рат који је практично укључио целу Европу у борбу за политику и војну доминацију.⁹¹ Гери Симсон описује Вестфалски мир (заправао два споразума усвојена у Минстеру и Оснабруку) као транзицију од империјалне суверености.⁹² Кључни развој који се појавио из Вестфалије био је значајно смањење улоге коју је религија одиграла у међународном систему, одбијање присуства два пола власти: папа на челу католичке цркве, и цар на челу Светог Римског царства.⁹³ Вестфалски уговор је према томе представио доминантну улогу империјалистичког схватања, које је у бити колонијалних аспирација. Свака сила – према вестфалској

⁸⁹ К. Јиричек, *Историја Срба, Прва књига, до 1537. године – Политичка историја*, Друго, исправљено и допуњено издање, Слово Љубве, Београд, 1978, 49.

⁹⁰ В. Н. Bloxam, *On Certain Sepulchral Crossed/legged Effigies of Civilians*, The Archaeological Journal, Tom 33, London, 1976, 236.

⁹¹ G. Boas, *Public International Law: Contemporary Principles and Perspectives*, Edward Elgar, Cheltenham, 2012, 8.

⁹² Ibid.

⁹³ Ibid.

логици равнотеже – покушава да контролише балкански простор или да спречи друге силе да га контролишу.⁹⁴

У том сукобу сила размењивали су се интереси европских и азијских империја, од којих је највише трага оставила Отоманска империја крајем XIV века утицајући на потпуну стагнацију поробљеног српског народа све до краја XIX века. За то време Аустро-угарска империја, заједно са другим европским државним творевинама успела је да сачува свој национални суверенитет и оствари завидни просперитет, али уместо захвалности према жртви коју је претрпео српски народ, који је поред своје одбране стао и у њихову одбрану, представљао је предмет сталног омаловажавања и непрекидног осуђивања.

Након одржаног Берлинског конгреса 1878. године Србија поново стиче свој суверенитет, али трагови које су оставили сукоби империја одразили су се на религијску, идеолошку и националну структуру становништва. Територија на којој је живело српско становништво подељено је захваљујући утицају религијског фактора (католичке и муслиманске вероисповести) што ће се у свим наредним догађајима показати корисним као рецепт за заштравање сукоба на Балкану.

Окончањем балканских ратова и Првог светског рата, регент Александар Карађорђевић је прихватио захтеве Хрвата и Словенаца о формирању Краљевине СХС, а касније Краљевине Југославије, међутим таква одлука показаће се кобном током целог XX века.

Како Золо наглашава: „Сукоб између Хрвата, Срба и Босанаца избио је са нечувеним насиљем после 1941. године. Процењује се да је грађански рат изазвао преко пола милиона жртава само код српског становништва. А та катастрофа је била директна последица одлуке Мусолинија и Хитлера да обуче, организују и наоружају *усташки* покрет који је основао у Италији 1930. године католички фашиста Анте Павелић. Циљ те терористичке групе био је независност Хрватске од Краљевине Југославије... Фрањевачки ред и католички поглавари, на челу са Алојзијем Степинцом, подржавају нови клерико-фашистички режим који, у њиховим очима, има заслугу да се бори, истовремено, против абортуса, порнографије, масонерије, комунизма, православне „шизматичке“ Цркве и јеврејске заједнице. Чак 150 војних свештеника учествују у

⁹⁴ D. Zolo, *Ko kaže humanost...Rat, pravo i globalni poredak*, Crimen, Pravni fakultet univerziteta u Beogradu, Beograd, 2012, 24.

акцијама физичке елиминације православних Срба и њихових верских вођа, којима следе, почевши од 1942, обреди присилног покатоличавања српског становништва.“⁹⁵

Окончањем Другог светског рата друштвено уређење Краљевине Југославије трансформише се у Федеративни систем који ће обухватати све раније ентитете, међутим њој ће бити својствено тзв. социјалистичко уређење чији ће устав бити подложни честим променама.

Како Марковић истиче: „У политичкој публицистици *Устав СФРЈ* од 1974. одређује се као гробар друге југословенске државе. Показало се да је то био Устав за растурање Југославије. Он је утро пут осамостаљивању републике у њиховим авнојским границама.“⁹⁶ У вршењу појединих функција савезне државе непосредно су били укључени републички и покрајински органи, а Федерација је била немоћна да обезбеди извршавање савезних закона и других савезних прописа на целој територији Југославије, пошто је претпоставка надлежности за њихово извршавање била у корист органа у републикама и покрајинама.⁹⁷ Једна од највећих новина Устава СФРЈ од 1974. био је тзв. делегатски систем, тз. делегатски начин конституисања органа и тела у којима се доносе одлуке, тако да је крајња последица делегатског система била је потискивање грађанина као бирача.⁹⁸ Из овакве уставне нестабилности уследила је унутрашња дестабилизација, а поједине републике уз помоћ страног фактора поред подривања друштвеног система обезбедиле су финансијска средства за оружану побуну и грађански рат, што је довело до великог броја жртава и сецесије заједничке државе.

Универзалност СФРЈ била је у томе што је у периоду од 1945. до 1990-их година њена политика била базирана на концепту „несврстаних“ и формирању међублока између Западних и Источних идеологија, која је око себе окупљала све државе које су биле у развоју, а захваљујући овом опредељењу и на добром путу да буду успешне.

Јачањем Западног блока до изражаја је дошла идеја „глобализације“ која је на известан начин била изговор за успостављање светског мира, међутим предуслов за остваривање такве идеологије било је свесно или несвесно губљење суверенитета. У развоју ове геополитичке идеје СФРЈ се нашла на удару као експериментална држава која је на економском, војном и политичком плану задржавала неутралност између Истока и Запада. Кроз субверзивно деловање водећих држава Западног блока започет је

⁹⁵ Ibid., 25.

⁹⁶ Р. Марковић, *Уставно право*, двадесето осавремено издање, Правни факултет Универзитета у Београду, Досије студио, Београд, 2015, 139.

⁹⁷ Ibid., 140.

⁹⁸ Ibid., 140-141.

пројекат урушавања система „несврстаних“ истицањем заштите људских права и слобода, чији је суштински циљ био уклањање сваке претње и то руководства оних држава које су се противиле или биле уздржане по питању „глобализације“. Ефекти овакве политике праћене „превентивним ударима“ односно „агресијом“ манифестовали су се у догађајима препознатљивим као „арапско пролеће“, а настављени тзв. „обојеним револуцијама“ углавном у државама источне хемисфере.

Посебан допринос таквом концепту дао је Францис Фукујама, који је указао да демократске идеје подривају легитимитет комунистичких режима широм света, што се одражава на демократију која има огромне тешкоће у сопственом успостављању.⁹⁹ Такође он је истакао: „Иако је комунизам мртав, брзо се замењује нетолерантним и агресивним национализмом...ако комунистики тоталитаризам преживи он ће једноставно бити замењен националистичким ауторитаризмом или чак фашизмом руског или српског типа.“¹⁰⁰

На овај начин направљен је концепт савремене „хуманитарне интервенције“, где се заменом чињеничних теза, жртва представља кривцем, а њен узрочник јединим фактором решења.

1.3. Злочини у Руанди

Проблеми Руанде огледали су се у њеној колонијалној подређености и немогућности потпуног ослобађања од утицаја прво Немачке, а након тога Белгије.

Када су Белгијанци 1935. године преузели надлежност над Руандом, вештачки су формирали две стране Хуту и Тутси уз помоћ институционализоване личне карте.¹⁰¹ Њихова замисао била је да мањинску популацију Тутсија овласте за обављање највиших државних послова, где би преко једностраначког система имали потпуну контролу над политичким животом у Руанди.

Године 1959. три године пре независности, Белгијанци су изненада стали на страну Хуту већине и одобрили анти-Тутсијско насиље које је отерало око 400.000 Тутсија у избеглиштво.¹⁰²

⁹⁹ F. Fukuyama, *The End of History and the Last Man*, Free Press, New York, 2006, 36.

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ D. A. Cowalski, *Moral Theory et the Movies: An Introduction to Ethics*, Rowman and Littlefield Publishers Inc, Langam –Maryland, 2012, 65.

¹⁰² L. Waldorf, *Transitional Justice and DDR: The Case of Rwanda*, Research Unit International Centar for Transitional Justice, 2009, 5.

Криза у Руанди заоштрила се покушајем вишепарламентарних избора у Руанди 1961. године, када је једнопартијски режим Тутсија, подржан од колонијалних сила Немачке и Белгије, коначно требао да буде замењен Републиканским демократским покретом (MDR), који је освојио 77,6% гласова и 35 од 44 места, што је представљало приближно 85% популације Хуту.¹⁰³

Коначно 1. јула 1962. године Руанда постаје независна, а већином гласова на председничким изборима побеђује Грегори Кајимбада припадник Хуту заједнице.¹⁰⁴ Током прве године владавине хиљадама Тутсија који живе у суседним државама уводи забрану уласка у Руанду, да би након тога започео кампању елиминације политичких противника.¹⁰⁵ Процењено је да је од децембра 1963. до јануара 1964. године убијено око 10.000 Тутсија, док је на основу извора страних држава констатовано 20.000 убијених Тутсија, и 300.000 избеглица.¹⁰⁶

У јулу 1973. године Кајибанду је заменио највиши официр у војсци Жувинал Хабиаримана, који је пожелео добродошлицу Тутсијима у Руанду обећававши им мир и стабилност, али под тоталитаристичким једнопартијским режимом MRND, строго нагласивши: „Останите ван политике: Она је резервисана за Хуте.“¹⁰⁷

Током 1980-их, друга генерација Тутси избеглица у суседним државама започела је самоорганизовање.¹⁰⁸ Младе избеглице из Руанде које су живеле у Уганди позиционирали су се у Угандској националној армији отпора (NRA) коју је предводио Мусевени.¹⁰⁹ У време када је NRA ступио на снагу 1986. године, четвртина од 14.000 војника су били избеглице из Руанде.¹¹⁰ Ови војници NRA у Руанди створили су RPF, у политичку и војну странку, и одлучили да се врате у Руанду.¹¹¹ Дана 1. октобра 1990. године, RPF је насилно напао Руанду и тиме започео трогодишњи грађански рат.¹¹²

Иако је ова инвазија започета у октобру 1990. године, била одбијена уз помоћ Заирских, Француских и Белгијских трупа, то није могло да спасе режим Хабиаримана

¹⁰³ A. Stroh, *The Effect of Electoral Institutions in Rwanda: Why Proportional Representation Supports the Authoritarian Regime*, GIGA Research Programme: Legitimacy and Efficiency of Political Systems, Leibniz, 2009, 7.

¹⁰⁴ F. Grunfeld, A. Huijboom, *The Failure to Prevent Genocide in Rwanda: The Role of Bystanders*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007, 31.

¹⁰⁵ Ibid.

¹⁰⁶ Ibid.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Ibid., 32.

¹⁰⁹ Ibid.

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ Ibid.

¹¹² Ibid.

Бакиге.¹¹³ FAR је био изузетно добро наоружан, по веома високој цени од стране Француске, Египта и апартхејда Јужне Африке (али не од Белгије после 1990. године) све то без успеха, како би постало јасно неколико година касније, када је по први пут у афричкој историји, суседна држава постала уточиште за бившу владу која је комплетирала свој војни и административни апарат: средином 1994. године, геноцидни руандски режим и његова поражена војска FAR-а побегла је у Заир, захваљујући Могутовом режиму.¹¹⁴

Конфронтација између Хута и Тутсија, која се заоштравала од 1960-их до средине 1994. године започела је због непостојања политичког либерализма у Руанди. Припадници Хуту заједнице након повлачења белгијских колонијалних власти, тражиле су један вид реваншизма према Тутсијима који су дуги низ година и поред чињенице да су мањина били привилеговани управо на руководећим функцијама колонијалног апарата Руанде. Хуту заједница инсистирала је на страначком монизму и забрани укључивања Тутсија у било који облик власти унутар државе. Оваква концепција вештачки је одржавана, све до оног тренутка када је започет прогон Тутсија у суседне државе. Тражећи упориште у заједници Тутсија које је било у расејању широм Африке, свој повратак избеглица су виделе једино у оружаном конфронтацији. Повод за насиље над преосталим Тутсијима у Руанди био је обарање авиона руандског председника Жувенала Хабијаримане што је додатно иницирало насиље и „геноцид“ од стране Хута.

Прелазна влада Руанде у потпуности је обухватала Хуту припаднике, залагајући се за етничко чишћење како припадника Тутси популације, тако и умерених Хута и оних који су помагали Тутсијима. Успостављен режим посебно је био бруталан на локалним нивоима, користећи све расположиве војне и паравојне потенцијале (жандармерију, локалну полицију, INTERAHAMWE...), што је резултирало масакром Тутсија.

Сукоби су завршени потписивањем формалног Споразума између зараћених страна и декларацијом RPF-а 18. јула 1994. године.¹¹⁵ Уједињене нације шокирала је

¹¹³ C.P. Scherrer, *Genocide and Crisis in Central Africa: Conflict Roots, Mass Violence, and Regional War*, Praeger-Westport, Connecticut – London, 2002, 45.

¹¹⁴ Ibid., 52.

¹¹⁵ J. Castonguay, *In Search of a New Cease-Fire (April-July 1994) – The Rwanda Crisis from Uganda to Zair – The Path of a Genocide*, Transaction Publishers, New Brunswick, New Jersey, 1999, 279.

висока скала насиља у Руанди која је резултирала смрћу приближно 800.000 мушкараца, жена и деце, укључујући и расељавање значајног дела становништва.¹¹⁶

У ком нивоу је учешће иностраног фактора допринело сукобима на простору Руанде и ширег простора Афричког континента довољно говори извињење Белгијске владе. Белгијска влада се извинила 2002. године за компликације изазване поводом убиства првог председника независног Конга, Патриса Лумумбе, као и занемаривања геноцида у Руанди 1994. године, али извињење је изостало за ране године двадесетог века и криминалне акте колонијалног режима Леополда II над цивилним становништвом Конга.¹¹⁷

1.4. Камбоџа

Током XX века Камбоџа се суочила са два проблема: како се одупрети утицају француске владавине којој је она била подређена и на који начин одговорити притисцима наступајућег доба Хладног рата.

Национализам, идеја да Камбоџа треба да буде независна од француске владавине, постала је популарна 1930-их.¹¹⁸ Хладни рат (1945-1991) између Сједињених Америчких Држава и Совјетског Савеза, са противљењем САД-а глобалном ширењу комунизма, такође је утицао на догађаје у Камбоџи, посебно када је америчка умешаност у рат између вијетнамских комунистичких и некомунистичких снага прелила у Камбоџу касних 1960-их и 1970-их.¹¹⁹

Почетком 1860-их Тајланд и Вијетнам су преузели власт над целом Камбоџом.¹²⁰ У настојању да сачува свој престо и камбоџанску независност краљ Нордом је 1863. године пристао да Камбоџу учини француским протекторатом и одрекне се спољне политике, у замену за њихову заштиту од Тајланђана и Вијтнамаца.¹²¹ Од 1880-их година, Французи су наметали све веће порезе и постављали бирократе из Вијетнама, да би 1900-их Тајланду и Вијетнаму вратили велике делове камбоџанске територије.¹²²

Након Другог светског рата у региону Источне Азије и Индокине јача комунистичка идеологија. У Камбоџи комунистичка идеологија јача захваљујући

¹¹⁶ Ibid.

¹¹⁷ R. E. Howard-Hassmann, A. P. Lombardo, *Reparations to Africa*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia 2008, 103.

¹¹⁸ M. S. Welting, *Pol Pot's Cambodia (Revised Edition)*, Twenty-First Century Books, Minneapolis, 2009, 10.

¹¹⁹ Ibid., 10-11.

¹²⁰ Ibid., 15.

¹²¹ Ibid.

¹²² Ibid.

њеним интелектуалцима који су преко квази-комунистичких организација у Француској проширивали своја знања о једнакости грађана и модерним концептима уређења друштва. Међу тим интелектуалцима своје место пронашао је Салот Сар (познат као Пол Пот), чији ће положај премијера и првог секретара Демократске Републике Кампучије представљати еквивалент за највеће злочине тоталитаризма.

Иако су 1950. године вијетнамски чланови и лидери доминирали у Комунистичкој партији Индокине (ICP), ова партија је покушала да уједини националисте из Камбоце формирајући Удружење кмерских Исарака (KIA).¹²³ Ово удружење (KIA) је 1951. године прогласило нову камбоџанску владу, која је имала одређени ауторитет над једним делом Камбоце која је тада била под контролом различитих покрета Исарака, да би исте године комунисти Камбоце основали Револуционарну партију кмерских народа (KPRP), одвојену од ICP-а.¹²⁴

Временом идеологија комунистичког карактера је јачала у Камбоци, мењајући своје политичке називе и акумулирајући како политичке тако и војне потенцијале, чиме је 1970-их радикализовала своју идеологију у покретању петогодишњег грађанског рата. Суштина је била у томе да је темељ старог бирократског поретка била неједнакост, док је притисак кмерске револуције био потпуно искорењивање Пном Пенског „коњачког и конкубинског круга.“¹²⁵ Када су Црвени Кмери преузели власт у априлу 1975. године, они су то учинили с намером да униште њену хијерархијску политичку културу како би реконструисали камбоџанско друштво од нуле као најегалитарнији, и због тога револуционарни, друштвени поредак.¹²⁶ Дана 17. априла 1975. године, револуционарне трупе Северне и Источне регије заузеле су камбоџански главни град Пном Пен, чиме је Комунистичка партија Кампучије (ПКК) започела своју двадесетчетворогодишњу историју запањујућом победом.¹²⁷ До 1975. године, странка је изградила јаку, иновативну оружану силу од десетак борбено проверених бригада и поразила војску ривалске Републике Кмер.¹²⁸

Када су Црвени Кмери преузели власт 17. априла 1975. године, започело је озбиљно убијање, које је у првом таласу обухватало циљне војне официре Кмерске Републике од највиших до најнижих, а након тога војнике из њихових редова, који су

¹²³ Ibid., 31.

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ K. D. Jackson, *Cambodia 1975-1978: Rendezvous with Death*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 1989, 7.

¹²⁶ Ibid.

¹²⁷ Ibid., 13.

¹²⁸ Ibid.

били прогањани и касније уништавани.¹²⁹ Како Етчесон констатује: „Временом, као и у толико много револуција, Црвени Кмери су почели да се хране сами собом. Вође комунистичких покрета и редови пратили су обичне људе у ждрело машине за убијање Црвених Кмера.“¹³⁰ Насиље црвених Кмере није било ограничено само на Камбоцане, јер недавно откривени документи из војске Црвених Кмера откривају да су они мислили да су у ратном стању са сва три суседа – Вијетнамом, Тајландом и Лаосом од тренутка када је режим Црвених Кмера дошао на власт.¹³¹ Временом су напади Црвених Кмера на цивилна села у Вијетнаму постали неподношљиви, тако да је Вијетнам одлучио да окупи малу војску састављену од избеглица које су побегле из Камбоце, од којих су већина били Црвени Кмери, исте је припојио својим огромним војним снагама и 25. децембра 1978. године напао Демократску Републику Кампучију.¹³² Иако је Камбоца ослобођена за две недеље, ова инвазија поставила је позорницу за још две деценије рата у Камбоци.¹³³

1.5. Сијера Леоне

Сијера Леоне се први пут помиње 1787. године као британска колонија насељена од ослобођених робова, да би 1808. године постала крунска колонија која се од приобалног подручја око Фритауна проширила на веће залеђе и 1896. године била проглашена Протекторатом, чији статус је задржала све до 1961. године, када је стекла независност од Британије.¹³⁴

Од тренутка стицања независности Сијера Леоне је променила неколико лидера од контраверзног сер Милтона Маргаиа чија је градилачка политика помогла стабилном развоју 1960-их до крајње корумпираног и деструктивног Саика Стивенса чија је политика довела до колапса већине њених институција, затим до Џозефа Момоха који је земљу довео до рата 1991. године.¹³⁵ Рат је директно покренуо три војна преврата – 1992. године преврат Националног већа за владавину (NPRC), предвођен капетаном Валентином Стрејсером, 1996. године државни удар у којем уместо

¹²⁹ C. Etcheson, *After the Killing Fields: Lessons from the Cambodian Genocide*, Praeger, Westport, Connecticut, London, 2005, 7.

¹³⁰ Ibid.

¹³¹ Ibid., 7-8.

¹³² Ibid.

¹³³ Ibid.

¹³⁴ L. Gberie, *A Dirty War in West Africa: The RUF and the Destruction of Sierra Leone*, Indiana University Press Boomington and Indianapolis, 2005, 4.

¹³⁵ Ibid.

Стрејсера ступио његов заменик Мада Био, а 1997. године крвавим пучем привремено је укинута демократски изабрана влада Тејан Кабаха што је довело до потпуног нормативног колапса.¹³⁶

Побуњеничке кампање које су тежиле прогресивним реформама, прерасле су у сукоб бруталности и злочина усмерен на сељаке као главне жртве, што је 1999. године ескалирало у рушилачком напредовању побуњеничких група према главном граду Фритауну, приморавајући на тај начин крхку владу на мировни споразум.¹³⁷

Мировним споразумом из Ломе, постигнутом 7. јула 1999. године била је предвиђена подела власти у којој ће побуњенички Револуционарни Уједињени Фронт (RUF) имати позиције у кабинету и по коме ће борцима на свим странама бити одобрена амнестија.¹³⁸ Иако је споразум између Владе Сијера Леонеа и RUF-а био подржан од стране Тогоа, Комонвелта, Економске заједнице западноафричких држава (ECOWAS), Афричке уније и Уједињених нација, специјални представник Генералног секретаријата са закашњењем је указао писмену резерву споразума алудирајући на то да: „Уједињене нације схватају да се одредбе споразума о амнестији неће примењивати на међународне злочине геноцида, злочине против човечности, ратне злочине и друге озбиљне повреде међународног хуманитарног права.“¹³⁹

1.6. Источни Тимор

Источни Тимор, односно Демократска Република Источни Тимор представља острвску државу Окејаније, у подручју Малајског архипелага која је у свом историјском развоју била суочена са два проблема: (1) колонијализмом и (2) оружаним сукобима са суседном Индонезијом.

Колонијални проблеми Тимора везују се за Лисабонски уговор из 1859. године, којим је утврђена колонијална контрола над острвом, дајући Холандији западни део и Португалу исток.¹⁴⁰ Током 1960-их година у Источном Тимору дошло је до све гласнијег супротстављања колонијалној владавини Португалије, да би 1974. године

¹³⁶ Ibid.

¹³⁷ W. A. Schabas, *The UN International Criminal Tribunals: The Former Yugoslavia, Rwanda and Sierra Leone*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006, 34.

¹³⁸ Ibid.

¹³⁹ Ibid.

¹⁴⁰ J. Doria, Hans-Peter Gasser, M. C. Bassiouni, *The Legal Regime of the International Criminal Court: Essays in Honor of Professor Igor Blishchenko*, Martinus Nijhoff publishers, Leiden-Boston, 2009, 258.

нова влада Португалије започела процес деколонизације.¹⁴¹ Упоредо са процесом деколонизације у Источном Тимору формирају се различите политичке фракције: FRETILIN, која се залагала за независност Источног Тимора, UDT, који је прво преферирао наставак придруживања Португалу са постепеним преласком на независност, али је касније променио своју позицију и ускладио се са трећом групом APODETI, која је фаворизовала интеграцију са Индонезијом.¹⁴² Током 1974. и 1975. године дошло је до раскола између FRETILIN-а и коалиције UDT/APODETI, која је ескалирала у грађански рат 1975. године.¹⁴³ Грађански рат је преоптеретио коалицију IDT/APODETI, да би влада FRETILIN-а 28. новембра прогласила независност Демократске Републике Источни Тимор, коју је у то време признало 15 држава.¹⁴⁴

Јосе Рамос Хорта, тадашњи министар иностраних послова Источног Тимора, написао је о својим састанцима 1974. године с тадашњим министром иностраних послова Индонезије Адамом Маликом, да је добио уверење да ће Индонезија подржати напоре FRETILIN-а.¹⁴⁵ И поред оптимистичких ставова оба министра развој добросуседских односа није ишао у жељеном смеру. Влада Индонезије имала је другачије планове. Незаконито је заузела Источни Тимор од 1975. до 2002. године и за то време припадници индонежанских оружаних снага и припадници про-аутономних милиција чинили су бројне нападе на цивилно становништво, посебно против оних за које се верује да су присталице независности, који се посебно интензивирао након референдума одржаног у августу 1999. године у коме су људи из Тимора већином гласали за независност.¹⁴⁶

1.7. Терористички акти у Либану

Атентат извршен над либанским премијером Рафиком Хариријем, 14. фебруара 2005. године, не може у потпуности да се повеже са правим поводом, међутим на основу његових поступака као премијера могу се извести индиректни чиниоци који су довели до овог гнусног чина.

Поједини аутори износе различите закључке, али суштински они се везују за проблеме грађанског рата у Либану у периоду од 1975. до 1990. године и његову улогу

¹⁴¹ Ibid., 259.

¹⁴² Ibid.

¹⁴³ Ibid.

¹⁴⁴ Ibid.

¹⁴⁵ Ibid.

¹⁴⁶ The Prosecutor v. Agostinho da Costa – <http://www.internationalcrimesdatabase.org/Case/803> 14.04.2019.

у искључењу свих фактора дестабилизације. Његова улога била је у блиској вези са преговорима везаним за Сирију која је увек чинила кључни фактор у историји Либана посебно у контексту краја грађанског рата и током постконфликтног периода до повлачења свих трупа 2005. године.¹⁴⁷ Важно је споменути и низ догађаја који су се догодили у пет месеци пре убиства бившег премијера Рафика Харирија, као и десет месеци између бомбардовања и либанске владе која је упутила захтев да се створи трибунал са међународним карактером уз помоћ Уједињених нација.¹⁴⁸ Иако сама хронологија не пружа адекватну анализу, она као први корак нуди суштинску перспективу о временском оквиру и сукцесији битних релевантих чињеница.¹⁴⁹

Питања којима је Рафик Харири дао приоритет односила су се на политички живот Либана, на растућу кризу везану за изгледе предстојећих председничких избора и контраверзним питањима око потенцијалног продужења мандата председника Емила Лахоуда, као и успостављања плана осетљиве стварности између Либана и Сирије о којој је 26. фебруара 2004. године расправљао са председником Башаром Ал Асадом у Дамаску.¹⁵⁰

1.8. Актуелни догађаји широм света

Међународни кривични суд од тренутка ратификације Римског статута до данас све случајеве у којима се сматра да је дошло до повреде међународног кривичног права поделио је у две категорије: (1) Ситуације под истрагом и (2) Прелиминарне предмете.

1.8.1 Ситуације под истрагом

Ситуације под истрагом представљају случајеве који се иницирају:

- (а) након упућивања захтева од стране држава-чланица;
- (б) на основу захтева Савета безбедности УН;
- (в) на основу иницијативе самог Међународног кривичног суда.¹⁵¹

¹⁴⁷ A. Alamuddin, N. N. Jurdi, D. Tolbert, *The Special Tribunal for Lebanon: Law and Practice*, Oxford University Press, Oxford, 2014, 11.

¹⁴⁸ Ibid.

¹⁴⁹ Ibid.

¹⁵⁰ Ibid.

¹⁵¹ www.icc-cpi.int/pages/situation.aspx 15.04.2019.

Ситуације под истрагом обухватају једанаест случајева:

(1) *Демократска Република Конго* – „Истраге ИСС-а у ДР Конго су се фокусирале на наводне ратне злочине и злочине против човечности почињене углавном у *источној ДР Конго*, у региону *Итури* и *северној и јужној провинцији Киву* од 1. јула 2002. године. У отварању истраге у јуну 2004. године, Канцеларија тужилаштва у ИСС-у издала је саопштење за штампу у којем се признаје да су наведени злочини пријављени од дведесетих година прошлог века, али да је јурисдикција Суда започела 1. јула 2002. године и изјавила: „Државе, међународне организације, невладине организације, пријавиле су хиљаде смртних случајева масовних убистава и погубљења извршених у ДР Конго од 2002. године. Извештаји указују на случајеве силовања, мучења, присилног расељавања и илегалне употребе деце војника.“¹⁵²

(2) *Уганда* – „Истраге ИСС-а у Уганди су се фокусирале на ратне злочине и злочине против човечности почињена у контексту оружаног сукоба претежно између Отпора војске господње (LRA) и националних власти, углавном у *северној Уганди*, од 1. јула 2002. године. Након упућеног захтева од стране владе Уганде, Канцеларија тужилаштва издала је саопштење за штампу у коме се наводи: „Кључно питање ће бити лоцирање и хапшење руководства LRA. Ово ће захтевати активну сарадњу држава и међународних институција у подржавању напора угандских власти. Многи чланови LRA су сами жртве, будући да су их руководства LRA отели и брутализовали. Реинтеграција ових појединаца у угандско друштво је кључна за будућу стабилност Северне Уганде. То ће захтевати заједничку подршку међународне заједнице – Уганда и Суд то не могу сами учинити.“¹⁵³

(3) *Дарфур (Судан)* – „Истрага ИСС-а везана за Дарфур се фокусирала на наводе о геноциду, ратним злочинима и злочинима против човечности почињеним у Дарфуру, Судану, од 1. јула 2012. године. УН СБ је утврдио да „ситуација у Судану и даље представља претњу међународном миру и безбедности“ и упутила ову ситуацију ИСС-у у марту 2005. године, узимајући у обзир извештај Међународне истражне комисије о кршењу међународног хуманитарног права и Закон о људским правима у Дарфуру (Ц/2005/60). Генерални секретар УН је основао комисију „да истражи извештаје о

¹⁵² www.icc-cpi.int/drc 15.04.2019.

¹⁵³ www.icc-cpi.int/uganda 15.04.2019.

кршењу међународног хуманитарног права и закона о људским правима и закона о људским правима у Дарфуру од стране свих страна, да одреди да ли су почињена дела геноцида и да се извршиоци тих кршења идентификују и осигурају да одговорни људи буду оптужени.“ Комисија је као полазну тачку изнела две чињенице: „Прво према проценама Уједињених нација у Дарфуру има 1.65 милиона интерно расељених лица и више од 200.000 избеглица из Дарфура у суседном Чаду. Друго дошло је до великог разарања села...“¹⁵⁴

(4) *Централна Афричка Република (CAR)* – „Истрага ICC-а у CAR-и била је фокусирана на наводне ратне злочине и злочине против човечности почињене у контексту сукоба у CAR од 1. јула 2002. године, уз врхунац насиља 2002. и 2003. године. У отварању истраге у мају 2007. године, Канцеларија тужилаштва је објавила саопштење за штампу у којем се наводи: „На основу прелиминарне анализе наводних злочина, врхунац насиља и криминалитета десио се 2002. и 2003. године. Цивили су убијени и силовани, а домови су оштећени у контексту оружаног сукоба између владе и побуњеничких снага. Ово је први пут да тужилац покреће истрагу у којој су наводи о сексуалним злочинима далеко виши од наводних убистава (...) Стотине силованих жртви описале су да су силоване у јавности, да су их нападали вишеструки починиоци, да су их силовали у присуству чланова породице, да су злостављани на друге начине ако би се одупрли нападачима. Многе од жртава су накнадно избегле, као и њихове породице и заједнице.“¹⁵⁵

(5) *Кенија* – „Истрага ICC-а се фокусирала на наводне злочине против човечности почињене у контексту постизборног насиља у Кенији 2007/2008, у шест од осам Кенијских провинција: *Најроби, долина Рифт, Централна долина Рифт, јужна долина Рифт, покраина Нијанза и Западна провинција*. При одобравању захтева тужиоца за покретање истраге, претпретресно веће ICC-а је приметило тежину и обим насиља. Тужилац је тврдио да је више од 1.000 људи убијено, да је било преко 900 случајева документованог силовања и сексуалног насиља, око 350.000 људи је расељено, а преко 3.500 је озбиљно повређено. Веће је из поднеска тужиоца констатовало: „...елементи бруталности, на пример спаљивање живих жртава, напад на места где се смештају расељена лица, убиства и коришћење пангаса и мачета за сечење људи до смрти, те су

¹⁵⁴ www.icc-cpi.int/darfur 15.04.2019.

¹⁵⁵ www.icc-cpi.int/car 15.04.2019.

починиоци између осталог, наводно „терорисали заједнице постављањем контролних пунктова где би одабрали своје жртве на основу етничке припадности и секли их до смрти, обично чинивши силовање, гениталну мутилитацију и присилно обрезивање и често присиљавање чланова породице да их гледају.“ Претпретресно веће је такође поштовало представнике жртава у вези са појединачним утицајем насиља на жртве: „Жалбе на претрпљену штету односи се на немогућност деце жртава да наставе школовање, лоше услове живота и здравствене проблеме у логорима за интерно расељена лица, психолошку штету као што су траума, стрес и депресија, губитак прихода због губитка посла или немогућности поновног запослења, компликације због сексуално преносних болести након силовања, напуштање после силовања и одвајање породица.“¹⁵⁶

(6) *Либија* – „СБ УН је ову ситуацију упутио ИСС-у „осуђујући насиље и употребу силе против цивила, осуђујући тешко и систематско кршење људских права, укључујући и репресију мирних демонстраната, изражавајући дубоку забринутост због смрти цивила и недвосмислено одбацујући подстрекавање на непријатељство и насиље над цивилним становништвом са највишег нивоа либијске владе.“ Напоменом је указано на то да широко распрострањени и систематски напади на цивилно становништво могу бити злочини против човечности и изразио забринутост због страдања избеглица присиљених да напусте насеље и извештаја о недостатку медицинских средстава за лечење рањеника. Наглашена је „потреба да се поштују слободе мирног окупљања и изражавања, укључујући и слободу медија“ нагласивши „потребу да се одговорни за нападе, укључујући и снаге под њиховом надлежношћу, сматрају одговорним за цивиле.“¹⁵⁷

(7) *Обала Слоноваче* – „Истрага се фокусирала на наводне злочине против човечности почињене током пост-изборног насиља 2010/2011 на Обали Слоноваче. Претресно веће ИСС-а је, приликом одобравања захтева тужиоца за покретање истраге, приметило намеру тужиоца да истражује поступке односа снага про-GBAGBO и про-OUATTARA. Тужилац тврди да су напади усмерени против цивилног становништва на Обали Слоноваче били широко распрострањени и систематски и укључивали су, на пример, рације усмерене против штаба супротне стране, прекомерне силе која се

¹⁵⁶ www.icc-cpi.int/kenya 15.04.2019.

¹⁵⁷ www.icc-cpi.int/libya 15.04.2019.

користи у подручјима са великим бројем насеља како би се разбили демонстранти а војска поставила блокаде на путу и контролне пунктове, на којима се наводно догодило убиство. Тужилац тврди да су дела била у великој мери и да је отприлике милион људи расељено. Додатни материјал тужиоца такође је указао на постојање неколико масовних гробница у Абидјан-у, али и документацију која се односи на широко распрострањена самовољна хапшења, „нестанке“ и инциденте силовања.¹⁵⁸

(8) *Мали* – „Истрага у Малију се фокусира на наводне ратне злочине почињене од јануара 2012. године, углавном у три северне регије *Гао, Кидал и Тимбукту*, и инциденти који се јављају и на југу у *Бамаку и Севаре*. У отварању истраге у јануару 2013. године, тужилаштво је објавило извештај из члана 53(1), који гласи: „2012. ситуација у Малију обележила су два главна догађаја: прво, појављивање побуне на северу 17. јануара или око тог датума, што је резултирало заузимање северног Малија од стране наоружаних група; а друго државни удар војне хунте 22. марта, што је довело до збацивања председника Тоуре-а непосредно пре одржавања председничких избора, првобитно заказан за 29. април 2012. године.“ Извештај показује да је побуна на северу укључивала намерно оштећење муслиманских светилишта у граду Тимбукту, нападе на војне базе Гао, Кидалу и Тимбукту, наводно погубљење између 70 и 153 затвореника у Агуелхок-у и инциденте пљачки и силовања. Одвојено, пријављени су случајеви мучења и присилних нестанака у контексту војног удара.¹⁵⁹

(9) *Централна Афричка Република II (CAR)*– „Истраживање ICC-а у CAR-у, је фокусирано на наводне ратне злочине и злочине против човечности почињене у контексту сукоба у CAR-у од 1. августа 2012. године. Сукоб 2012. године укључује наводне злочине обе групе муслимана Селека и хришћанске групе анти-балака, насиље које је водило до хиљаде убијених и оставило стотине хиљада расељених. УН су такође издале упозорење о високом ризику геноцида у CAR. У отварању истраге у септембру 2014. године, тужилаштво је објавило саопштење за штампу у којем се наводи: „Доступне информације пружају разумну основу да се верује да су и Селеци и групе анти-балака починили злочине против човечности и ратне злочине укључујући убиства, силовања, присилно расељавање, прогон, пљачке, нападе на хуманитарне мисије и

¹⁵⁸ www.icc-cpi.int/cdi 15.04.2019.

¹⁵⁹ www.icc-cpi.int/mali 15.04.2019.

употребу деце испод петнаест година за борбу. Листа зверстава је бескрајна. Не могу се игнорисати ови наводни злочини.¹⁶⁰

(10) *Грузија* – „Истрага ИСС-а се фокусира на наводне злочине почињене у контексту међународног оружаног сукоба између 1. јула и 10. октобра 2008. године у и око Јужне Осетије... Тужилаштво је у свом прелиминарном испитивању „прикупило информације о наводним злочинима који су приписани трима странама укљученим у оружани сукоб – грузијске оружане снаге, јужноосетијске снаге и руске оружане снаге.“ У одобравању захтева тужиоца за покретање истраге, Веће је приметило да су представке од 6.335 жртава по том питању, примљене 4. децембра 2015 године, „у великој мери говориле у прилогу отварања истраге.“¹⁶¹

(11) *Бурунди* – „У својој одлуци којом се одобрава истрага, Веће је нашло разумну основу да верује да су државни агенти и групе које спроводе државну политику заједно са припадницима „IMBONERAKURE“ покренуле широко распрострањен и системски напад на бурундско цивилно становништво. Напад је био усмерен против оних који су се супротстављали или се сматрало да сеprotиве владајућој партији након објављивања, у априлу 2015. године да ће председник Пиере Нкурунзиза ићи на трећи мандат. Ако докази укажу на друге континуиране или сродне злочине у надлежности Суда, истрага тужилаштва ИСС-а се може проширити на те злочине. Прелиминарно испитивање стања у Бурундију објављено је 25. априла 2016. године. У то време, наводно је погинуло више од 430 људи, ухапшено је најмање 3.400 људи, а више од 230.000 Бурундијаца приморано је да затражи уточиште у суседним земљама. Прелиминарни преглед се фокусира на дела убиства, затварања, мучења, силовања и друге облике сексуалног насиља, као и случајеве присилних нестанака који су наводно начињени од априла 2015. године у Бурундију.“¹⁶²

¹⁶⁰ www.icc-cpi.int/carII 15.04.2019.

¹⁶¹ www.icc-cpi.int/georgia 15.04.2019.

¹⁶² www.icc-cpi.int/burundi 15.04.2019.

1.8.2 Прелиминарни предмети

Канцеларија тужиоца Међународног кривичног суда одговорна је за утврђивање да ли ситуација испуњава законске критеријуме утврђене Римским Статутом, како би оправдала истрагу од стране канцеларије, те у том смислу прелиминарно испитивање ситуације започиње на основу:

(а) информација послатих од појединаца или група, држава, владиних или невладиних организација;

(б) упутства од стране држава чланица или Савета безбедности УН;

(в) изјава коју је поднела држава која прихвата извршење надлежности од стране Суда у складу са чланом 12 (3) Статута.¹⁶³

Ситуације које се односе на прелиминарне предмете:

(1) *Авганистан* – „Тужилац Међународног кривичног суда (ИСС), Фатоу Бенсоуда, 20. новембра 2017. године затражила је од III Претпретресног већа да покрене истрагу о наводним ратним злочинима и злочинима против човечности у вези са оружаним сукобима у Исламској Републици Авганистан од 1. маја 2003. године, као и сличних злочина који имају везу са оружаним сукобом у Авганистану и који су довољно повезани са ситуацијом и почињени на територији других држава чланица Римског статута од 1. јула 2002. године... У периоду од 7. децембра 2017. до 9. фебруара 2018. године ВПРС је III Претпретресном већу пренео укупно 699 представника жртава. Дана 20. фебруара 2018. године, ВПРС је судијама пренео коначни консолидовани извештај о представницима жртава, који садржи преглед процеса заступања жртава, као и детаље и статистике пренетих представљања.“¹⁶⁴

(2) *Колумбија* – „Ситуација у Колумбији била је под прелиминарним испитивањем од јуна 2004. године. Канцеларија тужилаштва је добила бројна обавештења према члану 15 Римског статута у вези са ситуацијом у Колумбији. Прелиминарни предмет се фокусира на наводне злочине против човечности и ратне злочине почињене у контексту оружаног сукоба између владиних снага, паравојних оружаних група и побуњеничких наоружаних група, укључујући злочине против човечности од убиства, присилног

¹⁶³ www.icc-cpi.int/pages/pe.aspx 15.04.2019.

¹⁶⁴ www.icc-cpi.int/afghanistan 15.04.2019.

премештања становништва, затварања или другог тешког лишења слободе, мучења, силовања и других облика сексуалног насиља; и ратне злочине убиства, намерне нападе на цивиле, мучење талаца, силовање и друге облике сексуалног насиља и коришћења деце за активно учествовање у непријатељствима. Прелиминарни предмет такође се фокусира на постојању и истинитости националних поступака у вези са овим злочинима.¹⁶⁵

(3) *Габон* – „Дана 21. септембра 2016. године Влада Републике Габон упутила је тужилаштву референцу у вези са ситуацијом у Габону од маја 2016. године без датума истека... Дана 29. септембра 2016. године, тужилац је најавио отварање прелиминарног испитивања... Прелиминарни предмет се фокусира на наведене злочине који потенцијално спадају у надлежност ИСС-а у Габону од маја 2016. године, укључујући и оне који су наводно почињени у контексту председничких избора одржаних 27. августа 2016. године.“¹⁶⁶

(4) *Ирак/УК* – „Прелиминарни предмет стања у Ираку, које је првобитно прекинут 9. фебруара 2006. године, а поново је отворен 13. маја 2014. године по пријему нових информација. Прелиминарни предмет се фокусира на наводне злочине које су починили држављани Уједињеног краљевства у контексту сукоба и окупације Ирака од 2003. до 2008. године, укључујући убиство, мучење и друге облике злостављања.¹⁶⁷

(5) *Нигерија* – „Прелиминарни предмет стања у Нигерији објављен је 18. новембра 2010. године. Канцеларија тужилаштва је добила бројна обавештења према члану 15 Римског статута у вези са ситуацијом у Нигерији. Прелиминарни предмет се фокусира на злочине почињене у делти Нигеријске државе, у средњем појасу, у контексту оружаног сукоба између Боко Харам и нигеријских снага безбедности, укључујући злочине против човечности за убиство и прогон и вишеструке ратне злочине. Прелиминарни предмет такође се фокусира на постојање и истинитост националних поступака у вези са овим злочинима.“¹⁶⁸

¹⁶⁵ www.icc-cpi.int/columbia 15.04.2019.

¹⁶⁶ www.icc-cpi.int/gabon 15.04.2019.

¹⁶⁷ www.icc-cpi.int/Iraq/UK 15.04.2019.

¹⁶⁸ www.icc-cpi.int/nigeria 15.04.2019.

(6) *Палестина* – „Наведени злочини који су почињени на окупираној Палестинској територији, укључујући и Источни Јерусалим, од 13. јуна 2014. године...По пријему упутства или важећој декларацији донетој у складу са чланом 12 (3) Римског статута, тужилац, у складу са Уредбом 25 (1) (ц) Правилника канцеларије тужилаштва, као и предмет политике и праксе, отвара прелиминарне прегледе ситуације у којој се налази. Сходно томе, 16. јануара 2015. године, тужилац је најавио отварање прелиминарног испитивања о ситуацији у Палестини како би утврдили да ли испуњавају критеријуме Римског статута за отварање истраге.“¹⁶⁹

(7) *Филипини* – „Прелиминарни предмет ситуације на Филипинима представљен је 8. фебруара 2018. године. Анализирајући кривична дела која су наводно почињена у овој држави чланици од најмање 1. јула 2016. године, у контексту кампање „рат против дроге“ коју је покренула Влада Филипина. Конкретно, наводно је од 1. јула 2016. године убијено на хиљаде људи из разлога њиховог наводног учешћа у илегалној употреби дрога или њиховој дистрибуцији. Док су се нека од таквих убистава наводно догодила у контексту сукоба између или унутар банди, наводи се да су многи од пријављених инцидената укључивали вансудска убиства током полицијских операција против дроге.“¹⁷⁰

(8) *Украјна* – „Прелиминарни предмет се у почетку фокусирао на наводне злочине против човечности почињени у контексту протеста „Мајдан“ који су се одвијали у Кијеву и другим регионима Украјне између 21. новембра 2013. и 22. фебруара 2014. године, укључујући убиство, мучење и/или друга нечовечна дела. Након подношења изјаве Украјне по члану 12 (3) од 8. септембра 2015. године, Канцеларија је одлучила да продужи временски рок постојећег прелиминарног прегледа како би утврдила било које наведено кривично дело почињено на територији Украјне од 20. фебруара 2014. године па надаље.“¹⁷¹

(9) *Венецуела* – „Прелиминарни предмет ситуације у Венецуели представљен је 8. фебруара 2018. године. Анализирајући кривична дела која су наводно почињена у овој држави-чланици од најмање априла 2017. године, у контексту демонстрација и

¹⁶⁹ www.icc-cpi.int/palestine 15.04.2019.

¹⁷⁰ www.icc-cpi.int/philippines 15.04.2019.

¹⁷¹ www.icc-cpi.int/ukraine 15.04.2019.

сродних политичких немира. Конкретно, наведено је да су снаге државне безбедности често користиле прекомерну силу како би растерали демонстранте, ухапсили и притворили хиљаде стварних или перципираних чланова опозиције, од којих би један број наводно био подвргнут озбиљном злостављању и болесном-лечењу у притвору. Такође је пријављено да су неке групе демонстраната прибегавале насилним средствима, што је довело до повреде или убиства неких припадника безбедносних снага.¹⁷²

(10) *Гвинеја* – „Прелиминарни предмет ситуације у Гвинеји је представљен 14. октобра 2009. године. Канцеларија тужилаштва добила је бројна обавештења према члану 15 Римског статута у вези са ситуацијом у Гвинеји. Прелиминарни предмети су фокусирани на злочине против Римског статута, извршени у контексту догађаја од 28. септембра 2009. године на стадиону Конакри, укључујући злочине против човечности за убиство, затварање или друго тешко лишење слободе, мучење, силовање и друге облике сексуалног насиља, прогона и присилног нестанка.“¹⁷³

¹⁷² www.icc-cpi.int/venezuela 15.04.2019.

¹⁷³ www.icc-cpi.int/guinea 15.04.2019.

II – Формално-правни основи успостављања међународних кривичних судова и њихова категоризација

1. Међународно кривично и хуманитарно право као извор архаичних и модерних концепата међународног кривичног правосуђа

Одређујући место и улогу међународног кривичног и хуманитарног права у процесу успостављања међународних кривичних судова захтева се подробније поређење архаичких и савремених концепција, које треба сагледати са два аспекта: (1) где су прописане инкриминисане радње; и (2) који је орган надлежан за њихово процесуирање. Да би се направила ова компарација, потребно је претходно размотрити до којег нивоа су били и колико су данас развијени међународни односи између држава и других међународних субјеката.

Бедерман је указао на једну веома битну чињеницу везану за архаички период, и то: „Проблем са антиком је тај што савремени истраживач није спреман за било које константно поступање по питању правила која регулишу понашања државе у древна времена. Знамо да је, на пример, било неколико текстова написаних на грчком и латинском језику (укључујући и оне од Аристотела, Деметрија од Фалерона и Вара) о субјектима државне управе који су обухватили питања у законима нација, као што су правила за проглашавање рата и ниједан од ових текстова није преживео до данашњих дана, а ми немамо поуздане информације од других класичних писаца о садржају ових уговора.“¹⁷⁴ Оно што се поуздано може констатовати јесте да су субјекти архаичког периода у сваком виду међународних односа били државе (градови-државе), а кључна фигура у тим односима њихов владар.

Источне цивилизације, међутим, дају више историјске писане грађе, посебно када је реч о међународним односима. О томе сведочи период динамичких односа сумерских градова који су учествовали у обрасцима дипломатије, које би се могле сматрати политичком равнотежом моћи, нарочито између Лагаша, Уме, Киша и њихових суседа који су закључивали уговоре, имали правила о дипломатском имунитету, а можда и норме о вођењу рата.¹⁷⁵

Специфичност архаичног периода је чињеница да: „у региону, где су сви говорили истим језиком, где су посматрали исте законе и обичаје, и обожавали исти пантеон божанства, било је примамљиво да амбициозни владар доведе до политичког

¹⁷⁴ D. J. Bederman, *International Law in Antiquity*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004, 9.

¹⁷⁵ *Ibid.*, 23.

уједињења и централизације. С друге стране, постојала је и снажна тенденција према фрагментацији и поремећајима, у којима су локализовани интереси, изражени у посвећености градским преступима, произвели центрифугалне ефекте у сумерским градовима-државама.¹⁷⁶

Суштински, са идентичним проблемом сусретале су се и Источне и Западне цивилизације архаичког периода, због чега и не чуди да су облигациони односи између држава искључивали питање кривичне одговорности – то питање било је искључиво у надлежности градова-држава, усклађено строгим обичајним правилима и кривичним законцима (нпр. Ур-Намуов, Хамурабијев, Драконов...).

Оно што би се могло констатовати за архаички период јесте, да су многа питања међународних односа била у уској вези са регионом њиховог заједничког живота, тако да су и проблеми који су настајали у конкретном региону често били везани за подручје надлежности суверена који је окупљао те градове-државице или деспотије у једну заједничку културолошку, етничку и религијску целину на основу чега је и креирао казнену политику.

Међутим, ако би се архаички период упоредио са савременим концептима међународне кривичне одговорности, могла би се направити паралела око једног заједничког објекта – државе. У оба случаја, нагласак је на томе да: „само државе могу бити одговорне по међународном праву, а одговорност појединца остаје питање домаћег права, чак и ако је понекад држава могла бити обавезна по међународном праву да спроводи такву индивидуалну одговорност према домаћем закону.“¹⁷⁷

Многи савремени стручњаци права сматрају ову теорију застарелом, реликтом који је егзистирао до Другог светског рата, и који је као такав требало трансформисати у суштину сваке повреде међународног хуманитарног права, а то је да: „кривична одговорност у савременом међународном поретку своди се увек на индивидуалну одговорност појединца.“¹⁷⁸

Данас, дипломатски односи подигнути су на знатно виши ниво, уложени су велики напори на кодификовању међународног права о људским правима и међународног хуманитарног права, непрестано се инсистира на проналажењу најприхватљивијих решења међународних кривичних судова (од *ad hoc*, преко хибридних до Међународног кривичног суда), с наглашеном индивидуалном и

¹⁷⁶ Ibid.

¹⁷⁷ A. Cassese, *The Oxford Companion to International Criminal Justice*, Oxford University Press, Oxford, 2009, 17.

¹⁷⁸ С. Аврамов, М. Крећа, *Међународно јавно право*, Савремена администрација, Београд, 2003, 106.

објективном (командном) одговорношћу – што се може сматрати напретком – међутим међународно кривично и хуманитарно право још увек није постигло такав ниво да буде једнако за све.

Међутим, и поред низа потешкоћа у овој сфери међународног права заједничка обележја савременог и архаичког периода јесу концепти на којима треба да се утемеље механизми кривичног правосуђа а то су: (1) прописати акте којима се крше утврђена обичајна правна правила; (2) прописати механизме контроле, спречавања и санкционисања у случају повреде обичајних правних правила; (3) очувати државни суверенитет - од преливања оружаних сукоба и сваког спољног притиска – истовремено штитећи своју територију и интегритет својих држављана.

2. Категоризација извора у процесу настанка међународних кривичних судова

Међународни кривични судови у својој узлазној путањи имали су велике потешкоће у смислу успостављања начелних питања легитимности и поштовања одлука које су требале да егзистирају на начелу легалитета постојећих обичајних правних правила. У том процесу формулисања међународних кривичних судова категоризација извора суштински дефинише њихове материјално-правне и процесне проблеме, и на изврстан начин их идентификују.

2.1 У односу на период историјског развоја

Историјски концепт као категорија којом се вреднују извори конституисања међународних кривичних судова значајна је јер систематизује специфичне чињенице и околности за развој свести међународне заједнице, а самим тим и потребе изградње наднационалних система којима ће се обезбедити очување међународног поретка. У етапама развоја свести међународне заједнице могу се уочити позитивне смернице на очувању мира, међутим исто тако могу се препознати тенденције вулгаризације међународног кривичног и процесног права вешто упаковане у Пандорину кутију са називом „*bona fides*“. У том контексту наведена периодизација превазилази оквире искључиво историјског поимања и задире у питања суштинске проблематике актуелног стања међународног кривичног правосуђа.

2.1.1 Период успона *ad hoc* судова

Први међународни *ad hoc* кривични судови настали су након окончања Другог светског рата, тзв. Међународни кривични трибунал (ИМТ), познат као Нирнбершки процес и Међународни кривични трибунал за Далеки исток (ИМТФЕ), познат као Токијски процес. Од тренутка њиховог конституисања примећивале су се одређене аномалије, али и једностраност у постизању правде, која је по свим критеријумима више личила на освету савезника за претрпљене губитке, него тежњу да се оваквим процесима спрече будући сукоби.

Аномалије и једностраност огледају се у начину прописивања конститутивних аката који су истовремено представљали и процесне и материјалне смернице у раду међународних кривичних судова.

У погледу процесног права могућа су била сва компаративна решења карактеристична за поједине правне системе који су доминирали у земљама потписницама Московске декларације, као и Лондонског споразума – међународних аката који су представљали правну и политичку подлогу оснивања и рада суда у Нирнбергу, чији је формални основ био Статут Међународног војног суда и касније донети Закон бр. 10.¹⁷⁹

Иако су пре почетка Другог светског рата постојала обичајна правна правила утемељена на Хашким конференцијама из 1899. и 1907. године,¹⁸⁰ она нису била довољна за покретање кривичног поступка пред међународним кривичним судовима. Да би се покренуо механизам било је потребно ближе одредити инкриминисана дела, тако да је у том контексту посебно место заузимао Лондонски споразум (1945). Он је заправо представљао: „Ретроактивни закон који предвиђа појединачну казну за дела која су била незаконита, иако нису била кривична дела у време када су почињена, изгледа да су такође изузетак од правила *ex post facto* закона...Он је ретроактиван само у оној мери у којој успоставља индивидуалну кривичну одговорност за дела која су у време када су почињена представљала кршење постојећег међународног права, али за које је овај закон обезбедио само колективну одговорност.“¹⁸¹ На тзв. Нирнбершким

¹⁷⁹ М. Шкулић, *Међународни кривични суд: Надлежност и поступак*, Досије, Правни факултет Београд, 2005, 42.

¹⁸⁰ J. B. Scott, *The Hague conventions and declarations of 1899 and 1907, accompanied by tables of signatures, ratifications and adhesions of the various powers, and texts of reservations*, New York Oxford University Press American Branch, London-Toronto-Melbourne and Bombay, 1915, 41-229.
<https://archive.org/details/hagueconventions00inteuoft/page/62> 24.04.2019.

¹⁸¹ G. Mettraux, *Perspectives on the Nuremberg trial*, Oxford University Press, Oxford, 2008, 284.

суђењима пред америчким војним судом или Нирнбершким потпроцесима, који су уследили након завршетка рада Међународног војног суда, поставило се питање командне одговорности, чија суђења су се изводила на основу Закона број 10 Контролног савета.¹⁸²

Токијски процес је попут Нирнбершког процеса имао одређену политичку и правну подлогу у Каирској декларацији (1943),¹⁸³ Потсамској декларацији (1945)¹⁸⁴ и Московској конференцији (1945),¹⁸⁵ међутим своју правну снагу црпио је из Специјалне прокламације о успостављању Међународног војног трибунала за Далеки Исток (Прокламација).¹⁸⁶

Специфичност Прокламације била је у томе што она није настала као продукт споразума између савезника, већ је у правом смислу представљала једностранни акт, а уједно и преседан – донео га је амерички генерал Даглас МекАртур, на иницијативу америчког председника. Прокламација је била истовремено извор материјалног и процесног права за ИМТФЕ, која је у оквиру чл. 5 своју надлежност дефинисала у: „...кажњавању за ратне злочине на Далеком истоку које су самостално или као чланови организације учинили оптужени укључујући и злочине против мира.“¹⁸⁷

Без обзира на надостатке могло би се констатовати да је: “Овим актом направљен искорак у смислу избегавања несугласица између националних законодавстава и уједначавање стандарда свих правних прописа, с тенденцијом изградње оних смерница које би омогућиле успешнију реализацију једног међународно-кривичног поступка.”¹⁸⁸

Оно што је битно нагласити, јесте да је по узору на Друштво народа, формирано наднационално тело - Уједињене нације - које су на изванредан начин следиле тековине свог претходника развијајући идеју практичне примене међународног права. Нове Уједињене нације су преузеле водећу улогу у развоју међународног права о правима и другим инструментима, који су евентуално укључени: Универзална декларација о људским правима; Конвенција о спречавању и кажњавању геноцида; Међународна

¹⁸² Б. Ристивојевић, *Одговорност за радње потчињеног у међународном кривичном праву: командна одговорност*, Нови Сад, 2003, 8.

¹⁸³ https://www.ndl.go.jp/constitution/e/shiryo/01/002_46/002_46tx.html 24.04.2019.

¹⁸⁴ <http://afe.easia.columbia.edu/ps/japan/potsdam.pdf> 24.04.2019.

¹⁸⁵ <http://www.commonprogram.science/documents/m-ust000003-1341.pdf> 24.04.2019.

¹⁸⁶ Special Proclamation: Establishment of an International Military Tribunal for Far East https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocities-crimes/Doc.3_1946%20Tokyo%20Charter.pdf 24.04.2019.

¹⁸⁷ Ibid.

¹⁸⁸ М. Џујић, *Командна одговорност у случају Ivane Matsui*, Crimen VIII 1/2017, Београд, 2017, 75.

конвенција о елиминацији свих облика расне дискриминације; Међународна конвенција о грађанским и политичким правима и о економским, социјалним и културним правима; Конвенција о елиминацији свих облика дискриминација жена; Конвенција против мучења и других окрутних, нечовечних или понижавајућих поступака или кажњавања и Конвенција о правима детета.¹⁸⁹ Упоредо са овим декларацијама и конвенцијама јачала је материјално-правна база позитивних прописа хуманитарног права, која је коначно обједињена кроз четири Женевске конвенције из 1949. године и два накнадно донета Допунска протокола. На тај начин извори међународног права су истовремено проширени и кодификовани, што је требало да послужи за озбиљније сагледавање улоге међународног кривичног правосуђа у будућности.

Када је реч о чињеницама везаним за настанак и функционисање првих *ad hoc* судова њени оснивачи не могу да се похвале са објективношћу таквих судова, међутим због напора и креативности коју су уложили успели су да одговоре изазовима које је Лига народа завештала будућим поколењима. Сходно томе могло би се констатовати да и Нирнбершки и Токијски процес и поред мноштва аномалија и једностраности могу да се похвале тиме да су покренули развој међународног права и тенденцију очувања међународног мира.

Историјско раздобље успона првих међународних кривичних судова уопштено посматрајући могло би да се веже за период од 1945. до 1948. године, када су након донетих пресуда и Нирнбершки и Токијски суд распуштени, међутим захваљујући развоју материјално-правних темеља хуманитарног права, може се рећи да је експанзија и процват међународног кривичног права успела да се одржи све до 1990-их, када хладноратовску уздржаност замењује сурова глобализација.

2.1.2 Период слабљења *ad hoc* судова

Низ догађаја који су обележили 1990-е (рушење Берлинског зида, распадање Варшавског уговора, слабљење и губитак „Несврстаних“) одразило се и на слабљење улоге Уједињених нација, а самим тим и свих механизма који су гарантовали очување светског мира. То је био тренутак, који су државе западне хемисфере искористиле за јачање идеје глобализације.

¹⁸⁹ S. R. Ratner, J. S. Abrams, J. L. Bischoff, *Accountability for Human Rights Atrocities in International Law: Beyond the Nuremberg Legacy*, Oxford University Press, Oxford, 2009, 7.

Генерални секретар Уједињених нација Кофи Анан је то представио на следећи начин: „На крају 1996, свет се променио скоро до не препознатљивости. Хладни рат се завршио са резултатом да Савет безбедности више није био у стању структуралног и трајног застоја...то није значило да су њени чланови били у стању и спремни да се договоре о ефикасном току акције у сваком случају, што смо брзо и болно открили у Сомалији, Руанди, и бившој Југославији. Али то је значило да званичници УН могу проговорити за неке од принципа постављених у Повељи или Универзалној Декларацији о људским правима али звучало је као да ће се гнев аутоматски сручити од стране једне од сталних чланица Савета на њихове главе или изазвати кризу тако да ће парализовати целокупан систем.“¹⁹⁰ Уједињене нације на тај начин изгубиле су свој легитимитет и легалност у поступању, Генерална скупштина имала је само формалну улогу представљања проблема, а сва овлашћења уступљена су Савету безбедности, чији поступци нису били подложни никаквим механизмима контроле.

Сходно томе Шкулић је рационално покренуо питање легалности Хашког трибунала које је оценио у великој мери спорним, јер: „...се у основи своди на чињеницу да Савет безбедности који је својом Резолуцијом 827, 1993. године основао Хашки трибунал, то право није имао, јер се појам „суд“ не може поистоветити са појмом „мера“, коју иначе Савет безбедности УН може предузети када је потребно одржати или успоставити међународни мир и безбедност...“¹⁹¹ На идентичан начин Савет безбедности Резолуцијом 955. од 8. новембра 1994. године формирао је и Међународни кривични суд за Руанду.

Овако формиран *ad hoc* судови нису били у могућности да окончају своју функцију јер су се супротстављали основним начелима државног суверенитета, тако да је излаз из овакве ситуације потражен у доношењу нових резолуција, конкретно Резолуције 1966 од 22. децембра 2010. године о успостављању „Међународног резидуалног механизма за кривичне трибунале“. Спајање непотпуних и нерешених предмета (за бившу Југославију и Руанду) представљао је мукотрпан посао који се развлачио у недоглед, под изговором окончања до 2014. године, када би Механизам требао да се распустити.

Према томе период очигледног слабљења међународних *ad hoc* кривичних судова, може се рачунати од тренутка њиховог оснивања 1993/94 године, али се не

¹⁹⁰ А. К. Annan, *We the peoples: A UN for the twenty-first century*, Taylor and Francis, New York, 2014, 2.

¹⁹¹ М. Шкулић, *op. cit.*, 51-52.

може закључити, јер рад Механизма још увек није окончан, што у великој мери доводи у питање сврсисходност и рационалност даљег поступка.

2.1.3 Период хибридних решења међународног кривичног правосуђа

Поучен негативним искуствима *ad hoc* судова за бившу Југославију и Руанду, Савет безбедности УН приступио је новим варијантама успостављања међународних кривичних судова водећи рачуна о поштовању суверенитета држава на које се поступак односио – истицањем тзв. начела комплементарности.

Савет безбедности и даље је био кључни иницијатор у процесу оснивања међународних кривичних судова доношењем резолуција, међутим његова улога била је умеренија, јер је пружена могућност непосредног ангажовања субјеката који су били део злочина против међународног права.

Интернационализовани (хибридни) кривични судови како истиче Јовашевић могли су се основати на два начина: „(1) актима прелазне администрације универзалне међународне организације (УН) – какав је случај на Косову и Метохији у саставу Републике Србије и у Источном Тимору и (2) уговором између УН и владе на чијој територији трибунал (суд) врши судску власт – на који начин су успостављени хибридни судови у Сијера Леонеу и Камбоџи.“¹⁹²

Међу наведеним хибридним судовима посебно место заузима Специјални суд за Либан, који је с обзиром на природу догађаја због којег је основан више национални суд, који из различитих мотива представља предмет интересовања Уједињених нација, тако да је његова функција повезана споразумом Либана и Уједињених нација.

Овакав концепт успостављања међународних кривичних судова интензивирао је убрзо након оснивања *ad hoc* Трибунала за бившу Југославију и Руанду - у Сијера Леонеу (1996), у складу са текстом УНТАЕТ-а за Источни Тимор (2000), у Камбоџи (2004), у Либану (2006). Проблеми окончања рада ових судова кретала су се у два правца: (1) због великог временског интервала између злочина и оснивања суда објективно је било немогуће обезбедити све релевантне доказе, тако да је рад судова захтевао увек додатно време; (2) недовољно финансијских средстава утицало је на привремено одлагање судских поступака, што се такође манифестовало на одлагање коначне пресуде, па чак и гашење судова пре окончања сврхе његовог оснивања.

¹⁹² Д. Јовашевић, *Међународно кривично правосуђе – између права, правде, помирења и права жртава*, Међународни проблеми, LXIII (4), Београд, 2017, 557.

Сходно томе може се рећи да је период везан за настанак и окончање рада хибридних судова (у трајању од неколико година) заправо покушај премошћавања, прелазног решења између *ad hoc* кривичних судова и Сталног међународног кривичног суда, који се не могу похвалити ефикасношћу у потпуности.

2.1.4 Период унификације Међународног кривичног суда

У релативно кратком временском интервалу од формирања међународних кривичних судова за бившу Југославију и Руанду, преко интернационализованих (хибридних) судова до изражаја је дошла по други пут идеја Друштва народа о формирању Међународног кривичног суда. Мотиви за институционализовање оваквог Суда били су различити, међутим заоштравање међународних односа по питању неслагања са политичким ставовима у свету и све изражајнија примена силе у решавању насталих конфликта унутар држава и између држава захтевали су хитно решење. Конкретно решење, о потреби формирања Међународног кривичног суда (ИСС) представљено је на међународној конференцији у Риму, закључно са 17. јулом 1998. године.

У периоду од 30. октобра 1998. до 31. децембра 2000. године приступни уговор Римском статуту потписан је од стране 139 држава, укључујући и државе које су гласале против Статута на Конференцији у Риму, као што су Сједињене Америчке Државе и Израел, као и многе које су се суздржале од гласања.¹⁹³

Иако је Римски статут представио један свеобухватни корпус кодификованог материјалног и процесног права значајног за вођење кривичног поступка са елементима иностраности, не може се рећи да је заживео у оном обиму како је већина ентузијаста сматрала. У року од само неколико година дошло је до повлачења појединих ратификација Римског статута.

Расплињавање ИСС могуће је наслутити на основу иступања појединих држава из Афричке уније (Јужно-афричке Републике, Бурундија, Гамбије), одбијање ратификације Римског статута од стране Руске Федерације и чврстог става САД-а, Израела и Кине о ненадлежности Сталног међународног кривичног суда у односу на њихове држављане.¹⁹⁴

¹⁹³ W. Schabas, *The International Criminal Court: A Commentary on the Rome Statute*, Oxford University Press, Oxford, 2010, 26.

¹⁹⁴ М. Ђујић, *Анализа рада и перспективе Сталног међународног кривичног суда*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, ЛП-1/2018, 401.

Као и у претходним етапама развоја међународног кривичног правосуђа може се констатовати постојање релативно нестабилног система. Чињеница да је ИСС основан крајем 1998. године и да постоји и данас не значи да је као модел међународног кривичног правосуђа идеалан. Потврда негативног тренда је у томе што је веома мали број „Ситуација под истрагом“ окончан, док је по питању „Прелиминарних прегледа“ очигледна стагнација, па чак и тенденција да се поједини догађаји што касније процесуирају или не процесуирају уопште.

2.2 Однос усклађивања материјалног и процесног права

Међународни кривични суд представља тело чији скелет чини сложен систем уређених материјалних норми, а везивна ткива и њени функционални системи механизме процесног права. Сходно томе, свака неусклађеност конститутивног и функционалног система негативно се одражава на имунитет целокупног тела, што се током различитих етапа развоја међународних кривичних судова често манифестовало у вирусно обољење са неизвесним исходом.

Од 1946. године, рад Уједињених нација на кодификацији међународног кривичног права и оснивању Међународног кривичног суда било је мукотрпно споро и углавном непродуктивно, са мало охрабрујућих знакова да ће Међународна правна комисија донети законски извршни Нацрт Кодекса о преступима против мира и сигурности човечанства.¹⁹⁵ Тренд у УН од 1950. године, и након тога, био је политизација... еродирана у напетостима идеолошког и политичког конфликта.¹⁹⁶

Односи између држава које чине међународну заједницу остају у великој мери хоризонтални... док су централни органи који делују у име целе заједнице били одговорни за три главне функције карактеристичне за било који правни систем доношења закона, одређивање закона и спровођење закона.¹⁹⁷

Правна признања међународног кривичног права укључила су разматрање улога уговора, конвенција, националног кривичног права и обичајних правних правила у идентификацији суштине међународног кривичног права.¹⁹⁸ Оваква распрострањеност

¹⁹⁵ Bassiouni, *A Draft International Criminal Code and Draft Statute for an International Criminal Tribunal*, op. cit. 11.

¹⁹⁶ Ibid.

¹⁹⁷ A. Cassese, *International Law*, op. cit. 5.

¹⁹⁸ L. May, Z. Hoskins, *International Criminal Law and Philosophy*, Chambrige University Press, Chambrige, 2010, 20.

извора додатно је продубљивало и онако распршено мноштво инкримисаних дела које је требало систематизовати као део позитивног материјално-правног оквира.

Анализирајући злочине обухваћене у 323 међународне интервенције које су разрађене у периоду од 1815. до 1997. године, Басиони је констатовао да постоји 25 категорија међународних злочина, сумирајући их на следећи начин: (1) агресија; (2) геноцид; (3) злочин против човечности; (4) ратни злочини; (5) злочини против Уједињених нација и помоћног особља; (6) незаконито поседовање или коришћење или испорука оружја; (7) крађа нуклеарног материјала; (8) борци плаћеници; (9) апартхејд; (10) робство и пракса везана за робове; (11) мучења и други облици окрутног, нехуманог или понижавајућег поступка; (12) незаконито људско експериментисање; (13) пиратство; (14) отмица авиона и незаконита дела против међународне безбедности ваздуха; (15) противправне радње против сигурности поморске пловидбе и сигурности платформи на отвореном мору; (16) претња и употреба силе против особа које су заштићене од стране међународне заједнице; (17) узимање цивилних талаца; (18) незаконито коришћење поште; (19) незаконит промет дрога и сродних престапа у вези са дрогом; (20) уништавање и/или крађа националног блага; (21) противправне радње против одређених међународно заштићених елемената животне средине; (22) међународни промет у бестидним материјалима; (23) фалсификација и фалсификовање; (24) незаконито ометање подморских каблова; (25) подмићивање страних јавних званичника.¹⁹⁹

Да би се превазишле различитости у тумачењу кривичних дела којима се крши међународно хуманитарно право најчешћи рецепт којем прибегава међународна заједница јесте имплементација у домаћим законодавствима. Међутим, Гузман запажа да ни имплементација домаћег законодавства не даје апсолутну гаранцију да ће држава испунити своје обавезе.²⁰⁰ У оквиру свог образложења он истиче следеће: „Разлика између ових извора правних или квази-правних правла је ствар степеновања, а не врсте. Формални уговори леже на једном крају спектра посвећености, са пуним нормама на другом крају и обичајним међународним правом и меким правом између. Међутим, питање правне форме – уговора, меког права, обичаја, само је један фактор који утиче на међународно право. Држава има безброј начина да повећа или смањи веродостојност

¹⁹⁹ Geert-Jan Alexander Knoops, *op. cit.* 4.

²⁰⁰ A.T. Guzman, *How International Law Works: A Rational Choice Theory*, Oxford University Press, Oxford, 2008, 7.

својих обећања (нпр. решавањем спорова, клаузулом о резервисању, резервисањем итд.)...“²⁰¹

Када је реч о уговорима битно је нагласити да је кроз компаративно истраживање значајног броја билатералних споразума између западних земаља и неевропских земаља у развоју показано да је концепт једнакости и често остављао траг у формулацији, иако је у стварности дефинисана сарадња питање једносмерног саобраћаја.²⁰² Поред уговора, често је спорно питање примене меког права, јер: „многи инструменти меког права могу се сматрати Меморандумима о разумевању у смислу да не постоји намера да они буду правно обавезујући, иако се неке од његових одредби касније могу укључити у уговоре или се сматра да представљају међународно обичајно право.“²⁰³ Обичај као правна форма и један од извора међународног права за разлику од уговора и меког права подложен је флексибилнијој примени. Флексибилност обичаја, односно обичајних правних правила огледа се у чињеници да је подложен различитим тумачњима. Обичај на тај начин постаје добар инструмент импутације. Међутим и поред својих негативних особености обичај је прихваћен у међународним круговима као релевантан чинилац позитивно-правног система. Због тога и не треба да чуди што: „међународни обичај који је установљен „доказима опште праксе прихваћен као правило“ док су општи принципи они које „препознају цивилизовани народи.“²⁰⁴

Када је реч о принципима Деган констатује да: „ниједан други извор међународног праве не поставља толико доктринарних контраверзи као општа начела права која „признају цивилизоване нације“ као што је члан 38 (1) (ц) Хашког суда који је усаглашен са њим.“²⁰⁵ Писци се не слажу са суштином и садржајем општих правних начела, као и са њиховим правним оквиром и односу према другим главним изворима, наиме уговорима и обичајним правом.²⁰⁶ Чарлс Фенвик је сматрао да су ови принципи изведени из основних принципа морала и правде, заједно са специфичним принципима из грађанског закона и из англо-саксонског common law-а о судским преседанима.²⁰⁷

Оваквим поимањем принципа међународно право представља одраз субјективних ставова носиоца политике у међународним односима. У процесу

²⁰¹ Ibid., 9.

²⁰² P. De Waart, P. Peters, E. Denters, *International Law and Development*, Martinus Nijhoff Publishers, Dordrecht-Boston-London, 1988, 125.

²⁰³ A. Aust, *Handbook of International Law*, second edition, Cambridge university press, Cambridge, 2010, 11.

²⁰⁴ W. A. Schabas, *Genocide in International Law: The crime of Crime*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009, 4.

²⁰⁵ V. D. Degan, *Sources of International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, The Hague, 1997, 14.

²⁰⁶ Ibid.

²⁰⁷ Ibid., 15.

усклађивања материјално-правних норми, кодификација и истовремена имплементација извора међународног права (обичаја, уговора, принципа) је добра смерница, али оно што је оспорава је недостатак воље у међународној заједници да она буде и правно обавезујућа за све без обзира на привилегије које ужива пред Уједињеним нацијама.

Покојни професор Антонио Касесе веровао је да је неколико „општих принципа који се односе на унутрашња суђења“ могу извући и из статута конституената и статута судова, њихових Правила о поступку и доказима, судске праксе и општих принципа закона који се односе на кривични поступак.²⁰⁸ У процесно-правном смислу закључци које је извео Касесе представљају непосредне изворе кривично-процесног права у поступцима пред међународним кривичним судовима.

Конституенте и Статути међународних кривичних судова дефинисани су резолуцијама Савета безбедности УН. У позном периоду *ad hoc* судова те резолуције објединиле су материјално-правне и процесно-правне елементе међународног кривичног правосуђа. У процесно-правном смислу одредбе су дефинисане на уопштен начин, тако да је било потребно њихово додатно образложење. Да би се постигао ефекат искључивања двосмислености уведена су Правила о поступку и доказима.

Ова правила, међутим, имала су одређене потешкоће: (1) нису била у потпуности константна - често су у току поступка допуњавана и мењана – изгледало је као да се правила прилагођавају суду, а не суд правилима; (2) због низа техничких питања Правилник је често разграђиван низом упутстава, правила и директива (нпр. о поступању са поверљивим материјалом; жалбени поступак, поступци непоштовања суда; Упутства о поступку предлагања, разматрања и објављивања измена и допуна Правилника; Упутства о пресудама и казнама; Директива у вези браниоца; стандарда и упутства о вештацима, притвору...). На основу наведеног поставља се питање: Да ли су Правила о поступку и доказима заиста искључила постојање двосмислености у реализацији кривичног поступка пред међународним кривичним судом, односно судовима?

Судска пракса као извор кривично-процесног права у међународном кривичном правосуђу има велики значај, међутим њен значај треба посматрати искључиво кроз призму супсидијарних извора, посебно због тога што је подложна само једном правном

²⁰⁸ G. Sluiter et all, op. cit. 18.

систему тзв. англо-саксонском правном систему, који се не може сматрати јединственим за целокупну међународну заједницу.

Општи принципи унутрашњег и међународног материјалног права релативно су усклађени, ако се посматрају из угла заштићености заједничких вредности. Ђулиана Зикарди Капалдо констатује да је заштита заједничких вредности уграђена у међународне норме и осигурана, чак и изван оквира Повеље, кроз мултилатералне процесе који укључују државе, УН, међународне регионалне и универзалне организације, владине и невладине, и нових сила.²⁰⁹ Међутим, када је реч о њиховој процесно-правној улози може се указати на чињеницу да су се дуго времена међународни судови и трибунали окретали општим правним принципима у исте сврхе као и национални: попуњавању правних празнина, тумачењу правних правила и јачању правног образложења.²¹⁰

Развојем међународног кривичног правосуђа, с посебним освртом на допринос Римског статута, може се говорити о делимичној усклађености материјалног и процесног права, јер се и на међународном и унутрашњем плану предузимају многи кораци на брисању различитости. Главни проблем је у томе што усклађеност може бити формално прописана, међутим она неће постојати све док се неутемељи свест о штетности дела која не познају религијску, националну или расну диференцијацију и док се не реши питање надлежности између националних и међународних кривичних судова.

2.3 У односу доминације између правних система

Тумачење правног система представља широк појам, који се обично протеже на различите категорије: (1) као установа; (2) као грана права; (3) као област права; (4) као национални правни систем.... међутим у предмету компарације битном за међународно кривично правосуђе примарно интересовање је усмерено на националне правне системе. Иако је категоризација националних правних система у уској вези са географским и религијским обележјима, због чега представља једну обимну целину, фокус ће бити постављен на два најчешће заступљена правна система: (1) англосаксонски правни систем и (2) европско-континентални правни систем.

²⁰⁹ G. Z. Capaldo, *The Pillars of Global Law*, Routledge Taylor and Francis Group, London and New York, 2008, 7.

²¹⁰ F. O. Raimondo, *General Principles of Law in the Decision of International Criminal Courts and Tribunals*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2008, 7.

Како Сесил Тарнер истиче: „Енглеско кривично право није као у земљама континенталног правног система садржано у једном кривичном закону, већ се састоји од множине правила заснованих на старом обичајном праву, прерађених и проширених одлукама судова и увећаних додацима из законодавних аката представничког тела.“²¹¹ Сходно томе, у оквиру англосаксонског система Аћимовић наглашава разлику између *common law*-а (опште право, али и прецедентно право) и *statutory law*-а (право из нормативних аката, углавном закона).²¹² Поред ове разлике континентални и англосаксонски системи имају одређене сличности и разлике у односу на одговорност извршиоца. Сличности се огледају у субјективном односу учиниоца према кривичном делу, што је у континенталном систему везано за изразе „нехат и умишљај“, док су у англосаксонском систему ове две субјективне компоненте знатно сложеније.

Англосаксонски систем истиче институт тзв. „*mens rea*“ систематизован на следећи начин: „Прво, намера, односно свест да ће одређено понашање довести до одређеног резултата у уобичајном току догађаја, и да ће постићи тај циљ...(*intent – dolus directus*); друго, свест да предузимање курса понашања носи са собом неразумно или неоправдано опасност да произведе штетне последице, и да се ипак донесе одлука да се предузме тај ризик...(*dolus eventualis*); треће, ако се не посвети довољна пажња или да се поштују општеприхваћени стандарди понашања којима се наноси штета другој особи, када учесник верује да штетне последице његовог деловања неће настати, захваљујући мерама које је он предузео деловања неће настати, захваљујући мерама које је он предузео или је требало предузети...(*culpable negligence – немарна кривица*); четврто, непоштовање општеприхваћених стандарда понашања без обзира да ли се зна или предвиђа ризик да би такав неуспех могао довести до штетних ефеката (*inadvertent negligence – непажња*).“²¹³

Поред сложеног система одређивања индивидуалне одговорности, захваљујући случају Јамашита (чији је поступак спроведен пред ненадлежним америчким војним судом) уводи се посебан облик одговорности тзв. објективна или командна одговорност. Како Ристивојевић истиче: „За англосаксонског правника чињеница да нема јасно прописаног права по којем неко правосудно тело суди/одлучује није толики проблем. Након прве пресуде/одлуке која има значај преседана, све остале

²¹¹ Ристивојевић, *op. cit.* 19.

²¹² *Ibid.*

²¹³ А. Casses, L. Baig, M. Fan, P. Gaeta, C. Gosnell, A. Whiting, *Cassese's International Criminal Law*, Oxford University Press, Oxford, 2013, 41-42.

пресуде/одлуке само се надограђују на прву и ствара се тело прецедентног права - *common law*.²¹⁴

Оно што је спорно у примени данашњег англосаксонског правног система је подељеност око примарне улоге између *common law*-а и *statutory law*-а.

Утицај англосаксонског правног система дошао је до изражаја након Другог светског рата, у тренутку када је требало „институционализовати“ Међународни кривични трибунал, као одговор на постизање „правде“ и „осуде злочина“, где је понуђено више различитих решења. Нирнбершка повеља разматрала је могућност вишеструких суђења у ИМТ-у, али су Британци били спремни да се боре за једнострано процесуирање ратних злочина у редовном британском суду.²¹⁵ Четворострани контролни савет за Немачку је донео Закон о контролном већу бр. 10, који омогућава свакој окупационој сили, у оквиру своје Зоне окупације да суди ратним злочинцима пред одговорајућим судом.²¹⁶ Коначно решење суђења пред међународним кривичним судовима односило се на ограничен број оптужених са највишим војним и политичким функцијама. Захваљујући притисцима савезничких снага (Американаца и Британаца) англосаксонски систем имао је превагу над континенталним, о чему сведочи и јачање акузаторског начина вођења кривичног поступка, који се постепено али сигурно увлачи у поре националних правосуђа држава које поштују континентални правни систем.

Ова два правна система разликују се и у низу техничких питања: „Англо-амерички систем даје оптуженом право, које континентални систем обичне не одобрава, да сведочи у своје име под заклетвом. Међутим, континентална процедура дозвољава окривљеном право, које му није дато у нашој пракси, да донесе коначну изјаву пред судом по завршетку свих сведочења након сумирања од стране адвоката за обе стране без да се подвргне унакрсном испитивању. Повељом су ове разлике решене тако што су оптуженом дате обе привилегије, омогућено им је не само да сведоче у своју одбрану, већ и да дају коначну изјаву суду.“²¹⁷ Оваквим решењима тражен је компромис између два правна система.

Доношењем Римског статута ублажен је утицај англосаксонског права који је и даље на завидном нивоу, међутим није у пуном потенцијалу, није више примаран, што се посебно манифестује на пољу међународних односа.

²¹⁴ Ристивојевић, *op. cit.* 89.

²¹⁵ G. K. McDonald, O. Swaak-Goldman, *Substantive and Procedural Aspects of International Criminal Law: The Experience of International and National Courts*, Kluwer Law International, The Hague, 2000, 46.

²¹⁶ *Ibid.*

²¹⁷ M. C. Bassiouni, *Crimes Against Humanity in International Criminal Law*, second revised edition, Kluwer Law International, The Hague, London, 1999, 22.

Сједињене Државе су, на пример, одбиле су да се прикључе Међународном кривичном суду због тога што ИСС има независни суд и тужиоца који би могли тражити да се Американци процесуирају „посебно америчка војна лица“ које могу починити злочине који су наизглед у надлежности судова.²¹⁸ Овакво супротстављање Међународном кривичном суду може се посматрати као злоупотреба англосаксонског правног система који је због своје сложености омогућио њеним творцима да инструментализују међународне судове, олакшавајући манипулисање светским кризама под лицемерним изговором „самоодбране“; „заштите људских права“ или „спречавање хуманитарне кризе.“ Због тога и не треба да чуди да је једина држава која је била посебно заинтересована да се задржи одређен степен контроле над активностима ИСС-а Сједињене Америчке Државе.²¹⁹ Амерички преговарачи нису пропустили прилику да истакну проблеме које би лоше осмишљен ИСС могао да створи у погледу глобалног распоређивања америчких снага.²²⁰

На основу наведеног, могло би се констатовати да значај доминације правног система има посебно велики утицај на поштовање институције ИСС-а. Доминацијом било којег од ова два правна система долази до дестабилизације: (1) поштовања одредби хуманитарног права; и (2) кредибилитета ИСС. Сходно томе тренутна уједначеност, или боље речено компромис између англосаксонског и континенталног правног система, може бити добар потез ка дугорочном очувању мира у свету и спречавања прекорачења употребе силе, али не и трајно решење.

2.4 У односу на форму утврђивања правне норме

Препознајући ограничења која су својствена националним билатералним и регионалним приступима, уложени су различити напори у циљу осмишљавања мултилатералних инструмената који садрже међународне стандарде који ће бити усвојени и примењиви у свим земљама.²²¹ У циљу остваривања међународних обавеза субјекти у међународним односима прибегавају различитим формама утврђивања правних норми. Оне су условљене начином на који се доносе тако да могу бити: (1) компромисни или (2) принудни. У односу на ова два начина утврђивања правних

²¹⁸ Y. Dutton, *Rules, Politics, and the International Criminal Court: Committing to the Court*, Rotledge, New York, 2013, 2.

²¹⁹ J. Stigen, *op. cit.* 33.

²²⁰ *Ibid.*

²²¹ P. De Waart et al., *op. cit.* 111.

норми, могуће их је поделити на: мировне споразуме, једностране правне акте и уговорне обавезе.

2.4.1 Мировни споразум

Након сваког оружаног сукоба, било да је национални или међународни, мир се постиже споразумом. Мировни споразум, представља иницијални правни акт који покреће целокупни систем правних механизма – механизма који успостављају нарушени мир и јавни поредак, механизма којима се враћа поверење националним и међународним институцијама и коначно механизам који ће поред утврђивања узрока и последица конфликта разрешити напетост између сукобљених страна.

Значај оваквог споразума огледа се у формалној гаранцији да ће се стране у конфликту уздржати од сваког облика непријатељства, до оног тренутка када ће одговарајуће регулаторно тело међународне заједнице усвојити конститутивне акте за активирање правних механизма. Иако мировни споразум не представља нити дериватни, нити супсидијарни извор међународног права, његова улога се у великој мери манифестује на исход многих одлука у будућности. Сама форма мировног споразума одражава обележја и циљеве из којих проистичу каснија институционализована правна правила. Да би се разумела оваква констатација потребно је указати на поједине мировне споразуме, а могли би се издвојити: Версајски мировни споразум; Инструмент предаје и Споразум из Аруше.

Након завршетка Првог светског рата, између сила Антанте и Немачке, 28. јуна 1919. године склопљен је *Версајски мировни споразум*. Овај споразум обухватио је перспективне циљеве наднационалног тела Друштва народа и залагање за очување мира, која је у својој бити заједно са анексима споразума обухватала преко 400 одредби.

У форми овог мировног споразума посебно интересантна одредба односила се на чл. 227. Версајског мировног споразума која гласи: „Савезне и придружене снаге јавно су оптужиле Виљема II Хохензолерна, некадашњег немачког цара, за главни напад против међународног морала и светости уговора. Биће формиран посебан трибунал који ће судити оптуженом, чиме ће му пружити гаранције неопходне за право на одбрану. Он ће се састојати од пет судија, једног именује свака од следећих сила: поименично, Сједињене Америчке Државе, Велика Британија, Француска, Италија и

Јапан...²²² На овај начин мировни споразум је прејудицирао механизам Међународног кривичног суда, који и поред добре воље чланица Друштва народа није успео да заживи.

Инструмент предаје представљао је мировни споразум између САД и Јапана, потписан 2. септембра 1945. године, који је по свему судећи више личио на ултиматум него на мировни споразум. Позивајући се на одредбе Потсдамске декларације, главнокомандујући савезничких снага Даглас МекАртур у завршним речима је констатовао: „Овлашћење цара и јапанске владе да владају државом подлеже Врховном команданту савезничких снага који ће предузети кораке које сматра прикладним за извршење услова предаје.“²²³ Поступци који су уследили били су доношење Специјалне прокламације о успостављању Међународног војног трибунала за Далеки Исток и процесуирање злочина против међународног права почињени од стране једино јапанских војних и политичких представника.

Мировни споразум из Аруше остварен између Владе Републике Руанде и Руандског патриотског фронта (RUF), објединио је низ протоколарних споразума у виду анекса: „Споразум о прекиду ватре Н’ Селе, од 20. марта 1991. године који је измењен и допуњен у Гбадолите-у 16. септембра 1991. и у Аруши 12. јула 1992. године; Протокол Споразума о владавини права који је потписан у Аруши 18. августа 1992. године; Протокол Споразума о делењу електричне енергије који су потписани у Аруши 30. октобра 1992. године и 9. јануара 1993. године; Протокол о споразуму о интеграцији Оружаних снага обе стране, потписаног у Аруши 3. августа 1993. године; Протокол Споразума о репатријацији избеглица из Руанде и расељавање расељених лица потписан у Аруши 9. јуна 1993. године.“²²⁴ Сви ови споразуми представљали су платформу стабиловања јавног поретка и нормализацију односа у оквиру Руанде, а уједно покушај помирења у региону. Међутим, како Келсен истиче „Ако је мир прекинут, не може се одржати, већ само обновити.“²²⁵ У случају Руанде, мир је прекинут, јер је изостала воља превазилажења разлика између племенске припадности; због учестале напетости провоциране иностраним субверзивним елементима.

Мировни споразум као форму утврђивања правне норме могуће је сагледати као независни правни акти са обавезујућом правном снагом, или као Преамбулу будућих

²²² <http://net.lib.byu.edu/~rdh7/wwi/versa/versa6.html> 26.04.2019.

²²³ www.ndl.go.jp/constitution/e/etc/c05.html 26.04.2019.

²²⁴ www.incore.ulst.ac.uk/services/cds/agreements/pdf/rwan1.pdf 27.04.2019.

²²⁵ М. Futamura, *War Crimes Tribunals and Transitional Justice: The Tokyo Trial and the Nuremberg Legacy*, Routledge, New York, 2008, 3.

Уговора, Статута или Устава. Сходно томе, форма мировног споразума истовремено је и компромисног и принудног карактера.

2.4.2 Једнострани правни акт

Основно обележје једностраног правног акта јесте да се он огледа у наметању једне воље, једног мишљења као правно обавезујућег. У правним круговима овакви акти не могу да се сматрају легитимним, нити легислативним, међутим они су заступљени у правној пракси.

Често цитиран преседан који се односи на јапанског генерала Јамашиту директан је показатељ утицаја једностраности. На то указује чињеница да: „Јамашитине оптужбе нису навеле да је наредио, или чак и знао, за злочине описане у његовој оптужници. То је била оптужба за коју није постојао преседан у америчком војном закону.“²²⁶ Међутим и поред тога пресуда америчког војног, а не међународно-кривичног већа била је да је он крив.

Преседан у вези Јамаште представљао је добар рецепт за једнострано дефинисање правних правила у увођењу, између осталог, и конститутивних аката Међународних судова, што се посебно манифестовало на Специјалну прокламацију о успостављању Међународног војног трибунала за Далеки Исток.

Након завршетка Другог светског рата, а на основу ALFSEA инструкције у Хонг Конгу су основана четири британска војна суда која су се бавила случајевима из самог Хонг Конга, Ковлона, и Нових територија, као што су Кинеске (Тајван, Ваичов и Шангај) на копну, окупираном Јапану и отвореном мору.²²⁷ Ови судови затвореног типа и већинским делом британског састава у односу на окривљене могли су донети само једну пресуду – пресуду о кривици.

²²⁶ G. D. Solis, *The Law of Armed Conflict: International Humanitarian Law in War*, second edition, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, 419.

²²⁷ „У оргиналном систему официр УК који је сазивао војни суд (службеник за сазивање) је требао именовати војне официре за формирање суда. У случају судова у команди АЛФСЕА, командант копнених снага, Хонг Конга, био је сматран службеником за сазивање.....ако оптужени припада морнарици Јапана или ваздухоплову, службеник за сазивање треба да именује најмање једног официра или официра ваздухоплова, у зависности од случаја, као члана суда, ако је могуће. Исто правило поновљено је у инструкцији АЛФСЕА “

S. Linton, *Hong Kong's War Crimes Trials*, Oxford University Press, Oxford, 2013, 23-25 (види Linton, *Record of Two Interviews with Major Murray I. Ormsby (n 35) I. See also ALPSEA Instruction (n14) art 27*; види Linton, *Rediscovering the War Crimes Trials in Hong Kong, 1946 – 48 (n 6) 285*; види *Army Act, Rules of Procedure (1939) (n10) art 17 (d)*; види *Regulations for the Trial of War Criminals (n9) art 5*; види *ALFSEA Instruction (n14) art 43 (e) – (f)*.

Једностранни правни акти, нису искључиво везани само за материјално и процесно-правна питања трибунала, они могу бити и средство за постизање неких интересних циљева, који су предуслов за настанак трибунала. Пример за то је свакако *Споразум у Рамбујеу* од 23. фебруара 1999. године, под називом „*Привремени договор о миру и самоуправи на Косову*“ – тај текст, назван „споразумом“, створио је, и наставља да ствара, збрку у комуникацији, којим се жели створити утисак да Срби наводно крше некакав споразум.²²⁸ Међутим, ствар стоји сасвим супротно, с обзиром да су се Срби сложили с начелима скупа у Рамбујеу, у складу са сапштењем Контакт групе од 29. јануара 1999. и да су их се придржавали.²²⁹ Поводом наведеног споразума Харитос је истакао: „*Потписивање овог текста од стране вођства Југославије и Србије водило би, прво, одвајању Косова и Метохије од Савезне Републике Југославије и од Србије, и друго, тренутној предаји целокупне територије Југославије војној контроли НАТО-а.* Овај захтев од стране две европске владе, Француске и Велике Британије, праћен је претњом војне интервенције против Савезне Републике Југославије, упркос јемствима која су ове две владе дале као чланице Савета безбедности и Контакт групе, и упркос чињеници да је непосредна претња силом у међународним односима изричито забрањена Повељом Уједињених нација.“²³⁰

Модификација једностранних правних аката достигла је кулминацију уређивањем процеса доношења Резолуција у име Уједињених нација. Имајући у виду да је ову надлежност преузео Савет безбедности, који је искључиво везан за предузимање привремених принудних мера, правно обавезујући акти су изједначени са актима принудног карактера.

Према томе могло би се рећи да се посредством једностранних правних аката, без обзира да ли је реч о прокламацијама, ултиматумима, инструкцијама, правилницима или резолуцијама, заједничка принуда као основни чинилац правне обавезности. Принуда је, нажалост, прерогатив појединих субјеката међународног права који врло лако прераста у контраверзност циља којем се тежи у очувању правног поретка – због тога је спорана, подложна критици, што захтева осуду оних који је злоупотребе.

²²⁸ П. Г. Харитос, *Статус Косова и Метохије према међународном праву*, САНУ, Београд 2007, 382.

²²⁹ Ibid.

²³⁰ Ibid.

2.4.3 Уговорна обавеза

Захваљујући инструментима: билатералним, регионалним или мултилатералним уговорима, између субјеката у међународним односима стварају се уговорне обавезе.

Утврђене обавезе могуће је одлагати или избегавати, што се ограничава или амортизује захваљујући примени начела реципроцитета. По мишљењу Паулуса: „...реципроцитет може бити правног и социополитичког карактера. Правни појам реципроцитета бави се мање или више формалним односом између обавезе или дужности и одговарајућег права, обавезе једне стране која одговара праву друге стране. Међутим, социополитички појам описује грубу једнакост против непосредног интереса владе државе, али свакако наставља да буде у интересу њених становника.“²³¹ Према томе, може се рећи да је уговорна обавеза условљена интересима њених субјеката, која треба да испуни критеријуме правног и социополитичког карактера реципроцитета. У том процесу утврђивања уговорних обавеза стране се сусрећу са различитим инструментима остваривања својих права и обавеза, које по неким ауторима могу бити различито градиране.

Билатерализација колективних интереса је инфериорна у односу на институционализацију...зато је потреба за билатерализацијом интереса заједнице највећа у областима међународног права које није довољно институционализовано, као што је заштита људских права.²³² Склапање билатералних уговора на међународном нивоу представља велики изазов, јер захтева повезивање великог броја субјеката у усклађивању специфичних односа (државе са државом). Непостојање уговорних обавеза између два субјекта који по одређеном питању имају заједнички интерес, утиче на стварање тешко решивих конфликта. На пример, ратни злочини почињени током Другог светског рата у Русији од стране чланова немачке војне окупације и немачких званичника који су се склонили у Шведску биће покривени било којим споразумом о изручењу који важи између Русије и Шведске.²³³ Негативни ставови или непоступање по склопљеним уговорима покреће прво дипломатско захлађење, а затим и озбиљну политичку конфронтацију, чији крајњи исход може бити у виду много озбиљнијих последица.

²³¹ A. Cassese, *Realizing Utopia: The Future of International Law*, op. cit. 101.

²³² Ibid., 102-103.

²³³ G. Mettraux, *Perspectives on the Nuremberg Trial*, Oxford University Press, Oxford, 2008, 46.

Примери непоштовања билатералних уговора у историји су разноврсни, међутим у непостојању одређених билатералних решења на сцену би требали да наступе регионални споразуми. Чврста повезаност држава у региону одражава се на све економске, политичке, безбедносне и друге облике стабилности.

На који начин утиче снажна регионална повезаност у најбољој мери илуструје пример када је: „На првој Азијско-Афричкој конференцији одржаној у Бандунгу 1955. године, кинески премијер Зхоу Енлаи у потпуности разрадио Кинеску спољну политику на основу пет принципа, наглашавајући солидарност и суседство у азијским и афричким земљама.“²³⁴ Релативно добар пример солидарности и сарадње на регионалном нивоу може се приписати регионалним организацијама као што су Афричка унија, Европска унија, Међуамеричка унија....

Мултилатерални уговори су специфични, јер имају примесе и билатералних и регионалних обележја, међутим њихова особеност огледа се у томе што непосредно утичу на изградњу међународних организација и глобалну институционализацију различитих међународних комисија и различитих радних тела међународног значаја.

Интересантна је ретроспектива у односу на питање „екстрадиције“ имајући у виду запажање Шерера: „Поред билатералних уговора, неке државе су стране у девет нацрта екстрадиција између групе нација које имају географски или политички афинитет. Нацрти могу бити у облику мултилатерарне конвенције, као што је Споразум о екстрадицији, или облик реципроцитета националног законодавства по договореном обрасцу, као што је осигурано Нацртом екстрадиције чије су чланице држава Комонвелта и Државе Нордијског уговора.“²³⁵ Дефинисањем појаве као што је „екстрадиција“ наведени аутор непосредно указује на чињеницу да су мултилатерални

²³⁴ „На конференцији у Бандунгу, 29 азијских и афричких земаља које су учествовале на конференцији даље су разрадиле Пет принципа у десет принципа, који су се звали „Бандушких десет принципа“ који садрже: (1) поштовање основних људских права и за сврхе и принципе Повеље Уједињених нација; (2) поштовање суверенитета и територијалног интегритета свих држава; (3) признавање једнакости свих нација и свих држава, великих и малих; (4) уздржавање од уплитања или интервенције у унутрашње послове других држава; (5) поштовање права сваке нације да се брани појединачно или колективно у складу са Повељом Уједињених нација; (6) уздржавање од употребе аранжмана колективне одбране да служе посебном интересу било које од великих сила, уздржавање од вршења притисака било које земље на друге земље; (7) уздржавање од дела или претње агресијом или употребом силе против територијалног интегритета или политичке независности било које државе; (8) решавање свих међународних спорова мирним путем, као што су преговарање, мирење, арбитража или судска нагодба као и друга мирна средства избора странака, у складу са Поглављем Уједињених нација; (9) промовисање заједничких интереса и сарадње; (10) поштовање правде и међународних обавеза.“

Xue Hanqin, *Chinese Contemporary Perspectives on International Law: History, Culture and International Law*, Pocketbooks of the Hague Academy of International Law, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2012, 38 (види Wang Tieya, *China and International Law: Historical and Contemporary*, 332.

²³⁵ I. A. Shearer, *Ectradition in International Law*, Manchester University Press, Manchester, 1971, 51.

уговори сложенији не само због броја чланова у склапању споразума, већ и због чињенице да се они односе на одређене целине, које нису везане само за регионе, већ и интересне сфере по различитим основама.

Ако је предмет мултилатералних уговора у домену међународних организација њена форма превазилази сагласност воља две стране или одређених ентитета, она поприма атрибуте глобализма – посебно када је реч о Уједињеним нацијама, ИСС... Последњих година појавило се троје учесника на светској сцени: (I) невладине организације (НО); (II) (насилне) недржавне оружане групе; (III) мултинационалне коорпорације.²³⁶

Данас, Повеља Уједињених нација обезбеђује правни режим који регулише употребу силе међу народима (*jus ad bellum*).²³⁷ Повеља суштински забрањује употребу силе, одобравајући је само у складу са резолуцијом Савета безбедности донетом у складу са Поглављем VII, са очувањем и признањем члана 51 инхерентног права на самоодбрану, укључујући и колективну самоодбрану.²³⁸ Приступањем организацији УН, чланица аутоматски стиче сва права прописана Повељом, због чега је оваква врста уговора привилегована. Међутим, када је реч о поштовању начела прописаних у Повљи УН, она су детаљно формулисана, без могућности калкулисања, али погодна за демагошке изговоре.²³⁹

Када је реч о Међународним кривичним судовима, наводни успеси ИМТ-а и ИМТФЕ-а инспирисао је креаторе политике на законе који забрањују геноцид и ратне злочине.²⁴⁰ Два најзначајнија правна документа у том смислу свакако су Универзална Декларација о људским правима, која је кодификовала неколико кључних политичких, грађанских и социјалних права у међународно право и Конвенција о геноциду, која је дефинисала акт злочина геноцида.²⁴¹ Оба документа су представљала несумљиво важан замах Генералне скупштине УН-а у плановима за успостављање Сталног међународног кривичног суда.²⁴²

²³⁶ A. Cassese, *Realizing Utopia: The Future of International Law*, op. cit. 61.

²³⁷ T. D. Gill, D. Fleck, *The handbook of the International Law of Military operations*, second edition, Oxford University Press, Oxford, 2015, 16.

²³⁸ Ibid.

²³⁹ М. Ђујић, *Лига народа и Уједињене нације, неприхваћени концепти*, Култура полиса, Нови Сад, 32/2017, 330.

²⁴⁰ S. C. Roach, *Politicizing the International Criminal Court: The Convergence of Politics Ethics, and Law*, Rowman & Littlefield Publishers, Lanham, 2006, 28.

²⁴¹ Ibid.

²⁴² Ibid.

У контексту ИСС, Римски статут представљао је посебан вид мултилатералног уговора по коме су потписнице прихватиле његову међународну надлежност. Нови догађаји у међународном кривичном праву показују да државни службеник у служби државе која није страна Римског статута може бити процесуирана од стране ИСС-а, након што Савет безбедности УН-а наведе случај из предмета пред тужилаштвом ИСС-а.²⁴³ Оно што је Марк С. Елис приметио јесте да: „Оснивање Међународног кривичног суда служи као неоспорни пример утицаја НО на стварање трибунала за ратне злочине у историји међународних односа, као и на њихов значајан и трајан утицај на формирање сталног међународног кривичног суда.“²⁴⁴ Улога НО, према томе, може различито да се протумачи. Она може бити позитивна ако су *de facto* и *de jure* угрожена основна људска права и ако је дошло до повреде инкриминисаних кривичних дела међународног права, међутим та улога може бити негативна ако су те НО, самостално, или уз помоћ оружаних група и мултинационалних коорпорација допринели провокацији и исходу таквог стања.

Сходно томе могло би се рећи да се форма мултилатералних уговора заснива на доброј вољи њених чланица и компромису, међутим у случају повреде интереса њених потписница заштита утврђених циљева реализује се и принудом. Према томе форма мултилатералних уговора, поред класичног акта о споразумевању, може бити сачињена и у виду: Нацрта односно Предлога, Повеље, Декларације, Конвенције, Статута....

2.5 У односу на обавезујуће стране

Са становишта правне теорије корисности и последице постављене као разлике између *acta iure imperii* и *acta iure gestionis* зависи од врста фактора које суд може узети у обзир приликом карактерисања дела као *iure imperii* или *iure gestionis*.²⁴⁵ У складу са овом правном теоријом не треба се ограничити искључиво на одређивање обележја инкриминисаних дела, већ је потребно проширити је на својства и улоге субјеката међународних кривичних судова.

²⁴³ C. Murungu, J. B. Gon, *Prosecuting International Crimes in Africa*, Pretoria University Law Press, Cape Town, 2011, 45.

²⁴⁴ B. S. Brown, *Research Handbook on International Criminal Law*, op. cit. 146.

²⁴⁵ N. Ando, *Japan and International Law, Past, Present and Future*, International Symposium to Mark the Centennial of the Japanese Association of International Law, Kluwer Law International, The Hague, 2001, 182.

2.5.1 *Норме диспозитивног права*

Диспозитивне норме обично се везују за етичке концепције аксиолошког и деонтолошког приступа вредновању неке појаве. Сходно томе, у диспозитивном тумачењу одређене правне норме кључни чинилац представља субјекат, односно морални карактер субјекта који доносе или који примењују одређену норму.

Норме диспозитивног права је због тога неопходно сагледати из два угла: (1) као норму којом се одређују субјекти кривичног поступка; (2) као норму којом се уређује понашање субјеката у кривичном поступку.

Од првих *ad hoc* судова до данас у оквиру конститутивног акта Међународног кривичног суда, његових правила или кодекса посебна пажња посвећена је избору субјеката (посебно тужиоца и судија), где је акценат постављен на њихове моралне, интелектуалне и стручне вредности. Овакво гледиште на избор субјеката кривичног поступка представљан је уопштеним одредбама, са великим празнинама, не толико правним, колико моралним – нема критеријуме. Такође, запостављена је она компонента личности која се изузима из материјалних вредности (новчаних примања или статусних привилегија) у корист узвишених духовних вредности (честитости, правичности, објективности и истинитости као основних вредности сваког просвећеног човека). Те моралне вредности остају само гламурозне речи чија суштина је замењена вредностима садржаним у остваривању другачијег циља. Према томе, диспозитивне норме нису нити приказане нити примењене на адекватан начин, посебно када је реч о избору субјеката кривичног поступка. Да би оне биле адекватно примењене не могу бити самосталне, већ у одређеном сегменту треба да поседују и компоненту императивности, и строге санкције у оквиру посебних Кодекса о избору субјеката.

Када је реч о диспозитивним нормама којима се уређује понашање субјеката у кривичном поступку, оне су такође уопштене и њима се заправо одређено понашање подразумева, што није довољно. Субјекти кривичног поступка одступањем од одређених моралних правила понашања не утичу само на дискредитацију једног субјекта, већ и на дискредитацију институције Међународног суда. Иако је утврђено постојање Процедуре или Кодекса којима се указује на понашање у одајама Суда, поједини субјекти себи дају право да се поставе изнад оквира институције коју представљају, односно пред којом заступају било коју страну у поступку. Такви поступци подлежу императивним нормама, али уколико до примене императивних норми дође, обично су последице такве да појединим субјектима у поступку нису

повређени само част и достојанство, већ је повређен њихов или њима блиским особама телесни или животни интегритет. Према томе диспозитивне норме којима се уређује понашање субјеката у кривичном поступку није у потпуности нити прописан, нити испоштован, тако да захтева подробније ангажовање правних тимова на проактивном предузимању мера неопходним за покретање, вођење и окончање кривичног поступка.

2.5.1 Норме императивног права

Императивне норме представљају обавезујућа правна правила. У одређивању императивне норме, исту је могуће сагледати: (1) као материјално правну норму; (2) као механизме који омогућују спровођење и контролу примене правне норме.

У материјалном одређивању императивне норме издвојио се Келзен, који је покушао дати смисао позитивизму у хоризонталом децентрализованом међународном правном поретку, где настаје заповедништво и суверенитет, предложио је настајање *grandnorme* – највеће темељне норме из које би све друге произвеле обавезујућу снагу.²⁴⁶ Оваква јединствена обавезујућа норма поклапа се са покушајем кодификације међународних правних правила и пројектима који су уследили након Другог светског рата. У том контексту развијена је идеја *Међународног уставног закона* који је новија појава у ширем домену међународног права који је константно израстао из мноштва међународних организација и различитих конвенција и статута који стварају и регулишу активности.²⁴⁷ Управо на тим конвенцијама и статутима кристалисале су се материјално правне норме инкриминисаних кривичних дела за које је следила кривична санкција, али и надлежност процесних субјеката као облик императивне норме.

Поред уграђених механизма за одређивање компетенција њихових конститутивних органа, постоји и спољна регулативна контрола у форми Административног суда УН и колатерална овлашћења која се могу дати многим од ових међународних организација...²⁴⁸ За разлику од Келзенове идеје о децентрализованом међународном правном поретку, контролни механизми, у модерним схватањима су били на одређени начин централизовани.

Иако је постојао контролни систем међународних организација у оквиру УН и огромни механизам међународних НО (различитих тела, мировних комисија, контакт

²⁴⁶ R. Higgins, *Problems and Process: International Law and How We Use it*, Clarendon Press, Oxford University Press, Oxford, 1994, 8. (H. Kelsen, *General Theory of Law and State*, trans. A. Wedberg, 1949, 113).

²⁴⁷ T.O. Elias, *New Horizons in International Law*, Sijthoff & Noordhoff, Alphen aan den Rijn, 1980, 31.

²⁴⁸ Ibid.

група) који је био разгранат, они нису били аутономни. Сви њихови поступци били су под лупом централизованог контролног механизма јединственог система извршне власти – Савета безбедности УН.

Оваквим контролним механизмом утицало се да: „Кривичне јурисдикције у великој мери зависе од оних сила које ће снабдевати државе и друге ентитете како би се успешно остварило вођење кривичног поступка.“²⁴⁹ Овакво стање је далеко од задовољавајућег, због чега је потребно размотрити следећа питања: Да ли је контролни механизам изузет од императивних норми? Да ли су императивне норме подређене контролом механизму, или је контролни механизам крајњи инструмент у реализацији норми императивног карактера? Да ли се негативним поступцима контролних механизма стварају штетни изузеци у међународној судској пракси и како се манифестују на решавање међународних проблема?

На основу изнетих чињеница могло би се констатовати да је усклађеност норми императивног права и контролних система обиман посао, али један од кључних предуслова за објективно вођење међународног кривичног поступка.

2.6 У односу на врсту аката

Иако су извори хуманитарног права још увек потицали из нашег схватања божанског, природног или рационалног права, међународни правници су кодификовали хуманитарну агенду, тражећи њену трансформацију у позитивно право.²⁵⁰ У том процесу кодификације позитивно-правних норми значајну улогу имали су акти у различитим формама (неписани или писани), који се могу поделити у четири целине: (1) обичаји и обичајна правна правила; (2) конвенције, декларације и протоколи; (3) резолуције и правилници и (4) уговори УН и страна у поступку.

2.6.1 Обичаји и обичајна правна правила

Обичаји и обичајна правна правила специфични су по томе да немају писану форму, али и поред тога захваљујући снажној утемељености у међународној правној пракси, допринели су настанку и развоју многих писаних извора хуманитарног права.

²⁴⁹ G. Sluiter et al, op. cit. 95.

²⁵⁰ B. N. Schiff, *Building the International Criminal Court*, Cambridge University Press, Cambridge, 2008, 20.

Обичај се дефинише као устаљено понашање субјеката, као њихова навика.²⁵¹ Обичај је подлога обичајног правног правила.²⁵² Да би од обичаја настало обичајно правно правило нужна је правна свест (мишљење) о међународној обавезности обичаја.²⁵³ Обичајно правно правило конституише се у моменту када се стекну два елемента: материјални, тело обичаја – пракса – и субјективни, правна свест о томе да је та пракса међународноправно обавезна.²⁵⁴ Нестанком једног од два елемента нужна за појаву обичајног правила, гаси се ово правило.²⁵⁵ У процесу стварања међународне заједнице државе су носиоци субјективног елемента обичајног правног правила, при чему „сваки члан приноси на жртву један део своје апсолутне слободе“²⁵⁶ стварајући на тај начин простор за кохабитацију са њеним материјалним делом.

Добра воља држава, међутим, често није довољна за дефинисање материјалних оквира (праксе), јер не постоји могућност превазилажења одређених баријера, које су свесно или несвесно изграђене. На пример, бројне не-хришћанске државе живе на маргинама међународне заједнице, нису заузимале веома активну улогу, нити су у томе играле неку важнију улогу.²⁵⁷ Разлика у поимању традиционалних и модерних вредности на тај начин створила је велику правну празнину која се није могла премостити јер су постојеће вредности страна биле дијаметрално удаљене једна од друге. На који начин традиционалне и модерне вредности могу да се сукобљавају и наруше баланс потврђује и чињеница да: „Спорна природа шеријатске интерпретације индивидуалних права и њених неспојивости са модерним парадигмама Закона о људским правима ипак мора узети у обзир историјске неједнакости унутар којих су исламска друштва функционисала....не обраћајући пажњу на потребе и захтеве исламског света, обликован је у визији империјалистичке политичке елите.“²⁵⁸ Наведени проблеми: различита социјална развијеност, маргинализација, религијска контрадикторност, империјалистички притисци у стицају са националним и низом других мотива увек утичу бар на једну од кумулативно

²⁵¹ Р. Етински, *Међународно јавно право*, друго издање, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 2004, 15.

²⁵² Ibid.

²⁵³ Ibid.

²⁵⁴ Ibid.

²⁵⁵ Ibid., 19.

²⁵⁶ Ђ. Поповић, *Лига Народа: Њен постанак, уређење и рад*, Српска Књижевна задруга, Поучник VI, Београд, 1930, 4-5.

²⁵⁷ A. Cassese, *International Law*, op. cit. 26.

²⁵⁸ J. Rehman, S.C. Breau, *Religion, Human Rights and International Law: A Critical Examination of Islamic State Practices*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007, 14.

важећих компоненти обичајних правних правила, због чега је потребно преиспитати суштинску улогу обичаја у међународном кривичном праву.

Међународни обичај има двоструку улогу фундаменталне природе: да понуди међународне релације као принципе и правила који су прикладни за осигурање јединства и кохерентности система, као и за осигуравање материјалне конституције која идентификује принципе које, врло брзо штите интересе који се доживљавају као врховни и универзални, и који ће бити означени обавезујућим.²⁵⁹ Обичаји су због своје неформалне природе често имали потешкоће у имплементацији на међународном и националном нивоу, јер су њени корисници увек могли да одступе од њене примене позивајући се на писане изворе права, превасходно уговоре. Да би се правазишла апстрактна, неопипљива норма и утврдили концепти обичаја, односно обичајног правног правила представници држава усагласили су се са идејом њиховог материјализовања – у виду правила којима би се обезбедила: „(1) Заштита лица у рату; (2) Правила ратовања; (3) Забране и ограничења средства ратовања; (4) Заштита објеката и (5) Одговорност за повреде међународног хуманитарног права.“²⁶⁰ На овај начин потврђена је основна компонента обичајних правних правила – правна свест о неопходности поштовања одређеног понашања као правно обавезујећег. У том смислу, све државе су обавезане да процесуирају и кажњавају починиоце међународних злочина јер је та обавеза стекла статус међународног обичајног права и норму *ius cogens* која не сме бити подређена нижој норми имунитета.²⁶¹ У контексту међународних злочина, свака полемика око тога која је норма примарна, а која секундарна све чешће је основана, а посебно када постоји контрадикторност. Посебно место у савременим критикама и коментарима све чешће заузима конфронтација обичајних правних правила у Статутима међународних кривичних судова и у Бечкој конвенцији о дипломатским односима (1961), што указује да обичајна правна правила све више губе битке са модерним концепцијама поимања међународне правде и објективног суђења.

Међународно обичајно право има још спореднију улогу када је у питању процедура.²⁶² У ствари то се чак и не помиње као такво у члану 21. Римског статута,

²⁵⁹ A. Cassese, *Reliving Utopia: The Future of International Law*, op.cit. 153.

²⁶⁰ В.Кнежевић-Предић, С. Аврам, Ж. Лежаја, *Извори хуманитарног права*, друго допуњено издање, Публикум, Београд, 2007- садржај.

²⁶¹ C. Murungu, J. Biegou, op.cit. 44.

²⁶² G. Sluiter et al., op.cit. 71.

иако су укључени принципи и правила међународног права који су обухваћени обичајима.²⁶³

Захваљујући чињеници да је савремена судска пракса обogaћена плурализмом кодификованих материјалних и процесних аката, обичаји, односно обичајна правна правила могу се сматрати архаичким, међутим њихова улога остаје непревазиђена, јер управо они увек могу да представе рационално образложење судија у одлукама које су донели у међународном кривичном поступку.

2.6.2 Конвенције, декларације и протоколи

У процесу трансформације обичајних правних правила у писане позитивно-правне норме велики значај имале су конференције одржане у Хагу 1899. и 1907. године. Хашке конвенције, као међународни уговори, имали су за циљ да намећу обавезе и дужности државама и нису имале за циљ да створе кривичну одговорност за појединце.²⁶⁴ Изјавили су да су одређена дела незаконита, али не и криминална, као што се може видети из одсуства било каквих сугестија да постоји санкција за њихово кршење.²⁶⁵ Ипак, у само неколико година, Хашке конвенције су представљене као извор закона о ратним злочинима.²⁶⁶ Велики број Хашких конвенција²⁶⁷ отворио је многа питања савременог хуманитарног права, али их није у потпуности дефинисао, што је требало да заврше Женевске конвенције.

Правне празнине које се могу извести из Нирнбершког и Токијског процеса, биле су могући разлог што су 12. августа 1949. године донете четири нове Женевске конвенције (I-Женевска конвенција за побољшање положаја рањеника и болесника у

²⁶³ Ibid.

²⁶⁴ W. A. Schabas, *An Introduction to the International Criminal Court*, Cambridge University Press, Cambridge, fourth edition, 2011, 2.

²⁶⁵ Ibid.

²⁶⁶ Ibid.

²⁶⁷ I Конвенција (1899 и 1907) за мирно решавање међународних спорова; II Конвенција (1907) о поштовању ограничења употребе силе за поврат дуга по уговору; III Конвенција (1907) у односу на отварање непријатељстава; II Конвенција (1899) и IV Конвенција (1907) Поштовање закона и обичаја ратовања на копну; V Конвенција (1907) Поштовања права и дужности неутралних сила у случају рата на копну; VI Конвенција (1907) у вези са статусом непријатељских трговачких бродова при избијању непријатељстава; VII Конвенција (1907) која се односи на претварање трговачких бродова у ратне бродове; VIII Конвенција (1907) у вези са полагањем аутоматских подводних мина; IX Конвенција у вези са бомбардовањем од стране поморских снага у време рата; III Конвенција (1899) и X Конвенција (1907) за прилагођавање принципима Женевске конвенције о поморском ратовању (из 1906); XI Конвенција (1907) у односу на одређена ограничења у погледу остваривања права на заробљавање у поморском рату; XII Конвенција (1907) у односу на стварање међународног кривичног суда; XIII Конвенција (1907) у вези права и дужности неутралних сила у рату на мору.

J. B. Scott, op.cit., 41-229. (<https://archive.org/details/hagueconventions00inteuoft/page/62>) 30.04.2019.

оружаним снагама у рату; II-Женевска конвенција за побољшање положаја рањеника, болесника и бродоломника оружаних снага на мору; III-Женевска конвенција о поступању са ратним заробљеницима; IV-Женевска конвенција о заштити грађанских лица за време рата).²⁶⁸ Имајући у виду да се оружани сукоби могу реализовати као део међународног конфликта или као део унутрашњих конфронтација Женевске конвенције било је потребно подробније одредити кроз Допунске протоколе (I - о заштити жртава међународних оружаних сукоба и II - о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба).²⁶⁹ Конвенције које су уследиле након окончања Нирнбершког и Токијског поступка, своју форму су све више прилагођавале конкретним заштитним објектима, као што су: Конвенција о спречавању и кажњавању геноцида²⁷⁰ и Конвенција о незастаревању ратних злочина и злочина против човечанства.²⁷¹ Временом, међународна заједница, као да је посустала у процесу кодификовања обичаја и обичајног правног правила, њен ентузијазам је изгубио на интензитету, а конвенције су све више представљале формални акт без императивне снаге да се поступи по њему.

Декларације у односу на конвенције суштински се не разликују, јер као и конвенције окупљају међународну заједницу око једног заједничког циља, постизања сагласности о корисности или штетности одређених поступања или непоступања усмерених на повреду хуманитарног права. Као и конвенције обогате су низом примера, али правна природа њене обавезности, такође, не дефинише санкцију, већ је препушта *ad hoc* решењима Уједињених нација.

Протоколи, као врста аката, могу се поделити на: (1) аутономне; и (2) саставне делове конвенција. Пример аутономних протокола је ређи, мада међународна пракса познаје неколико случајева, као што су: Протокол о правилима подморничког рата (Лондонски протокол из 1936. године)²⁷²; Протокол о забрани употребе у рату загушљивих, отровних и сличних гасова и бактериолошких средстава (Женевски протокол из 1925. године)²⁷³. У међународном јавном праву Протоколи су представљали најчешће један вид практикума – супсидијарни извор међународног јавног права – подређен Конвенцији. У ову категорију могла би се уврстити: Конвенција о забрани или ограничавању употребе одређених врста класичног оружја за које се може сматрати да изазивају прекомерне трауматске ефекте или да делују без

²⁶⁸ В.Кнежевић-Предић et al., op. cit. 1-116.

²⁶⁹ Ibid., 182-258.

²⁷⁰ Ibid., 609-612.

²⁷¹ Ibid., 613-615.

²⁷² Ibid., 341.

²⁷³ Ibid., 380.

разликовања у погледу циљева²⁷⁴ (Протокол о фрагментима оружја који се не могу открити - *Протокол I*; Протокол о забрани или ограничавању употребе мина, мина изненађења или других средстава – *Протокол II*; Протокол о забранама или ограничењима употребе мина, мина изненађења и других средстава, измењен и допуњен 3. маја 1996 – *измењени Протокол II*; Протокол о забрани или ограничењу употребе запаљивог оружја – *Протокол III*; Протокол о ласерском оружју за ослепљивање – *Протокол IV*; Протокол о експлозивним остацима рата – *Протокол V.*)²⁷⁵

Заједничка особина за конвенције, декларације и протоколе, као врсту аката, јесте да прописују позитивно-правне стандарде одређеног понашања које је недопустиво и у супротности са фундаменталним схватањем хуманизма, међутим основни проблем огледа се у чињеници да је такво поимање више својствено диспозитивној одлуци сваке државе, а не чврстом ставу и императивном поступању међународне заједнице.

2.6.3 Резолуције и правилници

Сходно чињеници да су резолуције као врста аката, посебно били заступљени у периоду оснивања *ad hoc* судова у другој половини XX века, могло би се рећи да су они заправо представљали инструмент у рукама Савета безбедности. За разлику од претходних врста аката и резолуције су биле правно обавезујуће али са снажном интонацијом норме императивног карактера. Свако кршење резолуције представљало је повреду Поглавља VII Повеље Уједињених нација – што је повлачило низ нових последица. Резолуције су истовремено представљале конститутивни акт међународних кривичних судова (ICTY и ICTR), али и материјалну и процесну основу за иницирање, вођење и окончања међународног кривичног поступка. Да би се уклонила повезаност Савета безбедности са ICTY и ICTR, у судској пракси уместо резолуције прибегавало се изразу Статут међународних кривичних судова. Суштински улога Статута и Резолуције није се разликовала. Статути међународних кривичних судова, између осталог утврђују обим њихове надлежности *ratione materiae*, они су поставили кривична дела над којима надлежни суд или трибунал могу да пресуде.²⁷⁶

²⁷⁴ Ibid., 385-390.

²⁷⁵ Ibid., 392-422.

²⁷⁶ A. Casses et all, *Cassese 's International Criminal Law*, op. cit. 12.

Проблеми везани за резолуције били су у томе што је једном утврђено решење често продубљивано новим решењима, односно једна изворна резолуција често је допуњавана новом резолуцијом. Оваква динамика како у материјално-правном, тако и у процесно-правном смислу могла би се поистоветити са алгебарским изразом по коме: „једна резолуција вредна нула, множењем са 10, 100 или 1000, не даје вам ништа осим нуле.“²⁷⁷ Учестале промене резолуција одражавале су се на слабљење кредибилитета међународних кривичних судова (ICTY и ICTR). То је уједно представљало, један, али не и једини разлог увођења Правилника, односно Правила. За разлику од резолуције, односно статута, Правила су била лакша за корекцију, јер нису захтевала ангажман Уједињених нација, њихова надлежност била је у рукама особља Међународних кривичних судова, што значи далеко од очију јавности. Међутим, као и у односу закона и подзаконских аката на националном нивоу; на међународном нивоу начелно се поштовала хијерархија по којој: „Правила не смеју бити у супротности ни са Статутом релевантног суда који уређује исто питање или са правилима и принципима утврђеним у обичајном праву.“²⁷⁸

Придржавајући се утврђених ограничења донета правила и правилници имали су функцију: (1) техничких норми и (2) процесно-правних норми. Техничка питања регулисала су низ процедура ван оквира главног претреса, док су сва питања процесно-правног карактера била имплементирана у јединственом Правилу о поступку и доказима.

Сходно томе недостатке резолуција и правила односно Правилника увидели су и њихови творци – били су једностранни и у потпуности су газили по начелима прописаним у чл. 2. ст. 1. тач. 4. и 7. Повеље УН.²⁷⁹ Оваква решења и акти захтевали су другачији приступ.

²⁷⁷ A. Casses, J. Н.Н. Weiler, *Change and Stability in International Law – Making*, Walter de Gruyter, Berlin, 1988, 43.

²⁷⁸ A. Casses et all, *Cassese 's International Criminal Law*, op. cit. 12.

²⁷⁹ чл. 2. ст. 1. тач. 4. Повеље УН прописује: „*сви чланови се у својим међународним односима уздржавају од претње силом или употребе силе против територијалног интегритета или политичке независности сваке државе, или на сваки други начин несагласан с циљевима Уједињених нација*“ чл. 2. ст. 1. тач. 7. Повеље УН прописује: „*ништа у овој Повељи не овлашћује Уједињене нације да се мешају у питања која се по суштини налазе у унутрашњој надлежности сваке државе нити захтева од чланова да таква питања износе на решавање на основу ове Повеље; али ово начело неће утицати на примену принудних мера предвиђених у Поглављу VII.*“

www.tuzilastvorz.org.rs/upload/Regulation/Document_sr/2016-05/povelja_un_lat.pdf 02.05.2019.

2.6.4 Уговори УН и страна у поступку

Уговори између међународних организација и држава су врста јавног инструмента међународног права, регулисане Бечком конвенцијом о праву уговора између држава и међународних организација или између међународних организација.²⁸⁰

У већини случајева једини начин за спровођење међународног кривичног права је коришћење националних судова.²⁸¹ Међународни кривични судови су потребни да допуне овај механизам, а не да га замене.²⁸² Сходно томе међународна заједница, односно Уједињене нације увиделе су да једностране резолуције не могу представљати трајно решење, постојала је очигледна колизија са начелом државног суверенитета, а поред тога додатно је оптерећивао буџет Уједињених нација и њихових супсидијарних извора дефинисаних у Повељи.

Досадашња искуства представљена су у виду: (1) прелазних административних аката и (2) уговора између државе и Уједињених нација.²⁸³ Ова врста аката у процесу успостављања међународних кривичних судова и усклађивању обичајних правних правила са унутрашњим (националним) позитивно правним одредбама кривичног права чинило се добрим решењем, међутим мањкавости у процесно-правним решењима које су се односиле на немогућност окончања кривичног поступка указивале су на њихову делимичну (дискутабилну) успешност, што је поново довело у питање сврсисходност Уједињених нација.

3 Процес интегрисања свих извора међународног хуманитарног и кривичног права у Римском статуту

Успостављање ИСС-а пратила је дуга историја неуспелих покушаја да се институционализира начело међународне кривичне акредитације.²⁸⁴ Кроз уопштене наводе у Преамбули Римског статута Међународног кривичног суда (РСМКС) представљени су поједини разлози тих неуспеха. У Преамбули је констатовано: "... да су током овог века милиони деце, жена и мушкараца били жртве до сада незамисливих

²⁸⁰ W. A. Schabas, *The UN International Criminal Tribunals: The former Yugoslavia, Rwanda and Sierra Leone*, *op. cit.* 53-54.

²⁸¹ B.S.Brown, *op. cit.* 16.

²⁸² Ibid.

²⁸³ Supra, 71 (Период хибридних решења међународног кривичног правосуђа)

²⁸⁴ S. C. Roach, *op. cit.* 35.

свирепости које дубоко шокирају свест о хуманости...потврђујући да најозбиљнија кривична дела за које је забринута међународна заједница као целина не смеју проћи некажњено, а да њихово ефикасно кривично гоњење њихових извршилаца мора бити обезбеђено предузимањем одговарајућих мера на националном нивоу и јачањем међународне сарадње, решене да промене достадашњу праксу некажњавања починилаца ових кривичних дела и тиме допринесу превенцији истих, подсећајући да је дужност сваке државе да, у складу са својом стварном надлежношћу покрене кривични поступак против лица која су починила кривична дела регулисана међународним актима, поново потврђујући циљеве и принципе Повеље Уједињених нација...наглашавајући да ће Међународни кривични суд основан по овом Статуту бити комплементаран са националним кривичним законодавством...²⁸⁵

На овај начин покренуто је низ питања: како обавезати државе на поштовање обичајних правних правила, начин решавања надлежности између ИСС и националних судова, која су обичајна правна правила кодификована и као таква представљена злочинима против међународног права, дефинисање облика одговорности, многа техничка питања око избора субјеката за вођење кривичног поступка, помоћног особља, укључујући и начин њиховог поступања.

На основу чл. 2. РСМКС прописано је: „Сарадња Суда и Уједињених нација заснива се на уговору, са којим уговором, према одредбама овог Статута, треба да се сагласи Скупштина држава чланица. По прибављању ове сагласности, уговор у име Суда закључује председник Суда.“ Према томе државе су се прихватањем и ратификацијом овог уговора обавезале на поштовање утврђених права и обавеза. Међутим, оно што је спорно, јесте на који начин се могу санкционисати они појединци који су начинили злочине против међународног права, ако њихова држава није потписница РСМКС? Како Ли истиче, а констатовано је у чл. 4. ст. 2. РСМКС: „...суд може вршити своју надлежност чак и над држављанима државе која није држава чланица, ако је држава на чијој је територији извршено кривично дело део Статута.²⁸⁶ Овакво решење представљао је предмет жестоких критика, чији аргументи уопште нису били базирани на правним основама, и више су личиле на подсмевање међународном правном систему. На основу изјаве америчког амбасадора Дејвида Ц. Шефера: „Ова надлежност је критикована због тога што ће то обесхрабрити учешће у мировним мисијама и то представља кршење начела да уговори не могу да обавежу или

²⁸⁵ Римски статут Међународног кривичног суда, Сл. лист СРЈ – Међународни уговори, бр. 5/2001.

²⁸⁶ Roy S. Lee, *op. cit.* 29.

створе обавезу за ову државу.“²⁸⁷ Проблематичне позиције САД-а о кључним питањима која су горе описана произилазе углавном из инсистирања Пентагона на способности да спречи кривично гоњење америчког војног особља за радње предузете у току таквих операција.²⁸⁸ Кривично правосуђе генерално је историјски третирано као питање националне надлежности, очигледно из поштовања државног суверенитета.²⁸⁹ Али ако не може бити етичког разлога, зашто би се злочини против људи, где год се они налазили на планети, казнили само ако територијална држава одлучи да их кривично гони.²⁹⁰ Данас преовладава уверење да међународни и домаћи судови треба да имају паралелну надлежност за кривично гоњење злочина према међународном праву.²⁹¹ Могу се разликовати два основна модела за доделу надлежности, зависно од тога да ли домаћи или међународни судови имају предност...²⁹² Ови модели су допуњени концептом комплементарности, који представља структурални и организациони процес *sui generis*...²⁹³ Принцип комплементарности, иако даје предности националним системима, под изговором заштите суверенитета, није поуздана гаранција за ограничење ИСС-а. Између националних судова и ИСС-а не постоји поштовање реципроцитета. То потврђује чињеница да је у оквиру чл. 17. РСМКС који се односи на Прихватљивост случаја –, сходно ставу 10. Преамбуле и чл. 1. наглашава да Суд доноси одлуку да се у конкретном случају поступак не може покренути нити водити“ – чиме ИСС може прекинути поступак пред националним судовима, али национални судови нису у могућности да на било који начин импутирају ИСС-у.

У дугом и неизвесном процесу филтрирања међународних обичајних правних правила, уговора и међународних начела у оквиру чл. 5. РСМКС дефинисане су радње чињења или нечињења систематизоване у четири категорије кривичних дела: (1) кривично дело геноцида; (2) кривична дела регулисана као „злочин против човечности“; (3) кривична дела регулисана као „ратни злочини“; (4) Агресија.

Спорно питање представљала је Агресија чије биће није дефинисано све до ревизије чл. 8 бис усвојеног на Конференцији РСМКС у Кампали (2010), а сада део

²⁸⁷ Ibid., види Statement of Ambassador David J. Scheffer to the Senate Foreign Committee, 23. july 1998; D.J. Scheffer, *America's Stake in Peace, Security and Justice*, Asil Newsletter, September-October 1998, David J. Scheffer, *The United States and the International Criminal Court*, 93 A. J. I.L. 12-21 (1991).

²⁸⁸ J. Stigen, op. cit. 33.

²⁸⁹ W. Schabas, *The International Criminal Court: A Commentary on the Rome Statute*, Oxford University Press, Oxford, 2010, 53.

²⁹⁰ Ibid.

²⁹¹ G. Werle, F. Jessberger, op. cit. 92.

²⁹² Ibid.

²⁹³ Ibid.

Елемента злочина (2013).²⁹⁴ Међутим, утврђени елементи Агресије представљају искључиво формалну констатацију, фикцију, која не може да заживи све док постоје „превентивни војни удари“ оних истих заштитника хуманитарног права, који не признају нити Римски статут, нити ИСС.

Када је реч о облицима кривичне одговорности РСМКС разликује: (1) индивидуалну кривичну одговорност и (2) одговорност команданта и осталих војних заповедника. Индивидуална кривична одговорност је неспорна и односи се искључиво на непосредне радње извршења конкретног учиниоца. Међутим, одговорност команданта и осталих војних заповедника, као посебан облик објективне одговорности, не може у потпуности да егзистира на одредбама чл. 28. ст. 2. тач. а, б, ц.²⁹⁵ Недостаци који се везују за командну одговорност су вишеструки, посебно када се овај институт користи ради оправдања кривичног поступка против конкретног лица за које не постоје било какви релевантни докази на основу којих би лице било осуђено. Решење оваквих недостатака могло би се састојати у увођењу посебне одредбе која би поред општих услова искључивања одговорности, дефинисала допунске услове за искључивање командне одговорности, што би такође ограничило велику дискрециону слободу носиоца судске функције у тумачењу елемената командне одговорности.²⁹⁶

Иако су често вођени од стране експерата из области процесног права у кривичним стварима, дискусије о процедуралном закону, како у Статуту тако и у Правилу о поступку и доказима неминовно су погођени типичним алатима дипломатских преговора: конструктивном или креативном двосмисленошћу.²⁹⁷

Систем створен Статутом ИСС-а не користи институт истражног судије.²⁹⁸ Међутим оснивањем Претпретресног већа уведен је елемент судске контроле над тужилачком дискрецијом.²⁹⁹ Инхерентне слабости трипатритне структуре трибунала

²⁹⁴ www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/336923d8-a6ad-40ec-ad7b-45bf9de73d56/0/elementsofcrimeseng.pdf
03.05.2019.

²⁹⁵ чл. 28. ст. 2. *Однос наредбодавац-извршилац... (а) – Наредбодавац је знао или је према околностима случаја могао знати да су лица под његовом командом извршила или се спремају да изврше кривично дело из надлежности Суда; (б) Кривична активност је предузета под непосредном контролом и наредбом наредбодавца; (ц) Војни заповедник је пропустио да предузме све неопходне и разумне мере у његовој/њеној моћи како би спречио или предупредио извршење кривичног дела или је пропустио да предмет препусти надлежним органима за спровођење истраге и вођење кривичног поступка.*

Римски статут Међународног кривичног суда, Сл. лист СРЈ – Међународни уговори, бр. 5/2001.

²⁹⁶ М. Ђујић, *Елементи командне одговорности у пракси Међународног кривичног суда за Руанду*, изворни научни рад, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 2015, 54.

²⁹⁷ G. Sluiter et al, op. cit. 49.

²⁹⁸ Ibid., 50.

²⁹⁹ Ibid.

покренуле су преговараче ИСС-а да подреде Секретаријат Председништву.³⁰⁰ Дуга суђења, жалбе и доказни изазови произишли из дифузних и вишеструких оптужби против осумњичених у судовима, резултирао је да Статут ИСС-а ограничи основе за жалбу и навео тужиоце да траже концизне оптужбе и бољу координацију између истраге и активности тужилаштва.³⁰¹

Изведеним решењима ИСС је започео процес имплементације позитивно правних норми црећи их из мноштва обичајних правних правила, конвенција, декларација, допунских протокола, резолуција, правних начела.... међутим, започет процес није комплетан, јер није у потпуности идентификовао чиниоце и факторе који утичу на његов интегритет и успешну перспективу.

³⁰⁰ B. N. Schiff, *Building the International Criminal Court*, op. cit. 66.

³⁰¹ Ibid.

III - Организација и надлежност међународних кривичних судова

1. Субјекти међународних кривичних судова и њихова надлежност

Дефинисање организације и надлежности субјеката међународних кривичних судова (судских већа, тужиоца и канцеларије тужиоца, оптужених и канцеларије одбране, секретара и секретаријата) је веома значајно, јер на изванредан начин указује на низ етиолошких и феноменолошких чинилаца ефикасности међународног кривичног правосудја. Наведени чиниоци могу се узети за: начин утврђивања конститутивних аката; усклађивање интерних поступака; националну припадност особља у оквиру органа међународних кривичних судова; процедуре доношења пресуде и жалбени поступак, начин ангажовања субјеката у оквиру одређене надлежности...

Према томе у разматрању улоге субјеката и њихове надлежности пред међународним судовима посредно се идентификују латентни фактори пристрасности у међународном кривичном правосудју, што представља основни разлог неповерења, како жртава, тако и оптужених.

1.1 Токијски процес

У конституисању ИМТФЕ, могу се издвојити декларације: Каирска (1943) и Потстамска (1945), као и Московска конференција (1945). Након састанка делегација САД и Јапана, на америчком броду Мисури (1945) потписан је споразум познат као „Инструмент предаје“ који је у неколико тачака дефинисао безусловну предају Јапана и увођење окупације од стране Савезничких снага. Увођењем Специјалне прокламације о успостављању Међународног кривичног суда за Далеки Исток (Прокламација), утврђена је организација и надлежност субјеката у вођењу међународног кривичног поступка.

1.1.1. Судско веће

У одељку II Прокламације, под насловом „Јурисдикција и генералне одредбе“ прописане у чл. 5 јасно су указале на разлоге формирања суда – надлежност се огледа у

„кажњавању за ратне злочине на Далеком Истоку који су самостално или као чланови организације учинили оптужени укључујући и злочине против мира.“³⁰²

Судско веће трибунала на основу чл. 2. Прокламације, под насловом „Чланови“ прописало је следеће: „Суд ће се састојати од најмање шест чланова, а не више од једанаест, које именује Врховни командант савезничких снага из имена које достављају потписници Инструмента предаје, Индија и Комонвелт од (представника) Филипина.“³⁰³

Поштујући одредбу чл. 2. Прокламације формирано је судско веће у саставу од једанаест судија: (1) председавајући сер Виљем Флуд Веб (Аустралија); (2) Е.С. Мак Дагал (Канада); (3) Ју Ао Мен (Кина); (4) лорд Патрик (Велика Британија); (5) Х. Бернард (Француска); (6) Р.Б. Пал (Индија); (7) Б.В.А. Релинг (Холандија); (8) Е.Х. Норткрофт (Нови Зеланд); (9) Д. Јаранила (Филипини); (10) И. М. Зарјанов (Совјетски Савез); (11) М.Ц. Кремер (САД).³⁰⁴

Процедура у којој трибунал доноси пресуду треба да испуни услове прописане у чл. 4. Прокламације: „(а) Сазивање и кворум: Када је чак шест чланова Трибунала присутно, они могу сазвати формалну седницу Трибунала. Присуство већина чланова биће потребно да се установи кворум; (б) Гласање: Све одлуке овог суда укључујући и пресуду и казну, биће већином гласова оних чланова Трибунала који буду пристуни. У случају да гласови буду равномерно подељени, глас Председника биће одлучујући; (ц) Одсуство: Ако је члан у било ком тренутку одсутан, а након тога буде присутан, он ће учествовати у свим наредним поступцима, изузев ако он изјављује пред судом да је дисквалификован због недовољног познавања процесуирања које се десило у његовом одсуству.“³⁰⁵

У складу са чл. 11. Прокламације: „Суд располаже следећим овлашћењима: (а) да позове сведоке на суђење, да од њих захтева да буду присутни, да сведоче и одговарају на питања; (б) да испутају сваког оптуженог и дозволе коментар у случају да оптужени одбије да одговори на питање; (в) да захтева приказ докумената и другог доказног материјала; (г) да захтева од сваког сведока да приступи заклетви као што је уобичајно у земљи сведока; (д) да именује службеника за обављање било ког задатка који одреди Трибунал, укључујући и могућност, односно право преузимања доказа.“³⁰⁶

³⁰² Special Proclamation: Establishment of an International Military Tribunal for Far East, op. cit.

³⁰³ Ibid.

³⁰⁴ Б. Алинк et all., књига 3, 395.

³⁰⁵ Special Proclamation: Establishment of an International Military Tribunal for Far East, op. cit.

³⁰⁶ Ibid.

1.1.2. Тужилаштво

Оптужница за кривична дела конципирана је по основу два принципа:

„Први принцип био је у односу на носиоце извршења дела: (а) злочиначка организација; (б) индивидуални извршилац; (в) индивидуални извршилац и одговоран за деловање злочиначке организације.³⁰⁷

Други принцип у односу на учињена дела која су обухваћена категоризацијом на: (а) Класу А – за почињена најтежа дела – планирање, иницирање и вођење агресивног рата; (б) Класу Б – за наводно почињене конвенционалне ратне злочине; (в) Класу Ц – за почињене злочине против човечности.“³⁰⁸

Трибунал је објединио све предмете искључиво по стварној надлежности, јер су се све стране са тим усагласиле, не позивајући се на територијалну надлежност. Главна питања у односу на предмет целокупног трибунала конципирана су по територијалном принципу на: „(1) Генералне проблеме; (2) Питања Манџурије и Манџуко; (3) Питања која се тичу Кине; (4) Питања која се тичу Совјетског Савеза; (5) Питања која се тичу рата на Пацифику.“³⁰⁹

Представници тужилаштва за ратне злочине на територији сваке од наведених држава, као део тима врховног тужиоца Џ.Б. Кинана из своје надлежности достављали су му целокупан расположиви материјал неопходан за подизање оптужнице.³¹⁰

1.1.3. Оптужени и одбрана

У Токијском процесу подигнуте су оптужнице против 28 особа. Према датуму које је прикупило Министарство правних питања јапанске владе у периоду након суђења (1950-их и 1970-их), укупно 2.244 суђења је изведено против 5.700 особа на посебним националним судовима који су лоцирани на 51 одвојеној локацији широм

³⁰⁷ Ibid.

³⁰⁸ Z. D. Kaufman, *Transitional justice for Tojo s Japan: The United States Role in the establishment of the International military tribunal for the Far east and other transitional justice mechanisms for Japan after world war II*, Emory International Law review, vol. 27, 2013, 3, 764-765.

³⁰⁹ K. Keiichiro, *The Tokyo Trials: The unehard defense*, PART 1: Defence opening statements: General arguments, Kodansha, Tokyo, 1995, 34.

³¹⁰ Б. Алинк et all., књига 3, 395.

Азијско-Пацифичког региона.³¹¹ Укупно 2.689 осуђених ратних злочинаца на крају је враћено у Јапан.³¹²

Сви оптужени имали су јапанске адвокате.³¹³ Када се указала потреба за адвокатима који су били боље упућени у ту врсту процеса, Суд је наредио да оптужени морају да имају и браниоце који нису били јапанци – две врсте адвоката искомпликовале су процес, јер су се њихова становишта и циљеви разликовали.³¹⁴

1.2. Нирнбершки процес

У формирању ИМТ значајно место заузеле су *Московска* и *Сент-Џејмска декларација*, међутим основним оснивачким актом сматра се *Лондонски споразум* из 1945 (Споразум), *Повеља Међународног војног трибунала (Повеља)*, *Протокол* који повлачи несугласице у тексту Повеље и *Правилник о процедури* и накнадно донети *Закон бр. 10 о контролном савету* (који је поделио надлежност на националне судове).

Трибунал, односно Међународни кривични суд је установљен на основу чл. 1. Споразума ради суђења и кажњавања главних ратних злочинаца на простору европских држава.³¹⁵

На основу чл. 6. Повеље: „Лидери, организатори, подстрекачи и саучесници који су учествовали у формулацији или извршењу заједничког плана или завере за извршење било ког од горе наведених кривичних дела одговорни су за сва дела која су извршила било која лица у извршењу таквог плана - (а) злочина против мира; (б) ратне злочине; (в) злочине против човечности.“³¹⁶

1.2.1. Судско веће

У складу са Споразумом који је 8. августа 1945. потписала Влада САД, Привремена влада Француске Републике, Влада УК Велике Британије и Северне Ирске

³¹¹ Y. Totani, *Justice in Asia and the Pacific Region 1945-1952: Allied War Crimes Prosecutions*, Cambridge University Press, Cambridge, 2015, 8-9.

³¹² Ibid., 9.

³¹³ Б. Алинк et al., књига 3, 395.

³¹⁴ Ibid.

³¹⁵ London agreement of August 8th 1945 http://www.icls.de/dokumente/imt_london_agreement.pdf 1.октобар 2019.

³¹⁶ Constitution of the International Military Tribunal, <https://avalon.law.yale.edu/imt/imtconst.asp> 1.октобар 2019.

и Влада СССР успостављен је Међународни војни суд ради правичног и брзог суђења и кажњавања главних ратних злочина Сила Осовине, констатовано је следеће:

„*Веће суда* су чинили: „(1) лорд Лоренс – представник Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске – председавајући; г-дин Биркет – резервни члан; (2) г-дин Францис Бидле – представник САД; г-дин Џон Ц. Паркер – резервни члан; (3) г-дин професор Донеди де Вабрес – представник Француске републике; г-дин Конселиер Р. Фалко – резервни члан; (4) генерал-мајор И. Т. Никитаченко – представник СССР-а, г-дин А. Ф. Волчиков – резервни члан.“

На основу Повеље Међународног војног трибунала прописано је: „чл. 2 – Трибунал ће се састојати од четири члана, сваки са замеником. Сваки од потписника именује једног члана и једног заменика. Заменици ће, уколико су у могућности бити присутни на свим седницама Међународног суда. У случају болести било ког од чланова Међународног суда или његове неспособности из неког другог разлога да испуни своју функцију, његов заменик ће је преузети.

На основу чл. 3 – Ни Трибунал, нити његови чланови, нити њихови заменици не могу бити оспорени од стране тужилаштва или од стране оптужених или њихових бранилаца. Сваки потписник може заменити своје чланове Међународног суда или његове заменике због здравствених разлога или из других оправданих разлога, осим што се током суђења не може извршити замена, изузев од стране заменика.

На основу чл. 4 (а) - Присуство свих четворо чланова Међународног суда или заменика биће неопходно да би се направио кворум.

На основу чл. 4(б) - Чланови међународног суда, пре почетка било каквог суђења, међусобно се слажу о избору председавајућег из њихових редова током суђења, или како се на други начин договоре гласањем најмање три члана. Договорено је начело ротације председништва за сукцесивна суђења. Међутим ако се седница Међународног суда одвија на територији једне од четири Потписнице, председавајући тог Трибунала биће њен представник.

На основу чл. 4 (ц) - Осим горе наведеног Међународни суд доноси одлуке већином гласова, а у случају равномерне поделе, глас председавајућег је одлучујући: увек се осуђујућа пресуда и казна изриче само афирмативним гласом од најмање три члана Међународног суда.

На основу чл. 5 – У случају потребе и зависно од броја предмета за које треба судити, могу се поставити и други Трибунали чије успостављање, функција и поступак ће бити идентични и биће регулисани овом повељом.“³¹⁷

1.2.2. Тужилаштво

Тужилаштво, као и Суд је надлежно за три категорије кривичних дела: (1) злочине против мира; (2) ратне злочине; (3) злочине против човечности.

Тужилаштво је уређено по принципу „Савета тужилаштва“:

„(1) за САД – Председавајући савета: судија Роберт Х. Џексон; извршно веће: Томас Џ. Дод; завршни савет: Телфорд Тејлор; помоћни савет: Хартлеј Мари, Дрексел А. Спречер, Витни Р. Харис, Роберт М. Кемпер; (2) за Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске – главни тужилац: сер Хартли Шавкрос; заменик главног тужиоца: сер Давид Максвел Фајф; нижи савет: Џ.М.Г. Грифит Џонс; Х. Ј. Филмор; Ф. Елвин Џонс, Џ. Харкорт Барингтон.(3) за Француску републику – главни тужилац: Августин Шампетиер де Рибес; заменик главног тужиоца: Шарес Дубост, Едгар Фауре; помоћник тужиоца: Шарлес Жетхофер; Делфон Дебенест; помоћник тужиоца: Констант Куатре, Серж Фустер, Жасквис Херцог, Жан-Жаскуес Ланоире, Хенри Монери; (4) за СССР – главни тужилац: генерал Р.А. Руденко; заменик главног тужиоца: Ј. В. Покровски; помоћник тужилаштва: М. Ј. Рагински; Л. Н. Смирнов; Д. С. Карев; Ф. Г. Денисов.“³¹⁸

1.2.3. Оптужени и њихов правни положај

Повеља која је пратила уговор садржала је опис већ поменутих дела због којих суд може да осуди.³¹⁹ Суд је могао да изрекне сваку казну па и смртну.³²⁰ Жалба на пресуду је искључена.³²¹ Од двадесет четворице оптужених на суду се појавио двадесет и један.³²² Роберт Леј, вођа „Арбајтсфорнта“ извршио је самоубиство у својој ћелији

³¹⁷ International Military Tribunal (Nuremberg): Judgement of 1.October 1946, 2.

³¹⁸ Ibid., 3-4.

³¹⁹ Б. Алинк et all., књига 3, op.cit. 390.

³²⁰ Ibid.

³²¹ Ibid.

³²² Ibid.

пре суђења. Мартин Борман није могао да се пронађе (ни до данас), а индустријалац Густав Круп био је сувише болестан да би му се судило.³²³

Оптуженима је био омогућен „Савет за одбрану“, који су чинили врхунски немачки правници (Стахмер, Сеидл, Хорн, Нелте, Кауфман, Тхома, Паненбекер, Маркс, Саутер, Дикс, Краус, Кранзбухлер, Сименс, Саутер, Серватиус, Екснер, Берголд, Кубусшок, Стеинбауер, Флачснер, Ото вон Лудингхаусен, Фриц).³²⁴ Оно што је било специфично јесте да је по први пут покренут поступак против група и организација (Кабинет Рајха, Руководство Корпуса Нацистичке Партије, СС, СД, СА, Гестапо, Врховни штаб и Висока команда).³²⁵

1.3. Међународни кривични суд за бившу Југославију

За разлику од историјског периода успона *ad hoc* судова, где је у успостављању међународних судова кључну улогу носила углавном комисија, у периоду 1990-их година та улога је пренета у надлежност Уједињених нација.

Одлуку о формирању Међународног кривичног суда за бившу Југославију (ICTY) Савет безбедности донео је Резолуцијом 808 од 22. фебруара 1993. године, међутим Резолуцијом 827 од 25. маја 1993. године донет је Статут ICTY. Поред Резолуције 827, уследило је низ резолуција од важности за Статут и то: Резолуција 1166 (1998); Резолуција 1329 (2000); Резолуција 1411 (2002); Резолуција 1431 (2002); Резолуција 1481 (2003); Резолуција 1597 (2005); Резолуција 1660 (2006); Резолуција 1668 (2006). Коначно ажурирање статута ICTY уследило је у септембру 2009. године, међутим Резолуцијом УН 1966 (2010) основан је Резидуални Механизам међународних кривичних судова.³²⁶

Наведене резолуције често су биле повезиване и са Резолуцијом 1503 (2003); Резолуцијом 1504 (2003); Резолуцијом 1534 (2004); Резолуцијом 1613 (2005) и Резолуцијом 1629 (2005).³²⁷

У циљу отклањања нејасноћа и сукоба надлежности субјеката у кривичном поступку донета су Правила о поступку и доказима која су претрпела низ корекција у периоду од 2002. до 2015. године. Сложеност целокупног поступка пред ICTY огледала

³²³ Ibid.

³²⁴ International Military Tribunal (Nuremberg): Judgement of 1.October 1946, 5.

³²⁵ Ibid. 6.

³²⁶ <https://www.icty.org/en/documents/statute-tribunal> 09.05.2019.

³²⁷ Ibid.

су се и у дефинисању одређених техничких питања уређена у низу упутстава, као што су: Приступ поверљивом материјалу; Жалбени поступци; Поступци за непоштовање Суда; Правила о поступку и доказима; Пресуде и казне; разне процедуре (везане за поднеске).³²⁸

Поред организацијских, ICTY је нагласак поставио и на техничка питања у вези са Сарадњом са државама чланицама - Споразумом о извршењу казни и Притвору.³²⁹

1.3.1. Судска већа

На основу чл. 12. Статута констатовано је да: „(1) судска већа чини шеснаест сталних независних судија, који не смеју бити држављани исте државе, и највише дванаест независних судија *ad litem* истовремено наименованих у складу са чланом 13 тер, ставом 2 Статута, који не смеју бити држављани исте државе. Свако претресно веће састоји се од троје сталних судија и највише девет судија *ad litem* истовремено. Свако претресно веће у коме су распоређене судије *ad litem* може се поделити у секције од по троје судија, међу којима су и сталне судије и судије *ad litem*, осим у случајевима утврђеним параграфом 5 овог члана. Секција претресног већа има исте надлежности и одговорности које по Статуту припадају претресном већу и доноси пресуду у складу с истим правилима. (2) жалбено веће чини седам сталних судија. Жалбено веће у сваком жалбеном поступку чини пет његових чланова. (3) особа која се у већима Међународног суда може сматрати држављанином више од једне државе, сматраће се држављанином оне државе у којој иначе остварује своја грађанска и политичка права. (4) на захтев председника Међународног суда, генерални секретар може од судија *ad litem* изабраних у складу са члановима 13 тер наименовати резервне судије, које ће бити присутне у свакој фази неког поступка за који су наименовани како би заменили неког судију који није у могућности да настави обављати дужност судије. (5) не доводећи у питање одредбе параграфа 2 овог члана у случају да ванредне околности захтевају да судије у некој од секција претресног већа буду замењени, а резултат тога буде да се та секција у целости састоји од судија *ad litem*, поступак се и даље може водити пред том секцијом без обзира на то што у њеном саставу више нема ни једног сталног судије.“

³²⁸ Ibid.

³²⁹ <http://www.icty.org/en/documents/member-states-cooperation> 09.05.2019.

На основу чл. 1. Статута прописано је: „Међународни суд је надлежан да кривично гони особе одговорне за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, у складу с одредбама овог Статута.“

Сталне судије: Кармел А. Агиус - председник (Малта); (2) Лиу Дакун – заменик председника (Кина); (3) Алфонс Н. М. Орие (Француска); (4) Фаусто Покар (Италија); (5) Теодор Мерон (САД); (6) Баконе Џастис Молото (Јужна Африка); (7) Кристоф Флуге (Немачка); (8) Буртон Хол (Бахами).³³⁰

Бивше привремене судије: (1) Георгес Мајк Аби-Сааб (Египат); (2) Кофи Кумелио Афанде (Того); (3) Жан-Клод Антонети (Француска); (4) Мохамед Бенона (Мароко); (5) Иан Бономи (УК); (6) Антонио Касесе (Италија); (7) Гај Делво (Белгија); (8) Џулиус Деченес (Канада); (9) Амин Ел Махди (Египат); (10) Ашока де Зојса Гунавардана (Шри Ланка); (11) Мехмет Гунеј (Турска); (12) Дејвид Антони Хант (Аустралија); (13) Саед Саод Јан (Пакистан); (14) Клод Јорда (Француска); (15) Адолфус Годвин (Кариби); (16) Калинда Кан (Пакистан); (17) О-Гон Квон (Република Кореја); (18) Герман ле Фојер де Костил (Француска); (19) Хаопеи Ли (Кина); (20) Ричард Џорџ Меј (УК); (21) Габријела Кирк МекДоналд (САД); (22) Хавард Морисон (УК); (23) Флоренц Ндпеле Мвацанде Мумба (Замбија); (24) Мандиаје Нианг (Сенегал); (25) Рафаел Неито – Навиа (Колумбија); (26) Елизабет Одио – Бенијо (Костарика); (27) Кевин Паркер (Аустралија); (28) Арете Рамарсон (Мадагаскар); (29) Патрик Л. Робинсон (Јамајка); (30) Алмиро Симоес Родригес (Португал); (31) Фоуад Абдел-Монеим Риад (Египат); (32) Волфганг Шомбург (Немачка); (33) Вилиам Хусеин Секуле (Уједињена Република Танзанија); (34) Мохамед Шахабуден (Гвајана); (35) Рустан С. Сидхва (Пакистан); (36) сер Нинан Стефан (Аустралија); (37) Лал Чанд Вохрах (Малезија); (38) Патриција М. Валд (САД); (39) Инес Моника Веинерг де Рока (Аргентина); (40) Кристина Ван ден Вингаерт (Белгија); (41) Ванг Тиеја (Кина); (42) Бактизар Тузмукамедов (Русија); (43) Андресиа Ваз (Сенегал).³³¹

Бивше ad litem судије: (1) Кармен Марија Аргибај (Аргентина); (2) Мелвиле Баирд (Тринидад и Тобаго); (3) Ханс Хенрик Бриденхолт (Данска); (4) Маурен Хардинг Кларк (Ирска); (5) Џастин Али Наваз Чаухан (Пакистан); (6) Педро Давид (Аргентина); (7) Фатоумата Дембеле Диара (Мали); (8) Албин Есер (Немачка); (9) Елизабет Гваунза (Зимбабве); (10) Мохамед Ел Хабиб Фаси Фихри (Мароко); (11) Клод

³³⁰ <http://www.icty.org/en/about/chambers/judges> 09.05.2019.

³³¹ <http://www.icty.org/en/sid/10572> 09.05.2019.

Ханоте (Француска); (12) Фредерик Хархоф (Данска); (13) Франк Хопел (Аустралија); (14) Ивана Јану (Чешка Република); (15) Вонимболана Расоазанани (Мадагаскар); (16) Улдис Кинс (Литванија); (17) Флавиа Латанзи (Италија); (18) Пиер- Жан Виктор Линдхолм (Француска); (19) Јоакуин Мартин Санивел (Шпанија); (20) Антоние Кесиа-Мбе Миндуа (ДР Конго); (21) Џенет М. Носворти (Јамајка); (22) Приска Матимбе Нјамбе (Замбија); (23) Мишел Пикард (Француска); (24) Арпад Прандлер (Мађарска); (25) Кимберли Прост (Канада); (26) Тсветана Каменова (Бугарска); (27) Амрјет Синг (Сингапур); (28) Оле Бјорн Столе (Норвешка); (29) Албертус Сварт (Холандија); (30) Гјорги Сзенаси (Мађарска); (31) Шикако Таја (Јапан); (32) Кристер Тхелин (Шведска); (33) Стефан Трешсел (Швајцарска); (34) Волдимир Василенко (Украјна); (35) Шерон Вилијамс (Канада).³³²

На основу чл. 15. Статута под називом „Правилник о поступку и доказима“:
„Судије Међународног суда усвајају Правила о поступку и доказима *за вођење претресне фазе поступка, суђења у жалбеном поступку, прихватање доказа, заштиту жртава и сведока и друга релевантна питања.*“

1.3.2. Тужилаштво

На основу чл. 16. Статута прописано је да је тужилац одговоран за вођење истраге и кривично гоњење особа одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почпињена на територији бивше Југославије од 1. јануара 1991. године.

На основу чл. 18. ст. 1. Статута прописано је да тужилац покреће истраге *ex officio* или на темељу информација прибављених из било којег извора, посебно од влада, органа Уједињених нација, међувладиних и невладиних организација, где тужилац мора проценити информације које је припремио или прибавио и одлучити постоје ли довољни основи за покретање поступка. У складу са чл. 18. ст. 2. Статута тужилац је овлашћен да испитује осумњичене, жртве и сведоке, прикупља доказе и спроводи истрагу на лицу места. Приликом обављања тих послова тужилац може, када је то прикладно, затражити помоћ надлежних државних власти.

На основу чл. 16. ст. 3 Статута тужилаштво се састоји од тужиоца и другог потребног квалификованог особља.

³³² www.icty.org/en/sid/10572 09.05.2019.

У досадашњем мандату тужиоци ICTY-а били су: Рамон Есковар Салом из Венецуеле (1993-1994); Ричард Џ. Голдстон из Јужне Африке (1994-1996); Луиза Арбур из Канаде (1996-1999) и Карла дел Понте из Швајцарске (1999-2007).³³³

Канцеларију тужилаштва ICTY чини: „Тужилац, коме су подчињени: (а) Одељење тужилаштва - Тим за суђење, Војни аналитичарски тим, Руководeћи истраживачки тим, Јединица за подршку суђењу, Сектор за информације и доказе, Библиотека за мапирање и јединице фотовизуелне редукације, јединица географског информационог система; (б) Непосредна канцеларија – Транзициони тим, Јединица за потрагу, Теренске канцеларије; (в) Апелационо одељење.“³³⁴

1.3.3. Секретар/секретаријат

На основу чл. 17. Статута прописано је да је Секретаријат одговоран за администрацију и опслуживање Међународног суда.

На челу Секретаријата налази се Секретар коме у раду помажу: „(а) Одељење за услуге правосудне подршке – Сервис судских услуга (операције у судници, подршка сведока, судски записи); Превод и тумачење и Притворска јединица; (б) Непосредна (хитна) канцеларија – Укупна регистарска политика, Општа административна и правна питања, Подршка МИСТ, Јавне информације, Теренски службеници; (в) Одељење за правну помоћ коморе; (г) Одељење администрације – Буџет, Финансије, Људски ресурси, Информационо технолошка подршка, Набавка, Опште услуге, Обавештење и безбедност.“³³⁵

1.3.4. Оптужени и одбрана

На основу чл. 21. ст. 4. Статута под називом „Права оптуженог“ констатовано је: „оптуженом се гарантују следећа права: (а) да буде правовремено и детаљно обавештен, на језику који разуме, о природи и разлозима оптужби против њега; (б) да има одговарајуће време и услове за припрему одбране и комуникацију са правним заступником по властитом избору; (ц) да му се суди без непотребног одлагања; (д) да му се суди у његовом присуству и да се брани лично или путем правног заступника по

³³³ www.icty.org/en/about/office-of-the-prosecutor/former-prosecutors 09.05.2019.

³³⁴ <http://www.icty.org/en/about/tribunal/organisational-chart> 10.05.2019.

³³⁵ <http://www.icty.org/en/about/tribunal/organisational-chart> 10.05.2019.

властитом избору, да се ако нема правног заступника, обавести о том праву, те да му се, кад год то захтевају интереси правде, додели правни заступник, а да при томе не сноси трошкове одбране, ако за то нема довољно средстава; (е) да испита сведоке који га терете или да се они испитају у његово име, као и да се сведоци одбране доведу и испитају под истим условима као и сведоци који га терете; (ф) да има бесплатну помоћ преводиоца ако не разуме или не говори језик који се користи у Међународном суду; (г) да не буде приморан да сведочи против себе ни да призна кривицу.“

1.4 Међународни кривични суд за Руанду

Овај Међународни кривични суд је успостављен на идентичан начин као и ИСТУ. Одлуку о његовом формирању донео је Савет безбедности посредством Резолуције 955 од 8. новембра 1994. године. Конкретна резолуција допуњавана је низом нових резолуција и то: Резолуцијом 1165 (1998); Резолуцијом 1329 (2000); Резолуцијом 1411 (2000); Резолуцијом 1431 (2002); Резолуцијом 1503 (2003); Резолуцијом 1534 (2004), што је кулминирало новим Статутом ICTR закључно са 31. јануаром 2010. године.³³⁶

Поред Статута, као главног материјалног и процесног извора ICTR усвојена су Правила о поступку и доказима која су претрпила низ измена у периоду од јуна 1995. до маја 2015. године.³³⁷

1.4.1 Судска већа

На основу члана 11. Статута, под називом „Састав већа“ констатовано је: „Веће судија биће састављено од једанаест независних судија, од којих двоје не смеју бити исте националности или из исте државе, што гарантује да ће служити на следећи начин: (а) троје судија служиће у сваком од Судских већа; (б) пет судија служиће у Жалбеном поступку.“

Резолуцијом 1165 донете од стране Савета безбедности измењене су одредбе чл. 10., 11. и 12. Статута, које су се односиле на увођење три уместо два судска већа пред којима ће се водити поступак; уместо првобитно одређених једанаест судија, судско веће чини четрнаест судија; такође је битно нагласити да је Савет безбедности

³³⁶ www.unictt.irmct.org/en 13.05.2019.

³³⁷ Ibid.

сачињавао листу судских кандидата која је претходно обухватала не мање од дванаест и не више од осамнаест кандидата, док је изменом обухватио не мање од осамнаест нити више од двадесет седам – из наведене листе Генералне скупштине претходно је бирала шест судија по судском већу, а са изменом тај број обухватао је девет судија.

У прилогу Резолуције 1329 Сачињене су измене које се односе на чл. 11. Статута (Састав већа – шеснаест судија из различитих држава), чл. 12. Статута (Квалификације и избор судија – мандат од четири године са могућношћу реизбора), чл. 13. (Функционери и чланови већа).

Савет безбедности констатовано је да се особе које су кандидоване, изабране или именоване за судије Међународног кривичног суда могу имати држављанство двеју или више држава, чиме се мења одредба чл. 11 Статута одредбама утврђеним у Прилогу II.

Од стране Савета безбедности, настала је на иницијативу Генералног секретара УН и Председника Међународног суда за Руанду, као потреба формирања *ad litem* судија Међународног суда за Руанду како би се Међународном суду за Руанду омогућило да свој рад оконча што је могуће...³³⁸

Стални Међународни трибунал за Руанду у складу са одредбом чл. 1. Статута има овлашћење да гони особе одговорне за тешке повреде међународног хуманитарног права почињене на територији Руанде и становницима Руанде одговорне за повреду на територији суседних држава између 1. јануара 1994. и 31. децембра 1994. године у складу са одредбама овог Статута.

Актуелне судије: (1) Вагн Јоенсен (Данска); (2) Кармел Агиус (Малта); (3) Фаусто Покар (Италија); (4) Лиу Дакун (Кина); (5) Теодор Мерон (САД); (6) Арлете Рамаросон (Мадагаскар); (7) Кхалинда Рашид Кан (Пакистан); (8) Бахтијар Тузмукамедов (Русија); (9) Мандиаје Нианг (Сенегал); (10) Кофи Кумелио А. Афанде (Того).³³⁹

Генерална скупштина УН, је 25. јуна 2003. године, изабрала 18 *ad litem* судија Међународног кривичног суда за Руанду, како би убрзала њен рад и то следеће судије: (1) Ајдин Сефа Акај (Турска); (2) Флоренс Рита Ареј (Камерун); (3) Соломи Балунги Босса (Уганда); (4) Роберт Фремр (Чешка Република); (5) Тагред Хикмат (Јордан); (6) Карин Хокборг (Шведска); (7) Вагн Јоенсен (Данска); (8) Гбердао Густаве Кам (Буркина Фасо); (9) Тан Сри Дато Камарудин (Малезија); (10) Флавиа Латанзи

³³⁸ Резолуција Савета безбедности 1431 од 14. Августа 2002.

³³⁹ www.unictr.irmct.org/en/tribunal/chambers 13.05.2019.

(Италија); (11) Кенет Мачин (УК); (12) Џозеф Едвард Чиндо Масанче (Уједињена Република Танзанија); (13) Ли Гацуига Митхога (Кенија); (14) Сеон Ки Парк (Република Кореја); (15) Мпарани Мами Ричард Рајохсон (Мадагаскар); (16) Емиле Францис Шорт (Гана); (17) Албертус Хенрикус Џонс Сварт (Холандија); (18) Аура Емерита Гуера де Вилалаз (Панама).³⁴⁰

На основу чл. 14. Статута: „Судије Међународног трибунала за Руанду, у сврху поступка пред Међународним трибуналом за Руанду ће усвојити Правила о поступку и доказима за вођење предпретресне фазе поступка, суђења и жалбе, прихватање доказа, заштиту жртава и сведока и друга одговарајућа питања...“

1.4.2 Тужилаштво

У складу са чл. 15. ст. 1. Статута: „Тужилац ће бити одговоран за истрагу и гоњење лица одговорних за озбиљно кришење међународног хуманитарног права почињено на територији Руанде и грађана Руанде који су одговорни за такве повреде почињене на територијама суседних држава између 1. јануара 1994. и 31. децембра 1994. године.

На основу чл. 15. ст. 2. Статута: „Тужилац ће деловати независно као одвојен орган Међународног трибунала за Руанду. Он или она неће тражити или примати упутства од било које владе или било ког другог извора.“ У складу са чл. 15. ст. 3. Статута: „Тужилац Међународног трибунала за бившу Југославију такође ће служити као тужилац за Међународни трибунал за Руанду. Он или она имаће додатно особље, укључујући додатног заменика тужиоца, како би помогао у процесуирању пред Међународним трибуналом за Руанду. Такво особље именоване Генерални секретар по препоруци тужиоца.“

Тужилаштво је подељено на различите јединице одговорне за одређене задатке у вршењу истраге и кривично гоњење на следећи начин: Непосредна (хитна) канцеларија тужиоца; Одељење за жалбе и правно саветовање (ALAD); и Одељење за подршку информацијама и доказима (IESS).³⁴¹

³⁴⁰ www.unictt.irmct.org/en/news/election-18-ad-litem-judges-ictt 13.05.2019.

³⁴¹ www.unictt.unmict.org/en/tribunal/office-prosecutor 13.05.2019.

1.4.3 Секретар/секретаријат

У складу са чл. 16. Статута прописано је: „(1) Секретаријат је одговоран за администрацију и служи Међународном трибуналу за Руанду; (2) Секретаријат се састоји од секретара и другог особља које може бити потребно; (3) Секретара ће именовати Генерални секретар након консултације са Председником Међународног трибунала за Руанду. Он или она служе четворогодишњи мандат и биће подобни за поновно именовање. Услови службе секретара су услови за помоћника генералног секретара Уједињених нација; (4) особље Секретаријата именује Генерални секретар на препоруку секретара.“

Административни послови за које је надлежан фокусирани су на: Управљање судом, Подршку жртвама и сведоцима, Питања одбране и притвора, Дипломатске функције и ужу административну подршку као управног органа у телу УН.³⁴²

1.4.4 Оптужени и одбрана

На основу чл. 20. ст. 4. Статута оптужени има право на следеће:“ (а) да буде одмах и детаљно обавештен на језику који он или она разуме о природи и узроку оптужбе против њега или ње; (б) да има довољно времена и могућности за припрему своје одбране и да комуницира са браниоцем по свом избору; (ц) да се суди без непотребног одлагања; (д) да му се суди у његовом присуству и да се брани лично или путем правне помоћи по сопственом избору, да буде обавештен ако он нема правну помоћ, да му правна помоћ буде додељена у случајевима када интереси правде то захтевају, и без његовог плаћања, у таквом случају ако он или она нема довољно средства за плаћање; (е) да испита или да испитује сведоке против њега и да му се омогући присуство и испитивање сведока у његово име под истим условима као и сведоци против њега или ње; (ф) да има бесплатну помоћ преводиоца ако он или она не могу да разумеју или говоре језик који се користи у Међународном трибуналу за Руанду; (г) није присиљен да сведочи против себе или да призна кривицу.“

³⁴² www.unictt.unmict.org/en/tribunal/registry 13.05.2019.

1.5 Механизам међународних кривичних судова

Међународни ресидуални механизам за кривичне трибунале (Механизам) представља Међународни кривични суд који обједињује све поступке везане за Међународне трибунале за бившу Југославију и Руанду. По сличном принципу као и ова два суда изворне акте везује за Савет безбедности, односно УН. Основан је по Резолуцији 1966, заједно са Прелазним одредбама (Анекси 1 и 2) од 22. децембра 2010. године. Правила о поступку и доказима дефинисана су у више наврата у периоду од 2012. до 2016. године. Поред Статута и Правила, сва техничка питања о раду суда и сарадњи регулисано је кроз низ: упутстава, смерница и споразума.

Функција Механизма у ужем смислу обухвата: „Проналажење и кривично гоњење преосталих оптуженика који су у бекству; Жалбене поступке; Поступке преиспитивања пресуда; Понављање суђења; Суђење за непоштовање суда и лажно сведочење; Предмети прослеђени националним правосудним системима; Заштита жртва и сведока; Надзор над извршењем казни; Помоћ националним правосудним системима; Одржавање грађе и управљање архивама.“³⁴³

Механизам функционише кроз своја два огранка: један огранак налази се у Аруши (Уједињена Република Танзанија), а други у Хагу (Холандија).³⁴⁴ Механизам има заједничке челне људе: председника, тужиоца и секретара – надлежни су за оба огранка Механизма и свако од њих надгледа један од три органа: (1) судска већа; (2) тужилаштво и (3) секретаријат.³⁴⁵

1.5.1. Судска већа

На основу чл. 4. Статута одређено је да се Судска већа састоје од по једног Претресног већа у сваком од огранка Механизма и од Апелационог већа које је заједничко за оба огранка Механизма.

Двадесет пет независних судија са списка судија у приправности, који укључује и председника, задужено је за поступке у оба огранка Механизма и то: (1-2) Теодор Мерон (председавајући - САД), кога је заменио Кармел Агирус (Малта); (3) Вилиам Х. Секуле (Уједињена Република Танзанија); (4) Буртон Хал (Бахами); (5) Вагн Јоенсен

³⁴³ www.irmct.org/en/about/functions 13.05.2019.

³⁴⁴ <http://www.irmct.org/en/about/organization> 13.05.2019.

³⁴⁵ <http://www.irmct.org/en/about/principals> 13.05.2019.

(Данска); (6) Приска Матимба Нјамбе (Замбија); (7) Соломи Балунги Босса (Уганда); (8) Бен Емерсон (Велика Британија); (9) Сејмор Пантон (Јамајка); (10) Жан-Клод Антонети (Француска); (11) Баконе Јустице Молото (Јужна Африка); (12) Кристоф Флуге (Немачка); (13) Флоренс Рита Ареј (Камерун); (14) Ајдин Сефа Акај (Турска); (15) Аминаталоис Рунени (Гамбија); (16) Јосе Р. Де Прада Солаеса (Шпанија); (17) Грациела С. Гати Сантана (Уругвај); (18) Џозеф Масанче (Уједињена Република Танзанија); (19) Ли Г. Мугхога (Кенија); (20) Алфонс М.М. Орие (Холандија); (21) Мпарани Маами Ричард Рајохонсон (Мађарска); (22) Лиу Дакун (Кина); (23) Сеон Ки Парк (Јужна Кореја); (24) Гбердао Густаве Кам (Буркина Фасо); (25) Иво Нелсон де Каирес (Португалија).³⁴⁶

1.5.2. Тужилаштво

Тужиоца именује Савет безбедности на предлог Генералног секретара УН на четворогодишњи мандат који може бити продужен.³⁴⁷ Тужилаштво има мали број запослених који раде у оба огранка, што је у складу са редукованим функцијама Механизма.³⁴⁸ Запослене у тужилаштву именује Генерални секретар УН на предлог тужиоца.³⁴⁹ Тужилаштво такође води списак квалификованог потенцијалног особља у приправности-често особља с релевантним искуством на ICTY и ICTR – како би садржао малу и ефикасну структуру која може одговарати на потребе будућим правосудним активностима.³⁵⁰ Улога тужилаштва у потпуности одговара функцији Механизма у ужем смислу. На челу тужилаштва тренутно је Серж Брамерц.³⁵¹

1.5.3. Секретаријат

Секретаријат пружа подршку за оба огранка Механизма у административним, правним, дипломатским питањима и питањима пословне политике. Међу темељним функцијама секретаријат је одговоран за службе које пружају подршку раду судница, како за већа у главном поступку, тако и за тужилаштво и одбрану; за подршку сведоцима и њихову заштиту; руковођење притворским јединицама Уједињених нација

³⁴⁶ <http://www.irmct.org/en/about/judges> 13.05.2019.

³⁴⁷ <http://www.irmct.org/en/about/organization/office-of-the-prosecutor> 13.05.2019.

³⁴⁸ Ibid.

³⁴⁹ Ibid.

³⁵⁰ Ibid.

³⁵¹ Ibid.

у Аруши и Хагу; за извршење казни и надзор над њиховим извршењем; за релокацију лица која ICTR ослободио кривице или су пуштена на слободу; за подршку националним правосудним системима; и за чување архива ICTR, ICTY и Механизам, укључујући и одржавање односа са јавношћу.³⁵² Тренутни секретар је Олуфем Елиас.³⁵³

1.5.4. Одбрана

Основна права оптужених наведена су у чл. 19. Статута Механизма и додатно су регулисана Правилном о поступку и доказима и Упутством о додели браниоца, чиме се обезбеђује да је правна помоћ која се пружа оптуженима ефикасна и високо квалитетна.

У Правилу о поступку и доказима Механизма наводе се три врсте бранилаца: „(1) именовани бранилац на основу правила 42. Правилника: адвокати које је ангажовао осумњичени или оптужени да их заступа пред Механизмом; (2) додељени бранилац на основу правила 43 (б) Правилника: адвокати који су указали да су доступни и спремни да их секретар именује да заступају оптуженог слабог имовинског стања и који су стављени на тзв. Списак на основу правила 43; (3) дежурни бранилац на основу правила 43 (ц): адвокати који су додељени браниоцу на основу правила 43 (ц) и који су стављени на списак бранилаца спремних за доделу оптуженом у сврху првог приступања (списак дежурних бранилаца).“

Такође је наглашено да у складу са чл. 19 (4) (д) Статута, оптужена особа може одлучити да се сама заступа.

1.6. Хибридни судови

1.6.1. Посебна већа судова Камбоџе

Посебна већа судова Камбоџе уређена су захваљујући Споразуму између Уједињених нација и Краљевине Камбоџе. Акти који су утицали на иницирање Посебних већа за суђење у Камбоџи су: Писмо првог и другог премијера Камбоџе од 21. јуна 1998. године, након што је донет Закон о проглашењу Демократске Кампучијске групе (1994).

³⁵² <http://www.irmct.org/en/about/organization/registry> 13.05.2019.

³⁵³ Ibid.

Конститутивни акти којим је формиран овај суда су: Резолуција УН 52/135 (1998); Резолуција УН 57/228 А (2003); Споразум између УН и Краљевске владе Камбоџе у вези са кривичним гоњењем према Камбоџанском закону о злочинима почињеним током периода Демократске Кампучије (2003); Закон о изменама и допунама Закона о оснивању Посебних већа из 2001. године (2004); Закон о успостављању Посебних већа са изменама (2004); Међународна правила (ревидирана од 2007. до 2015. године) и Резолуција УН којом је Генерална скупштина одобрила субвенционисање Ванредних већа у судовима Камбоџе (2004).³⁵⁴

Посебна (ванредна) већа судова у Камбоџи надлежна су за решавање предмета у складу са чл. 1. а у вези са члановима од 3 до 8 Закона о успостављању Посебног већа судова Камбоџе за гоњење злочина почињених током периода Демократске Кампучије од 27. октобра 2004. године.³⁵⁵

1.6.1.1. Судска већа

На основу чл. 9. новог Закона о успостављању Посебног већа судова Камбоџе за гоњење злочина почињених током периода Демократске Кампучије, прописано је следеће: „(1) Претресно веће је ванредно веће састављено од пет професионалних судија из Камбоџе са једним председником и двоје страних судија; којима су саопштители представили своје предмете. Председник именује једног или више службеника који ће учествовати у суђењу. (2) Веће Врховног суда, које ће служити и као жалбено веће и коначна инстанца, биће Ванредно веће састављено од седам судија, од којих су четири судије из Камбоџе са једним председником и троје страних судија, којима су саопштители представили своје предмете. Председник именује једног или више службеника који ће учествовати у суђењу.“

Канцеларија судија за истрагу чине: (1) Јоу Бунленг (национални истражни судија Камбоџе) и (2) Мајкл Бохландер (међународни истражни судија – Немачка).³⁵⁶

Предпретресно веће чине следеће судије: (1) Прак Кимсан – председник (Камбоџа); (2) Хуот Вутахи (Камбоџа); (3) Неј Тхол (Камбоџа); (4) Пен Пичсали –

³⁵⁴ www.ecc.gov.kh 14.05.2019.

³⁵⁵ чл. 3- Злочини прописани у Кривичном закону од 1956; чл. 4. – Геноцид; чл. 5. Злочини против човечности; чл. 6. – Озбиљне повреде женејске Конвенције од 12. августа 1949; чл. 7. – Хашка конвенција из 1954. о заштити културних добара у случају оружаних сукоба; чл. 8. – Злочини против Међународно заштићених особа у складу са Бечком конвенцијом из 1961. о дипломатским односима.

³⁵⁶ www.ecc.gov.kh/en/organs/office-co-investigating-judges 14.05.2019.

резервни судија (Камбоџа); (5) Бвана Ц. Стеван – резервни судија (Танзанија); (6) Оливер Беаувалет (Француска); Баик Канг Лин (Република Кореја).³⁵⁷

Претресно веће чине судије: (1) Нил Нон – председник (Камбоџа); (2) Тхоу Мони – резервни судија (Камбоџа); (3) Жан-Марк Лаверже (Француска); (4) Ја Сокхан (Камбоџа); (5) Јоу Отгара (Камбоџа); (6) Клаудиа Фенз (Аустралија); (7) Мартин Каропкибн – резервни судија (САД).³⁵⁸

Врховно судско веће чине судије: (1) Конг Срим – председник (Камбоџа); (2) Чандра Нихал Јајасингхе (Шри Ланка); (3) Сом Сарејвут (Камбоџа); (4) Син Рит (Камбоџа); (5) Ја Нарин (Камбоџа); (6) Монг Моничарија (Камбоџа); (7) Ндепеле Мванчанде Мумба (Замбија); (8) Филип Рапонза – резервни судија (САД).³⁵⁹

На основу чл. 14. новог Закона о успостављању Посебног већа судова Камбоџе за гоњење злочина почињених током периода Демократске Кампучије констатовано је: „(1) судије ће покушати да постигну једногласност у свим одлукама. Ако то није могуће, примењиваће се следеће: (а) Одлуком Ванредног већа претресног суда захтева се афирмативни глас најмање четири судије; (б) Одлуком Ванреног већа Врховног суда захтева се афирмативни глас најмање пет судија; (2) када се не постигне једногласност, одлука Ванредног већа садржаће мишљења већине и мањине.“

1.6.1.2. Тужилаштво

Канцеларија тужиоца је независна канцеларија у оквиру Посебних већа судова Камбоџе, чија је улога кривично гоњење виших лидера Црвених Кмера и других најодговорнијих за злочине почињене током периода Демократске Кампучије.³⁶⁰ Она спроводи прелиминарне истраге, процесуира случајеве током истражних, претпретресних и жалбених фаза, процесуира жалбе жртава и учествује у судским истрагама Канцеларије тужиоца, обједињује камбоџанског и међународног самосталног тужиоца у чијем саставу је и домаће и међународно особље и приправници.³⁶¹

На основу Споразума између УН и Владе Камбоџе (којим је успостављен Суд) предвиђа камбоџанског и међународног тужиоца који служе као су-тужиоци, на тај начин што националног су-тужиоца именује Врховни савет Магистратуре, док

³⁵⁷ www.eccc.gov.kh/en/organs/judicial-chambers 14.05.2019.

³⁵⁸ Ibid.

³⁵⁹ Ibid.

³⁶⁰ www.eccc.gov.kh/en/organs/office-co-prosecutors 14.05.2019.

³⁶¹ Ibid.

међународног тужиоца именује Врховни савет Магистратуре Камбоџе на предлог Генералног секретара УН.³⁶² *Канцеларију тужиоца* чине: (1) Чеа Лианг (национални су-тужилац Камбоџе) и Николас Коумџиан (међународни су-тужилац – САД).³⁶³

1.6.1.3. Оптужени и одбрана

На основу чл. 35. новог Закона о успостављању Посебних већа судова Камбоџе за гоњење злочина почињених током периода Демократске Кампучије, оптуженом су гарантована сва права која су у складу са чл. 14. Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

Поред права на личну одбрану оптужени може да се ослони и на Одсек за подршку одбрани. Овај одсек, односно служба је одговорна за пружање помоћи оптуженима са списком адвоката који их могу бранити и за пружање правне и административне подршке адвоката који су задужени за рад на случајевима, укључујући и плаћање накнада, такође делује као глас одбране у медијима, повезује се са другим трибуналима и невладиним организацијама, обавља курсеве обуке и организује програм стажирања за младе адвокате особља Одсека за подршку одбрани и укључује истакнуте међународне кривичне правнике, особље административне подршке, асистенте за језик и приправнике.³⁶⁴

1.6.1.4. Канцеларија администрације

На основу чл. 30. Закона о успостављању Посебног већа судова Камбоџе за гоњење злочина почињених током периода Демократске Кампучије, у поглављу Канцеларија администрације прописује: „(1) особље судија, истражних судија и тужилаца Посебних већа надзире Управа за администрацију; (2) ова канцеларија има камбоџанског директора, заменика директора из иностранства и друго особље по потреби.“ Канцеларија администрације, изузев контролне функције, своју надлежност фокусира, као и већина секретаријата у другим међународним кривичним судовима.

³⁶² Ibid.

³⁶³ Ibid.

³⁶⁴ www.eccc.gov.kh/en/organs/defence-support-section 14.05.2019.

1.6.2. Специјални суд за Либан

Формирање Специјалног суда за Либан (STL), попут Краљевине Камбоџе заснивало се Споразуму између Уједињених нација и владе Либана.

Конститутивним актима сматрају се: Статут Специјалног суда за Либан (*Статут*) изведен из *Резолуције Савета безбедности 1664* (2006), који је у вези са Резолуцијама 1595, 1636, 1644, 1748, 1757 и 1852.³⁶⁵

Формално-правним изворима Специјалног суда сматрају се такође *Споразуми о сарадњи и Меморандуми о разумевању* који се односе на: (а) Споразум о седишту STL; (б) Меморандум о разумевању између Либана и Специјалног суда за Либан у канцеларији STL; (ц) Меморандум о разумевању између Либана и Тужилаштва Специјалног суда за Либан о сарадњи; (д) Меморандум о разумевању владе Либанске Републике и Канцеларије одбране о модалитетима њихове сарадње; (е) Споразум између Специјалног суда за Либан и Међународног Комитета Црвеног крста у вези посете лица лишених слободе у складу са јурисдикцијом STL; (ф) Споразум између Специјалног трибунала и Интерпола; (г) Нацрт Споразума о правној помоћи.

Као и у претходним судовима утврђена су *Правила процедура и доказа* који је претрпио више корекција у периоду од 2009. до 2017. године.

О реализацији случајева сачињен је шестотомни извод у виду *Књига случајева* (2009-2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015).

У оквиру *чл. 1. Статута*, прописано је да; „Специјални суд има надлежност над особама одговорним за напад од 14. фебруара 2005. године, што је резултирало смрћу бившег либанског премијера Рафика Харири-а и смрћу или повредом других особа. Ако Међународни суд утврди да су други напади који су се десили у Либану између 1. октобра 2004. године и 12. децембра 2005. године, или било који каснији датум о коме су одлучиле стране и уз сагласност правосуђа и да су природа и тежина слични нападу 14. фебруара 2005. године, она такође има надлежности над особама одговорним за такве нападе. Оваква веза укључује али није ограничена на комбинацију следећих елемената: криминалне намере (мотив), сврха напада, природа циљаних жртава, обрасци напада (*modus operandi*) и починиоца.

³⁶⁵ www.stl-tsl.org 14.05.2019.

1.6.2.1. Судска већа

Судска већа чини 11 судија, које су подељене у три секције: (1) *Претпретресно веће* (чини га један међународни судија); (2) *Претресно веће* (чини га један Либанац и двоје међународних судија, док су два алтернативна – један Либанац, један међународни – који могу бити придодати или замена судијама); (3) *Апелационо (жалбено) веће* (чине га двоје либанских и троје међународних судија).³⁶⁶

Судија *Претпретресног већа* је Данијел Франсен (Белгија) чија је улога да обезбеди да суђење буде припремљено правично и експедитивно.³⁶⁷

Претресно веће чине судије: (1) Дејвид Ре – председавајући (Аустралија); (2) Мишелине Бреиди (Либан), (3) Џенет Носворти (Јамајка); (4) Валид Ацоум – резервни судија (Либан); (5) Никола Летиери – резервни судија (Италија).³⁶⁸

Апелационо веће разматра жалбе на пресуду коју је издало Претресно веће, укључујући и одлучивање о интерлокуторним жалбама против одлука које су предузимали по одређеним питањима од стране Претпретресног судије или Претресног већа током поступка.³⁶⁹ Странке могу пронаћи грешке у закону или указати на грешке у вези важне одлуке Апелационог већа у смислу: надлежности и законитости Суда; суђења у одсуству; повезивању случајева и законитости преноса података.³⁷⁰

Судије *Апелационог (жалбеног) већа* су: (1) Ивана Хрдличкова – председавајући судија (Република Чешка) – заменила је Антониа Касеса (Италија); (2) Ралф Риачи (Либан); (3) Дејвид Барагванат (Нови Зеланд); (4) Данијел Дејвид Нганда Нсерекко (Уганда).³⁷¹

1.6.2.2. Тужилаштво

На основу чл. 11. ст. 1. Статута: „Тужилац је одговоран за истрагу и кривично гоњење лица одговорних за злочине који спадају у надлежност Специјалног суда. У интересу постизања правде, он или она може одлучити да заједно оптужи лица за исте или различите злочине почињене током истог догађаја.“ У складу са чл. 11. ст. 3. Статута: „Тужилац се именује, како је наведено у чл. 3. Споразума од стране

³⁶⁶ www.stl-tsl.org/en/about-the-stl/structure-of-the-stl/chambers 14.05.2019.

³⁶⁷ www.stl-tsl.org/en/about-the-stl/structure-of-the-stl/chambers/pre-trial-judge-34 14.05.2019.

³⁶⁸ www.stl-tsl.org/en/about-the-stl/structure-of-the-stl/chambers/trial-chamber-40 14.05.2019.

³⁶⁹ www.stl-tsl.org/en/about-the-stl/structure-of-the-stl/chambers/appels-chamber-40 14.05.2019.

³⁷⁰ Ibid.

³⁷¹ Ibid.

Генералног секретара на трогодишњи мандат и може бити подобан за поновно именоване за још један период који одреди Генерални секретар у консултацији са владом...“

Од стране Генералног секретара УН-а, након консултације са Саветом безбедности за тужиоца је именован Норман Фарел (Канада).³⁷² Тужилаштво подржава либански заменик тужиоца Џојс Табет, која је запослена у канцеларији Суда у Бејруту.³⁷³ Тужилаштво функционише по принципу мултидисциплинарних тимова са особљем из 35 држава са канцеларијом у Лидшхедаму и Бејруту.³⁷⁴ Тужилаштву помажу либијски и међународни стручњаци, укључујући полицајце, форензичке стручњаке, аналитичаре и адвокате који помажу у спровођењу истраге и кривичног гоњења, који су подељени по следећим одсецима: (1) непосредна канцеларија; (2) истражна јединица и (3) одељење тужилаштва.³⁷⁵

1.6.2.3. Секретар

На основу чл. 12. Статута прописано је: „(1) У надлежности председника Специјалног суда, Канцеларија секретаријата одговорна је за администрацију и служење Међународном суду; (2) Секретаријат ће се састојати од Секретара и другог особља уколико је потребно; (3) Секретара именује Генерални секретар и биће особље чланице Уједињених нација. Он или она ће служити трогодишњи мандат и може бити подобан/на за поновно именоване за још један период који одреди Генерални секретар у консултацији са Владом; (4) Секретар ће успоставити јединицу за жртве и сведоке у секретаријату. Ова јединица ће у консултацији са тужилашвом пружити мере да заштити безбедност, психичко и физичко благостање, достојанство и приватност жртве и сведока, и другу одговарајућу помоћ сведоцима који се појављују пред Специјалним судом...“

1.6.2.4. Канцеларија одбране

У складу са чл. 13. Статута прописано је да: „(1) Генерални секретар у консултацији са Председником Специјалног суда именује независног шефа канцеларије

³⁷² www.stl-tsl.org/en/about-the-stl/the-office-of-the-prosecutor 14.05.2019.

³⁷³ Ibid.

³⁷⁴ Ibid.

³⁷⁵ Ibid.

одбране, који ће бити одговоран за именоване особља канцеларије и састављање листе браниоца; (2) Канцеларија за одбрану, може укључити, једног или више јавних бранитеља, штити права одбране, пружа подршку и помоћ одбрани браниоца и лица која имају право на правну помоћ, укључујући тамо где је то потребно правно истраживање, прикупљање доказа и савета и појављивање пред претпретресним судом или већем у вези са одређеним питањима.“

Имајући у виду да су главни оптуженици у бекству формирани су тимови од по троје адвоката за њихову одбрану, односно заступника њихових интереса.

1.6.3. Специјални суд за Сијера Леоне

Резидуални Специјални суд за Сијера Леоне конституисан је захваљујући *Споразуму* и *Статуту* закљученом између УН и владе Сијера Леоне. Изворни акт Специјалног суда је *Статут резидуалног специјалног суда за Сијера Леоне* утврђен 30. новембра 1996. године, а потврђен *Законом о споразуму Резидуалног Специјалног Суда* (2012). Сам поступак регулисан је *Правилном о процедури и доказима* (2013), измењен и допуњен (2015, 2016. и 2017), док су сва техничка питања регулисана *Упутствима о поднесцима*.³⁷⁶

На основу *Споразума о Резидуалном Специјалном суду Сијера Леонеа* (ратификован 2011) у преамбули је наглашено: „...узимајући у обзир, усаглашеност са Резолуцијом 1315 (2000) Савета безбедности 14. августа 2000. године Специјални суд за Сијера Леоне (у даљем тексту: Специјални суд) је створен Споразумом Уједињених нација и Владе Сијера Леоне о оснивању Специјалног суда за Сијера Леоне за кривично гоњење особа које носе највећу одговорност за тешко кршење међународног хуманитарног права и закона Сијера Леонеа почињене на територији Сијера Леонеа од 30. новембра 1996. године.“

На основу *Статута Резидуалног Специјалног суда за Сијера Леоне*, а на основу чл. 1. ст. 2 Статута: „Надлежност Резидуалног Специјалног суда ограничена је на особе које су носиле највећу одговорност за тешка кршења међународног хуманитарног права и закона Сијера Леонеа од 30. новембра 1996. године. То значи да ће Резидуални Специјални суд бити овлашћен да кривично гони преостале бегунце оптужене пред

³⁷⁶ www.rscsl.org 14.05.2019.

Специјалном судом у случају да њихов предмет није упућен надлежном националном суду...“

1.6.3.1. Судска већа

На основу чл. 11. ст. 1. Статута: „Постоји списак од најмање 16 судија које могу бити додељене Претресном већу и Апелационом већу. Судије не примају накнаде или друге повластице због тога што су на списку, али ће бити могуће по сразмерној основи ако буду позвани од стране председника да служе Резидуалном Специјалном суду.“ У складу са чл. 11. ст. 3. Статута: „Генерални секретар именује десет судија за листу, а шест судија именује са листе Владе Сијера Леонеа. Приликом именовања судија посебно се узима искуство бивших судија Међународног суда за бившу Југославију, Међународног суда за Руанду, Посебних већа у судовима Камбоџе, Међународног кривичног суда и Специјалног суда за Либан.“

Судије са листе УН: (1) Ричард Брунт Лусик (Самоа); (2) Пијер Г. Боутет (Канада); (3) Рената Винтер (Аустралија); (4) Тереза Ани Дохерти (Северна Ирска); (5) Ширен Авис Фишер (САД); (6) Филип Ниаму Ваки (Кенија); (7) Елизабет Ибамда Нахамиа (Уганда); (8) Оагиле Бетуел Кеј Дингаке (Боцуана); (9) Андрју Џон Хатон (УК); (10) Исак Ленаола (Кенија).³⁷⁷

Судије са листе Владе Сијера Леонеа: (1) Џон Банколе Томсон; (2) Џон Каманда; (3) Вивиан Маргарита Соломон; (4) Абдулаи Хамд Чарм; (5) Емануел Екундајо Робертс; (6) Дезмонд Бабутунде Едвардс.³⁷⁸

На основу чл. 19. Статута, прописано је: „(1) Претресно веће ће изрећи пресуде и казне за особе осуђене за злочине у складу са овим Статутом; (2) пресуду доноси већина судија на суђењу Претресног већа, а биће јавно доступно. Пратиће га образложено мишљење у писаној форми уз које се могу приложити засебна или издвојена мишљења.“

На основу чл. 21. Статута, прописано је: „(1) Апелационо веће ће размотрити жалбе Првостепеног већа, осуђеног или тужиоца из следећих разлога: (а) процедурална грешка; (б) грешка по питању закона којим се поништава одлука; (ц) грешка у чињеници поводом неуспеха правде; (2) Апелационо веће може потврдити, преокренути или ревидирати одлуке које доноси Претресно веће. Пресуду доноси

³⁷⁷ www.rscsl.org/RSCSL-Roster_of_Judges.html 15.05.2019.

³⁷⁸ Ibid.

већина судија Апелационог већа и доставља се јавно. Пратиће га образложено мишљење у писаној форми, на које се могу приложити засебна или издвојена мишљења...”

1.6.3.2. Тужилаштво

На основу чл. 14. ст. 3. Статута прописано је: „Тужилац је одговоран за истрагу и гоњење преосталих оптужених бегунаца Специјалног суда, у свим случајевима непоштовања суда који могу настати, као и о свим случајевима који произилазе из разматрања осуда и ослобађајућих пресуда. Тужилац ће деловати самостално као посебан орган Резидуалног Специјалног суда.“ Поред наведеног, у складу са чл. 14. ст. 4. Статута: „Тужилац има овлашћења да испитује осумњичене, жртве и сведоке, да сакупља доказе и спроводи истраге на лицу места. У извршавању ових задатака, тужиоцу ће, по потреби, помоћи дотичне власти Сијера Леонеа.“

У оквиру поступања тужиоцу пружа помоћ Канцеларија тужилаштва. Канцеларија тужилаштва је одговорна за истрагу и кривично гоњење особа за које се сматра да „сносе највећу одговорност“ за кршење међународног хуманитарног права и закона Сијера Леонеа од 30. новембра 1996. године.³⁷⁹

Тужилаштво су чинили у хронолошки различитим временским интервалима: (1) Дејвид М. Крејн – тужилац (САД); (2) Дезмонд де Силва – заменик тужиоца (УК); (3) Кристофер Стакер – заменик тужиоца (Аустралија); (4) Стефан Рап – тужилац (САД); (5) Џозеф Камара – заменик тужиоца (Сијера Леоне); (6) Бренда Холис – тужилац (САД).³⁸⁰

1.6.3.3. Секретар

На основу чл. 15. ст. 1. Статута прописано је: „(1) Генерални секретар, уз консултацију са Председником Резидуалног Специјалног суда именује секретара на трогодишњи мандат. Секретар је подобан за поновно именовање.“ Такође, у складу са чл. 15. ст. 3. Статута: „Секретар је одговоран за сервисирање Резидуалног Специјалног суда, као и за запошљавање и администрацију особља. Секретар ће такође управљати финансијским средствима Специјалног суда.“

³⁷⁹ www.rscsl.org/prosecution.html 15.05.2019.

³⁸⁰ Ibid.

Канцеларија секретаријата надлежна је за руковођење регистром Специјалног суда, надгледање административне функције Специјалног суда, Канцеларију Главног браниоца, администрацију, судски менаџмент (у коме су обухваћени судски записи, јединица за језике и стенографију и библиотеку), Службу за сведоке и жртве, заштиту, притвор, комуникације и информационе технологије, Одељење за односе са јавношћу, опште услуге, управљање објектима, набавку, особље, финансије и разне друге административне канцеларије.³⁸¹

1.6.3.4. Одбрана и оптужени

Канцеларија за одбрану Специјалног суда, на челу са Главним браниоцем, представља иновацију у међународном систему кривичног правосуђа, јер је Канцеларија деловала као противтежа тужилаштву и имала је мандат да обезбеди права осумњичених, оптужених лица, и додатно осуђеника.³⁸² Иако други међународни судови имају административна тела за решавање одбране, ни један други трибунал није имао сталну институцију у оквиру суда коме је поверено „осигуравање права осумњичених и оптужених“ како је наведено у правилу 45 Правила процедуре и доказа Специјалног суда.³⁸³

Када је реч о правима оптужених, може се констатовати у односу на садржину чл. 17. Статута, да су сва права гарантована оптуженом у складу са правима која гарантују и други међународни кривични судови.

1.6.4. Специјална већа за тешке злочине у Источном Тимору

За разлику од већине Међународних кривичних судова хибридног карактера, Специјална већа за тешке злочине у Источном Тимору успостављена су у виду „Прелазне администрације“.

Оснивачки акти овог Суда изведени су из низа *резолуција Савета безбедности* и то: Резолуција 1272 (1999); Резолуција 1338 (2001); Резолуција 1339 (2001); Резолуција 1410 (2002); Резолуција 1802 (2008). Основни акт на којем изграђен Статут међународног кривичног суда, међутим јесте Уредба бр. 2000/15 од 6. јуна 2000

³⁸¹ www.rscsl.org/registrar.html 15.05.2019.

³⁸² www.rscsl.org/defence.html 15.05.2019.

³⁸³ Ibid.

(изведена из Уредбе UNTAET-A 2000/11). Издате од УН – Прелазне администрације Источног Тимора (UNTAET). Све даље активности биле су у надлежности Генералног секретара УН.

Проблем надлежности, међутим није у потпуности решен. Иако су донети Закон Источног Тимора проглашен чл. 2 и 3 Уредбе UNTAET-а бр. 1999/1; иако је усклађен са Кривичним законом Индонезије 27. фебруара 1982., Законом број 26 од 2000. године о оснивању *ad hoc* суда за људска права дошло је до сукоба националног суда Индонезије и Специјалног већа за тешке злочине у Источном Тимору – судови у Индонезији *de facto* и *de jure* имали су тенденцију ослобађајућих пресуда војних официра који су били ангажовани у Источном Тимору.

У складу са Уредбом 2000/15 UNTAET-а, а у вези чл. 10 Уредбе UNTAET-а бр. 2000/11 надлежност Суда односи се на кривична дела: (а) Геноцид; (б) Ратне злочине; (ц) Злочине против човечности; (д) Убиство; (е) Сексуалне преступе и (ф) Мучење.

1.6.4.1. Судско веће

У складу са чл. 22.1 Уредбе 2000/15 UNTAET-а, констатовано је да: “У складу са параграфима 9. и 10.3 Уредбе UNTAET-а, бр. 2000/11, већа у Окружном суду у Дилију чине двоје међународних судија и један судија Источног Тимора.”

Такође у складу са чл. 22.2 Уредбом 2000/15 UNTAET-а прописано је да: “У складу са чл. 15. Уредбе Уредбе UNTAET-а, бр. 2000/11 већа у Апелационом суду у Дилију чине двоје међународних судија и један судија Источног Тимора. У случајевима од посебног значаја или тежине може се основати Суд од пет судија који се састоји од троје међународних и двоје Источно-тиморских судија.”

1.6.4.2. Органи прелазне администрације у Источном Тимору

На основу Уредбе 1999/1 „О органу прелазне администрације у Источном Тимору у складу са чл. 4. наглашено је: „Прописи које издаје UNTAET у обављању дужности су поверени Прелазној управи на основу Резолуције 1272 (1999) Савета безбедности Уједињених нација, а Прелазни администратор ће, по потреби, доносити законодавне акте у облику прописа. Такви прописи ће остати на снази до укидања од стране Прелазног администратора или замењени правилима која се издају након преноса

функција администрације и јавне службе UNTAET-а демократским институцијама Источног Тимора, како је предвиђено у Уједињеним нацијама Резолуцијом Савета безбедности 1272 (1999).“

1.7. Стални Међународни кривични суд

За разлику од првобитних *ad hoc* решења, у конституисању ИСС-а направљен је другачији приступ. Није наметнуто решење резолуцијом, већ је свим државама, односно њиховим представницима понуђена ратификација уговора у форми тзв. Римског статута. Ослањајући се на искуства ранијих судова задржана су Правила о поступку и доказима, али су разрађени Правилници који ближе дефинишу права и обавезе Суда, Канцеларије тужилаштва и Секретаријата. Поред низа споразума и правилника, указано је и на Кодексе (ограничене на „професионално понашање већа“ и „судске етике“), међутим ни они нису у потпуности дефинисани.

1.7.1. Председник/Председништво

Председништво је један од четири органа Суда, које се састоји од председника и првог и другог потпредседника, који се бирају апсолутном већином на мандат од три године који се може обновити.³⁸⁴ Председништво има три главне области одговорности: *правосудне/правне функције; администрацију и спољне односе.*³⁸⁵

Од 11. марта 2018. године, *Председништво* чини: председник суда Чиле Ебое-Осуји (Нигерија), први заменик председника суда Роберт Фремр (Република Чешка) и други заменик председника суда Марк Прин де Бричамбаут (Француска).³⁸⁶

1.7.2. Судска већа/одељења

На основу чл. 36. Статута прописано је да је Суд састављен од 18 судија, с тим да Председништво, које представља и заступа интересе Суда може да предложи повећање броја судија уз навођење разлога због којих се сматра да је то неопходно и целисходно.

³⁸⁴ www.icc-cpi.int/about/presidency 15.05.2019.

³⁸⁵ Ibid.

³⁸⁶ Ibid.

На основу чл. 39. Статута прописано је: „Одмах након избора судија, образују се одељења наведена у чл. 34. (б). Апелационо веће се састоји од председника и четворо других судија, судско веће броји најмање 6 судија, а веће које води претходни поступак се састоји од најмање 6 судија. Распоред судија по већима заснива се на природи посла која спада у опис делатности већа, али и квалификацијама и искуству, које судије распоређене у одговарајућа већа треба да имају; при чему се судије бирају у одређена већа на основу њиховог искуства у материји материјалног и процесног кривичног права, као и искуства у материји међународног права. Судаће веће и веће које води претходни поступак је састављено претежно од судија са искуством у материји кривичног процесног права.“

У Претпретресном већу поступа 3 судија по случају, чија је примарна функција одлучивање да ли постоји довољно доказа за случај који ће се водити на суђењу, и ако је тако, потврђује оптужницу и изводи предмете на суђење.³⁸⁷

Судије Претпретресног већа су: (1) Марк Перин де Брикамбаут (Француска); (2) Антоине Кесиамбе Миндуа (Демократска Република Конго); (3) Петер Ковач (Мађарска); (4) Томоко Акане (Јапан); (5) Реине Алапини-Гансов (Бенин); (6) Росарио Салваторе Аитала (Италија).³⁸⁸

У *Претресном*, односно *Судаћем већу* поступа 3 судија по случају, приликом чега се старају о спровођењу правичног суђења, одлукама да ли постоји довољно доказа да се ван разумне сумње докаже да је оптужени крив по оптужници, казни којом се проглашава кривим, као и наредби о репарацији жртвама, укључујући реституцију, накнаду и рехабилитацију.³⁸⁹

Судије Претресног већа су: (1) Роберт Фремр (Република Чешка); (2) Олга Херера Карбукиа (Доминиканска Република); (3) Џефри Хендерсон (Тринидад и Тобаго); (4) Чанг-хо Чунг (Република Кореја); (5) Бертрам Шмит (Немачка); (6) Раул Кано Пангаланган (Филипини); (7) Кимберли Прост (Канада).³⁹⁰

У Жалбеном (Апелационом) већу поступа 5 судија, чија надлежност је поступање по жалбама које подносе стране; потврђује, преокреће или мења одлуку о кривици или невиности или казни, ако је потребно наређује ново суђење пред различитим Претресним већем; осигурава да осуђујућа пресуда није настала као последица грешаке или неправилности поступка; осигурава да је казна сразмерна

³⁸⁷ www.icc-cpi.int/about/judicial-divisions 15.05.2019.

³⁸⁸ www.icc-cpi.int/about/judicial-divisions/biographies/Pages/divisions.aspx?k=Pre-TrialDivision 14.05.2019.

³⁸⁹ www.icc-cpi.int/about/judicial-divisions 15.05.2019

³⁹⁰ www.icc-cpi.int/about/judicial-divisions/biographies/Pages/divisions.aspx?k=TrialDivision-Pre 14.05.2019.

злочинима; потврђује, преправља или измењује наредбу за репарације; ревидира коначну пресуду која је изречена или казну; саопштава жалбе на одлуку о надлежности или прихватљивости, одлукамао привременом пуштању на слободу и интерлокуторним питањима.³⁹¹

Судије Апелационог (жалбеног) већа су: (1) Чиле Ебое-Осуји (Нигерија); (2) Хавард Морисон (УК); (3) Пиотр Хофмански (Пољска); (4) Луиз дел Карман Ибанез Каранза (Перу); (5) Соломи Балунги Босса (Уганда).³⁹²

1.7.3. Канцеларија тужилаштва

На основу чл. 42. ст. 1. Статута прописано је: „Канцеларија тужиоца представља посебан орган Суда и као таква је потпуно независна у свом раду. Надлежна је за примање кривичних пријава и свих информација о томе да је извршено кривично дело из надлежности Суда, за испитивање ових пријава и обавештења и за подизање и заступање оптужнице пред Судом...“

На основу чл. 13. Статута, прописана су три начина на које се може покренути надлежност Суда: „(а) у ситуацији када је извршење једног или више таквих кривичних дела пријављено тужиоцу од стране државе, а у складу са чланом 14. Статута; (б) у ситуацији када је извршење једног или више кривичних дела пријављено тужиоцу од стране Савета безбедности који поступа у сагласности са поглављем 7 Повеље УН; (ц) ако је тужилац започео истрагу у вези са кривичним делом, а у складу са чланом 15. Статута.“

Тужилаштво користи услуге од око 380 посвећених чланова особља из преко 80 различитих националности, укључујући чланове правничке професије, истраживаче и аналитичаре, психосоцијалне експерте, особе са искуством у дипломатији и међународним односима, информисање јавности и комуникације, и више.³⁹³

Канцеларија тужилаштва састоји се из три главна одељења: (1) *Одељење за јурисдикцију, комплементарност и сарадњу* - врши прелиминарне прегледе, пружа савете о питањима надлежности, прихватљивости и сарадње, и координира правосудну сарадњу и спољне односе за тужилаштво; (2) *Одељење за истраге* – задужено је за пружање истраживачке експертизе и подршке, координацију рада на терену и планове

³⁹¹ www.icc-cpi.int/about/judica-divisions 15.05.2019.

³⁹² www.icc-cpi.int/about/judicial-divisions/biographies/Pages/divisions.aspx?k=AppealsDivision 14.05.2019.

³⁹³ www.icc-cpi.int/about/otp 16.05.2019.

безбедности и политике заштите и пружања анализе криминала и анализе информација и доказа; (3) *Одељење тужилаштва* које припрема стратегију парничења и врши *кривично гоњење*, укључујући и писане и усмене поднеске судијама.³⁹⁴ Тренутни тужилац је Фатоу Бенсоуда (Гамбија), а њен заменик је Џејмс Стјуарт (Канда).³⁹⁵

1.7.4. *Одбрана*

Права оптуженог пред ИСС-ом су загарантована, као и у већини поступака пред Међународним кривичним судовима, међутим у одвајању функције одбране од Суда извршене су одређене измене у правосудном систему. Да би се заступници одбране били независни од особља ИСС-а тимови одбране који морају бити квалификовани у обавези су да се пријаве на релевантне спискове које је створио и одражава суд: адвокате, асистенте адвоката, професионалне извршитеље (што се реализује преко Канцеларије секретаријата).³⁹⁶ У оквиру Суда тимови одбране могу такође имати и користи од Канцеларије јавног браниоца (OPCD), који је Уредбом Суда 77, независна канцеларија и спада у Регистар искључиво за административне сврхе.³⁹⁷

Ширење мреже у корист одбране може се сагледати и са аспекта Међународне адвокатске коморе. Међународна асоцијација адвокатских комора (ИССВА) је независно професионално удружење које заступа интересе адвоката и особља за подршку особама које заступају жртве, оптужене и друге учеснике (као што су сведоци) пред ИСС-ом, а уједно представља колективни глас за своје чланство и пружа им низ подршки и услуга, као и деловање на форумима за дискусију о свим питањима која се односе на Суд.³⁹⁸

1.7.5. *Секретар/Секретаријат*

На основу чл. 43. ст. 1. Статута прописано је: „Секретаријат је надлежан за вођење администрације и обезбеђивање функционисања Суда. Делатност Секретаријата ограничена је искључиво на суд, односно не претеже се на Канцеларију тужилаштва...” У складу са чл. 43. ст. 2. Статута на челу Секретаријата налази се секретар који је

³⁹⁴ Ibid.

³⁹⁵ Ibid.

³⁹⁶ www.icc-cpi.int/about/Defence 16.05.2019.

³⁹⁷ Ibid.

³⁹⁸ Ibid.

главни административни службеник Суда и који обавља своје дужности под надзором председника Суда.

Канцеларија Секретаријата је одговорна за три главне категорије услуга: „(1) судска подршка – укључује управљање судском документацијом, превод и тумачење, подршку браниоцу (укључујући и листу адвоката и помоћника адвоката, стручњака, истражитеља и Канцеларију за подршку одбрани и жртвама), притворски центар, правна помоћ, подршка жртвама да учествују у поступку и поднесу захтев за репарације, да сведоци добију подршку и заштиту; (2) спољни послови – укључује спољне односе, информисање јавности, подршка на терену и подршка жртвама и сведоцима; (3) управљање – укључује сигурност, буџет, финансије, људске ресурсе и опште услове.³⁹⁹

³⁹⁹ www.icc-cpi.int/about/registry 16.05.2019.

IV – Специфичност оптужница и пресуда у поступцима пред међународним кривичним судовима

Општи проблеми оптужница и пресуда

Да би се одредиле карактеристике једног међународног кривичног поступка потребно је проникнути у садржину оптужнице. Оптужница је оличење карактера целокупног поступка и у њеној бити се могу идентификовати предности и недостаци самог поступка; а између сваке тачке оптужнице може се препознати различито поимање моралних постулата.

Уколико се оптужница односи само на једну страну у међународном или немеђународном оружаном сукобу, она се *de facto* може тумачити као инструмент за оправдавање већ унапред донете пресуде. Такву констатацију најбоље илуструје један познати амерички часопис оцењујући Токијски процес на следећи начин: „*Даћемо им правичан процес, а затим ћемо их обесити.*”⁴⁰⁰ Нажалост оваква пракса се показала учесталом, имајући у виду чињеницу да су тужиоци и судије често били друга страна у сукобу, а окривљени и осуђени она страна која није имала успеха у том сукобу. На тај начин у питање се доводи поштовање моралног Кодекса понашања субјеката у кривичном поступку и начин њиховог избора.

Значајно место оптужнице у Међународном кривичном поступку огледа се и у поруци која се упућује јавном мњењу, односно утврђивању тежишне тачке на којој егзистира цео поступак. Након Другог светског рата (Нирнбершки и Токијски процес) фокусирао се на „агресију“ као најтеже кривично дело против међународног права; у поступцима ICTR и ICTY потенцирало се питање „геноцида“, у Хибридном судовима оптужница се прилагођавала актуелним проблемима (од геноцида, ратних злочина и злочина против човечности до тероризма), да би ИСС данас представљао једно опште умешатељство свих дела која могу бити дефинисана унутрашњим и међународним правом. Проблем оваквог концепта је у томе што се фаворизовањем појединих делова оптужнице, односно оптуженика, баца сенка на остала инкриминсана дела и лица која су оптужена за њих. Захваљујући утицају медија и потенцирању у јавности одређених чињеница, или искривљивањем истих, губи се сврха утврђивања правно-релевантних чињеница и постиже већ унапред режирана „осуда“. У том контексту оптужнице не треба подређивати медијској пажњи већ начелима објективног, истинитог и правичног утврђивања правно-релевантних чињеница.

⁴⁰⁰ Алинк et all. књига III, 396.

Да би се разумео значај оптужнице за међународни кривични поступак потребно је сагледати повезаност тачака оптужнице са лицима која се терете по њима, њиховој улози у реализацији одређених радњи чињења или нечињења, као и индивидуалних и објективних околности њихове одговорности. Кроз упоређивање положаја оптужених са правно-релевантним чињеничним стањем, биће могуће сагледати основаност оптужнице и размотрити оправданост санкције која им је изречена.

1. Поступци пред првим *ad hoc* судовима

Нирнбершки и Токијски процес своју улогу нису усмерили на сва лица која су учинила злочине против међународног права, већ су се фокусирали на то да пред лице правде изведу искључиво војно и политичко руководство Немачке и Јапана, док су остали требали да буду изведени пред кривичне судове оних држава у којима су начинили злочине. Имајући у виду да су норме међународног кривичног права биле уопштене и изводиле се из обичајних правних правила, било је неопходно дефинисати формално-правне, односно конститутивне елементе којима ће се формирати Међународни кривични трибунал а затим постулати на којима ће се изградити оптужнице и пресуде.

1.1 Нирнбершки поступак

Специфичност оптужнице Нирнбершког поступка је у томе што су у једном делу констатоване оне тачке оптужнице по којима се индивидуално терете носиоци Немачког руководства за злочине које су учинили⁴⁰¹, у Прилогу Б акценат се поставља на „Изјаве о криминалним групама и организацијама“⁴⁰², док се у оквиру Прилога Ц наглашавају „Оптужнице и Поједина кршења међународног уговора, споразума и гаранција проузрокованих од стране окривљених током планирања, припреме и покретања ратова“⁴⁰³

⁴⁰¹ Trial of the Major War Criminals before the International Military Tribunal: Nuremberg 14.november 1945 – 1. october 1946, Volume I, Official text in the English Language, Nuremberg, 1947, 27-79.

⁴⁰² Ibid., 80-84.

⁴⁰³ Ibid., 84-92.

Немачко руководство терети се по четири тачке оптужнице и то: (1) заједнички план и завере; (2) злочини против мира; (3) ратни злочини и (4) злочини против човечности.⁴⁰⁴

Нирнбершки процес обухватио је процесуирање 24 лица. У уводном делу оптужнице поред тачака оптужнице за које се сваки оптужени терети, констатована је градација у војном, односно војно-политичком, или само политичком рангу сваког оптуженог појединачно.

Оптужница у контексту Заједничког плана и завере односи се на оптужене који су у оквиру својих овлашћења непосредно учествовали у изради планова за агресивни рат или су на било који други индиректни начин знали или били у могућности да знају за такав план. Оваква констатација има обележја објективне, односно командне одговорности, међутим сама тачка оптужнице не може да се веже искључивао за појединца, због чега су у посебном одељку наглашене Злочиначке организације ради вршења удруженог злочиначког подухвата. Међутим, и поред тога, у оквиру друге

⁴⁰⁴ „тачка 1. ЗАЈЕДНИЧКИ ПЛАН ИЛИ ЗАВЕРА 1.1. Нацистичка партија као централно језгро Заједничког плана или завере; 1.2. Заједнички циљеви и методе завере; 1.3. Доктрина технике Заједничког плана или завере; 1.4. Стицање тоталитарне контроле Немачке: Политика; 1.5. Прихватање тоталитарне контроле Немачке: Економија и економско планирање и мобилизација за агресивни рат; 1.6. Коришћење националне контроле за стране агресије (1.6.1. Статус завере до средине 1933. године и пројектовани планови; 1.6.2. Укидање Версајског уговора и увођење специфичних планова до 7. марта 1936. године; 1.6.3. Агресивна акција против Аустрије и Чехословачке; 1.6.4. Формулација плана напада на Пољску: припрема и иницирање агресивног рата: март 1939. до септембра 1939. године; 1.6.5. Проширење рата на опти агресивни рат: планирање и извршење напада на Данску, Норвешку, Белгију, Холандију, Луксембург, Југославију и Грчку: 1939. до априла 1941. године; 1.6.6. Немачка инвазија 22. јуна 1941. на територију С.С.С.Р. и повреда Пакта о ненападању од 23. априла 1939. године; 1.6.7. Коалиција са Италијом и Јапаном и агресивни рат против САД: новембар 1936. до децембра 1941. године); 1.7. Ратни злочини и злочини против човечности у току извршења завере за коју су одговорни; 1.8. Индивидуална, групна и организациона одговорност за преступе наведене у тачки Првој.

тачка 2. ЗЛОЧИНИ ПРОТИВ МИРА 2.1. Посебно планирање, припремање, иницирање и вођење ратова; 2.2. Одговорност за појединачну групу и организацију за преступе наведене у тачки 2.

Тачка 3. РАТНИ ЗЛОЧИНИ 3.1. Убивства и обољења – третман цивилног становништва на окупираној територији и великих зараза (3.1.1. СССР, Белорусија, Украина, Естонија, Литванија, Летонија, Финска, Молдавија, 19 регија СССР, Пољска, Чехословачка, Југославија, Грчка и Балкан (у даљем тексту Источне државе) – Источна Немачка; 3.1.2. У Француској, Белгији, Данској, Норвешкој, Луксембургу, Италији и Каналским острвима (у даљем тексту Западне државе) – Западна Немачка; 3.2. Депортација цивилног становништва на окупираној територији за робовски рад и у друге сврхе; 3.3. Убијање талаца; 3.4. Продаја јавне и приватне имовине; 3.5. Примењивање колективних казни; 3.6. Заузимање градова и села и разарања која нису оправдана војном нуждом; 3.7. Регрутација за цивилни рад; 3.8. Присилвавање цивила на окупираној територији да се заклињу на оданост непријатељској власти; 3.9. Германизација окупиране територије; 3.10. Индивидуална, групна и организациона одговорност за преступе наведене у тачки Трећој;

тачка 4. ЗЛОЧИНИ ПРОТИВ ЧОВЕЧНОСТИ 4.1. Убивства, истребљење, поробљавање, депортација и други нехумани акти учињени против цивилног становништва пре и током рата; 4.2. Прогон на политичкој расној и верској основи у извршењу и у вези са заједничким планом који се помиње у тачки првој; 4.3. Индивидуална, групна и организациона одговорност за преступе наведене у тачки четвртој.“

Trial of the Major War Criminals before the International Military Tribunal: Nuremberg 14.november 1945 – 1. october 1946, Volume I, Official text in the English Language, Nuremberg, 1947, 27-79.

тачке оптужнице „Злочини против мира“ велики број оптужених је доведен у везу са првом тачком оптужнице. Ратни злочини и злочини против човечности били су обједињени у једној тачки оптужнице ослањајући се на чињенице и околности које су оптужене довеле у директну умешаност за почињене злочине и на тај начин указали на њихову индивидуалну кривичну одговорност. Дакле на основу изнетих тачака оптужнице може се констатовати да су се објективна и индивидуална одговорност допуњавала расположивим правно-релевантним чињеницама и на тај начин спречавали постојање вакуума у ослобађању оптужених.

Специфичност оптужница могуће је извести из сваког случаја појединачно, базирајући се на функцији и надлежности оптужених, водећи рачуна да су у исходу поступка наведене само оне тачке оптужнице које су потврђене као основане.

Разматрајући позицију *Геринга* може се констатовати да је његов положај најистакнутијег човека у нацистичком режиму, одмах након Хитлера, омогућио му је да као главно командујући за *Luftwaffe* и као опуномоћник за Четворогодишњи план буде укључен у: напад на Пољску, инвазију Бохемије и Моравије, изразу и активацију „Плана Марита“ (напада на Грчку), подржавајући кампању против Југославије, и уз извесне несугласице агресије против Велике Британије и СССР-а – (*поступак није окончан*).⁴⁰⁵

Рудолф Хес, човек који је сматран замеником Фирера, један од кључних фигура за руковођење свим питањима партије и ауторитет за доношење одлука у име Хитлера, а у исто време министар Рајха без портфеља, који је имао ауторитет да одобри све законе утицао је на: спровођење Аншлуса (Законом о уједињењу Аустрије са Немачким Рајхом 13. марта 1938; и Законом о учешће у администрацији Аустрије); оснивању Владе Саудетланда као саставног дела Рајха (Декретом од 14. априла 1938; и Уредбе о учешћу у администрацији Судетланда 7. новембра 1939.); након инвазије на Пољску потписао је Декрет о припајању Данцинга и одређених територија Пољске Рајху,

⁴⁰⁵ INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL (NUREMBERG) Judgment of 1 October 1946, Page numbers in braces refer to IMT, judgment of 1 October 1946, in *The Trial of German Major War Criminals. Proceedings of the International Military Tribunal sitting at Nuremberg, Germany, Part 22 (22nd August ,1946 to 1st October, 1946)* 1946, 101-103.
https://crimeofaggression.info/documents/6/1946_Nuremberg_Judgement.pdf 17.05.2019.

укључујући и оснивање Опште владе Пољске; подржавајући и правдајући агресивне акције Немачке у вези са Аустријом, Чехословачком, Пољском, Норвешком, Данском, Белгијом и Холандијом - (*крив по Првој и Другој тачки*).⁴⁰⁶

Рибентроп је као министар Рајха за иностране послове у оквиру својих дипломатских овлашћења допринео решавању по њему четири кључна проблема и то Аустрије, Саудетланда, Мемела и Данцинга, у оквиру чега је: представљао једног од потписника закона којим се Аустрија укључује у Немачки Рајх; остварио је подршку Мађарске у случају рата са Чехословачком; подсетицао је Словаци да прогласе независност; потписао је Закон о успостављању Протектората над Бохемијом и Моравијом; захваљујући конференцији од 12. августа 1939. године добио италијанску подршку за евентуално Општи европски рат; у дипломатским разговорима са британским амбасадором у периоду од 25. до 30. августа 1939. године утицао на Британце да се не мешају у решавање Данцинга и пољског коридора; склопио је низ Меморандума оправдавајући напад Немачке на Норвешку и Данску; остварио је сарадњу са Антонеском о учешћу Руминије на страни сила Тројног пакта и напада на СССР.⁴⁰⁷ У смислу ратних злочина и злочина против човечности утицао је на: покушај фингирања напада на цивилно становништво наводно Савезничком авијацијом опремљеном аутоматским оружјем (1944); био је упућен у убиство једног француског генерала који је био ратни заробљеник (1944); позвао је Италијане да усвоје немилосрдну политику у Југославији и Грчкој; залагао се за „коначно решење“ јеврејског питања – (*крив је за све четири тачке*).⁴⁰⁸

Кајтел је представљао Високог команданта оружаних снага, који је заједно са Хитлером вршио притисак на Аустрију; парафирао је „Случај Ото“; потписао је многе директиве и меморандуме „*Fall Grun*“; присуствовао је различитим конференцијама на којима су изношени планови напада на Норвешку, Данску, Грчку и Југославију; такође је парафирао „Случај Барбароса“; а од 16. јуна 1941. године руководио је свим војним јединицама извршавајући економске директиве „Зеленог фолдера“ за експлоатацију руске територије, хране и сировина.⁴⁰⁹ По питању ратних злочина и злочина против човечности терети се да је: наредио да у нападима на војнике на Истоку треба да се

⁴⁰⁶ Ibid.,103-105.

⁴⁰⁷ Ibid.,105-107.

⁴⁰⁸ Ibid.,107-108.

⁴⁰⁹ Ibid.,108-110.

задовоље слањем у смрт педесет до сто комуниста за једног немачког војника (1941); потписао је наредбу да цивили који буду осумњичени за кривична дела против трупа буду убијени без суђења, док би гоњење немачких војника због кривичних дела против цивила било непотребно; потписао је декрет „*Nach und Nebel*“ за злочине отпора против војске која врши окупацију тако да се може судити само ако је могућа смртна казна у супротном би требао да се преда Гестапоу ради транспорта у Немачку. – (*крив за све четири тачке*).⁴¹⁰

Калтенбрунер који је од 30. јануара 1943. године именован за шефа Тајне полиције и SD и шефа Управе за безбедност Рајха (RSHA) доводи се у везу са Ратним злочинима и злочинима против човечности, због тога што је: био надлежан да нареди заштитни притвор и ослобађање из концентрационих логора; све наредбе обично су биле подређене његовом потпису; приликом посете Матхаузену видео је затворенике убијане различитим методама; наредио је егзекуције у логорима; наредба RSHA донета током његовог мандата обухватила је „Декрет о метку“ (која прописује да заробљеници који су покушали бекство и били ухваћени одвођени су у Матхаузен где су стрељани); наредио је егзекуцију командоса коју је извршио Гестапо; учествовао је у убиству једног француског генерала који је био ратни заробљеник; одговоран је за примену ригидне дисциплине према принудним радницима коју је спроводио Гестапо; под његовим руководством око шест милиона Јевреја је убијено (у једном писму које је написао 30. јуна 1944. године описао је пошिल्ку у Беч од 12.000 Јевреја са сврхом и упутством да сви који не буду могли да раде, могу да се чувају спремни за „посебну акцију“ што је значило убиство). – (*крив је по Трећој и Четвртој тачки*).⁴¹¹

Розенберг је као шеф АРА био задужен за организацију чији су агенти били активни у нацистичким заверама у свим деловима света, а директно је утицао да се: Румунија укључи у Силу Осовине; заједно са *Реидером* био је организатор напада на Норвешку у чему му је допринела сарадња са *Квислингом*; одговоран је за формулацију и извршење окупационе политике на окупираној Источној територији.⁴¹² За ратне злочине и злочине против човечности терети се да је: одговоран за систем организованог пљачкања јавне и приватне имовине у свим окупираним земљама

⁴¹⁰ Ibid.,109-110.

⁴¹¹ Ibid.,111-113.

⁴¹² Ibid.,113-114.

Европе (у „Акцији-М“ на Западу је опљачкао 69.619 јеврејских кућа, од којих је само 38.000 у Паризу, у 26.984 вагона смештен је конфисковани намештај за превоз у Немачку, такође до 14. јула 1944. године *Einsatzstab* је на Западу запленио више од 21.903 уметничка блага, укључујући познате слике и музејске делове); помогао је у формулисању политике германизације, експлоатације, принудног рада, истребљења Јевреја и противника нацистичке владавине; давао је квоте радника који су требали да се шаљу у Рајх, а који су морали бити испуњени било којим неопходним средствима (од 14. јуна 1944. године за „*Neu Aktion*“ потписао је одобрење за хапшење од 40.000 до 50.000 младих, старости 10-14 година, за испоруку Рајху) – (*крив за све четири тачке*).⁴¹³

Франк се доводи у везу са ратним злочинима и злочинима против човечности, јер је на функцији Главног службеника цивилне управе за окупирану Пољску територију, а након тога са позиције Гувернера окупиране Пољске територије (1939) утицао на: спровођење колонијалне политике над Пољском увођењем владавине терора кроз систем концентрационих логора познатих као Треблинка и Миданек; издао је уредбу по којој би било који не-немац који буде ометао изградњу Опште владе треба да му се суди пред судовима Тајне полиције и SD – осудом на смрт (1943); увео је депортацију принудних радника у Немачку у веома раним фазама његове администрације (10. маја 1940. године известио је да је обезбедио 800.000 радника за Рајх и очекује да ће обезбедити снабдевање још 140.000 до краја године); Јевреји су одмах по настанку Опште владе прогоњени (на простору Пољске било је од 2.500.000 до 3.500.000 Јевреја који су присиљавани на Гетое, подвргавани дискриминаторским законима, лишавани хране и коначно системски и брутално истребљивани - по његовој процени 25. јануара 1944. године тај број свео се на 100.000 Јевреја) – (*крив је по тачки Трећој и Четвртој*).⁴¹⁴

Фрик је шест месеци након заузимања Аустрије постао генерални опуномоћник за администрацију Рајха, приликом чега је имао контролу над Министарством правде, образовања, религије и Канцеларијом за просторно планирање, што му је омогућило да: 13. марта 1938. године потпише Закон о уједињењу Аустрије са Рајхом, донесе уредбе којима су уведени немачки закони, Нирнбершки декрети, Закон о војним службама;

⁴¹³ Ibid.,114-115.

⁴¹⁴ Ibid.,115-117.

потписао је законе који су у Рајх укључили Саудетланд, Мемел, Данцинг, источне територије (Западна Прусија и Посен), Еупен, Малмеди и Мореснот; потписао је Закон о оснивању Протектората Чешке и Моравске; потписао је законе о именовану комесара Тербовен Рајха у Норвешкој и Сеис-Инкуарта у Холандији.⁴¹⁵ Ратни злочини и злочини против човечности за које се терети односе се на: забрану Јеврејима да се баве различитим професијама, заплону њихове имовине и „коначног решења“ (док је био Заштитник Рајха за Бохемију и Моравију хиљаде Јевреја је пребачено из Терзинског гета у Чехословачкој у Аушвиц, где су убијени); издао је уредбу којом се предвиђа посебан кривични закон против Јевреја и Пољака пред Општом владом; у окупираним земљама створио је расни регистар особа где је додељивано немачко држављанство одређеним категоријама грађана иностраних земаља (одговоран је за германизацију у Аустрији, Саудетланду, Мемелу, Данцингу, Западној Прусији и Посену, Еупену, Малмеду и Морсноту); током рата домови за збрињавање, болнице и азили који су били под његовом јурисдикцијом практиковали су еутаназију. – (крив је по тачки Другој, Трећој и Четвртој).⁴¹⁶

Стреихер је у Рајхстагу 1933. године изабран за почасног генерала SA, а његов прогон Јевреја био је озлоглашен, посебно кроз његов *Der Sturmer* анти-семитски недељник од 1923. до 1945. године, где се посебно истичу његови ратни злочини и злочини против човечности кроз: изразито заговарање доношења Нирнбершких декрета (1936); одговоран је за рушење Синагоге у Нирнбергу (10. августа 1938.); јавно је говорио у знак подршке јеврејском погрому (10. новембра 1938.); у оквиру свог недељника уредно је извештавао о убиствима Јевреја ослањајући се на Јеврејске новине *Israelitisches Wochenblatt* о чему говоре подаци из 1942. године (односили су се на смрт 72.729 Јевреја у Варшави, 17.542 у Лодзу, 18.000 у Хрватској; 125.000 у Румунији; 14.000 у Летонији, 85.000 у Југославији и 700.000 у Пољској) – (крив је по тачки Четвртој).⁴¹⁷

Функ је захваљујући позицији Министра економије и опуномоћника за ратну економију, а касније и члана министарског већа за одбрану Рајха и Одбора за централно планирање утицао на повећање наоружања, посредством својих потчињених активирао

⁴¹⁵ Ibid.,117-118.

⁴¹⁶ Ibid.,119-120.

⁴¹⁷ Ibid.,120-122.

меморандум ОКW-а о употреби ратних заробљеника како би надокнадио недостатак радне снаге које би се појавиле у случају мобилизације; учествовао је у јачању Рајхбанке замењујући у злато све девизне ресурсе доступне Немачкој у оквиру Четворогодишњег плана; непосредно је учествовао у штампању рубљи да би служиле као валуте за окупацију СССР-а, јавно подржавајући економску експлоатацију „огромних територија Совјетског Савеза.“⁴¹⁸ Од ратних злочина и злочина против човечности терети се да је: 1942. године склопио споразум с Химлером, по којем је Рајхбанка требало да добије одређено злато и драгуље у валути из SS-а, где је као резултат споразума био да од жртава из логора Рајхбанка задржава ковнице и новчанице, а накит, сатове и личне ствари шаље у Берлинске опште залагаонице, такође злато од наочара и златних зуба и пуњења смештано је у трезор Рајхбанке; такође је био председник Континенталне Оил Компаније, где је био задужен за експлоатацију нафтних ресурса окупираних територија на Истоку; одговоран је за одузимање златних резерви Чехословачке народне банке и за ликвидацију Народне банке Југославије; као председник Рајхбанке основао је револвинг фонд од 120.000.000 Рајх марака за кредит SS-а, за изградњу фабрика које ће користити концентрациони логори за принудне раднике – (*крив је по тачки Другој, Трећој и Четвртој*).⁴¹⁹

Дениц је захваљујући умећу поморског рата досегао до команданта немачке морнарице, приликом чега се доводи у везу да је у раним годинама рата преко својих подморница нанео стварну штету о чему сведоче милиони тона испорука савезничких и неутралних бродова; с тим да је нагласак постављен на ратне злочине који су произашли из појединих аката непоштовања Наваског Протокола (1936), који је потврдио правила подморског рата у Лондонском поморском споразуму (1930) – (*крив је по тачкама Другој и Трећој*).⁴²⁰

Реидер је представљао *Gross-Admirala* имајући пуну одговорност за немачку морнарицу од 1939. до 1943. године при чему је: примо директиве о „*Fall Grun*“ и „*Fall Weiss*“ да би од 3. априла 1939. године упутио морнарицу да подржи војну интервенцију са мора; био је први иницијатор концепције инвазије на Норвешку; на састанку од 18. марта 1941. године позвао је на окупацију целе Грчке; а 14. новембра

⁴¹⁸ Ibid.,122-123.

⁴¹⁹ Ibid.,123-124.

⁴²⁰ Ibid.,127-131.

1940. године позвао је на рат против Енглеске „као главног непријатеља“ и на наставак изградње подморница и морнаричке авијације.⁴²¹ У контексту ратних злочина терети се да је: извршио неограничени подморски рат, укључујући потапање ненаоружаних трговачких или неутралних бродова, спасавање и убијање преживелих пушкомитраљеском паљбом супротно Лондонском протоколу – *(крив је по тачки Првој и Другој)*.⁴²²

Саукел је поред функције Тирингијског министра унутрашњих послова и шефа Тиргинијског министарства, постао члан Рајхстага где је на основу овлашћења Хитлера 21. марта 1942. године био именован за Опунмоћника са општим овлашћењима, због чега се терети за ратне злочине и злочине против човечности, јер је: ступајући на ову дужност имао контролу над свим људским снагама укључујући раднике запослене у иностранству и ратне заробљенике; посебном уребом успоставио је програм за мобилизацију ресурса с нагласком на експлоатацију радне снаге окупираних територија; имао је одговорност да превози раднике у Немачку, да им додели послодавце, да брине о њима, те да су остале агенције које су биле укључене у ове процесе заправо су му биле подређене; био је задужен за програм који је обухватио депортацију за принудни рад више од 5.000.000 људи. – *(крив по тачкама Трећој и Четворој)*.⁴²³

Јодл је представљао Шефа оперативног штаба Врховне команде оружаних снага, који је одиграо велику улогу у: наставку војног притиска против Аустрије потенцирајући „стари нацрт“ постојећег плана штаба и након одобрења Хитлера парафирао је „Случај Ото“; у оквиру напада на Чешку са ОКН припремао је „инцидент“ за спровођење немачке интервенције; са својим заменицима планирао је ваздушне нападе на Норвешку, Данску и Холандију; био је активан у плановима против Грчке и Југославије; 14. јуна 1941. године био је присутан када су направљени коначни извештаји о „Случају Барбароса“ инсистирајући на потпуном уништењу Лењинграда и Москве - *(крив је за све четири тачке)*.⁴²⁴

⁴²¹ Ibid.,131-133.

⁴²² Ibid.,133.

⁴²³ Ibid.,136-137.

⁴²⁴ Ibid.,138-140.

Сејс Инкуирт је захваљујући функцији аустријског министра безбедности и унутрашњих послова, извесно време гувернера у Аустрији, а након 1938. године титули генерала у SS-у допринео низу недозвољених активности и то: кроз учешће у завршним фазама нацистичких завера које су претходиле намачкој окупацији Аустрије, покренуо је програм конфискације јеврејске имовине и емиграцију, сарађивао је са тајном полицијом и SD-ом; политичке противнике нациста слао је у концентрационе логоре преко Гестапоа.⁴²⁵ У својству заменика гувернера Опште владе Пољске подржавао је окупациону политику залагајући се за прогон Јевреја и убиство многих пољских интелектуалаца; а на исти начин је у својству комесара Рајха за окупирану Холандију био немилосрдан у примени терора преко SS-а и кроз убијање талаца који су транспортовани у концентрационе логоре као осумњичени противници окупационе политике, укључујући свештенике и наставнике; такође је увео низ економских закона који су наметали економску дискриминацију Јевреја (извршио је масовну депортацију 120.000 од 140.000 Јевреја из Холандије за Аушвиц) – (*крив је по тачкама Другој, Трећој и Четвртој*).⁴²⁶

Шнер је представљао значајну фигуру у оквиру нацистичке Немачке као шеф организације *TODT*- а и Министар Рајха за наоружање и муницију (након 2. септембра 1943. године за наоружање и ратну производњу), а потом као генерални опуномоћник за наоружање и члан Одбора за централно планирање у оквиру Четворогодишњег плана, приликом чега се терети за ратне злочине и злочине против човечности због тога што је: његов изворни ауторитет био изградња оружја за ОКV, које је постепено проширено и укључено у морнаричко наоружање, цивилну производњу, и коначно, 1. августа 1944. године ваздухопловно наоружање; имао је надлежност за распоређивање немачке пороизводње и самим тим овлашћења да нареди *Саукелу* да оствари контролу над радницима; присуствовао је низу конференција на којима је главна тема била обезбеђење принудних радника (4. јануара 1944. године наглашено је „најмање четири милиона радника са окупираних територија“ како би задовољило захтеве за радом које је направио *Шнер*); као шеф организације *TODT* директно је био укључен у употребу присилног рада у окупираним подручјима на пројектима попут

⁴²⁵ Ibid.,142-143.

⁴²⁶ Ibid.,143-145.

Атланског зида и изградњи војних аутопутева; користио је концентрационе логоре у индустријама под његовом контролом – (*крив је за тачку Трећу и Четврту*).⁴²⁷

Константин Вон Неурат је министар иностраних послова до 1938. године и заштитник Рајха за Бохемију и Моравију до 27. септембра 1941. године утицао је на пролаз низа закона о јачању Рајха; представљао је оштрог противника Француске; покренуо је администрацију у Бохемији и Моравији сличну оној која је на снази у Немачкој; издао је прокламацију упозорења за дела саботаже са колективним кажњавањем; залагао се за германизацију Чеха и укидању чехословачке интелигенције – (*крив је за све четири тачке*).⁴²⁸

Мартин Борман је као шеф Канцеларског одбора (1941), а касније секретар фирера (1943) имао значајну улогу у смислу ратних злочина и злочина против човечности јер је: именовано комесара Рајха који су му одговарали за администраторе целог цивилног рата како у Немачкој, тако и у освојеним територијама; контролисао је немилосрдну експлоатацију подчињеног становништва (посебно у Русији); био је изузетно активан у прогону Јевреја (узео је учешће у дискусији којом је требало да се доведе до уклањања 60.000 Јевреја из Беча у Пољску у сарадњи са SS и Гестапом); потписао је декрете којима су Нирнбершки закони проширени и на Источне територије; потписао је уредбу којом су Јевреји повучени из правне судске заштите (1943); био је истакнут у програму принудног рада (нпр. пребацивање 500.000 женских радника са Истока у Немачку); издао је низ налога страначким лидерима који се баве поступањем са ратним заробљеницима (забрањено је пристојне сахране за руске војнике; лидерима ОКВ упутио је инструкција које дозвољавају употребу ватреног оружја и телесног кажњавања); одговоран је за масакрирање савезничких пилота – (*крив по тачки Трећој и Четвртој – међутим није био доступан*).⁴²⁹

Оптужнице су такође поднете против *Хајмлера Шаста* (*по тачкама Првој и Другој*); *Балдур вон Шираса* (*по тачкама Првој и Четвртој*); *Вон Папена* (*по тачкама Првој и Другој*) и *Фрицшеа* (*по тачкама Првој, Трећој и Четвртој*) који су након закључка Трибунала ослобођени. Пред Нирнбершким поступком нису активирани две

⁴²⁷ Ibid.,145-147.

⁴²⁸ Ibid.,147-150.

⁴²⁹ Ibid.,152-154.

оптужнице и то против *Роберта Лаја* (извршио је самоубиство) и *Густафа Крун вон Болена* (који је због здравственог стања био неспособан за суђење).⁴³⁰

На основу садржине оптужница може се закључити да су све четири тачке на којима је она изграђена постојала тенденција поштовања постулата обичаја и обичајних правних правила који су усвојени пре Другог светског рата. Такође се уочава да су иницијатори оптужнице покушали да уједначе критеријуме по којима би се активности оптужених подвеле под одговарајућу тачку оптужнице. Напори оптужнице међутим остају непотпуни, јер су били усмерени само према Немачкој, а изоставили су у односу на недозвољене активности Савезника (на мору, копну, ваздуху). Међутим, сама чињеница да је приступ оптужници био у великој мери концизно дефинисан у четири тачке, детаљно објашњен кроз радње извршења, довољно говори о спремности правника тог времена да се ухвате у коштац са нерешивом енигмом међународних кривичних предмета што је био поуздан показатељ да међународна заједница може наћи заједнички језик у иницирању међународних кривичних поступака.

Спорно питање односи се на пресуде. За разлику од оптужнице где је покушана стандардизација, процес пресуђивања не може се похвалити институционализацијом, јер није искључивао, нити дефинисао по којим тачкама оптужнице положај оптуженог може да се сагледа олакшавајућим или отежавајућим. Нирнбершки процес разликовао је три врсте казни: (1) смртну казну; (2) доживотну казну затвора и (3) казну затвора у одређеном временском трајању; међутим оне нису биле категоризоване у складу са оптужницом; оне су биле изведене из личних ставова представника судског већа.

1.2 Токијски поступак

Специфичност оптужнице Токијског процеса, поред његове обимности огледа се у сличним концепцијама као и у Нирнбершком поступку, превасходно због тога што се односила на руководство Јапанске владе и њених војних челника. Сама оптужница у великој мери има политички карактер са израженом дозом цинизма, што се може закључити и из њене уводне ноте да: „У протеклим годинама у овој оптужници

⁴³⁰ Ibid., 155.

унутрашња и спољна политика Јапана доминирала је и водила криминална милитаристичка клика, а таква политика била је узрок озбиљних светских проблема, агресивних ратова и велике штете интересима мирољубивих народа, као и интересима самих Јапанаца“⁴³¹

Садржина оптужнице обухватила је групе кривичних дела и то: (1) Злочине против мира (тач. 1-36); (2) Убиство (тач. 37-52); (3) Конвенционални ратни злочини и злочини против човечности (тач. 53-55).⁴³²

Поред оптужнице значајну целину представљали су и њени додаци (са секцијама), односно: Додатак А – (1) Војна агресија на Манџурију; (2) Војна агресија на остатак Кине; (3) Економска агресија на Кину и већински део Азије; (4) Метода корупције и принуде у Кини и другим окупираним територијама; (5) Опште припреме за рат; (6) Организација Јапанске политике и јавно мишљење за рат; (7) Сарадња између Јапана, Немачке и Италије, Агресија против Француске, Индокине и Тајланда; (8) Агресија против Совјетског Савеза; (9) Јапан, Сједињене Америчке Државе, Комонвелт Филипина и Британски Комонвелт Нација; (10) Јапан, Краљевство Холандије и Републике Португал;⁴³³ Додатак Б – Списак чланова Уговора које је Јапан прекршио укључујући у групу прву и другу.⁴³⁴ Додатак Ц - Списак чланова Уговора које је Јапан прекршио укључујући у групу прву.⁴³⁵ Додатак Д – Инкорпориран у групу трећу са петнаест секција.⁴³⁶ Додатак Е – Изјаве о индивидуалној одговорности за злочине прописане у Оптужници.⁴³⁷

У складу са пресудом од 4. новембра 1948. године тачке оптужнице систематизоване су на следећи начин:⁴³⁸

Тачка 1. - сви оптужени за удруживање као лидери, организатори, иницијатори или саучесници између 1. јануара 1928. и 2. септембра 1945. године у смислу војне поморске, политичке и економске доминације у Источној Азији, Пацифику, Индијском океану...суседним државама и острвима;

⁴³¹ N. Boister, R. Cryer, *Documents on the Tokyo International Military Tribunal: Charter, Indictment and Judgment*, Oxford University Press, Oxford, 2008, 16.

⁴³² Ibid., 16-34.

⁴³³ Ibid., 34-46.

⁴³⁴ Ibid., 46-55.

⁴³⁵ Ibid., 56.

⁴³⁶ Ibid., 56-62.

⁴³⁷ Ibid., 62-69.

⁴³⁸ International Military Tribunal For The Far East Judgement of 4. November 1948 Page numbers in braces refer to International Military Tribunal for the Far East, judgement od 12 November 1948, in John Pritchard and Sonia M. (eds), *The Tokyo War Crimes Trial*, Vol.22, Part A – Chapter I Establishment and Proceedings of the Tribunal, 28-30.

<https://werle.rewi.hu-berlin.de/tokio.pdf> 16.06.2019.

Тачка 2. – оптужени за заверу током истог периода над кинеским провинцијама Лианонг, Кирина, Хеилунгкианг и Јехол;

Тачка 3. – оптужени за заверу током истог периода...за вођење рата против Кине и обезбеђење доминације над Кином;

Тачка 4. – сви оптужени за заверу... за вођење агресивног рата против Сједињених Држава, Британског Комонвелта, Француске, Холандије, Кине, Португалије, Тајланда, Филипина и Савеза Совјетских Социјалистичких Република да би обезбедили комплетну доминацију Источне Азије, Пацифика, Индијског океана и суседних држава и острва;

Тачка 5. – све оптужене удружене са Немачком и Италијом... са циљем да три народа стекну потпуну доминацију целог света...;

Тачке 8-17 – сви оптужени изузев Шираторија за планирање и припрему агресивног рата против именованих земаља;

Тачка 18-26 – сви оптужени за покретање агресивног рата против именованих земаља;

Тачка 27-36 – сви оптужени за вођење агресивног рата против именованих земаља;

Тачка 37. – оптужба за заверу да убију припаднике оружаних снага и цивила САД, Филипина, Британског Комонвелта, Холандије и Тајланда покретањем незаконитог непријатељства...у супротности са III Хашком конвенцијом (1907);

Тачка 38. – оптужени за заверу да убију војнике и цивиле за покретање непријатељства у супротности са споразумом између УН и Јапана од 30. новембра 1908. године, Уговора између Британије, Француске, Јапана и САД од 13. децембра 1921. године, Пакта у Паризу од 27. августа 1928. године, и споразума о јединству Тајланда и Јапана од 12. јуна 1940. године;

Тачка 39-43 – исти оптужени за 7. и 8. децембар 1941. године за напад на Перл Харбур (тач. 39), Бехру (тач. 40), Хонг Конг (тач. 41), Шангај (тач. 42), Давао (тач. 43);

Тачка 44. – оптужени за заверу масовног убиства заробљеника и цивила;

Тачка 45-50 – оптужени за убиство разоружаних војника и цивила у Нанкингу (тач. 45), контона (тач. 46), Ханкоу (тач. 47), Чангша (тач. 48), Хенгјанг (тач. 49) и Квелин и Лиусхов (тач. 50);

Тачка 51. – оптужнице против појединаца за убиства припадника Оружаних снага Монголије и Совјетског Савеза код реке Кхалкинг 1939. године;

Тачка 52. – оптужница за убиство припадника оружаних снага Совјетског Савеза код Казанског језера у јулу и августу 1938. године;

Тачке 53-54 – акцијом свих оптужених изузев Окаве и Шираторија, под оптужницом да су у својству званичника Министарства рата и локалних званичника кампова и радних јединица често и уобичајно кршили законе и обичаје ратовања против оружаних снага, ратним затвореницима и цивилном интернираном становништву;

Тачка 55. – оптужени се терете да су безобзирно занемарили њихове законске обавезе... да предузму одговарајуће кораке да осигурају поштовање и спречавање повреда закона и обичаја рата.

Токијски процес обухватио је процесуирање 28 лица. Суштински овај поступак не разликује се много од Нирнбершког, с изузетком начина на који су изведене тачке оптужнице. Док је у Нирнбершком поступку целокупна оптужница егзистирала на четири тачке (које су детаљно дефинисале инкриминисане радње), у Токијском процесу она је обухватила 55, с тим да је свака тачка представљала и конкретно инкриминисану активност. Међутим и поред те чињенице Токијски процес ограничавао се на поједине тачке у оптужници. Сходно томе, логично је запитати се због чега се тужилаштво одлучило за могућност већег броја разлога оптужења. Разлоге је могуће потражити у многим мотивима, међутим, можда се кључни разлози могу сагледати у правној сигурности тужилаштва у смислу преиначења једне тачке у оптужници у другу сличну тачку, посебно ако су расположиви доказни материјали оскудни. У потврђивању или оспоравању овакве тврдње потребно је сагледати појединачно све процесуиране случајеве оптужених пред ИМТФЕ.

Имајући у виду чињеницу да је предратни период *Шова* (1926-1945) у Јапану био обележен жестоким превратима у којима је превагу однела милитаристичка клика, низ оптужених пред ИМТФЕ заправо је представљао целокупно руководство које се залагало за идеју коју је истакао Јосуке Мацуока.⁴³⁹ Особеност оптужнице, према томе, биће изведена из сваког појединачног случаја, фокусирајући се на основу повезаност ауторитета оптуженог са последицама које су проистекле из његових поступака.

⁴³⁹ Supra, 42.

Араки Садао је био војни официр високог ранга, а извесно време и Министар рата (1931-1934) енергични заговорник војне политике доминације и истакнути лидер војног покрета који се залагао за агресију у иностранству, подстичући ратни дух младих људи Јапана, мобилизацију јапанских материјалних ресурса за рат, говорима и контролом штампе припремајући Јапански народ за рат; укључујући и активно подршку политици коју је јапанска војска преузела у Манџурији и Јехолу с тенденцијом да те територије политички одвоји од Кине како би створила Јапанску контраверзну владу и тиме њену економију ставила под доминацију Јапана; при чему је и сам учествовао у окупацији Манџурије и Јехола – (*крив по тачкама 1 и 27*).⁴⁴⁰

Дохихара Кеџи је био генерал јапанске војске од априла 1941. године, укључен у иницирање и развој агресивног рата против Кине у Маџурији и накнадном успостављању јапанске државе Манџуко; у сарадњи са вођама војне фракције учествовао је извршењу планова да се Источна и Југоисточна Азија доведу под јапанску доминацију; непосредно је учествовао у вођењу агресивног рата против Кине и Совјетског Савеза (као генерал-пуковник генералштаба имао је контролу над језером Казањ); као командант 7. Армије од априла 1944. до априла 1945. године (Малај, Суматра, Јава и извесно време Борео) довео се у везу за убиство и мучење ратних заробљеника, укључујући и њихово збрињавање храном и лековима – (*крив по тачкама 1, 27, 29, 31, 32, 35, 36 и 54*).⁴⁴¹

Хашимото Киногиро је представљао једног од најодговорнијих завереника и пројектаната одговорних за рушење кабинета у марту и октобру 1931. године; представљао је део пројекта реализације атентата на премијера *Инукаиа* (1932); посредством публикације посветио се уништавању демократије са тенденцијом рата за проширење Јапана и апетит јапанског народа за имовином својих суседа; један је од иницијатора инцидента у *Мукадену* као изговора за заузимање Манџурије; заговорник повлачења Јапана из Друштва народа; као и заговорник јачања савеза са Немачком и Италијом и јачању оружаног потенцијала; при чему је и непосредно представљао војног команданта на терену – (*крив по тачкама 1 и 27*).⁴⁴²

⁴⁴⁰ International Military Tribunal For The Far East Judgement of 4. November 1948 Page numbers in braces refer to International Military Tribunal for the Far East, judgement od 12 November 1948, in John Pritchard and Sonia M. (eds), The Tokyo War Crimes Trial, Vol.22, Part A – Chapter I Establishment and Proceedings of the Tribunal, 558-559.

⁴⁴¹ Ibid., 559-560.

⁴⁴² Ibid., 560-561.

Хата Шунроко је представљао Министра рата (1939 – 1940) до пада кабинета *Јонаиа*, представљао је Врховног команданта експедиционих снага у Кини (1941-1944), након чега је преузео функцију Генералног инспектора војног образовања и допринео: формулацији и извршењу агресије; у Кини је утицао на владу Ванг Цхинг Веиа у Нанкингу; развио је планове за контролу Француске Индо-Кине и спроводио преговоре са Холандијом у вези са питањима која се тичу Холандске Источне Индије; фаворизовао је јапанску доминацију Источне Азије и подручја на југу; захваљујући функцији Министра рата успорио је пад *Јоноијевог* кабинета што је омогућило потпуно успостављање савеза са Немачком и виртулане тоталитарне државе у Јапану; такође је непосредно учествовао у деловању експедиционих снага у Кини –(крив је по тачкама 1, 27, 29, 31, 32 и 55).⁴⁴³

Хиранума Кичиро је представљао члана завере готово од почетка, обављао је функцију председника Привредног већа (1936-1939); потом премијера, а након тога Министара унутрашњих послова у другом и трећем кабинету *Коноиа* приликом чега је: подржао разне мере које су се појавиле пред Привредним већем а укључивале су извршење агресивних планова министарства; саветовао је цара о питањима мира и рата са западним земљама указујући на неизбежност рата; подржавао је политику доминације Јапана у Источној Азији и Јужном мору; у складу са политиком водио је рат против Кине, САД, Британског комонвелта нација, Холандијом, а од 1939. године и са СССР-ом – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31, 32 и 36).⁴⁴⁴

Хирота Коки је представљао Министра иностраних послова (1933-1936), након чега је био премијер до пада кабинета (1937), да би након тога поново био Министар иностраних послова у првом кабинету *Канојеа* (до маја 1938), када се ограничио на улогу саветника на састанцима виших државника, те је на тај начин допринео: да преко високе канцеларије утиче преко Манџурије на политички и економски живот Северне Кине под директивом Јапана; формулисао је и усвојио националну политику ширења у Источној Азији и јужним подручјима; оваквом политиком довео је до рата између Јапана и Западних сила 1941. године укључујући и агресивну политику према СССР-у (1936); захваљујући његовим напорима 1938. године усвојен је план и законодавство за мобилизацију људске моћи (силе), индустријског потенцијала и природних ресурса

⁴⁴³ Ibid., 561-562.

⁴⁴⁴ Ibid., 562-563.

ради наставка кинеског рата и за вођење даљих агресивних ратова у наредним годинама – (крив је по тачкама 1,27 и 56).⁴⁴⁵

Наоки Хошино је био Високи званичник Министарства финансија Манџукоа и Бироа за опште послове у Манџукоу (1932-1936), ступио је на функцију Заменика шефа Министарства финансија Манџукоа и Шефа сектора за опште послове одбора за националне послове Манџукоа (1936-1940), након чега је постао Министар без портфеља и Председник одбора за планирање у Јапану (1940), да би у октобру 1941. године био именован за Главног секретара у кабинету *Тоџоа*, чиме је допринео: дубоком утицају на економију Манџукоа и јапанску доминацију комерцијалног и индустријског развоја те земље; остварио је блиску сарадњу са командантом Квантушке армије и виртуелном владом Манџукоа; залагао се за опремање Јапана за наставак агресивног рата у Кини и размишљао је о рату са другим земљама које поседују имовину у Источној Азији; као енергични члан завере поред остварене добити за вођење агресивног рата, личним сукцесивним и званичним ставовима директно је учествовао у вођењу агресивних ратова – (крив је по тачкама 27, 29, 31 и 32).⁴⁴⁶

Итакаги Сеиширо је војну каријеру започео од позиције пуковника у штабу Квантуншке армије до Заменика команданта Квантуншке армије, да би од маја 1938. године био именован за Министра рата у *Канојевој* влади, а затим у кабинету *Хирануме*; након чега је обављао функцију начелника Штаба експедиционе армије усмерене према Кини (1939-1941); био је Врховни командант војске у Кореји (1941-1945); да би од априла 1945. године командовао 7. Армијом са седиштем у Сингапуру (биле су му подређене армије на Јави, Малају, Андаману, Нисобарским острвима и Борнеу), захваљујући чему је: као члан завере тежио заузимању Манџурије где је представљао једног од значајних чинилаца „Мукадинског инцидента“ као изговора за војну акцију; иницирао је лажни покрет за независност Манџурије што је резултирало успостављању марионетске државе Манџуко; такође је био активан у успостављању марионетских режима у Унутрашњој Монголији и Северној Кини у циљу приближавања територији СССР-а; креатор је фразе „Анти-комунизма“ као изговора за јапанску агресију у Северној Кини; учествовао је као кључни командант дивизије у инциденту Јапана и Кине на мосту Марка Пола; одговоран је за ширење јапанског

⁴⁴⁵ Ibid., 563-564.

⁴⁴⁶ Ibid., 565.

наоружања и јачања војног савеза Јапана са Немачком и Италијом; такође је одговоран за употребу оружане силе против СССР-а (код Казањског језера); такође је заговорник рата са Француском и Великом Британијом и учесник завере у вођењу агресивног рата против Кине, САД, Британског Комонвелта, Холандије и СССР-а; као и ратне злочине у оквиру надлежности над 7. Армијом због тога што је много хиљада заробљеника и избеглица који су држани у логорима слабо снабдевани храном, лековима, болничким материјалом и за неизмерно лоше услове у логору – (*крив је по тачкама 1, 27, 29, 31, 35 и 36*).⁴⁴⁷

Каија Окинори је са функције саветника Манџурског бироа за финансијске послове постављен за Заменика министра финансија, а потом је именован за Министра финансија у првом кабинету *Конеојеа*, затим члана комитета за развој Азије, а месец дана касније у августу 1939. године за председника Северне кинеске развојне компаније све до октобра 1941. године када је постао Министар финансија у *Тоџоовом* кабинету.⁴⁴⁸ Захваљујући свом положају *Окинари* је учествовао у: формулисању агресивне политике Јапана у финансијској, економској и индустријској припреми Јапана, а као министар у оба кабинета активно се бавио припремама за спровођење агресивних ратова у Кини и против западних сила, при чему је до изражаја долазила његова активна улога као завереника – (*крив је по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32*).⁴⁴⁹

Кидо Коичи је представљао члана царског домаћинства на положају Главног чувара Приватног печата (1930 – 1936), присталица завере која је покренула војска; министар образовања у кабинету *Каноеја*, а формирањем кабинета *Хирануме* члан кабинета који је управљао портфељом унутрашњих послова (до 1939), својим политичким ангажманом био је : умешан у комплетну војну и политичку доминацију у Кини и Јапану; залагао се за замену постојећих партија од стране једне партије у којој би *Каное* био председник, а он потпредседник, полазећи од становишта да би једнопартијски систем Јапану дао тоталитарни систем и уклонио политички отпор плановима завереника; свој утицај користио је у сарадњи са царем и са политичком кликом чиме је утицао на напредовање циљева завере; у великој мери се залагао за обезбеђење функције премијера *Тоџоа*, главног заговорника непосредног рата са

⁴⁴⁷ Ibid., 565-567.

⁴⁴⁸ Ibid., 567-568.

⁴⁴⁹ Ibid., 568.

западним властима; а његова одговорност односи се и на чињеницу да је био члан кабинета када су почињена зверства у Нанкингу – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32).⁴⁵⁰

Кимура Хаитаро је у већем делу своје каријере био ангажован на административним пословима у Министарству рата, да би од априла 1941. године био именован за заменика Министарства рата, затим за саветника Одбора за планирање и саветника Института за опште ратно истраживање, да би од августа 1944. године ступио на функцију команданта Армијске зоне у Бурми, при чему се сматра одговорним за то што је: скоро свакодневно био у контакту са Министарством рата и осталим министрима и шефовима бироа, тако да је био у позицији да буде обавештен о свим владиним одлукама и акцијама током кључних преговора са САД; знао је за планове и припреме за рат на Пацифику и Кини; давао је савете и подржавао агресивне планове; учествовао је у формулисању и развоју политике Главног штаба; одобрио је запошљавање затвореника у многим случајевима у раду који је забрањен Правилима о раду под условима који су резултирали највећим тешкоћама и смрћу хиљаду затвореника (нпр. изградња железнице Бурма-Сијам); а такође није предузео никакве дисциплинске мере нити друге кораке да спречи почињене злочине од стране трупа под његовом командом усмерене на злостављање затвореника (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31, 32, 54 и 55).⁴⁵¹

Коисо Куниаки сматра се једним од лидера мартовског инцидента 1931. године, чија је намера била рушење владе *Хамагучија* и остваривање услова за окупацију Манџурије; именован је за начелника штаба Квантушке армије (1932); а од 1944. године као премијер допринео је: припреми и предлозима планова Владе за политичку и економску организацију Манџукоа у складу са политиком завереника; доводи се у везу са војном инвазијом на Јехол и обновљене борбе у Манџурији; подржавао је и учествовао у рату са Кином, као и почетку окупације Француске Индокине и преговора којима су намеравали добити концесије и евентуално економску доминацију над Холандском источном Индијом; занемарио је своју дужност у смислу не предузимања

⁴⁵⁰ Ibid., 568-569.

⁴⁵¹ Ibid., 569-571.

никаких мера за грозоте и друге ратне злочине које су починиле јапанске трупе на сваком простору где је рат постојао – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31, 32 и 54).⁴⁵²

Матсуи Иване иако је био близак са завереницима није представљао завереника, међутим и поред чињенице да је био пензионисан 1935. године, поново је укључен у активну војну службу 1937. године као командант Шангајских експедиционих снага, односно главног команданта Централно-кинеске армијске зоне која је укључивала Шангајске експедиционе снаге и Десету армију са којима је заузео Нанкинг, због чега се сматра одговорним што је: након пада Нанкинга у граду почињен велики маскар од 13. децембра 1937. до фебруара 1938. године, кроз појединачна убиства, силовања, пљачкања и паљења од стране јапанских војника (сматра се да је силовано на хиљаде жена, а више од 100.000 људи је убијено, док је непроцењива имовина била украдена и спаљена) – а у периоду од пет до седам дана од његовог триумфалног уласка у град 17. децембра 1937. године, није учинио ништа, или скоро ништа ефикасно да ублажи ове ужасе – (крив је по тачки 55).⁴⁵³

Минами Јиро је јапански генерал који се придружио завереницима и идеологији милитаристичког Јапана, као командант Квантуншке армије (1934-1936) и гувернер Кореје сматра се одговорним због тога што је: знао за могућност „Мукединског инцидента“ а није предузео мере да спречи последице; представљао је великог заговорника повлачења Јапана из Лиге народа; залагао се за окупацију Манџурије и увођење војне администрације; такође је био заговорник да Јапан треба да преузме одбрану Манџурије и Монголије, наглашавајући да Манџурија мора бити основана као нова држава; завршио је освајање Манџурије и помагао експлоатацију Кине; такође се доводи у везу за постављање марионетске владе у Северној Кини и унутрашњој Монголији под претњом војне акције; поред тога делимично се сматра одговорним за напад на СССР и планове за такав напад – (крив је по тачкама 1 и 27).⁴⁵⁴

Муто Акира био је шеф Бироа за војне послове, али је паралелно са овом функцијом држао и мноштво других позиција од септембра 1939. до априла 1942. године, због чега се сматра да је: учествовао у планирању, припреми и вођењу

⁴⁵² Ibid., 571-572.

⁴⁵³ Ibid., 572-573.

⁴⁵⁴ Ibid., 573.

агресивних ратова од стране завереника где је имао лидерску улогу; док је био у штабу *Матсуи* знао је за зверства која је војска починила у Нанкингу; као командант Друге царске гарде у Северној Суматри био је упознат са зверствима његових трупа (ратни заробљеници и интернирана лица била су изгладњивана, занемаривана, мучена и убијана, а цивили масакрирани); од октобра 1944. године као шеф особља Штаба Јамашите на Филипинима за разлику од Нанкинга био је у позицији да утиче на политику – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32).⁴⁵⁵

Ока Такасуми је представљао адмирала јапанске морнарице, а потом шефа Бироа за поморске послове Министарства морнарице чија одговорност се огледа у томе да је: био активан члан завере током његовог мандата шефа Бироа од октобра 1940. до јула 1944. године, где је као утицајан члан Конференције за везу утицао да Јапан у великој мери агресивну политику против Кине и западних снага; такође се наглашава на основу појединих доказа да је знао или је требао знати за ратне злочине које су починили припадници морнарице против ратних заробљеника за чију добробит је његово одељење било задужено – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32).⁴⁵⁶

Ошима Хироши се истиче по томе што је био први војни аташе јапанске амбасаде у Берлину, касније унапређен у амбасадора, који се на тој функцији задржао све до 1939. године, и сходно томе доводи у везу да је: предузео максималне напоре да унапреди планове јапанске војске ступајући у директне односе са *Рибентропом* ради склапања пуног војног савеза са Немачком; као амбасадор инсистирао је на томе да се Јапан по сваку цену усклади са Немачком и Италијом против западних сила спроводећи на тај начин МИРОТА-политику (која је у супротности и против његовог министарства иностраних послова); након повратка у Токио у новинама и часописима публиковао је чланке којима подржава сарадњу са немачком амбасадом; а као један од главних завереника дословно је подржавао и промовисао циљеве главне завере иако није имао никаквог учешћа у смислу рата у Кини или Пацифику – (крив је по тачки 1.)⁴⁵⁷

Сато Кенријо је био члан Бироа за војне послове, Истражитељ одбора за планирање, укључујући и низ других дужности које су у већој или мањој мери повезане

⁴⁵⁵ Ibid., 574.

⁴⁵⁶ Ibid., 575.

⁴⁵⁷ Ibid., 575-576.

са јапанским ратом у Кини и другим земљама, такође извесно време био је на позицији начелника Сектора за војне послове у Бироу, да би ступио на дужност шефа Бироа за војне послове (1942-1944), због чега се сматра одговорним за: могућност да утиче на доношење политичких одлука у периоду од 1941. године; био је упознат са детаљним условима (третманима) према Кини што укључује укидање легитимне владе Кине и увођење марионетске државе Манџуко чији су се ресурси у великој мери користили за добробит Јапана; предвидео је да ће Јапан ступити у рат са СССР-ом; узео је учешће у вођењу агресивних ратова као командант војске; такође је био упознат са многим протестима против понашања јапанских трупа, јер су ти протести долазили у његов биро о чему се разговарало на двонедељним састанцима шефова бироа у Министарству рата – (*крив је по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32*).⁴⁵⁸

Шигемицу Мамору је био амбасадор у Кини (1931-1932); члан Већа (одбора) за манџурске послове; амбасадор у СССР-у (1936-1938); амбасадор у Великој Британији (1938-1941); по други пут амбасадор у Кини (1942-1943), међутим тек ступањем на функцију Министра иностраних послова (1943-1945) доводи се у везу са одговорношћу да није предузео одговарајуће кораке у складу са уложеним протестом од савезника где је указано на: (1) нехумано поступање према затвореницима; (2) одбијање да Заштитне снаге стално врше инспекцију свих, а не појединих заробљеничких логора; (3) одбијање да се представницима заштићених снага дозволи интервју са затвореницима без присуства јапанских сведока; (4) пропуст да пружи информације о именима и положају затвореника – (*крив је по тачкама 27, 29, 31, 32, 33, 54 и 55*).⁴⁵⁹

Шимада Шигетаро је био поморски официр, који је од тенутка приступања завери именован за Министра морнарице у кабинету *Тоџоа* до августа 1944. године, укључујући и шест месеци (фебруар-август) када је вршио функцију начелника Генералштаба морнарице, сматра се одговорним због тога што је: од формирања *Тоџоовог* кабинета па све док Западне силе нису нападнуте од стране Јапана (7. децембра 1941.) учествовао у свим одлукама завереника у планирању и покретању тог напада; такође се доводи у везу са масакрима и убиствима заробљеника који су

⁴⁵⁸ Ibid., 576-577.

⁴⁵⁹ Ibid., 577-579.

извршили чланови јапанске морнарице на острвима Тихог океана (одговорни од ранга Адмирала па на ниже) – (крив по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32).⁴⁶⁰

Ширатори Тошио представља дипломатског представника Јапана, од шефа Информативног бироа Министарства иностраних послова (1930-1933), амбасадора у Шведској (1933-1937), амбасадора у Риму (1938-1941) сматра се одговорним јер је: подржавао оснивање марионетске владе у Маџурији; давао је подршку за циљеве завере; истицао је тенденцију протеривања руског утицаја са Далеког Истока; подржавао је политику милитариста и агресивног рата; остваривао је сарадњу са *Ошимом* (тадашњим амбасадором у Берлину) инсистирајући на општем војном савезу са Немачком и Италијом; пропагандно је подржавао све предмете завереника (Јапан треба да нападне Кину и Русију, придруживање Немачкој и Италији, преузимање одлучне акције против западних сила у успостављању „новог реда“...) – (крив је по тачки 1).⁴⁶¹

Сузуки Тешчи је представљао члана Бироа за војне послове и активног члана завере, који је након формирања другог *Канојевог* кабинета постао министар без портфеља и један од саветника Општег ратног истраживачког института, након чега је именован за председника Бироа за планирање, због чега се доводи у везу да је: инсистирао на томе да је СССР апсолутни непријатељ Јапана и да је помогао у припремама које су довеле до агресивног рата; као један од организатора и шеф политичке администрације поделе Азијског одбора за развој активно је допринео експлоатацији Кине; као редовни учесник на састанцима Конференције за везу допринео је креирању агресивне политике Јапана и агресивних ратова против савезничких снага – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32).⁴⁶²

Того Шигенори је значајну улогу имао као Министар иностраних послова у кабинету *Тоџоа* (1941-1942), а касније у *Сузукијевом* кабинету 1945. године, због чега се сматра да је: учествовао у планирању и припреми за рат, полазећи од тога да је учествовао на састанцима и конференцијама кабинета где се сложио у свим усвојеним одлукама, поступао је по плановима заговорника рата у преговорима са Сједињеним

⁴⁶⁰ Ibid., 579.

⁴⁶¹ Ibid., 579-580.

⁴⁶² Ibid., 581.

Државама непосредно пре избијања рата, а након избијања рата на Пацифику сарађивао је са осталим члановима кабинета по условима који су им одговарали као и онима за вођење рата у Кини – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32).⁴⁶³

Тоџо Хидеки је представљао војног и политичког лидера, који се први пут истакао као шеф Штаба Квантуншке армије (1937), затим заменик Министра рата (1938), Министар рата (1940), а затим премијер (1941-1944), због чега се сматра одговорним за: планирање и припрему напада на СССР; помагао је у припремама и организовању напада на Манџурију; кроз низ састанака играо је важну улогу у свим аспектима мобилизације јапанског народа и економије за рат; дословно је подржавао политику освајања; све нападе је бранио тврдећи да су били легитимне мере самоодбране; у оквиру својих надлежности био је задужен за бригу о ратним заробљеницима и интернираним цивилним лицима на простору рата и снабдевање хране, лекова, медицинских средстава; били су му добро познати поступци пред затвореницима и интернираним лицима (нпр. Батански марш смрти и изградња железнице Бурма – Сијам) о чему није тражио извештаје, нити је извршио инспекцију, нити је предузео икакве мере – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31, 32, 33 и 54).⁴⁶⁴

Умезу Јошиџиро је био командант јапанских трупа у Северној Кини (1934-1936), Заменик министра рата (1936-1938) и командант Квантуншке армије (1939-1944), због чега се сматра одговорним јер је: у северним провинцијама Кине успоставио пројапанску локалну самоуправу у складу са *Хо-Умезу* споразумом (1935) ограничавајући моћ легитимне владе Кине; одлучивао је о плановима Националне политике и Плану важних индустрија који су представљали главне изворе рата на Пацифику; одиграо је важну улогу у одбијању војске да се придружи *Угакиу* наследнику *Хироте*; такође је био упознат са околностима настанка инцидента на Мосту Марко Поло; у великој мери је допринео формулисању агресивних планова завереника; такође је био упознат са плановима *Тоџоа* о припреми напада на СССР и инсталацију у унутрашњој Монголији; интензивирао је експлоатацију Манџукоа и припремао окупацију на совјетску територију – (крив је по тачкама 1, 27, 29, 31 и 32).⁴⁶⁵

⁴⁶³ Ibid., 581-582.

⁴⁶⁴ Ibid., 582-584.

⁴⁶⁵ Ibid., 585-586.

Оптужнице су такође поднете против *Јосуке Матсуокоа* и *Осами Наганоа* који због природе болести нису били присутни суђењу (*убрзо након тога су преминули*) и *Шумеи Окаваеа* који такође није био присутан - констатовано је његово *душевно обољење*, због чега је након суђења ослобођен.⁴⁶⁶

Оптужница у Токијском поступку и поред чињенице да је обухватала 55 тачака, на основу представљених случајева указује на ограничење по тачкама 1, 27, 29, 31, 32, 33, 54 и 55, што директно указује на то да је фокус целокупног поступка био усмерен на: удружење ради вршења агресивног рата; на вођењу агресивног рата; кршењу закона и обичаја ратовања у односу на затворена и интернирана лица, као и објективној (командној) одговорности. У већини случајева покренутих на основу ове оптужнице, може се приметити постојање уопштених констатација са ограничавајућим описом радњи извршења, где се примарно одговорност оптуженог везивала за одредбу чл. 55, наглашавајући статус оптуженог и његове могућности, које није искористио на адекватан начин. Имајући у виду да је концепт „објективне одговорности“ имплементиран накнадно у процесу успостављања судског механизма остаје спорно питање за правника тог доба, али исто тако и савремених правника како да дефинишу све елементе овог облика одговорности.

Пресуде изречене оптуженима у Токијском процесу не могу се карактерисати објективним, јер као и у Нирнбершком процесу изостављени су минимални стандарди по којима би се сагледали олакшавајуће и отежавајуће околности у оквиру нормативних минимума и максимума. Казне су биле у потпуности исте као и у Нирнбершком поступку – такође подређене субјективним импресијама судских већа, фаворизовањем инквизиторских ставова тужилаштва и маргинализацијом одбране.

⁴⁶⁶ Ibid., 586.

2. Поступци пред *ad hoc* судовима педесет година касније

Међународни кривични судови формирани педесет година након Токијског и Нирнбершког процеса могу се дефинисати као облик политизације и злоупотребе међународног права у корист неоколонијалистичких претензија. Прикривање агресије, из које је произилазила одговорност њених чинилаца извршена је стављањем у први план новог кривичног дела које је требало да га засени, а то је „геноцид“. Све државе које су вршиле притисак или на било који начин биле умешане у експеримент „глобализације“ општих вредности тзв. „просвећених народа“ на подручју афричког континента и на Балканском полуострву избегли су одговорност за агресију. Они су на перфидан начин уз различиту логистичку подршку, директну или индиректну, побудили субверзивне механизме унутар држава на овим поднебљима и направили деструкцију. Прилагођавајући појмове повреде међународног хуманитарног права механизму тзв. „међународног кривичног правосуђа“ ови субјекти искривили су и суштинско значење овог термина. Рафаел Лемкин, пољски правник који је иницирао „кованицу“ речи Геноцид, како Вилијам Шабас наглашава, од „две речи, *genos* што значи раса, нација или племе у старогрчком и *caedere*, што на латинском значи убити.“⁴⁶⁷ Запањујућа чињеница, на коју указује Марк Друмбл јесте да: „Прва међународна осуда за геноцид је донета 1990-их година на ICTR-у, конкретно осуда за Жан Пола Акајесуа (председника Руанде) и Жан Кабандуа (бившег руандског премијера) у 1998. години.“⁴⁶⁸ Поред наведеног Друмбл указује: „До сада су три злочина идентификована као геноцид: Холокауст, Руанда и Сребреница.“⁴⁶⁹ Овакве ставове потребно је додатно преиспитати. У складу са изворним тумачњем геноцида које је констатовао Лемкин, том појму у изворном смислу одговарали би догађаји који се односе на Холокауст и Руанду.

О Холокаусту је било речи у оквиру оптужнице изнете пред Нирнбергом, међутим ни један од оптужених није се теретио за геноцид, па самим тим није ни сносио одговорност за геноцид. Чињенице говоре да су злочини извршени у оквиру политике нацистичке Немачке у потпуности одговарали појму геноцида, јер су се састојали у системском уништавању (убијању) једне нације или расе (припадника

⁴⁶⁷ B.S. Brown, op. cit. 39 (Mark A. Drumbl).

⁴⁶⁸ Ibid., 39-40.

⁴⁶⁹ Ibid.

јеврејске заједнице – око 6.000.000 жена, деца и мушкараца), при чему се не може занемарити ни истребљење припадника словенске и ромске популације.

Низ чињеница о поступању лидера и администрације држава као што су Француска,⁴⁷⁰ Белгија,⁴⁷¹ Енглеска,⁴⁷² САД,⁴⁷³ па и Турска⁴⁷⁴ на простору Азијског, Афричког и Северноамеричког континента, укључујући и острва Океаније такође указује на њихово системско уништавање припадника жуте, црне, црвене, беле расе,

⁴⁷⁰ „Док је 9. мај у Француској и остатку Европе обележен Даном победе, обележавајући крај Другог светског рата, истог дана 1945. године, такође су се виделе националистичке демонстрације у Алжиру, посебно у Сетифу, које су сломиле француске колонијалне снаге, довело је до масакра између 15.000 и 45.000 Алжираца – што је изазвало „дугачки“ Алжирски рат. J. Lewis, *The Algerian War in French/Algerian Writing: Literary Sites of Memory*, University of Wales Press, Cardiff, 2018, 62.

„Према недавно декларисаним информацијама, између 1952. и 1970. године француски војници су убили око 500.000 Камерунаца – Басаса и Бамиликеса, углавном – у дунгли Француског Камеруна. Масовни покољ тадашње Војске за ослобођење Камеруна (ANLK), коју је водио извесни Мартин Сингопап, извршен је уз благослов, сад већ покојног Ахмадоу Ахидјоа, тадашњег председника Камеруна. Цела села у Бамилеке Камеруну била су спаљена од француске војске.“ M. Ayong Ayim, *Former British Southern Cameroons Journey Towards: Complete Decolonization, Independence and Sovereignty*, AuthorHouse, 2010, 221.

⁴⁷¹ „Комисија за истрагу геноцида у Руанди кривила је научнике због тога што Конго нису уврстили на своју листу геноцида двадесетог века. Веће је оптужило белгијског краља Леополда II за „смрт десет милиона људи – скоро половину целокупног становништва на територији.“ T. W. Simon, *The Laws of Genocide: Prescriptions for a Just World* PSI Reports (Praeger Security International), London, 2007, 76.

Целокупна кампања састојала се у снабдевању индустрије гума, где је Леополд II у том процесу исисавања живота из стабала гуме, убио половину становништва Конга (између 1885. и 1908. број становника је опао са двадесет на десет милиона). M. Twain, *King Leopold's Soliloquy: To the Person Sitting in Darkness*, LefWord Books, New Delhi, 2005, 10.

⁴⁷² Констатовано је да је: „Пресуда државног суда у Аустралији у којој је утврђено да је геноцид почињен током британске колонизације, али та пресуда није успела ући у јавну свест (односи се на угњетаване староседеоце – Аборицане).“ K. J. Heller, G. Simpson, *The Hidden Histories of War Crimes Trial*, Oxford University Press, Oxford, 2013, 78;

Када су дошли на обале Тасманије: „Британци су закључили да би могли прогласити власништво над том земљом и суверенитет над њеним народима...Због уништавања једноставно не можемо тачно знати колико је било велико постојеће становништво 1803. године, али најновије шпекулације указују на то да је могло обухватати 8.000 становника и да се повећавало...Иако је контакт између Британаца и становника Ван Диemenса, острва на почетку насеља био ограничен, врло брзо је био смртоносан. Како пише Линдал Раин од почетка су Британци заправо покушавали да елиминирају Аборицане убијањем родитеља, отимицом њихове деце и претварањем у белце.“ (догађаји су везани за 1820. годину). T. Lawson, *The Last Man: A British Genocide in Tasmania*, I.B. Tauris, London – New York, 2014, 4. Битно је нагласити: „Аутор идеје о геноциду, Рафаел Лемкин, који је такође у великој мери одговоран за кодификовање међународног права, укључио је случај Тасманије у своју пројектовану историју концепта.“ *Ibid.*, 9.

⁴⁷³ „Према Ворду Черчилу, некадашњем професору етничких студија на Универзитету у Колораду, смањење северноамеричке индијанске популације са више од 12 милиона у 1500. години, на једва 237.000 у 1900. години представља „огроман геноцид..., највиши трајно евидентиран“ ... Ленор Стифарм и Фил Лејн млађи, сматрају вероватним да су САД уништиле 80 до 85 процената својих Индијанаца, током првог века свог постојања и коментаришу да сигурно не може бити већег монументалног примера трајног геноцида.“ G. Lewy, *Essays on genocide and humanitarian Intervention*, The University of Utah Press, Salt Lake City, Utah, 2012, 77-78.

⁴⁷⁴ Џон С. Киракосиан истакао је следећу чињеницу: „Један телеграм који је Кемал (мисли се на Кемала Ататурка) послао министру унутрашњих послова да је број Јермена депортован из Диарбекира износио 120.000, и да ће сваки муслиман који покуша заштити Јермене бити обешен испред своје куће, а његова кућа биће спаљена... Процењено је да је 1,2 милиона Јермена (укључујући асирске, понтијске и анатолске Грке) било убијено од 1915-1918 године.“ K. Jon Heller, G. Simpson, *op.cit.* 81-82.

али они никада нису процесуирани за геноцид, а увек су се приказивали гласноговорницима о правима жртава геноцида.

Догађаји у Руанди, нису ништа друго него кулминација колонијалних притисака и вештачки изазване мржње између Тутсија и Хута, настали утицајем њихових колонијалних господара, који су се нажалост одразили на уништавање по принципу племенске припадности (између 800.000 и 1.200.000 жртава – жена, деце и мушкараца). Сходно томе, могло би се рећи да је Футамурин закључак оправдан када каже да: „Кључну улогу у геноциду није играла само неизбежна мржња, већ и државни лидери и медији, који су такође истакнути у случају Руанде.“⁴⁷⁵

Када је реч о Сребреници, многе околности у вези са тумачњем геноцида остају недоречене и нелогичне. До данашњих дана број жртава није у потпуности утврђен, а непрестано се повећава, тако да више личи на непрекидну медијску кампању и непресушни извор стварања вечите мржње и потпаљивања евентуално нових сукоба. Оно што је интересантно у случају Сребренице, јесте чињеница да међу страдалима ни у једном случају нису идентификоване жене и деца, већ искључиво мушкарци, што указује на постојање ратног злочина или злочина против човечности који су уско везани за Тешку повреду Женевских конвенција, односно Допунски протокол о ратним заробљеницима, што ни на који начин не може да се поистовети са геноцидом. Посебно питање односи се на начин идентификовања настрадалих, али исто тако и питања да ли су лица са истим личним подацима она лица која данас имају могућност остваривања основних људских права на подручју бивше Републике БиХ или неке од европских држава или САД-а. Овакве чињенице потребно је додатно проверити, а њен исход свакако се може одразити на праву слику о конкретном догађају. У том контексту потребно је преиспитати и стратишта где су погубљени припадници српске популације и могућност преношења остатака тих жртава, што захваљујући развоју модерне медицине и генеологије може поуздано да се потврди. Поред извођења доказних радњи емпиријског карактера, у контексту Сребренице, битно је указати на елементарна питања института међународног права самоодбране и самопомоћи. Самоодбрана је други израз изузетка од забране употребе силе – облик самопомоћи у међународном праву, то је норма обичајног међународног права која је кодификована у члану 51.

⁴⁷⁵ M. Futamura, *War Crimes Tribunals and Transitional Justice: The Tokyo Trial and the Nuremberg Legacy*, Routledge, New York, 2008, 48.

Повеље Уједињених нација.⁴⁷⁶ Како Бовет истиче: „право на самоодбрану доступно је само против употребе или претње силом која је деликтна...Због тога је неопходно утврдити да ли су ти други облици самопомоћи који укључују силу или претњу силом директни. Јер, ако они нису деликтни према Повељи, онда они нису употреба силе против које држава може да прибегне самоодбрани; самоодбрана против држава може бити само поништавање деликта.“⁴⁷⁷ Ако се узме у обзир чињеница коју су изнели и просарајевски извори да су: „Од почетка рата муслиманске снаге смештене у Сребреници, побиле више од 3.000 босанских Срба, војника, али и око 1.300 ненаоружаних цивила...укључујући жене, децу и старце, које је побио сребренички гарнизон били су у многим случајевима касапљени, мучени, клани, живи спаљивани или су им одсецане главе“⁴⁷⁸ не може се приписати искључиво одмазди ВРС, већ и институту самоодбране. Ако је холандски контингент мировних снага био задужен за опсервацију и демилитаризацију, односно разоружавање у сребреничкој енклави, а поводом тога није предузео никакве мере у спречавању покоља у Средњем Подрињу, односно Залазју, Братунцу, Кравици, Вољавици, Факовићима, да ли се офанзива ВРС може сматрати институтом самоодбране? Из овакве тврдње произилази и питање: да ли постоји злоупотреба међународног права, када је реч о тумачењу статуса „цивила“, посебно када су наоружани и учествују у оружаним сукобима? Захваљујући искривљености ових, и низа других чињеница све стране у сукобу могу се запитати да ли су изманипулисане, жртвоване и једноставно искоришћене као инструмент за реализацију сукоба у коме су добит имали једино лидери етничких заједница и гласноговорници о миру чији је епилог била злоупотреба војне алијансе НАТО-а.

Због тога су догађаји у Сребреници, представљали једну од главних оптужних предмета пред ИСТУ, а догађаји на простору Републике Хрватске и Аутономне покрајине Косова и Метохије додатну потпору за злоупотребу Поглавља VII Повеље Уједињених нација и изговор за оправдање агресије извршене над целокупном територијом бивше Југославије. Сходно томе, може се рећи, да сви догађаји који су се одиграли на простору бивше Југославије нису случајни, да су они заправо покушај затирања тзв. „борбе против злочина заборав“, односно страдања припадника српског

⁴⁷⁶ M. Schmitt, J. Pejic, *International Law and Armed Conflict: Exploring the Faultlines – Essays in Honour of Yoram Dinstein*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007, 162-163.

⁴⁷⁷ D.W. Bowett, *Self-Defense in International Law*, The Lawbook Exchange, Ltd-Clark-New Jersey, 2009, 11.

⁴⁷⁸ Ц. Р. Шиндлер, *Босански терор: Босна, Ал Каида и успон глобалног ишада*, друго издање, Службени гласник 2009, 191.

народа од 1940-их и пребацивање одговорности за све догађаје током 1990-их.⁴⁷⁹ 480 481
482

Педесет година након првих *ad hoc* судова међународна заједница није научила ништа: нису постављене чврсте гаранције поштовања Повеље Уједињених нација, правосуђе је подређено искључиво једном правом систему (англосаксонском), а улога оптужења и пресуђивања, делимично одбране у највећој мери била је у рукама оних истих држава које су то биле 50-их година XX века, или који су имали удела у догађајима на Балкану и подручју Западне и Централне Африке. Сходно томе, оптужнице и пресуде у случају ICTR и ICTY представљају основу у тумачењу објективности и правичности пред међународним кривичним правосуђем, а самим тим и ефикасности. Због низа изнетих тврдњи и чињеница, разматрање свих оптужница и пресуда било би опширно, због обима расположивог материјала и много већег броја предмета него што је то случај у Нирнбершком и Токијском поступку, због чега ће тежиште бити постављено само на оне случајеве који непосредно осликавају карактеристике ICTR и ICTY.

⁴⁷⁹ Не смеју се заборавити страдања у Шушњару 1941. (5.500 убијених Срба и 50 Јевреја); Гаравице 1941. код Бихаћа (12.000 убијених Срба и Јевреја); Козара и Поткозарје (где је побијено 51.750 Срба и 377 Јевреја); Гламоч, Дувно (Томиславград), Ливно, Грахово и Купрес (где је побијено укупно 8.267 Срба и 25 Јевреја). В. Лукић, *Злочини Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима 1941-45 године на простору Херцеговине*, Удружење Јасеновац – Доња Градина, Бања Лука, 2014, 20.

⁴⁸⁰ „У селу Пребиловци и његовим засеоцима Кулине, Грлић, Брдо, Ријевци, Мрвићи и Краварица живело је око 1.000 становника, Од Илиндана, 2. августа до Госпојине, 28. августа 1941. Од десеторо чељади, у просеку, погибију је избегло само једно...Угашено је 36 огњишта, из 61 породице нико није преживео...Само 174 становника Пребиловца преживела су истребљење; 5 жена, 6 дјевојака, 5 дјевојчица до 15 година и 158 мушкараца међу којима су била 23 дјечака до 15 година и само тројица рођена од 1930. до 1941.“ *Угашена огњишта: Пребиловци (Херцеговина) 1941-1945*, Е-book

⁴⁸¹ Масовна погубљења извршена су крајем јула и почетком августа 1941. На Црном језеру на реци Уни код Босанске Крупе (подигнут је споменик у знак сећања на око две хиљаде убијених Срба); покољ Срба извршен је у Цазину и у Мациним доловима на Гњиловцу, недалеко од Цазина (сахрањено је око 800 невиних жртава); код Велике Кладуше Мехино стање постало је српско гробље где је по неким проценама сахрањено око 6.000 невиних жртава...формирани су логори смрти по целој територији квислиншке НДХ и то у – Госпићу, Јадову, Сланом, Даница – Копривница, Јасеновцу, Керестинцу, Крушњици, Лепоглави, Ђакову, Сиску, Јастребарском, Цапрагу, Старој Градишки, Старом сајмишту у Земуну итд. Д. Д. Миљковић, *Страдања у Цазинској Крајини и Антифашистичка борба (1941-1945)*, АМД Систем Д.О.О. Београд, 2011, 55-74.

⁴⁸² О покољу српског становништва сведоче догађаји у Требињу, Коритска јама „Голубњача“, Капавица и Пандурица, Ржан дол, Видово поље, Гавраница, Чапљина, Габела и Љубишка, страдања у округу Мостара... С. Скоко, *Покољи херцеговачких Срба '41*, Стручна књига, Београд, 1991, 31-171.

2.1 Међународни кривични суд за бившу Југославију

Веома је тешко бити објективан када је реч о догађајима који су се одиграли на простору државе у којој сте живели, и у којој и данас живите, а посебно када припадате једној од сукобљених страна. Природа научног приступа друштвеним проблемима, међутим, је таква да од Вас захтева искључивање емоција, ако не у потпуности, онда бар у оној мери која ће бити нужна за извођење елементарних чињеница значајних за правилно закључивање о сврсисходности овог међународног кривичног суда.

На основу Ажурираног статута Међународног кривичног суда за бившу Југославију прописане су следеће тачке оптужнице: (а) тешке повреде Женевских конвенција из 1949; (б) кршење закона и обичаја ратовања; (ц) геноцид и (д) злочине против човечности.⁴⁸³ Пред ICTY покренут је поступак за 78 случајева против 134 лица, при чему нису обухваћени они случајеви у којима је планирано подизање оптужнице, али иста није подигнута, или издати налози за довођење, као и неколико случајева који

⁴⁸³ „члан 2. – Тешке повреде Женевских конвенција из 1949. – Међународни суд је надлежан да кривично гони особе које су починиле или наредиле да се почине тешке повреде Женевских конвенција од 12. августа 1949. године, односно следећа дела против особа или имовине заштићених одредбама релевантне Женевске конвенције: (а) насумично лишавање живота; (б) мучење или нечовечно поступање, укључујући биолошке експерименте; (ц) насумично наношење великих патњи или тешких повреда тела или здравља; (д) уништавање и одузимање имовине широких размера које није оправдано војном нуждом и изведено је противправно и безобзирно; (е) присиљавање ратног заробљеника или цивила да служи у снагама непријатељске силе; (ф) насумично ускраћивање права ратном заробљенику на правичан и редован судски поступак; (г) противправна депортација или премештање или противправно затварање цивила; (х) узимање цивила за таоце.

члан 3. – Кршење закона или обичаја ратовања – Међународни суд је надлежан да кривично гони особе које су прекршиле законе или обичаје ратовања. Та кршења између осталог, укључују следеће: (а) коришћење отровних или других оружја чија је сврха наношење непотребних патњи; (б) безобзирно разарање градова, насеља или села, или пустошење које није оправдано војном нуждом; (ц) нападање, или бомбардовање било којим средством, небрањених градова, села, стамбених или других објеката; (д) заузимање, уништавање или насумично оштећење верских, добротворних и образовних установа, установа намењених уметности и науци, историјских споменика и уметничких и научних дела; (е) пљачкање јавне или приватне имовине.

члан 4. – Геноцид - Међународни суд је надлежан да кривично гони особе које су починиле геноцид, како је дефинисан у ставу 2. овог члана, или било које од дела набројаних у ставу 3. овог члана.

Геноцид представља било које од следећих дела, почињено с намером да се у целисти или делимично уништи нека национална, етничка, расна или верска група као таква: (а) убијање припадника те групе; (б) наношење тешких телесних и душевних повреда припадницима те групе; (ц) смишљено наметање припадницима те групе животних услова који су срачунати да доведу до њеног потпуног или делимичног физичког уништења; (д) увођење мера којима је циљ спречавање рађања унутар те групе; (е) присилно премештање деце те групе у другу групу.

Кажњива су следећа дела: (а) геноцид; (б) удруживање ради вршења геноцида; (ц) директно и јавно подстицање на вршење геноцида; (д) покушај вршења геноцида и (е) саучесништво у геноциду.

члан 5. – Злочини против човечности – Међународни суд је надлежан да кривично гони особе одговорне за следећа кривична дела када су почињена у оружаном сукобу, било међународног или унутрашњег карактера и усмерена против цивилног становништва: (а) убиство; (б) истребљење; (ц) поробљавање; (д) депортација; (е) затварање; (ф) мучење; (г) силовање; (х) прогони на политичкој, расној и верској основи; (и) друга нехумана дела.

Ажурирани статут Међународног кривичног суда за бившу Југославију – септембар 2009

http://www.icty.org/x/file/Legal%20Library/Statute/statute_sept09_bcs.pdf 20.06.2019.

су иницирани пред Механизмом међународних кривичних судова, углавном везаних за кривична дела повреде Суда.

Ради лакшег сагледавања особености оптужнице и пресуда целокупни поступак могао би се поделити у три целине: (1) Републику Хрватску, (2) Босну и Херцеговину и (3) Аутономну покрајину Косово и Метохију.

2.1.1 Република Хрватска

На питање шта нам је чинити да бисмо живели достојно Хришћанског имена, Његова Светост Патријарх Павле је констатовао следеће: *„Престанак оружаних сукоба још није и крај рата. Прави мир почиње тек са престајањем мржње, кад и они који себе сматрају победницима, и они који се осећају побеђенима увиде да су на губитку сви, свеједно ко мање ко више. Јер, поражен је човек било на којој страни да се налазимо.“*⁴⁸⁴

Злочини започети 1940-их на подручју данашње Републике Хрватске довршени су 1990-их као пројекат мотивисан идејом НДХ о етничком чишћењу, покрштавању и прогону српског цивилног становништва. Несхватљиво је да су извршени злочини проистекли из војне акције „Олуја“ усмерени против српског цивилног становништва минимизирани, као и чињеница да су западни медији отворено стајали на страну хрватске заједнице сматрајући започету кампању прогона легитимном.

Од 1992. до 1994. године хрватски челници и снаге испланирали су и извршили разне операције како би повратили део територије на који је Република Српска Крајина полагао право, између којих и операције изведене на UNPA подручјима и суседним подручјима и то: на Миљевачком платоу у јуну 1992; у пределу Масленичког моста у северној Далмацији у јануару 1993; и у Медачком цепу у септембру 1993. године.⁴⁸⁵ Сличне операције и акције наставиле су се и 1995. године, а укључиле су између осталих, операцију „Бљесак“ у западној Славонији у мају 1995. и операцију „Љето“ на Динари у Босни и Херцеговини, недалеко од општине Книн и околних подручја од пролећа 1995. па надаље.⁴⁸⁶ У времену између јула и почетка августа 1995. хрватски челници, официри и снаге (укључујући учеснике удруженог злочиначког подухвата)

⁴⁸⁴ М. Арсенијевић, *Из дана у дан с Патријархом Павлом: 365 питања и одговора за сваки дан у години*, Посебно издање Библиотеке Очевог Дома при Верском добротворном старатељству Архиепископије београдско-карловачке, Београд, 2018, 213.

⁴⁸⁵ IT-06-90, pf. 25.

⁴⁸⁶ IT-06-90, pf. 26.

смислили су, испланирали, започели и спровели операцију „Олуја“.⁴⁸⁷ Главни део те војне операције у потпуности је започео 4. августа 1995. године ... даље активности трајале су до 15. новембра 1995. године.⁴⁸⁸ Операција етничког чишћења укључивала је организовану и сталну пљачку и уништавање цивилне имовине чији су власници и станари били Срби.⁴⁸⁹ Такво понашање није било спорадично ни ограничено, већ саставни део целе кампање, чији је циљ био протерати с тог подручја преостале Србе и/или спречити оне који су побегли да се врате, односно одвратити их од повратка.⁴⁹⁰ Стока, као што су говеда и свиње, убијана је или спаљивана у амбарима и шталама, док је вода у бунарима и водоводу намерно загађивана.⁴⁹¹ Многи српски цивили који нису побегли већ су одлучили остати на том подручју, између осталог, ненаоружани мушкарци који нису имали војни статус, старци, жене и инвалиди, противправно су убијани у операцији „Олуја“ ... о чему делимично сведоче ископавања из масовних гробница.⁴⁹² Људи су убијани из ватреног оружја док су бежали из својих кућа; по путевима су лежали разбацани лешеве; виђане су особе убијене из непосредне близине, убијане као приликом стрељања, а неки су бачени у бунаре; неки су пак умирали од последица вишеструких убодних рана.⁴⁹³ Људи су мистериозно нестали из својих кућа и насеља, а неки од њих су касније нађени мртви, док неки нису никада пронађени.⁴⁹⁴

У том периоду Анте Готовина био је командант Зборног подручја Сплит и главни оперативни командант операције „Олуја“;⁴⁹⁵ Иван Чермак био је командант Зборног места Книн, које је укључивало општине Цивљане, Ервеник, Кијево, Кистање, Книн, Надвода и Орлић... а такође као представник Владе Републике Хрватске био је у контактима са представницима међународне заједнице и медија у вези са операцијом „Олуја“;⁴⁹⁶ Младен Маркач у разним структурама власти имао је стварну контролу над свим припадницима Специјалне полиције који су учествовали у операцији „Олуја“ као и другим операцијама у вези са њом.⁴⁹⁷ У оквиру и током тих догађаја, најкасније од јула 1995. до приближно 30. септембра 1995. године Анте Готовина, Иван Чермак и Младен Маркач, делујући индивидуално и/или својим саучесништвом у удруженом

⁴⁸⁷ IT-06-90, pf. 27.

⁴⁸⁸ Ibid.

⁴⁸⁹ IT-06-90, pf. 31.

⁴⁹⁰ Ibid.

⁴⁹¹ IT-06-90, pf. 32.

⁴⁹² IT-06-90, pf. 33.

⁴⁹³ Ibid.

⁴⁹⁴ Ibid.

⁴⁹⁵ IT-06-90, pf. 3-4.

⁴⁹⁶ IT-06-90, pf. 6.

⁴⁹⁷ IT-06-90, pf. 11.

злочиначком подухвату планирали су, подстицали, наређивали, извршавали и/или помагали и подржавали планирање, припрему и/или помагали и подржавали планирање, приперму и/или извршење кривичних дела за која се терете од тачке 1 до 9 (прогони, депортација и присилно премештање, пљачкање јавне или приватне имовине, безобзирно разарање, убиство, нехумана дела и окрутно поступање).⁴⁹⁸

Од иницираних поступака издваја се и поступак против Јанка Бобетка, кога је именовано Фрањо Туђман, за начелника главног штаба у ХВ-у, располагајући свим формацијама у оквиру ХВ-а, које су биле подређене Главном штабу, а такође је представљао саветника за војна питања и саветника министра одбране Гојка Шушка.⁴⁹⁹ Јанко Бобетко имао је средишњу улогу у разради, планирању, одобравању, наређивању и/или извршењу хрватске војне акције у „Медачком цепу“ у септембру 1993. године.⁵⁰⁰

Да би се разумела целокупна ситуација на подручју Републике Хрватске потребно је указати на тзв. „Венсов план“. У фебруару 1992. године у складу са наведеним планом, Савет безбедности УН (UNPROFOR) требао је бити размештен у зони под заштитом УН (UNPA зона) у Хрватској.⁵⁰¹ UNPA зоне су била подручја Хрватске у којима су Срби чинили већину или значајну мањину становништва и у којима су напетости између две заједнице у недавној прошлости већ довеле до оружаних сукоба – биле су то четири UNPA зоне: Сектор Север, Сектор Југ, Сектор Исток и Сектор Запад.⁵⁰² Подручја у Хрватској која су остала изван подручја UNPA уопштено су се звала „ружичастим зонама“, а „Медачки цеп“ се налазио у једној таквој зони уз Сектор Југ.⁵⁰³ Године 1992. и 1993. Хрватске снаге повеле су неколико војних акција против РСК-а и то тако што су кренуле на подручје UNPA или суседних „ружичастих зона“ на Миљевачком платоу у јуну 1992. године, у околини Масленичког моста у северној Далмацији у јануару 1993. године, а у Медачком цепу у септембру 1993. године.⁵⁰⁴ Хрватски напад на Медачки цеп отпочео је гранатирањем тог подручја у раним јутарњим сатима 9. септембра 1993. године, да би око 6:00 часова, хрватске снаге из оперативне зоне Госпића, укључујући 9. гардијску бригаду, 111. домобранску пуковнију из Госпића и Ловинца, и специјалне снаге МУП-а ушле у Медачки цеп и

⁴⁹⁸ IT-06-90, pf. 36.

⁴⁹⁹ IT-02-62, pf. 6.

⁵⁰⁰ Ibid. pf. 7.

⁵⁰¹ Ibid. pf. 21.

⁵⁰² Ibid.

⁵⁰³ Ibid.

⁵⁰⁴ Ibid. pf. 22.

после два дана заузеле надзор над Довоселом, Читлуком и делом Почитеља.⁵⁰⁵ Дужност команданта зборног подручја Госпића вршио је Рахим Адеми, док је Мирко Норац био командант 9. гардијске бригаде.⁵⁰⁶ Током акције „Медачки цеп“ противправно је лишено живота најмање 100 Срба, а многи од убијених и рањених били су жене и старије особе, укључујући и најмање пет српских војника који су били заробљени и/или рањени.⁵⁰⁷ Отприлике 164 куће, 148 стаја и домаћинских зграда (помоћних објеката) уништено је паљењем и експлозивом.⁵⁰⁸ Током наведеног догађаја/времена (од 9. до 17. септембра) хрватске снаге и особе у цивилној одећи под надзором хрватских снага, пљачкали су имовину српских цивила, што је укључивало личне предмете, опрему за кућу и грађевински материјал, намештај, домаће животиње, пољопривредне машине и другу опрему.⁵⁰⁹ Јанко Бобетко је у вези наведених догађаја био оптужен за прогон, убиство, пљачкање имовине, безобзирно разарање градова, насеља или села.

Када је реч о оптужницама за које се терети српска страна, тужилаштво је иницирало знатно већи број оптужених.

У оквиру Оптужнице по којој се теретио Милан Бабић, који је имао функцију председника владе САО Крајина теретио се као и већи број представника српске заједнице ... појединачно у тзв. злочиначком удружењу које је обухватало Слободана Милошевића, Горана Хаџића, Јовицу Станишића, Франка Симатовића, познатог као „Френки“, Војислава Шешелја, генерала Благоја Аџића, генерала Ратка Младића и остале познате и непознате чланове Југословенске народне Армије (ЈНА), Српске територијалне одбране (ТО) Хрватске, Србија и Црна Гора, Локалне и Српске полицијске снаге САО Крајине, РСК општине названи као „Мартићева полиција“, „Мартићевци“, „Полиција САО Крајине“ или Милиција САО Крајине“.⁵¹⁰ Тачке оптужнице односе се на: прогон по политичкој, расној или верској основи; убиство; окрутно поступање; уништавање села и пустошење које није оправдано војном нуждом; уништавање или хотимично наношење штете институцијама посвећеним образовању или религији.⁵¹¹ На основу навода у оптужници извршено је истребљење или убиства

⁵⁰⁵ Ibid. pf. 23.

⁵⁰⁶ Ibid. pf. 24.

⁵⁰⁷ Ibid. pf. 28.

⁵⁰⁸ Ibid. pf. 29.

⁵⁰⁹ Ibid. pf. 30.

⁵¹⁰ IT-03-72, pf. 7.

⁵¹¹ IT-03-72, pf. 15.

стотине Хрвата и осталих несрба цивила извршено је у Дубици, Церовљанима, Бачину, Саборско, Пољаник, Липовица и околним засеоцима Скабрња, Надин и Бруска.⁵¹²

Слободан Милошевић у контексту Републике Хрватске терети се по 32 тачке оптужнице, где му се приписује да је делујући сам или у договору с другим учесницима удруженог злочиначког подухвата, учествовао у удруженом злочиначком подухвату у смислу да је давао упутства и пружао помоћ политичком руководству САО, СБЗС, САО Западна Славонија, САО Крајина и РСК у преузимању власти на тим подручјима и касније присилном уклањању хрватског и несрпског становништва.⁵¹³ Такође, пружао је финансијску, материјалну и логистичку подршку регуларним и нерегуларним војним снагама неопходним за преузимање властима тим подручјима и касније присилно уклањање хрватског и другог несрпског становништва.⁵¹⁴

Горан Хацић терети се за 14 тачака оптужнице у предмету IT-04-75 (прогон; истребљење и убиство; затварање, мучење, нехумана дела и окрутност поступање; депортацију и присилно премештање; безбзирно разарање, пљачка јавне или приватне имовине). У смислу наведене оптужнице, поред наведених тачака, истиче се истребљење или убиство Хрвата и других несрба, укључујући жене и старије особе у Даљу, Даљ Планини, Ердуту, Ердут Планини, Клиси, Ловасу, Грабовици и Вуковару у Хрватској, као што је детаљно описано у параграфима од 23 до 38.⁵¹⁵

Јовица Станишић и Франко Симатовић терете се за пет тачака оптужнице у предмету IT-03-69 (прогон; убиство; депортацију и нехумана дела - присилно премештање), превасходно када је реч о Републици Хрватској нагласак је постављен на април 1991. годину или приближно у то време када су помагали да се отвори центар за обуку у Голубићу код Книна у САО Крајини, Република Хрватска, где су организовали, снабдевали, финансирали и подржавали обуку доле дефинисаних „српских снага“ од стране припадника ДБ Републике Србије и руководили њом, да би касније у деловима Хрватске и БиХ који су били под српском контролом били отворени додатни центри за обуку.⁵¹⁶ Овај поступак је тренутно поновљен и налази се пред Механизмом међународних кривичних судова.

Војислав Шешељ терети се за 14 тачака оптужнице у предмету IT-03-69 које се истовремено односе на територију Републике БиХ и Републику Хрватску, а посебно у

⁵¹² Ibid.

⁵¹³ IT – 02-54, pf. 26 a.

⁵¹⁴ IT – 02-54, pf. 26 b.

⁵¹⁵ IT – 04-75, pf. 21 a.

⁵¹⁶ IT – 03-69, pf. 3.

вези са тачкама од 2 до 4 за убиство. Он се повезује са деловањем САО СБЗС – Вуковар, од 19. новембра 1991. године односно деловањем добровољаца које је регрутовао и/или подстрекао, а који су наводно од 800 ратних заробљеника, које ЈНА требала да пребаци у затворски објект у Сремској Митровици, издвојила одређен број појединаца и убила, а након тога њихова тела пребацили на пољопривредно добро Овчара.⁵¹⁷ За догађаје у Вуковару и пољопривредном газдинству Овчаре приписује се одговорност 1. гардијској моторизованој бригади која је била кључни саставни део Оперативне групе ЈНА Југ, која је била под командом пуковника Милета Мркшића, а коме је био подређен мајор Веселин Шљиванчанин, који је имао директну оперативну команду над снагама ЈНА на самом подручју града (био је задужен за сигурност у Гардијској бригади и командовао је батаљоном војне полиције у оквиру те бригаде), док је други део бригаде имао активну улогу у опсади и заузимању града, односно специјална јединица пешадије под командом капетана Мирослава Радића.⁵¹⁸ Такође у вези наведених догађаја терети се и Славко Докмановић, председник општине Вуковар, који је на основу оптужнице који је наводно помагао или на други начин учествовао у овим догађајима.⁵¹⁹

Генерал Ратко Младић када је реч о оптужници која се може односити на Републику Хрватску, не може ни у ком контексту да се доведе у везу изузев, ако се по било ком основу доведе у одговорност због чињенице да је од 3. јула 1991. до 24. априла 1992. године његова војна обавеза као официра ЈНА била везана за подручје Книна, а након априла 1992. године његова ингеренција односи се на подручје Републике БиХ.⁵²⁰

Милан Мартић терети се по 19 тачака оптужнице у предмету IT-95-11, где се у смислу Прогона, односно истребљења или убистава терети за простор Дубице, Церовљана, Баћина, Саборског, Пољане, Липоваче и околних засеока, Шкабрња, Надина и Брушкоја;⁵²¹ као и дуготрајно и рутинско затварање у затворским објектима у Хрватској и изван ње, укључујући затвореничке логоре који су се налазили у Книну и Титовој Кореници;⁵²² такође се доводи у везу са противправним нападом на Загреб (детаљније образложено у параграфима од 50 до 52).⁵²³

⁵¹⁷ IT – 03-69, pf. 21.

⁵¹⁸ IT – 95-13 a, pf. 6.

⁵¹⁹ Ibid. pf. 10.

⁵²⁰ IT – 09-92, pf. 2.

⁵²¹ IT – 95-11, pf. 23 a.

⁵²² Ibid., pf. 23 b.

⁵²³ Ibid., pf. 23 e.

Поред наведених случајева ICTY иницирао је случај Миодрага Јокића због противправног гранатирања Дубровника (обједињеног у 6 тачака оптужнице за убиство; окрутно поступање, нападе на цивиле; неоправдано пустошење и противправни напад на цивилне објекте укључујући и објекте и установе намењене религији, добротворним сврхама и образовању, уметности и науци, историјским споменицима и уметничким и научним делима).⁵²⁴

На основу изведених случајева и на хрватској и на српској страни уочавају се одређене разлике. И поред тога што су истакнуте тенденције Хрватске популације за остваривање вишедеценијске идеологије НДХ (покрштавањем, егзекуцијом и егзодусом) тачке оптужнице обично су минимизирани и свођене на злочине против човечности и ратне злочине, кроз избегавање елементарног геноцида, што је у предмету Анте Готовина и др. непосредно указано кроз изношење чињеница да су вршене медијске и пропагандне припреме злочиначког плана усмерене на целокупну Српску популацију. Чињеница да су оптужени Анте Готовина, Младен Маркач и Иван Чермак ослобођени свих тачака оптужница, упућује на то да је ICTY *de facto* и *de jure* оправдава етничко чишћење и прогон преко 250.000 Срба. Да је у конкретном случају другостепена пресуда уместо ослобађајуће, када је реч о Готовини и Маркачу, била потврђена пресуда о времену које су провели у притвору, могло би се говорити о привидној правичности. Такође када је реч о догађајима у „Медачком цепу“, чињеница да је Јанко Бобетко преминуо, оправдава обуставу даљег поступка, међутим ако се узме у обзир да су Рахим Адеми и Мирко Норац представљали битне чиниоце у реализацији злочина на подручју Медачког цепа, поставља се питање због чега су уместо осуде пред ICTY предати у надлежност националног суда Републике Хрватске. Из овог питања произилази још једно питање: да ли ће национални суд Хрватске бити доследан правичности и истини и донети осуђујућу пресуду или ће овај поступак изједначити са националним циљевима Републике Хрватске и донети ослобађајућу пресуду? Исход овог поступка указаће на суштински разлог због којег је ICTY своју надлежност уступио националном суду Републике Хрватске. Оно што је, такође битно нагласити, јесте због чега тужилаштво пред ICTY није покренуло истрагу и због чега није

⁵²⁴ IT – 95-11, pf. 10-23.

процесуиран ни један од челника Владе ХДЗ, што подразумева њихове министре, али исто тако и председника Фрању Туђмана.

Управо у овој сугестији уочава се разлика између оптужница које се односе на припаднике хрватске и српске заједнице. Тужилаштво је у оптужници која се односи на припаднике српске популације инсистирало на што више повреда међународног права, што је постизано кроз учестало повећање броја тачака у оптужници. Ажурност Тужилаштва, када је реч о статусу оптужених покривала је све сфере тзв. „објективне“ односно „командне одговорности“ (од политичких функција председника општине, до председника Републике; односно у војној хијерархији од носиоца оперативног нивоа обуке и командовања до стратешког нивоа командовања и предузимању активности на терену). Окончање ових поступака реализовало се или кроз изрицање најоштрих судских пресуда, или обуставом поступка због смрти оптужених, са изузетком предмета Станишић и Симатовић, у коме је захтевано понављање кривичног поступка.

Поред изнетих разлика оно што је заједничко за кривичне поступке против представника оба национална ентитета јесте у томе што су оптужнице биле предмет честих измена и допуна, тако да су у појединим случајевима подизане четири, па и више пута.

2.1.2 Босна и Херцеговина

Сваки оружани сукоб, а посебно грађански рат је нечист и болан, због тога што је донео страдање од доскорашњих комшија и пријатеља. Због тога, увек треба имати у виду речи Патријарха Павла, које упозоравају да: *„Не журимо са загрљајима, али да пружимо руку свакоме ко увиђа да морамо живети као људи, кад нисмо могли као браћа.“*⁵²⁵

Сукоби између Срба, Хрвата и Муслимана, нису били само последица њиховог неслагања већ и последица континуираног спољашњег утицаја који је уместо помирења додатно пооштравао те сукобе. После више година све веће умешаности, западна – одређеније, америчка – озбиљна интервенција у босанском сукобу наступила је у лето 1995. и донела политички преокрет, јер Клинтонова администрација поклонила је босанском цихаду победу за преговарачким столом.⁵²⁶ Колико су се заоштравале тензије између сукобљених страна Шиндлер описује на следећи начин: „Упркос труду

⁵²⁵ М. Арсенијевић, *op. cit.* 174.

⁵²⁶ Ц. Р. Шиндлер, *op. cit.* 179.

Стејт департамента хрватско-муслиманска коалиција чешће је била ствар идеје него стварности, праћена дубоком озлојеђеношћу на обе стране услед огорченог рата-унутар-рата између Армије БиХ и Хрватског вијећа одбране током 1993. Упркос чврстим наредбама из Загреба да сарађују са муслиманима, босански Хрвати су гледали на СДА с дубоким подозрењем. Оваквим сумњама није помагало понашање неких муслимана, нарочито муцахедина, према Хрватима. Мада су заједнички планови за рат против Срба напредовали, у незгодним тренуцима је долазило до инцидента.⁵²⁷

Као и у сукобима везаним за Хрватску, главна кривица тражена је у одговорности Срба, а она је испровоцирана масакрима над Србима за које су били одговорни војници и политичари повезани са СДА, али главним кривцем сматрао се Насер Орић, командант Армије БиХ у Сребреници.⁵²⁸ Злочини који су претходили догађајима у Сребреници, најбоље илуструје изјава која је шокирала већину Муслимана, када је на питање: „Шта мислите о замени Сребренице за Вогошћу?“, Изетбеговић одговорио: „Знате мени је Клинтон нудио у априлу ’93 године... да четничке снаге уђу у Сребреницу, изврше покољ пет хиљада Муслимана и тад ће бити војна интервенција.“⁵²⁹ Република БиХ показала се повољним тлом за експанзију медијског рата, у чему су послужили различити догађаји, поред Сребренице, погибија људи на пијаци у Маркалима, гранатирање Сарајева, злочини у логорима....

Сходно томе може се рећи да је медијски рат био предуслов злоупотребе међународног права, што потврђује специјални извештај САД-а о стању људских права у бившој Југославији, Тадеуш Мазовиецки, који је био веома свестан пропагандног рата и затвореног информативног круга у којем су најнеобичније тврдње циркулисале, када је 28. августа 1992. године, након медијских извештаја о логорима смрти написао: „Међу међународним медијима постоји тенденција да се нагласе најсензационалнији аспекти ситуације, чиме се појачава неповерење и напетост које пролонгирају конфликт.“⁵³⁰

Сходно чињеници да је пред ИСТУ инициран и процесуиран највећи број предмета за злочине почињене у Републици БиХ, анализа специфичности оптужница и пресуда биће ограничена, с тим да ће бити покушано свеобухватно сагледавање недозвољених активности од стране сва три национална ентитета.

⁵²⁷ Ibid., 180.

⁵²⁸ Ibid., 191.

⁵²⁹ Ibid., 196.

⁵³⁰ L. Rezdams, J. Wouners, C. Ryngaert, *International prosecutors*, Oxford University Press, Oxford, 2012, 24.

Специфичност оптужница припадника муслиманске заједнице могу се сагледати кроз предмете: Насера Орића, Муџића и др., Хаџихасновић и Кубура, Сефера Халиловића и Расима Делића.

Предмет *Насера Орића* веома је дискутабилан, јер од 6 тачака оптужнице две су брисане (пљачка јавне и приватне имовине), тако да се именовани терети за две тачке у смислу убиства и окрутног поступања и две тачке безобзирног разарања градова, насеља или села које није оправдано војном нуждом.⁵³¹ Када је 1. јула 1992. у Сребреници основано ратно председништво, Насер Орић је постао његов члан и именован за команданта Штаба ТО Сребреница.⁵³² Командна овлашћења Насера Орића проширена су почетком новембра 1992. године када је именован за команданта здружених оружаних снага подрегије Сребренице, која је покривала географско подручје неколико општина: Сребреница, Братунац, Власенице и Зворник у источној Босни.⁵³³ Од 1. јула 1992. године све јединице под командом Насера Орића преименоване су у Команду 8. оперативне групе Сребреница АБиХ, исте године био унапређен у бригадира, да би почетком 1995. године, Команда 8. Оперативне групе Сребреница постала је 28. Дивизија 2. Корупса АБиХ на чијем је челу био све до августа 1995. године.⁵³⁴ У смислу прве две тачке оптужнице он се терети за убиство и окрутно поступање према неколицини припадника српске националности у полицијској станици у Сребреници у периоду од 24. септембра 1992. до 20. марта 1993. године које су вршили припадници војне полиције под његовом командом и контролом.⁵³⁵ У контексту безобзирног разарања градова и села терети се за: напад на село Ратковићи и засеок Брађевина, Дучићи и Горњи Ратковићи (21. и 27. јуна 1992.); напад на село Факовићи и околни засеок Дивовићи (5. октобра 1992.); напад на сео Жежестица (8. августа 1992.); напад на село Бјеловац и суседни заселак Сикирићи (између 14. и 19. децембра 1992.); напад на село Кравица и два оближња села, Шљиковићи и Жежестица (7. и 8. јануара 1993.), где је уништавана имовина босанских Срба, укључујући зграде и стамбене куће.⁵³⁶

У предмету *Муџић и др.* констатоване су оптужнице против *Здравка Муџића, Хазима Делића, Есада Ланџа и Зејнила Делалића* за тешке повреде Женевских конвенција и Кршења ратних закона и обичаја извршених у Логору Челебићи. Они се

⁵³¹ IT-03-68

⁵³² Ibid., pf. 6.

⁵³³ Ibid., pf. 7.

⁵³⁴ Ibid., pf. 8-10.

⁵³⁵ Ibid., pf. 22-26.

⁵³⁶ Ibid., pf. 30-35.

терете за укупно 49 тачака оптужнице, индивидуално одређених, а усмерене на убиства притвореника: Шћепе Готовца, Жељка Милошевића, Симе Јовановића, Боже Самоуковића, извесног Миљанића, Славка Шушића; као и мучење: Момира Куљанина, Гроздане Ђећез, Спасоја Миљевића, Мирка Бабића, Мирка Ђорђевића....силовање сведокиња и коришћење различитих направа за нечовечно поступање.⁵³⁷

Предмет *Хаџихасановић и Кубура*, укључујући и *Мехмеда Алагића* односи се на активности АБиХ на подручју Централне Босне. Наредбом Енвера Хаџихасановића од 8. марта 1993. године у склопу 3. корпуса АБиХ формиране су следеће четири оперативне групе: ОГ „Лашва“ са командом у Какњу, ОГ „Запад“ са командом у Бугојну, ОГ „Босна“ са командом у Завидовићима и ОГ „Босанска крајина“ са командом у Травнику.⁵³⁸ У априлу 1993. и почетком лета 1993. јединице 3. Корпуса АБиХ предузеле су низ тешких напада на ХВО укључујући, поред осталих општине Бугојно, Бусовача, Какањ, Маглај, Нови Травник, Травник, Вареш, Витез, Завидовићи, Зеница и Жепа.⁵³⁹ У наведеним општинама током напада или после њих убијено је најмање 200 цивила, босанских Хрвата и босанских Срба, а још их је много више рањено или повређено, док су се покушали сакрити или побећи.⁵⁴⁰ Именовани се терете за 7 тачака оптужнице (у смислу убиства, окрутног поступања, безобзирног разарања градова, насеља или села које није оправдано војном нуждом и пљачкањем јавне или приватне имовине и уништавање или хотимично nanoшење штете установама намењним религији).⁵⁴¹

Сефер Халиловић је представљао заменика команданта Штаба Врховне команде АБиХ и начелника Штаба Врховне команде и команданта операције „Неретва 93“.⁵⁴² Он се терети по једној тачки оптужнице и то за убиство, јер је у току операције „Неретва 93“ био обавештен да је у ноћи 8. септембра 1993. године 9. Моторизована и 10. Брдска бригада, познате по својој криминалној репутацији, убијале цивиле у потезу Грабовца.⁵⁴³ У Грабовцу је убијено укупно тридесет и три босанска Хрвата.⁵⁴⁴ Дана 14. септембра 1993. године у току наведене операције Самостални прозорски батаљон под командом Енвера Бузе напао је село Уздол, које се застоји од више малих засеока, приликом чега је убијено двадесет и девет цивила босанских Хрвата који нису били у

⁵³⁷ IT-96-21, pf. 16-37.

⁵³⁸ IT-01-47, pf. 22.

⁵³⁹ Ibid., pf. 26.

⁵⁴⁰ Ibid., pf. 27.

⁵⁴¹ Ibid., pf. 39-46.

⁵⁴² IT-01-48, pf. 1.

⁵⁴³ Ibid., pf. 16.

⁵⁴⁴ Ibid., pf. 21.

борбеној формацији, док је ухваћен и погубљен један заробљеник ХВО-а, Славко Мендеш.⁵⁴⁵

Расим Делић терети се у оптужници по предмету IT-04-83 за четири тачке које су обухватале убиство, силовање и окрутно поступање. Дана 8. јуна 1993. године Председништво БиХ донело је одлуку о реорганизацији Штаба Врховне команде Армије Републике БиХ, којом је Расим Делић постављен за команданта Главног штаба АБиХ.⁵⁴⁶ Дана 13. августа 1993. Расим Делић је наредио да се у зони одговорности 3. Корпуса АБиХ, одмах, а најкасније до 31. августа 1993. формира одред „Ел Муцахеид“, у чијем саставу су били страни добровољци, тако да је овај одред био потчињен 3. корпусу АБиХ...до 12. децембра 1995. године када је по наредби Расима Делића расформиран (први командант био је Абу Харис, а први заменик Абу Мали).⁵⁴⁷ Сматра се одговорним, јер је као командант Главног штаба, јединица 3. Корпуса АБиХ, укључујући 306. Брдску бригаду, 7. Муслиманску бригаду и муцахедине, извршио напад на село Малине у Општини Травник у јуну 1993. (убијено је 35 - 40 боснаских Хрвата и војника ХВО-а који су се предали и пешице послати у колону према селу Бикоши, где су на раскрсници ка том селу убијени од стране муцахедина који су отворили ватру на ту групу), при чему Делић није предузео никакве мере да се починиоци казне.⁵⁴⁸ Поред наведеног Расим Делић био је упознат са методима кажњавања и ликвидације одреда „Ел Муцахеид“ и њиховим активностима између 16. и 17. јула 1995. године у шифрованој акцији „Ураган“, односно „Фарз“ која се спроводила на потезу Озрен-Возућа.⁵⁴⁹ Активности одреда „Ел Муцахеид“ биле су добро познате и у злочинима логора: Каменица и Ливаде, код општине Завидовићи у јулу 1995. године; Каменица и Кестен, такође код општине Завидовићи у септембру 1995. године, укључујући и силовање три жене из Возуће у септембру 1995, такође у логору Каменица.⁵⁵⁰

Карактеристике оптужнице против припадника хрватске популације на простору БиХ могу се сагледати на примеру случајева: Брало Мирослав, Анто Фурунџија, Кордић и Черкез, Купрешкић и др., Налетић и Мартиновић.

⁵⁴⁵ Ibid., pf. 25-27.

⁵⁴⁶ IT-04-83, pf. 3.

⁵⁴⁷ Ibid., pf. 14.

⁵⁴⁸ Ibid., pf. 24-27.

⁵⁴⁹ Ibid., pf. 30-32.

⁵⁵⁰ Ibid., pf. 33-50.

Брало Мирослав је био припадник антитерористичког вода званог „Докери“, у оквиру IV Војнополицијског батаљона ХВО-а.⁵⁵¹ Терети се по 8 тачака оптужнице по предмету IT-95-17 (прогон, убиство, мучење, силовање и противправно затварање и нечовечно поступање). Након што је пуштен из затвора у Каонику прикључио се штабу „Докера“ и у раним јутарњим часовима 16. априла 1993. године заједно са Стипом Криштом, Јосипом Јикићем, Велимиром Бенићем, Фабијаном Вујицом и Златком (непознатог презимена) упали у суседно насеље Надиоци у стан муслиманске породице Саликић, где су Стипо Кришто и Јосип Јукић употребом ватреног оружја лишили живота Османа и његову супругу Рецибу, а Мирослав Брало је ножем убио њихову ћерку Мирнесу.⁵⁵² Између 16. и 30. априла 1993. године Мирослав Брало и Никица Шафрадин су 14 мушкараца, жена и деце Муслимана чланове породице Салкић и Жеремић, које су заробили на подручју Кратине након што су они побегли из својих кућа приликом напада на Ахмиће и Надиоке, одвели до једног шумовитог подручја у правцу затвора Каоник, где их је ватреним оружјем лишио живота Никица Шафрадин, а Брало је чувао стражу и спречавао њихово бекство.⁵⁵³ Такође 16. априла 1993. године приликом напада на Ахмиће, Брало и Јукић поставили су око 4 килограма експлозива у доњој цамији у Ахмићима и исту потпуно разрушили.⁵⁵⁴ Између 21. априла и 10. маја 1993. године на подручју села Кратине ухапсили су три ненаоружана мушкарца Муслимана извесног Фуада Керму, за којег се сумња да је Ибрахим Пезер и још једну особу чији идентитет није познат, које су након што су их претукли одвели у нашумовито подручје где их је убио.⁵⁵⁵ Брало је 15. маја 1993. године у штабу „Докера“ приликом испитивања сведокиње муслиманске припадности исту више пута силовао у циљу изнуде исказа и то пред непосредним старешином Антом Фурунџијом.⁵⁵⁶ Такође се терети да је у периоду од 21. августа до 10. маја 1993. године цивилне босанске муслимане присиљавао да копају ровове око села Каратине и исте користио као „живи штит“ на линијама фронта ради заштите од снајпера АБиХ.⁵⁵⁷

Анто Фурунџија био је командант „Докера“ војне полиције ХВО-а са штабом у Витезу.⁵⁵⁸ У случају Фурунџије у више наврата редигована је оптужница предмета IT-95-17/1 која је са 25 тачака сведена на три тачке по којима је оптужен (незаконито

⁵⁵¹ IT-95-17, pf. 8.

⁵⁵² Ibid., pf. 18.

⁵⁵³ Ibid., pf. 20.

⁵⁵⁴ Ibid., pf. 21.

⁵⁵⁵ Ibid., pf. 25-27..

⁵⁵⁶ Ibid., pf. 30.

⁵⁵⁷ Ibid., pf. 32-33.

⁵⁵⁸ IT-95-17/1, pf. 6.

затварање цивила, мучење и повреда личног достојанства). Око 15. маја 1993. године у штабу „Докера“ у Надиоцима испитивао сведока А прелазећи јој ножем по бутинама и стомаку, претећи да ће ставити нож у њен полни орган уколико му не каже истину.⁵⁵⁹ Поред тога сведок А и жртва Б, босански Хрват који је раније помагао породици сведока А, одведен је у другу просторију, с тим да је жртва Б претходно тешко претучена, а Фурунција је том приликом тукао обе жртве службеном палицом по стопалима, да би их при том приморао на полни однос.⁵⁶⁰

Дарио Кордић имао је утицај, овлашћења и контролу када је реч о доношењу политичких и стратешких одлука, преговарањем у име ХВО-а о прекиду ватре, издавањем наредби које су биле изричито или неизричито војне природе или значења представљајући се као пуковник ХВО-а, потпредседник или председник ХВО-а...издавао је налоге за хапшење или ослобађање утицајних Муслимана које је ХВО лишио слободе, одобравањем путовања и слободе кретања кроз разна подручја под надзором ХВО-а чији исход су били украдена или заплена возила и имовина, укључујући и преговоре о пролазу хуманитарног конвоја и возила Уједињених нација кроз разне пунктове.⁵⁶¹

Марио Черкез је био командант бригаде ХВО-а, распоређен у или око општине Витез („Витешке бригаде ХВО“) 1992. и на том положају остао је све време.⁵⁶²

Оба оптужена терете се по 44 тачке оптужнице у предмету IT-95-14 (у смислу прогона, противправног напада на цивиле и цивилне објекте, убиство, нанаошење тешких повреда, нечовечних дела и нечовечно поступање, затварање, узимање талаца и коришћење живих штитова). Противзаконити напади на цивиле и цивилне објекте били су предузимани над Муслиманским становништвом у: Бусовачи (јануар 1993), Мердани (јануар 1993), Витез (април 1993), Стари Витез (април 1993), Вечерински-Доња-Вечеринска (април 1993), Ахмићи (април 1993), Наиоци (април 1993), Пирићи (април 1993), Шантићи (април 1993), Ротиљ (април 1993), Зеница (април 1993), Нови Травник (октобар 1993), Ступни До (октобар 1993).⁵⁶³

У предмету *Купрешкић и др.* на основу 19 тачака оптужнице на простору тзв. „Лашванске долине“ у складу са предметом IT-95-16 терете се *Купрешкић Влатко, Купрешкић Мирјан, Купрешкић Зоран, Јосиповић Драго, Шантић Владимир, и Папић*

⁵⁵⁹ Ibid., pf. 13.

⁵⁶⁰ Ibid., pf. 14.

⁵⁶¹ IT-95-14/2, pf.10.

⁵⁶² Ibid., pf. 12.

⁵⁶³ Ibid., pf. 40.

Драган у смислу да су помагали у припремању априлског напада на цивиле Ахмића – Шантиће на тај начин што су: учествовали у војној обуци и наоружавали се, евакуисали цивиле босанске Хрвате ноћ пре напада, организовали војнике ХВО-а, оружје и муницију у и око села Ахмићи-Шантићи, припремали своје домове и домове својих рођака као полазна места и локације с којих је пуцано за време напада, и крили од других становника да предстоји напад.⁵⁶⁴ Зоран и Мирјан Купршкић су рано ујутру 16 априла 1993. године приликом напада на Ахмиће-Шантиће, наоружани аутоматским пушкама упали у кућу Ахмића пуцали у Насера Ахмића и његову децу Елвиса (старог 4 године) и Сејада (старог три месеца), а његову супругу Зехрдину ранили и након што су запалили кућу оставили је да изгори.⁵⁶⁵ Такође Влатко Купрешкић учествовао је у убиству Фате Пезер и рањавању њене ћерке Џенане када су покушале бекство у шуму пред налетом војника ХВО-а.⁵⁶⁶ Драго Јосиповић и Владимир Шантић су 16. априла 1993. године напали кућу Мусафера и Шухрете Пушћул док је породица, укључујући две младе ћерке била на спавању и том приликом убили Мусафера Пушћула и спалили њихов породични дом.⁵⁶⁷

Младен Налетилић (звани Тута) био је командант „Кажњеничке бојне“, специјалне јединице коју је основао отприлике у јуну 1991. године, а која се састојала од око 200 до 300 војника распоређених у неколико нижих јединица које су се називале АТГ или АТЈ (антитерористичка група или јединица) и које су имале базе у општинама Мостар, Лиштица, Широки Бријег и Љубишки, чији је главни задатак био напад на цивиле, босанске Муслимане, на подручјима под окупацијом ХВ-а и ХВО-а.⁵⁶⁸

Винко Мартиновић (звани Штела) био је командант ниже јединице у саставу КВ-а „Мрмак“, односно „Винко Шкробо“ који се поред Младена Налетића сматра водећим извршиоцем кампање против босанских Муслимана у Мостару и његовој околини.⁵⁶⁹ Они се терете за 19 тачака оптужнице по предмету IT-98-34 (у смислу прогона, противправног рада и живог штита, нечовечно поступање и хотимично лишавање живота, мучење, наношење тешких патњи, убиство, присилно премештање, разарање и пљачкање имовине). Оптужени су користили босанске Муслимане из разних затворских центара ХВО-а као живе штитове на Булевару и у Шантићевој улици у Раштанима, Стотини и на другим местима на линији фронта у општини Мостар

⁵⁶⁴ IT-95-16, pf. 9.

⁵⁶⁵ Ibid., pf. 23-27.

⁵⁶⁶ Ibid., pf. 30.

⁵⁶⁷ Ibid., pf. 32-35..

⁵⁶⁸ IT-98-34, pf. 14.

⁵⁶⁹ Ibid., pf. 10.

– поред слања на линије коришћени су за копање ровова, изградњу одбрамбених положаја врећама песка, извлачење рањених и погинулих војника ХВ-а и ХВО-а, за преношење муниције и експлозива преко линије сукоба, за потребе војних напада...⁵⁷⁰ Поред наведеног редовно су вршена премлаћивања и мучења у разним базама КВ-а у Мостару, Лиштици, Широком Бријегу и Љубишком...и у другим затворским центрима и логорима...у Љубишком и у логору Хелиодром.⁵⁷¹ Када је реч о убиству, подређени Винко Мартиновић је из логора Хелиодром одвео групу од педесетак заробљеника, међу којима је био Ненад Харманџић који је доведен у нижу јединицу КВ-а, где је премлаћиван и на крају убијен.⁵⁷² Приликом напада на села Сивиће и Дољане у општини Јабланица између 18. и 19. априла 1993. године КВ заједно са другим снагама ХВ и ХВО принудно су интернирале неколико стотина цивила, босанских Муслимана у месној основној школи, да би око 450 жена, деце и старца Сивића, односно засеока Јунузовића присилно били премештени на подручје Горњег Вакуфа под контролом АБиХ.⁵⁷³ Након заузимања Сивића и Дољана 17. априла 1993. године Младен *Налетилић* је наредио рушење свих кућа босанских Муслимана на том подручју, укључујући и разарање џамије у Сивићима, при чему су систематски пљачкане куће и имовина босанских Муслимана.⁵⁷⁴

У посебну категорију спадају оптужени *Јадранко Прлић*, *Бруно Стојић*, *Слободан Праљак*, *Миљивој Петковић*, *Валентин Ћорић* и *Берислав Пушић*, који су у тзв. „удруженом злочиначком подухвату“ почев од 18. новембра 1991. до априла 1994. године и након тога залагали за политичко и војно потчињавање, трајно уклањање и етничко чишћење босанских Муслимана и других нехрвата који су живели на оним деловима територије Републике БиХ за које се тврдило да припадају Хрватској заједници Херцег-Босни, те да је потребно припајање тих територија као дела „Велике Хрватске“.⁵⁷⁵ Њихове активности биле су усмерене на подручје општина: Прозор, Горњи Вакуф, Јабланица (Сивићи и Дољани), Мостар, Љубишка, Столац, Чапљина и Вареш, при чему су у великој мери користили Логор Хелиодром, Логор Војно, Затворски центри у Љубишки, Општински војни затвор у Дретељу и Општински војни затвор у Габели.⁵⁷⁶

⁵⁷⁰ Ibid., pf. 36-42.

⁵⁷¹ Ibid., pf. 50.

⁵⁷² Ibid., pf. 51-52.

⁵⁷³ Ibid., pf. 17.

⁵⁷⁴ Ibid., pf. 55-57.

⁵⁷⁵ IT-04-74, pf. 15.

⁵⁷⁶ Ibid., pf. 15-210.

Специфичност оптужница које се односе на припаднике Српског ентитета, огледа се у томе што се она не базира само на војној структури, већ и на политичкој, мада у појединим случајевима хијерархија и положај у вршењу власти није пресудни параметар за одређивање надлежности ИСТУ. За разлику од већине других случајева везаних за сукоб у БиХ, пресуде на основу утврђених оптужница указују на посебан третман официра ВРС, што се на извештајан начин манифестовало и на изрицање доживотних казни затвора, где се посебно истичу: Станислав Галић, Ратко Младић, Здравко Толимир, али и други нижи официри.

Станислав Галић терети се да је у својству команданта Сарајевско-романијског корпуса на дан или око 10. септембра 1992. до 10. августа 1994. године руководио кампањом снајперског деловања и гранатирања усмереног против цивилног становништва Сарајева.⁵⁷⁷ Сходно предмету IT-98-29 терети се за 7 тачака оптужнице: спровођење терора, снајперско деловање и гранатирање – што је по тврдњама тужилаштва довело до смрти и рањавања хиљаде цивила.

Посебно питање свакако је Сребреница, због које је највећи број српских официра и оптужен: Ратко Младић терети се за 11 тачака у оптужници (усмерене на геноцид, прогон на верској, расној и националној основи, истребљење, убиство, депортацију и присилно премештање, дела насиља с примарним циљем ширења терора међу цивилним становништвом, противправни напади на цивиле и узимање талаца);⁵⁷⁸ Здравко Толимир по 8 тачака оптужнице (геноцид, удружење ради вршења геноцида, истребљење, убиство, прогон, присилно премештање и депортацију);⁵⁷⁹ с посебним нагласком на геноцид који се у периоду од 11. јула 1995. до 1. новембра 1995. приписује поред Здравка Толимира и Винку Пандуревићу, Љубиши Беари, Вујадину Поповићу, Драгу Николићу, Милораду Трбићу, Љубомиру Боровчанину и другима...с намером да униште део муслиманског народа у Босни као националну, етничку или верску групу, при чему је тај део чинило муслиманско становништво источне Босне, конкретно енклаве Сребреница, Жепи и Горажда.⁵⁸⁰ У наведеној оптужници констатовано је: „Масовно и систематско убијање мушкараца Муслимана из Сребренице, ујутро 13. јула око 11:00 часова и наставило се током јула 1995, како је детаљно описано у наставку текста у: Штабу братуначке бригаде, Реке Јадар, Долине Церске, Седишта у Кравици, Школе у селу Луке у близини Тишће, Ораховцу код

⁵⁷⁷ IT-98-29, pf. 15.

⁵⁷⁸ IT-09-92.

⁵⁷⁹ IT-05-88/2.

⁵⁸⁰ Ibid., pf. 10.

Лажета, Школе у Пековцима, Бране код Петковаца, Школе у Рочеву, Школи у Кули у близини Пилице, Козлуку, Војној економији Брањево, Дому културе у Пилици, Погубљење у близини Незука...и ситуационо условљена убијања у Поточарима, Братунцу, Супермаркету у Кравици и Школи у Пековцима.⁵⁸¹ У вези са догађајима око Сребренице, оптужница је поднета и против Видоја Благојевића команданта Братуначке бригаде који се терети да је најмање до 17. јула 1995. године спроводио операције напада на муслиманску енклаву у Жепи.⁵⁸² Поред ових навода Видоје Благојевић, Драган Обреновић, Момир Николић и Драган Јокић, заједно са другим старшинама и јединицама ВРС-а и МУП-а терете се да су били чланови и свесни учесници удруженог злочиначког подухвата, чији је заједнички циљ био да: жене и децу присилно преместе из сребреничке енклаве у Кладањ, а 12. и 13. јула 1995. године заробе, притворе и по кратком поступку стрељањем побију и закопају хиљаде босанских Муслимана, мушкараца и младића од 16 до 60 година.⁵⁸³

Поред оптужница које су се односиле на војну хијерархију, одређен број оптужница односио се на управнике и чуваре затвора или сабирних центара, односно логора као што су Омарска, Кератерм и Трнопоље, за: прогон, нечовечна дела, повреде личног достојанства, убиства, мучење и окрутно поступање терете Квочка Мирослав, Прцаћ Драгољуб, Кос Милојица, Радић Млађо и Жигић Зоран.⁵⁸⁴ У контексту сличних дела терети се и Крнојелац Милорад – управник КП дома у Фочи.⁵⁸⁵

Поједини случајеви наилазили су на осуду свих страна у сукобу, као што је случај Кунарац Драгољуба и Ковач Радомира, који су одговорни за више случајева мучења и силовања на подручју Фоче.⁵⁸⁶ Један од таквих случајева односи се и на Милана Лукића, који је одговоран за низ злочина против човечности, од којих се свакако истиче догађај од 14. јуна 1992. или око тог датума, када је издао упутство да око 70 жена, деце и старијих мушкараца, босанских Муслимана, проведу ноћ у напуштеним кућама у насељу Махала у Вишеграду, да се након тога ова група преместила у кућу Јусуфа Мемића у Пионирској улици у Вишеграду... након чега је заједно са Средојем Лукићем и Миланом Сушњаром исту групу преместио у оближњу кућу Адема Омера, такође у истој улици, коју су забаракадирани, у једној просторији

⁵⁸¹ Ibid., pf. 21-22.

⁵⁸² IT-02-60, pf. 2.

⁵⁸³ Ibid., pf. 30.

⁵⁸⁴ IT-98-30/1.

⁵⁸⁵ IT-97-25.

⁵⁸⁶ IT-96-23.

поставили запаљиву направу чији је пламен захватио и људе и кућу, а они који су покушали да побегну били су усмрћени или рањени.⁵⁸⁷

За разлику од Хрватске и Муслиманске стране, у случају Српске стране оптужница се односила и на високе политичке лидере, као што су: Радован Караџић, Момчило Крајишник, Биљана Плавшић, укључујући и председника СРЈ Слободана Милошевића.

Радован Караџић је био један од оснивача Српске демократске странке БиХ (СДС) и председник СДС-а од 12. јула 1990. до 19. јула 1996. године, био је председавајући Савета за националну безбедност Српске Републике Босне и Херцеговине (касније Републике Српске – РС), такође је био члан трочланог Председништва РС од њеног формирања 12. маја 1992. године, када је изабран за председника Преседништва, такође је био председник проширеног Председништва РС, укључујући и функцију Врховног команданта оружаних снага РС све до 17. децембра 1992. године када је постао једини председник РС на којој функцији је остао приближно до 19. јула 1996. године.⁵⁸⁸ На основу предмета IT-95-5 терети се за 11 тачака оптужнице (усмерене на геноцид, прогон, истребљење, убиство, депортацију и нехумана дела, терорисање и противправни напад и узимање талаца).

Момчило Крајишник био је један од водећих чланова Српске демократске странке БиХ (СДС) и члан разних тела и одбора СДС-а, такође 12. јула 1991. године изабран је за главни одбор СДС-а, био је председник Скупштине српског народа у БиХ („скупштина босанских Срба“) од 24. октобра 1991. до новембра 1995. године и члан Савета за националну безбедност Републике босанских Срба, а од јуна 1992. до 17. децембра 1992. године члан проширеног Председништва Републике босанских Срба.⁵⁸⁹ Крајишник се на основу предмета IT-00-39 терети за 8 тачака оптужнице (усмерене на геноцид, саучесништво у геноциду, прогон, истребљење и лишење живота, депортацију и нехумана дела).

Биљана Плавшић била је један од водећих чланова СДС-а од времена његовог оснивања у БиХ, затим од 18. новембар 1990. до априла 1992. године била је члан колективног Председништва БиХ, а од 28. фебруара 1992. до 12. маја 1992. године вршилац дужности председника Српске Републике БиХ, након чега је постала члан трочланог Председништва Републике босанских Срба, а од јуна 1992. до 17. децембра

⁵⁸⁷ IT-98-32/1.

⁵⁸⁸ IT-95-5/18, pf. 1-4.

⁵⁸⁹ IT-00-39, pf. 1.

1992. године члан проширеног Председништва Републике босанских Срба.⁵⁹⁰ На основу предмета IT-00-39 односно IT-40-PT терети се по 8 тачака оптужнице (обухваћене као: геноцид, саучесништво у геноциду, прогон, истребљење, убиство, депортацију и нехумана дела).

У оквиру тачке која се односи на геноцид наглашено је следеће: „Између 1. јула 1991. и 30. децембра 1992. године Момчило Крајишник и Биљана Плавшић, делујући као појединци или у договору са Радованом Караџићем, Николом Кољевићем и другим учесницима удруженог злочиначког подухвата, планирали су, подстицали, наредили, починили или на други начин помагали и подржавали припрему или извршавање делимичног уништења националне, етничке, расне или верске групе босанских Муслимана, односно босанских Хрвата, као таквих на подручју БиХ.“⁵⁹¹

У смислу Прогона њихова улога се везује за удружени злочиначки подухват, по коме су планирали, подстицали, наредили, починили или на други начин помогли и подржавали планирање, припрему или извршење прогона босанских Муслимана, босанских Хрвата или другог несрпског становништва у следећим општинама: Бања Лука, Бијељина, Билећа, Босанска Крупа, Босански Нови, Босански Петровац, Братунац, Брчко, Чајниче, Челинац, Добој, Доњи Вакуф, Фоча, Гацко, Хацићи, Илица, Илијаш, Кључ, Калиновик, Котор Варош, Невесиње, Нови Град, Ново Сарајево, Пале, Приједор, Прњавор, Рогатица, Рудо, Сански Мост, Шипово, Соколац, Теслић, Трново, Вишеград, Власеница, Вогошћа и Зворник.⁵⁹²

Слободан Милошевић, председник СРЈ, терети се да је учествовао у удруженом злочиначком подухвату са Радованом Караџићем, Момчилом Крајишником, Биљаном Плавшић, генералом Ратком Младићем, Борисавом Јовићем, Бранком Костићем, Вељком Кадијевићем, Балгојем Аџићем, Миланом Мартићем, Јовицом Станишићем, Франком Симатовићем, Радованом Стојчићем, Војиславом Шешељем, Жељком Ражњатовићем и другим познатим и непознатим учиниоцима у периоду од 1. августа 1991. до 31. децембра 1995. године.⁵⁹³ Терети се по 29 тачака Оптужнице (усмерене на геноцид или саучесништво у геноциду, прогон, истребљење, убиство и хотимично лишавање живота, противправно затварање, мучење, хотимично наношење великих патњи и друга нехумана дела, депортацију и присилна премештања, безобзирно разарање, пљачка јавне и приватне имовине).

⁵⁹⁰ IT-00-39, pf. 2 и IT-40-PT pf. 2.

⁵⁹¹ Ibid., pf. 15.

⁵⁹² Ibid., pf. 18.

⁵⁹³ IT-02-54-T, pf. 7.

Посебно интересантан случај односи се на *Ђукић Ђорђа*, припадника главног Штаба војске босанских Срба од 19. маја 1992. године, који је у својству помоћника команданта за позадину био задужен за регулисања потреба јединица по свим питањима везаним за снабдевање, а исти се терети по две тачке оптужнице за злочин против човечности и кршење ратних закона и обичаја.⁵⁹⁴

Изнете чињенице указују на то да све стране у сукобу нису биле подвргнуте истом критеријуму приликом утврђивања тачака по којима се оптужују. На основу изнетих тврдњи појединих лидера, ICTY је у конкретном сукобу истицао улогу „жртве“ заједнице босанских Муслимана, што је потврђено највећим бројем ослобађајућих пресуда. Оптужнице подигнуте против припадника муслиманске заједнице ограничавале су се на поједине инциденте, али ни у једном тренутку није се доводило у питање „објективна“ односно „командна одговорност“ бивших официра ЈНА који су преузели функцију официра у АБиХ. У том смислу посебно се истиче улога Расима Делића, као команданта Главног Штаба АБиХ који је омогућио деловање плаћеничке јединице тзв. „Ел Мудахеид“, чији припадници ни на који начин нису сносили одговорност за злочине учињене у оквиру свог логора и изван њега учињене на штету хрватског и српског становништва. Уздржаност тужилаштва на злочине извршене од стране екстремиста једне овакве организације и блага реакција судија ICTY указује на извесну пристрасност, која се посебно манифестује у случају Насера Орића. Уместо да се терети за геноцид учињен над српским становницима села у околини Сребренице, терети се само за њихово уништавање које је супротно војним потребама. Ако се томе дода и његова улога надређеног, неразумљиво је по којем основу је Судско веће могло донети ослобађајућу пресуду. Уопштено посматрајући, сви злочини извршени од стране муслиманске заједнице на изванредан начин су минимизирани.

Када је реч о деловању ХВ и ХВО на простору БиХ, истичу се појединачни злочини извршени од стране припадника хрватске заједнице над муслиманима, стављајући акценат искључиво на војном деловању и злочинима над цивилним становништвом, али и поред смрти цивила ни у једној тачки оптужнице није констатован геноцид. Иако је постојао „удружени злочиначки подухват“ у предмету Прлић и др. тужилац ни у ком контексту није констатовао постојање елемената

⁵⁹⁴ IT-96-20-T, pf. 2-3.

удружења ради вршења геноцида или саучесништво у геноциду, иако се уочавала његова тенденција у реализацији идеје „Велике Хрватске“.

Посебно интересно питање које се прожима у свим оптужницама састоји се у томе да су тужилаштво и суд користили термине АБиХ и ХВ, односно ХВО, констатујући да је реч о „оружаним снагама“ муслиманске, односно хрватске заједнице, давајући им легитимитет држава, иако су оне формално биле у саставу СФРЈ, а једину легитимну војску ЈНА дефинисали су као организацију намењену за вршење „удруженог злочиначког подухвата“ представљајући је као противправну оружану формацију српске заједнице, а њене руководеће чиниоце одговорнима за вршење „удруженог злочиначког подухвата“. Логично је из оваквог става закључити каква ће пресуда против свих учесника сукоба бити изведена.

За разлику од оптужнице подигнуте против припадника муслиманске и хрватске заједнице, припадници српске заједнице биле су у тежем положају, јер елементи, односно тачке оптужнице нису дотицале само војни, већ и политички врх, како Републике Српске, тако и Републике Србије. Међутим, остаје нејасно, због чега се није разматрала одговорност друга два ентитета (Хрватске и БиХ), у односу на Фрању Туђмана и Алију Изетбеговића, као и њихових саветодавних тела у оквиру политичког руководства.

Стиче се утисак да је кроз оптужницу изражена тенденција да се што више припадника српске популације изведе пред суд, а његова ефикасност прикаже у најбољем светлу кроз што више изречених осуда према Србима као јединим „лошим момцима“. Ово је уједно био и први пут да Међународни кривични суд, решава питања грађанског, а не међународног оружаног сукоба. У даљем разматрању специфичности оптужница посебно место заузима и предмет Ђорђа Ђукића, чија је једина одговорност била у томе што је представљао официра задуженог за остваривање интендантске дужности према припадницима оружаних снага Републике Српске, а то не подразумева само снабдевање оружјем и муницијом, већ храном и санитетским средствима која су била у функцији како припадника оружаних снага, тако и цивилног становништва и свих заробљеника.

У поступку против Ратка Младића, којег тужилаштво и суд сматрају најодговорнијим за злочине у Сребреници, ни у једном тренутку није размотрен његов покушај да кроз три посебна састанка са официрима UNPROFOR-а задужених за контролу и демилитаризацију подручја Сребренице оствари договор о спречавању упада наоружаних муслиманских група у околна српска села. Оно што је такође

интересантно у случају Младиће јесте да се терети за прогон несрпског становништва, међутим, поставља се питање ако је женама и деци омогућио транспорт према Зеници и Тузли аутобусима, без принуде, на који начин је остварено биће овог дела. Међутим срж целокупног проблема везаног за Ратка Младића и злочин у Сребреници, односи се само на једно питање: да ли противправно лишења живота мушкараца муслиманске припадности одговара елементима геноцида или злочинима против човечности, односно ратним злочинима усмерен против заробљеника или ратних заробљеника? Уколико се не добије одговор на ово питање у сваком случају у будућности реч „геноцид“ моће без икаквих санкција, олако, да се користи за сваки случај убистава више људи.

Без обзира на прихватљивост или неприхватљивост оваких тврдњи, злочини су се десили, због чега је потребно предузети све да се они никада више не понове. Несмеју се заборавити, немогу се опростити, али треба да буду опомена шта нам се свима може десити, ако поново изгубимо разум и окренемо се насиљу.

Због тога је потребно подсетити се још једном речи Патријарха Павла: *„Ви који треба да преузмете најодговорније дужности, имајте увек на уму да ваља служити народу, а не господарити њиме, трудите се да будете представници свих људи (...), а не само ваших присталица, и немојте промену схватити као своју победу, већ само као прилику да уредите што боље и више за добро свих народа и читаве земље у којој живимо.“*⁵⁹⁵

2.1.3 Аутономна покрајна Косово и Метохија

Патријарх Павле је указао на једну битну чињеницу, везану за Косово и Метохију, а то је да: *„...ни свети кнез Лазар ни наши свети косовски преци нису изашли на Косово Поље да освајају туђе, него да бране своје; нису изашли да намећу своју веру другоме, него да бране своју веру.“*⁵⁹⁶ Оно што већина гласноговорника о светском миру тврди када је реч о Косову и Метохији, јесте да је оно синоним за страдање, међутим, ако се сагледају речи Владике Николаја Велимировића: „Косово је постало и остало

⁵⁹⁵ Ј. Јањић, *Будимо људи: живот и мисли патријарха Павла*, Новости, Београд, 2016, 377, види Апел грађанима Црне Горе, поводон настале политичке напетости у овој републици; *Наша борба*, 13. јануар 1998.

⁵⁹⁶ М. Арсенијевић, *op. cit.* 298.

светло и свечано, а не крваво и кобно“⁵⁹⁷ јер је искоришћено и злоупотребљено за циљеве светских моћника кроз страдање целокупног живља који је на њему обитавало.

Захваљујући спољним субверзивним делатностима на простору Косова и Метохије јачале су криминалне групације које су прерасле у организовану екстремистичко-терористичку организацију звану Ослободилачка војска Косова (ОВК). Систем функционисања ове организације базирао се на претњама и убиствима како српског становништва, тако и албанског становништва које није желело никакве сукобе. У циљу заштите уставом утврђеног поретка и територијалне целовитости, а пре свега безбедности својих грађана државни органи Републике Србије били су принуђени да се сукобе са наведеним терористичким покретом који је добијао финансијску, војну и инструктивну подршку појединих западних држава.

Начин на који је наведена терористичка организација функционисала може се закључити из поступака појединих вођа ове побуне.

Рамуш Харадинај (звани Смајл) у периоду од 1. марта 1998. до половине јуна 1998. године именован је за команданта ОВК, при чему је имао свеукупну команду над снагама ОВК у оперативној зони Дукађини, у западном делу Косова, која је обухватала општине: Пећ (села Баране, Бело Поље, Косурић, Лона, Доње Ново Село, Непоље, Пећ, Турјак, Захић); Дечани (Бабалоћ, Дашиновац, Дечани, Жосај, Дубрава, Глођане, Грамочел, Јуник, Лочане, Пожар, Ратиш, Рзнић); Ђаковица (Дујак, Јабланица, Пискоте, Пљанчор, Жабељ); Клина (Долац и Грабаница) и подручје канала Радоњичког језера.⁵⁹⁸

Идриз Балај био је припадник ОВК тзв. јединице „Црни орлови“, чији штаб се налазио у селу Рзнић, а број њених припадника је варирао између 40 и 100, при чему је директно био потчињен Харадинају.⁵⁹⁹

Лахи Брахимај је био припадник ОВК и био је смештен у Штабу у Јабланици, именован за заменика команданта оперативног центра Дукађини и финансијски директор Главног штаба ОВК.⁶⁰⁰

⁵⁹⁷ Н. Велимировић, *Сабрана дела Епископа Николаја у XIII књига*, Манастир Св. Николаја Соко, Шабац 2014, 305.

⁵⁹⁸ IT-04-84, pf. 2-3.

⁵⁹⁹ Ibid., pf. 9.

⁶⁰⁰ Ibid., pf. 12.

На основу оптужнице констатује се да су Харадинај, Балај и Брахимај били део удруженог злочиначког подухвата који је постојао отприлике од марта до септембра 1998. године, заједно са другим учесницима ОВК...браћа Рамуша Харадинаја, Даут Харадинај, Фрасер Харадинај, Скелзен Харадинај, као и други, међу којима су Луан Перфорфи, Крист Перворфи, Назими Брахимај, Насер Брахимај, Алуш Агусхи, Муфтар Брахимај, Пјетер Схала, Арбхор Зејнели и Азем Власи.⁶⁰¹

Харадинај је допустио снагама ОВК под својом командом и управом да успоставе систем у оквиру којег су за мету отмица, убиства, затварања и друге видове малтеретирања узимани цивили Срби, косовски Албанци и косовски Роми/Египћани, као и други цивили који су сарађивали, или се сматрало да сарађују са српским снагама или да иначе не подржавају ОВК.⁶⁰² Своју кућу је користио као оперативни центар, а остале ресурсе породице Харадинај и подршку чланова своје породице употребио је да би даље консолидовао своју власт, између осталог, у циљу остварења удруженог злочиначког подухвата, што је укључивало прогон над цивилима.⁶⁰³ Харадинај је такође контролисао затварање, пуштање на слободу или лечење цивила затворених од ОВК у оперативној зони Дукађин, укључујући затворски објект Јабланица,⁶⁰⁴ при чему је прећутно одобравао погубљење затворених лица,⁶⁰⁵ као и чињења и нечињења у оквиру кажњивих активности описаних у овој Оптужници.⁶⁰⁶

После 24. марта 1998. снаге ОВК под командом и контролом Рамуша Харадинаја организовале су војну кампању преузимања контроле над подручјем између Глођана и Дечана, конкретно над селима Дубрава, Рзнић, Ратиш и Дашиновац, како би Србе истерали из села у којима су живели, при чему су настављени и напади на избегличко насеље у Бабалоћу које је било њихова мета још од 1997. године.⁶⁰⁷ Током марта и априла 1998. године снаге ОВК, укључујући „Црне орлове“ злостављале су, тукле и на други начин третирали цивиле Србе и косовске Роми/Египћане из тих села, а многе цивиле Србе и косовске Роми/Египћане који би остали или одбили да напусте своје домове су убијали.⁶⁰⁸ У року од неколико дана после 19. априла 1998. године, снаге ОВК су с подручја под својом контролом у оперативној зони Дукађин истерале или

⁶⁰¹ Ibid., pf. 25.

⁶⁰² Ibid., pf. 28 b.

⁶⁰³ Ibid., pf. 28 d.

⁶⁰⁴ Ibid., pf. 28 j.

⁶⁰⁵ Ibid., pf. 28 l.

⁶⁰⁶ Ibid., pf. 28 m.

⁶⁰⁷ Ibid., pf. 35.

⁶⁰⁸ Ibid., pf. 36.

побиле практично све преостале српске цивиле.⁶⁰⁹ У периоду од марта до септембра 1998. године осим лица наведених у Оптужници, у општинама унутар оперативне зоне Дукађин, припадници ОВК отели су више од 60 цивила, од којих су многи потом убијени.⁶¹⁰

У априлу 1998. године, ОВК је у свом штабу у Јабланици основао импровизовани затворски центар у четвороспратној кући поред породичног имања Лахија Брахимија, на којем се налазио штаб ОВК.⁶¹¹ Затвореници су обично држани заједно, у просторији отприлике 16 квадратних метара, док су неки заробљеници гурани у подрум који је био поплављен у висини од пола метра, с тим да су затвореници добијали веома мало хране или воде, редовно премлаћивани и подвргавани другим облицима физичког малтретирања и ускраћивања лекарске помоћи, тако да је један број затвореника умро од задобијених повреда или је погубљен по наређењу оптужених.⁶¹² Дана 12. септембра 1998. године или приближно тог датума српски форензички тим је на подручју канала Радоњичког језера на простору око Глођана пронашао остатке 32 тела која су се могла идентификовати, као и два тела на путу за Душановац, на око девет километара од Глођана.⁶¹³

Од појединих догађаја издвајају се окрутна поступања и убиство које је иницирао Ибриз Балај у присуству Рамуша Харадинаја, када је 19. маја 1998. године, у затворском објекту Јабланица, након што је одсекао уво Ивану Зарићу, наредио његово убиство, као и убиство Агрона Берише и Бурима Бејитија.⁶¹⁴ Такође 25. маја 1998. године припадници ОВК отели су у селу Грабаница двојицу косовских Рома/Египћана, Уке Рексхераја и његовог зета Несрета Алијаја и погубили их у затворском објекту у Јабланици.⁶¹⁵ Дана 13. јуна 1998. године на контролном пункту ОВК на путу између Клине и Ђаковице лишили су слободе српског полицајца Ненада Ремиштара, којег су жестоко претукли палицама за бејзбол, а наредног дана када је одведен из затворског објекта у Јабланици је убијен, а његово тело није пронађено.⁶¹⁶ Између јуна и јула 1998. године припадници ОВК су довели у затворски објекат у Јабланици једну непознату особу бошњачке националности и три непознате особе црногорске националности које

⁶⁰⁹ Ibid., pf. 37.

⁶¹⁰ Ibid., pf. 38.

⁶¹¹ Ibid., pf. 41.

⁶¹² Ibid.

⁶¹³ Ibid., pf. 45.

⁶¹⁴ Ibid., pf. 47-49.

⁶¹⁵ Ibid., pf. 50.

⁶¹⁶ Ibid., pf. 53-54.

су биле затворене три дана и које су биле жестоко пребијане бејзбол палицама и убадане ножевима.⁶¹⁷ Поред наведених случајева извршено је убиство Пал Краснићија, од задобијених повреда преминуо је Скендер Кукија, тешке повреде задобио је Насер Лики...⁶¹⁸

Наведени чланови удруженог злочиначког подухвата терете се на основу предмета IT-04-84 за 6 тачака оптужнице (усмерене на окрутно поступање и мучење, као и убиство и окрутно поступање).

Фатмир Љимај био је један од команданата ОВК одговоран за подручје Лапушника и за функционисање заробљеничког логора ОВК-а у Лапушнику у општини Глоговац.⁶¹⁹

Исак Муслиу је био припадник ОВК-а и командант подручја Лапушник и заробљеничког логора Лапушник, а такође повремено је радио као стражар у истом логору.⁶²⁰

Харадин Бала био је припадник ОВК-а и командант/стражар у заробљеничком логору Лапушник.⁶²¹

Улога тројце оптужених у суштини није се разликовала од оптужнице наведене у предмету IT-04-84, Харадинај и др., међутим њихова оптужница наведена у предмету IT-03-66 била је проширена на 10 тачака, при чему је усмерена мањим делом на затварање, окрутно поступање и мучење, док је у највећем броју случаја оптужница била базирана на убиству (убијени су: Ајет Гасхија, четири српска и албанска затвореника у логору Лапушник – наведени у прилогу 2 оптужнице, десет заробљеника у близини шуме надамак логора Лапушник – наведени су у прилогу 3 оптужнице).⁶²²

О злочинима које су починили припадници ОВК у великој мери сведочи и француски пуковник Жак Огар. У периоду око 15. јуна 1999. године у штабу пуковника Огара појавила се монахиња Макарија игуманија манастира Соколица, који се налази неколико километара од Митровице, дошла је да изрази своју велику бригу за судбину монахиња манастира Девич, јужно од градића Србице, у срцу Дренице.⁶²³ Како је наведено у Изводу из Меморандума о Косову и Метохији који је Српска православна

⁶¹⁷ Ibid., pf. 55.

⁶¹⁸ Ibid., pf. 56-65.

⁶¹⁹ IT-03-66, pf. 1.

⁶²⁰ Ibid., pf. 2.

⁶²¹ Ibid., pf. 3.

⁶²² Ibid., pf. 28-36.

⁶²³ Ж. Огар, *Европа је скончала у Приштини*, Hugo & Cie, за српско издање Xenia-Metella, 2014, 58.

црква објавила 2004. године: „Током та три дана, чланови ОВК су опљачкали манастир и малтретирали монахиње и јермонаха Серафима, који је био мучен у светињи и задобио повреде зуба и вилице. Право је чудо што нико није озбиљно повређен у овом нападу а манастир није срушен (као што су то Албанци већ учинили 1941.), упркос томе што је црква била оштећена, иконе поломљене (ознака ОВК је била урезана ножем на једној од икона), а кивот Светог Јоаникија Девичког оскрнављен. Албанци су покушали да отворе гроб светог Јоаникија Девичког и намерно су поломили мермерну плочу која покрива гроб. Врло је могуће да би монахиње манастира Девич и јермонах Серафим били убијени, да помоћ није стигла у последњем тренутку са оцем Радивојем Панићем, мајком Макаријом и француским војницима, који су одмах поставили сталну стражу око манастира.“⁶²⁴

Карла дел Понте, бивши јавни тужилац у Трибуналу у Хагу, прва је обзнанила вест о ужасној трговини људским органима, које је ОВК вадила стотинама живих Срба и Рома.⁶²⁵ Та сазнања по запажању Огара могу се повезати са догађајима током јуна 1999. године, односно: „17. јуна Црвени Крст Косовске Митровице саопштава да је момак Цветко Денић, стар 37. година, нестао под необјашњивим околностима. У Вучитрну такође, Петар Поповић заувек нестаје 14. јуна. Сутрадан је ред на Ћирила Јанаћковића, затим Славољуба Балтића, који је последњи пут виђен на изласку из града...Душану Бракусу се губи сваки траг 19. јуна у Недаковцу код Вучитрна. Још један Србин, по имену Милорад Аврамовић, киднапован је 19. јуна у 8:30 на аутобуској станици, пред очима пролазника.“

Када је реч о специфичности оптужница против војно-политичког руководства СРЈ, тужилаштво ИСТУ нагласак је поставило на председника СРЈ Слободана Милошевића, укључујући непосредно и његове сараднике Милана Милутиновића, Николу Шаиновића, Драгољуба Ојданића, Небојшу Павковића, Владимира Лазаревића и Сретена Лукића, укључујући и Властимира Ђорђевића.

Слободан Милошевић поводом догађаја на простору Аутономне покрајине Косова и Метохије терети се за 5 тачака оптужнице (усмерене на: депортацију, присилно премештање, убиство и прогон).⁶²⁶

⁶²⁴ Ibid.,59.

⁶²⁵ Ibid.,87.

⁶²⁶ IT-02-54.

Милан Милутиновић је током читаве своје политичке каријере обављао бројне високе државне функције у Србији и СРЈ, укључујући дужности амбасадора СРЈ у Грчкој и министра иностраних послова СРЈ, а на положају председника Србије био је од 21. децембра 1997. до 29. децембра 2002. године.⁶²⁷

Никола Шаиновић је био активан члан Социјалистичке партије Србије (СПС) и обављао је више функција у владама Србије и СРЈ, укључујући функцију председника Владе Србије и потпредседника Владе СРЈ...дужност потпредседника Владе СРЈ обављао је од фебруара 1994. до 4. новембра 2000. године.⁶²⁸

Драгољуб Ојданић је 1992. године, као командант Ужичког корпуса ВЈ, био ангажован у војним операцијама у источној Босни у време рата у Републици БиХ...1996. године постао је заменик начелника Генералштаба ВЈ...24. новембра 1998. године, постављен је за начелника Генералштаба ВЈ, а од 15. фебруара 2000. године именован је за савезног министра одбране коју је обављао до 3. новембра 2000. године.⁶²⁹

Небојша Павковић је обављао бројне дужности у ЈНА...1994. године распоређен је у Приштински корпус оружаних снага ВЈ у Приштини, где је обављао више дужности у Штабу Команде све до 9. јануара 1998. године преузео је командовање Корпусом... дана 25. децембра 1998. године председниковим указом постављен је за команданта Треће армије и на том положају је остао до почетка 2000. године... у фебруару 2000. године именован је за начелника Генералштаба ВЈ.⁶³⁰

Владимир Лазаревић је 1998. године именован за начелника штаба Приштинског корпуса, а 25. децембра 1998. године председничким указом постављен је за команданта Приштинског корпуса, да би 28. децембра 1999. године био именован за начелника штаба Треће армије, а 13. марта 2000. године за команданта Треће армије.⁶³¹

Сретен Лукић се 1974. године запослио у сектору унутрашњих послова и обављао је разне дужности, укључујући дужност помоћника начелника за послове полиције СУП-а Београд, на коју је ступио у јануару 1992. године, након тога у мају 1998. године именован је за начелника штаба МУП-а за Косово и Метохију са чином генерал-мајора, потом је указом председника Републике Србије 12. маја 1999. године унапређен у чин генерал-потпуковника, да би после јуна 1999. године постао помоћник

⁶²⁷ IT-05-87 PT, pf. 1.

⁶²⁸ Ibid., pf. 2.

⁶²⁹ Ibid., pf. 3.

⁶³⁰ Ibid., pf. 4.

⁶³¹ Ibid., pf. 5.

начелника РЈБ и начелник Управе пограничне полиције у МУП-а у Београду, а 31. јануара 2001. године именован је за помоћника министра и начелника РЈБ и унапређен у чин генерал-пуковника.⁶³²

На основу оптужнице (која се односи на наведене) констатовано је да је овај удружени злочиначки подухват настао најкасније у октобру 1998. године и наставио се током целог периода у којем су се десили злочини наведени у тачкама од 1 до 5 ове оптужнице почев од 1. јануара 1999. године или приближно тог датума па до 20. јуна 1999. године, где су поред горе наведених били алтернативно укључене...“Снаге СРЈ и Србије“ које обухватају следеће снаге и јединице: ВЈ, укључујући Трећу Армију, нарочито Приштински корпус Треће армије, и друге јединице које су биле стално или повремено ангазоване на Косову или су на други начин учествовале у сукобу; МУП, укључујући ПП, САЈ, резервне јединице полиције, припаднике секретаријата МУП-а, ЈСО и агенте Државне безбедности (РДБ), Приштинску војну област и војно-територијалне јединице у њеном саставу, јединице цивилне одбране, јединице цивилне заштите, цивилне групе које су наоружавали ВЈ и/или МУП-а које су претворене у јединице за одбрану села и деловале под командом и биле у надлежности ВЈ и/или МУП-а, као и добровољце укључене у јединице ВЈ и/или МУП.⁶³³

Именовани се терете за 5 тачака оптужнице (усмерене на депортацију, Присилно премештање, убиство и прогон). На основу оптужнице у тачки 1. која се односи на депортацију констатовано је да је због активности горе наведених прописано у параграфу од 25 до 32 проузрокована депортација приближно 800.000 цивила косовских Албанаца, при чему је наглашено да су снаге СРЈ и Србије системски гранатирале градове и села, палиле стамбене објекте и газдинства, наносиле штету и уништавале културне и верске установе косовских Албанаца, убијали цивиле косовске Албанце и друга лица која нису активно учествовала у непријатељствима, и сексуално злостављале косовске Албанке.⁶³⁴ На основу оптужнице прописане у тачки 2 и 3 констатовано је неколико догађаја у којима су снаге СРЈ и Србије извршиле убиства, конкретно то су: село Рачак (општина Штимље) 15. јануара 1999. године, приликом чега је убијено око 45 косовских Албанаца, село Падалиште (општина Исток) 26. марта 1999. године, када је убијено око 20 косовских Албанаца, на терену затворског комплекса Дубрава из стражарница отворена је ватра на затворенике који су требали да

⁶³² Ibid., pf. 7.

⁶³³ Ibid., pf. 20.

⁶³⁴ Ibid., pf. 71.

се пребаце у затвор у Нишу 22. маја 1999. године; у селу Качаник убијено је преко стотину цивила од марта 1999. до маја 1999. године, у селу Стагово убијено је најмање 12 лица 21. маја 1999. године.⁶³⁵

Предмет *Властимира Ђорђевића* је издвојен од предмета IT-05-87 РТ, због специфичности његовог положаја, односно зато што је као помоћник министра у МУП и начелник РЈБ остваривао командно овлашћење и/или ефективну контролу над јединицама МУП-а распоређеним на Косову (укључујући ПЈП, САЈ, резервне јединице полиције, припаднике СУП, добровољце и добровољачке групе у РЈБ) и оним јединицама које су биле подређене МУП или деловале у спрези с њим, укључујући војно-територијалне јединице, јединице цивилне одбране, јединице цивилне заштите и цивилне групе које је наоружао МУП, а које су претворене у јединице за одбрану села и деловале под командом МУП-а.⁶³⁶ Наведена оптужница у потпуности се поклапа са предметом IT-05-87 РТ, Шаиновић и др. с тим што су поједине тачке оптужнице проширене.

У смислу 1. тачке оптужнице, која се односи на депортацију, Ђорђевић се терети за систематско гранатирање градова и села, паљење стамбених објеката и газдинстава, наношење штете и уништавање културних и верских установа косовских Албанаца, убијање цивила косовских Албанаца и других лица која нису активно учествовала у непријатељствима, као и сексуално злостављање косовских Албанки на следећи начин: на подручју Ораховца, 25. марта 1999. године акценат су поставили на окружење села Целина и непосредне близине села Ногавац где је извршено гранатирање села и системско пљачкање и паљење кућа, као и неколико џамија укључујући џамије у Белој Цркви, Брестовцу, Великој Круши; на подручју Призрена, 25. марта 1999. године, гранатирано је село Пиране и Ландовица, а албанци који су бежали према месту Србица су убијени или рањени, након чега су вођене офанзиве у околини Србице и села Доње Ретимље, Тетимље и Рандубрава; на подручју Србице, од 25. марта 1998. године или приближно тог датума извршен је напад гранатирањем на села Воћњак, Леочина, Кладерница, Турићевац и Избица, где је на основу оптужнице констатовано да је најмање осам жена прво сексуално злостављано, а затим убијено, а њихова тела бачена у три бунара у селу Ћирез, такође је наглашено да је 28. марта 1999. године или приближно тог датума 4.500 косовских Албанаца из ових села окупљено у селу Избица, где је од њих тражен новац, а након тога су раздвојени мушкарци од жена

⁶³⁵ Ibid., pf. 75 a, e, j, k.

⁶³⁶ IT-05-87/1, pf. 63.

и деце, након чега је велики број мушкараца убијен, а жене и деца пребачени према Клини и Таковици; на простору Суве Реке 31. марта 1999. године око 80.000 косовских Албанаца који су били расељени окупили су се у близини места Беланца, које је наредног дана гранатирано; на простору Пећи дана 27. и 28. марта 1999. године људи су били присиљавани да уђу у аутобусе или камионе којима су одвожени у Призрен, а затим ка граници са Албанијом; на простору Косовске Митровице од 25. марта 1999. или приближно тог датум, па све до половине априла 1999. године косовски Албанци присиљавани су да се прикључе конвојима који су ишли према албанској граници пролазећи кроз места Србица, Пећ, Таковица и Призрен... сличне активности спроводиле су се у Приштини, Таковици, Гњилану, Урошевцу, Качанику и Дечанима.⁶³⁷

На основу тачки 3. и 4. оптужнице, у вези Убиства констатовани су: дана 25. марта 1999. године или приближно тог датума приликом напада на село Бела Црква (општина Ораховац) приближавајући се мосту отворена је ватра на један број мештана и том приликом убијено је 12 лица, од којих су десеторо били жене и деца, а један лекар из Беле Цркве који је покушао да разговара са командантом снага које су извршиле напада убијен је из ватреног оружја као и његов нећак, а осталим мушкарцима и старијим дечама је наређено да се врате у речно корито где је на њих отворена ватра и том приликом убијено је 65 косовских Албанаца (Прилог Б); дана 25. марта 1999. године приликом напада на село Мала Круша и Велика Круша (општина Ораховац) приморали су мушкарце и дечаке да уђу у једну кућу на коју су отворили ватру из митраљеза и након тога запалили кућу где је погинуло око 105 косовских Албанаца (Прилог Ц); дана 26. марта 1999. године или приближно тог датума породица Бериша из Суве Реке заједно са три групе шире породице Бериша натерани су да уђу у један кафић, након чега је отворена ватра на људе који су се налазили унутра, а након тога убачен је експлозив приликом чега је убијено најмање 47 цивила, док су други тешко рањени (Прилог Д); дана 27. марта 1999. године или приближно тог датума у селу Избица (општина Србица) на оближњем брду и у потоку убијено је 116 мушкараца косовских Албанаца (Прилог Ф); између 1. и 2. априла 1999. године у делу града Таковица под називом Керим уништено је десетине кућа и погинуло је више од 50 лица, а у улици Милоша Глишића бр. 157 погинуло је 20 косовских Албанаца, од којих су 19 били жене и деца (Прилог Г); дана 27. априла 1999. године или приближно тог

⁶³⁷ Ibid., pf. 72 (a-m).

датума извршен је напад на села Карагојс, Ереник и Трава (општина Ђаковица), као и селима Меји, Кореници и Меји Оризе, где је по кратком поступку погубљен један број мушкараца, а око 300 лица је нестало (Прилог X); дана 2. маја 1999. године или приближно тог дана североисточно од града Вучитрна, укључујући села Скровна, Слаковице, Цецелија и Горња Судимља приликом чега је убијено 105 косовских Албанаца (Прилог И); у периоду од марта до маја 1999. године на подручју више села у општини Качаник убијено је преко стотину цивила; дана 28. марта 1999. године или око тог датума у дворишту једне куће у Подујеву лишено је најмање 14 чланова породице Бугујевци, Дурикуи и Лугалиу искључиво жене и деца (Прилог Л).⁶³⁸

Многе чињенице наведене у оптужницама када је реч о догађајима на подручју Косова и Метохије, могу се сматрати валидним, међутим у великој мери захваљујући медијском ангажману и злоупотребом емоција светске популације стварана је искривљена слика о стварним разлозима конкретног сукоба, што се такође одражавало на потребу преиспитивања основаности појединих тачака оптужница. „Свако се сећа како је маја 1999. године извесни Бил Клинтон, са својим гласноговорником Мадлен Олбрајт, правдао бомбардовање Србије тврдњом да је на Косову извршен „геноцид са више од 100.000 убијених Албанаца.“ Мање од две године касније, 2000. године, НАТО је објавио цифру од укупно 4.000 мртвих свих припадности.“⁶³⁹ Сходно томе поставља се питање стварне улоге ИСТУ.

Генерално посматрајући поступак пред ИСТУ је имао доста пропуста, о чему говоре само неки од поступака тужилаштва, али и пресуде изречене од стране Суда.

Оно што се може констатовати из представљених тачака оптужница, јесте чињеница да је тужилаштво приликом коришћења израза ОВК увек указивало на то да је реч о „оружаним снагама“, а не о злочиначком удружењу намењеном за вршење злочиначког подухвата, односно терористичкој организацији, јер њихова активност је била усмерена на стварање страха предузимањем терористичких аката према свим становницима Косова и Метохије што се није односило само на Србе, већ и на Албанце и Роме, односно Египћане. Међутим, када је реч о органима власти Републике Србије и СРЈ, уместо наглашавања атрибута „легитимности“ они су представљани носиоцима „удруженог злочиначког подухвата“ што директно указује на пристрасност у поступку.

⁶³⁸ Ibid., pf. 73 (a-1).

⁶³⁹ Ж. Огар, *op. cit.* 88.

Оно што је посебно збуњујуће када је реч о активностима актера ОВК који су оптужени, јесте: због чега је поступак против њих одуговлачен, и како је могуће да је велики број сведока у корист оптужнице под чудним околностима губио живот или нестајао? Такође како је могуће да првостепено, а затим и апелационо судско веће изрекне ослобађајуће пресуде лидерима ОВК, ако су они непосредно били присутни током извршења злочина, били су упознати са тим и нису ништа предузели – што одговара свим критеријумима института „командне одговорности“? На основу упоредних сагледавања оптужница у случају припадника ОВК и легитимних власти СРЈ, односно Републике Србије, примећује се једна аномалија у виду тачака оптужница. На примеру тачака оптужнице по којима се терете лидери ОВК уочава се коришћење уопштених констатација, базираних на елементима ноторног карактера уз евентуално коришћење оних случајева у којима је страдао мањи број људи, покушавајући на тај начин да минимизира тежину извршеног злочина. С друге стране, када је реч о активностима и примени силе од стране легитимних органа државне власти Републике Србије и СРЈ, поједини догађаји, као што је случај „Рачак“ сврстава се у групу „*magnisimum crimen*“ и поред чињенице да су о поступању припадника снага Републике Србије и СРЈ, пре почетка акције били извештени медији и међународна заједница, сама акција се предузимала против наоружаних група. У том контексту, потребно је запитати се да ли поједини људи, који су злоупотребом свог положаја, медијским фалсификовањем и прикривањем стварних околности и актера догађаја (конкретно у случају „Рачак“) требали и да ли ће одговорати за дела против Суда, а при томе да ли уопште може да буде на било којој високој функцији која заступа интересе међународне заједнице. Злоупотреба медија и извртање одређених чињеница, резултирало је осудом само једне стране у сукобу – Републике Србије, односно СРЈ.

Околности везане за нова сазнања, посебно када је реч о нелегалним операцијама и трговини са људским органима извршен од стране ОВК, инициран од стране бившег тужиоца Карле дел Понте након завршетка њеног мандата, додатно преиспитује функционалност ИСТУ-а, као и разлоге због којих они нису изведени раније. Такође, несхватљиво је да међународна заједница ћути када се у средствима јавног информисања износе тврдње да поједини члани тужилаштва ИСТУ-а, могу преузети улогу бранилаца за тзв. лидере Косова, јер у том случају доводи се у питање потпуна легитимност ИСТУ, имајући у виду да су таквим појединцима као члановима тужилаштва биле доступне многе поверљиве информације, које могу да се искористе у

неком будућем поступку. На тај начин повређено је не само питање професионалног и моралног кодекса, већ и суштине постојања једног Међународног кривичног суда.

Према наведеним чињеницама могло би се констатовати да је у случајевима везаним за Косово и Метохију, ICTY показао искључиву једностраност и пристрасност на штету припадника српског народа.

2.2 Међународни кривични суд за Руанду

На основу Резолуције Савета безбедности бр. 995. донете 8. новембра 1994. године, утврђен је Статут Међународног кривичног суда за Руанду, који прописује следеће тачке оптужнице: (а) геноцид; (б) злочин против човечности; (ц) кршење члана 3 заједничког за Женевске конвенције и II Допунски протокол.⁶⁴⁰ Пред ICTR инициран је 71 случај против 92 лица. Имајући у виду да је за догађаје у Руанди процесуиран велики број лица, као и у предметима за ICTY акценат ће бити постављен на оне случајеве који би у најбољем светлу приказали специфичност поступка.

⁶⁴⁰ „члан 2. – Геноцид – Међународни трибунал за Руанду имаће овлашћења да гони одговорне који су починили геноцид као што је дефинисано у параграфу 2. овог члана или учињеног било којег другог акта наведеног у параграфу 3. овог члана.

Геноцид значи било коју од наведених радњи учињену са намером да уништи, у потпуности или делимично, националне, етничке, расне или религијске групе као такве: (а) убијањем чланова групе; (б) изазивањем озбиљних телесних или психичких повреда члановима групе; (ц) намерно нарушавање услова живота групи рачунајући да ће допринети њеном физичком уништењу у целини или делимично; (д) наметање мера које су предвиђене како би се спречио порођај настао унутар групе; (е) принудно одвајање деце из једне групе у другу групу.

Следећа дела ће бити кажњива: (а) геноцид; (б) завера за чињење геноцида; (ц) директно и јавно подстицање на извршење геноцида; (д) покушај извршења геноцида; (е) саучесништво у геноциду.

члан 3. – Злочини против човечности – Међународни трибунал за Руанду имаће овлашћења да гони одговорне за следеће злочине који су почињени као део распрострањеног или систематског напада против било којег цивилног становништва на националном, политичком, етничком, расном или религијском нивоу: (а) убиство; (б) истребљење; (ц) поробљавање; (д) депортација; (е) затварање; (ф) тортура; (г) силовање; (х) гоњење по политичкој, расној или религијској основи; (и) остале нехумане радње.

члан 4. – Кршење члана 3 заједничког за Женевске конвенције и II Допунски протокол – Међународни трибунал за Руанду имаће овлашћења да гони одговорне за извршење или наређивање да се изврши озбиљно кршење члана 3 заједничког за Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава рата, и II Допунског протокола од 8. јуна 1977. године. Ова кршења биће укључена, али неће бити ограничена на: (а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем особа, посебно убиства, као и окрутног поступања као што су мучење, сакаћење или било који облик физичког кажњавања; (б) колективно кажњавање; (ц) узимање талаца; (д) акти тероризма; (е) повреде личног достојанства, посебно понижавање и понижавајуће поступање, силовање, присилна проституција или било који облик блудне радње; (ф) пљачка; (г) доношење пресуда и спровођење егзекуције без претходне пресуде изречене пред регуларно утврђеним судовима, пружајући све судске гаранције које су цивилизовани народи признали као неопходне; (х) претња да се изврши било које од претходних дела.

Резолуција Савета безбедности бр. 955 од 8. новембра 1994, <https://unictr.irmct.org/en/documents/02.07.2019>.

Жан Пол Акајесу „боургместре“ у Таби, терети се за убиство најмање 2.000 Тутсија у Таби између 7. априла и краја јуна 1994. године.⁶⁴¹

Он се терети на основу 15 тачака оптужнице у предмету ICTR-96-4 (усмерене на геноцид, истребљење, подстицање на вршење геноцида, убиство, окрутност, поступање, силовање, остале нехумане радње, повреда личног достојанства). Његова кампања усмерена против Тутсија интензивирана је 19. априла 1994. године након убиства Силвера Карере, када је наредио локалном становништву и милицији на простору сектора *Gishyeshye* да убију интелектуалне и утицајне људе (припаднике *Inkotanyi-a*, тј. Тутсија), приликом чега су убијени: Жувенал Рукундакувуга, Емануел Семпабва (који су сматрани саучесницима RUF-a); Теоген, Фиби Увинезе и њен вереник (чије име није познато), Тарцис Тинзеимуремие и Самуел (наставници Средње школе у Таби); у циљу потраге Ефрем Карангуа у општини Мусумбир пронашли су његово троје браће Симона Мутијаму, Тедиа Уванилигира и Жана Крисостомеа (непосредно је учествовао у њиховом убиству), такође извео је 8 притворених мушкараца из општинског бироа у Таби и наредио њихово убиство.⁶⁴²

У оквиру образложења пресуде, Веће је утврдило да је Акајесу директно и јавно подстицао на чињење геноцида, јер је на основу докумената *INTERAHAMWE*-а који је укључивао спискове имена, које је прочитао окупљенима, наводећи да су та имена била имена саучесника РУФ-а, истакао посебно Ефрема Карангву, што је 19. априла 1994. године, покренуо масакр над Тутсијима у Таби.⁶⁴³ Акајесу се доводи у везу са премлаћивањем жртава, U, V, W, X, Y и Z, приликом саслушавања 19. и 20. априла 1994. године.⁶⁴⁴ Поред наведеног Трибунал је утврдио да је одговоран за распрострањен и системски напад на цивилно етничко становништво Тутсија у Таби и целој Руанди, између 7. априла и краја јуна 1994. године.⁶⁴⁵ На основу члана 3 (г) сматра се одговорним за силовање извршено од стране *INTERAHAMWE* које су извршили над десет девојака и сведокињом ЈЈ, ОО и Алексиом, супругом Нтереие и његове две нећаке Лоисе и Нисхимве у близини општинског бироа и оближњој шуми у Таби.⁶⁴⁶

⁶⁴¹ ICTR-96-4-I, pf. 12.

⁶⁴² Ibid., pf. 13-20.

⁶⁴³ ICTR-96-4-T, pf. 73.

⁶⁴⁴ Ibid., pf. 682.

⁶⁴⁵ Ibid., pf. 695.

⁶⁴⁶ Ibid., pf. 696 (I-VII).

Сходно наведеном, Веће је утврдило да је ова различита дела Акајесу извршио с посебном намером да уништи Тутси групу као такву, дефинишући га као геноцид.⁶⁴⁷

Игнаце Багилисхема био је постављен на положај „боургместре“ Мабанза од 8. фебруара 1980. и задржао се на њему до краја јула 1994. године, с тим да је поседовао овлашћења и контролу над припадницима локалне полиције и националне Жандармерије.⁶⁴⁸ Терети се по 7 тачака оптужнице у предмету ICTR-95-1A (усмерене на геноцид, убиства, истребљење). У периоду од 9. априла 1994. до 30. јуна 1994. године, омогућио је: нападе на Тутсије у општини Мабанза, који су извршили припадници националне жандармерије, општинска полиција и *INTERAHAMWE*-а, при чему је и сам учествовао у убијању лица која су затражила уточиште у општини *Мабанза*; такође је дозволио и постицао милицију *INTERAHAMWE*-а да постављају блокаде на стратешким локацијама у и око *Мбанза*, а сви заробљени предавани су Багилисемани након чега су накнадно убијани; у затвору општине *Мабанза* било је затворено више од 100 Тутсија, од којих је неколико мучено и убијено 15. априла 1994. године од стране милиције *INTERAHAMWE*-а; након састанка са префектом Клемент Кајисхемом одржаном 12. априла 1994. године, све избеглице које су тражиле уточиште у општини *Мабанза*, одвајани су у две групе: прва коју су чинили интелектуалци који су смештани у војни камион и одвожени према *Кибује* и никада више нису виђени, друга коју су чинили углавном сељани који су задржавани у општинским просторијама и накнадно пребацивани на стадион *Гатваро* у граду *Кибује* где су убијани.⁶⁴⁹

У предмету ICTR-98-41 који се односи на *Богосора* и др. нагласак је постављен на оптужницу против војног персонала, односно *Теонесте Богосора*, *Гратиена Кабилигиа*, *Анатоле Нсенгијумвиа* и *Алојса Нтабакузеа*. Богосора је вршио дужност другог команданта *ECOLE* у *Кигали* и командовао кампом у *Каномбе*, пре него што је именован за директора кабинета у Министарству одбране у јуну 1992. године на чијем положају се задржао до 6. априла 1994. године.⁶⁵⁰ Његов чин, канцеларија и лични односи са командантима јединица који су били највише имплицирани у догађајима из ове оптужнице, као и чињеница да су из истог региона и деле иста политичка уверења,

⁶⁴⁷ Ibid., pf. 734.

⁶⁴⁸ ICTR-95-1A, pf. 3.1 – 3.3.

⁶⁴⁹ Ibid., pf. 4.10 - 4.20.

⁶⁵⁰ ICTR-98-41, pf. 4.3.

дала су му надлежност над тим особама и над припадницима милиција.⁶⁵¹ Багороса се доводи у везу са: тренирањем милицијских група у неколико префектура око округа *Кигали*, *Киангугу*, *Гисенји* и *Бутуре*, као и у сектору *Мутара*, у војним логорима *Габиро*, *Гако*, *Макамира* и *Бигонве*, при чему је такође дистрибуирао оружје милитантима допремајући га из логистичке базе у *Кигали* и преко мреже „боургместре“ достављали пажљиво одабраним цивилима у *Гисенји*.⁶⁵² Након смрти председника Руанде Жувенал Хабирмане, рано 7. априла, на састанку FAR полицајаца на коме су учествовали мајор *Алојс Нтабакузе*, *Францис-Ксавиер Нзувонемеие* и потпуковник *Леонард Никундие*, укључујући и команданте војних кампова и официре Генералштаба, као и команданта председничке гарде мајора *Импираниа*, *Багосора* је изнео став да војска треба да преузме власт.⁶⁵³ Док је овај састанак трајао, премијерка *Агатхе Увилингијимана* била је праћена, лишена слободе, сексуално злостављана и убијена од стране припадника Председничке гарде, батаљона пара-командоса и извиђачког батаљона, приликом чега су припадници истих јединица ухапсили, затворили и убили важне лидере опозиције: председника Уставног суда, председника странке PSD и министра пољопривреде, потпредседника странке PL и министра за рад и питања у заједници, као и члана политичког бироа MDR и министра за информисање; а наредног дана десет војника из UNAMIR-а који су били распоређени у пребивалишту премијера, чији је задатак био да је пропрате до радија, убијено је у војном кампу у *Кигали*.⁶⁵⁴ Елиминацијом политичких противника, омогућено је успостављање Транзиционе владе широког спектра (BBGT) која је предвиђена споразумом из Аруше у корист привремене владе, а убиством белгијских војника подстакло се повлачење већине контингента UNAMIR-а, тако да су ова два догађаја уклонила две главне препреке за масакр.⁶⁵⁵ На иницијативу *Багосоре* на одржаном састанку 8. априла окупљени су сви чланови MRND-а и „Снаге“ крила других политичких странака, приликом чега је *Жан Кабанда* именован за Премијера Привремене Владе Руанде, да би затим сви они који су се на локалном нивоу супротстављали масакрима, замењени онима који су били посвећени циљу и усвајању директива масакра цивила Тутси популације.⁶⁵⁶ Од априла до јула 1994. године пуковник *Багосора* је вршио власт над припадницима FAR-а,

⁶⁵¹ Ibid., pf. 4.4.

⁶⁵² Ibid., pf. 5.19 – 5.29.

⁶⁵³ Ibid., pf. 6.8.

⁶⁵⁴ Ibid., pf. 6.9.

⁶⁵⁵ Ibid., pf. 6.10.

⁶⁵⁶ Ibid., pf. 6.11 – 6.16.

њиховим официрима и милицијом, при чему су извршени бројни масакри Тутси популације и то: дана 7. априла 1994. године када је група цивила припадника Тутси популације потражила уточиште у Средњој техничкој школи (ЕТО), које је био под заштитом UNAMIR-а, међутим након повлачења ових снага 11. априла 1994. године, припадници Председничке гарде и *INTERAHAMWE*-а преселили су их у *Nyaza*, након чега су их присилили да ходају два километра, а потом су масакрирани; такође истог дана војници и милитанти су у цамији *Кубагабога* захтевали од избеглица да се легитимишу, међутим када су они то одбили војници су напали цамију и почели да убијају људе; дана 20. априла 1994. године два војна авиона слетела су у *Бутаре* са одређеним бројем војника Председничке гарде и Пара-командоског батаљона, који су заједно са *INTERAHAMWE* учествовали у убијању и масакру цивила, као и бивше краљице Руанде *Росалие Гицанда*, историјског симбола за све Тутсије; а упоредо са овим злочинима интензивирано је и истребљење цивилног становништва у *Гисенји* у којима су учествовали сви наведени *Багасорини* саоптуженици.⁶⁵⁷

Симон Бикинди био је познат као композитор и певач популарне музике и редитељ извођачке групе *Ириндрио Балет*, а уједно и званичник Министарства омладине и спорта Владе Руанде и члан политичке партије MRND.⁶⁵⁸ Терети се за б. тачака оптужнице у предмету ICTR-01-72 (односе се на геноцид, односно саучесништво у геноциду, директно и јавно подстицање на извршење геноцида, укључујући и убиство и прогон као злочин против човечности). Његова улога огледала се у учесталим кампањама с циљем победе непријатеља у медијима, кроз учешће на „*Libre des Mises Collines*“ (RTLM), приватној радио станици која је била усклађена са екстремистичким политичким струјама MRND и CDR.⁶⁵⁹ У периоду од априла до јула 1994. године RTLM је током дана континуирано емитовао композиције Симона Бикиндија – при чему су се истицале композиције „*Bene Sebahinzi*“ и „*Naga Abahutu*“, песме које су охрабриле Хуту солидарност против заједничког непријатеља.⁶⁶⁰ Током априла, маја и јуна и првих неколико дана јула 1994. године, стотине хиљада Тутси цивила, жена, деце и старца, прогнани су, нападани, сексуално нападани, мучени, затварани и убијани у *Кигали-долини* и префектури *Гисенји* и широм целе Руанде, што је био производ

⁶⁵⁷ Ibid., pf. 6.51 – 6.73.

⁶⁵⁸ ICTR-01-72.

⁶⁵⁹ Ibid., pf. 9.

⁶⁶⁰ Ibid., pf. 14.

Владине кампање за победу непријатеља.⁶⁶¹ Поред наведеног Бикинди је планирао, подстицао и припремао убиства тако што је прикупио чланове *INTERAHAMWE* милиције, организујући их и учествујући у војној обуци.⁶⁶² Начин на који је подстицао мржњу најбоље се може видети када се средином јуна 1994. године на састанку MRND на стадиону *Умуганда* у *Гисенји* обратио изјавом: „Хути треба да знају ко је непријатељ, и да су непријатељи Тутси“ и „Хути треба да лове и траже Тутсије да их убију“, што је интензивирало Тутсије на потрагу за Тутсијима који се крију.⁶⁶³ Убиства која се приписују *Бикиндију* издвајају се: у јуну 1994. године приликом његове поседе у затвору у *Гисенји* заједно са десет телохранитеља захтевао је од управника да изведу испред хелија све Тутси притворенике (било их је дванаест), када је затвореника, извесног *Матабоа*, а потом и *Кајибанда* један од телохранитеља ударио секиром с леђа, од чега су обојица преминули, слична судбина задесила је и остале затворенике као последица његовог инсистирања на питању због чега су они још увек живи и да су требали да буду убијени пре његовог доласка; у јуну 1994. године између *Гисенија* и *Заира* наредио је *INTERAHAMWE*-ма да ухвате групу жена које су покушале да побегну у Заир и да их убију, што су они и учинили; такође крајем јуна био је задужен за управљање блокадама на путу близу кампа, код цркве према општини „*Rouge Gienye*“ где је масакрирано више Тутсија; сличина убиства реализована су почетком јула 1994. године када је наредио да се изврши транспорт три Тутси жена које су убијене; у том периоду његова два припадника *INTERAHAMWE*, извесни *Ноел* и *Паскал* по његовом наређењу пронашли су *Анцилу*, која се крила у плафону дома у *Мурари*, коју је штитио њен супруг Хуту порекла, и под изговором да се бори против Хута, убијени су и она и њена 4 године стара ћерка.⁶⁶⁴

Међу војним лидерима издваја се случај *Ндиндилимана* и др., односно *Аугустин Ндиндилимана* (начелник штаба Националне жандармерије), *Аугустин Бизимунгу* (начелник штаба Руандске армије, а од 16. априла 1994. године командант војних операција у префектури *Рухенгери*), *Францис-Ксавијер Нзувонемеје* (командант RECCE батаљона, подређеног Руандској армији) и *Иносент Сагахуту* (заменик команданта RECCE батаљона).⁶⁶⁵ На основу навода у оптужници ICTR-00-56 именовани се терете за

⁶⁶¹ Ibid., pf. 15.

⁶⁶² Ibid., pf. 20.

⁶⁶³ Ibid., pf. 23.

⁶⁶⁴ Ibid., pf. 23-28.

⁶⁶⁵ ICTR-00-56, pf. 1-12.

заверу за чињење геноцида, геноцид односно саучесништво у геноциду, злочине против човечности и кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама и II Допунском протоколу. Током 1992, 1993 и 1994, политички и војни ауторитети, укључујући Аугустина Бизимунгуа... спроводили су војну обуку и наоружање MRND *INTERAHAMWE* милицију, с тим да се тренинг одржавао у префектури *Рухенгери*, *Киангугу*, *Гисенји*, *Бутаре* и у сектору *Мутара*, са седиштем обуке у војним камповима *Гако*, *Габиро*, *Мукамира* и *Бигогве*.⁶⁶⁶ У јануару и фебруару 1994. године мајор *Францис-Ксавијер Нзувонемеје*, заједно са *Ндиндилијиманом*, имао је 20 оклопљених возила и око десет ципова опремљених са митраљезима који припадају RECCE батаљону, скривени у *Гисенји*... да би ујутру 7. априла 1994. године та возила била враћена у *Кигали* као подршка јуришним трупама у потрази за цивилним становништвом.⁶⁶⁷ Дана или око 7. априла 1994. године под командом *Бизимунга* у сектору *Рухенгери* у кући *Џозефа Нзирорере* убијено је 150 Тутсија, а на простору *Бусого* парохије убијено је више од 200 Тутсија, укључујући и убиство 60-70 Тутсија у суседном селу *Биангабо*, након чега су спаљене куће.⁶⁶⁸ Аугустин Ндиндилијимана је око 15. априла 1994. године дошао до брда *Кабакубва*... да би се уверио да су све Тутси избеглице које су затражиле уточиште били убијени у протеклих 24 часа...тог дана између 3 и 6 поподне, неколико стотина Тутси избеглица убијено је на том брду.⁶⁶⁹ Дана 20., 21. и 22. априла 1994. године многи масакри били су почињени у општини *Нзарухенгери* од стране жандармерије под надзором *Ндиндилијимане* посебно у цркви *Канси*, где је више од 10.000 Тутси избеглица потражило уточиште.⁶⁷⁰ Међу извршеним злочинима потребно је указати на онај који су учинили жандари из јединице *Ниамирамбо* у пратњи милитаната када су 13. априла 1994. године напали Колец Светог Андреа и након утврђеног идентитета све Тутси мушкарце извели ван Колеца и убили.⁶⁷¹

Предмет *Самуел Мусабијмане* је специфичан због чињенице да је именовани представљао бискупа англиканске цркве у округу *Схиогве*, префектури *Гитараме*, који је искористио поверење обе племенске заједнице и допринео злочинима: геноцида,

⁶⁶⁶ Ibid., pf. 27.

⁶⁶⁷ Ibid., pf. 34.

⁶⁶⁸ Ibid., pf. 63-70.

⁶⁶⁹ Ibid., pf. 71.

⁶⁷⁰ Ibid., pf. 73.

⁶⁷¹ Ibid., pf. 76.

саучесништва у геноциду, завери за извршење геноциду и истребљењу.⁶⁷² *Мусабијмана* се непосредно доводи у везу са следећим догађајима: „Током периода после 10. априла 1994. године, групе цивилних Тутси избеглица побегле су из округа *Схиогве*, како би избегле нападе локалних милиција тражећи уточиште у комплексу истоимене цркве, где је било смештено око 500 избеглица, 100 Тутсија и 400 Хута...*Мусабијмана* је преко свог поверљивог пастора регистровао све оне који су потржили уточиште, разврставајући их по етничким или расним групама, након чега су Тутси избеглице превожене на непознате дестинације и убијани. Такође дана или око 28. маја 1994. године бискуп је утицао на Тутсије да напусте своја скровишта обећавајући им да ће им помоћи да побегну, а када би они то учинили били су нападнути од милиције, убијани или живи бацани у јаму, где су остали до смрти.“⁶⁷³

Гаспард Каниарукига је био бизнисмен у општинама *Кигали* и *Кивуму* у префектури *Кибује*, и терети се за: геноцид, или алтернативно саучесништво у геноциду, заверу за чињење геноцида и истребљење.⁶⁷⁴ Након 10. априла 1994. године, или око тог датума одржано је неколико важних састанака у округу *Нианге* и општинској канцеларији *Кивуму* на којем су учествовали *Гаспард Каниарукига*, *Атханасе Серомба*, *Фулгенце Каусхема* и други с намером да окупе Тутси цивиле из општине *Кивуму* Цркви *Нијанге* где ће бити извршена њихова егзекуција.⁶⁷⁵ Скоро сви Тутсији из општине *Кивуму* доведени су од стране *INTERAHAMWE* милиције око 13. априла 1994. године.⁶⁷⁶ Дана 15. априла 1994. године, у поподневним часовима, покренут је напад против Тутси избеглица у цркви *Нијанге*, на тај начин што је претходно просуто гориво преко крова цркве, тада су жандари и локална полиција лансирани граната убијајући избеглице, а *INTERAHAMWE* би преживеле докрајчили традиционалним оружјем, да би након што су остаци жртава уклоњени, *Ведасте Мупенде* наредио возачу багера да уништи цркву, под изговором да ће изградити нову, што је на иницијативу присутних *Фулгенце Кајисхема* и *Георгија Ндахимане*, укључујући и свештеника *Атханасе Серобмоа* исти и учинио, при чему је крајњи исход овог злочина било убиство више од 2.000 људи.⁶⁷⁷

⁶⁷² ICTR-01-62.

⁶⁷³ Ibid.

⁶⁷⁴ ICTR-02-78.

⁶⁷⁵ Ibid., pf. 8-9.

⁶⁷⁶ Ibid., pf. 10.

⁶⁷⁷ Ibid., pf. 16-22.

У случају *Каисхема и др.*, односно *Клемент Каисхема* и *Обед Рузиндана* примећује се идентичан образац у чињењу злочина усмерених на вршење: геноцида, злочина против човечности и кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама.⁶⁷⁸ У споразуму са *Чарлсом Сикубнабом*, *Алојсом Ндимбатијем*, *Винцентом Рутаганиром*, *Миком Мухинамом Риандикаиом* удружили су се ради убијања Тутсија у префектури *Кибуже* и том приликом извршили више масакара: око 17. априла 1994. године нападнут је комплекс Католичке цркве Светог Жана, у коме је уточиште потражило хиљаде мушкараца, жена и деце и том приликом од стране националне жандармерије, *INTERAHAMWE* и наоружаних цивила предвођених Каисхемом користећи гранате, мачете, копља, кудреглеса и другог оружје убијени су цивили које су се ту затекли; око 18. априла 1994. године на идентичан начин извршен је покољ хиљаде мушкараца, жена и деце који су уточиште потражили на стадиону у граду *Кибуже*, а 14. априла 1994. извршен је још један срамотан чин масовног убиства у цркви *Мубуга*, а у периоду од 9. априла до 30. јуна 1994. године зона *Бисесеро* која спаја две општине у префектури *Кибуже* представљало је место учесталог масакра неколико хиљада људи, жена и деце.⁶⁷⁹

У злочинима извршеним на становништвом племенске припадности Тутсија, значајно место заузимали су и политички лидери. Међу најзначајнијим лидерима био је *Жан Кабанда* премијер Владе Републике Руанде од 8. априла до 17. јула 1994. године, који је на основу овлашћења са којима је располагао непосредно био одговоран за геноцид, заверу за чињење геноцида, директно и јавно позивање на вршење геноцида, саучесништво у геноциду и злочин против човечности.⁶⁸⁰ Поред њега значајно место заузимали су: *Цероми Бикамупака* (члан MRND-а и Министар спољних послова), *Касимир Бизимунгу* (члан Централног одбора MRND-а и министар здравља у влади MRND-а), *Цастин Мугензи* (министар трговине и индустрије) и *Проспер Мугиранеза* (шеф канцеларије министра државне службе у Прелазној влади и Министар за рад и социјалне послове и Министар за цивилне послове – као и утицајни члан MRND-а).⁶⁸¹ Од краја 1990. до јула 1994. године наведени високи преставници државне власти сарађивали су међу собом и са другима...на изради плана са намером да истребе цивилно становништво Тутсија и елиминишу чланове опозиције, како би могли остати

⁶⁷⁸ ICTR-95-1.

⁶⁷⁹ Ibid., pf. 35-60.

⁶⁸⁰ ICTR-97-23.

⁶⁸¹ ICTR-99-50, pf. 4.1 – 4.17.

на власти, а који се састојао између осталог, од мржње и етничког насиља, обуке и дистрибуције оружја за милиције, као и израде спискова особа које треба елиминисати; при чему су такође организовали, наређивали и учествовали у масакрима почињеним против популације Тутсија и умерених Хута.⁶⁸² Од априла до јула 1994. године на основу њихових положаја, њихових изјава, наредби које су издавали и њихових чињења и нечињења чланова Прелазне владе и утицајних чланова MRND-а, MDR-а и PL-а... имали су надлежност над локалним властима и милицијом, укључујући и милицију *INTERAHAMWE*, починили су масакр становништва Тутсија и умерених Хута.⁶⁸³ Међу злочинима који се директно приписују поменутиим министрима истичу се масакри у: Централној болници у *Кигали*, на подручју Универзитетске болнице у Бутари, принудно смењивање и физичко елиминисање „боургместера“ који су одбијали да изврше директиве Владе да масакрирају Тутсије или који нису доказали спремност у њиховом извршењу; као и масакр у Медицинској школи у Кабгаји, профектури Гитарама.⁶⁸⁴

У политичком врху значајно место има и предмет *Каремера и др.*, односно *Едоуард Каремера* (министар унутрашњих послова у Прелазној влади од 8. априла до јула 1994.), *Метју Нугирумпатсе* (након функције министра правде на којој је био до 1991. председник MRND-а и члан Комитета до јула 1993.) и *Џосеф Нзирорера* (секретар MRND-а и члан Комитета, а пре тога министар јавних послова у влади MRND-а).⁶⁸⁵ Њихова повезаност са злочинима у Руанди везује се за предмет ICTR-98-44 кроз: заверу за чињење геноцида, директно и јавно позивање на вршење геноцида, геноцид или саучесништво у геноциду, силовање, истребљење, као и озбиљно кршење члана 3. заједничког Женевским конвенцијама. Током 1993. и 1994. године договорили су се међу собом и са другима и колективно предузимали иницијативе које су имале за циљ стварање и проширење властите, личне контроле и управљање управним одборима MRND-а (*Steering Committee*) преко организованог, централно командног тела које би одговарало на њихов позив да нападају, убијају и уништавају Тутси становништво и то посредством: MRND *INTERAHAMWE* – „Младо крило“ под мултипартијском политиком, затим под контролом председавајућих у префектурама MRND-а и MRND управних одбора; обуком у војним камповима као што су *Кигали*, *Бјумб*, *Гисенји* и

⁶⁸² Ibid., pf. 5.1.

⁶⁸³ Ibid., pf. 6.35.

⁶⁸⁴ Ibid., pf. 6.35 – 6.56.

⁶⁸⁵ ICTR-98-44, pf. 1-3.

Рухенгари, нарочито *Габиро*, *Мукамира* и *Бигогве* у близини шума, укључујући *Гисенји* и *Акагера*; снабдевање оружјем и планирање кампања убијања Тутсија и умерених Хута који су доношени на састанцима Националних комитета.⁶⁸⁶

Посебно интересантан случај односи се на префекта *Гиконгоро* префектуре, *Лаурента Буџибарута* чије се поступање доводи у везу са: директним и јавним подстицањем геноцида, геноцидом или саучесништвом у геноциду, истребљењем, убиством и силовањем.⁶⁸⁷ У оквиру своје надлежности одговоран је за злочине извршене у: округу *Кибехо*, Техничкој школи у *Мурамби*, округу *Цианика*, округу *Кадуха*, затвору *Гиконогоро*...⁶⁸⁸ Специфичност овог случаја јесте у томе што је Претресно веће именовано у складу са Правилу 11 бис уступило надлежност овог предмета Републици Француској.⁶⁸⁹ Идентичан случај односи се и на некадашњег свештеника из *Кигалија*, *Венцеслеа Мунјесхјака*.⁶⁹⁰

Када је реч о страним држављанима издваја се случај белгијанца *Георгеса Ругиоа*, који је био запослен као новинар и водитељ радијске емисије на RTLM-у.⁶⁹¹ Подстицајући Хуте у злочинима усмереним према Тутсијима утицао је да дана 18. јуна 1994. године укаже на Тутсије у *Гитвеу* који још нису убијени, истичући путеве где блокаде нису постављене, тако да су у складу са тим упутствима 20. јуна 1994. године јединице *INTERAHAMWE* на брду *Гитве* у општини *Мутара* убили чланове више од 70 породица, углавном Тутси етничке групе.⁶⁹²

Специфичност случајева који су изведени пред ICTR-ом, јесте у томе што они нису обухватили само војно-политички врх, они су били базирани и на сваком појединачном субјекту који је имао удела у вршењу злочина, с посебним освртом на геноцид. Међу таквим субјектима могли би се издвојити директори, односно управници појединих предузећа, као што су *Мајкл Багарагаза* (директор *OCW*, фабрике чаја у Рубаји и Нзабиху, који је уступао возни парк припадницима MRND-а, односно

⁶⁸⁶ Ibid., pf. 23-24.

⁶⁸⁷ ICTR-05-85.

⁶⁸⁸ Ibid., pf. 22 - 43.

⁶⁸⁹ ICTR-05-85 –I.

⁶⁹⁰ ICTR -05-87.

⁶⁹¹ ICTR -97-32.

⁶⁹² Ibid., pf. 5.9-5.10.

INTERAHAMWE-ама);⁶⁹³ или *Алфред Мусхема* (такође директор фабрике чаја у Гисову у префектури Кибује, који је поступао на исти начин, али је узео учешће у вршењу злочина).⁶⁹⁴ Развој оптужница и извођење пресуда било је фокусирано искључиво на припаднике Хуту заједнице, што је логично, ако се има у виду чињеница да су они главни носиоци злочина. Међутим, непрестано се намеће питање, као и у случајевима ИСТУ, да ли су настали сукоби били спонтани, као последица немогућности заједничког живота, или је настала као последица упорних спољних притисака – у случају Руанде – дојучерашњих колонијалних експлоататора Белгије, Француске и делимично Велике Британије. Ниједан од политичких, војних или било каквих субјеката из ових држава није процесуиран. Изузетак је једино *Рогиу Георгос*, држављанин Белгије који се преко приватне радио емисија поставио на страну Хуту племенске заједнице, подстицајући геноцид против Тутсија, једини странац који је осуђен пред ICTR-ом.

У многим случајевима злоупотребљено је поверење грађана, посебно када је реч о религијском аспекту и поглаварима цркве, што су потврдили стравични злочини *Самуел Мусабијмана* и *Атханасе Серобмоа*. Злочине који су начињени од стране свештенства и поред упућених речи саосећања Католичке цркве, нажалост ће бити записани у сећању родбине страдалих, али и у новим аналима „борбе против злочина заборава“. Уместо суочавања са овим проблемом, стиче се утисак да се он још продубљује, посебно када је реч о предмету свештеника *Венцесле Мунјесхаја* из *Кигалија* у чијој су парохијској кући 17. и 22. априла 1994. године извршена масовна погубљења. На основу Одлуке посебног претресног већа ICTR, предмет је уступљен Националним судовима Француске. Ако се томе придода и предмет *Лаурента Буцибаруте*, поставља се логично питање: по ком основу су лица која су извршила злочине против међународног права могла да избегну одговорност пред Међународним кривичним судом, односно да ли промена држављанства, односно прихват у ново држављанство може бити основ за избегавање одговорности, или је то рецепт за добијање азила? Битно је нагласити да злочини против међународног права никада не застаревају. У наведеним случајевима, уколико се ICTR није сматрао надлежним, могао је предмет да уступи искључиво Националном суду у Руанди, што је учинио у случају: *Бернард Муниагишари*, *Ладислас Нтаганзва*, *Жан Увикинди*, *Риадикаио* и *Чарлс Сикубвабо*. Овакво решење произилази из чињенице да је Национални суд у Руанди једини стварно и месно надлежни суд, дела су извршена на њеној територији, а поред

⁶⁹³ ICTR -05-86.

⁶⁹⁴ ICTR -96-13.

тога они су држављани те државе по рођењу. Сходно томе, несхватљиво је, како може предмет бити уступљен трећој, евентуално заинтересованој страни, ако наведено лице у тренутку извршења кривичног дела није чак ни имало држављанство конкретне државе. Такво резонување, доводи до закључка да је ICTR на изванредан начин компромитован – без обзира да ли је у питању директна повезаност Француске преко буџетских средстава, или индиректна повезаност посредством чланова судских већа. Ако је једна држава умешана у исход бар једног поступка, то исто може да учини и свака друга држава – тада правда остаје само апстракција.

Када је реч о политичким лидерима, поред државног руководства (председника, премијера, министара) и страначких чланова управних одбора MRND-а, посебна пажња посвећена је носиоцима тзв. функције „боургмestre“ односно председницима општина, што указује да је критеријум за утврђивање надлежности Међународних кривичних судова, посебно када је реч о „објективној“ одговорности у великој мери спуштен на нижи ниво, што није учињено у контексту војне хијерархије.

Особеност целокупног поступка пред ICTR огледа се у неколико чињеница, и то: овај Суд и поред великог броја изречених високих казни, пре свега казни доживотног затвора, не може се уврстити у потпуно ефикасне судове, прво - због времена трајања поступка, друго – велики број случајева пребачен је на Механизам кривичних судова, и треће – поједини случајеви поново су враћени у надлежност Националног суда у Руанди (укључујући и предмете лица која се налазе у бекству).

Сходно наведеном, може се закључити да су недостаци ICTR и ICTY у потпуности идентични, везују се за површно одређену процесну регулативу у Правила о поступку и доказима која се често релативна; затим неадекватну расподелу процесних функција ван оквира интересних сфера колонијалних аспирација и непотребно одуговлачење самог поступка – директно указујући на главни проблем, а то је „политизација међународног кривичног правосуђа.“

3. Хибридни судови

Оптужнице у поступцима пред Међународним интернационализованим, односно хибридним судовима задржале су обележја нумричког система преузетог из праксе *ad hoc* судова, међутим у већој или мањој мери оптужнице су се базирале на националном законодавству. Ова особеност могла би се сматрати покушајем корекције једностраности у поступку, што се може закључити из претходних случајева *ad hoc* међународних кривичних судова, међутим у којој мери је допринос националног законодавства утицао на ефикасност оптужнице и изрицање пресуда најбоље илуструју поступци у Камбоци, Либану, Сијера Леонеу и Источном Тимору.

3.1 Посебна већа Камбоце

Специфичност оптужнице изнете пред Посебна већа Камбоце огледа се у томе да је сам процес оптужења представљао веома сложену активност имајући у виду две чињенице: (1) злочини против међународног права извршени су у периоду од 17. априла 1975. и 6. јануара 1979. године (*проток великог временског периода*); (2) мали број оптужених (*изразито стари и болесни*). Садржина саме оптужнице представља комбинацију националног кривичног закона Камбоце и међународних правних правила изведених из Хашких и Женевских конвенција, ослањајући се у великој мери и на искуства изведених из праксе *ad hoc* судова – дефинисана су у Закону о успостављању Посебног већа судова, уз укључивање амандмана објављених 27. октобра 2004. (NS/RKM/1004/006) тј. *Закону о успостављању Посебног већа судова Камбоце за гоњење злочина почињених током периода Демократске Кампучије (Закон ЕССС)*.⁶⁹⁵

⁶⁹⁵ „члан 1. – Сврха овог закона јесте да се доведу пред суд високи лидери Демократске Кампучије и они који су били најодговорнији за злочине и тешке повреде Камбоцанског кривичног права, међународног хумнитарног права и обичаја и међународних конвенција признатих од стране Камбоце, која су почињена у периоду од 17. априла 1975. до 6. јануара 1979. године;

.../ члан 3. – Посебно (ванредно) веће судова имаће моћ да доведе на суђење све осумњичене који су учинили било који од ових злочина постављених у кривичном закону из 1956. године, и који су били почињени у периоду од 17. априла 1975. до 6. јануара 1979. године: убиства (члан 501, 503, 504, 505, 506, 507 и 508); мучење (члан 500); верски прогон (члан 209 и 210). Статут ограничења утврђен је Кривичним законом из 1956. године коме ће бити придодато додатних 30 година за злочине горе набројане, за које је надлежно Посебно веће судова. Казна према члановима 209, 500, 506 и 507 Кривичног закона из 1956. године ограничена је на доживотну казну затвора у складу са чланом 32 Устава Краљевине Камбоце, као што је даље предвиђено члановима 38 и 39 овог закона.

члан 4. - Посебно (ванредно) веће судова ће имати моћ да доведе на суђење све осумњичене који су починили злочине ГЕНОЦИДА како је дефинисано Конвенцијом спречавања и кажњавања злочина геноцида из 1948. године, и који су били почињени у периоду од 17. априла 1976. до 6. јануара 1979. године. Акти геноцида, који немају ограничења, подразумевају сва дела која су почињена са намером

Оптужнице су обухваћене у четири предмета са укупно 9 лица, који је у кривичном поступку претпео одређене измене у смислу спајања појединих предмета или обуставе поступка.

Предмет 1.

Каинг Гуек Еав Дуч - сматра се одговорним, јер је у својству заменика секретара или секретара S-21, планирао, подстицао, наредио, починио или помагао и подржавао *злочине против човечности, тешке повреде Женевских конвенција из 1949. године, као и националним злочинима убиства и мучења; укључујући и алтернативно командну одговорност и повреде дефинисане у члановима 5, 6 и 3 новог Закона ЕССС*, а почињене на територији Камбоџе од 17. априла 1975. до 6. јануара 1979. године.⁶⁹⁶ Као заменик секретара S-21 био је задужен за јединицу за испитивање која се састојала од

уништења, у целини или делимично, националне, етничке, расне или верске групе, као што су: убијање припадника групе; изазивање озбиљних телесних или душевних повреда члановима групе; намерно нарушавање услова живота групи рачунијући да ће допринети њеном физичком уништењу у целини или делимично; наметање мера предвиђених за спречавање порођаја унутар групе; присилно премештање деце из једне групе у другу групу. Следећи акти биће кажњиви према овом члану: покушај извршења дела геноцида; завера за извршење дела геноцида; учешће у актима геноцида.

члан 5. – Посебно (ванредно) веће ће имати моћ да доведе на суђење све осумњичене који су починили ЗЛОЧИНЕ ПРОТИВ ЧОВЕЧНОСТИ у периоду од 17. априла 1975. до 6. јануара 1979. године. Злочини против човечности нису ограничени, представљају дела која су почињена као део распрострањеног или системског напада усмереног против било ког цивилног становништва на националној, политичкој, етничкој, расној или верској основи, као што су: убиство; истребљење; поробљавање; депортација; затварање; тортура; силовање; гоњење по политичком, расном или религијском основу; остале нехумане радње.

члан 6. – Посебно (ванредно) веће имаће моћ да доведе на суђење све осумњичене који су починили или наредили извршење ОЗБИЉНИХ ПОВРЕДА ЖЕНЕВСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ од 12. августа 1949. године, као што су следећа дела против лица или имовине заштићених одредбама ових конвенција, а које су биле почињене у периоду од 17. априла 1975. до 6. јануара 1979. године: насумично убијање; мучење или нечовечно поступање; намерно изазивање великих патњи или озбиљних повреда тела или здравља; уништавање и озбиљно оштећење имовине, која није оправдана војном нужношћу, и спровођење незаконито и безобзирно; присиљавање ратног заробљеника или цивила да служе у непријатељским снагама; намерно лишење ратног заробљеника или грађанина на правично и регуларно суђење; незаконита депортација и трансфер или незаконито затварање цивила; узимање цивила као таоца.

члан 7. – Посебно (ванредно) веће имаће моћ да доведе на суђење све осумњичене који су најодговорнији за УНИШТЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА током оружаног сукоба у складу са Хашком конвенцијом из 1954. године о заштити културних добара у случају оружаног сукоба и која су почињена у периоду од 17. априла 1975. до 6. јануара 1979. године.

члан 8. – Посебно (ванредно) веће имаће моћ да доведе на суђење све осумњичене који су најодговорнији за ЗЛОЧИНЕ ПРОТИВ МЕЂУНАРОДНО ЗАШТИЋЕНИХ ОСОБА у складу са Бечком конвенцијом из 1961. године о дипломатским односима и који су почињени у периоду од 17. априла 1975. до 6. јануара 1979. године.

Law on the Establishment of the Extraordinary Chambers, with inclusion of amendments as promulgated on 27 October 2004 (NS/RKM/1004/006)

https://www.eccc.gov.kh/sites/default/files/legal-documents/KR_Law_as_amended_27_Oct_2004_Eng.pdf

07.07.2019.

⁶⁹⁶ 001/18-07-2007/ECCC/TC - pf. 1.3.

око 20 бивших подчињених М-13 и чланова РАК-а из Дивизије 703, где су затвореници довођени у јединицу за испитивање из болнице за психијатрију у *Та Кхамао*.⁶⁹⁷ Оптужени је имао четири главна задатка као шеф јединице за испитивање: (I) сакупљање докумената прикупљених од институција владе *Лон Нол-а*; (II) припремање извештаја за своје претпостављене на основу ових докумената; (III) подучавање методама испитивања јединице за испитивање; (IV) извештавање својих надређених о признањима затвореника.⁶⁹⁸ Као заменик, дозволио је испитивачима S-21 да користе мучење и био је свестан да су затвореници након завршетка њиховог саслушања одвођени и погубљивани.⁶⁹⁹ Списак ревидираних затвореника S-21 указује на то да је притворено између 12.273 и 12.380 особа (мушкарци, жене и деца), цивилно становништво, чланови РАК-а, кадрови ДК, чланови Армије Кмерске Републике (КРА), професори, студенти, доктори, адвокати, инжењери, вјетнамски држављани (војници, шпијуни, цивилно становништво).⁷⁰⁰

Оптужени се такође доводи у везу са: распрострањеним и систематским нападима на цивилно становништво које је притворено у оквиру комплекса S-21;⁷⁰¹ наглашава се усмереност против цивилног становништва, јер су притвореници S-21 извучени из свих крајева земље и из свих сектора камбоџанског друштва;⁷⁰² пошто је његова улога била везана за директно извештавање чланова Сталног комитета, дата му је јединствена предност од значаја за политику војне структуре СРК-а због чега се сматра једном од кључних компоненти;⁷⁰³ такође знао је за шири напад на камбоџанско цивилно становништво и да су политички мотивисани или произвољно реализована убиства од стране војне јединице широм Камбоџе да би се потом настављала у центрима за безбедност од којих је S-21 био важан пример;⁷⁰⁴ његова улога везана је индиректно и за улазак КPNLAF у Пном Пен, јер након преузимања власти присилно је премештено становништво на села ради принудног рада под изузетно тешким условима, уништено је правосуђе и функционисање државних органа при чему је паралелно изграђена институција осмишљена тако да консолидује и појача контролу земље од СРК-а због чега је S-21 створен и операционализован.⁷⁰⁵

⁶⁹⁷ Ibid., pf. 125.

⁶⁹⁸ Ibid., pf. 126.

⁶⁹⁹ Ibid., pf. 127.

⁷⁰⁰ Ibid., pf. 141.

⁷⁰¹ Ibid., pf. 321.

⁷⁰² Ibid., pf. 323.

⁷⁰³ Ibid., pf. 328.

⁷⁰⁴ Ibid., pf. 329.

⁷⁰⁵ Ibid., pf. 320.

У контексту кривичних дела као злочина против човечности Оптужени се терети за: (I) убиство; (II) истребљење; (III) поробљавање; (IV) затварање; (V) мучење; (VI) силовање; (VII) прогон на политичкој основи; (VIII) друга нечовечна дела.⁷⁰⁶

Предмет 2.

(а) *Кхиеу Самфан* – представљао је државног секретара за трговину током режима *Сиханоук-а*, међутим због притисака безбедностних снага под претњом *Сиханоук-а* повукао се у покрет Црвених Кмера почетком 1970. године, да би 1976. године наследио Пол Пота и постао шеф државе Демократске Кампучије, са које функције се повукао 1987. године.⁷⁰⁷

(б) *Нуон Чеа* – именован је за заменика секретара СРК-а 1960. године и постао члан Сталног комитета СРК током периода Кампучије, а са Црвеним Кмерима остао је све до договора са владом Камбоџе (децембар 1998) што му је омогућило да живи у близини Тајландске границе.⁷⁰⁸

(в) *Ленг Сари* – придружио се Црвеним Кмерима 1963. године, и био је учесник грађанског рата (1971-1975) у Краљевској влади Националне уније Кампучије, такође је био специјални изасланик Националног Уједињеног фронта у Кампучији, а од тренутка када су Црвени Кмери преузели контролу 1975. године постао је заменик премијера за спољне послове све до 1979. године када се након пада режима евакуисао на Тајланд, водећи политику Демократске Кампучије у изгнанству.⁷⁰⁹

(г) *Ленг Тхирит* – именована је 9. октобра 1975. године на састанку Сталног комитета СРК-а за Министра за социјална питања у Демократској Кампучији, а у Црвеним Кмерима остала је све док њен супруг Ленг Сари није добио краљевску амнестију и помиловање 1996. године.⁷¹⁰

Оптужени су упућени на суђење за: *злочине против човечности, тешке повреде женеvских конвенција из 1949.; геноцид; кривична дела која су дефинисана и кажњива према члановима 4, 5, 6 29 (нови) и 39 (нови) Закон о оснивању Ванредних већа, измењен 27. октобра 2004. године.*⁷¹¹

Сматрају се одговорним јер су кроз своја дела и пропусте (извршених путем удруженог злочиначког подухвата) због планирања, подстицања, наређивања или

⁷⁰⁶ Ibid., pf. 330.

⁷⁰⁷ www.eccc.gov.kh/en/indicted-person/khieu-samphan 08.07.2019.

⁷⁰⁸ www.eccc.gov.kh/en/indicted-person/nuon-chea 08.07.2019.

⁷⁰⁹ www.eccc.gov.kh/en/indicted-person/leng-sary-former-accused 08.07.2019.

⁷¹⁰ www.eccc.gov.kh/en/indicted-person/leng-thirth-former-accused 08.07.2019.

⁷¹¹ fn. 466-469

помагања и подржавања или одговорности надређеног за следећа кривична дела почињена између 17. априла 1975. и 6. јануара 1979. године: (1) злочини против човечности (убиство; истребљење; поробљавање; депортација; мучење; прогон на политичкој; расној и верској основи и друга нечовечна дела); (2) геноцид (убијањем чланова Вијетнама и Чам-а); (3) тешке повреде Женевских конвенција из 1949. године (хотимично убијање; мучење или нечовечно поступање; хотимично наношење великих патњи или озбиљних повреда тела и здравља; намерног лишавања ратног заробљеника или цивила права правичног и регуларног суђења; незаконите депортације или незаконитог затварање цивила).⁷¹²

Предмет 3.

Меас Мут – у Демократској Кампучији представљао је члана Централног комитета, заменика генералног секретара, руководиоца 164 дивизије (укључујући и морнарицу) и секретар у сектору Кампонг Сом.⁷¹³

Кључни наводи у оптужници терете га за: *геноцид; злочине против човечности*, насумично убиство, истребљење, поробљавање, затварање, тортуру, прогон, остале нехумане акте (нехумано поступање, присилни нестанци, принудни рад, принуда на брак, силовање и напад на људско достојанство због услова притвора); *тешке повреде Женевских конвенција из 1949. године*, намерно убијање, хотимично наношење великих патњи или озбиљних повреда тела или здравља, мучење и противправно затварање цивила; *кршење Камбоџанског кривичног закона из 1956. године*, односно намерно убиство.⁷¹⁴

На основу изјаве међународних су-истражних судија од 14. децембра 2015. године наведени злочини почињени су у: (1) различитим центрима безбедности, међу којима су и S-21 центар за безбедност (*Тоул Сленг*); (2) додатно против чланова одсека 164, 502, 117 и 310; (3) безбедносни центар *Бат Ента Нхиен*; (4) на *Стунг Хаву*; (5) од стране морнарице Демократске Кампучије на и око острва успостављене Демократске Кампучије; (6) у сарадњи са *Реамом*, укључујући радове у *Канг Кенгу* и *Бет Транглу*, локалитету за извршење засада плантаже *Дуриан* у центру безбедности *Тоек Сапа*; (7) *Кампонг Сом*.⁷¹⁵

⁷¹² Ibid.

⁷¹³ www.eccc.gov.kh/en/lindicted-person/meas-muth 08.07.2019.

⁷¹⁴ Ibid.

⁷¹⁵ www.eccc.gov.kh/sites/default/files/media/eccc_pr_14dec2015.en. 08.08.2019.

Предмет 4.

(а) *Ао-Ан* – познат као *Та Ан* представљао је наводног заменика секретара Централне зоне и секретара Сектора 41.⁷¹⁶

На основу кључних навода у оптужници терети се за: *геноцид* у Чампу; *злочине против човечности*, односно убиства, истребљење, поробљавање, затварање, мучење, прогон против тзв. „људи из 17. априла“ бивших војника *Лонг Нола*, Централне (Стари север) зоне, њихових породица и подређених, људи из Источне зоне и других „лоших елемената“ и „унутрашњих непријатеља“, прогон против Чама и Вијетнамаца, и друга нехумана дела, укључујући присилни брак, силовање, присилни нестанак, физичко злостављање, принудни рад и нехумане услове притвора; *кршење Камбоџанског кривичног закона* из 1956. године, односно намерно убиство.⁷¹⁷

Ови злочини су почињени на различитим местима: *Алонг Чери Дам*, *Кок Принг*; безбедносном центру *Мет Сон (Кор)*; безбедносном центру и месту *Ват Ау Тракуон*; месту *Ват Фоном Прос*; безбедносном центру *Ват Та Меак*; безбедносном центру *Чамкар Свеј Чанту*, безбедносном центру *Ват Бареј Чан Дек*; безбедносном центру *Ват Сренге*; безбедносним центрима и различитим локацијијама у провинцији *Кампонг Чам*.⁷¹⁸

(б) *Им Чеам* – наводни секретар *Нет Прах дистрихта* и заменик секретара Северозападне зоне 5 сектора.⁷¹⁹

На основу навода у оптужници терети се за: убиство, као кршење *Камбоџанског кривичног закона* из 1956. године, наводно почињено у безбедносном центру *Фоном Трајоунг* и *Спеан Сренг* радионици; *злочине против човечности* (убиство, истребљење, поробљавање, затварање, прогон на политичкој основи и друга нечовечна дела) који су наводно почињени у безбедносном центру *Фоном Трајоунг*; *злочини против човечности* (убиство, поробљавање, затварање и друга нечовечна дела) наводно почињена у *Спеан Сренг* радионици.⁷²⁰

(в) *Јим Титх* – наводни секретар југозападне зоне Сектора 13, Кировонг дистрихта и заменик секретара Северозападне зоне и Секретар 1, 3 и 4 сектора.⁷²¹

На основу навода у оптужници терети се за: *геноцид*; *злочине против човечности*, односно убиства, истребљење, поробљавање, депортацију, затварање,

⁷¹⁶ www.eccc.gov.kh/en/indicted-person/ao-an 09.07.2019.

⁷¹⁷ Ibid.

⁷¹⁸ Ibid.

⁷¹⁹ www.eccc.gov.kh/en/indicted-person/im-chaem 09.07.2019.

⁷²⁰ Ibid.

⁷²¹ www.eccc.gov.kh/en/indicted-person/yim-tith 09.07.2019.

мучење, прогон против тзв. „људи из 17. априла“, „евакуисани из Источне зоне“, кадрови Северозападне зоне, њихове породице и подређени, прогон Кмера и Вијетнамаца, и друга нечаовечна дела, укључујући присилни брак; *тешке повреде Женевских конвенција* из 1949. године, почињене као део међународног оружаног сукоба између Демократске Кампучије и Социјалистичке Републике Вијетнам, односно намерног убијања и незаконите депортације или пребацивања цивила; *кршење Камбоџанског кривичног закона* из 1956. године, односно намерно убиство.⁷²²

Ови злочини почињени су у: провинцији *Такео* (југозападна зона) у центру безбедности *Ват Пратхеат*; *Краинг Та Чан*; селу *Преил*; *Бат Ангкун* месту погубљења; *Ват Анг Среи Муни*; провинцији *Батамбанг* (северозападна зона) у безбедносном центру *Коас Крапа*; *Анлонг Вил Бренг* и сродним местима извршења, *Тхипакдеи*, укључујући центар безбедности *Ват Тхипакдеи*, *Туол Мтес...*⁷²³

Оптужнице су конципиране на такав начин да истовремено обједињују и међународно и унутрашње право, придржавајући се Камбоџанског кривичног закона из 1956. године, као основног извора у одређивању тачки за сваког оптуженог појединачно.

Предмет 2. је подељен у две целине 2/01 (*Кхиеу Самфан* и *Нуон Чеа*) фокусиран на погубљења од стране војника Кмерске Републике на локалитету *Тоул По Чреј* од тренутка преузимања власти од стране Црвеник Кмера 1975. године и 2/02 (*Кхиеу Самфан* и *Нуон Чеа*) на основу одлуке од 4. априла 2014. године за друго суђење због извршених злочина (геноцид против Чама и Вијетнамаца, принудних бракова и силовања и унутрашњег чишћења) у S-21 и безбедносним центрима *Краинг Та Чан*, *Ау Кансенг* и *Фном Краол*, разним другим локацијама, третамну према будистима...⁷²⁴ На сличан начин Предмет 4. подељен је у две целине 4/01 (*Им Чеам*) од 4/02 (*Ао-Ан*).

Суштински проблеми оптужнице огледали су се у честом разилажењу мишљења националних и међународних су-тужиоца, што се посебно манифестује на примеру *Меас Мут*. На основу изјаве канцеларије националног су-тужиоца је констатовано да: „национални су-тужилац закључује да довођење Меас Мута пред суд неће служити интересу правде. Ако буде оптужен, довешће до унутрашњих политичких поремећаја и

⁷²² Ibid.

⁷²³ Ibid.

⁷²⁴ www.eccc.gov.kh/en/case/topic/119 09.07.2019.

озбиљних потенцијалних социјалних немира. Дакле, Национални су-тужилац задржава свој став да према одредбама Закона ЕССС и Споразума између Уједињених нација и Краљевине владе Камбоџе који је основао овај Трибунал, Меас Мута, именован у Предмету 3. не подлеже персоналној јурисдикцији ЕССС.⁷²⁵ На основу завршног поднеска међународног су-тужиоца изнета је следећа тврдња: „докази показују да је Меас Мут био „виши лидер“ ДК и један од „најодговорнијих“ особа за злочине почињене између 17. априла 1975. и 6. јануара 1979. године у смислу регулаторног права ЕССС-а, и стога спада у персоналну јурисдикцију ЕССС-а.“⁷²⁶ На основу оваквих ставова тужилаштва тешко је адекватно конципирати оптужницу. Дакле, кључни проблем састоји се у стандардима које заступају су-тужиоци.

Када је реч о тачкама оптужнице оне су представљене кроз конкретно и детаљно навођење сваке локације и сваке радње извршења, при чему је нагласак постављен на елементе објективне одговорности оптужених, чиме су утврђени квалитетни темељи садржине оптужнице. На тај начин искључене су претпоставке, јер правно-релевантне чињенице и доказни материјал директно указују на пропусте њених оптуженика.

У изреци пресуде јавља се нови проблем, а то је чињеница на коју је већ указано, да су оптужени због старости, често били у ситуацији да не дочекају окончање кривичног поступка, као што је случај *Ленг Сари* и *Ленг Тхирит*; такође казна доживотног затвора у случају *Каинг Гук Еав Дуч*, *Кхиеу Самфан* и *Нуон Чеа* иако је прописана чланом 209, 500, 506 и 507 Кривичног закона Камбоџе из 1956. године, може се сматрати „више правичном“ него „разумном“ имајући у виду старост и здравствено стање оптужених, односно осуђених. Други проблем који се тиче самог Суда јесте у томе што су и поступак против *Меас Мута* и поступци у Предмету 4. (*Ао-Ан*, *Им Чеам*, *Јим Титх*) у посебном режиму, јер је поступак у статусу потенцијалног прекида због финансијске ситуације ЕССС-а на основу одлуке од 5. маја 2017. године.

⁷²⁵ www.eccc.gov.kh/sites/default/files/media/PresRelease/NationalCo-prosecutoronCase003eng.pdf
10.07.2019.

⁷²⁶ www.eccc.gov.kh/sites/default/files/media/PresRelease/InternationalCo-prosecutoronCase003eng.pdf
10.07.2019.

3.2 Специјални суд за Либан

Особеност предмета иницираних пред Специјалним судом за Либан је у томе што се они не односе искључиво на примарну надлежност Специјалног суда, већ и на дела по којима се доводи у питање повреда угледа Суда. Оптужница пред Специјалним судом у Либану иницирала је 6 поступака, са укупно 11 оптужених. Садржина оптужнице изведена је на основу Споразума Уједињених нација и Либанске Републике у складу са Резолуцијом 1664 (2006) Савета безбедности од 29. марта 2006. године, а која је дефинисана у Статуту Специјалног суда за Либан с циљем утврђивања свих чињеница и околности које се односе на одговорне за тероризам када је убијен бивши либански премијер Рафик Харири и други.⁷²⁷

Предмет Ајаш и др. - STL-11-01

(а) *Салим Цамил Ајаш* – рођен 10. новембра 1963. године, Хароуф, Либан, националност – либанац; цивилна регистрација 197/Хароуф;⁷²⁸

(б) *Хасан Хабиб Мерхи* – рођен 12. децембра 1965. године, Бејрут, Либан, националност – либанац; цивилна регистрација 1126/Zqaq-El-Blat;⁷²⁹

⁷²⁷ „члан 2. – за кривично гоњење и кажњавање злочина у члану 1., у складу са одредбама овог Статута, примењује се следеће: (а) одредбе либанског кривичног закона које се односе на кривично гоњење и кажњавање терористичких аката, злочина и кривичних дела против живота и личног интегритета, недовољних удружења и пропуста пријављивања кривичних дела и прекршаја укључујући и правила која се тичу материјалних елемената злочина, криминално учешће и завера; и (б) члан 6. и 7. либанског закона од 11. јануара 1958. године о повећању казни за силовање, грађански рат и међуверску борбу.

члан 3. - (1) лице ће бити индивидуално одговорно за кривична дела из надлежности Специјалног суда ако је то лице: (а) починило, учествовало као саучесник, организовало или упућивало друге да изврше кривично дело из члана 2. овог Става; или (б) на било који други начин допринео извршењу кривичног дела из члана 2. овог Статута од стране групе лица која поступају у заједничкој сврси, ако је такав допринос намеран и извршен је с циљем подстицања општег кривичног дела, активности или сврхе групе или у сазнању о намери групе да изврши злочин; (2) у односу на надређене и подређене односе, надређени ће бити кривично одговоран за било који од злочина наведених у члану 2. овог Статута који су починили подређени под његовим или њеним надлежним органом и контролом, као резултат његовог неуспеха правилног вршења контроле на тим подређенима, где: (а) надређени или је знао или је свесно занемарио податке који јасно указују на то да су потчињени починили или тек починили такве злочине; (б) злочини су се односили на активности кое су биле у оквиру делотворне одговорности и контроле надређеног; (ц) надређени није предузео све неопходне и разумне мере у његовој надлежности да спречи или сузбије његове поступке или да поднесе предмет надлежним органима ради истраге и гоњења; (3) чињеница да је лице деловало на основу налога надређеног неће га ослободити кривичне одговорности, али се може узети у обзир у ублажавању казне ако Специјални суд утврди да то захтева правда.“

Статут Специјалног суда за Либан, https://www.stl-tsl.org/sites/default/files/documents/legal-documents/statute/Statute_of_the_Special_Tribunal_for_Lebanon_English.pdf 10.07.2019.

⁷²⁸ www.stl-tsl.org/en/the-cases/stl-11-01 10.07.2019.

⁷²⁹ Ibid.

(в) *Хусеин Хасан Онеиси* – (познат као Хусеин Хасан Иса), рођен 11. фебруара 1974. године, Бејрут, Либан, националност – либанац; цивилна регистрација 7/Shahor;⁷³⁰

(г) *Асад Хасан Сабра* – рођен 15. октобра 1976. године, Бејрут, Либан, националност – либанац; цивилна регистрација 1339/Zraq al-Blat.⁷³¹

Тужилац Специјалног суда за Либан, у складу са овлашћењима предвиђеним члановима 1. и 11. Статута Специјалног суда за Либан, оптужбе по члановима 2. и 3. Статута, а тиме и Кривичног закона и Либанског права од 11. јануара 1958. године „о казни за убиство, грађански рат и међуверску борбу“ исте терети по следећим тачкама: (1) завера усмерена на извршење терористичког акта; (2) извршење терористичког акта помоћу експлозивног уређаја; (3) намерно убиство (Рафика Харирија) умишљајем, коришћењем експлозивних материјала; (4) намерно убиство (од 21 особе поред намерног убиства Рафика Харирија) умишљајем, употребом експлозивних материјала; (5) покушај намерног убиства (од 226 лица, поред намерног убиства Рафика Харирија) умишљајем, употребом експлозивних материјала.⁷³²

Предмет - STL-11-02 (повезани случајеви Хамаден, Хави и Ел-Мур)

Специјални суд за Либан утврдио је да су три терористичка напада против либанских политичара *Марвана Хамадеха*, *Георга Хави* и *Елиаса Ел-Мура* повезани са нападом 14. фебруара 2005. године, због чега је тужилац преузео надлежност 5. августа 2011. године (предмети су под истрагом).⁷³³

Информације у вези напада односе се на следеће чињенице: (1) дана 1. октобра 2004. године експлозија аутомобила била је усмерена на моторизовану возњу г-дина *Марвана Хамадеха* (либанског политичара и новинара) у Бејруту, приликом чега су он и његов возач повређени, а телохранитељ убијен; (2) дана 21. јуна 2005. године експлодирала је бомба под путним седиштем возила г-дина *Георга Хави* (либанског политичара) у Бејруту, приликом чега је г-дин *Хави* убијен, а возач тешко рањен; (3) дана 12. јула 2005. године, експлозивни уређај усмерен је на конвој г-дина *Елиаса Ел-Мура* (либанског политичара) у Антелиасу, где је једна особа убијена, а г-дин *Ел-Мур* и једанаест других повређено.⁷³⁴

⁷³⁰ Ibid.

⁷³¹ Ibid.

⁷³² Ibid.

⁷³³ www.stl-tsl.org/en/the-cases/stl-11-02 10.07.2019.

⁷³⁴ Ibid.

Предмет - STL-14-05 (Ал Цадед С.А. Л. и г-ђа Кхајат)

У августу 2012. године *Ал Цадед ТВ* је емитовала пет извештаја под називом „Сведоци Међународног суда“, у којима су се новинари приближавали појединцима за које се тврди да су поверљиви сведоци у предмету *Ајаш и др.*, а дана 10. августа 2012. године, претпретресни судија у случају *Ајаш и др.* издао је поверљиву наредбу којом је забранио да се шире поверљиве информације које се односе на наводне сведоке и да уклоне такве информације са своје интернет странице, или других извора.⁷³⁵ У октобру 2013. године г-ђа *Карма Мохамед Тахсин Ал Кхајат* и још троје запослених у *Ал Цадеду* су добровољно приступили снимљеним видео интервјуима на захтев истражитеља *amicus curiae* именовани да истраже „Сведоке Међународног суда“.⁷³⁶ Дана 31. јануара 2014. године г-ђа *Кхајат* и запослени у *Цадед С.А.Л.* били су оптужени по две тачке непоштовања због наводног свесног и хиотимичног ометања спровођења правде.⁷³⁷

Предмет - STL-14-06 (Акхбар С.А. Л. и Ал Амин)

У јануару 2013. године *Акхбар Беирут* објавио је чланке на својим веб страницама на арапском и енглеском и у својим новинама које садрже информације о наводним поверљивим сведоцима у случају *Ајаш и др.*⁷³⁸ Први чланак „STL Leaks: Сведоци изненађења Тужилаштва“ објављен је 15. јануара, у новинама *Ал Акхбар* и на обе језичке верзије своје веб странице, а 19. јануара штампано издање *Ал Акхбар*-а и арапски вебсајт објавили су чланак под називом „Листа светока STL: зато смо објавили“, који је објављен у уређеној верзији на енглеском сајту наредног дана.⁷³⁹

Дана 31. јануара 2014. године г-дин *Ибрахим Ал Амин* и *Акхбар Беирут* били су оптужени по једној тачки непоштовања и ометања правде на основу *Правила 60 бис Правилника о поступку и доказима Трибунала* (Свесно и хотимично ометање спровођења правде објављивањем информација о наводним поверљивим сведоцима у предмету *Ајаш и др.* и на тај начин угрожавајући поверење јавности у способност Трибунала да заштити поверљивост информација о сведоцима или потенцијалним сведоцима).⁷⁴⁰

⁷³⁵ www.stl-tsl.org/en/the-cases/contempt-cases/stl-14-05 10.07.2019.

⁷³⁶ Ibid.

⁷³⁷ Ibid.

⁷³⁸ www.stl-tsl.org/en/the-cases/contempt-cases/stl-14-06 10.07.2019.

⁷³⁹ Ibid.

⁷⁴⁰ Ibid.

Посебан предмет оптужнице представља хапшење либанских генерала (29. августа 2005. године) *Џамил Мохамед Амин Ел Саида, Али Салах Ел Дине Ел Хаја, Рајмонд Фоуад Азара и Мустафа Фехми Хамдана* због истраге о нападу 14. фебруара 2005. године.⁷⁴¹ У првој одлуци Трибунала, на захтев Канцеларије за одбрану председник Специјалног суда за Либан Антонио Касис наредио је либанским властима да одмах ослободе генерале из самнице...а претпретресни судија је 29. априла 2009. године утврдио да нема основа за наставак држања четворице генерала и наредио њихово пуштање на слободу са чиме су се усагласиле и либанске власти.⁷⁴² Из наведених случајева развили су се посебни предмети и то:

(а) *Предмет – Ел Саид* – након пуштања на слободу 2009. године тражио је откривање докумената које држи тужилац у вези са његовим претходним притвором у Либану, након чега је судија наредио да тужилац пусти више од 270 докумената г-дину *Ел Саиду*.⁷⁴³

(б) *Предмет - Ел Хај* – пет година након пуштања на слободу, писао је председнику Специјалног суда за Либан тражећи копије записа о поступку *Ајаш и др.* који се односи на његов претходни притвор у Либану, али Претпретресни судија утврдио је да г-дин *Ел Хај* није имао никакав положај да затражи материјале везане за поступак *Ајаш и др.*⁷⁴⁴

Недостаци оптужнице не могу се приписати њеној садржини, већ њеној доследности када је реч о примени. Чињеница да је главни предмет *Ајаш и др.* реализован у одсуству четворице оптужених, укључујући и обустављен поступак против *Мустафе Амине Бадредина* (за којег је потврђено да је убијен), онемогућио је правилно вођење поступка јер је њихова одбрана могла да егзистира једино на хипотезама њихове невиности, што је у потпуној супротности имајући у виду да је њихово одсуство последица очигледног избегавања присуства на суду. На основу констатованих чињеница уочава се велики раскорак између процесних правила оптужења и истраге, што се посебно манифестовало на примеру четворице генерала, који су након пуштања на слободу с разлогом инсистирали на обелодањивању сведока инсистирајући на доказивању основног правила сваког поступка *презумпцију*

⁷⁴¹ www.stl-tsl.org/en/the-cases/other-matters/ 10.07.2019.

⁷⁴² Ibid.

⁷⁴³ www.stl-tsl.org/en/the-cases/other-matters/in-the-matter-of-el-sayed/ 11.07.2019.

⁷⁴⁴ www.stl-tsl.org/en/the-cases/other-matters/in-the-matter-of-el-hajj/ 11.07.2019.

невиности. Овај институт је ускраћен странци у поступку под изговором заштите угледа Суда. Оптужница такође није благовремено и на адекватан начин обухватила питања неовлашћеног истицања поверљивих података, већ се ослањала на Правилнике о вођењу поступка и доказима, што се у предметима STL-14-05 и STL-14-06 показало продуктивним. На основу изнетих чињеница оптужница у поступку Специјалног суда за Либан не може се похвалити свеобухватношћу.

Специјални суд за Либан поред изречених новчаних казни везаних за предмете STL-14-05 и STL -14-06, не може се похвалити ефикасношћу, ако се узме у обзир чињеница да су предмети STL-11-01 и STL -11-02, још увек у фази истраге.

3.3 Специјални суд за Сијера Леоне

Оптужница Резидуалног Специјалног суда за Сијера Леоне односи се на 22 случаја и 23 оптужена, с тим да су у појединим случајевима предмети сједињени у заједничкој оптужници; док је у појединим предметима акценат постављен на „дела против суда“ чиме је у великој мери одступано од примарне надлежности Суда. Садржина оптужнице изведена је из Статута Резидуалног Специјалног суда за Сијера Леоне од 30. новембра 1996. године, класификујући је на: (1) злочине против човечности; (2) кршење члана 3 заједничког за Женевске конвенције и II Допунски протикол; (3) друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права и (4) злочине прописане законом Сијера Леоне.⁷⁴⁵

⁷⁴⁵ „члан 2. – Злочини против човечности – Резидуални Специјални суд имаће моћ да гони особе које су починиле следеће злочине као део проширеног из систематског напада против било ког цивилног становништва: (а) убиство; (б) истребљење; (ц) поробљавање; (д) депортација; (е) притварање; (ф) тортура; (г) силовање, сексуално ропство, принудна проституција, приморавање на трудноћу и било који други облик сексуалног насиља; (х) прогон по политичкој, расној, етничкој или религијској основи; (и) остали нехумани акти;

члан 3. – Кршење члана 3 заједничког за Женевске конвенције и II Допунски протокол – Резидуални Специјални суд имаће моћ да гони особе које су починиле или наредиле да изврше озбиљно кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама 12. августа 1949. године за заштиту жртава рата и II Допунски протокол од 8. јуна 1977. године. Ово укључује: (а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем особа, посебно убиства, и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик физичког кажњавања; (б) колективно кажњавање; (ц) узимање талаца; (д) акти тероризма; (е) повреда личног достојанства, посебно понижавање и понижавајуће поступање, силовање, присилна проституција или било који облик блудне радње; (ф) пљачка; (г) доношење пресуда и спровођење егзекуције без претходне пресуде изречене пред регулаторно утврђеним судовима, пружајући све судске гаранције које су цивилизовани народи признали као неопходне; (х) претња да се изврши било које од претходних дела;

члан 4. – Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права – Резидуални Специјални суд имаће моћ да гони особе које су починиле следеће злочине кршења међународног хуманитарног права: (а) намерно усмеравање напада на цивилно становништво као такво или против појединих цивила који

Чарлс Гханкеј Тејлор – након завршене војне обуке у Либији током касних 1980-их година, учествовао је у формирању NPFL, и обављао је функцију Председника Републике Либерije.⁷⁴⁶ Да би добио приступ минералном богатству Републике Сијера Леоне, а нарочито дијамантским налазиштима, дестабилизовао је Сијера Леоне захваљујући финансијској и војној подршци Фодај Сајбана Санкоха.⁷⁴⁷ Кроз оружани сукоб у Сијера Леонеу, RUF и алијанса AFRC/RUF под влашћу Фодај Сајбана Санкоха и Џони Пол Короме и осталих лидера ангажовали су се у озлоглашеном, раширеном или систематском нападу против цивилног становништва Сијера Леонеа.⁷⁴⁸ За све време релевантно за оптужницу, чланови RUF-а; AFRC-а; JUNT-а и/или AFRC/RUF снага подржавали су и охрабривали поступке у договору са *Чарлс Гханкеј Тејлором*, почињени оружаним нападом широм територије Републике Сијера Леоне, укључујући, али не ограничавајући се на *Бо, Коно, Кенема, Бомбали* и *дистрикт Каилахун* и *Фритаун*, при чему су мете били цивили, као и персонал хуманитарне помоћи и миротворци додељени мисији Уједињених нација у Сијера Леонеу (UNAMSIL).⁷⁴⁹ На основу оптужнице терети се за: *терорисање цивилног становништва и колективно кажњавање; незаконита убиства; сексуално насиље; физичко насиље; употребу деце војника; отмице и принудни рад; пљачкање и спаљивање; напад на особље UNAMSIL.*⁷⁵⁰

Самуел Хинга Норман – представљао је националног координатора CDF-а, односно вођу и команданта Камајорса и као такав је имао *de jure* и *de facto* команду и

индиректно учествују у непријатељствима; (б) намерно усмеравање напада на особље, инсталације, материјал, јединице или возила укључена у хуманитарне задатке или мировне мисије у складу са Повешом Уједињених нација, све док имају право на заштиту која се пружа цивилима или цивилним објектима према међународном праву о оружаним сукобима; (ц) запошљавање или ангажовање деце млађе од 15 година у оружане снаге или групе или их користе како би активно учествовали у непријатељствима;

члан 5. – Злочини прописани законом Сијера Леоне – Резидуални Специјални суд имаће моћ да гони особе које су починиле следеће злочине прописане законом Сијера Леоне: (а) кршење који се односе на злоупотребу девојчица спречавањем суровости према деци по Акту 1926 (пар. 31): I - злоупотреба девојчица испод 13 година, супротно одељку 6; II- злоупотреба девојчица између 13 и 14 година, супротно одељку 7; III- злоупотреба девојчица у неморалне сврхе, супротно одељку 12; (б) Кршење које се односи на безобзирно уништавање имовине прописано Законом о *Malicious* уништењу, (1861): I – постављање ватре од стране било ког на стамбеном објекту у супротности са одељком 2; II – постављање ватре у јавним зградама, супротно одељку 5 и 6; III – постављање ватре (пожара) у другим зградама, супротно одељку 6.

Статут Резидуалног Специјалног суда Сијера Леоне, www.rscsl.org/Documents/scsl-statute.pdf 12.07.2019.

⁷⁴⁶ SCSL-03-01, pf. 17-18.

⁷⁴⁷ Ibid., pf. 20.

⁷⁴⁸ Ibid., pf. 21.

⁷⁴⁹ Ibid., pf. 29.

⁷⁵⁰ Ibid., pf. 32-59.

контролу над активностима и операцијама Камајароса.⁷⁵¹ План, сврха и дизајн CDF-а по њему били су да се CDF користи као средство за победу над снагама RUF/AFRC и остваривање контроле на Сијера Леонеом, што је укључивало контролу над целокупном популацијом Сијера Леонеа и потпуну елиминацију RUF/AFRC, њихових присталица, симпатизера и било кога ко се није активно супротставио RUF/AFRC окупацији.⁷⁵²

На основу оптужнице терети се по тачкама 2., 3. и 4. Статута за: *незаконито убијање; физичко насиље и психичку патњу; пљачкање и спаљивање; терорисање цивилног становништва и колективно кажњавање; употребу деце војника.*⁷⁵³

Моинина Фофана – прама оптужници био је водећи члан CDF-а и Национални директор рата CDF-а, други човек по команди (заменик) *Самуела Хинга Нормана*.⁷⁵⁴ Као национални директор рата, сматра се да је директно одговоран за спровођење ратне политике и стратегије и при томе је: одржавао везу са командантима на терену и надзорним и контролним опеацијама, давао је и примао извештаје о операцијама његових команданата и пружао потребну логистику, укључујући оружје и муницију; командовао је једним од батаљона CDF-а и залагао се за исте циљеве као и *Норман*.⁷⁵⁵

Алиеу Кондева – према оптужници био је водећи члан снага CDF-а и „Високи свештеник“ CDF-а, који је био непосредно подређен *Самуела Хинга Норману*.⁷⁵⁶ Као високи свештеник био је задужен за контролу и надзор свих иницијација у CDF-у, укључујуи регрутовање деце млађе од 15 година и потпуно посвећен циљевима које је подржавао *Норман*, подразумевајући под тим потпуну елиминацију RUF/AFRC - а, као и њихове партизанске присталице, симпатизере и сваку особу која није активно показала отпор према RUF/AFRC.⁷⁵⁷

Оптужница **SCSL-04-14** под називом *Самуел Хинга Норман и др.* је 27. јануара 2004. године по наредби Специјалног суда у Сијера Леонеу **придружила случајеве**

⁷⁵¹ SCSL-03-08, pf. 12.

⁷⁵² Ibid., pf. 15.

⁷⁵³ Ibid., pf. 20-24.

⁷⁵⁴ <https://trialinternational.org/latest-post/moinina-fofana> 12.07.2019.

⁷⁵⁵ Ibid.

⁷⁵⁶ <https://trialinternational.org/latest-post/allieu-kondewa> 12.07.2019.

⁷⁵⁷ Ibid.

Самуел Хинга Норман, Моинина Фофана, Алиеу Кондева у јединствени предмет, јер су све тачке оптужнице биле у потпуности идентичне.

Иса Хасан Сесај – према оптужници у време наводних догађаја био је „виши официр“ RUF-а, у JUNTA-а, као и у RUF/AFRC -а.⁷⁵⁸ Између 1993. и 1997. године држао је положај регионалног команданта RUF-а, а затим борбеног команданта 1997. и 1999. године, при чему је био подређен Сему Бокариу, Фодају Санхоку и Полу Короми – лидерима RUF-а и AFRC-а.⁷⁵⁹ Током режима JUNTA био је члан управног тела, а почетком 2000. године до августа био је командант бојног поља RUF-а, а од маја 2000. године до 10. марта 2003. године поступао по директним налозима Фодаја Санхока, који је у том периоду био у притвору.⁷⁶⁰ Сходно наведеним функцијама он је лично или у договору са другим лидерима вршио контролу, надлежност и имао команду над подређенима у RUF-у, JUNTA и RUF/AFRC.⁷⁶¹

На основу оптужнице терети се по тачкама 2., 3. и 4. Статута за Злочине против човечности и то: истребљење, убиство, силовање, сексуално ропство, друге облике сексуалног насиља, поробљавање, укључујући и друга нечовечна дела;

Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама и II Допунског протокола: *терористичка дела и колективнио кажњавање против цивилног становништва, насиље над животним здрављем и физичким и психичким благостањем особа, посебно кроз освете, порицање личног достојанства, пљачкање, отмица и држање талаца;* Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права кроз регрутовање у оружане снаге деце млађе од 15 година у оружане снаге с намером напада на особље хуманитарне помоћи и мировне снаге.⁷⁶²

Морис Калон – је наводно био командант RUF-а, као и JUNTA, као и RUF/AFRC-а након што је дошао на власт у државном удару.⁷⁶³ Према оптужници, између маја 1996. и априла 1998. године био је заменик обласног команданта, затим инспектор за борбу у RUF-у за период од априла 1998. до децембра 1999. године.⁷⁶⁴ Током режима JUNTA био је члан управног одбора JUNTA, а почетком 2000. године

⁷⁵⁸ <https://trialinternational.org/latest-post/issa-hassan-sesay> 12.07.2019.

⁷⁵⁹ Ibid.

⁷⁶⁰ Ibid.

⁷⁶¹ Ibid.

⁷⁶² Ibid.

⁷⁶³ <https://trialinternational.org/latest-post/morris-kallon> 12.07.2019.

⁷⁶⁴ Ibid.

постао је командант борбене групе у RUF-у, подређен Иси Хасану Сасају, Фодај Санхоку и Пол Короми.⁷⁶⁵

Аугустине Гбао – према наводима оптужнице био је „виши официр“ и командант RUF-а, у JUNTA, као и у RUF/AFRC.⁷⁶⁶ Пре државног удара, наводно је био командир Јединице за унутрашњу одбрану RUF-а, а између 1996. и 1998. године „старији командант RUF-а“ у надлежности региона Каилахун, приликом чега је био подређен само команданту бојног поља RUF-а и Фодај Санхоку и Пол Короми.⁷⁶⁷ У периоду између 1998. и 2002. године био је Главни командант за безбедност у снагама RUF/AFRC, а од марта 1999. до јануара 2002. године командант снага RUF/AFRC у подручју Макени.⁷⁶⁸

Оптужница **SCSL-04-15** под називом *Иса Хасан Сесај и др.* је 13. маја 2004. године по наредби Специјалног суда у Сијера Леонеу **придружила случајеве** *Иса Хасан Сесај, Морис Калон, Аугустине Гбао* у јединствени предмет, јер су све тачке оптужнице биле у потпуности идентичне.

Алекс Тамба Брима – био је члан групе од 17 војника који су 25. маја 1997. године силом преузели власт у Фритауну и срушили демократски изабрану владу председника Ахмеда Теџана Каваха – ови војници су се идентификовали као чланови AFRC-а, чији лидер је Џони Пол Корома.⁷⁶⁹ Од стране Короме постављен је на функцију службеника за везу са јавношћу, и члана Врховног савета AFRC-а, на којима је био све до доласка Западноафричких интервентних снага (ECOMOG).⁷⁷⁰ У време када је коалиција AFRC/RUF била на власти, њене оружане снаге оптужиле су га за напад на цивилно становништво и починили злочине против човечности и ратне злочине у јуну 1997. године у округу *Бо* и између маја 1997. и фебруара 1998. године у округу *Кенема*, чији је циљ био да се терорише становништво и да се казни због наводно пасивне подршке режиму председника Кавана.⁷⁷¹ Између фебруара 1998. и 30. априла 1998. године био је командант снага AFRC/RUF у округу Коно на истоку Сијера

⁷⁶⁵ Ibid.

⁷⁶⁶ <https://trialinternational.org/latest-post/augustine-gbao> 12.07.2019.

⁷⁶⁷ Ibid.

⁷⁶⁸ Ibid.

⁷⁶⁹ <https://trialinternational.org/latest-post/alex-tamba-brima> 12.07.2019.

⁷⁷⁰ Ibid.

⁷⁷¹ Ibid.

Леонеа, тако да се доводи у везу са оружаним операцијама широм севера, истока и центра земље и нападима на цивилно становништво у областима *Каилахун*, *Коно*, *Коингагу* и *Бомбали*.⁷⁷² У оптужници се терети по члановима 2., 3. и 4. Статута и доводи се у везу са: *терористичким делима и колективном кажњавању цивилног становништва; дела истребљења, убиства и других угрожавања живота; сексуално насиље, укључујући силовање, сексуално ропство и присилни брак; насиље над физичким и психичким добром, укључујући сакаћење; регрутовање и коришћење деце војника млађих од 15 година; пљачке; отмице и узимање талаца и напада на особље UNAMISIL-а, мировне снаге Уједињених нација Сијера Леоне*.⁷⁷³

Брима Бази Камара – такође је представљао једног од 17 војника који су 25. маја 1997. године силом преузели власт у Фритауну и срушили демократски изабрану владу председника Ахмеда Тецана Каваха, а такође и активног члана здружених снага RUF/AFRC.⁷⁷⁴

Сантигије Борбор Кану – такође је представљао једног од 17 војника који су 25. маја 1997. године силом преузели власт у Фритауну и срушили демократски изабрану владу председника Ахмеда Тецана Каваха, с тим што је у новој влади учествовао као члан Врховног савета AFRC до доласка Западноафричких интервентних снага (ECOMOG).⁷⁷⁵

Оптужница **SCSL-04-16** под називом *Алекс Тамба Брима и др.* је 13. маја 2004. године по наредби Специјалног суда у Сијера Леонеу **придружила случајеве** *Алекс Тамба Брима*, *Брима Бази Камара*, *Сантигије Борбор Кану* у јединствени предмет, јер су све тачке оптужнице биле у потпуности идентичне.

Специјални суд за Сијера Леоне поред своје примарне надлежности великих проблема имао је са предметима који се односе на „непоштовање суда“, због учестале појаве корупције и утицаја на сведоке, на шта указују следећи случајеви:

⁷⁷² Ibid.

⁷⁷³ Ibid.

⁷⁷⁴ <https://trialinternational.org/latest-post/ibrahim-bazzy-kamara> 12.07.2019.

⁷⁷⁵ <https://trialinternational.org/latest-post/santigie-borbor-kanu> 12.07.2019.

Чарлс Гханкеј Тејлор – поред примарне оптужнице констатоване у предмету SCSL-03-01, терети се индиректно за непоштовање суда, јер је његов водећи бранилац свесно и намерно и/или безобзином равнодушношћу открио идентитет седам заштићених сведока тужилаштва у Јавном анексу А Исправке завршног претресног поднеска одбране који је поднесен 3. фебруара 2011. године, а поновљен 8. фебруара 2011. године.⁷⁷⁶

Принц Тејлор – терети се за дела непоштовања суда јер је: „Знајући и хотимично ометајући правосудни поступак Специјалног суда пружањем мита сведоку који је сведочио у поступку пред Већем, у супротности са правилом 77 (а) (IV), где је 26. или 29. јануара 2011. године у Каилахуну понудио мито Мухамеду Кабау, сведоку који је сведочио пред II Претресним већем у поступку Тужилац против Тејлора у замену за поништавање његовог претходног сведочења у том суђењу по упутству Ерик Сенесије; дана 3. фебруара 2011. године заштићеном сведоку ТФИ-274 понудио је мито и релокацију такође у замену поништавања претходног сведочења у истом предмету; дана 1. фебруара 2011. године заштићеном сведоку ТФИ-516 понудио је мито такође за поништавање претходног сведочења у истом случају; дана или око 27. јануара 2011. године у Каилахуну понудио је мито заштићеном сведоку ТФИ-585 под истим околностима; дана или око 29., 30. и 31. јануара 2011. године у Каилахуну покушао је утицати на Аруна Гбонда; дана или око 26. марта 2011. године до 6. априла 2011. године покушао је утицати на Ерика Сенесија да да лажне информације Независном савету који је одредио Секретар II Претресног већа.⁷⁷⁷

Хасан Папа Бангура и др. – терети се за дела непоштовања суда јер је: свесно и хотимично ометао администрацију Специјалног суда пружањем мита сведоку који је сведочио пред Већем, кршећи Правило 77 (а) (IV), дана или око 27. новембра 2010. године до 3. децембра 2010. године у Фритауну, на тај начин што је понудио мито заштићеном сведоку ТФИ- 334, који је сведочио пред II Претресним већем у поступку Тужилац против Алекс Тамба Брима и др. у замену за понављање његовог исказа на том суђењу; такође дана или око 27. новембра 2010. до 16. децембра 2010. године у Фритауну сваки оптужени (*Самуел Каргбо, Сантигие Борбор Кану и Брима Бази Камара*) понудили су мито заштићеном сведоку ТФИ-334; дана или око 29. новембра

⁷⁷⁶ SCSL-12-01-T - Јавна пресуда у поступку непоштовања суда.

⁷⁷⁷ SCSL-12-02-T - Јавна пресуда у поступку непоштовања суда.

2010. године Камара је открио поверљиве информације, знајући да тиме крши наредбу I Претресног већа (у предмету SCSL-04-15-T-180 *Тужилац против Иса Хасана Сесаја и др.* у вези Модификованих заштитних мера за сведоке) откривајући идентитет заштићеног светокда ТФИ-033 током телефонског разговора.⁷⁷⁸

Ерик Сенесије – оптужен је да је свесно и намерно ометао правосудне органе понудивши мито четворици сведока који су сведочили пред овим Судом, и на тај начин је свесно и намерно ометао Специјални суд покушавајући да омета сведоке и то: дана или око 26. и 29. јануара и 3. фебруара 2011. године понудио је мито и покушао да утиче на Мохамеда Кабаха; дана или око 3. фебруара 2011. године понудио је мито и покушао да утиче на заштићеног сведока ТФИ-274; дана или око 1. фебруара 2011. године понудио је мито заштићеном сведоку ТФИ-516; дана или око 27. јануара 2011. године понудио је мито и покушао да утиче на заштићеног сведока ТФ1-585 и дана или око дана 29., 30. и 31. јануара 2011. године покушао је да утиче на Аруна Гбонда – с намером да пониште њихове исказе дате у случају Тужилац против Тејлора.⁷⁷⁹

Брима Самура – оптужен је да је открио идентитет заштићеног сведока члановима јавности, на тај начин што је разговарао са *Маргарет Фомба Бримом* и *Ненех Бинта Бах Цаловом* у јавној галерији и убрзо након тога показао им је нешто у његовој спиралној бележници, деконспиришући идентитет заштићеног сведока тужилаштва ТФИ-023.⁷⁸⁰

Маргарет Фомба Брима и др. – оптужени су признали да су 9. марта 2005. године након што су присуствовали претресу, угледали возило са затамљеним прозорима и знајући да превози заштићене сведоке, позвали су прву сведокињу и рекли јој *Крио* знајући да сведочи, што је имало ефекат претње и застрашивање сведока због сведочења.⁷⁸¹ На том суђењу сведок ТФИ-023 је категорисан као Група 1 (сведок чињеница), Категорија А (жртва сексуалног злостављања и сведока злочина).⁷⁸² Пошто су прихватили изјашњење о кривици оптужени *Маргарет Фомба Брима, Ненех Бинта*

⁷⁷⁸ SCSL-2011-02-T - Јавна пресуда у поступку непоштовања суда.

⁷⁷⁹ SCSL - 2011-01-T - Пресуда у поступку непоштовања суда.

⁷⁸⁰ SCSL - 05-01 – Пресуда у поступку непоштовања суда.

⁷⁸¹ SCSL - 05-02 и SCSL - 05-03 – Пресуда у поступку непоштовања суда.

⁷⁸² Ibid.

Бах Јаллох, Естер Камара и Анифа Камара против њих је поднета оптужница.⁷⁸³

У појединим случајевима пред Специјалним судом за Сијера Леоне нису могли да се активирају кривични поступци због чињенице да окривљени, односно оптужени нису били доступни Суду, а разлози њиховог одсуства или околности које су довеле до немогућности наставка кривичног поступка, најбоље илуструје:

Сам „Маскита“ Бокарије – иако је против њега поднета Оптужница, поступак није окончан јер је потврђена његова смрт 8. децембра 2003. у Либерiji.⁷⁸⁴

Џони Пол Корума – представљао је председавајућег AFRC након државног удара 25. маја 1997. године.⁷⁸⁵ Након мировног споразума у Ломи (1999) придружио се изабраној влади као председавајући Комисије за консолидацију мира (CCR да би 2001. године формирао политичку странку, Народно ослободилачку странку (PLP) која је ушла у парламент 2002. године.⁷⁸⁶ У јануару 2003. године био је укључен у покушај државног удара након чега је побегао из Сијера Леонеа.⁷⁸⁷ Иако је било извештаја да је убијен у Либерiji, они нису потврђени и случај остаје званично отворен.⁷⁸⁸

Фодај Сајбана Санкох – бивши вођа РУФ-а, налазио се у притвору Специјалног суда у Сијера Леонеу од тренутка његовог хапшења од маја 2000. године до 29. јула 2003. године, када је због серије тешких можданих удара преминуо у болници.⁷⁸⁹ Иако је оптужен 7. марта 2003. године, након смрти тужилац је 8. децембра повукао оптужницу против њега.⁷⁹⁰

Разматрајући Оптужницу изведену из Статута Резидуалног Специјалног суда за Сијера Леоне, може се констатовати постојање усклађености Међународних извора хуманитарног права и националног закона Сијера Леонеа. Према томе садржина оптужнице у потпуности одговара надлежности Специјалног суда, посебно када је реч

⁷⁸³ Ibid.

⁷⁸⁴ www.rscsl.org/other-cases.html 13.07.2019.

⁷⁸⁵ Ibid.

⁷⁸⁶ Ibid.

⁷⁸⁷ Ibid.

⁷⁸⁸ Ibid.

⁷⁸⁹ Ibid.

⁷⁹⁰ Ibid.

о њеној примарној функцији у предметима *Чарлс Гханкеј Тејлор* (SCSL-03-01); *Самуел Хинга Норман и др.* (SCSL-04-14); *Иса Хасан Сесај и др.* (SCSL-04-15); *Алекс Тамба Брима и др.* (SCSL-04-16). Специфичност оптужнице огледају се и у чињеници да су дела (као и у већини случајева пред другим Међународним кривичним судовима) предмети компромитације сведока изузети, и подређени Правилницима о поступку и доказима. На тај начин се маргинализује значај оптужнице, јер омогућава да се поједина дела подређују нижим правним актима, међутим с аспекта рационалности на овај начин се растерећује главни поступак – пребацујући га у надлежност судије појединца. Сходно томе, основно питање у поступку пред Специјалним судом Сијера Леоне се састоји у томе да ли је конкретни поступак изговор за злочине које захтева администрација Уједињених нација или правосудни механизам који тежи очувању поретка и санкционисању сваке повреде националног и међународног кривичног права. Поред наведеног, у предмету *Сам „Маскита“ Бокарије* (SCSL-03-04) може се уочити одступање од уобичајног правила обавезног обезбеђења присуства окривљеног приликом истицања оптужнице и неопходност његовог изјашњавања о кривици по изнетим тачкама оптужнице. И поред изнетих сугестија везаних за оптужницу пред Специјалним судом Сијера Леонеа, може се констатовати да је њена садржина и применљивост у поступку задовољавајућа, бар када је реч о решавању главних предмета.

У поступку изрицања пресуда од стране Специјалног суда Сијера Леонеа, ако би се изузели предмети „непоштовања суда“, могло би се констатовати да су адекватне учињеним злочинима. Специфичност пресуде са изреченом казном је у томе што је Судско веће у одређивању казне било вођено сваком тачком оптужнице и по свакој од тачака оптужнице поред разматрања кривице одређивао и казну затвора сразмерно националним одредбама кривичног закона, које се служе истовремено.

3.4 Специјална већа за тешке злочине у Источном Тимору

Специфичност поступка за тешке злочине у Источном Тимору огледа се у две кључне чињенице: (1) поред суда у Дилију, формиран је паралелни суд у Индонезији и (2) због сукоба надлежности ова два суда не може у потпуности да се утврди стварни број предмета. Органи гоњења Окружног суда у Дилију констатовали су да је издато 90 оптужница против 377 особа, где је захваљујући ангажовању Претресног већа до

децембра 2004. године, како они тврде донето 74 пресуде.⁷⁹¹ Паралелно са суђењима у Дилију, Индонезија је такође установила процедуру с циљем гоњења злочина почињених у Источном Тимору, с тим да је Национална истражна комисија, чији је коначни извештај објављен 31. јануара 2000. године, изнудио оптужнице директно против 33 особе, укључујући неколико војних лидера.⁷⁹² Како Басиони тврди: „Пошто је Одељење за тешке злочине почело са радом од 2000. до 2005. године, Специјално веће за тешка кривична дела Окружног суда у Дилију завршило је 55 суђења у којима је учествовало 87 оптужених. Специјално веће је осудило 84 особе и ослободило три, иако је један од ослобођених особа осуђен од стране Апелационог суда.“⁷⁹³

Сходно изнетим чињеницама анализа оптужница и пресуда могла би се сагледати из угла Специјалног већа за озбиљне злочине у Дилију и Индонезијског *ad hoc* Трибунала за Источни Тимор, с тим да ће се због обимног броја предмета, ограничити само на специфичне случајеве са изразито високим казнама или казнама које су у супротности са утврђеним наводима констатованим у оптужници.

У складу са Уредбом број 2000/15 – Успостављање казне за ексклузивну судску надлежност за озбиљне кривичне преступе донете од стране Уједињених нација прелазне администрације у Источном Тимору (UNTAET) од 6. јуна 2000. године прописује следеће тачке оптужнице: (а) геноцид; (б) злочин против човечности; (ц) ратне злочине; (д) мучење; (е) убиство; (ф) сексуалне преступе.⁷⁹⁴

⁷⁹¹ <https://trialinternational.org/latest-post/zacky-anwar-makarim> 14.07.2019.

⁷⁹² Ibid.

⁷⁹³ С. М. Bassiouni, *International Criminal Law*, third edition, Volume III - International Enforcement, Martinus Nijhoff Publisher, Leiden, 2008, 178.

⁷⁹⁴ „члан 4. – Геноцид – у смислу ове уредбе „геноцид“ подразумева било које од следећих дела извршених с намером уништења, у целости или делимично, националне, етничке, расне или верске групе као такве: (а) убијање припадника групе; (б) изазивање озбиљних физичких и душевних повреда чланова групе; (ц) намерно нарушавање услова живота групи рачунајући да ће допринети њеном физичком уништењу у целини или делимично; (д) наметање мера које су предвиђене како би се спречио порођај унутар групе; (е) принудно одвајање деце из једне групе у другу групу.

члан 5. – Злочин против човечности – у смислу ове уредбе „злочин против човечности“ означава било које од следећих чињења када су почињени као део распрострањеног или системског напада и усмереног против било којег цивилног становништва, са знањем за напад: (а) убиство; (б) истребљење; (ц) поробљавање; (д) депортација или присилно пресељавање становништва; (е) затварање или друго тешко лишавање слободе у супротности са основним правилима међународног права; (ф) мучење; (г) силовање, сексуално ропство, присилна проституција, присилна трудноћа, присилна стерилизација или било који други облик сексуалног насиља са упоредивом тежином; (х) прогон против било које групе и колектива који се може идентификовати по политичком, расном, националном, етничком, културном, верском и полном, као што је дефинисано... (и) присилни нестанак лица; (ј) злочин против апархејда; (к) друга нечовечна дела сличног карактера која намерно изазивају велику патњу или озбиљну повреду тела или психичког или физичког здравља.

У складу са постављеним критеријумом, а у циљу утврђивања специфичности у раду суда биће сагледани поједини предмети Специјалног већа за озбиљне злочине у Дилију, чији је крајњи исход казна затвора десет година и већа.

Агустино да Коста – је био припадник милиције, тима *Панцасила Атсабе*, који се терети да је дана 30. августа 1999. године заједно са другим припадницима милиције поступајући по наредби командира ТНИ били у потрази за активистом про-независног Источног Тимора *Мануел да Оливера*, којег су након два дана открили, и том приликом оптужени је са својим тимом ухапшеног везао, тукао камењем и више пута пуцао у њега док није преминуо.⁷⁹⁵

Паулино да Јесус – терети се да је дана 10. септембра 1999. године у селу *Лоурбс* у Источном Тимору учествовао у нападу са припадницима ТНИ и припадницима милиције, при чему су бројни домови били спаљени а осумњичени за про-независност били су рањени у убијени.⁷⁹⁶ Једна жртва била је млада девојчица која је избодена с

члан 6. – Ратни злочини – за потребе ове уредбе „ратни злочини“ означавају: (а) тешке повреде Женевских конвенција од 12. августа 1949. године односно било које од следећих аката против лица или имовине заштићених одредбама релевантним Женевским конвенцијама (I-VIII); (б) друга озбиљна кршења закона и обичаја који се примењују у међународном оружаном сукобу, у оквиру утврђеног међународног права, односно било којег од следећих аката (I-XXVI); (ц) у случајевима оружаних сукоба који није међународног карактера озбиљна кршења члана 3 заједничког за Четири Женевске конвенције од 12. августа 1949. године, односно било које од следећих дела извршених против лица која не учествују активно у непријатељствима, укључујући и припаднике оружаних снага који су положили оружје и они који су ван борбе због болести, рањавања, притвора или било којег другог разлога (I-IV); (д) примењује се на оружане сукобе који нису међународног карактера и стога се не примењују на ситуације унутрашњих поремећаја и напетости, као што су нереди, изолована и спорадична насиља или друга дела сличне природе; (е) друге озбиљне повреде закона и обичаја до којих дође у оружаним сукобима који нису међународног карактера, а чије повреде су предвиђене одговарајућим одредбама међународног права (I-XII); (ф) оружани сукоби који немају међународни карактер па се стога не примењују на ситуације унутрашњег немира и сукоба, као што су побуне, појединачни и спорадични акти насиља или други слични акти. Овај став се примењује на оружане сукобе који се одвијају на територији државе на којој је у току продужени оружани сукоб између органа власти и организованих група или између самих група.

члан 7. – Мучење – за сврху ове уредбе мучење подразумева било који акт којим се озбиљно наноси бол или патња, било физички или психички, особи с циљем прибављања информација или признања од стране трећих лица, кажњавање њега/ње за дело које је он или треће лице починило или понижавао, застрашивао или приморавао њега или треће лице да почини или се сумња да је починио или понижавао, застрашивао или приморавао њега или треће лице или из било ког разлога заснованог на дискриминацији било које врсте.

члан 8. – Убиство – у сврху ове Уредбе, примењују се одредбе важећег кривичног закона у Источном Тимору.

члан 9. – Сексуални прстуди – у сврху ове Уредбе, примењују се одредбе важећег кривичног закона у Источном Тимору.

Regulation no.2000/15 On the Establishment of Panels with exclusive jurisdiction over serious criminal offences, <https://www.legal-tools.org/en/doc/c082f8/> 14.07.2019.

⁷⁹⁵ Предмет 07/2000.

⁷⁹⁶ Предмет 06/2002., pf. 3.

леђа и одмах убијена, док је њена мајка, која је покушала да је спасе такође погођена у ногу и тешко рањена.⁷⁹⁷

Анастасио Мартинс и Домингос Гонсалвес – били су чланови милицијске групе ВМР-а.⁷⁹⁸ У нападу на село *Метагоу* 4. септембра 1999. године оптужени су заједно са другим припадницима милиције опколили бројне присталице независности и више пута тукли људе комадима дрвета;⁷⁹⁹ једну од жртава убио је Гонсалвес, а другу Мартинс, док су трећу убили други чланови милиције.⁸⁰⁰ Село *Мука Бера* нападнуто је 5. септембра 1999. године од стране ВМР-а, укључујући и оптужене и том приликом спаљено је преко 80 кућа, а сељани су били приморани да оду у *Базартете* где су били затворени и депортовани у Западни Тимор.⁸⁰¹ Оптужени су се заједно са осталим припадницима милиције вратили у село *Мука Бера* где су стрељана три познате присталице независности.⁸⁰² Село *Легуема* је нападнуто 8. септембра 1999. године од стране припадника ТНИ и оптужених, приликом чега су сељани присиљени да уђу у камионе одакле су их депортовали у Западни Тимор, а том приликом Мартинс је у Западном Тимору убио једног сељанина.⁸⁰³

Марцулино Соарес – био је командант милиције ВМР у *Ликуиџи*, Источни Тимор.⁸⁰⁴ Дана 17. априла 1999. године нападнута је кућа *Мануел Карасклоа*, лидера за независност и током тог напада убијено је 12 људи, а многи су рањени.⁸⁰⁵ Тог дана оптужени је наредио својим људима да оду на митинг у Дилију, одакле је инициран напад, да би се група коју је он предводио придружила том нападу.⁸⁰⁶ На основу закључака Суда оптужени је био командант ВМР милиције и знао је, или је имао разлога да зна да ће поједини под његовом командом и контролом нападати цивиле, није предузео мере да спречи тај догађај, нити је казнио починиоце; као командант милиције ВМР наредио је набавку муниције за оружје које је коришћено у кући *Карасклоа*; наредио је својим подчињеним припадницима милиције да отпутују у Дили

⁷⁹⁷ Ibid., pf. 4.

⁷⁹⁸ Предмет 11/2001., pf. 14.

⁷⁹⁹ Ibid., pf. 28-29.

⁸⁰⁰ Ibid., pf. 31.

⁸⁰¹ Ibid., pf. 34-35.

⁸⁰² Ibid., pf. 36-41.

⁸⁰³ Ibid., pf. 45-46.

⁸⁰⁴ Предмет 02/2002-Б summary

⁸⁰⁵ Ibid.

⁸⁰⁶ Ibid.

и присуствују демонстрацијама, одакле је инициран напад који је он директно предводио и у којем је убијено 12 људи и 9 озбиљно повређено.⁸⁰⁷

Салвадор Соарес – је као члан DMP-а дана 2. септембра 1999. године заједно са припадницима DMP-а и TNI-а опколио кућу *Рубена Соареса* и *Домингос Переиуре* познатих као присталица независности и рада са мисијом помоћи Уједињених нација у Источном Тимору.⁸⁰⁸ *Рубен Соарес* је убоден неколико пута од стране припадника наведених јединица, укључујући и оптуженог док није преминуо, док је на *Домингос Переиуру* пуцано и више пута је избоден што је довело до његове смрти.⁸⁰⁹

Јоао Фернандез – је био члан групе милиције DMP.⁸¹⁰ Дана 8. септембра 1999. године, одређеном броју припадника милиције, укључујући и оптуженог наређено је да оду у полицијску станицу, где се у канцеларији начелника полицијске станице скривала жртва *Домингос Гонсалвес Переира*, шеф села *Ритабоу*, где га је оптужени повукао из места где се скривао и својим мачем га убо два пута у леђа, од којих повреда је преминуо.⁸¹¹

Мануел Гонзалвес Лето Бере – оптужени је био члан групе милиције DMP, у којој је заузео положај команданта вода задуженог за 30 потчињених.⁸¹² У септембру 1999. године, док је оптужени био у Западном Тимору добио је наређење шефа DMP-а да ухапси *Јоао Гонзалвеса* познатог присталице за независност – исти је након малтретирања одвежен до моста *Нунура* у Источном Тимору, где га је самурајским мачем убо у груди и на тај начин усмртио.⁸¹³

Флоренцио Тацакуи – је имао улогу саветника или саветника у оквиру про-аутономије групе *Сакунар* и тиме уживао блиске везе са вођством милиција на подручју *Пасабе* у Источном Тимору.⁸¹⁴ У другој половини априла 1999. године, чланови TNI и локалне полицијске снаге *Сакунар* ухапсили су око 40 особа у кући шехунарског шефа *Пасабе* којима је пређено и који су пребијани, а након истека

⁸⁰⁷ Ibid.

⁸⁰⁸ Предмет 7а/2002, pf. 176, 180-181.

⁸⁰⁹ Ibid., pf. 103-108, 148, 184-185.

⁸¹⁰ Предмет 01/2000, pf. 12.

⁸¹¹ Ibid., pf. 12-13.

⁸¹² Предмет 10/2000, pf. 6.

⁸¹³ Ibid., pf. 5.

⁸¹⁴ Предмет 20/2001, pf. 13.

њиховог притвора присиљавани су да учествују на свечаности у којој су положили крвну заклетву да напуштају кампању за независност.⁸¹⁵ У августу 1999. године у својој кући осудио је присталицу за независност и наставио да му одсеца прсте унаказивши му тело на неколико места – жртва је на крају успела да побегне.⁸¹⁶ Почетком септембра 1999. године милиција је покренула обновљену кампању насиља против присталица независности и активирала операцију у три села која су најистакнутије подржавала независност, приликом чега су њихови становници били присиљени да побегну, док је већина била затворена и приморана да маршира према *Теоласи* где су били масакрирани – убијено је 47 људи.⁸¹⁷

У оквиру поступка пред Специјалним већем за озбиљне злочине у Дилију постојали су и предмети за које је Суд сматрао да није надлежан. Конкретно таквим предметом сматра се *Леонардус Каса* који се терети да је дана 10. септембра 1999. године или приближно тог датума присилио једну женску особу у селу *Бетун* у Западном Тимору на сексуални однос ван брака.⁸¹⁸ У свом изјашњењу Суд је констатовао следеће: „Члан 5 UNTAET Уредбе 2000/11 предвиђа да су судови у Источном Тимору надлежни за злочине почињене у Источном Тимору пре 25. октобра 1999. године. Постоје два изузетка: Први предвиђа универзалну надлежност за злочине геноцида, ратне злочине, злочине против човечности и мучење, а други да је злочин почињен на броду или ваздухоплову регистрованом у Источном Тимору. С обзиром да кривично дело силовања не спада ни у једну од ових изузетака и да је учињен ван Источног Тимора Специјално веће сматра да судови Источног Тимора и само Специјално веће немају надлежност за покушај оптуженог.“⁸¹⁹

Међу специфичним случајевима издваја се и тзв. „Предмет Х“ по коме се оптужница иницирана против малолетника који је имао 14 година и доводи га у везу са његовим учешћем у групи *Сакунар милиције* и догађајима у округу *Оеџуси* у Источном Тимору од априла до октобра 1999. године.⁸²⁰ Дана 9. септембра 1999. године из различитих градова окупљени су сељани у *Имбатеу*, Западни Тимор, с циљем регистравања, када је 75 младића одвојено и везано у паровима, да би у поноћ били

⁸¹⁵ Ibid., pf. 16-17.

⁸¹⁶ Ibid., pf. 23.

⁸¹⁷ Ibid., pf. 25-26.

⁸¹⁸ Предмет 11/2000, summary

⁸¹⁹ Ibid.

⁸²⁰ Предмет 04/2002, pf. 26.

приморани да напусте *Имбате* и након преласка границе Источног Тимора припадници милиције почели су да их убијају пуцајући на њих или нападајући их мачетама – оптужени је, користећи своју мачету, ударио тројицу мушкараца.⁸²¹ На основу посебних закона и правила оптужени се терети на основу чл. 45.1 UNTAET Уредбе 2000/15; чл. 338. и 340. Индонезијског кривичног закона.⁸²² У разматрању своје пресуде Суд је констатовао следеће: „*оптужени је имао 14 година у време извршења кривичног дела и то треба узети у обзир као олакшавајући фактор, јер је он коришћен као средство одговорних за кампању насиља која је извршена против присталица независности Источног Тимора.*⁸²³...*оптужени је поступао по претпостављеним наређењима и да му је недостатак претходних кривичних пресуда олакшавајућа околност.*⁸²⁴ *Као отежавајуће околности суд је разматрао окрутан и бруталан начин извршења злочина и безбедност жртва.*⁸²⁵“

У складу са Посебним законским правилима и одредбама Индонезијски *ad hoc* Трибунал за Источни Тимор, прописује следеће тачке оптужнице: (а) брутално кршење људских права; (б) геноцид; (ц) злочини против човечности; (д) тешко кршење Женевских конвенција и Допунских протокола од 12. августа 1949. године.⁸²⁶ За разлику од Специјалних већа за озбиљне злочине у Дилију, овај *ad hoc* Трибунал суштински је представљао механизам који је требао да предупреди кажњавање држављана Индонезије и потврди став Индонезије о томе да не изручује своје држављане. У том циљу и оптужнице и пресуде имале су контрадикторности у односу на чињенице и изведене доказне радње у поступку. На који начин су се оне манифестовале најбоље представљају поједини случајеви представљени пред овим судом.

⁸²¹ Ibid.,28-31.

⁸²² Ibid.

⁸²³ Ibid.,5.

⁸²⁴ Ibid.,58-60.

⁸²⁵ Ibid., 62.

⁸²⁶ Главни извори права на које ослањао Индонезијски *ad hoc* Трибунал за Источни Тимор били су Закон бр. 26 од 2000. и Закон о кривичном поступку (КУХАП), као и универзалне међународне конвенције и допунски протоколи.

Адам Дамири – био је на положају генерал-мајора као војни оперативни официр, односно војни територијални командант (PANGDAM), у Источном Тимору, између 15. јуна 1998. и 27. новембра 1999. године, при чему је у његовој зони одговорности било активно неколико група: TNI (Индонезијска национална армија) и про-индонезијске милиције укључујући Аитарак, Беси Мерах Путих, Лаксар и Махиди.⁸²⁷

Дана 1. јула 2002. године, Индонезијски суд за људска права у Источном Тимору оптужио га је за злочине против човечности у вези са маскарима у *Ликуицији* (6. априла 1999); у *Дили у приватној кући Леандроа Исака и Мануела Карасцалоа* (17. априла 1999); у *Дили на резиденцију Диоцесе* (5. септембра 1999), у *кући Бискупа Белоа у Дили* (6. септембра 1999), и у *цркви Суаи* (6. Септембра 1999).⁸²⁸ На основу анализе суда утврђена су два елемента његове командне одговорности и то: (1) *actus reus* (недостатак адекватних радњи окривљеног с обзиром на његово познавање кршења људских права која су починили његови почињени) и (2) *mens rea* (судећи по знању окривљеног о злочинима које су починили његови почињени без одговарајућих акција).⁸²⁹ Парадокс целокупне оптужнице је у чињеници да је *Дамирија* Индонезијски *ad hoc* Трибунал за Источни Тимор за злочине против човечности осудио на *три године затвора* и плаћање финансијског налога Трибуналу од *5.000 рупија* – да би годину дана касније пресуда била поништена а он *ослобођен*.⁸³⁰

Тимбул Силеан – је 1999. године радио као шеф полиције у Источном Тимору, а сматра се кривично одговорним, јер као командант, није спречио своје подређене да врше злочине.⁸³¹ На основу оптужнице Специјално веће за озбиљне злочине у Дилију терети се да је одговоран за нападе на *резиденцију Диоцесе* и *резиденцију надбискубије Бело у Дили* (5. и 6. септембра 1999), односно *за његову улогу у присилном пребацивању преко 25.000 цивила из Дила у Западни Тимор* (између 5. и 9. септембра 1999).⁸³² У процесу утврђивања његове одговорности разматрана су посебна законска правила и одредбе чл. 7, 9, 37 и 42 Закона бр. 26, као и чл. 6. и 7. Римског статута (1998), при чему је на основу одлуке Врховног суда Индонезије потврђена ослобађајућа пресуда *Силаена*.⁸³³

⁸²⁷ Предмет 09/PID.NAM/AD.HOC/2002/PH.JKP/PST

⁸²⁸ Ibid.

⁸²⁹ Ibid.

⁸³⁰ Ibid.

⁸³¹ Предмет 02/PID.NAM/AD.HOC/2002/PH.JKP/PST

⁸³² Ibid.

⁸³³ Ibid.

Летхол Соедјарво – је био војни командант TNI у округу Дили између 9. августа и 20. децембра 1999. године, због чега се сматра кривично одговорним, јер није спречио своје трупе да нападну *бискупијску канцеларију у Дили* и *резиденцију надбискупа Бело у Дили* (4. и 6. септембра 1999) када је најмање 13 цивила који су тражили уточиште погинули током напада од ватреног оружја и оштрих предмета.⁸³⁴ У разматрању Посебних законских правила и одредби чл. 2, 7(б), 9(а), 31, 37 и 42 (1)(а)(б) Закона бр. 26 и чл. 28. Римског статута (1998) *ad hoc* Суд за људска права, Централне Џакарте у Индонезији је *Соедјарво* осудио на *5 година затвора* и плаћање финансијског налога Трибуналу од *7.000 рупија*, да би му у другостепеном поступку била изречена *ослобађајућа пресуда*.⁸³⁵

Ендар Пријанто – је био на положају команданта војног округа у *Кабупатен Дили*, када је дошло до насиља, иако је једна од његових дужности била да обезбеди сигурност у региону и обезбеди помоћ.⁸³⁶ Дана 17. априла 1999. године, током инаугурације *Пам Свакарса*, командант свечаности *Еурико Гутерес* емитовао је јавне позиве уживо преко радија и позивао на насиље и убијање *CNRT* - лидера и чланова за независност, што је резултирало да велики број трупа *PPI* напусти церемонију инаугурације и изврши нападе и уништи куће двојице људи посебно поменутих у позивима *Гутереса* за насиље.⁸³⁷ Он се терети за озбиљно кршење људских права у виду злочина против човечности регулисан Законом бр. 26, због тога што као војни командант: (1) није спречио или прекинуо извршење злочина против човечности – убијање; (2) није спречио или прекинуо извршење злочина против човечности – због распрострањеног или системског напада на одређену групу.⁸³⁸ Индонезијски *ad hoc* трибунал за Источни Тимор, након разматрања чл. 7, 9, 37, 40 и 42 Закона бр 26, као и чл. 6. и 7. Римског статута констатовао је да оптужени није крив.⁸³⁹

Тоно Сиратман – је у периоду од 10. јуна 1998. до 13. августа 1998. године био командант војне поште у Источном Тимору.⁸⁴⁰ Почетком априла 1999. године ситуација у *Ликуици* се брзо погоршала, с обзиром да су групе за про-интеграцију и групе за

⁸³⁴ Предмет 08/PID.NAM/AD.HOC/2002/PH.JKP/PST

⁸³⁵ Ibid.

⁸³⁶ Предмет 05/PID.NAM/AD.HOC/2002/PH.JKP/PST

⁸³⁷ Ibid.

⁸³⁸ Ibid.

⁸³⁹ Ibid.

⁸⁴⁰ Ibid.

независност сукобиле, што је довело до тога да група за независност од 2.000 људи затражила уточиште у цркви *Ликуица*, која је касније окружена групом за интервенције *Беси Мерах Путих* и TNI, иако је он био присутан у *Ликуици* и расправљао о ситуацији са другим вишим командантима.⁸⁴¹ Напад на цркву извршен је 6. априла када су многи рањени и убијени, а 17. априла, про-интеграционе масе нападе су и кућу лидера за независност *Кара Сцлаоа*, где се окупило око 136 избеглица, од којих је неколико убијено или рањено.⁸⁴² Заменик главног тужиоца за озбиљне злочине у складу са овлашћењима UNTAET-а оптужио је *Суратмана* и неколико других за Злочине против човечности за убиство, депортацију и прогон), али нагласио је да он треба да врши ефективну контролу не само над својим трупима, већ и преко група милиција које послују у Источном Тимору 1999. године, јер је активно учествовао у успостављању и формирању ових група.⁸⁴³ На основу оптужнице Индонезијски *ad hoc* трибунал за Источни Тимор размотрио је Посебна законска правила и одредбе прописане у чл. 7, 9, 37, 40 и 42 Закона бр. 26 и констатовао да *Сурутман* није имао довољно информација да зна да се догодио напад на цивиле; утврђено је да је TNI помагала полицији да преузме ситуацију и да је био „активан“ у преговорима за успостављање мира у Источном Тимору, због чега му је изречена ослобађајућа пресуда.⁸⁴⁴

Абилио Соарес – је био гувернер Источног Тимора у време избијања насиља у Источном Тимору пре, током и након референдума од независности Индонезије.⁸⁴⁵ Дана 17. априла 1999. године био је присутан на великој представи (независне) милиције у Дилију, такође је учествовао у успостављању и подршци организацији *Пам Свакарс*, активно се залажући за компензационе фондове и подстицај милиције.⁸⁴⁶ Његова одговорност била је повезана са одређеним специфичним догађајима током којих су милиције за борбу против независности извршиле велики број злочина: масакр у цркви *Ликуица* 6. априла 1999. године; напад на дом лидера за независност *Мануела Караскалоа* 17. априла 1999. године; масакр у резиденцији бискупије *Бело* 6. септембра 1999. године; и масакри у цркви у *Суаи* 6. септембра 1999. године.⁸⁴⁷ Узимајући у обзир

⁸⁴¹ Ibid.

⁸⁴² Ibid.

⁸⁴³ Ibid.

⁸⁴⁴ Ibid.

⁸⁴⁵ Предмет 01/PID.NAM/AD.HOC/2002/PH.JKP/PST

⁸⁴⁶ Ibid.

⁸⁴⁷ Ibid.

све наведене чињенице Суд је констатовао његову командну одговорност и одредио му казну затвора 3 године.⁸⁴⁸

Особености поступка овог Међународног интернационализованог кривичног суда за разлику од других судова оваквог карактера је у немогућности реализације целокупног поступка због нерешених техничких питања присуства оптужених. У конкретном случају то је производ неусклађености месне и стварне надлежности овог суда са *ad hoc* Трибуналом у Индонезији. Сходно томе главни проблем функционалности овог Међународног кривичног суда је у сукобу надлежности.

У контексту надлежности, поставља се питање стандарда, посебно када је реч о оптужници и пресуђивању. Оптужница у случају Специјалних већа за озбиљне злочине у Дилију, може се похвалити са високим стандардима који истовремено повезују међународне изворе, задржавајући обележја Кривичног закона Индонезије, под чијим су туторством били неколико деценија, међутим површним дефинисањем тачки оптужнице стиче се утисак да овај поступак више личи на класични кривични поступак у унутрашњем праву, него на поступак са елементима иностраности. Имајући у виду изнете случајеве за које је прописана казна затвора 10 година и већа, могу се уочити индивидуални случајеви убиства, који могу одговарати злочинима против човечности или ратним злочинима, али сама констатација начина извршења више личи на одредбе националног кривичног законика и дела против живота и тела, а у појединим случајевима и против имовине. Поред наведеног у оквиру радњи извршења констатованим у оптужници, јавља се још једна специфичност, која се може посматрати као олакшавајућа, или отежавајућа околност, а то је – *вршење дела под принудом*. У оквиру милицијских јединица ВМР и ДМР, поједини чланови су се пред Судом позивали на ове околности, што додатно компликује институте везане за однос учиниоца према делу, међутим као што су Судска већа приметила, последице неког дела, не треба мешати са алтернативама које су извршиоцу биле на располагању пре извршења злочина. Према томе главни недостатак оптужнице у овим случајевима јесте у тенденцији да се ослонац по сваку цену тражи у чврстој повезаности са међународним правом.

⁸⁴⁸ Ibid.

За разлику од других међународних кривичних судова овај Суд је по питању изрицања пресуда направио добар искорак. На основу чл. 10. (1) (а) Уредбе UNTAET 2000/15 под називом „Казне“ констатовао је следеће: *„Веће може изрећи једну од следећих казни за лице које је осуђено за кривично дело наведено у параграфима 4 до 7 ове уредбе: затворска казна одређеног броја година, које не може бити већа од 25 година. Приликом утврђивања казне затвора за злочине наведене у члановима 4 до 7 ове уредбе Веће ће користити општу праксу у погледу затворских казни у судовима за Источни Тимор и међународних судова; за злочине наведене у параграфима 8 и 9 ове уредбе, прописују се казне прописане одговарајућим одредбама важећег кривичног закона у Источном Тимору.“* Сходно наведеном Специјална већа за озбиљне злочине у Дилију, могу се похвалити увођењу општег максимума у одређивању казне затвора.

4. Резидуални Механизам међународних кривичних судова

Механизам међународних кривичних судова (Механизам), као што је наглашено, представља прелазно решење за окончање поступака који су иницирани пред ICTR и ICTY, тако да њихове специфичности, посебно када је реч о оптужници остају у оквиру њихових изворних институција, а Механизам евентуално може да укаже на специфичности пресуда, мада су оне такође већ конструисане у започетом поступку.

Поступци које је преузео Механизам условно се могу поделити на: (1) окончане предмете; (2) прослеђене предмете; (3) предмети у претресном поступку; (4) предмети у преджалбеном поступку; (5) предмети у поступку преиспитивања; (6) предмети оптужених у бекству.⁸⁴⁹

5. Стални међународни кривични суд

На основу Римског Статута Међународног кривичног суда (ICC) од 17. јула 1998. године у Риму прописује следеће тачке оптужнице: (а) геноцид; (б) злочин против човечности; (ц) ратне злочине.⁸⁵⁰ Пред ICC иницирано је 26 поступака против 34 лица,

⁸⁴⁹ Сви поступци Механизма, <https://www.irmct.org/bcs/cases#all-cases> 21.07.2019.

⁸⁵⁰ „члан 6. – Геноцид – у смислу одредбе Статута, кривичним делом „геноцида“ сматра се било које од следећих радњи почињених у намери да се, у целини или делимично, уништи национална, етничка, расна или верска група, и то предузимањем неке од следећих радњи: (а) убијање чланова групе; (б) проузроковање тешких физичких или менталних патњи чланова групе; (ц) намерно подвргавање групе животним условима који треба да доведу до њеног потпуног или делимичног уништења; (д)

који су у различитим фазама. Ради бољег разумевања стања међународног кривичног правосуђа извршиће се анализа ових случајева.

Абу Гарда Бахар Идрис – тренутно је председавајући и генерални координатор за војне операције Уједињеног фронта отпора.⁸⁵¹ Претпретресно веће га терети за три ратна злочина, која су проистекла из следећих чињеница: „У Дарфуру постоји дуготрајни оружани сукоб који није међународног карактера, између суданске владе и неколико организованих наоружаних група укључујући Покрет правде и једнакости (ЖЕМ). У том контексту 29. септембра 2007. године извршен је напад против Афричке Уније (мировне мисије) у Судану, на особље, инсталације, материјал, јединице и возила која су стационарна на локацији Војне групе (MGS Хасканита) на локалитету Ум

предузимањем мера које су уперене ка спречавању рађања у оквиру групе; (е) принудно премештање деце из једне групе у другу.

члан 7. – Злочин против човечности – у смислу одредби овог Статута под „злочиним против човечности“ сматра се било која од следећих радњи, које су предузете као део ширег или систематског напада упереног против цивилног становништва, као таквог, при чему се под нападом сматра било која од следећих радњи: (а) убиство; (б) истребљење; (ц) поробљавање; (д) депортација или присилно премештање становништва; (е) затварање и други облици лишавања слободе, а који се предузимају уз кршење основних правила међународног права; (ф) мучење; (г) силовање, сексуално робство, присилна проституција, присилна трудноћа, присилно стерилисање, и сваки други облик сексуалног злостављања овакве или сличне природе; (х) протеривање било које групе или заједнице на политичкој верској, расној, националној, етничкој, културној и полној основи, на начин како је то дефинисано у ставу 3. или протеривање по некој другој основи које је строго забрањено међународним правом, а у вези је са било којом радњом прецизираном овим ставом или у вези са било којим кривичним делом из надлежности Суда; (и) нестанак лица; (ј) апархејд; (к) други нехумани поступци сличног карактера, којима се намерно проузрокују тешке патње или озбиљно угрожавање физичког или менталног здравља...

члан 8. – Ратни злочини - Суд је надлежан да поступа у односу на ратне злочине посебно када су они почињени као део плана или политике или ако је ово кривично дело почињено у великом броју случајева. Ратним злочиним се, у духу Статута, сматра: (а) Озбиљно кршење Женевских конвенција од 12. августа 1949. године, тачније, следећи поступци против лица или имовине заштићених одредбама Женевске конвенције (I-VIII); (б) друге озбиљне повреде закона и ратних обичаја који се примењују у међународном оружаном сукобу, а према утврђеним правилима међународног права (I-XXVI); у случајевима оружаног сукоба који није међународног карактера, озбиљна кршења члана 3 заједничког за четири Женевске конвенције од 12. августа 1949. на име, било које од доле наведених кривичних дела почињених против лица која нису узимала активно учешће у непријатељствима, укључујући припаднике војних снага који су положили оружје и оне који су ван борбе због болести, рањавања, лишења слободе или ма ког другог разлога (I-IV); став 2 (ц) се односи на оружане снаге које немају међународни карактер, а не односи се на унутрашње немира и сукобе, као што су побуне, појединачни и спорадични акти насиља или на друге акте сличне природе; (д) друге озбиљне повреде закона и обичаја до којих дође у оружаном сукобима који нису међународног карактера, а чије повреде су предвиђене одговарајућим одредбама међународног права (I-XII); (е) став 2 (е) се односи на оружане сукобе који нису међународног карактера па се стога не примењује на ситуације унутрашњег немира и сукоба, као што су побуне, појединачни и спорадични акти насиља или други слични акти. Овај став се примењује на оружане сукобе који се одвијају на територији држава на којој је у току продужени оружани сукоб између органа власти и организованих оружаних група или између самих група.

Резолуција 1966 (2010): Успостављање Механизма, Статут и прелазне одредбе (Анекси 1 и 2) https://www.irmct.org/sites/default/files/documents/101222_sc_res1966_statute_bcs.pdf 21.07.2019.

⁸⁵¹ www.icc-cpi.int/darfur/abugarda/Documents/abugardaEng.pdf 21.07.2019.

Кадада, Северни Дарфур, Судан. Напад на MGS Хасканита наводно је изведен од стране подељених снага ЈЕМ-а, под командом Абу Гарде, заједно са припадницима друге оружане групе. Нападаци, отприлике 1.000 лица наоружаних ватреним оружјем, артиљеријским оружјем, ручним ракетним бацачима граната, наводно су убили дванаесторо и тешко ранили осморо војника AMIS-а. Они су наводно уништили комуникацију, инсталације, спаваонице, возила и друге материјале и одузели имовину која припада AMIS-у, укључујући 17 возила, фрижидере, рачунаре, мобилне телефоне, војне чизме и униформе, гориво, муницију и новац током и после напада. Абу Гарда и остали команданти трупа који су учествовали у таквом нападу усагласили су заједнички план напада на MSG Хасканита, а заједнички план је укључивао извршење горе поменутих ратних злочина.⁸⁵²

Омер Хасан Ахмад ал Башир – вршио је функцију Председника Републике Судан од 16. октобра 1993. године.⁸⁵³ Претпретресно веће га терети за пет тачака злочина против човечности, две тачке ратних злочина и три тачке геноцида, јер је: „Убрзо након напада на аеродром *Ел Фашер*, априла 2003. године *Омар ал Башар* и други високи судански политички и војни лидери Владе су усагласили заједнички план за спровођење кампање против побуњеника *SLM-а* и *ЈЕМ-а* и других наоружаних група које су се супротстављале суданској влади у Дарфуру; кључна компонента те кампање била је незаконит напад на део цивилног становништва Дарфура – који су углавном припадали групама *Фур*, *Масалит* и *Загхава* – за које се сматра да су помагали организованим оружаним групама које се супротстављају влади у Дарфуру, при чему је кампања изведена ангажовањем Суданских оружаних снага, савезничке милиције JANJAWED, суданских полицијских снага, *NIS-а*, *NAC-а* и Комисије за хуманитарну помоћ; извршени су бројни незаконити напади, након чега су уследиле системске пљачке, на градове и села, углавном насељени цивилима који припадају групама *Фур*, *Масалит* и *Загхава*; убиства, истребљења, силовања присилног премештања, тортуре, укључујући загађивање бунара; при чему је *de facto* и *de jure* као председник Судана и врховни командант Суданских оружаних снага имао суштинску улогу у координацији, дизајнирању и имплементацији заједничког плана.⁸⁵⁴

⁸⁵² Ibid.

⁸⁵³ www.icc-cpi.int/darfur/albashir/Documents/albashirEng.pdf 21.07.2019.

⁸⁵⁴ Ibid.

Ал-Хасан- представља наводног члана *Ансар Едина (огранка Ал-Каиде)*, *de facto* шефа исламске полиције и учесника у раду Исламског суда.⁸⁵⁵ Претпретресно веће га терети за злочине против човечности и ратне злочине, јер је: играо истакнуту улогу у извршењу злочина и прогона од стране оружаних група верских и родно-заснованих на цивилном становништву Тимбуктуа; поред улоге шефа исламске полиције и члана Исламског суда у Тимбукту, учествовао је у уништавању маузолеја муслиманског свеца у Тимбукту користећи исламске полицијске снаге на терену; такође је био активан у политици присилних бракова, где су жене и девојке у Тимбукту силоване и подређиване сексуалном робству.⁸⁵⁶

Ахмад ал Факуи ал Махди – представљао је члана *Ансар Едина* покрета повезаног са Ал-Каидом, Исламским Магребом (АИК); такође се везује за функцију шефа „*Hisbah*“ (тела основаног у циљу усмеравања јавног морала и спречавања кривичних дела), као и учешћем у раду Исламског суда у Тимбукту у смислу извршења њихових одлука.⁸⁵⁷ Претпретресно веће га терети за намерно усмеравање напада на следеће зграде: (1) маузолеј Сиди Мохамед Бен Омар Мохамед Акуит; (2) маузолеј Шеик Мохамед Махмуд ал Аравани; (3) маузолеј Шеик Сиди Мокhtar Бен Сиди Мухам ад Бен Шеик Алкабир; (4) маузолеј Алфа Моја; (5) маузолеј Шеик Сиди Ахмед Бен Амар Арагади; (6) маузолеј Шеик Мухамед ел Мики; (7) маузолеј Шеик Абдоул Касим Атоуати; (8) маузолеј Ахмед Фулане; (9) маузолеј Бахабер Баб Адие и (10) цамија Сиди Јахиа (врата).⁸⁵⁸

Махмуд Мустафа Бусуф ал Верфали – представљао је мајора у *Ал-Саикуа* бригади која је била укључена у оружани сукоб против режима Гадафија од маја 2014. године.⁸⁵⁹ Претпретресно веће га терети да је у немеђународном оружаном сукобу у Либији од 3. јуна 2016. до 17. јула 2017. године починио ратни злочин убиством у седам инцидената где је том приликом живот изгубило 33 лица.⁸⁶⁰

⁸⁵⁵ www.icc-cpi.int/mali/al-hassan/Documents/al-hassanEng.pdf 21.07.2019.

⁸⁵⁶ Ibid.

⁸⁵⁷ www.icc-cpi.int/mali/al-mahdi/Documents/al-mahdiEng.pdf 21.07.2019.

⁸⁵⁸ Ibid.

⁸⁵⁹ www.icc-cpi.int/libya/al-werfalli/Documents/al-werfalliEng.pdf 21.07.2019.

⁸⁶⁰ Ibid.

Абдулах Банда – представљао је врховног команданта ЈЕМ-а, једне од компоненти Уједињеног фронта отпора.⁸⁶¹ Претпретресно веће га терети за три ратна злочина који се везује за 29. септембра 2007. године, када је извршен је напад на особље, инсталације, материјал, јединице и возила која су стационирана на локацији Војне групе (МГС Хасканита) на локалитету Ум Кадада, Северни Дарфур, Судан.⁸⁶²

Валтер Осатири Бараса – на основу доказа које је изнело тужилаштво, судија појединац Куно Тарфусер у II Претпретресном већу утврдио је оправданост разлога за уверење да је именовани директни извршилац кривичног дела коруптивног утицаја или алтернативно, покушаја коруптивног утицаја на сведока нудећи им исплату да се повуку као сведоци у контексту кенијских случајева пред ИСС.⁸⁶³

Жан-Пијер Бемба Гомбо – терети се за две тачке злочина против човечности (убиство и силовање) и три тачке за ратне злочине (убиство, силовање и пљачкање) за злочине МЛС трупа током операција Централноафричке Републике.⁸⁶⁴ Бемба се такође доводи у везу и са предметом ИСС-01/05-01/13 - *Жан-Пијер Бемба Гомбо и др.* заједно са *Аиме Килоло Мусамбом* и *Жан Жаскуес Мангенда Кабонгом* (заступницима његове одбране); *Фиделе Бамбала Вандуом* (политичким саветником у Парламенту Демократске Републике Конго) и *Нарцисе Аридоом* (потенцијалним сведоком одбране) за покушај коруптивног утицаја на 14 сведока одбране и лажно сведочење пред судом.⁸⁶⁵

Сауф ал-Ислам Гадафи – представљао је почасног председника Међународне хуманитарне организације и фондације за развој делујући ка либијски *de facto* премијер.⁸⁶⁶ Претпретресно веће сматра да постоје разумни основи да се као индиректни саизвршилац терети због две тачке оптужнице за злочине против човечности (убиство и прогон), на основу тврдњи да је: након догађаја у Тунису и Египту у првим месецима (фебруар) 2011. године у циљу одвраћања и одбијања демонстрација против режима Моамера Гадафија коришћена смртоносна сила, а нарочито у Триполију, Мисрати и Бенгазију, као и у градовима Ал-Бајда, Дерна,

⁸⁶¹ www.icc-cpi.int/darfur/banda/Documents/bandaEng.pdf 21.07.2019.

⁸⁶² Ibid.

⁸⁶³ ICC-01/09-1/13-1-Red2 www.icc-cpi.int/Pages/item.aspx?name=pr948 21.07.2019.

Statement of the Prosecutor of the International Criminal Court, Fatou Bensouda, on the warrant of arrest issued against Walter Barasa www.icc-cpi.int/Pages/item.aspx?name=statement-OTP-02-10-2013 21-07-2019.

⁸⁶⁴ www.icc-cpi.int/car/bemba/Documents/bembaEng.pdf 21.07.2019.

⁸⁶⁵ www.icc-cpi.int/car/bemba-et-al/Documents/bemba-et-alEng.pdf 21.07.2019.

⁸⁶⁶ www.icc-cp.int/libya/gaddafi/Documents/gaddafiEng.pdf 21.07.2019.

Тобрук и Аждабија; сматрало се да је имао контролу над кључним деловима државног апарата, укључујући финансије и логистику и имао је овлашћења *de facto* премијера; такође се доводи у везу са Моамером Гадафијем у осмишљавању плана за одвраћање и сузбијање, цивилних демонстрација против режима и суштинског доприноса у имплементацији тог плана.⁸⁶⁷

Лаурент Гбагбо и Чарлс Бле Гоуде – наведени предмети су 11. марта 2015. године од стране Претресног већа придружени у јединствен предмет, како би се осигурала ефикасност и експедитивност поступка, а имајући у виду потврђене оптужнице против њих које произилазе из истих навода, односно злочина који су наводно почињени током иста четири инцидента.⁸⁶⁸ Оптужени се терете да су одговорни за четири тачке злочина против човечности у Адицјану (Обала Слоноваче) и то за убиство, силовање, друга нехумана дела или, алтернативно, покушај убиства и прогон.⁸⁶⁹ *Гбагбо* је заједно са припадницима његовог „унутрашњег круга“ обезбеђења и посредством чланова про-Гбагбо снага, или алтернативно наређењем, подржавањем и подстицањем доводи у везу са: злочинима који су почињени између 16. и 19. децембра 2010. године током и након марша про-Оуатара штаба РТИ; 3. марта 2011. године на женским демонстрацијама у Авовоу; 17. марта 2011. године гранатирањем густо насељене области у Авовоу и или око 12. априла 2011. године у Јуопоугону.⁸⁷⁰ *Гоуде* се такође сматра одговорним али у смислу индиректног саизвршиоца у помагању, подржавању или помоћи извршењу ових кривични дела.⁸⁷¹

Симоне Гбагбо – супруга *Лаурент Гбагбоа*, такође се сматра одговорном за четири тачке злочина против човечности (убиство, силовање и други облици сексуалног насиља, друга нечовечна дела и прогон), јер је заједно са *Лаурент Гбагбоом* и другим лицима која припадају унутрашњем кругу Гбагбо усвојили политику напада на политичког противника *Аласане Драмане Оуатароа* и цивиле за које верују да га подржавају, у циљу задржавања власти свим средствима, укључујући и смртоносну

⁸⁶⁷ Ibid.

⁸⁶⁸ www.icc-cpi.int/cdi/gbagbo-goude/Documents/gbagbo-goudeEng.pdf 22.07.2019.

⁸⁶⁹ Ibid.

⁸⁷⁰ Ibid.

⁸⁷¹ Ibid.

силу („политику“) и том приликом „починили су широко распрострањене и системске нападе на цивиле у Адиџану (Обала Слоноваче).⁸⁷²

Пол Гичеру и Филип Кипкоч Бет – на основу одлуке судије појединца П Већа Међународног кривичног суда, *Екатарине Трендафилове* након утврђених навода тужилаштва издала је Налог за хапшење оба осумњичена због кривичних дела против спровођења правде.⁸⁷³ *Пол Гичер* терети се да је коруптивно утицао на сведоке, како би се повукли као сведоци тужилаштва и то: сведоку П-397 нудио му је прво 1.000.000 кенијских шилинга, а потом 5.000.000 милиона кенијских шилинга (од априла 2013 до јануара 2014); сведоку П-516 нудио је 500.000 кенијских шилинга (у априлу и мају 2013); сведоку П-613 понудио је мито и посао (од априла до септембра 2013); сведоку П-800 понудио је мито између 1.500.000 и 2.500.000 кенијских шилинга (око јула 2013); сведоку П-495 понудио је 2.500.000 и посао (у септембру 2013); сведоку П-536 понудио је исплату од 1.000.000 или 1.400.000 кенијских шилинга (од маја до августа 2013).⁸⁷⁴ *Филип Кипкоч Бет* такође је покушао да утиче на сведоке да се повуку и то: сведоку П-397 нудио је прво 1.000.000 кенијских шилинга, а потом 5.000.000 кенијских шилинга (од априла 2013 до јануара 2014); сведоку П-613 нудио је мито и посао (од априла до септембра 2013); сведоку П-800 нудио је између 1.500.000 и 2.500.000 кенијских шилинга (око јула 2013) и сведоку П-495 нудио је 2.500.000 кенијских шилинга (у септембру 2013).⁸⁷⁵

Ахмад Мухамад Харун и Али Мухамад Али Абд-ал Рахман(Али Кушаиб) – У Налогу за хапшење *Ахмад Харуна* наведене су 42 тачке на основу његове индивидуалне кривичне одговорности што укључује 20 тачки злочина против човечности и 22 тачке ратних злочина. У Налогу за хапшење *Али Кушаиба* наведена је листа од 50 тачака базираних на индивидуалној кривичној одговорности по 22 тачке злочина против човечности и 28 тачака ратних злочина.⁸⁷⁶ *Харун* је служио од 2003. до 2005. године као министар државе за унутрашње послове суданске владе и наводно је одговоран за управљање „Безбедносним штабом Дарфур“ чиме су координисани

⁸⁷² ИСС 02/11-01/12 - Одлука III Претпретресног већа на основу захтева Тужиоца у складу са чланом 58 за налог за хапшење против *Симоне Гбагбо* рf. 4-5.

⁸⁷³ ИСС 01/09-01/15 - Одлука III Претпретресног већа на основу захтева Тужиоца у складу са чланом 58 (1) Римског статута за налог за хапшење против *Пол Гичеруа и Филип Кипкоча Бета* рf. 14-18.

⁸⁷⁴ *Ibid.*, 14-16.

⁸⁷⁵ *Ibid.*, 16-18.

⁸⁷⁶ *Ibid*

различити органи владе укључени у контрапобуну, где је на основу поменутог положаја имао сазнања о злочинима над цивилним становништвом и о методама које је користила милиција JANJAWEEP, што је истицао у јавним говорима, а такође и у његовом личном подстицању извршења таквих незаконитих радњи (регрутовање, наоружавање и финансирање).⁸⁷⁷ Али Кушаиб, један од најстаријих лидера у племенској хијерархији на локалитету *Вади Салих* и члан *PDF* наводно је командовао хиљадама припадника милиције JANJAWEEP-а од 3. августа 2003. до отприлике марта 2004. године, где је: применио стратегију против побуњеника суданске владе која је резултирала извршењем ратних злочина и злочина против човечности у Дарфуру; сматра се посредником између JANJAWEEP милиције и у *Вади Салих* и суданске владе; терети се да је уписивао борце, наоружавао, финансирао и пружао храну и друге намирнице милицији JANJAWEEP; такође се терети да је лично учествовао у неким нападима на цивиле у градовима *Коодо*, *Биндису*, *Мукјар* и *Аравала*.⁸⁷⁸

Абдел Рахем Мухамед Хусеин – на основу Налога за хапшење терети се за укупно 13 злочина и то 7 злочина против човечности и 6 ратних злочина, јер је у својој улози Министра унутрашњих послова и специјалног представника председника у Дарфуру и као утицајни члан Владе Републике Судана направио је суштински допринос у формирању и имплементацији заједничког плана, између осталог, кроз његову укупну координацију националних, државних и локалних безбедносних субјеката и кроз регрутовање, наоружавање и финансирање полицијских снага милиције JANJAWEEP у Дарфуру.⁸⁷⁹

Герман Катанга – на основу Оптужнице терети се за један број злочина против човечности (убиства) и четири тачке ратних злочина (убиство, напад на цивилно становништво, уништење имовине и пљачкање) почињено 24. фебруара 2003. године током напада на село *Богора* у *Итури* дистрихту (Демократска Република Конго).⁸⁸⁰ Претресно веће је закључило да је: допринео извршењу злочина од стране милиције *NGITI* у планирању операције против *Багоро-а* усмереног претежно на припаднике групе *Хема*; био је посредник између добављача оружја и муниције; допринео је јачању

⁸⁷⁷ www.icc-cpi.int/darfur/harunkuskayb/Dokuments/harunkushaybEng.pdf 22.07-2019.

⁸⁷⁸ Ibid.

⁸⁷⁹ Налог за хапшење ICC-02/05-01/12

⁸⁸⁰ Оптужница ICC-01/04-01/07

ударне способности *NGITI* милиције; захваљујући својој позицији на аеродрому у *Авевау* омогућио је организовано и ефективно транспортовање оружја и опреме.⁸⁸¹

Ухуру Муигаи Кењата – на основу оптужнице сматра се кривично одговорним као индиректан саизвршилац за злочине против човечности (убиство, депортација или принудни трансфер становништва, силовање, прогон и остале нехумане акте).⁸⁸² Као председник Кеније доводи се у везу са: деловањем криминалне организације *Мунгики* (од 24. до 28. јануара 2008) која је извршила широко распрострањен и систематски напад против не-*Кирикују* становништва које је подржавало странку ODM (којој углавном припадају етничке групе *Луо*, *Лухиа* и *Калењин*) у *Накуру* и *Наиваши* што је довело до великог броја убистава, расељавање хиљада људи, тешких телесних повреда, психичких патњи и уништавања имовине; у периоду од новембра 2007. до 2008. године заједно са члановима *Мунгики*, наводно је створио заједнички план у циљу задржавања странке PNU на власти; његов допринос наводно се састојао у пружању институционалне подршке у PNU коалицији, како би се осигурао: (I) споразум са *Мугаки* ради вршења злочина и (II) извршење на основу заједничког плана од стране *Мугаки* у *Накуру* и *Наиваши*.⁸⁸³

Ал-Тухами Мохамед Кхалед – Претпретресно веће сматра да постоје разлози за уверење да је кривично одговоран за четири злочина против човечности (затварање, мучење, остала нехумана дела и прогон) и три ратна злочина (мучење, окрутност поступање и поступање противно личном достојанству).⁸⁸⁴ Сматра се да је као бивши генерал-пуковник либијске војске и бивши шеф ISA, терети се да је између 15. фебруара и 24. августа 2011. године у циљу унапређења политике коју је израдила либијска влада у циљу поништења политичке опозиције режиму Маумара Гадафија: притварао лица која су се сматрала противницима режима, подвргавао различитим облицима малтретирања на различитим локацијама широм Либије, укључујући *Завију*, *Триполи*, *Тајоуру*, *Мисрату*, *Сирту*, *Бенгази* и *Тавергхау*; такође је имао овлашћења да спроводи наредбе Гадафија да хапси, задржи, спроводи претресе, спроводи надзор, истражује, прати и мучи политичке затворенике; такође је био задужен за све 33 ISA под-агенције лоциране на либијској територији.

⁸⁸¹ www.icc-cpi.int/drc/katanga/Document/katangaEng.pdf 22.07.2019.

⁸⁸² Оптужница ICC-01/09-02/11

⁸⁸³ www.icc-cpi.int/kenya/kenyatta/Document/kenyattaEng.pdf 22.07.2019.

⁸⁸⁴ Налог за хапшење ICC-01/11-01/13

Џозеф Кони и др. – у Налога за хапшење поред *Џозефа Конија*, потражују се *Окот Одхиамбо, Винцент Оти и Раска Лукевија*.⁸⁸⁵ С обзиром да општи наводи представљени у захтеву тужилаштва да је LRA наоружана група која спроводи побуну против владе Уганде и Војске Уганде (UPDF) и LDU од најмање 1987. током овог периода, укључујући и период од 1. јула 2002. године... успоставила је образац „брутализације цивила“ делима која укључују убиство, отмицу сексуално поробљавање, сакаћење као и масовно спаљивање кућа и пљачкање кампова, киданповање цивила, укључујући и децу, наводно која су била присилно „регрутована“ као борци, курири и сексуални робови да служе LRA и доприносе нападима на угандску војску и цивилне заједнице.⁸⁸⁶ Снаге LRA подељене на четири бригаде: *Stockree, Sinia, Trinkle* и *Gilva*, које су од 2002. године под руководством *Џозефа Конија*.⁸⁸⁷ *Џозеф Кони, Винцент Оти* и други високи команданти укључујући *Окот Одхиамбоа* су кључни чланови „*Контролног Олтара*“ одељења које представља основно руководство LRA одговорно за израду и имплементацију стратегија LRA, укључујући и трајне налоге за напад и брутализацију цивилног становништва.⁸⁸⁸

Томас Лубанга Диало – на основу оптужнице терети се да је био један од оснивача UPC-а и његов председник од самог почетка (2002), када је његово војно крило FPLC преузело власт у *Итури* у септембру 2002. године организовао је оружану групу APP и друге Ленду милиције, укључујући и FRPI (2002-2003).⁸⁸⁹ Између 1. септембра 2002. и 13. августа 2002. године оружано крило UPC/FPLC било је одговорно за широко распрострањено запошљавање младих људи укључујући и децу млађу од 15 година, на принудној и добровољној основи у војним камповима у *Буни, Рвампару, Мандроу* и *Монгвали* (подвргнута строгом режиму обуке и изложена различитим тешким казнама).⁸⁹⁰ Деца су распоређивана као војници у *Буни, Тсхони, Касени, Богороу* и другим местима, приликом чега су учествовала у борбама, укључујући *Кобу, Сонголо* и *Монгвалу*.⁸⁹¹ Докази указују да је формирана посебна „*Јединица Кадого*“ која се састојала углавном од деце млађе од 15 година.⁸⁹²

⁸⁸⁵ Налог за хапшење ICC-02/04

⁸⁸⁶ Ibid., pf. 6.

⁸⁸⁷ Ibid., pf. 8.

⁸⁸⁸ Ibid., pf. 9.

⁸⁸⁹ Оптужница ICC-01/04-01/06

⁸⁹⁰ Ibid.

⁸⁹¹ Ibid.

⁸⁹² Ibid.

Каликсте Мбарушимана – на основу оптужнице сматра се кривично одговоран за пет тачака Злочина против човечности и осам тачака ратних злочина због сукоба немђународног карактера у северном и јужном *Кивосу* у Демократској Републици Конго, односно када су војници FDLP-а починили неколико ратних злочина на различитим локацијама и у различитим временима, нарочито у *Бусурунги* и околним селима у марту 2009, као и од 9. до 12. маја 2009, и 20. јула 2009. године или око тог датума, укључујући насеља *Малебе* и *Миангу*.⁸⁹³

Силвестре Мудакумура – у складу са Налогом за хапшење сматра се кривично одговорним као индиректни саизвршилац (врховни командант FDLP) по девет тачака ратних злочина извршених у провинцији *Киву* у Демократској Републици Конго, између 20. јануара 2009. и краја септембра 2010. године.⁸⁹⁴

Нгудјоло Чуи – на основу Пресуде II Претресног већа сматра се да *није крив* за ратне злочине и за злочине против човечности, јер се не може утврдити веза између оптуженог и деце која су била у *Богори* 24. фебруара 2003. године.⁸⁹⁵ Веће сматра да је утврђено присуство деце у борбеним групама у *Итури*, као и на теириторији *Дјугу*, где су групе *Беду-Езекере* лоциране, где су деца млађа од 15 година имала оружје са оштрицом и присуствовали нападу на *Богоро*, међутим нема довољно доказа да се утврди да ли је на основу налога оптуженог дато војно усавршавање деци млађој од 15 година.⁸⁹⁶

Боско Нтаганда – на основу Одлуке II Претпретресног већа једногласно је потврђена оптужница која се састојала од 13 тачака ратних злочина и 5 тачака злочина против човечности када је као бивши заменик начелника штаба и командант операција FPLC-а доведен у везу са догађајима у *Итури*, и локацијама око *Баниала-Кило* колектива приближно 20. новембра, односно 6. децембра 2002. године, око локација у *Валенду-Дјатси* колективу између 12. и 27. фебруара 2003. године који се састојао у распрострањеном и систематском нападу на не-*Хама* становништво.⁸⁹⁷

⁸⁹³ Оптужница ICC-01/04-01/10

⁸⁹⁴ Оптужница ICC-01/04-01/12

⁸⁹⁵ Пресуда ICC-01/04-02/12

⁸⁹⁶ Ibid., pf. 516.

⁸⁹⁷ Оптужница ICC-01/04-02/06

Доминик Онгвен – на основу оптужнице, као бивши командант бригаде *Sina LRA*, доводи се у директну и индиректну везу са извршењем ратних злочина и злочина против човечности, јер постоје разлози за уверење да је *LRA* усмеравала нападе на *UPDF* и *LDU* и национално становништво и да је, у остваривању својих циљева, *LRA* ангажовала циклус насиља и успоставила образац „брутализације циљева“.⁸⁹⁸

Вилијам Самоеи Руро и *Цошуа Аран Санг* – на основу потврђене оптужнице *Руро* (заменик председника Кеније) се сматра индиректним саизвршиоцем за злочине против човечности због тога што је: (I) био одговоран да се укупан план спроведе у целини у долини *Рифт*; (II) створио је мржу починилаца који подржавају спровођење заједничког плана; (III) директно преговарање или надзор над куповином оружја и сировина за оружје; (IV) давао је упутства учиниоцима кога треба да убију и замењују, а чија имовина се мора уништити; (V) успоставио је механизам награђивања са фиксним износима новца који се исплаћују починиоцима након успешног уписа *PNU*-а или уништавања њихове имовине.⁸⁹⁹ *Санг* се сматра индиректним саизвршиоцем злочина против човечности због тога што је допринео спровођењу заједничког плана: (I) планирањем своје емисије *Lee Nee Ete ha* чиме је био на располагању организацији; (II) оглашавањем састанка организације; (III) распламсавањем насиља ширењем порука мржње и експлицитно откривањем жеља да се протерују *Кикужуси*; (IV) емитовање лажних вести у вези са наводним убиствима *Колењинског* становништва како би запалили насилну атмосферу.⁹⁰⁰

6. Особеност оптужница за Организације за удружени злочиначки подухват

Након завршетка Другог светског рата, предмет Нирнбершког поступка поред високих војно-политичких челника били су и Организације за удружени злочиначки подухват, конкретно: Нацистичка партија, Гестапо и *SD, SS, SA*, Кабинет Рајха и Главни штаб и Висока команда.

Нацистичка партија– представљала је званичну организацију, коју су чинили: Хитлер који је био на њеном челу, шеф канцеларијског одбора (Хес, касније Борман), Дирекција партије Рајха (*Reichsleiter*, шефови функционалних организација странке,

⁸⁹⁸ Оптужница ICC-02/04-01/15

⁸⁹⁹ Оптужница ICC-01/09-01/11

⁹⁰⁰ Ibid.

шефови различитих главних одељења и канцеларија).⁹⁰¹ Под шефом канцеларије странке били су *Gauleiter*, који је у надлежности над главним административним регијама; коме је подређен *Kreisleiter*, који има надлежност над *Kreisom*, обично састаљен од једне жупаније. Хијерархија службеника у овом систему кретала се градацијски од нивоа *Kreisleiter*, *Ortsgruppenleiter*, *Zellenleiter* до *Blockleiter* – процењује се да је ова група садржала најмање 600.000 људи.⁹⁰²

Циљеви ове групе од самог почетка био је помагање нацистима у добијању, а након 30. јануара 1933. године, задржавању и контроли немачке државе, посредством нижих политичких лидера, чије су криминалне активности биле усмерене на: прогон Јевреја, управљање Програмом принудног рада, поступање са ратним заробљеницима...⁹⁰³ На основу закључка Трибунала (по чл. 6. Повеље) учешће ове организације у ратним злочинима и злочинима против човечности које су повезане са ратом, група која је проглашена кривичном не може укључивати лица која су престала да држе позиције пре 1. септембра 1939. године.⁹⁰⁴

Gestapo (Die Geheime Staatspolizei) и *SD (Der Sicherheitsdienst des Reichsführer SS)* – први пут су се повезали 26. јуна 1936. године именовањем Хаидриха, који је био шеф SD-а, на позицију шефа Тајне полиције, која је дефинисана тако да укључује и Гестапо и полицију за криминал, иако је пре тога SD био обавештајна агенција.⁹⁰⁵

Тајна полиција и SD обједињене су у једну управну јединицу – Канцеларију за безбедност Рајха (RSHA), чија је функција пренета на седам канцеларија (*Aemter*), односно: AMT I и AMT II (административна питања); AMT III (главна канцеларија за активност унутар Немачке), AMT IV (Тајна полиција), AMT V (Штабна канцеларија Гестапоа и криминалистичке полиције), AMT VI (седиште за активности SD изван Немачке), AMT VII (канцеларија за идеолошка истраживања). Локалне канцеларије Гестапоа, Криминалистичке полиције и SD биле су формално одвојене, међутим подложне координацији од стране инспектора тајне полиције и SD-а у односу на локално особље виших SS и полицијских лидера.⁹⁰⁶

Првобитно, једна од главних функција Гестапоа била је превенција било какве политичке опозиције нацистичком режиму, функцији коју је извршавала уз помоћ SD а

⁹⁰¹ International Military Tribunal (Nuremberg): Judgement of 1.October 1946, 83.

⁹⁰² Ibid.

⁹⁰³ Ibid.

⁹⁰⁴ Ibid., 86.

⁹⁰⁵ Ibid.

⁹⁰⁶ Ibid., 87.

главно оружје било је концентрациони логор.⁹⁰⁷ Гестапо и SD, такође су се бавили: оптужбама за издају и питањима која се односе на штампу, цркве и Јевреје; играли су важну улогу у немачкој администрацији окупираних територија; учествовали су у широким хапшењима и убиствима цивилног становништва окупираних земаља; укључивани су у израду административних програма принудног рада...⁹⁰⁸

Трибунал сматра кривично одговорним у смислу Повеље, групу коју чине чланови Гестапо-а и SD-а... који су постали или остали чланови организације са знањем да се користе за извршење дела која су проглашена кривичним према члану 6 Повеље... основа за овај закључак је да се кривичним делом не могу обухватити лица која су престала да држе позиције пре 1. септембра 1939. године.⁹⁰⁹

SS (Die Schutzstaffeln der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei) - је представљао организацију, која је од 1925. године представљала елитни део SA намењена за заштиту званичника на јавним састанцима нацистичке партије, а након ступања на власт нациста коришћена је за одржавање реда и контролу публике у масовним демонстрацијама, један вид „унутрашње сигурности“, да би од 30. јуна 1934. године постала независна јединица Нацистичке партије.⁹¹⁰ Првобитна формација SS је била *ALLGEMEINE SS*, која је до 1939. године прерасла у корпус од 240.000 чланова организованих по војним линијама у дивизије и пукове... односно првобитно је садржала две формације *SS Verfügungstrupe* чији су се чланови добровољно пријавили за четворогодишњу оружану службу уместо обавезног служења у војсци и *SS Tetenkopf Verbände*, специјалних трупа задужених за чување концентрационих логора од 1939. године.⁹¹¹

SS је шта више био општи учесник ратних злочина и злочина против човечности, што се манифестовало кроз контролу над организационом структуром полиције, посебно Тајне полиције и SD-ом, SS је учествовао у свим злочинима који су описани у делу ове пресуде који се односи на Гестапо и SD.⁹¹²

На основу закључка Трибунала SS је коришћен у сврхе које су биле криминалне у односу на Повељу, укључивала је прогоне, и истребљење Јевреја, бруталности и убиства у концентрационим логорима, ексцеси у администрацији окупираних

⁹⁰⁷ Ibid.

⁹⁰⁸ Ibid.,89.

⁹⁰⁹ Ibid.,90-91.

⁹¹⁰ Ibid.,92.

⁹¹¹ Ibid.

⁹¹² Ibid.,93.

територија, управљање програмом принудног рада, злостављање и убиство ратних заробљеника.⁹¹³ Сходно наведеном Трибунал у смислу Повеље проглашава криминалном, групу коју чине особе које су званично прихваћене као припадници SS.⁹¹⁴

SA (Die Sturmabteilungen der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei)

је основан 1921. године у политичке сврхе, устројени по војном принципу, уз обавезну униформу и придржавање дисциплинских прописа, које је подржавао велики број ветеранских организација, што је допринело да 1933. године од 1.500.000 прерасте у организацију од 4.500.000 чланова.⁹¹⁵

У првим данима нацистичког покрета, деловали су као „јака рука партије“, који су учествовали у: уличним борбама против политичких противника, пропагирању нацистичке идеологије с посебним нагласком на антисемитизам, форсирање доктрине „*Lebensraum*“, ревизије Версајског уговора и повратка немачких колонија.⁹¹⁶ После доласка на власт нациста 5. марта 1933. године, SA је играла важну улогу у успостављању нацистичке владавине терора над Немачком, што је укључивало избијање насиља над Јеврејима, а уједно и хапшење политичких противника и заштиту концентрационих логора, где су све затворенике подвргавали бруталном малтретирању.⁹¹⁷ Дана 30. јуна и 1. и 2. јула 1934. године започето је са чишћењем лидера SA, које је укључивао убиство *Рохма*, начелника штаба SA и многих других лидера SA, због наводног постојања завере против Хитлера, што је допринело смањењу утицаја и снага SA.⁹¹⁸

Трибунал је у оквиру свог закључка констатовао следеће: „До почетка чишћења 30. јуна 1934. године SA је била група која се састојала од великог броја грубијана и насилника који су учествовали у нацистичким нападима тог периода, међутим није доказано да су та зверства била део специфичног плана за агресивни рат, и због тога Трибунал не може сматрати да су ове активности биле криминалне према Повељи... Иако су у појединим случајевима неке јединице SA искоришћене за почетак чишћења ратних злочина и злочина против човечности, не може се рећи да су њени чланови

⁹¹³ Ibid., 94-95.

⁹¹⁴ Ibid., 95-96.

⁹¹⁵ Ibid., 96.

⁹¹⁶ Ibid.

⁹¹⁷ Ibid.

⁹¹⁸ Ibid.

углавном учествовали или чак знали за кривична дела. Због ових разлога Трибунал не може прогласити SA криминалном организацијом у смислу члана 9. Повеље.⁹¹⁹

Кабинет Рајха (Die Reichsregierung) – се састојао од чланова редовног кабинета након 30. јануара 1933. године, чланова Већа министара одбране Рајха и чланова Савета тајног кабинета.⁹²⁰ Трибунал је мишљења да се не треба декларисати криминалним, због поштовања према Кабинету Рајха из два разлога: (1) јер се не показује да је после 1937. године стварно деловао као група или организација; (2) зато што је група оптужених особа толико мала да се члановима на одговарајући начин може судити, а да се не приближи изјави да је кабинет чији су чланови били криминализовани.⁹²¹

Главни штаб и Висока команда – иако су већи од кабинета Рајха, и даље су тако мали да би појединачна суђења ових службеника постигла сврху... међутим, како Трибунал тврди „Главни штаб и Висока команда нису нити „организација“ нити „група“ у смислу услова коришћених у члану 9. Повеље.⁹²² Према Оптужници и доказима пред Трибуналом, састоји се од око 130 официра, живих или мртвих, који су у свако доба у периоду од фебруара 1938. године, када је Хитлер реорганизовао оружане снаге, до маја 1945. године, када се Немачка предала, одржали су одређене позиције у војној хијерархији.⁹²³ Ови људи били су високи официри три оружане службе: ОКН – Војска, ОКМ – Морнарица и ОКЛ – Ваздухопловство.⁹²⁴

Већи део доказа и аргумената се односио на питање да ли је чланство у тим организацијама било или није било добровољно, што Трибунал дефинише на следећи начин: „Када је појединац постао члан SS-а, он је то учинио, добровољно или на неки други начин, али с обзиром на то придружио се нечему. У случају Главног штаба и Високе команде, међутим, он није могао знати да се придружио групи или организацији, јер таква организација није постојала осим у оптужници. Знао је само да је постигао одређени високи ранг у једној од три службе и није могао бити свестан чињенице да је постао члан било чега толико опипљивог као „група“, јер се та реч обично користи. Њихови односи са њиховим братским официрима у својој служби и њиховом повезивању са онима из друге две гране су уопште били слични онима из

⁹¹⁹ Ibid., 97.

⁹²⁰ Ibid.

⁹²¹ Ibid.

⁹²² Ibid., 98.

⁹²³ Ibid.

⁹²⁴ Ibid., 98-99.

других служби широм света.“⁹²⁵ Због тога Трибунал не може да сматра Генералштаб и Високу команду криминалним организацијама.⁹²⁶

У 1985. години, новине Вашингтон Пост писале су да се у свету још увек процењује да је до 50.000 бегунаца, нацистичких криминалаца, од којих 10.000 живи у Сједињеним Државама.⁹²⁷ Оваква констатација наводи на размишљање да ли су актуелни догађаји широм света, заправо последица наставка политике Трећег Рајха, потомака нацистичких војних и политичких лидера, што би се могло веома лако утврдити, посредством породичних стабала данашњих функционера како у западно-европским државама, тако и у САД. Многи случајеви агресије у свету, од почетка хладноратовског периода до данас, прикривани су позивањем на заштиту међународног права, а ти исти „поштоваоци међународног права“ изазивали су страховита разарања, велики број цивилних жртава и материјалну штету, а све у циљу доминације и отимања племенитих руда и низа енергетских ресурса.

Међу таквим случајевима могу се издвојити противзаконити ратови, или боље речено агресије против: Ирана (1953), Гватемале (1954), Египта (1956), Кубе (1961), Вијетнама (1964), Никарагве (1981), СРЈ и Србије (1999), Авганистана (2001), Ирака (2003), Либије (2011), Украјине (2014), Јерменије (2015), Сирије – при чему се главним миротворцем сматрао НАТО. Интересантно је да се после сваког безбедносно угрожавајућег догађаја значајнијег обима, пропраћеног медијима и политичким коментарима, јавља скоро исти сценарио за његово објашњење.⁹²⁸ Будући да народ нису питали за мишљење, а масовни медији су ширили поропаганду, изабрани политичари морали су да спрече противзаконит нападачки рат, међутим, они су урадили управо супротно и изричито су захтевали употребу војне силе.⁹²⁹ Учестала појава на коју Ганзер указује јесте да „Запад када губи своју веродостојност непрестано другима скреће пажњу на међунаордно право“ - то је потврдио и немачки канцелар Герхард Шредер, који је истакао: „...ја сам урадио исто то, прекршио сам међународно право“ и „Када се поставило питање догађаја у Републици Југославији, рату на Косову, ми смо послали наше авионе, наша торнада ка Србији и заједно са

⁹²⁵ Ibid., 99-100.

⁹²⁶ Ibid., 100.

⁹²⁷ K. Kudriavtsev, G. Ginsburgs, *The Nuremberg Trial and International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, London, 1990, 7.

⁹²⁸ Љ. Стајић, *Неке недоумице око схватања безбедности у XXI веку*, Зборник *Ризик, моћ, заштита: Увођење у науку безбедности*, Службени гласник, Факултет безбедности, Београд, 2010, 333.

⁹²⁹ Д. Ганзер, *Противзаконити Ратови: Како земље НАТО-а подривају Уједињене нације*, Orrell Fussli Verlag AG, Zurich, 2016, 248.

НАТО-ом бомбардовали смо суверену државу иако за такво нешто нисмо имали дозволу Савета безбедности.⁹³⁰

Агресија извршена на СРЈ, била је пројекат, који се може у потпуности поистоветити са удруженим злочиначким подухватом. Ако се размотре пресуде у Нирнбергу о постојању злочиначких (криминалних) организација, као што су Нацистичка партија, Гестапо, SS, SD уочава се образац који у потпуности одговара злоупотреби НАТО-а. Као и нацистичка партија, која се залагала за политику издизања Немачке изнад свих држава, и политички лидери 19 држава (чланице НАТО-а) били су удружени ради постизања јединствене политике - „глобализације“.

Пошто је НАТО искључиво војни механизам, његова политичка индоктринација вешто је упакована кроз уговорне споразуме SOFA (*Status of Forces agreement*) и SOMA (*Status of Mission Agreement*), чиме је *de jure* доводила њене потписнице у потпуну заблуду и подређен положај, што потврђује констатација да: „Снаге које учествују у мировним операцијама уживају имунитет *vis-a-vis* у односу на државу домаћина и било коју другу (транзитну) државу као ствар међународног обичајног права.“⁹³¹ На тај начин сви ресурси – људски и материјални, подређени су једној оружаном формацији на штету интегритета и националног суверенитета једне државе. У сваком случају овакви уговори нису ништа друго него ултиматум, и то оној држави која се противи или која се противила унапред утврђеном циљу.

Ако би се направила паралела са злочинима извршеним од стране организација проглашеним за злочиначке и деловања оружаних јединица НАТО-а, не би могла да се примети већа разлика, јер у оба случаја забележено је постојање ратних злочина и злочина против човечности. Учинак НАТО-а огледа се у следећим чињеницама: „Бомбардовање које је извео НАТО трајало је 78 дана и ноћи. НАТО је бомбардовао и цивиле, између осталог станице за снабдевање водом, мостове, бране, електране, железничке станице, школе и болнице. Целокупан број жртава бомбардовања Србије процењује се на три хиљаде петсто људи. НАТО је на Косову користио и касетне бомбе и недозвољену муницију са осиромашеним уранијумом. Муниција са осиромашеним уранијумом може да изазове рак. Зато су Срби после рата забележили 10.000 случајева

⁹³⁰ Ibid., 260-261.

⁹³¹ T. D. Gill, D. Fleck, *The handbook of the International Law of Military Operation, second edition, Oxford University Press – Oxford, 2015, 161.*

умрлих од рака... НАТО је 7. маја 1999. године бомбардовао кинеску амбасаду у Београду, погинула су три Кинеза, а двадесет једна особа је повређена...⁹³²

На основу изнетих чињеница, постављају се два питања: (1) Како је могуће да се у Кумановском споразуму, а након тога и у процесу увођења протокола Резолуције Савета безбедности 1244, под окриљем мировних снага УН, нагласи да ће те снаге бити предвођене НАТО-ом, да ли се на тај начин легализује окупација једног дела територије суверене државе од стране међународне заједнице? (2) Да ли су политички и војни лидери превасходно САД и Велике Британије након целокупне кампање против СРЈ, постигли личне бенефиције на делу те територије? У потрази за одговорима на наведена питања може се доћи до неочекиване дефиниције о злочиначком удружењу ради вршења злочиначког подухвата, што захтева преиспитивање свих фактора и чиниоца који су утицали и који се данас манифестују на интегритет прво међународног кривичног права, а потом и на интегритет међународних кривичних судова.

⁹³² Д. Ганзер, *op. cit.* 251.

Део трећи
Фактори и чиниоци који су утицали и који се данас манифестују на
интегритет међународних кривичних судова

1. Однос међународних кривичних судова и међународних субјеката

Функционисање међународних кривичних судова је немогуће без адекватне сарадње са државама, међутим, ефикасност кривичног поступка није увек условљена само овим односом, она је условљена и спољним утицајем међународних организација, али и заинтересованих страна, које чак ни немају никакву везу са конкретним поступком. У отклањању реметилачких фактора и чиниоца који урушавају рад међународног кривичног суда, потребно је подробније ући у срж проблема са којима се сусрећу субјекти међународног права с једне стране државе и међународне организације, а с друге процесни субјекти међународног кривичног суда у примени материјалног и процесног права.

1.1. Држава као субјекат међународног права

Како Џенингс и Ватис истичу: „Међународно право се заснива на концепту државе. Држава, међутим, лежи на темељима суверености, која међународно изражава надмоћ владиних инстанци и екстерно супремацију државе као правног лица.“⁹³³ Државе свој правни субјективитет представљају у односу са другим државама, али и у односу са међународном заједницом, с тенденцијом остваривања својих личних националних интереса. Све док су интереси у оквиру међународних прописа легални, легитимитет држава је прихваћен од међународне заједнице. Оног тренутка када дође до колизије националних интереса са међународним приписима долази до сукоба. Да би се отклониле последице и спречила ескалација сукоба, међународна заједница је у обавези да предузме све расположиве мере да их локализује, а затим уз поштовање суверенитета конкретне државе покуша да га реши. У том процесу међународна заједница и држава суочавају се са два проблема: (1) на који начин држава може да сачува своју сувереност, а да истовремено настали конфликт пред међународном заједницом елиминира или у знатној мери санира; (2) до које мере су актуелни контролни и заштитни механизми поуздани у постизању рационалних решења на спречавању и отклањању проблема конфликтних ситуација.

⁹³³ M. N. Shaw, *International Law*, eight edition (*Oppenheim's International Law* – ed. R.Y. Jennings and A. D. Watts, 9th edn. London -1992, chapter 5), Cambridge University Press, Cambridge 2014, 361.

1.1.1. Одрицање суверенитета у корист наднационалних циљева

У одређивању појма суверенитета, постоје различити концепти, међутим, суштинске компоненте суверенитета државности, односно државе састоје се у: територијалности, народу и легитимној власти. Ове три компоненте су кумулативне, мада већина аутора, посебно у сфери права као основни параметар узима територију. На основу става који заступа Шарма: „Територијални суверенитет је предуслов за државност.“⁹³⁴ Овакав став оправдава кроз тврдњу да: „Појам територије осим пројектовања физичког аспекта живота, одражава идентитет (или циљеве вредности) друштва у целини.“⁹³⁵ Ако би се овакав концепт прихватио, у том случају свака демографска промена утицала би на прекрајање државних граница и поновно усклађивање правних оквира националног и међународног права. Према томе територија не може да се сматра јединим чиниоцем државног суверенитета. С друге стране Келсен истиче: „Најважнија последица теорије која претпоставља примат националног права је да се национални правни поредак, који је полазна тачка целокупне конструкције, може сматрати врховном влашћу, а тиме и сувереном у оригиналности појма „суверенитет.“⁹³⁶ Дакле он истиче концепт легитимне власти, што је опет парцијално поматрање појма суверенитета. Када је влади ускраћено признање *de jure* од стране међународне заједнице, остају питања у вези са правном ваљаношћу аката којима се тежи остваривању обавеза и додели имунитета.⁹³⁷ Сходно томе може се закључити да се појам суверенитета не може посматрати индивидуално из угла који одговара лидерима појединих држава, или у датом моменту њиховим интересима, већ искључиво као целина поменуте три компоненте суверенитета.

Питање поштовања суверенитета једне државе условљено је поштовањем имунитета, како националних државних институција, тако и субјективних права која проистичу из држављанства сваког појединца. Имунитет националних државних институција огледа се кроз уважавање њених одлука. Како Кристофер Џојнер тврди позивајући се на Закон о страном сувереном имунитету (1976) из САД, рестриктивну теорију сувереног имунитета, ограничава имунитет на јавне акте и искључује

⁹³⁴ S. P. Sharma, *Territorial Acquisition Disputes and International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, The Hague, 1997, 3.

⁹³⁵ Ibid., 4.

⁹³⁶ H. Kelsen, *Principles of International Law*, The Lawbook Exchange, Ltd., Clark New-Jersey, 2003, 438.

⁹³⁷ B. R. Roth, *Governmental Illegitimacy in International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2000, 155.

комерцијалне или приватне акте.⁹³⁸ Дакле, поштовање закона који потврђује уговорну обавезу пред међународном заједницом посебно када је реч о људским правима, као и уздржавање од вршења дела против међународног права представља један вид ограничења државног имунитета и подређивање међународним правним обавезама. Ограничавањем примене националних норми, ограничавају се и институције које те норме примењују. Једна од таквих институција јесте Суд, који се у односу међународних и националних система подређује принципима комплементарности.

Када је реч о држављанству, оно се у свом политичком облику односи на статус особе која је везана лојалношћу држави и због тога има право на заштиту те државе.⁹³⁹ У односу државе према свом држављанину, уочава се однос државе према свом суверенитету. Тај однос може бити сагледан са три аспекта: (1) у случајевима у којима држава не штити људска права својих грађана и тада државни суверенитет може бити надјачан;⁹⁴⁰ (2) у случајевима када држава не разматра могућности позитивно правних одредби свог права, већ се ослања искључиво на одредбе међународних уговора и уместо заштите свог држављана, екстрадицијом му ускраћује његова загарантована права; и (3) држава преко свих расположивих националних механизма предузима све могућности да заштити интегритет свог држављанина и учини ништавим међународни уговор, чиме аутоматски штити свој суверенитет преко инкриминисаног држављанина.

У зависности од тога колико је држава спремна и способна да се супротстави политичким концептима међународне заједнице и обезбеди концепте поштовања међународног права у националним оквирима, толико ће бити способна да заштити свој суверенитет. Одрицање суверенитета у корист наднационалних циљева, нажалост, још увек ће се посматрати као однос слабости или надмоћи појединих држава, све док се улоге међународних субјеката посматрају као инструменти политичке моћи.

1.1.2. *Механизми који остварују поштовање уговорених обавеза*

Међународно право јесте, и увек ће бити, право између држава, а тиме и између политичких ентитета, а не између нација, народа или других група људи.⁹⁴¹ Сходно томе и механизми који остварују поштовање уговорних обавезе не фокусирају се на

⁹³⁸ C. C. Joyner, *International Law in the 21st Century: Rules for Global Governance*, Rowman & Littlefield Publishers, Inc. Lanham, 2005, 52.

⁹³⁹ Ibid., 63.

⁹⁴⁰ L. May, Z. Hoskins, *op. cit.*, 39.

⁹⁴¹ B. Fassbender, A. Peters, *The Oxford Handbook of The History of International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2012, 27.

појединце, већ на државе. Данас у остваривању поштовања међународног права, нажалост постоје само два механизма. Први механизам огледа се у финансиским санкцијама, а други у виду „интервенције“.

Пошто се већина држава у свету не базира на вредностима хуманизма, већ на вредностима финансијске добити, односно различитим изворима богаћења, централизовањем финансијског механизма постиже се контрола над међународном политиком, односно политиком међународне заједнице, која се често регулише међународним уговорима. Сходно томе механизам увођења санкција у виду ограничења трговине и економских улагања једне државе, најбоље осликава Светска трговинска организација (WHO).⁹⁴²

У случају да финансијски притисци не омогуће остваривање уговорених обавеза, на политичку сцену ступа „интервенција“. По класичном међународном праву, међутим, термин „интервенција“ је најчешће дефинисан као „диктаторско мешање“ тако да имплицира употребу силе или сличног облика „императивног притиска“.⁹⁴³

Овакво гледишта на механизме поштовања уговорних обавеза, кроз оштре санкције и елементе репресије делују превише сурови, посебно за онај део светске популације која није осетила стварни утицај глобалне политизације, што захтева додатно образложење проблема који изазивају ова два механизма. Идеја да се споразуми могу намерно учинити политички обавезујућим или морално обавезујућим, још није добила на снази.⁹⁴⁴ Суштински разлог је у томе што су диференцијације на националном, верском, културолошком и сваком другом погледу такве, да се не може очекивати од дијаметрално различитих ентитета да се сложе са сваким политички и моралним ставовима који намећу Велике силе, без обзира колико те државе биле мање или слабије. Велике силе често идентификују или дефинишу норме које одређене државе сврставају у посебан нормативни универзум и то је препознатљива веза између склоности великих сила да интервенишу у име међународне заједнице и означавају је

⁹⁴² „WHO је замишљена као прва светска глобална међународна организација са 149 чланова. WHO има интензиван процес решавања спорова између држава кроз Споразум за решавање спорова (DSU). DSU је снажан алат за решавање спорова тако што успоставља обавезни и обавезујући поступак који је прихватљив свим члановима, чиме се осигурава да су њихове међународне обавезе стечене кроз WHO извршене. Постоји сложена и детаљна процедура за решавање спорова, која на крају доводи до пропорука већа или жалбеног тела које одлучује о спору, који обично има облик компензације.“

G. Boas, *op. cit.*, 135. (Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization opened for signature 15. April 1994, 1867 UNTS 3 – entered into force 1. January 1995 – WHO Agreement).

⁹⁴³ M. G. Kohen, *Secession International Law Perspectives*, Cambridge university press, Cambridge, 2006, 71. (H. Lauterpacht, *The International Protection of Human Right*, Recueil des Court (1947-I), p. 19; Preuss, Article 2, Paragraph 7 of Charter of the United Nations, pp. 611).

⁹⁴⁴ J. Klabbbers, *The Concept of Treaty in International Law*, Kluwer Law International, The Hague, 1996, 67.

као одметника неких од држава које подлежу интервенцији.⁹⁴⁵ Ове силе имају интерес и прерогативе, не само својих уско дефинисаних интереса, него и целог међународног система... легализована хегемонија је наметнута и одозго од стране Великих сила и такође прихваћена од стране других сила унутар система.⁹⁴⁶ То је најбоље образложио Симсон констатујући да је: „У интервенцији на Косову, коалиција на челу са групом Великих сила интервенисала је у сувереној држави без добијања експлицитног одобрења Савета безбедности и у одсуству било каквог ослањања на право из чл. 51. на самоодбрану. Те државе, међутим, тврде да имају право на интервенцију у случајевима хуманитарне катастрофе. У многим случајевима, државе и научници су подржали овај аргумент и подржали ово право.“⁹⁴⁷ На тај начин систем „оружане интервенције“ који је требао да буде крајње средство у поштовању Повеље уједињених нација, на којој егзистирају сви међународни уговори о људским правима, био је изговор за утврђивање колективне одговорности, која није ништа друго него: „...по својој природи, апсолутна одговорност... усмерена против појединаца који нису починили деликт.“⁹⁴⁸

Све уговорне обавезе, које произилазе из непоштовања „хуманитарног права“ и поштовања „људских права“ не могу се обезбеђивати најтежим облицима ова два механизма, они могу да се примењују, али у том процесу они треба да су различито градирано, да омогуће корекцију наступелих последица, а не да стварају додатне последице и катастрофе.

1.2. Уједињене нације, основни субјекат и партнер у конституисању међународних кривичних судова

У одређивању личности Уједињених нација и њеног доприноса успостављању Међунаордних кривичних судова, Портман је изнео следећи закључак: „Суд није сматрао међународну личност УН-а релативном јер је призната од стране њених 50 чланица (не само личност коју они сами признају), већ и супротно свим државама (ентитет који има објективну међународну личност). Као резултат тога, ИСЈ* је тврдила да су земље чланице УН признале УН као објективну међународну особу, јер је та личност била неопходна да би организација могла испунити своје различите функције и овлашћења, као једна од последица признања међународне особе, УН је имао капацитет

⁹⁴⁵ G. Simpson, *Great Powers and Outlaw States: Unequal Sovereigns in The International Order*, Chambridge University Press, Chambridge, 2004, 6.

⁹⁴⁶ Ibid., 68.

⁹⁴⁷ Ibid., 70.

⁹⁴⁸ H. Kelsen, *op. cit.* 12.

да донесе међународне тужбе против не-чланица.“⁹⁴⁹ Околности окончања Другог светског рата биле су такве да су наметале потребу успостављања наднационалног тела попут Лиге народа, али са чвршћим гаранцијама, које ће бити у могућности да обуздају будуће агресивне претензије – где је шанса пружена Уједињеним нацијама.

Значај УН огледао се у томе што је, представљао наднационално тело, које је на концептима своје Универзалне повеље пружало наду да ће очувати светски мир. Обједињавајући политичке, економске и војне гаранције ка очувању примарног циља, указивала је на позитивне тенденција замишљеног подухвата. Међутим, хладноратовски период и централизација УН са седиштем у Њујорку, по свим функционалним гранама своје надлежности постепено је губила своју примарну улогу.

Неспорно је да су УН главни чинилац у креирању мишљења међународне заједнице. Оне су начиниле низ корисних потеза посебно када је реч о кодификацији низа међународних обичајних норми, међутим исто тако начиниле су и низ дискутабилних потеза, посебно када је реч о проширењу надлежности, од легислативне и егзекутивне функције на судску функцију.

Захваљујући, ангажману Савета безбедности формиран су међународни кривични судови, као што су ICTR и ICTY, укључујући и хибридне судове – међутим, на овај начин Велике силе (односно сталне чланице Савета безбедности) доказале су да је њихов субјективитет изнад наднационалног тела као што су Уједињене нације. Да ли то значи да њихова улога треба да буде таква у будућности и да ли на тај начин УН остају доследне циљу због којег су основане? Већина аутора, свакако би подржала став о потреби постојања УН, што је разумљиво и неопходно, међутим када је реч о улози сталних чланица Савета безбедности и потреби преуређења контролних механизма, који би омогућили ефикасност и ефективност УН, ставови би били углавном уздржани.

Највеће неповреће у УН, када је реч о међународном кривичном правосуђу састоји се у два запажања: (1) финансијски оквири се нажалост не изводе само из чланарине држава чланица УН; и (2) главни ослонац тражи се искључиво у одлучности сталних чланица Савета безбедности о томе да ли одређени случајеви да се процесуирају или не. Овако изведени проблеми преиспитују функционалност међународних кривичних судова.

⁹⁴⁹ R. Portmann, *Legal Personaliti in International Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2010, 105.

1.3. Однос англосаксонског и континенталног права

У досадашњој судској пракси Међународних кривичних судова показала се доминација англосаксонског правног система у односу на континентални. Сходно томе однос англосаксонског и континенталног система не може се дефинисати као позитиван, међутим савремени концепти на којима се базира Римски статут и функционисање ИСС указује на позитивне трендове компромисног решења.

1.3.1. Прихватљивост компромисног решења

Компромисно решење англосаксонског и континенталног правног система могуће је у смислу материјалног домена примене, када је реч о Међународним кривичним судовима. Захваљујући развоју Римског Статута, у материјално-правном домену истичу се одредбе чл. 5 Римског Статута (Статута), којим су констатована кривична дела против међународног права, а у оквиру чл. 6 до чл. 8 Статута еnumerацијски образложена кроз радње извршења. Оно што се такође може уврстити у заједничка обележја оба правна система може се надовезати кроз Индивидуалну кривичну одговорност (чл. 25. Статута); Ирелевантност имунитета носиоца јавне функције (чл. 27. Статута); Одговорност команданта и осталих војних заповедника (чл. 28. Статута). Компромисно решење може се извести и из чл. 77. Статута „Предвиђене казне“, где је прописана казна до 30 година затвора или доживотна казна затвора, као и новчана надокната – на тај начин искључује се смртна казна и усклађује законски минимум са алтернативном казном до 30 година. На основу изведених параметара могућ је компромис ова два правна система.

С друге стране немогућност усклађивања ова два правна система огледа се у различитости правних института, посебно када је реч о односу извршиоца према делу и начину њихове примене.

Сукоб надлежности ова два система, на основу изведених параметара, увек ће бити изван, али у решавању таквих сукоба, предност треба дати, оном систему којем припада држава, односно држављани који су жртве злочина против међународног права. На тај начин страна која се припрема на извршење злочина или изврши такав злочин, неће бити у привилегованом положају, већ напротив, биће у обавези да се прилагоди систему оштећене стране.

Према томе компромис између ова два правна система могућ је једино у усклађености материјалног права, што је битно у процесу утврђивања основа за гоњење пред међународним кривичним судовима, док се у процесном праву његови институционални и термилошки принципи не могу ускладити, тако да оно представља други степен у утврђивању меродавног правног система по којем ће се поступати – англосаксонском или континенталном праву.

1.3.2. Основни принципи у одређивању надлежности међународних кривичних судова

У оним случајевима у којима судови заиста решавају сукоб норми на основу посебне природе или статуса норме о људским правима, такође је важно испитати да ли суд заснива своју пресуду на људским правима зајамченим у домаћем правном поретку, регионалном (људским правма) уговору, међународном (универзалном) уговору о људским правима, или било којој комбинацији ових.⁹⁵⁰ Ово правило које се односи на поступање судова када је реч о повреди људских права, може се применити и на повреду „хуманитарног права.“ Како Акасар истиче: „Међународно право о људским правима и међународно хуманитарно право су део међународног права. Иако постоје значајне разлике између две гране међународног права, оне су међусобно повезане у заштити права појединаца.“⁹⁵¹ Иако постоје повезаности између ове две гране међународног права, процедура иницирања поступка за повреду људских права, у великој мери разликује се од процедуре иницирања поступка за повреду „хуманитарног права“. Поставља се питање да ли је иницирање поступка повреде „хуманитарног права“ привилегија само појединих субјеката у међународној заједници, или је то право свих у међународној заједници? Искуства *ad hoc* судова указују да је основни принцип на коме се базира утврђивање надлежности међународних кривичних судова искључивање националних судова и централизовање само једног надлежног Међународног кривичног суда. Увођењем Римског статута, принцип по коме се одређује надлежност Међународног кривичног суда прописана је у чл. 19. ст. 1. Статута који гласи: „...Суд је на основу чл. 17. Статута овлашћен да по сопственом нахођењу испитује да ли има основа за покретање и вођење кривичног поступка у сваком конкретном кривичном поступку.“ Иако се ова одредба дефинише као алтернативна по

⁹⁵⁰ E.de Wet, J. Vidmar, *Hierarchy in International Law: The Place of Human Rights*, Oxford University Press, Oxford, 2012, 6.

⁹⁵¹ Y. Aksar, *op. cit.*, 1.

чл. 17. Статута, указујући на поштовање суверенитета националних Судова, кроз тзв. принцип „комплементарности“ она ће увек представљати могућност која није пожељна, и која никада неће бити активирана, све док постоје интереси сталних чланица Савета безбедности.

Сходно томе, потребно је преиспитати принципе одређивања надлежности између Међународног кривичног суда и Националних судова за злочине против међународног права, и размотрити могућности усклађивања нових принципа, који би могли да се изграде на истим концептима као Међународни регионални судови за заштиту људских права.

1.4. Овлашћења и ограничења субјеката кривичног поступка

Ефикасност у раду Међународних кривичних судова у уској је повезаности са начином на који је регулисано поступање њему подређених субјеката. Посебно интересовање посвећује се главним субјектима поступка, односно: Тужилаштву, Судским већима, Секретаријату и Одбрани. Иако је њихова надлежност уређена Статутом Суда и допуњена Правилем о поступку и доказима, не може се поуздано тврдити да су ови субјекти у потпуности доследни постизању истине, објективности и правичности. Недостаци у њиховом раду могу се сагледати у недостацима утврђених Кодекса, али и делимично уређеним механизмима контроле субјеката кривичног поступка.

1.4.1. Кодекс понашања субјеката у поступку

Кодекси професионалног понашања и поступања субјеката у кривичном поступку током развоја међународног кривичног правосуђа, углавном су били уопштено дефинисани у конститутивним актима Суда. Данас, у оквиру ИСС, поред Статута међународног суда и Правила о поступку и доказима, понашање појединих субјеката у кривичном поступку, изричито су дефинисана кроз: *Кодекс професионалног понашања већа* и *Кодекс судске етике*. Ови кодекси не могу се сматрати довољним, јер се односе углавном на Судска већа, али се могу сматрати значајним јер указују на потребу уређења професионалног, моралног, па и императивног понашања, људи који кроз лични кредибилитет треба да заштите и кредибилитет институције као што је Међународни кривични суд.

Наведени кодекси, међутим, нису толико фокусирани на очекивана понашања чланова судског већа, већ на мере које се могу изрећи за повреду одређених правила, тако да више одговарају појму механизма контроле субјеката у поступку. Оно што је неопходно истаћи јесте да Кодекс не може да се односи само на чланове судског већа, он треба да се систематизује на такав начин да сваки субјекат у поступку има свој Кодекс понашања, и који ће полазити прво од моралних начела избора конкретног субјекта у поступку, а потом стриктним ограничењима када је реч о поштовању самог поступка у коме учествују.

1.4.2. Механизми контроле субјеката кривичног поступка

Контролни механизми у оквиру међународног кривичног поступка базирани су кроз примену нормативних и персоналних мера, у највећој мери интерног карактера.

У нормативном смислу контролна функција субјеката у кривичном поступку своди се на правила *bona fides*, где се подразумева да ће се субјекти придржавати оних уредби и правила, која дефинишу њихове обавезе и ограничења. С друге стране, кодекси који се односе на понашање судија, требали би да укажу на забрањене активности судија. Велики проблем у нормативном смислу је постојање велике ширине у тумачењу повреде утврђених правила понашања, тако да се веома ретко процесуирају.

У том смислу може се извести пример *Флоренс Артман*, битном чиниоцу канцеларије тужилаштва, која је због изношења значајних информација у јавности, оптужена за повреду суда (ИМСТ), а чија се санкција огледала једино у новчаној надокнади. Када је реч о процедурама, оне се учестало крше. На примеру ICTR-а, могу се приметити различите аномалије, по питању сведока: „У Руанди, сведоци нису сведочили анонимно пред националним судовима... У Белгији, где је Руанђанима суђено у четири наврата 2001, 2005, 2006 и 2009. године, сведоци из Руанде су отворено сведочили користећи свој прави идентитет. У Аруши напротив, скоро сви сведоци су сведочили анонимно иза завесе.“⁹⁵² Неозбиљност у регулисању статуса сведока, није само питање кажњивости секретаријата, тужилаштва или одбране, већ је питање неодговорности према оном лицу које штити помен на име жртава, а поред тога својим учешћем указује на постојање кредибилитета Међународног кривичног суда.

⁹⁵² T. Cruvellier, *Court of Remorse, Inside the International Criminal Tribunal for Rwanda*, The University of Wisconsin Press, Madison, 2006, 52.

Велики број повреда интерних правила нормативног карактера, као механизам контроле, замишљени су као добра основа, али не може се сматрати задовољавајућим, ако у оквиру Суда буквално не постоји тело или одбор који ће контролисати примену утврђених правила понашања и иницирати њихово кажњавање.

Тренутни концепти контроле субјеката у кривичном поступку спроводе се по персоналном принципу. Када се каже „персонални“ не сматра се индивидуално одређена личност, већ особа која обавља одређену функцију, односно судија, тужилац, бранилац, секретар, вештак... Функције субјеката у кривичном поступку често су испреплетане, али и условљене једна од друге. Један од кључних контролних чинилаца свакако је Секретаријат/Секретар, који се у појединим судовима као што су ICTR и ICTY, сматрао саставним делом судског већа и Канцеларије тужилаштва, што је аутоматски искључивало његову контролну функцију. Временом функција Секретаријата је изолована и данас је потпуно независна. Његова контролна функција могла би се сагледати као: „Поступак Секретаријата који истражује да ли оптуженом треба доделити правну помоћ или не, управни поступак који се спроводи како би се осигурало право оптуженог на браниоца и такође како би се осигурало да се средства суда не троше.“⁹⁵³ У том случају функција Секретаријата/Секретара огледа се у спречавању тужилаштва да иницира поступак, без адекватне заштите окривљеног за дела за која се терети. Његова функција састоји се и у сагледавању контроле достављања пријава значајних за поступак, којим: „се гарантује једино да се информације објављене другој страни или странама у поступку о информацијама које се преносе апликацијом, или чињеницом да би сама апликација могла непоштено утицати на страну која је поднела пријаву или неку особу или особе у односу на ту пријаву.“⁹⁵⁴ Поштовање поступка и потреба за постизањем правичности, састоји се и у овлашћењима тужилаштва, који има утицаја на коначну одлуку судећег већа, јер може тражити да се уведу докази како би се побијао доказни поступак одбране, и може тражити да се уведу нови докази поновним отварањем свог главног предмета.⁹⁵⁵ Надовезујући се на питање заштите сведока, велику улогу има претресно веће и то на следећи начин: „Да би се осигурало уредно вођење поступка када се сведочење даје путем видео-линка, придржаваће се следећих смерница: Прво, странка која подноси пријаву за видео-линк као сведок треба да се позове на одговарајућу локацију за коју ће

⁹⁵³ V. Tochilovsky, *Jurisprudence of the International Criminal Court and the European Court of Human Rights: Procedure and Evidence*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2008, 240.

⁹⁵⁴ Ibid., 307.

⁹⁵⁵ Ibid., 358.

водити поступак. Штавише, сигурност и озбиљност поступка на локацији морају бити зајамчени. Када се не достигне право на одређено место на одговарајућој локацији, претресно веће ће саслушати стране и секретаријат и донети коначну одлуку. Друго, претресно веће ће именовати председавајућег да осигура да се сведочење даје слободно и добровољно. Председавајући ће идентификовати сведоке и објаснити природу поступка и обавезу да говоре истину.⁹⁵⁶

На констатованим примерима може се закључити да контрола између субјеката у кривичном поступку пред међународним кривичним судом има позитивну оцену, међутим и поред тога, сви субјекти у овом поступку релативно су добро повезани, што веома често може утицати на њихову пристрасност, посебно ако су субјекти везани по било ком другом основу (национална, верска, расна, политичка). Према томе тренутне механизме контроле треба посматрати са великом резервисаношћу.

1.5. Прихватљивост и кажњивост инкриминисаних дела за све субјекте међународног права

На питање о прихватљивости и кажњивости кривичних дела против међународног права у односу на субјекте међународног права, у првом реду државе, одговор се може потражити у ставовима везаним за људска права изведена у „четири изазова у моралној филозофији“.

Изазови у моралној филозофији, полазе од следећих тврдњи: „Први изазов је да људи који су саставили Универзалну декларацију и касније уговоре били су уверени да нема посебне религијске традиције или посебне свеобухватне доктрине (или морала) на којем се утемељују људска права; Други изазов је тврдња да теорије о природним правима завршавају лажним представљањем и сужавањем обима људских права, јер се сматра да се само политичким и грађанским правима може дати статус истинских људских права; Треће, неки људи мисле да су људска права, права која грађани имају против своје владе, барем у првом реду, и да теорије природних кретања не могу то негирати; Коначно, често се каже да права штите интересе. Универзална људска права штите јединствене људске интересе. Четврти изазов је да се утврди да ли заиста постоји интерес да свако људско биће дели, и да ли се та права некако могу извести из људске

⁹⁵⁶ Ibid., 370.

природе.⁹⁵⁷ Уколико би се овај концепт моралне филозофије упоредио са сродним „хуманитарним правом“ у том случају сваки од наведених концепција имао би посебно гледиште о потенцијалним проблемима прихватљивости инкриминисаних дела и прописаних казни.

Погрешно је мишљење изведено из првог изазова, да Универзални акт у потпуности замењује традицију и моралне концепте, јер кодификовани акт није настао произвољно кроз вољу његових твораца, већ је изведен као кодификација обичаја, односно обичајних правних правила који су настали као део религијске и културолошке традиције и моралних начела. Поред тога уважавање разлика између заједница представљају кључни чинилац за прихватање обавеза приликом изрицања санкције Међународног кривичног суда. Други изазов указује на фаворизовање одређених права, или одређених субјеката што се неретко манифестује на сужавање права других субјеката и тиме дискредитује улогу Међународног суда. Трећи изазов указује на могућност злоупотребе права против одређених влада, што се у процесуирању пред међународним судовима показало пордуктивним, с основаном повезаношћу са четвртим изазовом, који је у потпуности везан са правом заштите личних интереса.

Кроз упоредна гледишта моралних концепата изазова који се постављају пред заштиту људских и хуманитарних права, може се констатовати да наведени изазови нису ништа друго него проблеми са којима се сусреће међународна заједница у поступцима пред међународним судовима.

Сходно томе да би се тренутно решење прописано у чл. 77. Римског статута, у потпуности применило потребно је одговорити изнетим изазовима, на тај начин што ће се уважавати: традиционална гледишта и модерни концепти пенологије; предузети оштрије мере контроле субјеката у поступку, као и доследне примене правних правила; и изоловање утицаја спољних фактора и чинилаца који дискредитују међународно кривично правосуђе.

1.6. Комплементарност

Начело, односно појам комплементарности може се дефинисати модерним институтом међународног кривичног права, који у суштини има функцију одређивања надлежности између Националног кривичног суда и Међународног кривичног суда за

⁹⁵⁷ D. Shelton, *The Oxford Handbook of International Human Rights Law*, Oxford University Press, Oxford, 2013, 35-36.

повреду хуманитарног права. Оно може да се одреди као универзална надлежност или индивидуална надлежност.

Питање универзалне јурисдикције може се сагледати у следећем: „На пример, Шарф и Фишер га дефинишу као ауторитет домаћих судова и међународних судова за кривично гоњење одређених кривичних дела, без обзира на то где је дело почињено, држављанство починитеља или националност жртве. Слично томе, многи други научници претпостављају да је универзална надлежност иста као и међународна кривична надлежност коју врше међународни правосудни органи као што су ICTY, ICTR и ICC. Али они ретко размишљају о разлозима или последицама ове интеграције у теорији и терминологији.“⁹⁵⁸

У односу на традиционално тумачење, ослањајући се на суверенитет држава, начелно питање комплементарности могло би се извести и на следећи начин: „Традиционално, постојала је искључива национална надлежност. Након Другог светског рата, Нирнбершки и Токијски Трибунали представљали су други екстремизам: обавезујућа искључива међународна надлежност. Године 1953. Комитет је предвидео необавезну и истовремену међународну надлежност... 1993. и 1994. године ICTY и ICTR су успостављени као обавезне, конкурентне и примарне међународне јурисдикције. 2002. године, ICC је основан као обавезна, конкурентна и компетентна међународна надлежност.“⁹⁵⁹ Верле и Јесбергер „комплементарност“ сагледавају као принцип, по коме међународна надлежност незамењује националну надлежност, чак ни за основна кривична дела, већ једноставно је допуњује.⁹⁶⁰ Иако, улога овог начела није у потпуности разјашњена, јер увек може да се тумачи различито - у зависности од тога ко га тумачи, битно је јер представља један од значајних фактора и чинилаца који директно утичу на кредибилитет међународног кривичног правосуђа и различито рефлектује на националне и међународне кривичне судове.

1.6.1. Непостојање мере објективности пред националним судовима

Национални суд не може бити објективан када је реч о кривичним делима против међународног права, посебно када их је извршио страни држављанин против оних лица која живе на територији државе где се реализује поступак. Суштински разлог

⁹⁵⁸ M. Inazumi, *Universal Jurisdiction in Modern International Law: Expansion of National Jurisdiction for Prosecuting Serious Crimes under International Law, Intersentia, Antwerpen, Oxford, 2005, 114.*

⁹⁵⁹ J. Stigen, *op. cit.*, 5-6.

⁹⁶⁰ G. Werle, F. Jessberger, *op. cit.*, 94.

треба потражити на примеру националних војних судова САД, у предметима попут *Јамаиште* (на острвима Океаније) и *Келија* (у Мајлају). У конкретним случајевима очигледно је постојање пристрасности, што захтева искључивање националних судова као мериторно надлежних за злочине које су њени држављани извршили у иностранству. Логично је да национални судови буду надлежни искључиво за злочине извршене на њеној територији, од стране њених држављана, под условом да нису последица политике коју држава спроводи у виду систематског вршења злочина против друге националне, верске или расне структуре на сопственој територији.

Сходно томе непримерене су изјаве и ставови, које истиче Дејвид Шефер, главни амерички преговарач у ИСС-у, на следећи начин: „У нашем колективном интересу је да особље наших војски и цивилних команди може да испуни своје бројне легитимне одговорности без неоправданог излагања кривичним поступцима. Стални суд не сме да буде манипулисан у политичке сврхе да би ставио лисице на Владе уз ризик да промовише међународни мир и безбедност и спасавање људских живота.“⁹⁶¹ Овакве изјаве и ставови, којима би требао да се оправда примарни утицај националних судова не може се сматрати основаним, јер извршен злочин против мира, ратни злочин, геноцид или агресија, на страниј територији не може да се тумачи као злочин прописан унутрашњим правом. Поред елемента иностраности, такав злочин је настао и као део подухвата конкретне владе или међународне организације, због чега је такав деликт сложенији, јер не односи се само на појединца који га је извршио, већ и на налагодавца који стоји иза таквих поступака свог држављана.

1.6.2. Утицај међународних кривичних судова на исход поступка пред националним судовима

На који начин међународни кривични суд може имати утицај као преовладавајућа страна за процесуирање због тешких злочина против међународног права најбоље илуструје Стивен Роуч на примеру *ad hoc* међународних кривичних судова. Роуч констатује следеће: „...развој и примена ИСТУ-а наглашава и ограничава *ad hoc* међународне судове. Прво, међународни кривични судови су скуп и недовољно ефикасни...Друго, регионални фокус надлежности међународних кривичних судова значи да *ad hoc* међународни кривични суд, може да се бави само кривичним делима

⁹⁶¹ Ibid., 33.

која се дешавају у оквиру одређене или дефинисане територије или региона...И на крају, а можда и најважније, *ad hoc* међународни кривични судови откривају контрадикције државног суверенитета. Идеја је да стални чланови Савета безбедности никада не би пристали да допусте истрагу својих генерала и да су чланови тима (мисли се на Комисију) у овом случају искористили ИСТУ да промовишу своје геополитичке интересе.⁹⁶²

Иако се кроз ову констатацију указује на негативан утицај међународних кривичних судова на окончање поступка, и теоретски предност даје националним судовима, судска пракса и позитивно правне одредбе, посебно Римског статута, говоре двосмислено о питању „комплементарности“. Посебно интересантан по том питању је чл. 17. Римског статута, где Међународни кривични суд преузима надлежност.⁹⁶³

Доминантна улога Међународног кривичног суда произилази из два основа: (1) државе су се обавезале уговором на надлежност Међународног кривичног суда; (2) државама које су не-чланице Римског статута, намеће се та обавеза кроз инструменте УН, односно Савета безбедности.

Поред утицаја Међународног кривичног суда на примену опште надлежности за кривична дела против међународног права, проблем могу представљати и елементи примене процесног права у поступку. Иако је пред међународним кривичним поступком кључни процесни акт Статут, односно Правила поступка и извођење доказа, принципи и начела међународног права (посебно она која се односе на међународно право оружаних сукоба), у случајевима да Суд не може применити ни један од

⁹⁶² S. C. Roach, *op. cit.* 31-32.

⁹⁶³ чл. 17. Прихватљивост случаја „1. Имајући у виду став 10. Преамбуле и члан 1, Суд доноси одлуку да се у конкретном случају поступак не може покренути нити водити, када је: (а) Истрагу водила и кривични поступак спровела држава која је надлежна за предузимање ових процесних радње у односу на конкретно кривично дело осим ако та држава није способна да ваљано спроведе истрагу или кривични поступак; (б) Истрагу је спровела држава која је надлежна да покрене истрагу и спроведе кривични поступак против одређеног лица за одређено кривично дело, а та држава је донела одлуку да не води кривични поступак против одређеног лица за одређено кривично дело... 2. Да би донео одлуку о допуштености покретања и вођења кривичног поступка у конкретном случају, односно одлуку о прихватању одређеног случаја, Суд разматра, имајући у виду начела одговарајућег законског поступка, да ли је у конкретном случају: (а) поступак био покренут или се покреће, или је држава донела одговарајућу одлуку у циљу заштите лица од кривичне одговорности за кривично дело из надлежности Суда, а које кривично дело је предвиђено чланом 5. Статута; (б) дошло до неоправданог застоја у поступку, који се у датим околностима противи намери да се окривљени изведе пред Суд; (с) поступак није вођен или се не води независно и непристрасно, или се води на начин који је у датим околностима противан намери да се окривљени изведе пред Суд; 3. У циљу доношења одлуке о преузимању надлежности у конкретном случају, Суд испитује разлоге због којих односна држава није способна да ухвати окривљеног, прибави потребне доказе, исказе сведока или да предузме друге процесне радње, а посебно да ли су ови разлози засновани на потпуној и суштинској објективној немогућности правосудног система односно државе да води кривични поступак.“

Закон о потврђивању Римског статута Међународног кривичног суда („Сл. лист СРЈ – Међународни уговори“ бр. 5/2001).

наведених извора, ослониће се на примену општих принципа изведених из националног закона светских правних система, а када је то оправдано, и националних закона државе које би иначе биле надлежне поводом конкретног кривичног дела.⁹⁶⁴

Ако је изворима процесног права дефинисано поступање Међународног кривичног суда на овај начин, поставља се питање: Због чега национални судови који су ратификовали Римски статут, имплементирали опште принципе међународног права у националном законодавству, а при томе су и надлежни за поступање поводом конкретних дела ускраћени за могућност вођења међународног кривичног поступка?

Поред тога значајно питање које се намеће, јесте због чега се Међународни кривични суд уплиће у питања унутрашњих, грађанских сукоба, ако се њихова надлежност базира на међународним сукобима? Питање унутрашњих сукоба, иако је дефинисано Женевским конвенцијама, односно Допунским протоколом, није у најбољој мери дефинисано када је реч о належности Међународних кривичних судова. Сва решења око таквих сукоба, сводила су се на надлежност *ad hoc* судова, а данас се сви такви сукоби намећу ИСС-у, који се није баш најбоље снашао у обезбеђењу присуства окривљених и њиховом процесуирању.

На основу изнетих аргумената, тренутна концепција „комплементарности“ може се дефинисати као „империјум Међународног кривичног суда над националним кривичним правосуђем“.

1.7. Контролни механизми међународних кривичних судова

Ђулиана Зикарди Капалдо истиче да је: „Стварање глобалних центара моћи резултат оснаживања и ширења институционалних овлашћења органа УН-а и других међународних организација.“⁹⁶⁵ У том смислу и међународни кривични судови могли би се сматрати огранком деловања центара моћи. Контролни механизам који има примарну улогу над међународним кривичним судовима јесу УН, односно Савет безбедности и делимично Генерална скупштина, док су секундарни, односно оперативни чиниоци те контроле невладине организације.

Уједињене нације своју контролну функцију одређују конституисањем Међународног кривичног суда, јер кроз Статут дефинишу до које мере суд има своју надлежност, и све мимо тога ограничава, позивајући се на различите изворе

⁹⁶⁴ Ibid., чл. 21. ст. 1 (а-с).

⁹⁶⁵ G. Ziccardi Capaldo, *op. cit.*, 9.

међународног права. Критика надлежности УН, због тога изричито је усмерена на Савет безбедности, на шта указује и Андреопулос, на следећи начин: „...СБ УН се сматра органом чија је акција обликована интересима и агендама најмоћнијих чланова, међународне заједнице, а посебно Сједињених Држава.“⁹⁶⁶ Поред Савета безбедности, Генерална скупштина, такође се сматра једним од кључних чинилаца УН, посебно када је реч о избору судског особља, где политичка подобност и национална припадност имају и те како значајан утицај. При томе, Генерална скупштина у великој мери утиче на егзистенцију једног међународног кривичног суда, јер изгласавањем буџета тог суда наглашава се потреба за његовим постојањем.

Да би се учврстио утицај УН значајну улогу имају различите међународне комисије и невладине организације. Како Иназуми констатује: „Што се тиче мера које укључују одговорност за злочине, постоје мере за утврђивање чињеница које предузимају Комисија за истрагу или Комисија за истину.“⁹⁶⁷ Овакве комисије могу заједно са националним тимовима држава на чијој су територији извршени злочини против међународног права да упоређују приказано и чињенично стање, и које би као такве требале да буду контролни механизам, а не механизми за фалсификовање стварног стања и злоупотребе.

Када је реч о невладиним организацијама посебно место заузима *Human Rights Watch*. Ова организација често је вршила истраживања на глобалном нивоу и о таквом истраживању извештавала УН и светску јавност, на шта указују следећи подаци: „У вези са тридесет-једним извештајем (о људским правима) обједињен у последњих шест месеци 1999. године, двадесет пет, или око 80 процената, бави се проблемима у земљама које су у развоју. Листа проблема је дугачка: недостатак слободе штампе и окупљања у Хрватској, присилна емиграција из Источног Тимора, високе стопе насиља у породици и рутинско мучење деце у пакистанским затворским објектима, политичко представништво у Уганди, напади на хришћане у Индији, етничко чишћење у Југославији, расељавање 10 процената становништва у Анголи као резултат слома мирног процеса у Лусаки, и широко распрострањених убистава, сакаћења и силовања у вези са грађанским ратом у Сијера Леонеу.“⁹⁶⁸ Разгранатим системом различитих универзалних или специјализованих невладиних организација злоупотребљено је

⁹⁶⁶ G. Andreopoulos, R. Barberet, J. P. Levine, *International Criminal Justice: Critical Perspectives and New Challenges*, Springer, New York, 2011, 154.

⁹⁶⁷ M. Inazumi, *op. cit.*, 8.

⁹⁶⁸ E. C. Luck, M. W. Doyle, *International Law and Organization: Closing the Compliance Gap*, Rowman and Littlefield Publishers, Inc-Lanham-Boulder-New York-Toronto-Oxford, 2004, 22.

међународно право, као један вид субверзивног деловања усмерен искључиво према оним државама које не прихватају концепт „глобализације“. Због тога међународне невладине организације, нажалост не представљају инструмент идентификовања проблема и један од механизма успостављања нарушеног мира, већ инструмент за продубљивање кризних жаришта. Сходно томе може се потврдити да још увек недостаје адекватан систем заштитних мера због недостатка обавезујућих овлашћења Генералне скупштине УН-а, али и неефикасности посебно по питању људских права на глобалном и регионалном нивоу, што укључује и специфично питање утицаја неких моћних држава.⁹⁶⁹

⁹⁶⁹ G. Ziccardi Capaldo, *op. cit.*, 116, такође A. Duxbury, *Saving Lives in the International Court of Justice: The Use of Provisional Measures to Protect Human Life*, 31, California Western International Law Journal 141 (2000), at 175.

Део четврти
Упоредни показатељи ефикасности међународних кривичних судова
од половине XX века до данас

1. Критеријуми за одређивање ефикасности у раду међународних кривичних судова

У процесу утврђивања ефикасности рада сваког субјекта, па тако и међународних кривичних судова, неопходно је утврдити параметре на основу којих ће се извести закључци о: (1) очекиваним и постигнутим резултатима; (2) интеракцији између субјеката окупљених око заједничког циља; (3) унутрашњим и спољним факторима и чиниоцима који се одражавају на продуктивност целокупног система, као и свих субјеката појединачно у том систему; (4) последицама које погађају саму организацију – правосудни систем; и (5) последице које се манифестују на међународну заједницу. Наведене закључке не треба сматрати сврхом истраживачког рада, већ резултатима који ће као основа бити искоришћени за унапређење рада и постизања веће ефикасности.

У том смислу као параметри за одређивање ефикасности у раду међународних кривичних судова, требали би да се узму: (1) буџет и финансирање међународних кривичних судова; (2) оптерећење субјеката у кривичном поступку; (3) примарне и секундарне активности субјеката у кривичном поступку; (4) временски оквири ангажовања субјеката у кривичном поступку; као и (5) исходи поступка у односу на ангажованост сваког субјекта појединачно.

Према томе основни критеријум за одређивање ефикасности у раду међународних кривичних судова налази се у упоредним показатељима степена, времена и начина ангажовања субјеката међународних кривичних судова.

2. Начин финансирања и одређивање буџетских средстава међународних судова

Финансирање суда и питање односа судова са Уједињеним нацијама били су главна брига многих делегација и остала су контраверзна питања.⁹⁷⁰ С једне стране финансирање буџета међународних кривичних судова увек се изводило из

⁹⁷⁰ R. S. Lee, *op. cit.*, 9.

централизоване институције, као што су УН, а с друге стране расположива средства веома често се троше нерационално, што утиче на стварање додатних трошкова и непотребно продужавање поступака пред међународним кривичним судовима.

2.1 Уједињене нације и други субјекти у финансирању међународних кривичних судова

Регулисање буџета је значајно питање у смислу успостављања, вођења и окончања једног кривичног поступка. Када тај поступак има елементе иностраности, подразумева се да ће и уложена средства у рад таквих судова бити ослоњена на буџет међународних организација. То не би било спорно да су извори финансирања независни. Уједињене нације, као најпознатија међународна организација, у оквиру чл. 17. Повеље прописују да: „Генерална скупштина разматра и одобрава све финансијске и буџетске споразуме са специјализованим агенцијама поменутих у члану 57 и испитује административне буџете тих специјализованих организација ради давања препорука...“⁹⁷¹ То значи да је Генерална скупштина последњи ниво контроле у процесу депоновања финансијских средстава у буџет Уједињених нација, што указује на пристрасност ове међународне организације према оним субјектима који ће јој омогућити таква средства.

Да би се разумела повезаност УН са оваквим субјектима, најбоље је сагледати садржину Резолуција Савета безбедности које се односе на утврђивање и финансијска решења међународних кривичних судова. У статутима ICTY⁹⁷² и ICTR⁹⁷³ на потпуно идентичан начин наглашава се одредба по којој ће се трошкови међународног суда подмирити из редовног буџета Уједињених нација у складу са чланом 17 Повеље Уједињених нација. Римски статут је детаљнији и прописује да се ИСС и Скупштине држава-чланица, укључујући и Биро и помоћна тела финансирају: (а) прилозима држава-чланица; и (б) средствима из фонда Уједињених нација.⁹⁷⁴ Оно што је посебно забрињавајуће када је реч о Римском статуту јесте одредба чл. 116. која се односи на

⁹⁷¹ Чл. 57. ст. 1. Повеље УН прописује следеће: „Разне специјализоване агенције установљене међународним споразумом и са широком међународном одговорношћу, као што је утврђено њиховим основним инструментима, на економском, социјалном, културном, просветном, здравственом и сродним пољима, повезују се с Уједињеним нацијама у сагласности са чланом 63“.

⁹⁷² Чл. 32. Ажурираног статута Међународног кривичног суда за бившу Југославију са изменама од 7. јула 2009. године сходно резолуцији 1877.

⁹⁷³ Чл. 30. Статута Међународног кривичног суда за Руанду (Резолуција 955 од 8. новембра 1994. године).

⁹⁷⁴ Чл. 115. Закона о потврђивању Римског статута Међународног кривичног суда („Сл. лист СРЈ – Међународни уговори“ бр. 5/2001).

„добровољне прилоге“ и наглашава следеће: „Независно од решења које предвиђа члан 115. Статута, Суд може да обезбеди и искористи, као додатне изворе средстава, добровољне прилоге влада, међународних организација, индивидуалне прилоге, прилоге корпорација и друге прилоге, у складу са критеријумом усвојеним од стране Скупштине држава-чланица.“⁹⁷⁵

Оваква тенденција повезивања Генералне скупштине, односно УН са различитим финансијским спонзорима, у смислу финансирања међународних кривичних судова указује да ће једна међународна институција као што је Суд заиста, по речима једног судије, остваривати годишњи приход, што је просто несхватљиво, јер оваква институција није намењена за стицање прихода, већ за постизање правде. Према томе, уколико материјални концепти буду примарни за рад међународног кривиног суда у њих више нико неће имати поверења, а њихов окрњени интегритет који је очигледан због напуштања појединих држава афричке уније и појединих лидера на светској сцени постаће учестала појава.

2.2 Рационализација финансирања међународних кривичних судова

Издвојена средства за финансирање међународних кривичних судова требала би преваходно да буду уложена у рад особља и реализацију поступка, међутим на основу Извештаја о извршењу буџета често долази до стварања додатних трошкова. На који начин наступају такви трошкови, најбоље илуструје ИСС (табела бр. 1)⁹⁷⁶.

ИСС (%)	2005-2009						2010-2019								
	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Средства Суда	95.6	95.4	95.4	95.8	96.4	97	97.1	97.4	97.5	97.8	97.5	98	95.1	95.2	94.4
Скупштина држава- чланица	4.4	4.6	4.6	4.2	3.6	3	2.9	2.6	2.5	2,2	2.5	2	3.9	3.8	5.6

Табела 1. Преглед предложеног буџета ИСС у односу на кориснике буџетских средстава (изражен у процентима)

Закључно са 2016. годином, финансијска средства била су буквално подељена на две секције: I – Средства намењена искључиво за Суд (која је обухватала главне субјекте Суда) и II – Седницу држава-чланица, међутим од 2017. године све више личне

⁹⁷⁵ Ibid.

⁹⁷⁶ Proposed Programme Budget of the International Criminal Court (2005-2019)

на једну целину, јер се издвајања за Скупштину држава-чланица сагледава као део издатка у оквиру издвајања самог Суда.

Разматрајући начин финансирања Средства намењена искључиво за Суд, уочава се тренд процентуалног опадања инвестиција намењених субјектима кривичног поступка (табела бр. 2)⁹⁷⁷, међутим, с друге стране све је учесталије оптерећење буџета држава-чланица и извођење нових извора финансирања посредством УН, што се из године у годину показало прогресивним, јер је буџет бивао све већи. Оваква контрадикторност се одражавала из године у годину, постепено, али сигурно манифестујући се не само на начин трошења средстава, него и на учинак целокупног система ИСС-а.

ИСС (%)	2005-2009					2010-2019									
	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Председништво Судска већа	11.3	9	11.4	11.2	10.1	10.2	10.7	8.7	9.63	8.1	9.4	8.3	6.5	6.3	2.6
Канцеларија тузилаштва	27.4	25.7	27	25.8	24	26.3	25	27	24.1	28.3	30.7	30	7.0	4.9	4.6
Особље секретаријата	58.2	59.3	54.3	54.4	60.5	58.5	59.4	59.4	55.9	54	48.9	53	9.4	3.3	-
Одржавање просторија Суда	3.1	1.4	2.7	3.3	0.5	0.6	0.5	0.5	7	6.9	5.5	2.5	-48.5	1.9	20
Секретаријат фонда за жртве	-	-	-	1.1	1.3	1.4	1.2	1.5	1.4	1.3	1.4	1.6	32.8	26.1	58.5
Остало	-	-	-	-	-	-	0.3	0.8	0.2	0.3	1.5	2	76.1	32.6	6.8

Табела 2. Преглед предложеног програма буџета ИСС у односу на субјекте кривичног поступка (изражен у процентима)

У периоду од 2017. године дошло је до поремећаја у наменским средствима коришћења буџета у сврхе самог Суда, јер су измењени приоритети и појачане функције Секретаријата за остваривање Фонда поверења жртвама и јачању Независних механизма надзора (који су један од учесталих издвајања констатованих у Остало).

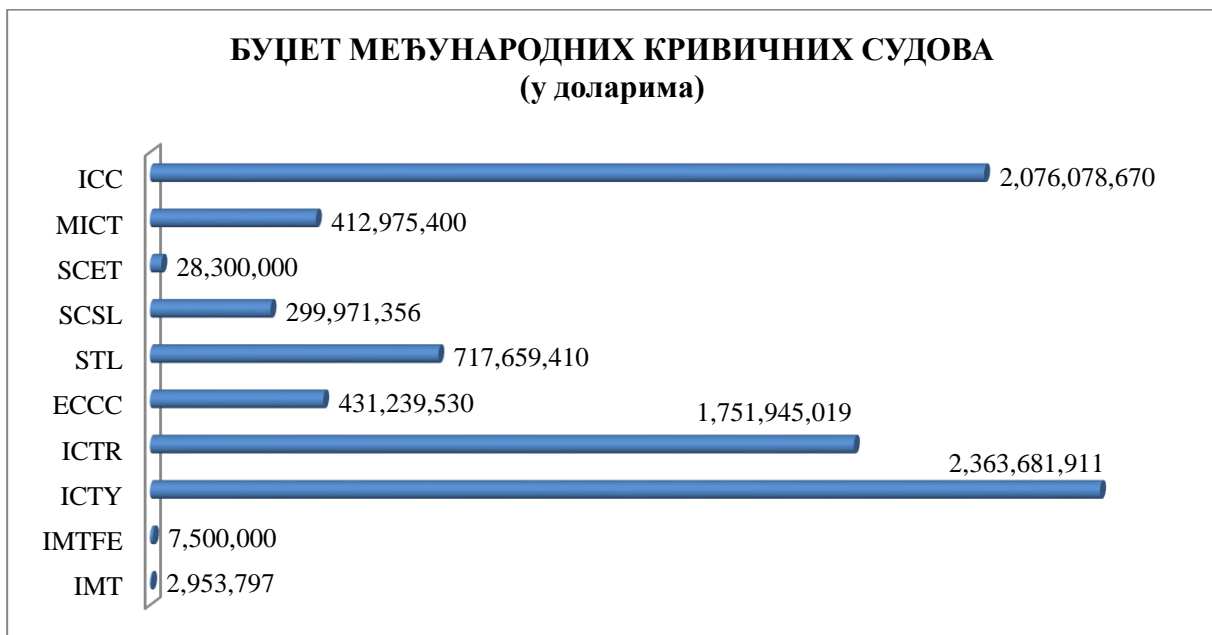
Потенцијални разлози смањења финансијских средстава за судска већа, тужилаштво и особље Секретаријата, није изричито изведено, мада је могуће закључити да се манифестовао као последица слабог учинка свих субјеката у окончању поступака, који су нажалост још увек у предистражној фази или евентуално фази покретања кривичног поступка – најчешће због недоступности окривљеног.

Разлози непоклапања буџетских средстава од 2017. до 2019. године, као и предстојећег буџета за 2020. годину, у смислу субјеката суда и пропратних трошкова у

⁹⁷⁷ Ibid.

Суду, могу се извести из Предлога програма буџета ИСС за 2019. годину у коме је констатовано следеће: „Судови су за 2019. годину пажљиво проценили буџет у односу на то да ли треба да садржи буџетска увећања што је више могуће, међутим с обзиром на финансијска ограничења држава чланица, истовремено се узима у обзир: (1) имовина стратешког приоритета на високом нивоу..., (2) пораст броја ситуација, заједно са одговарајућим радним оптерећењем, и (3) све већа сложеност рада Суда у областима као што су безбедност и сарадња. Суд верује да ће предложена средства допринети опипљивим дугорочним ефикасностима, углавном путем бржих судских поступака, који обезбеђују поштовање принципа правичног суђења; одржавање потребног квалитета прелиминарних испитивања, истрага и кривичних гоњења; појачан утицај на терену; и сигурније информационо окружење за рад Суда.“⁹⁷⁸

Уочени недостаци у прерасподели финансијских средстава, представљају сам један од сегмената у процесу идентификовања рационализације поступка пред међународним кривичним судовима, и као такав добру увертуру у идентификовању упоредних емпиријских показатеља ефикасности или неефикасности међународних правосудних система.

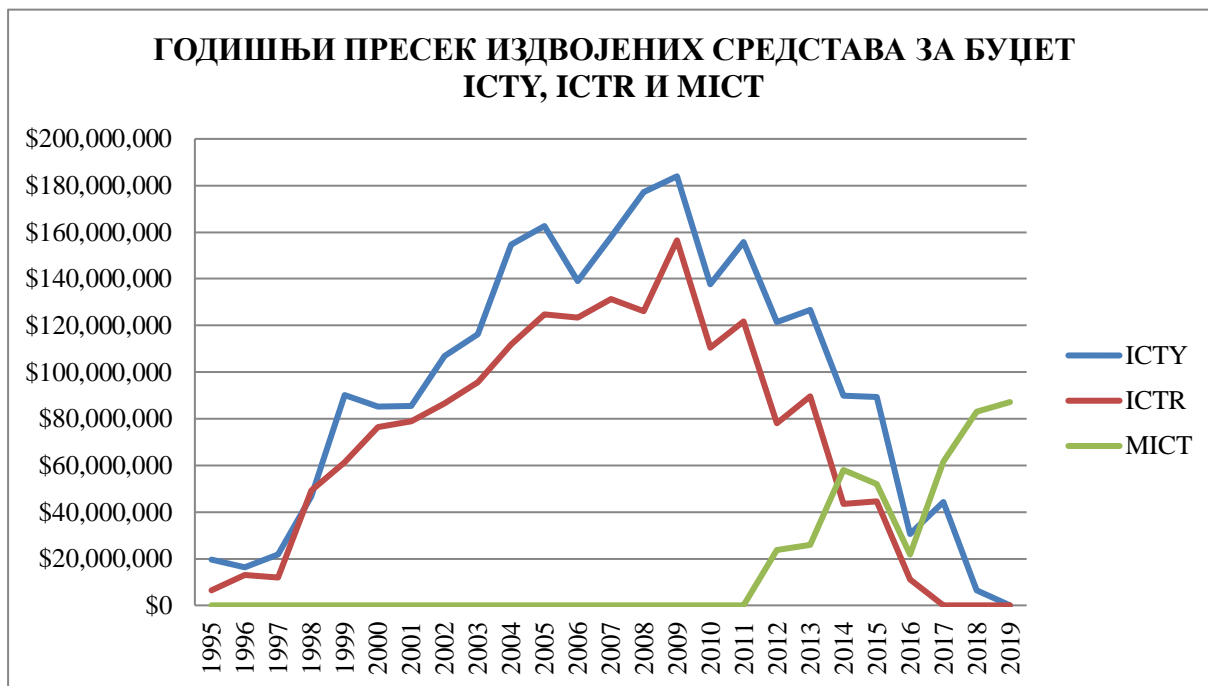

Графикон бр. 1. Упоредни показатељ издвојених средстава за буџет међународних кривичних судова

Буџет Међународних кривичних судова, међутим није подређен само циљевима прописаним Повељом УН, нажалост он је у великој мери условљен политичким интересима субјеката у међународним односима који издвајају додатна средства за Суд.

⁹⁷⁸ Proposed Programme Budget for 2019 of the International Criminal Court, pf. 7.

На основу издвојених буџета (графикон бр. 1)⁹⁷⁹ може се констатовати да је посебну пажњу међународне заједнице завређивао ICTY (о чему довољно говоре разлози формирања овог суда), мада буџетска средства издвојена за ICC такође указују на несхватљиву чињеницу да се уложена средства у међународне кривичне судове, све више дефинишу као инвестиција која омогућава додатни профит њених акционара.

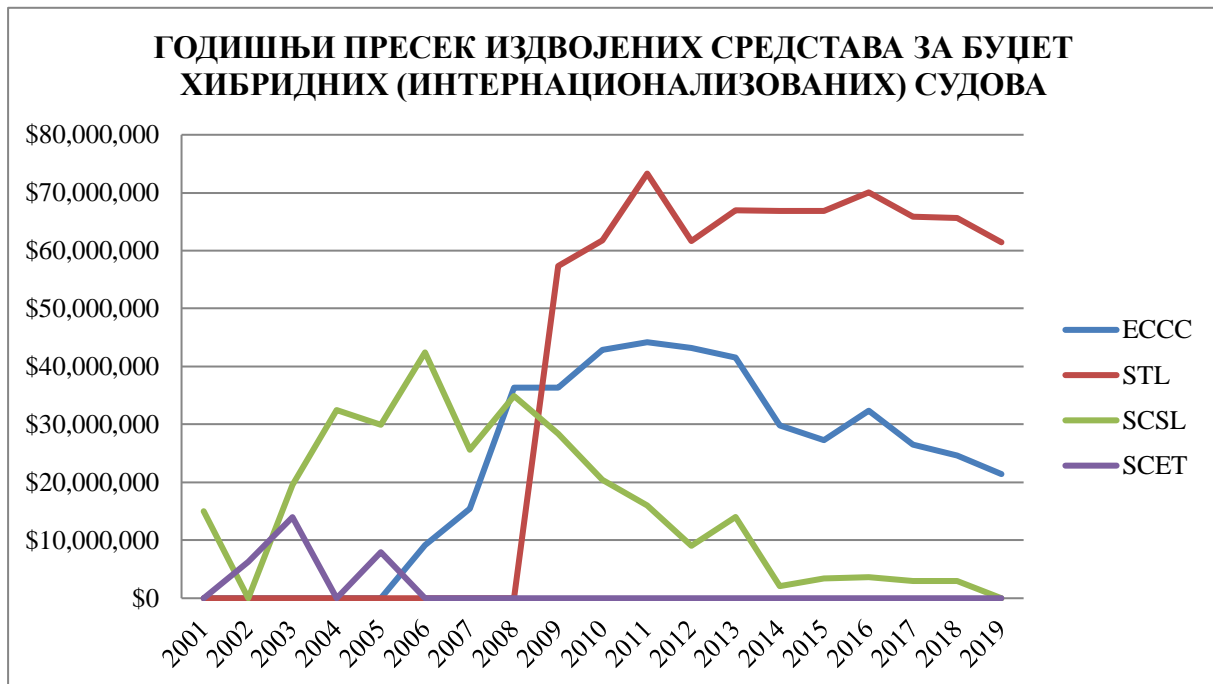
Графикон бр. 2. Упоредни показатељ издвојених средстава за буџет хибридних (интернационализованих) кривичних судова на годишњем нивоу

Ако се упореде издвојена средства за *ad hoc* међународне кривичне судове на годишњем нивоу (графикон бр. 2)⁹⁸⁰ уочава се да су ограничавајућа средства међународне заједнице од непуних 20 милиона долара за 2 до 3 године удвостручена, па чак и утростручена, да би у кулминацији свог постојања ти исти судови (мисли се на ICTY и ICTR) достигли буџете на годишњем нивоу од 150 до 180 милиона долара. Иако је у периоду након 2009. године, дошло до смањења уложених средстава за ICTY и ICTR, то није значило да је тренд издвајања финансијских средстава за међународне кривичне судове од стране међународне заједнице изгубио интересовање. Напротив, интересовање за улагање у међународно кривично правосуђе настављено је увођењем MICT, које је по истом принципу као и његови претходници од 2011. године започео са

⁹⁷⁹ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-5 – „Преглед утрошених средстава на буџет међународних кривичних судова“, стр. 238-246.

⁹⁸⁰ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-5 (А-5.3, А-5.4 и А-5.5) – „Преглед утрошених средстава на буџет међународних кривичних судова“ – (ICTY, ICTR, MICT), стр. 239-241.

експанзијом пораста буџетске кривуље. МICT је ступио у благу рецесију током 2015. и 2016. године, највероватније због стагнације у поступцима, али и због све интензивнијег ангажовања ICC на покушајима иницирања даљег поступка против оптужених у десет издвојених случајева нарушавања међународног мира. Од 2016. године њена средства поново иду узлазном линијом, с циљем убрзаног окончања започетих поступака и покушаја да се надлежност МICT, пренесе на националне кривичне судове и евентуално у надлежност ICC.

Графикон бр. 3. Упоредни показатељ издвојених средстава за буџет хибридних (интернационализованих) кривичних судова на годишњем нивоу

На основу упоредних показатеља годишњих издатака за *Међународне хибридне (интернационализоване) судове* (графикон бр. 3)⁹⁸¹, појављују се два проблема: (1) финансијска средства издвајају се из националних буџета и буџета које обезбеђују УН; и (2) расположива финансијска средства не задовољавају у потпуности потребе судова. Када је реч о проблемима који зависе од буџета, најизраженији је ЕССС, који је због недостатка новца у каси био приморан да обустави покренуте поступке против оптужених. С друге стране поједина финансијска средства нерационално се улажу у рад судова. Пример нерационалности огледа се у раду STL, јер поступак против четворице осумњичених, који су недоступни Суду, води се у њиховом одсуству,

⁹⁸¹ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-5 (А-5.7, А-5.7а, А-5.8, А-5.9 и А-5.10) – „Преглед утрошених средстава на буџет међународних кривичних судова“ – (STL, SCSL, SCET/МCET, ЕССС), стр. 243-246.

посредством правобранилаштва које заступа њихове интересе. На тај начин инициран поступак развлачи се непотребно од 2008. године. Када је реч о МСЕТ уложена средства могу се сматрати рационално утрошеним, мада због немогућности сарадње са Индонезијом и недоступности једног броја оптужених не може се сматрати у потпуности сврсисходним. Према томе једино у случају SCSL, може се рећи да је Суд био доследан својој функцији и реализацији кривичног поступка у потпуности, што потврђује чињеница да је од 2008. године, примећено нагло опадање буџета испод 30 милиона долара. Без обзира на различитост проблема ових судова очигледни су високи трошкови који варирају између 20 и 70 милиона долара. У односу на *ad hoc* судове та средства су знатно мања, међутим и поред тога нису једини параметар и гаранција за постизање ефикасности у раду међународних кривичних судова.

Графикон бр. 4. Показатељ раста годишњег буџета Међународног кривичног суда (ИСС)

Континуитет издвајања буџетских средстава за рад међународних кривичних судова свој врхунац достигао је у раду ИСС. У анализи издвојених средстава која се црпе од држава потписница Римског статута, УН, али и различитих индивидуалних и коопорацијских фондова не схватљиво је да средства издвојена за буџет ИСС све сигурније иду ка износу од 170 милиона долара годишње (графикон бр. 4)⁹⁸², а да њихов рад све више стагнира. На који начин ИСС стагнира, довољно говоре подаци о

⁹⁸² Резултати истраживања наведени у Инструменту А-5 (А-5.6 и А-5.6а) – „Преглед угрошених средстава на буџет међународних кривичних судова“ – (ИСС), стр. 242.

односу: комплетираних оптужница, поступцима пред Претпретресним већима, случајевима у току, случајевима у жалбеном поступку и окончани поступци. Сходно томе, поново се поставља исто питање, чији се одговор упорно прећуткује: да ли међународни кривични судови представљају независну међународну институцију или параван за праће новца и стицање екстра профита њених акционара?

3. Ефикасност субјеката међународних кривичних судова

Да би се утврдила ефикасност рада међународних кривичних судова неопходно је извршити анализу рада њених субјеката. У том смислу потребно је поставити акценат на тужилаштво од чијег ангажовања зависи иницирање, ток и окончање кривичног поступка. У вредновању рада тужилаштва потребно је размотрити: однос подигнутих и обустављених оптужница; разлоге због којих су оптужнице обустављене, као и она дела која су у оквиру подизања оптужнице била примарна и на који начин су у оквиру судских већа била доказива.

У процесу утврђивања ефикасности рада међународних кривичних судова значајно место заузимају судије појединци, судска и апелациона већа, без чијег ангажовања се судски поступак не би могао у потпуности реализовати. У вредновању рада судија, односно судских већа потребно је сагледати поједине чињенице које одступају од чисто објективних обележја функције суђења. Објективност се искључује када су овлашћени субјекти склони сугестији, вођеној субјективним закључцима. Тако, судије у зависности од простора са којег долазе и повезаности са конкретним догађајима по којима доносе одлуку или пресуду могу одступати од начела објективности. Управо због тога битно је нагласити са којег континета, а потом и из које државе долазе судије, јер њихова коначна одлука неће бити подређена праву и обичајним правним правилима, већ личној интуицији и предубеђењима. Продубљивање проблема необјективности наставља се продуживањем мандата и реизборима, што имплицира на закључак да у случајевима одступања од начела правичности и истине, додатно се урушава кредибилитет институције Међународног кривичног суда.

Поред ових питања везаних за рад судија, улазећи у меритум самог поступка, поред тужиоца, судије су битни чинилац у прихватљивости поступка, вођењу и окончању самог поступка. Сходно томе трајање једног кривичног поступка од иницирања, односно прихватања поступка па све до његовог окончања суштински се одражава ефикасност Суда, јер ако је поступак окончан у „разумном року“ у том

случају, сви чиниоци и фактори рационализације биће задовољени. У вредновању рада судија такође је потребно уврстити и начин на који је судија појединац, односно судско веће донело коначну одлуку - крајњи исход поступка.

До ког нивоа је суд активан и на који начин поступа у великој мери се манифестује и у односу на статус окривљеног, посебно када је реч о истрази и мерама привременог пуштања на слободу односно доношењу ослобађајуће пресуде. Према томе однос према окривљеном и поштовање његових права такође је одраз ефикасности и кредибилитета суда. Оно што је битно нагласити, јесте и чињеница која се односи на спровођење извршене казне. Иако међународни кривични судови имају склопљен споразум са државама у којима ће осуђени издржавати казну затвора, често та повезаност између међународног кривичног суда и институција задужених за издржавање казне није толико јака, своди се углавном на ангажовање судова у превременом отпусту лица (најчешће након издржане 2/3 казне).

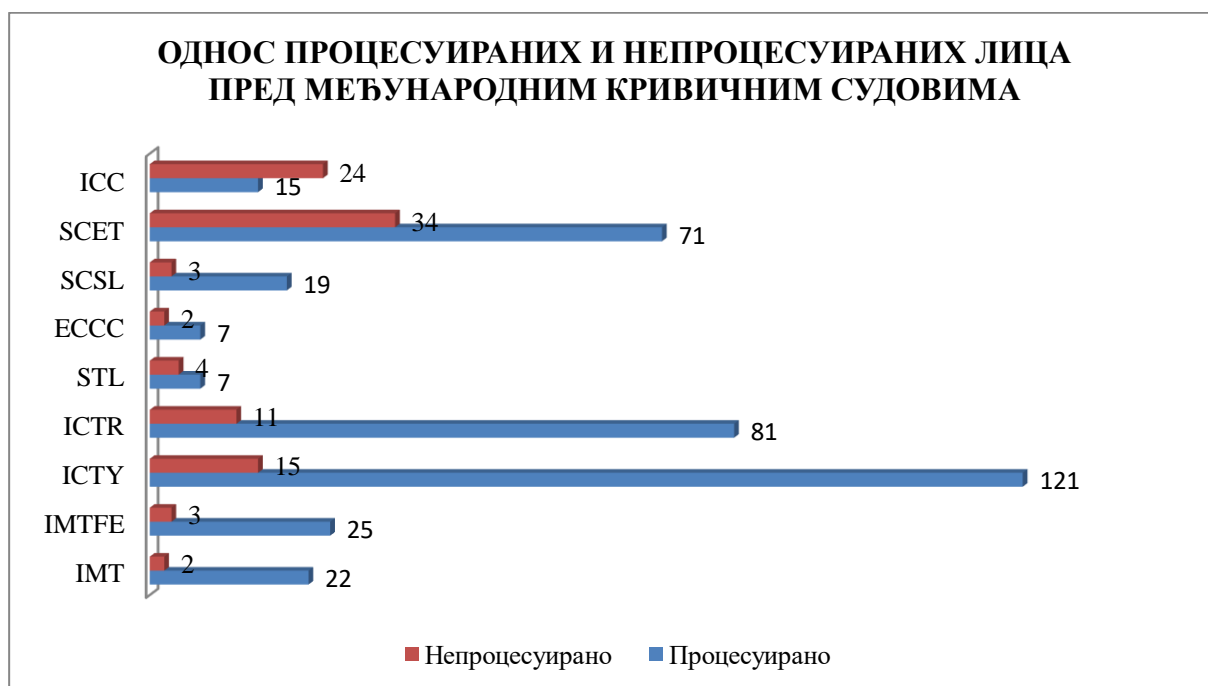
Анализом изведених параметара или приближним дефинисањем њихових специфичности могуће је сагледати неколико нивоа ефикасности субјеката у првом реду тужилаштва и судских већа, што индиректно може указати и на ефикасност целокупног система међународних кривичних судова.

3.1 Тужилаштво и канцеларија тужилаштва

Ефикасност тужилаштва и његове канцеларије са емпиријског аспекта могуће је утврдити кроз упоредне показатеље у процесном и материјалном смислу. У процесном смислу из оквира расположивих овлашћења тужиоца могуће је вредновати у којој мери се тужилаштво ангажовало на иницирању поступка и извођењу доказа пред судским већем. У материјалном смислу улога тужилаштва може се поистоветити са представљањем бића одређеног кривичних дела, односно радњама које прописују одређене тачке оптужнице. Кроз анализу кривичних дела, могуће је уочити заступљеност оних радњи извршења које су се у процесу иницирања показале мање или више успешним, односно које је тужилаштво лакше или теже доказивало пред међународним кривичним судовима. У оба случаја, биће покушано извођење закључака до ког нивоа је тужилаштво било доследно у испуњавању својих обавеза и дужности које би биле довољне за покретање, вођење и окончање кривичног поступка.

3.1.1 Однос процесуираних и непроцесуираних лица

У разматрању функционалности и ефикасности тужилаштва и канцеларије тужилаштва у обзир је узето девет међународних кривичних судова, с изузетком МICT-а, имајући у виду да је он *de facto* завршна фаза поступака иницираних пред ICTY-ом и ICTR-ом. Оптужнице не могу да се посматрају као целокупан предмет, јер је у одређеном броју случајева предмет састављен од више лица, директних извршилаца противправне радње или лица која су представљала њихове саизвршиоце, тако да се свака тачка оптужнице, односно радња одређена у конкретној тачки оптужнице посматра независно, односно сваки поступак чињења или нечињења посматра се индивидуално за свако лице против којег је покренут поступак (графикон бр. 5)⁹⁸³.

Графикон бр. 5. Процесуирана и непроцесуирана лица пред међународним кривичним судовима

Специфичност процесуирања и непроцесуирања лица пред међународним кривичним судовима условљен је одређеним околностима. У случајевима пред IMT, нису процесуирана само два случаја и то: *Роберта Лаја* (који је извршио самоубиство) и *Густава Круп вон Болена* (који је проглашен неспособним за суђење), међутим интересантна је и чињеница да је процесуиран *Борман*, иако није био доступан

⁹⁸³ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (од А-1.1 до А-1.9) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр. 1-75.

органима гоњења. У предметима IMTFE нису процесуирана три лица, због тешког здравственог стања: *Јосуке Матсуока, Осами Нагано и Шумеи Окава*.

У предметима ICTY није процесуирано 15 лица која су претходно била у надлежности МICT-а, а након тога извршен је њихов трансфер у надлежност националних судова Републике БиХ, Републике Хрватске и Републике СРЈ, док се случај *Станишић и Симатовић* ни у једну од наведених категорија јер је поступак против њих поново покренут.

У предметима ICTR-а извршен је трансфер два лица у надлежност националног суда у Француској (*Буцибарута и Муниесхиака*), одређен број лица је пребачен у надлежност националних судова у Руанди, а против девет лица је расписана потерница (*Базимана, Кабуга, Кајисхема, Манијаругарама, Мпиранја, Нтганзва, Ндимбати, Риандикајо, Сикубвабо*), који ће у случају проналаска такође бити процесуирани пред националним судовима Руанде.

Специфичност STL је у томе што је против четири лица условно речено инициран поступак, али пошто они нису доступни, тешко да ће бити окончан.

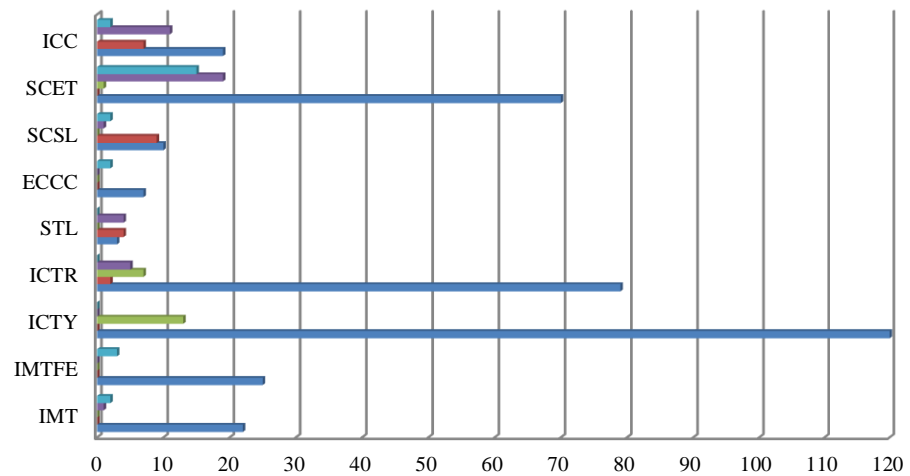
Оптужнице које неће бити процесуиране пред ЕССС односе се на: *Леанг Сариа* (преминуо) и *Леанг Ихирит* (због лошег здравственог стања).

У SCSL поступак против три лица није процесуиран и то: *Нормана Хинге Самуела, Санкох Фодај Сајабана и Бокарије Сема* (који су преминули).

Разлог велики број непроцесуираних лица пред SCET-ом, је у томе што нису били доступни органима гоњења и није постојало довољно доказа за њихово процесуирање.

За разлику од наведених судова Међународни кривични суд, највећи број случајева није могао да реализује, јер су окривљени недоступни, с израженом тенденцијом непоштовања Римског статута и одбијања сарадње са ИСС-ом.

РАЗЛОЗИ ПРОЦЕСУИРАЊА ЛИЦА ПРЕД МЕЋУНАРОДНИМ КРИВИЧНИМ СУДОВИМА

	IMT	IMTFE	ICTY	ICTR	STL	ECCC	SCSL	SCET	ICC
■ за искључење из поступка	2	3	0	0	0	2	2	15	2
■ за потраживање/потерницу	1	0	0	5	4	0	1	19	11
■ за уступање/трансфер	0	0	13	7	0	0	0	1	
■ за повреду Суда	0	0	0	2	4	0	9	0	7
■ за злочине по Оптужници	22	25	123	79	3	7	10	70	19

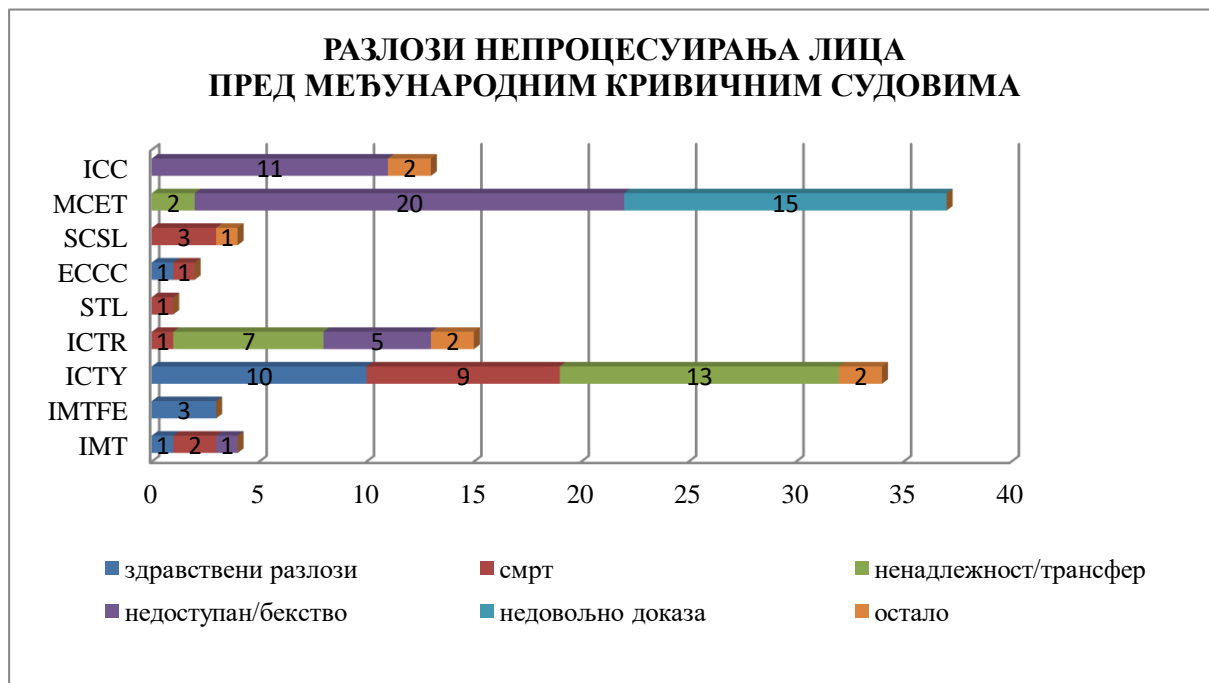
Графикон бр. 6. Разлози процесуирања лица пред међународним кривичним судовима

У иницирању поступка пред међународним кривичним судовима, тужилаштво је било суочено са низом проблема. Први у низу проблема огледао се у томе да сва лица у поступку изведеном пред међународним кривичним судовима нису могла да се подреде искључиво тачкама оптужнице коју је прописивао изворни акт. Из овог проблема гранали су се други: како инкриминисати дела против суда и на који начин их процесуирати; како поступити у случају ненадлежности и коме уступити такав предмет; на који начин остварити поштовање и процедуру изручења; али исто тако под којим околностима искључити окривљене или оптужене из поступка иако постоји њихова повезаност са деликтима за које се терети по међународном праву.

У низу тих питања значајно место представљају разлози због којих се лица процесуирају пред међународним кривичним судовима (графикон бр. 6)⁹⁸⁴.

⁹⁸⁴ Ibid.

Ако се размотре разлози због којих лица нису процесуирана пред међународним кривичним судовима (графикон бр. 7)⁹⁸⁵, добија се целокупна слика како броја оптужених, тако и мотива кривичног поступка.

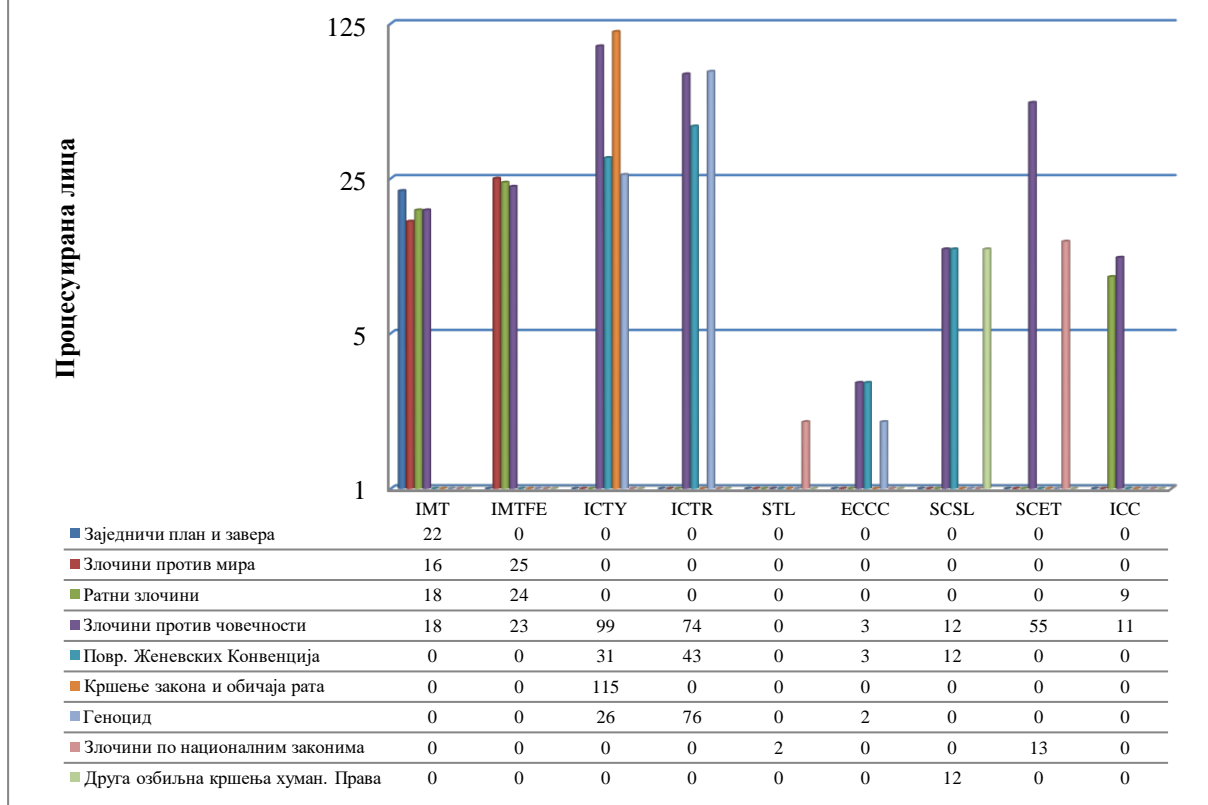
Графикон бр. 7. Упоредни показатељ разлога обуставе поступка и повлачења оптужнице

3.1.2 Структура кривичних дела

Структура кривичних дела је битна компонента кривичног поступка, јер условљава поступање тужилаштва, превасходно због тога што се из бића кривичног дела креира оптужница. Уколико се не усклади садржина оптужнице са бићем кривичног дела, неће бити могуће иницирати поступак. Значи, ако је оптужница контрадикторна, непотпуна или неусклађена са утврђеним Статутом међународног кривичног суда, у тој ситуацији суд се може дистанцирати од иницираног предмета, захтевајући његову корекцију, допуну или евентуално проглашење ненадлежним, што у великој мери утиче продужавање кривичног поступка, па и дескредитацију тужиоца. Да би се отклонили сви потенцијални фактори и чиниоци који представљају препреке у раду тужилаштва и његове канцеларије, потребно је посебну пажњу обратити на прецизно дефинисање кривичних дела против међународног хуманитарног права.

⁹⁸⁵ Ibid.

**КРИВИЧНА ДЕЛА ПОКРЕНУТА ПРЕД
МЕЂУНАРОДНИМ КРИВИЧНИМ СУДОВИМА
(у односу на извршиоце)**

Графикон бр. 8. Кривична дела покренута пред међународним кривичним судовима у односу на извршиоце

Кривична дела прописана као дела против међународног хуманитарног права различито су дефинисана у зависности од фазе историјског развоја међународних кривичних судова. Сваки међународни кривични суд имао је своје специфичности, што укључује и специфична кривична дела (графикон бр.8)⁹⁸⁶. У првим фазама *ad hoc* судови примарну улогу су давали: злочинима против мира и ратним злочинима, да би кодификацијом међународног хуманитарног права и истицањем модерних схватања о овој материји обичајна правна правила била обogaћена новим теоријским знањима, међутим различито се манифестовало на судску праксу. Поред првих инкриминисаних дела, посебно место почињу да заузимају дела попут: геноцида (које се различито дефинише у зависности од потребе оних који га иницирају), преко чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама и других озбиљних кршења хуманитарног права до примене националних кривичних закона. У овом плурализму, веома је тешко направити упоредне показатеље, који би представили ефикасност или неефикасност тужилаштва, међутим и сама диференцијација кривичних дела може послужити као веома корисна

⁹⁸⁶ Ibid.

смерница за одређивање функционалности тужилаштва, ако би се ушло у меритум сваког инкриминисаног дела.

Наведена кривична дела у исто време представљају и тачке оптужнице. Да би се направио упоредни показатељ ефикасности тужилаштва, сваку од тих тачака потребно је сагледати кроз појединачне радње које као такве потврђују основаност те тачке оптужнице. Свака радња, може се сагледати као елемент за покретање, обустављање или потврђивање тачке оптужнице. На основу оваквог гледишта могуће је извести упоредне показатеље ефикасности тужилаштва, када је реч о покретању оптужнице с позитивним исходом за њеног иницијатора.

3.1.3 Структура оптужнице

Свака тачка оптужнице која је иницирана пред међународним кривичним судовима има одређене сличне, али и различите радње извршења. У тим радњама идентификује се биће конкретног кривичног дела. Као што је већ наглашено радње којим се чини одређено кривично дело (тачка оптужнице) може послужити као идеалан маркер за вредновање ефикасности тужилаштва.

У свакој од подигнутих тачака оптужнице потребно је извршити анализу радњи извршења, те ће се у том процесу извести учинак тужилаштва, односно у којој мери је покренут поступак омогућио потврду оптужнице или његову обуставу.

3.1. Нирнбершки процес

У оквиру Нирнбершког процеса иницирано је укупно четири тачке оптужнице и то: (1) заједнички план и завера; (2) злочини против мира; (3) ратни злочини и (4) злочини против човечности. Свака од наведених тачака оптужнице детаљно ће указати на који начин је тужилаштво од укупног броја иницираних радњи по тачки оптужнице било у могућности да их као такве потврди пред судским већем.⁹⁸⁷

Графикон бр. 9. Прва тачка оптужнице ИМТ Заједнички план и завера⁹⁸⁸

Заједнички план и завера обухватао је осам радњи извршења дела (графикон бр. 9). За свих осам радњи извршења овог дела је подигнута оптужница за 22-оје окривљених

Овакав уопштен концепт показао се негативним, јер је у односу на 15 лица поступак обустављен, а потврђен у 7 случајева и то за: *Хеса, Рибентрона, Кајтела, Рибентрона, Реидера, Јодла и Вон Неурата.*

⁹⁸⁷ Нумерички показатељ представљен испод сваке радње, нпр. графички приказ 9. (1) Заједнички план завере 22/15/7, означава следеће: прва цифра - укупан број случајева за које је инициран поступак за конкретну радњу извршења; друга цифра - укупан број случајева у којима је поступак за конкретну радњу извршења обустављен; трећа цифра - укупан број случајева у којима је поступак за конкретну радњу извршења потврђен као основан.

⁹⁸⁸ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.1) - „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр. 1-4.

Злочини против мира били су обухваћени са две радње извршења (графикон бр. 10), а поступак покренут против 16 лица, а потврђен је против 11 лица и то: *Хеса, Рибентропа, Кајтела, Розенберга, Фрика, Функа, Деница, Раудера, Јодла, Сејс-Ингуарта и Ван Неурата*. Ове радње извршења за које се терете окривљени представљале су увођење „објективне одговорности“ у будуће процесе пред међународним кривичним судовима.

Графикон бр.10. Друга тачка оптужнице ИМТ Злочини против мира⁹⁸⁹

Графикон бр. 11. Трећа тачка оптужнице ИМТ Ратни злочини⁹⁹⁰

имао утицај на извршење ратних злочина).

С друге стране оптужница је потврђена против 15 лица која су имала потпуну контролу над војним и политичким животом, и као таква допринела распрострањеном чињењу ратних злочина. Међу тим лицима се наводе: *Рибентрон, Кајтел, Калтербрунер, Розенберг, Франк, Фрик, Функ, Дениц, Раудер, Саукел, Јодла, Сејс – Ингуарт, Шпер, Вон Неурит и Борман*.

Ратни злочини су представљени кроз десет радњи извршења (графикон бр. 11).

Од 18 иницираних оптужница, поступак оптужења је обустављен за 3 лица и то против: *Геринга* (извршио самоубиство пре изрицања пресуде); *Хеса* (након одласка у Енглеску није имао удела у овим злочинима), и против *Фрицшеа* (који није био ни у каквој позицији надређеног ауторитета, није ни

⁹⁸⁹ Ibid.

⁹⁹⁰ Ibid.

Графикон бр. 12. Четврта тачка оптужнице ИМТ
Злочини против човечности⁹⁹¹

3.1.3.2. Токијски процес

Токијски процес је разликовао четири тачке оптужнице: (1) злочине против мира; (2) убиства; (3) конвенционалне ратне злочине и (4) злочине против човечности. Оно што је специфично за овај кривични поступак јесте велики број радњи, али оно што се посебно истиче јесте чињеница да лица против којих су подигнуте оптужнице теретили су се за веома мали број радњи.

Лица против којих се иницирала ова тачка оптужнице (графикон бр. 13), нису се по аутоматизму теретили за све радње извршења – водило се рачуна о реалној могућности извршења одређене радње сваког лица појединачно.

У складу са редним бројевима наведеним у графикону бр. 13, биле су прописане и радње извршења (1, 27, 29, 31, 32, 33, 35, 36). Ако би се анализирале само потврђене радње у овој оптужници оне би изгледале овако:

Графикон бр. 13. Прва тачка оптужнице ИМТФЕ
Злочини против мира⁹⁹²

⁹⁹¹ Ibid.

⁹⁹² Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.2) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр.5-9.

„У складу са параграфом (пф.) 1 и 27 за радње извршења „удружења, организовања, иницирања и саучесништва“ као и „вођење агресивног рата против Републике Кине“ су се теретила сва лица изузев: Маџуа, али и Ошме и Шираторија чија је одговорност била ограничена само на пф. 1, док се одговорност Шираторија базирала на пф. 27.

Оптужница за вођење агресивног рата против САД, Комонвелта Филипина и Краљевине Холандије на основу пф. 29, 31 и 32 у потпуности је потврђена за: Дохихару, Хату, Хиранумија, Хошина, Итакагија, Каја, Кидоа, Кимуру, Коисуа, Мутоа, Окуа, Сатоа, Шигемиџуа, Шимаду, Сузукија, Тогоа, Тоџоа и Умезуа.

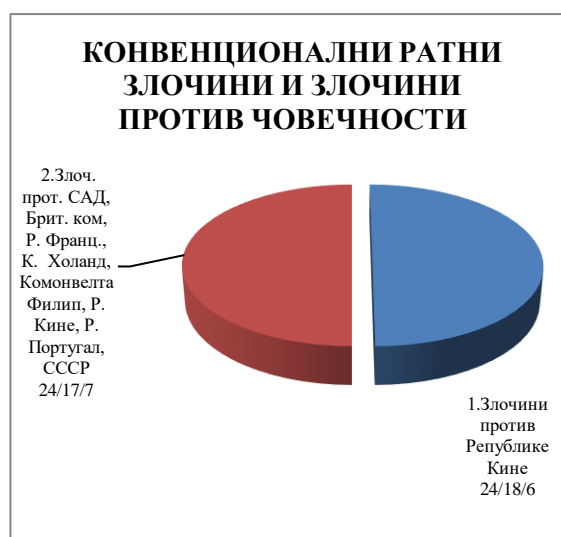
За вођење агресивног рата против Француске на основу пф. 33 потврђена је оптужница против Шигемиџуа и Тоџоа.

На основу пф. 35 и 36, односно вођење агресивног рата против СССР-а и Монголије, оптужница је у потпуности потврђена против: Дохихаре и Итакагија, док се Хиранума терети само за агресивни рат против Монголије.⁹⁹³

Велике празнине у оптужници односе се на другу тачку оптужнице „Убиства“ прописан у пф. 37 - 52, јер ни једно лице није доведено у везу са овом тачком.

Конвенцијални ратни злочини и злочини против човечности (графикон бр. 14) иако су обухватила две различите целине, подведене у пф. 54 (Злочини против Републике Кине) и пф. 55 (Злочини против САД, Британског комонвелта и Комонвелта Филипина, Републике Француске, Републике Кине, Републике Португалије, Краљевине Холандије и СССР-а).

За Злочине против Републике Кине покренута је оптужница против 24 лица, али је само у 6 случајева потврђена и то за: Дохихару, Итакагија, Кимуру, Мутоа, Шигемиџуа, и Тоџоа.

Графикон бр. 14. Трећа и Четврта тачка
Оптужнице IMTFE
Конвенционални Ратни злочини
и Злочини против човечности⁹⁹⁴

⁹⁹³ Ibid.

⁹⁹⁴ Ibid.

У односу на пф. 54 од 24 лица која су се теретила за злочине против савезничких снага против 18 лица је обустављен поступак, док је против 7 потврђена и то против: *Хатаа, Хироте, Кимуре, Коисоа, Матсуиа, Муртоа* и *Шигимицуа*.

Имајући у виду чињеницу да је од 28 учесника у поступку иницирана и потврђена оптужница против 25 лица по различитим основама, могло би се рећи да је рад тужилаштва на завидном нивоу и да је оно постигло свој циљ. Међутим, ако се размотри велики број основа, односно радњи прописаних у тачкама оптужнице по којима је обустављен поступак према већем броју лица тужилаштво не може да се похвали са потпуном ефикасношћу.

Сходно томе поставља се питање: Да ли је параметар за вредновање успеха тужилаштва само процесуирање лица или потврђивање свих основа по којима се лице у једном поступку терети?

3.1.3.3. Међународни кривични суд за бившу Југославију

Иницирање кривичног поступка пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију базирао се на следећим тачкама оптужнице: (1) тешка повреда Женевских конвенција; (2) кршење закона и обичаја рата; (3) геноцид и (4) злочини против човечности. Наведене тачке оптужнице такође су прописивале велики број радњи извршења, што је уједно представљало и велику вероватноћу да ће тужилаштво у сваком индивидуалном случају имати могућност да иницирану оптужницу и потврди. Разлика у односу на претходне *ad hoc* судове је у томе што у поступцима пред ИСТУ није важило правило да се оптужени терети по једној тачки за сва кривична дела, већ је један окривљени могао да се терети по истом параграфу (радњи) прописаној у тачки оптужнице за више различитих ситуација. Према томе број оптужених лица није могао увек да буде еквивалентан броју извршилаца. Због ове специфичности акценат анализе биће постављен на вредновање укупног броја забележених деликата, док ће лица која се терете за њихово извршења бити помоћни чинилац који може помоћи у детаљном образложењу подигнуте оптужнице.

Графикон бр. 15. Прва тачка оптужнице ИСТУ Тешке повреде Женевских конвенција⁹⁹⁵

Ова тачка оптужнице прописује осам радњи извршења (графикон бр. 15).

Анализом структуре ове тачке оптужнице уочава се да ни против једног лица није инициран поступак на основу *Присилжавања ратних заробљеника да служе у непријатељским снагама и Ускраћивање ратном заробљенику право на правично суђење.*

У односу на друге радње извршења прописане овом тачком оптужнице може се приметити варирање односа између

броја лица и деликата када је реч о подизању, потврђивању и обустави оптужнице.

За *Намерно лишење живота* тужилаштво је иницирало поступак у 57 случајева, међутим оптужница је потврђена за 31 случај, међу којима се посебно истичу 4 случаја *Делића*, 6 случајева *Ланца* и 7 случајева *Делалића*, док су преостали оптужени терете за

⁹⁹⁵ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.3) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр.10-27.

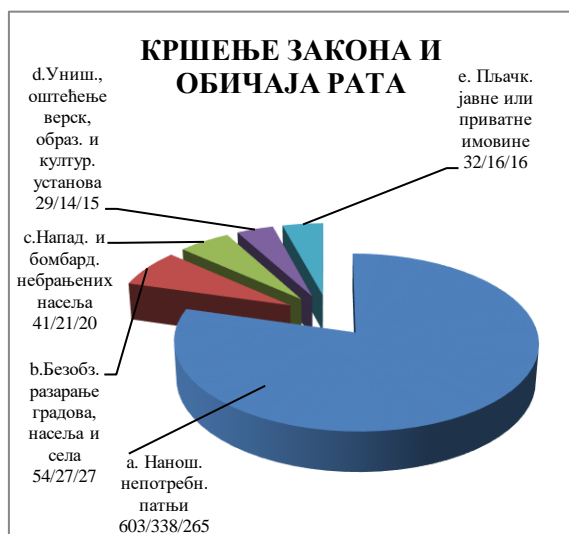
поједине случајеве.

За радње које се односе на *Мучење и нечовечно поступање* од 83 иницирана случаја потврђена је оптужница у 50 случајева. Оптужница је потврђена против 18 лица, међутим посебно место по броју забележених случајева односе се на: *Ланцу* (8), *Делалића* (6) и *Делића* (4).

Разматрајући радње прописане као *наношење патњи и Тешких душевних и телесних повреда* може се констатовати покретање поступка за 45 случајева, међутим оптужница је потврђена једино у 19 случајева, имплицирајући на заступљеност ових деликтних радњи у поступцима *Тадића* (5), *Ланца* (4) и *Делића* (3).

Поводом уништавања и одузимање имовине поднета је оптужница у 25 случајева, а потврђена у 12 случајева и то против 7 лица, док је број иницираних поступака дефинисаних као *Депортација и премештање цивила* од 42 случаја потврдила је 29 случајева против 14 лица који су уједначено заступљени.

Од 6 подигнутих оптужница за *Узимање цивила за таоце*, оптужница је потврђена само у 4 случаја, за које се терете: *Блашкић*, *Кордић* и *Чергез*.

Графикон бр. 16. Друга тачка оптужнице ИСТУ *Кршење закона и обичаја рата*⁹⁹⁶

Друга тачка оптужнице која се односи на *Кршење закона и обичаје рата* прописује пет радњи извршења (графикон бр. 16).

Анализом структуре ове тачке оптужнице може се констатовати да је приближно 80% радњи извршења односи на: *Наношење непотребних патњи*, где је поднета оптужница у 603 случаја, а потврђена у 265 случајева. Међу оптуженима посебно се истичу: *Кунарац* (10), *Делић* (12), *Ланцо* (22), *Делалић* (21),

док се преостали терете максимално до десет случајева. Када је реч о безобзирном разарању градова, насеља и села од укупно иницираних оптужница за 54 случаја, иста је потврђена у 50% случајева, где је о од 11 оптужених једино *Черкез* и *Кордић* терете за по 7 случајева, *Јокић* за 3 случаја, док се преостали оптужени терете у принципу за по један случај таквог деловања.

⁹⁹⁶ Ibid.

У контексту *Напада и бомбардовања небрањених насеља* такође је забележен велики број покренутих оптужница, чак 42, од којих је потврђено 20, и то против 16 окривљених који се углавном терете за појединачне акте извршења, са изузетком *Кордића* и *Черкеза* чије су се инкриминисане активности потврдиле по 2 пута.

Међу покренутим оптужницама које се односе на *Уништавање верских, образовних и културних установа*, од укупно иницираних 29 оптужница иста је потврђена у 15 случајева. Оно што је специфично јесте да је од укупно 16 оптужених сваки по наособ терети за по један случај радњи инкриминисаних у овом параграфу.

Геноцид је представљен посебном тачком оптужнице (графикон бр. 17), сачињеном од пет радњи извршења. Само дело *Геноцида* иницирано је у 26 случајева, међутим само у 6 случајева је потврђено и то против: *Крстића, Поповића, Беаре, Толимира, Караџића* и против *Младића* (у првостепеној пресуди).

Од радњи које се односе на *Удруживање ради вршења геноцида* од 7 подигнутих оптужница само је у три случаја потврђено и то за: *Поповића, Беару* и *Толимира*.

Графикон бр. 17. Трећа тачка оптужнице ICTY Геноцид⁹⁹⁷

Поводом *Директног и јавног подстицања на геноцид* није иницирана ни једна оптужница, међутим када је реч о Покушају вршења геноцида у само једном случају који је потврђен иницирана је оптужница и то против *Стакић Миломира*. Када је реч о *Саучесништву у геноциду* од 15 покренутих оптужница једино у два случаја она је потврђена и то у односу на: *Благојевић Видоја* и *Крстић Радослава*.

Злочини против човечности представљају четврту тачку оптужнице ICTY која је обухваћена са осам радњи извршења. Прва у том низу преставља Убиство за коју је иницирано 197 оптужница, али је потврђено само 96 и то против 44 оптужена, при чему се посебно издвајају: *Јелисић* (19), *Јосиповић* и *Шантић* по 7, *Купрешкић Влатко* (6), *Чешић* (5), *Лукић Средоје* (5), *Лукић Милан* и *Купрешкић Зоран* сваки по 3 случаја,

⁹⁹⁷ Ibid.

Галић за 2 случаја, као и Кордић и Черкез, док су остали оптужени за појединачне случајеве.

Друга радња *Злочина против човечности* представљена је кроз девет радњи извршења (графикон бр. 18). За радњу *Истребљење* подигнута је оптужница у 34 случаја, а потврђена за 15 случајева. Укупно 14 лица се терети за индивидуалне случајеве *Истребљења*, док је једини изузетак *Лукић Милан* чија је оптужница потврђена за два таква случаја.

Од укупно 8 подигнутих оптужница за *Поробљавање* потврђено је само 6 оптужница и то против: *Кунарац Драгољуба (3)*, *Крнојелац Милорада (2)* и *Ковач Владимира*.

Поред наведеног у 44 случаја подигнута је оптужница за *Депортацију*, међутим иста је потврђена само у 19 случајева против исто толико лица. У смислу затварања од 18 иницираних поступка оптужнице су потврђене у 12 случајева, где се издвајају *Кордић* и *Черкез* у по 2 случаја, док се за појединачне случајеве терете *Крнојелац*, *Мартић*, *Прлић*, *Стојић*, *Праљак*, *Петковић*, *Ђорић* и *Пушић*.

Поводом *Мучења* оптужница је подигнута у 69 случајева, а потврђена за 20, с тим да се за 3 случаја терети *Драган Зеленовић*, а за по 2 случаја *Вуковић*, *Квочка*, *Прцаћ*, *Жигић* и *Симић*, док се преостали оптужени терете за појединачне случајеве.

За *Силовање* иницирана је оптужница у 42 случаја, од чега је потврђено само 21 и то у односу на 12 лица. У односу на структуру потврђених оптужница терете се *Кунарац (5)*, *Зеленовић (4)*, *Вуковић (2)*, док се због појединачних случајева Силовања терете *Чешић*, *Ковач*, *Квочка*, *Прцаћ*, *Жигић*, *Драган Николић*, *Прлић*, *Стојић*, *Петковић* и *Ђорић*.

Међу посебно заступљеним радњама *Злочина против човечности* издваја се *Прогон*, где је од 89 подигнутих оптужница потврђено 69. Дела везана за ову радњу извршења углавном су била индивидуална, међутим у неколико случајева извршиоци су починили *Прогон* у два случаја, такви примери односе се на: *Кордића* и *Черкеза*,

Графикон бр. 18. Четврта тачка оптужнице ИСТУ

*Злочини против човечности*⁹⁹⁸

⁹⁹⁸ Ibid.

Сикирицу, Дошена и Колунџију. Укупан број оптужених за *Прогон* обухватио је 64 лица, због чега се може сматрати једним од најучесталијих кривичних дела поред *Убистава*, када је реч о *Злочинима против човечности* начињен на територији бивше Републике Југославије.

Последњи у низу дела која се односе на *Злочине против човечности* дефинишу се као *Друга нехумана дела* где је од укупно 156 иницираних оптужница потврђено 73 случаја. Структура нехуманих дела у односу на извршиоце углавном се базира на појединачним случајевима, с тим да се посебно издвајају: *Тадић (5), Кунарац (4), Лукић Средоје, Маринић, Милошевић Драгомир, Прлић, Стојић, Праљак, Петковић, Ђорић и Пушић* за по 3 случаја.

Изнети подаци везани за структуру тачака оптужнице Међународног кривичног суда за бившу Југославију, веома су битни јер индивидуалним сагледавањем извршених деликата долази се до праве слике свих догађаја који су обележили једну од крвавих етапа заједничког живота три у исто време слична, али различита квази-национална идентитета. На тај начин представљена пропагандна слика држава са израженим медијским монополем и искривљеним чињеницама се поништава, али нажалост она остаје у очима и ушима међународне заједнице и јавног мњења као једина истина. Изношењем чињеница које се фокусирају на бројчане показатеље покренутих и потврђених оптужница (попут силовања и геноцида) побијају се тврдње о извршеним масовним кривичним делима, посебно оних на којима је изграђена тзв. „хуманитарна криза“ која је послужила као акт и оправдање незаконитог бомбардовања територије целокупне бивше Југославије. Чињеница је да су различите радње извршења карактерисале појединце у њиховим злоделима, али и поред тога непримерено је и непоштено колективно осуђивање једног народа по том питању. Сходно томе Оптужнице не могу да се односе само на припаднике сукобљених страна, као што је овде случај, већ је потребно иницирање нових оптужница, оних које би се позабавиле питањем међународних кривичних дела која су извршили држављани оних страна које су се наводно укључиле у решавање настале кризе, а да су при томе и саме чиниле злочине против међународног права. Према томе о овим подацима не треба ћутати, стално тврдећи да је то прошлост о којој не вреди говорити, већ напротив, треба их истицати што чешће у свим националним и међународним средствима информисања, јер изговорене неистине и наметнута кривица, једино се може елиминисати на онај исти начин и оним истим средствима којима је и наметнута. Изношењем истине пред међународним јавним мњењем нанеће се велики ударац међународним институцијама

које нису радиле свој посао и које су злоупотребиле своју улогу, али то би могао да буде нови концепт контроле за спречавање будућих неправди према народима, етничким групама, па и појединцима. Према томе, истина не може да има различите нивое, нити може бити подређена различитим стандардима и тумачењима, она може и мора бити јединствена и доказива, у супротном она је само вешто представљена лаж.

3.1.3.4. Међународни кривични суд за Руанду

Пред Међународним кривичним судом у Руанди инициране су три тачке оптужнице и то за: (1) геноцид, (2) злочине против човечности и (3) кршење чл. 3. заједничког Женевским конвенцијама. За разлику од већине других међународних кривичних поступака у овом поступку примарни злочини против међународног хуманитарног права били су усмерени на геноцид.

Структура тачке оптужнице која се односи на *Геноцид* у потпуности је идентична са оним елементима прописаним у оптужници за ИСТУ. Састоји се од пет целина, које су усмерене на решавање незапамћене егзекуције у новијој историји између 800.000 и 1.100.000 људи, због различите племенске припадности друштвеној заједници (графикон бр. 19).

За извршење самог кривичног дела *Геноцида* поднето је 77 предлога за иницирање оптужнице, међутим оптужница

Графикон бр 19. Прва тачка оптужнице ICTR *Геноцид*⁹⁹⁹

је потврђена у 51 случају. Интересантна је чињеница да је по овој тачки оптужнице поступак покренут против 48 лица, што значи да је од укупног броја оптужених 93, више од половине лица директно умешано у извршење геноцида. Сваки од оптужених терети се за појединачне случајеве *Геноцида*, док је изузетак једино *Винсент Рутаганра*, који се сам изјаснио кривим у 3 случаја.

Када је реч о *Завери ради вршења геноцида* од 53 покренуте оптужнице потврђено је само 13 и то искључиво у појединачним случајевима.

У оквиру ове тачке оптужнице за дела која се односе на *Директно и јавно подстицање на геноцид*, од 34 поднете оптужнице, оптужница је потврђена у 21 случају, такође по принципу појединачне одговорности сваког од 21 оптуженика.

Покушај извршења геноцида и поред тога што је наглашен у структури ове тачке оптужнице није регистрован ни у једном случају.

⁹⁹⁹ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.4) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр.28-40.

Пети елемент ове тачке оптужнице односи се на *Саучесништво у геноциду* и од 67 покренутих оптужница, потврђена је само у три случаја и то за: *Мајкла Багарагазу*, *Алојза Нтабакузеа* и *Жана Камбаду*.

Графикон бр. 20. Друга тачка оптужнице ICTR
Злочини против човечности¹⁰⁰⁰

Злочине против човечности чини девет радњи извршења (Графикон бр. 20). Од наведених радњи једино *Поробљавање* и *Депортација* нису представљали предмет подизања оптужнице.

Када је реч о *Убиству*, као посебној радњи извршења прописаној у овој тачки оптужнице, може се констатовати да је од 78 подигнутих оптужница исто потврђено у 36 случајева. У већини потврђених оптужница лица се терете за појединачне случајеве, међутим изузеци са већим бројем оваквих

(4), *Жан Пола Акајесуа* и *Обеда Рузидану* (3), а *Теонесте Багасороа* и *Лаурента Семензу* (2).

За *Истребљење* оптужница је покренута у 76 случајева, а потврђена у 44 случајева против 37 лица, при чему су посебно место заузели *Винсент Рутаганра* са 4 и *Обед Рузидана* са 3 оваква случаја.

У поступцима подизања оптужнице за *Затварање*, који су иницирани против *Самуела Иманисхимве* и *Емануела Багамбике*, потврђена је само према првоименованом *Самуелу Иманисхимвеу*.

Оптужнице покренуте за *Тортуру* у 5 случајева потврђене су у 4 и то за: *Жан Пол Акајесуа*, *Самуел Иманисхимва*, *Лаурент Семенза* и *Омара Серусхагоа*.

За *Силовање* оптужница је покренута за 36 случајева, а потврђена за 14, и то у односу на 14 лица.

У оквиру ове тачке оптужнице од укупно поднетих 17 оптужница за *Прогон*, у великом броју случајева, чак 13, оптужница је потврђена, такође по принципу један оптужени за један случај инкриминисаног деловања.

¹⁰⁰⁰ Ibid.

Последња у низу радњи која карактерише *Злочине против човечности* односи се на Остале нехумане поступке, где је од 35 иницираних потврђено 13 оптужница, међу којима се посебно истиче *Винсетн Рутаганра* за оваква 3 случаја.

Трећа тачка оптужнице ICTR односи се на *Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама*, коју представља осам радњи (Графикон 21).

Специфичност ове тачке оптужнице је у томе што је акценат у 72% случајева постављен на *Убиство* и *окрутно поступање*, у 25% на *Повреду личног достојанства, силовања и присилне проституције*, док је у преостала 3% слабо заступљено интересовање тужилаштва, или непостојање довољно доказа за покретање поступка, као што је случај у предметима

Графикон 21. Трећа тачка оптужнице ICTR *Кршење чл. 3. заједничког Женевским конвенцијама*¹⁰⁰¹

Паула Бисенигмане, Жан Боско Барајагвизе и *Ефрема Сетакоа*. Сагледавајући све тачке оптужнице изведене пред овим Међународним кривичним судом, може се констатовати да је најчешћи начин извршења свих деликата везан за убиство.

У односу на укупна број поднетих оптужница у смислу ове тачке које се односе на *Убиство и окрутно поступање* од 73 случаја, позитивну оцену као основу дефинише 32 случаја, где доминантну улогу носи *Винцент Рутаганра* у 6 случајева и *Георгес Рутаганда* у 3 случаја.

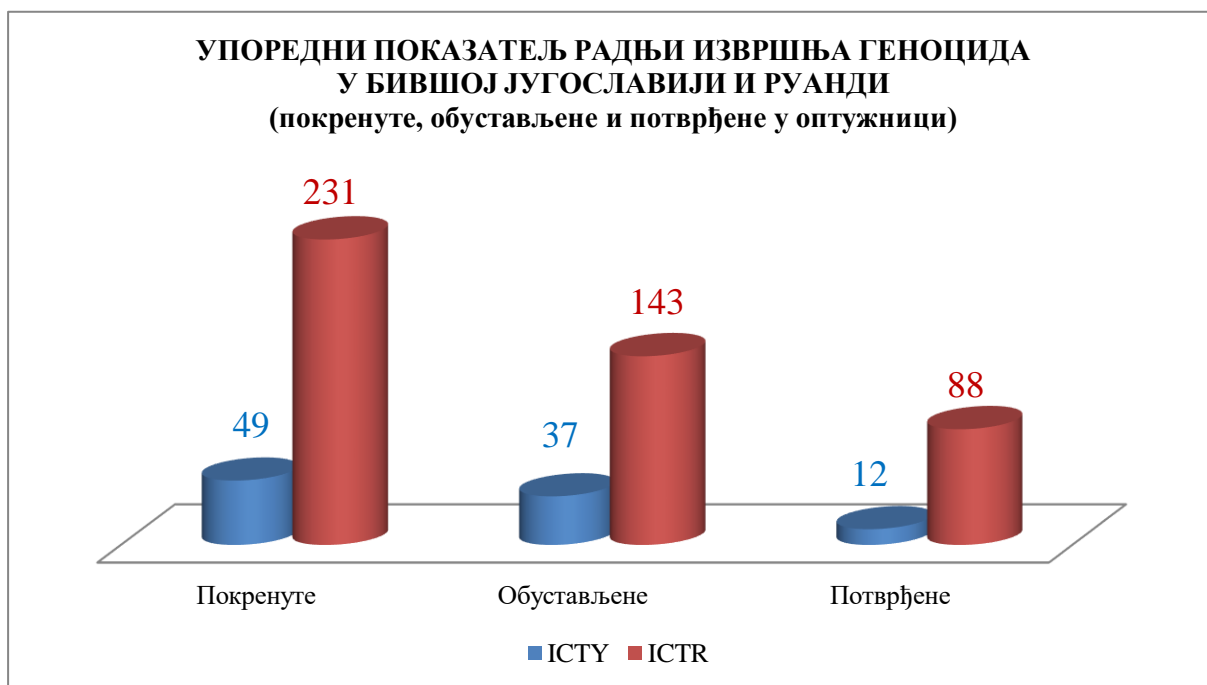
С друге стране тужилаштво је било веома заинтересовано за *Повреду личног достојанства, силовања и присилне проституције*, што указује и податак да је иницирала поступак у 25 случајева, међутим само у 4 случаја оптужница је потврђена и то у односу на: *Теонесте Багасороа, Аугустина Бизимунгуа, Арсене Шалом Нтахобалиа* и *Тхарцисе Рензахоа*.

¹⁰⁰¹ Ibid.

2.1.3.4.1 Радње извршења геноцида у односу ICTY и ICTR

На основу структуре кривичних дела везаних за тачке оптужнице представљене пред ICTR може се констатовати да је друга етапа *ad hoc* судова била усмерена искључиво на постојање кривичних дела *Геноцида*, као основно разлога конституисања овог суда, иако су се у одређеним радњама извршења конкретна дела могла квалификовати као *Злочини против човечности* или *Убиства и окрутна поступања прописана Женевском конвенцијом*. Извођење *Геноцида* као примарне тачке оптужнице пред ICTR-ом требало је извршити етикетирање племенске заједнице Хута, као јединим кривцем, чиме би Белгијска администрација као кључни фактор тог сукоба избегла одговорност жртвујући Тутсије, верне сараднике те исте администрације.

На примеру ICTY и ICTR, као што је наглашено, акценат је постављен на извршење кривичног дела геноцида. Покушај етикетије и осуђивање једног народа, конкретно српског народа, у контексту тзв. „геноцидног народа“ је непримерено светској заједници, а сваки покушај у том смеру на најбољи начин илуструју упоредни показатељи радњи извршења овог кривичног дела у бившој Југославији и Руанди (графикон бр. 22)¹⁰⁰².

Графикон бр. 22. Упоредни показатељ радњи извршења геноцида у бившој Југославији и Руанди (покренуте, обустављене и потврђене у оптужници)

¹⁰⁰² Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.3 и А-1.4) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“ (ICTY и ICTR), стр. 10-40.

Против држављана бивше Југославије, посебно српске националне припадности, покренут је поступак за извршење свих радњи геноцида у 49 случајева, међутим у 37 случајева оптужница је обустављена, а наводно потврђена у 12 случајева. Узимајући у обзир злочине *Геноцида* које су извршили припадници других „просвећених народа“ старог и новог континента, изискује питање о томе да ли је укупан број од 12 случајева геноцида довољан да би се један народ прогласио геноцидним?

Сукоб у Руанди обиловао је много већим бројем радњи *Геноцида*, што потврђује седам пута већи број потврђених случајева у оптужници. Ако се сагледа чињеница да је од 231 случаја чак 143 одбијено као неосновано намеће се ново питање: да ли је тако велики број случајева за које су се оптужени теретили биле производ неспособности Уједињених нација да спрече унапред припремљен масакар становништва, или оправдање за затварање очи пред вапајем жртава које су унапред предодређене за настали покољ?

У оба случаја изведени закључци могу се сматрати субјективним, међутим кроз упоредне показатеље о геноциду очигледно је постојање несклада између иницирања оптужница и потврђивања њихове основаности. У сваком случају узрок треба тражити у политичкој умешаности оних који су их иницирали, али нису могли да их докажу.

Упоређујући конкретне радње извршења геноцида представљеним пред ICTY и ICTR директно се разоткрива неутемељеност и неозбиљност у раду превасходно тужилаштва, а потом и судских већа.

Радње извршења геноцида	ICTY			ICTR		
	Покренуте	Обустављ.	Потврђене	Покренуте	Обустављ.	Потврђене
Геноцид	26	20	6	77	26	51
Удружење ради вршења геноцида	7	4	3	53	40	13
Директно подстицање на геноцид	0	0	0	34	13	21
Покушај вршења геноцида	1	0	1	0	0	0
Саучесништво у геноциду	15	13	2	67	64	3

Табела 3. Упоредни показатељ броја радњи извршених кривичних дела геноцида између бивше Југославије и Руанде (покренуте, обустављене и потврђене у оптужници)

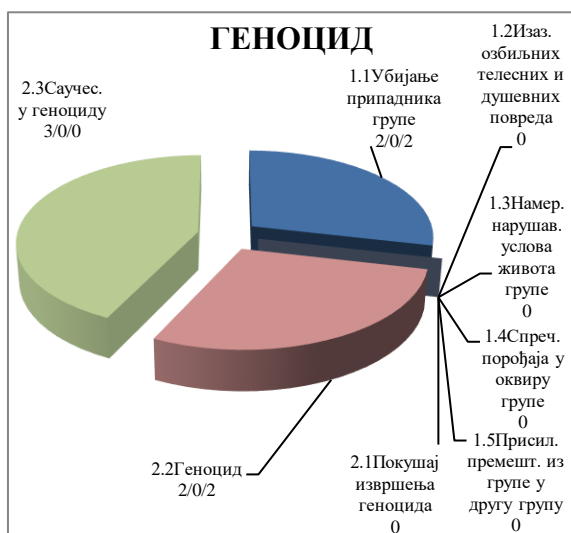
На основу упоредних показатеља (табели бр. 3)¹⁰⁰³ може се констатовати да је по радњама извршења главни акценат био постављен на сам акт *Геноцида*, док су остале четири радње представљале супсидијарну варијанту у случају да се постојећим или накнадним чињеницама не може доказати биће овог дела.

¹⁰⁰³ Ibid.

Сходно томе, може се рећи да се покушај инструментализације *Геноцида* није показао успешним експериментом превасходно у предметима за бившу Југославију, а делимично за Руанду. С друге стране, истицањем структуре *Геноцида* кроз ових пет радњи у будућности би се могло отворити ново питање о степену умешаности лидера бивших колонијалних сила, али и оних истих лидера држава чијим актима је наступио *Геноцид*. То значи да би се овакви лидери могли наћи на оптуженичкој клупи по било ком од пет радњи извршења *Геноцида*, а који би били у стицају са посебним видом одговорности – објективне, односно командне одговорности.

3.1.3.5. Посебна већа судова у Камбоџи

Посебна већа судова у Камбоџи истакла су четири тачке оптужнице и то: (1) злочини по Кривичном закону Камбоџе, (2) геноцид, (3) злочине против човечности и (4) озбиљне повреде Женевских конвенција. Специфичност овог поступка је у томе што се односи на веома мали број преживелих лица против којих је поступак могао бити покренут. У односу на Прву тачку оптужнице иако је иницирана у четири случаја, не може бити предмет анализе, јер поступак против оптужених тек треба да се настави одобрењем националног и међународног буџета, који је представљао кључни проблем за окончање целокупног поступка. Фокус је међутим постављен на три случаја и то у односу на: *Каинг Гук Еав Дуча*, *Киеу Самфана* и *Нуон Чеа*, док су у случају *Ленг Сариа* и *Леанг Ихирте* окончани због смрти и тешке болести.

Графикон бр. 23. Друга тачка оптужнице ЕССС
Геноцид¹⁰⁰⁴

Графикон бр. 24. Трећа тачка оптужнице ЕССС
Злочини против човечности¹⁰⁰⁵

Геноцид је представљен кроз две секције: (1) која обухвата пет радњи извршења (1.1 Убијање припадника групе; 1.2 Изазивање озбиљних телесних и душевних повреда; 1.3 Намерно нарушававање услова животне групе; 1.4 Спречавања порођаја у оквиру групе и 1.5 Присилно премештање из групе у другу групу) и (2) која обухвата три радње извршења (2.1 Покушај извршења геноцида; 2.2 Геноцид и 2.3 Саучеништво у геноциду) – (графикон бр. 23).

¹⁰⁰⁴ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.4) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр.41-43.

¹⁰⁰⁵ Ibid.

Од свих радњи *Геноцида* подигнута је и потврђена оптужница у два случаја и то за: 1.1 Убијање припадника групе и 2.2 Геноцид, који се односи *Кхиеу Самфан* и *Нуон Чеа*.

Злочини против човечности обухватају девет радњи извршења (графикон бр. 24). Све покренуте оптужнице у случајевима везаним за ову тачку оптужнице су потврђене. У суштини оптужница се базира на три лица и то: *Каинг Гуек Еав Дуча*, *Киеу Самфана* и *Нуон Чеа*. Изузетак су радње везане за Депортацију која искључује *Каинг Гуек Еав Дуча*, док за Затварање и Силовање оптужница терети искључиво *Каинг Гуек Еав Дуча*.

Графикон бр. 25. Четврта тачка оптужнице ЕССС *Озбиљне повреде Женевских конвенција*¹⁰⁰⁶

Повреда Женевских конвенција обухвата осам радњи извршења (графикон бр. 25). Међу радњама које ни на који начин нису били предмет оптужнице издвајају се *Уништавање и оштећење имовине*, *Присилјавање ратних заробљеника на службу у непријатељским снагама* и *Узимање талаца*. Све остале радње извршења инициране од стране тужилаштва су потврђене према истим извршиоцима: *Каинг Гуек Еав Дуча*, *Киеу Самфана* и *Нуон Чеа*.

Целокупан поступак може да се дефинише као покушај међународне заједнице да покаже бригу за stradale, међутим, стварна позадина могла би се одредити као покушај иницирања поступка против комунистичког система, који је потенцијална претња за постизање глобализације – а о чему довољно говоре закључци и констатације које заступа Фукујама. Саме тачке оптужнице одговарају покушајима стандардизације и кодификације кривичних дела против међународног права, због чега се може закључити о озбиљности целокупног подухвата процесуирања злочинаца, јер злочини против међународног права не застаревају.

¹⁰⁰⁶ Ibid.

Међутим, оно што је несхватљиво у поступању тужилаштва огледа се само у једном питању: због чега нису у потпуности инициране оптужнице и покренут поступак против *Меас Мута*, *Ао Ана*, *Им Чеаме* и *Јим Тита*? Они су били доступни суду, али поступак против њих непрестано је стагнирао и буквално стајао на мртвој тачки. Поступци мешовитог тужилаштва националног и међународног указивали су на конфронтацију око ових оптуженика, међутим, одуговлачења у овим поступцима више указују на прећутни компромис по коме не постоји воља да се ови поступци окончају, односно да се очекује да коначну пресуду дочекају наступањем природне смрти због њиховог углавном тешког здравственог стања и старости.

3.1.3.6. Специјални суд за Сијера Леоне

Пред Специјалним судом за Сијера Леоне инициране су четири оптужнице: (1) злочини против човечности, (2) кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама, (3) друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права и злочини прописани законом Сијера Леоне. Приликом процесуирања лица направљен је компромис УН и владе Сијера Леоне, да радње за које се терете не буду подређене националним прописима, већ да буду имплементирани у три претходно одређене тачке оптужнице.

Графикон бр. 26. Прва тачка оптужнице SCSL Злочини против човечности¹⁰⁰⁷

На основу прве тачке оптужнице *Злочини против човечности* подељени су у девет целина (графикон бр. 26). Тужилаштва није било заинтересовано за радње које се односе на: *Депортацију, Притварање, Тортуру и Прогон.*

Међу делима која се посебно истичу у овој оптужници јесу: *Убиства*, где је тужилаштво иницирало 21 оптужницу, али потврдило само 12 и то у односу на: *Чарласа Гханкаја Тејлора, Мориса Калона, Алекса Тамба Бримбу, Бази Камара Бриму и Сантиаге Барбор*

Кануа у по 2 случаја, док су се за појединачне случајеве истицали: *Иса Сесај* и *Аугустине Гбао*.

За дела која се односе на *Истребљење* и *Поробљавање* од 9 покренутих оптужница потврђено је 7 и то за иста лица: *Тејлора, Сесаја, Калона, Гбаоа, Брима Алекса и Брима Камара*, као и *Кануа*.

За радње *Силовања* и *приморавања на проституцију* од 18 подигнутих оптужница потврђено је 13, у односу на иста лица као и у оптужницама за *Истребљење* и *Поробљавање*, с тим да је једино *Алекс Брима* оптужен за један случај, док су сви остали оптужени за по два случаја чињења овог злочина.

¹⁰⁰⁷ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.7) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр. 47-52.

Међу *Осталим нехуманим актима* покренута је оптужница у 18 случајева, а потврђена у 7, и то у једном случају за *Тејлора*, док је у односу на *Сесаја*, *Калона* и *Гбаоа* оптужница потврђена за сваког оптуженог у по два случаја.

Друга тачка оптужнице изведене пред Специјалним судом за Сијера Леоне односи се на *Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама*, која садржи девет радњи извршења (графикон бр. 27). Анализом њене структуре изостављене су оптужнице за *Пресуде и егзекуцију без судских гаранција* и *Претња да ће се извршити дела* наведена у овој тачки оптужнице.

Графикон 27. Друга тачка оптужнице SCSL Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама¹⁰⁰⁸

Графикон 28. Трећа тачка оптужнице SCSL Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права¹⁰⁰⁹

Посебно интересовање тужилаштва било је усмерено на *Окрутно поступање*, јер је подигнута оптужница у 32 случаја, а потврђена у 20. Лица која се терете за 3 случаја оптужнице су: *Сесај* и *Калон*, док су у осталим случајевима оптуженици: *Тејлор*, *Фофана*, *Кондева*, *Гбао*, *Алекс Брима* и *Камара Брима*, као и *Кану* терете сваки за по 2 случаја.

Поводом *Колективног кажњавања* од 12 поднетих оптужница у 9 појединачних случајева оптужница је потврђена.

Узимање талаца у 9 подигнутих оптужница потврђена је само у два случаја и то за: *Тејлора* и *Гбаоа*.

Када је реч о *Актурама тероризма* може се констатовати да је од 12 оптужница потврђено 7 индивидуалних случајева који се односе на оне исте оптуженике који су

¹⁰⁰⁸ Ibid.

¹⁰⁰⁹ Ibid.

наведени: *Тејлор, Сесај, Калон, Гбао, обојица Брима и Кану*, која се преклапа са оптужницама у вези *Повреде личног достојанства* и *Пљачке*, с тим да је код пљачке забележена и потврђена оптужница против: *Фофане* и *Кондева*.

Трећа тачка оптужнице састоји се из три целине (графикон бр. 28): (1) *Намерно усмеравање напада на цивиле*, (2) *Намерно усмеравање напада на особље УН* и (3) *Регрутовање деце испод 15 година*. Посебно интересовање тужилаштва било је везано за напад на особље УН, међутим од 9 иницираних оптужница потврђено је само 3, и то у односу на: *Тејлора, Сесаја* и *Калона*; док је за *Регрутовање деце* подента оптужница у 12 случајева, а потврђена у 7 и то у односу на оне оптужене који су у складу са својим овлашћењима могли то спречити, а то су: *Тејлор, Кондева, Сесај, Калон, Алекс Брима* и *Камара Брима*, као и *Кану*.

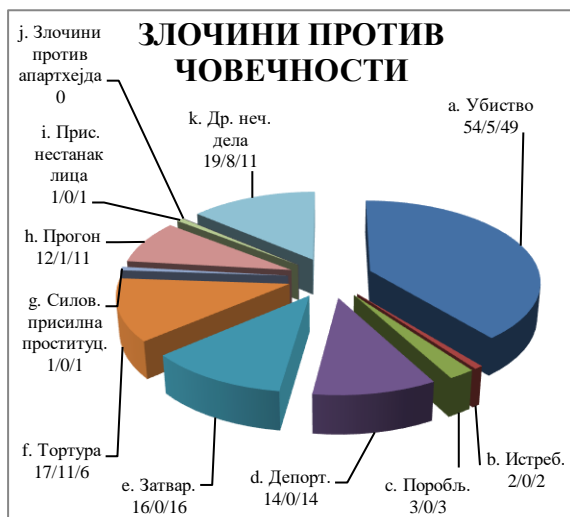
Специфичност свих тачака оптужнице у предметима везаним за Сијера Леоне је у томе што саме тачке оптужнице нису биле довољно поткрепљене, између осталог због постојања изузетно велике „тамне бројке“ забележених случајева. Такође због великог броја покушаја утицаја на сведоке и релативно благих исхода поступака у којима је дошло до повреде Суда, тачке оптужнице нису представљене у правом светлу. Посебно забрињавајућа тачка оптужнице односи се на тзв. *Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права* – конкретно повреду Повеља о правима деце, односно допунског протокола о регрутовању деце, што је била учестала појава главних оптуженика, која је неретко била повезивана са *Повредом Женевских конвенција* (посебно када је реч о лишавању живота деце која нису желела да учествују у убиствима или колективном кажњавању).

Сходно томе, може се констатовати да су иницирани случајеви увезани у заједничке предмете ради рационализације по том питању задовољавајући, међутим стиче се утисак да се поступак иницирања оптужница ограничавао само на оне радње извршења које су биле релевантне, што с друге стране није довољно за низ примарних жртава (силовања и принудне регрутације), и секундарне жртве (чланове њихових породица, који су били сведоци или и сами жртве окрутног поступања, па чак и ликвидације). Тужилаштво је своју функцију реализовало у складу са начелом рационалности, међутим имајући у виду масовност истребљења и егзодуса, поставља се питање да ли је тужилаштво уложило довољно напора у идентификовању примарних и секундарних жртава, или је полазило од становишта да су постојећи оптуженици довољни за постизање ефекта генералне превенције злочина против међународног хуманитарног права на простору афричког континента.

3.1.3.7. Специјална већа за тешке злочине у Источном Тимору

Оптужнице покренуте пред Специјалним већем за тешке злочине у Источном Тимору базирале су се на четири тачке: (1) геноцид, (2) злочини против човечности, (3) ратни злочини, (4) злочини прописани Кривичним законом Источног Тимора. Оно што је специфично за овај Суд, јесте чињеница да тужилаштво није ни у једном тренутку квалификовало злочине актом *Геноцида*, а поводом *Ратних злочина* само у случају *Марселино Соареса* констатовала је постојање *Ратног злочина*.

Ослањајући се на одредбе *Кривичног законика Источног Тимора*, тужилаштво је иницирало и потврдило 19 оптужница за извршено убиство за појединачне случајеве против 17 лица и за два случаја против *Жосефа Лекиа*.

Графикон бр. 29. Друга тачка оптужнице МСЕТ
Злочини против човечности¹⁰¹⁰

Злочини против човечности састоје се од десет радњи извршења (графикон бр.29). *Убиство* као радња извршења представљала је изражен предмет интересовања тужилаштва и један од кључних превага између националног и међународног кривичног права. Од укупно поднетих 54 оптужнице, потврђене су у 49 случајева, углавном везане за појединачне акте извршења убиства, са изузетком *Салвадора Соареса*, *Франциска Педра* и *Јосеа Кардосоа* који се терете за извршење за по 2 случаја из ове категорије.

У предметима везаним за *Истребљење* подигнуте су и потврђене 2 оптужнице и то против: *једне НН особе* и *Флоренциоа Тацакуиа*. Поводом *Поробљавања* подигнута је и потврђена оптужница у 3 случаја и то за: *Бенџамина Сермантоа*, *Ромеироа Тилмана* и *Жоаоа Сермантоа*.

За *Депортовање* подигнуте су и потврђене оптужнице у 14 случајева и против 14 лица. Када је реч о *Затварању* оптужница је поднета и потврђена у 16 случајева, углавном индивидуалних, с изузетком *Жосеа Кардосоа* који се терти за 4 оваква случаја.

¹⁰¹⁰ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.8) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр. 53-69.

Од 17 случајева иницираних оптужница за *Тортуру* потврђено је 6 и то за: *Марцулиноа Соареса (2), Мигела де Силве званог Мау, Флоренциоа Тацакуиа, Сабиноа Гоувеиа Леите и Жосеа Кардосоа.*

За дело *Силовање* и присилне проституције забележена је само једна потврђена оптужница против *Жосеа Кардосоа*, као и у случају *Присилног нестанка* где се једина основана оптужница односи на *Мигела де Силву званог Мау.*

Тужилаштво је за *Прогон* иницирало 12 оптужница, од којих је потврђено 11 и то кроз индивидуалне акте 11 окривљених. На идентичан начин је од 19 случајева подигнутих оптужница за *Друга нечовечна дела* потврђено 11, такође против 11 окривљених.

Међу делима за која тужилаштво није имало основа ни за један случај који је био доступан био је *Злочин против апартхејда.*

У разматрању оптужнице против међународног кривичног права, примарну функцију имала је тачка оптужнице *Злочина против човечности*, посебно усмерена на *Убиство*. Спорно питање које се јавља у иницирању ове радње извршења јесте да ли су национални тужиоци Источног Тимора у оквиру своје надлежност акценат стављали на санкционисање дела која су била прописана Уредбом УНТАЕТ-а или важећим *Кривичним закоником* (који је у одређеним случајевима био у колизији са ранијим Португалским и прелазним Индонезијским). У сваком случају изречене казне више су одговарали кривичним делима *Убиства са умишљајем*, за које су биле прописане казне затвора и преко 10 година.

Дакле, основни проблем у иницирању поступка од стране тужилаштва јесте да ли је у његовој надлежности примарна била Уредба УНТАЕТ-а или Кривични законик, односно законици.

3.1.3.8. Међународни кривични суд (ИСС)

Међународни кривични суд у процесу покретања оптужнице разликовао је три тачке: (1) геноцид, (2) злочине против човечности и (3) ратне злочине. Специфичност поступка оптужења пред овим Судом био је у томе што се он базирао на изричитом англосаксонском институту изјашњења оптуженог о кривици, због чега је реализација самог поступка била отежана. На основу тренутних резултата може се констатовати да једино није активна тачка оптужнице која се односи на *Геноцид*.

Графикон бр. 30. Друга тачка оптужнице ИСС Злочини против човечности¹⁰¹¹

Графикон бр. 31. Трећа тачка оптужнице ИСС Ратни злочини¹⁰¹²

У *Злочинима против човечности* прописано је једанаест радњи извршења (графикон бр. 30). Потврђене оптужнице односе се само на *Убиство*, *Силовање* и *присиљавање на проституцију*, *Прогон* и *Друга нехумана дела*. Када је реч о *Убиству* оптужница је подигнута у 11 случајева, а потврђена само за 6 и то за: *Жан-Пјер Бембу Гомбоа*, *Саиф ал Ислам Гадафија*, *Лаурента Гбагвоа*, *Чарлса Бле-Годуе*, *Германа Катангу* и *Доминика Онгвена*.

За *Силовање* и *присилну проституцију* подигнута је оптужница у 7 случајева, али потврђена само у 4 и то за *Бембу Гомбоа*, *Гбагбоа*, *Бле-Годуеа* и *Катангу*.

За *Прогон* је иницирано 7 оптужница, од којих су потврђене 3 и то против: *Гадафија*, *Гбагбоа* и *Бле-Годуе*. У предметима који су се односили на *Друга нехумана дела* од 6 иницираних оптужница потврђене су 4 и то против: *Гбагбоа*, *Бле-Годуеа*, *Катангу* и *Онгвена*.

¹⁰¹¹ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-1 (А-1.9) – „Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова“, стр. 70-75.

¹⁰¹² Ibid.

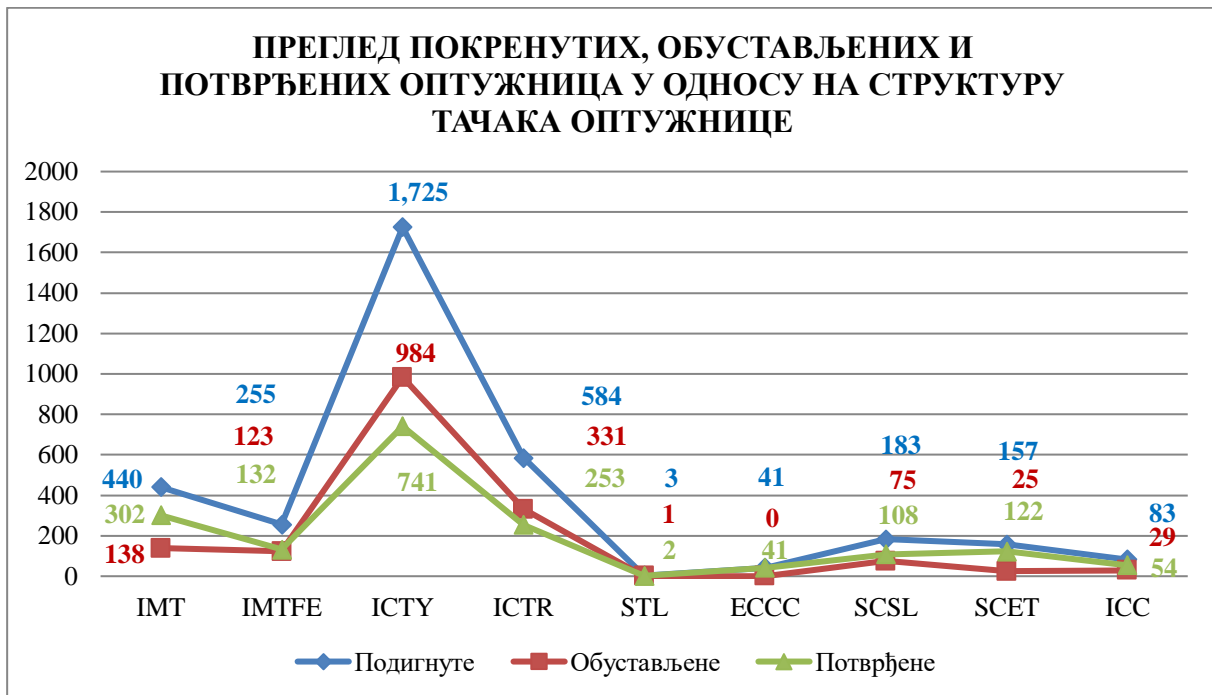
У односу на Злочине против човечности, Ратни злочини су наглашенији, иако обухватају само пет радњи извршења (графикон бр. 31). Када је реч о *Озбиљном кршењу Женевских конвенција* од 3 подигнуте оптужнице потврђена је у два случаја за која се терети *Катанга*. За *Кршење закона и обичаја рата у међународном оружаном сукобу* тужилаштво је покренуло 15 оптужница, али је потврдило само 8 и то против: *Катанге (4)*, *Нтаганде (3)* и *Ал Махдија (1)*. У истрази везаној за кривична дела учињена против лица која нису активно учествовала у непријатељствима. Тужилаштво је поднело оптужницу у 9 случајева, а потврдило је у 6 случајева против: *Катанге (2)*, *Онгвена (2)*, и појединачних случајева *Банде* и *Бембе Гомбоа*. Последња у низу радњи везаних за *Ратне злочине* односи се на *Побуне* и појединачне и спорадичне акте насиља, где је од укупно покренутих 19 оптужница 16 потврђено. Међу оптуженима се издвајају: *Катанга (4)*, *Лубанга Диало (3)*, *Нтаганда (3)*, *Банда (2)*, *Бемба Гомбо (2)*, *Онгвен (2)*.

Основни проблем тужилаштва ИСС-а је у томе што неможе да оствари жељену сарадњу са националним тужилаштвима. Недовољна сарадња или одбијање сарадње могло би се сматрати и логичним, јер ако су држављани њихових држава извршили злочин против њиховог становништва, ко би други био меродаван да их процесуира него носиоци суверене власти те државе. Сходно томе познавање околности, обичаја и традиције предуслов су за лакше проналажење окривљеног, односно оптуженог, а самим тим и предузимање даљих мера за његово процесуирање. Централизација ИСС и истицање улоге међународног тужилаштва на штету националних представља суштину гордијевог чвора за актуелне случајеве повреде међународног хуманитарног права.

С друге стране додатни проблем, формално-правног карактера, који произилази из недоступности оптуженог је у томе што сваки акузаторски поступак захтева његово изјашњење о кривици.

Из наведеног се може закључити да је веома мали број случајева иницираних оптужница последица централизација субјеката ИСС и недовољно ангажовање тужилаштва.

Анализа структуре тачака оптужнице веома је битна у доказивању ефикасности тужилаштва. Свака од тачака оптужнице је сагледана кроз појединачне радње извршења, односно појединачне случајеве за које се један оптужени теретио.

Графикон бр. 32. Преглед покренутих, обустављених и потврђених оптужница у односу на структуру тачака оптужнице

На основу укупног броја иницираних оптужница (по радњама извршења) прецизније се одређује до ког нивоа је тужилаштво било доследно својој функцији, јер ако се сагледа само број лица или само тачке оптужнице за које су оптужнице покренуте биће створена погрешна слика о стварној ефикасности овог субјекта у међународном кривичном поступку. Ниво сложености рада тужилаштва дефинише се укупним бројем поднетих оптужница по радњама извршења. Следећи корак у вредновању рада тужилаштва изводи се на основу упоредних показатеља обустављених и потврђених оптужница по истом принципу. На овакав начин изведена разлика из обустављених и потврђених оптужница директно се показује да ли је тужилаштво било ефикасно у свом раду или не. Уколико је већи број обустављених оптужница, тужилаштво је било неефикасније, а уколико је већи број потврђених оптужница, тужилаштво је било ефикасније (графикон бр. 32)¹⁰¹³.

На основу упоредних података може се закључити да је тужилаштво било неефикасно посебно када је реч о *ad hoc* судовима ICTY и ICTR, док је учинак

¹⁰¹³ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-2 (од А-2.1 и А-2.8) – „Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка“, стр. 76-137.

тужилаштва био много већи, па самим тим се показао и ефикаснијим, када је реч о хибридном судовима, што имплицира на низ фактора: познавање прилика и околности одређеног простора, познавање популације, познавање обичаја одређених групација, искуство у националној и међународној пракси на пословима тужилаштва, рационалност посебно у смислу времена за обављање одређене истражне радње....

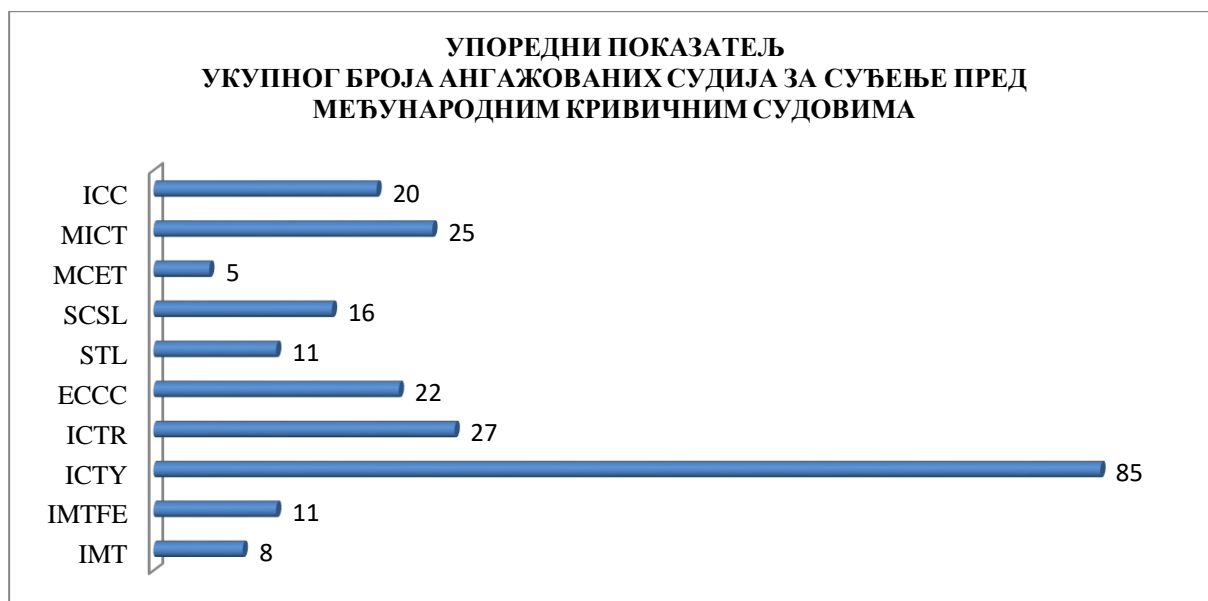
Сходно томе уочавање ефикасности или неефикасности тужилаштва није завршено констатацијом да ли је оно успешно или неуспешно, већ предлагањем мера које треба предузети да би сутра било успешније, односно ефикасније.

3.2 Судије и судска већа

Ефикасност судија и судских већа емпиријски је могуће извести из анализе више упоредних показатеља. Међу тим показатељима треба нагласити: (1) Састав судија (укупан број судија ангажованих за суђење пред међународним кривичним судовима, судије у односу на континент и државу којој припадају); (2) Мандат и могућност реизбора; (3) Време трајања поступка (просечно и у односу на фазу у поступку); (4) Исход поступка (структура изречених пресуда и упоредних показатељи).

3.2.1 Састав међународних судија према националној припадности

Састав међународних кривичних судија представља битну компоненту у вредновању њихове ефикасности, јер на основу њихове структуре утврђује се степен њихове објективности у вођењу судског поступка и доношења коначне пресуде.

Графикон бр. 33. Упоредни показатељ укупног броја ангажованих судија за суђење пред међународним кривичним судовима

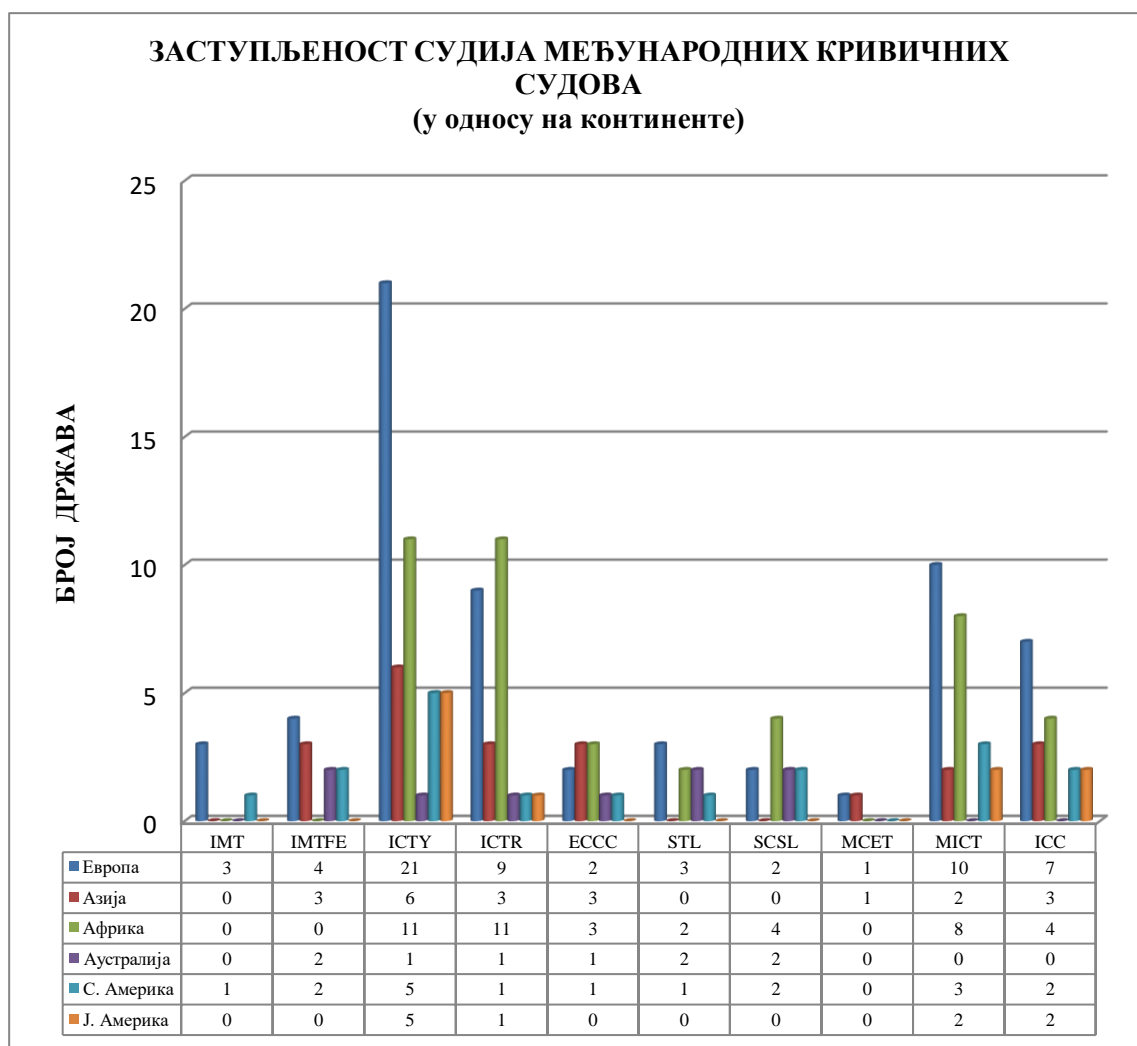
Изведени показатељ (графикон бр. 33)¹⁰¹⁴ не треба посматрати искључиво као бројчани однос судија који су ангажовани за вођење и окончање међународног кривичног поступка, већ као параметар за истицање неколико латентних или слабо изражених питања, која се као таква одражавају на објективност суђења, једног од битних компоненти ефикасности.

¹⁰¹⁴ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-4 – „Преглед структуре судија у односу на националну припадност“, стр. 237.

Овај показатељ нарочито је интересантан у односу на ICTY, јер ако је укупан број ангажованих судија у односу на ICTR или МICT (који су на другом и трећем месту) увећан за три пута онда то говори да у том поступку постоје посебни интереси међународне заједнице. Ако се међународна заједница изједначи са Саветом безбедности УН, аутоматски се отварају следећа питања: (1) због чега је међународној заједници толико стало до покретања, вођења и окончања једног међународног кривичног поступка, који чак и нема елементе међународног оружаног сукоба; (2) да ли издвојена финансијска средства за вођење и окончање оваквог међународног кривичног поступка има сврсисходност и (3) да ли се већим бројем судија утиче на ефикасност у раду Суда или се на тај начин додатно компликује процедура у окончању поступка?

Овако мали детаљ додатно подстиче на извођење других параметара, који потврђују или одбацују тезу о објективности судија пред међународним кривичним судовима.

Ако би се упоредила заступљеност судија који суде пред међународним кривичним судовима у односу на континент са којег потичу (графикон бр. 34), могла би се извести примиса о постојању условно речено „пропорционалне неуједначености судија“. Овакав термин у свету правника може деловати конфузан, па захтева додатно објашњење. Када се каже да су у односу на међународне кривичне поступке судије пропорционално неуједначене, то би требало да указује на чињеницу да у односу на проблематику вођења и окончања кривичног поступка, нису у довољној мери заступљене судије са поднебља оног континента на коме су конкретни проблеми настали. Значај пропорционалне уједначености састава судских већа у односу на одређени континентални простор манифестује се и на убрзању одређеног поступка, јер ко познаје боље менталитет тог поднебља од онога ко живи на њему? Ко жели просперитет и стабилност на простору где су настали злочини, осим онога који живи на том простору или у близини тог простора? Према томе пропорционална заступљеност судија у односу на континент са којег потичу мора да буде еквивалентна израженој проблематици и броју покренутих поступака са конкретног простора.

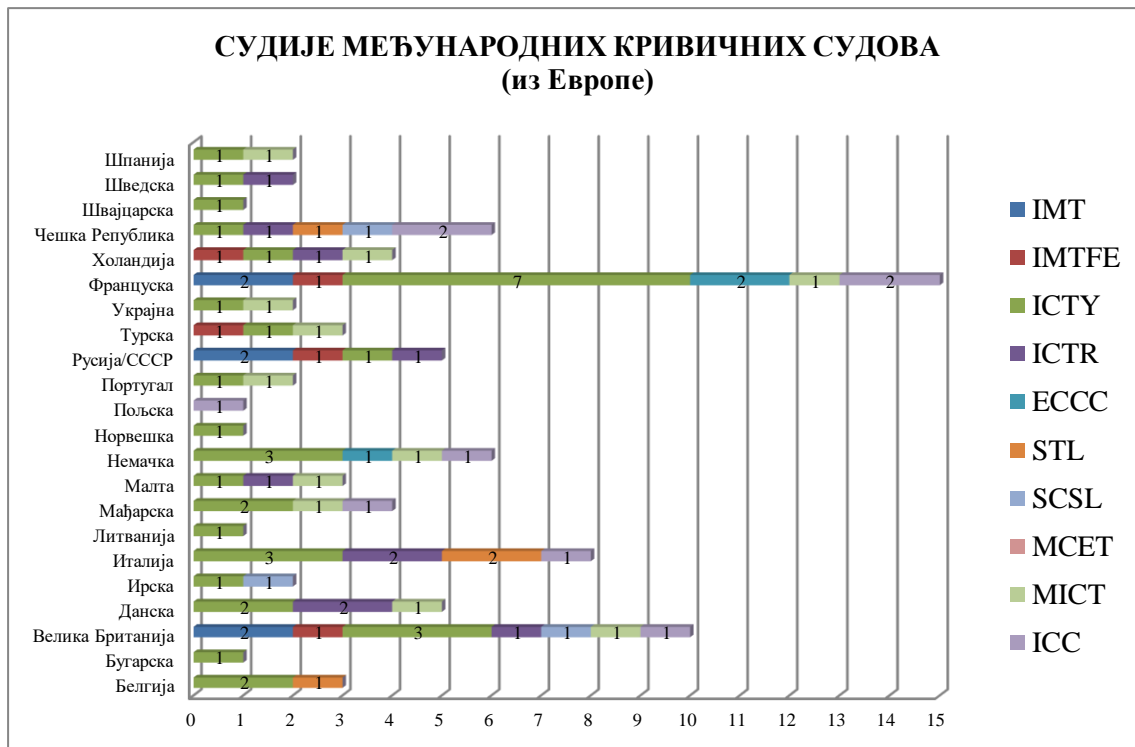

Графикон бр. 34. Заступљеност судија међународних кривичних судова
(у односу на континенте)

Нажалост еквивалентност броја судија у односу на континенте где су извршени злочини против хуманитарног права нису онакви какви би требали да буду. На основу упоредног показатеља (графикон бр. 34)¹⁰¹⁵ уочава се доминација Европе, са чијег простора су ангажоване судије из 62 државе, на другом месту је Африка чије су судије ангажоване из 43 државе, да би на трећем месту била Азија са укупним ангажовањем судија из 21 државе. Ако се томе дода чињеница да су у поступцима пред различитим међународним судовима поједине државе у више наврата биле поново ангажоване, у том случају не може се говорити о уједначеној улози и значају свих држава као субјеката у вођењу кривичног поступка са елементима иностраности. Сходно томе епитет „међународни“ нема свој суштински смисао, јер Међународни суд треба да чине судије са свих континената и из свих држава. Да би се боље разумео овај дисбаланс

¹⁰¹⁵ Ibid., 235-237.

потребно је указати на националну структуру судија у односу на државу њиховог домицила.

*Графикон бр. 35. Судије међународних кривичних судова
(из Европе)*

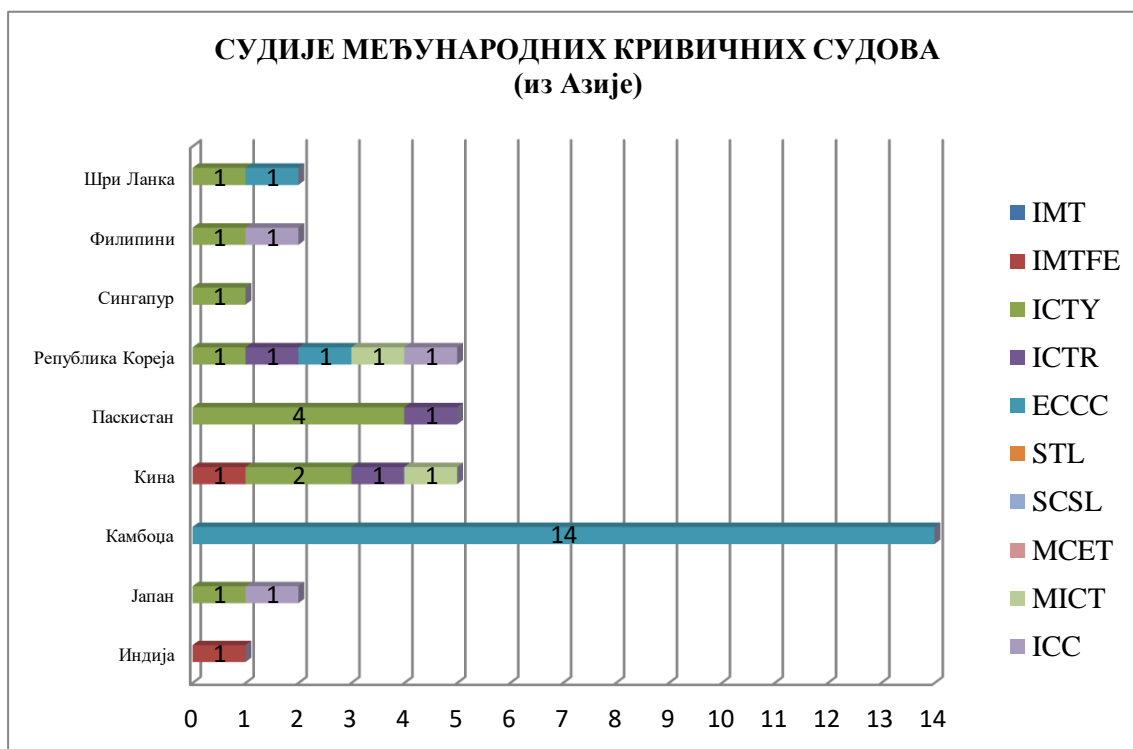
У односу на европске државе (графикон бр. 35)¹⁰¹⁶ најзаступљеније судије су из Француске (15), Велике Британије (10), Италије (8), Немачке и Чешке Републике (6).

Анализирајући међународне кривичне судове, уочава се да је највећи број судија ангажован у односу на ICTY и то на следећи начин: Француска (7), Велика Британија, Италија и Немачка (3), Белгија, Данска и Мађарска (2), док су све остале државе са изузетком Пољске ангажовале по једног судију из своје државе.

Када је реч о осталим међународним кривичним судовима може се констатовати постојање европских судија у њиховим поступцима, међутим њихово учешће је углавном ограничено на једног или двоје судија. Без обзира што је слабије заступљена улога европских судија у поступцима ван оквира ICTY, и даље се осећа снажан утицај Француске и Британије.

¹⁰¹⁶ Ibid.

На основу упоредних показатеља укупног броја ангажованих судија са простора Азије, може се констатовати да је њихова заступљеност пред међународним кривичним судовима знатно ограниченија, ако се посматра Европа. Оно што је специфично за Азијски континент, јесте заступљеност великог броја судија из Камбоце, који су укључени у један дуготрајни процес скопчан са отежавајућим околностима хибридног суда у самој Камбоци. Иако је велики број заступљених судија држављана Камбоце, не може се говорити о томе да се они сматрају примарним судијама из Азије.

*Графикон бр. 36. Судије међународних кривичних судова
(из Азије)*

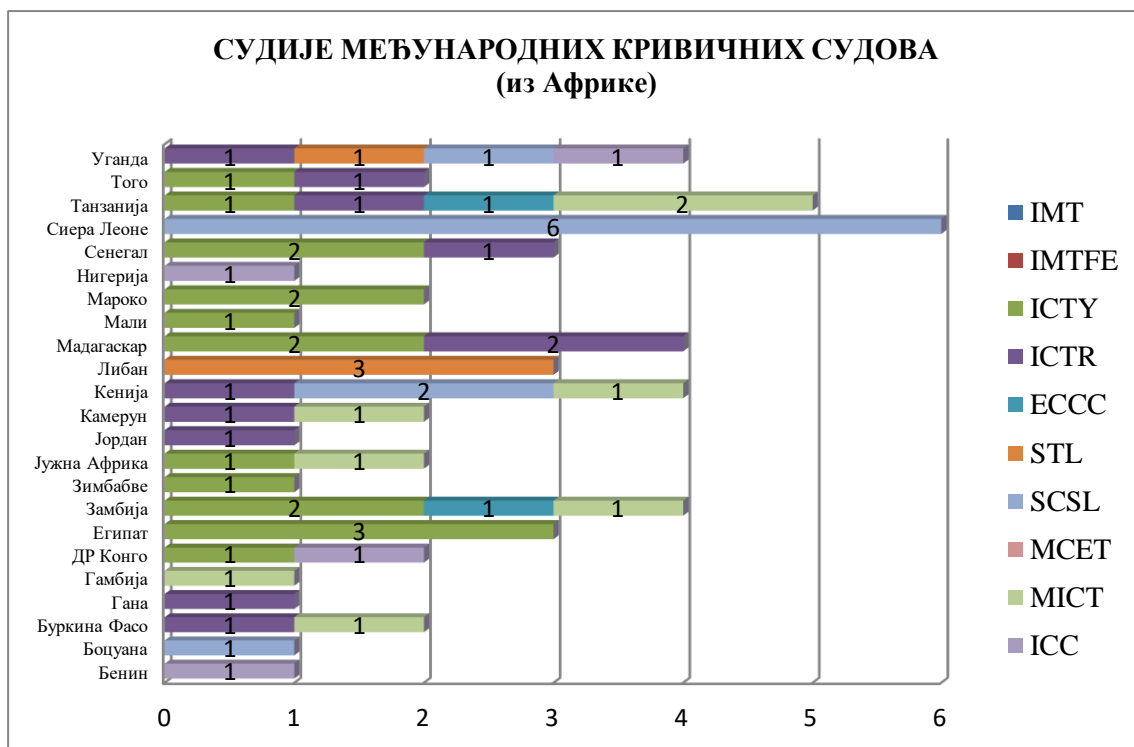
На основу упоредних показатеља о Судијама међународних кривичних судова из Азије (графикон бр. 36)¹⁰¹⁷, може се констатовати да је њихова улога у међународним кривичним судовима изузетно слабо заступљена.

Азијске судије пред међународним кривичним судовима истицале су се у поступку суђења за злочине у Камбоци где је ангажовано чак 14 судија, док је 11 судија одлучивало о кривици пред ICTY. С друге стране веома мали број судија био је ангажован за поступке пред ICTR, прецизније, троје судија и то Републике Кореје, Пакистана и Кине; док је пред IMT, IMTFE и ICC тај број обухватао по двоје судија у сваком од кривичних поступака.

¹⁰¹⁷ Ibid.

Упоредивањем афричких држава са чијег простора су ангажоване судије за вођење поступка пред међународним кривичним судовима може се констатовати да су постојала погрешна мишљења о томе да овај континент нема довољно капацитета у људским ресурсима који би били адекватни за обављање судских функција.

Чињеница је да су међународне кривичне судије из Африке биле недовољно ангажоване за поступке инициране пред ICTR, јер су активне судије у том поступку биле ограничене само на десет држава и то: Буркина Фасо, Гана, Јордан, Камерун, Кенија, Мадагаскар, Сенегал, Танзанија, Того и Уганда (графикон бр. 37)¹⁰¹⁸. Међутим и поред тога може се рећи да Африка има потенцијала у борби за злочинима који су потресали овај континент, не само од тренутка стицања независности већине држава, већ и у смислу иницирања поступака који се односе на злочине апартхејда.

*Графикон бр. 37. Судије међународних кривичних судова
(из Африке)*

Улога међународних кривичних судија такође је била активна у поступку пред ICTY, где је укључено 17 судија из ДР Конго, Египта, Замбије, Зимбабвеа, Јужне Африке, Мадагаскара, Малија, Марокоа, Сенегала, Танзаније и Тогоа; док је у

¹⁰¹⁸ Ibid.

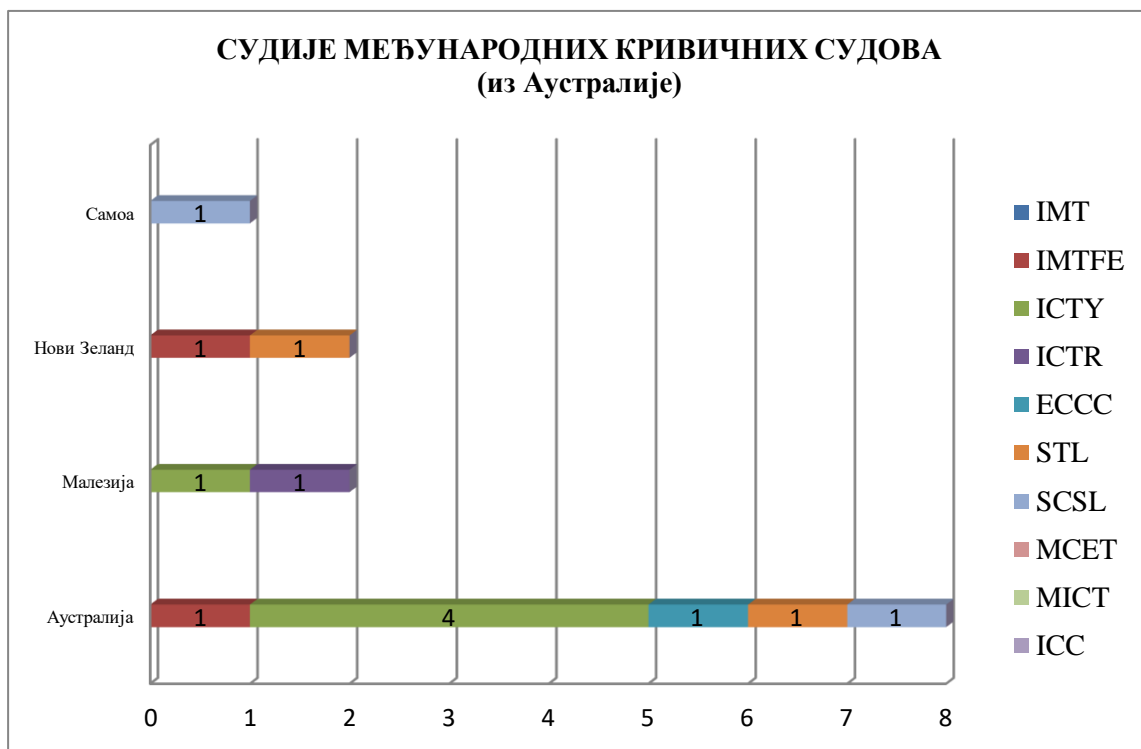
поступку пред МІСТ активно учешће узело 8 судија са простора Буркина Фаса, Гамбије, Јужне Африке, Камеруна, Кеније и Танзаније.

У поступку пред SCSL укупно је било ангажовано 10 судија и то из: Боцуване, Кеније, Сијера Леонеа и Уганде.

Веома мали број судија био је заступљен у случајевима изведеним пред ИСС, јер је укључио само четири судије из: Бенина, ДР Конгоа, Нигерије и Уганде.

За поступак у случајевима SCL ангажовано је четворо судија са простора Либана и Уганде, док је у случајевима везаним за ЕССС ангажовано двоје судија из Замбије и Танзаније.

Број ангажованих судија са простора Аустралије веома је ограничен, што се у великој мери може приписати великој територији коју обухвата, због чега се утицај Аустралије и Новог Зеланда може сматрати логичним.

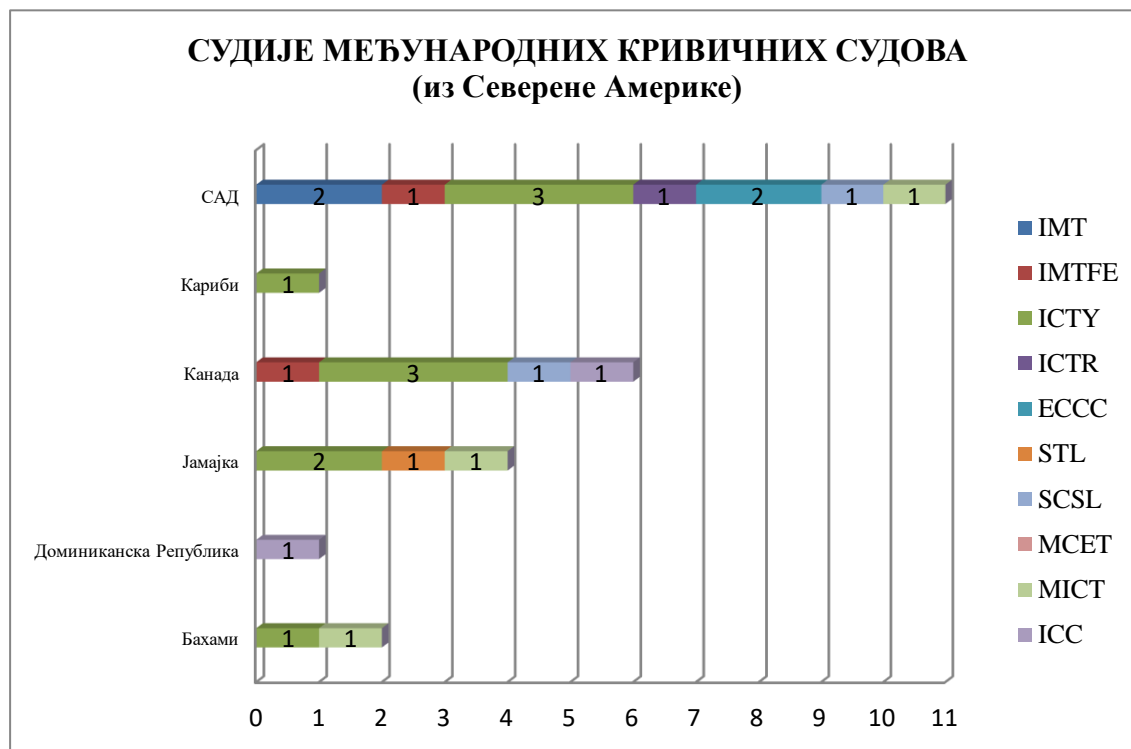
*Графикон бр. 38. Судије међународних кривичних судова
(из Аустралије)*

Као и у претходним случајевима уочава се да је највећи број судија био ангажован на предметима покренутим пред ICTY, док су у свим осталим случајевима улоге судија из Аустралије, Малезије, Новог Зеланда и Самое биле ограничене кроз индивидуално учешће судија у поступцима пред IMTFE, ECCC, STL, SCSL, ICTR.

На основу изнетих показатеља (графикон бр. 38)¹⁰¹⁹ може се закључити да судије са простора Аустралије ни у ком погледу не могу да се упореде са Европом или Африком, међутим ако је критеријум за пропорционалну заступљеност изведен једино из надлежности појединих држава које припадају Океанији, не може се говорити о њиховој пропорционалној заступљености.

¹⁰¹⁹ Ibid.

На основу анализе о заступљености судија међународних кривичних судова који потичу са простора Северне Америке примарним се сматрају САД и Канада, као лидери у региону, док се учешће судија из преосталих острвских држава може схватити као изговор за постојање плурализма по националним основама.

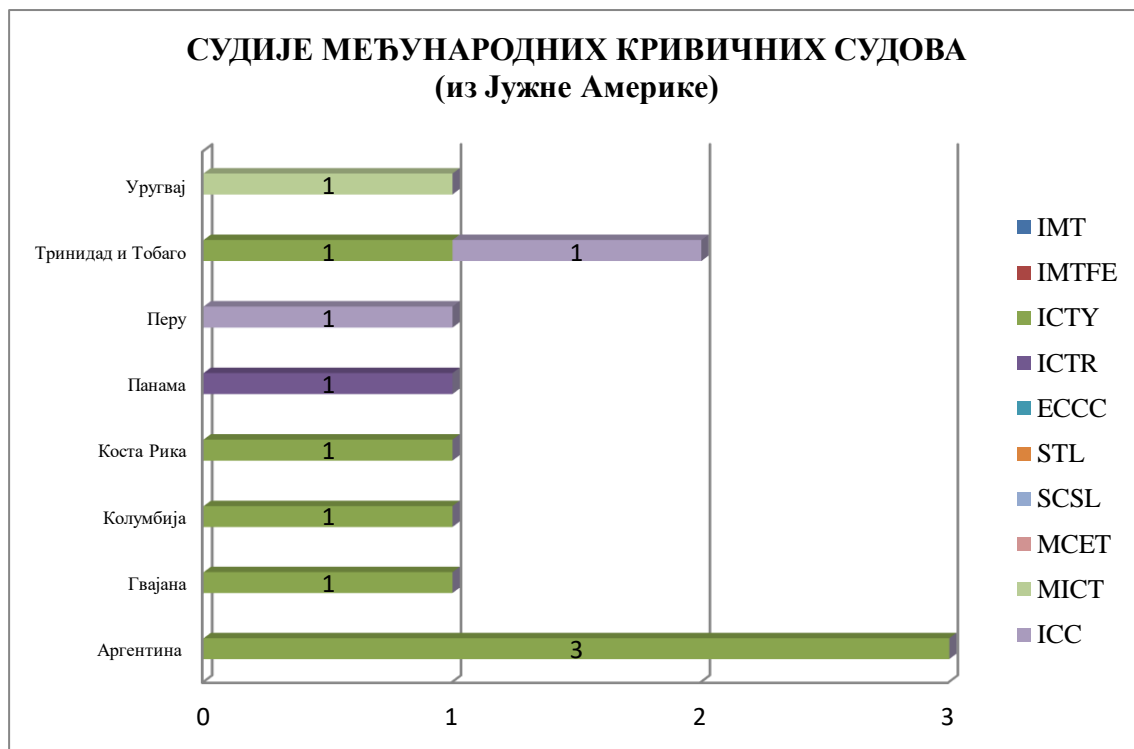
Графикон бр. 39. Судије међународних кривичних судова (из Северне Америке)

Из упоредних показатеља (графикон бр. 39)¹⁰²⁰ примећује се учестали тренд ангажовања судија у поступцима пред ICTY, што потврђује чињеница да је скоро 1/3 судија била ангажована управо у случајевима изведеним пред овим судом.

Ако би се фокус поставио на САД, могло би се констатовати да су судије најчешће биле ангажоване поред ICTY, у поступцима пред IMT, IMTFE, ICTR, ECCC, SCSL, MICT. Упоредјујући поступке у којима су биле ангажоване судије из острвских држава могло би се констатовати, да су судије из држава које припадају Северној Америци биле заступљеније у скоро свим међународним кривичним поступцима са изузетком Источног Тимора.

¹⁰²⁰ Ibid.

Упоредивањем држава, односно судија које су пред међународним кривичним судовима били ангажовани са подручја Јужне Америке, може се извести закључак о томе да су они били ограничени само на одређене поступке. Као и у случају острвских држава Северне Америке, њихова улога требала је да послужи као потврда легитимитета у вођењу појединих међународних кривичних поступака.

*Графикон бр. 40. Судије међународних кривичних судова
(из Јужне Америке)*

Међународне кривичне судије из Јужне Америке најчешће су биле ангажоване у поступцима пред ИСТУ, што потврђује чињеница (графикон 40)¹⁰²¹, да је од 11 судија, чак 7 судија било укључено у разрешење случајева везаних управо за бившу Југославију.

Када је реч о ангажовању пред другим међународним кривичним поступцима издвајају се судије појединци за ИСС из Перуа и Тринидада и Тобагоа, за ICTR судија из Панаме, а у поступку који се односи на Механизам кривичних судова судија из Уругваја.

Сходно наведеном, може се констатовати да је ангажовање судија из Јужне Америке недовољно и да би се постојећи образовни центри на овом континенту

¹⁰²¹ Ibid.

требали активирати на појачању постојећих капацитета и постизању вишег нивоа образовања кадрова са израженим знањима међународног кривичног права.

3.2.2 Мандат и реизбор судија у међународним кривичним поступцима

Мандат судија представља значајан елемент у вредновању њиховог рада, јер се директно односи на њихову ефикасност. Ако је судија ограничен одређеним роком за обављање своје функције, подразумева се да је то време у оквиру којег би судија требао да оконча инициран кривични поступак. У пракси међународних кривичних судова разликују се утврђени мандати, који су констатовани у њиховим конститутивним актима.

	IMT	IMTFE	ICTY	ICTR	ECCC	STL	SCSL	MCET	MICT	ICC
Мандат	-	-	4	4	-	-	-	-	4	9+3

Табела 4. Преглед мандата судија ангажованих пред међународним кривичним судовима (неограничени и ограничен по годинама)

На основу изведених показатеља (табела бр. 4)¹⁰²² мандати судија ограничени су у поступцима пред ICTY, ICTR и MICT на четири године, док је поступак пред ICC уређен тако да судије појединици и судије у судским већима своју функцију обављају у року од 9 година, док се Председништво ICC бира између судија у трајању до 3 године. Специфична позиција IMT и IMTFE била је у томе што су то били први *ad hoc* судови, чије су судије именоване до окончања кривичног поступка, што се у односу на трајање оба поступка може сагледати у непуне две године. Међутим, када је реч о ECCC, STL и SCSL мандати судија регулисани су споразумом које су државе (Камбоџа, Либан, Сијера Леоне) склопиле са УН и које су у односу на многа организациона и функционална питања подређена изворном схватању „комплементарности“, односно дата су на вољу националним системима како ће их они уредити. Посебан статус међу хибридни судовима, имала су Специјална већа за озбиљне злочине у Источном Тимору, који је у исто време био подређен и националном кривичном законодавству, али и посебној Уредби УНТАЕТА, тако да ни у овом случају питање мандата судија није било јасно дефинисано. Разлог због којег се у међународним хибридни судовима

¹⁰²² Трајање мандата судија за међународне кривичне акте изведени су из њихових конститутивних аката (Повеља, Протокола, Резолуција-Статута и Споразума између држава и УН).

није утврдио мандат судија, не може у потпуности да се потврди, али можда би се могао потражити у очекивањима оснивача ових судова.

Упоредо са мандатом судија намеће се и питање могућности њиховог поновног избора. У поступцима за које се основано претпостављало да ће имати потешкоће, како у вођењу, тако и у окончању због сложености или недостатака доказа додатно је иницирало питање реизбора.

	IMT	IMTFE	ICTY	ICTR	ECCC	STL	SCSL	MCET	MICT	ICC
Реизбор	-	-	да	да	-	-	-	да	да	не

Табела 5. Преглед реизбора судија ангажованих пред међународним кривичним судовима (неограничен, потврђен и искључен)

Могућност реизбора (табела бр. 5)¹⁰²³ сматран је логичним решењем у *ad hoc* судовима посебно за ICTY и ICTR, с једне стране због постојања случајева који су имали обележја маратонских процеса, а с друге стране због мукотрпног прикупљања доказног материјала, тако да је извођење у претпретресном поступку, а касније и пред већем утицало на померање граница суђења у разумном року. У Механизму кривичних судова такође је потврђена могућност реизбора судија, јер је било неопходно окончати поступке покренуте пред ICTY и ICTR, а бојазан да се неће завршити у оквиру једног четворогодишњег мандата могло је и утицати на одлуку оснивача овог суда. Могућност реизбора судија у MICT, треба потражити у објективним потешкоћама, са којима се овај суд сусретао. Конкретно MICT је био ограничен по питању сарадње Индонезије, чији су се оптуженици директно довели у везу са злочинима извршеним у Источном Тимору, али нису били нити су могли бити доступни овом Суду. Сходно томе постојеће околности за Источни Тимор, изискивале су потребу да се постојећи мандат судија продужи.

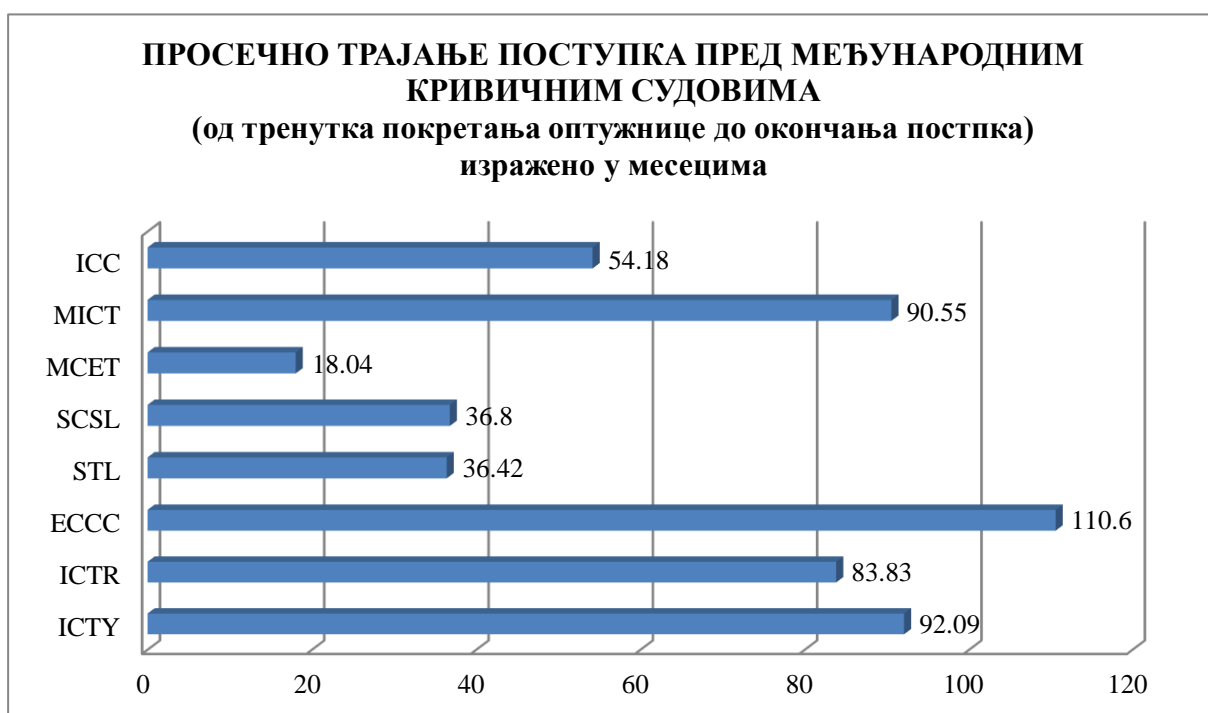
Једино ICC изричито забрањује реизбор судија. Разлог оваквог решења, могуће је наслутити, једино из евентуалне тенденције да се судови приближе поштовању начела објективности и искључи покушај било каквог утицаја на судије, међутим, овакво објашњење представља више део субјективног закључка аутора.

¹⁰²³ Могућност реизбора судија за међународне кривичне акте изведени су из њихових конститутивних аката (Повеља, Протокола, Резолуција-Статута и Споразума између држава и УН).

Према томе може се констатовати да су мандат и реизбор судија супсидијарни елементи оправдања за суђење ван разумног рока, односно изговор за продужење једног кривичног поступка.

3.2.3 Време трајања поступка (од оптужнице до пресуде)

Да би се вредновала ефикасност рада међународних кривичних судија, као параметар може се узети просечно време од покретања оптужнице до изрицања правоснажне пресуде (графикон бр. 41)¹⁰²⁴.

Графикон бр. 41. Просечно трајање поступка пред међународним кривичним судовима (од тренутка покретања оптужнице до окончања поступка)

На основу упоредних показатеља који се односе на просечно трајање поступка пред међународним кривичним судом уочава се да су изостављени ИМТ, који је окончан за непуних 11 месеци (од 20. новембра 1945. до 1. октобра 1946) и ИМТФЕ, који је окончан у периоду преко 30 месеци (од 29. априла 1946. до 12. новембра 1948). Поступак пред овим судовима био је истовремен за све окривљене и окончао се јединственом пресудом, али са издвојеним радњама и диспозитивом одлуке суда за сваког појединачно.

¹⁰²⁴ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-2 (од А-2.1 и А-2.8) – „Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка“, 76-137.

За разлику од Нирнбершког и Токијског процеса, сви наредни кривични поступци реализовали су се појединачно или евентуално као предмет који обухвата више окривљених за иста дела, због чега су трајања поступака у сваком случају појединачно захтевала различите временске интервале од њиховог иницирања до окончања. У том смислу поред оптужнице, обухваћена је првостепена пресуда и коначна правоснажна, односно другостепена пресуда. Приликом разматрања временског интервала у коме је судија донео одлуку по оптужници поједини случајеви обухватили су само првостепени поступак, најчешће због признања кривице.

Анализирајући просечно време трајања кривичног поступка пред Међународним кривичним судовима могу се извести следећи закључци:¹⁰²⁵

(а) Поступак пред ICTY у просеку је трајао око 92 месеца, међутим треба имати у виду чињеницу да је најкраћи поступак пред овим судом трајао 10 месеци у поступку против *Јанка Бобетка* (исти је преминуо, а поступак против њега је обустављен), док се међу најдужим, маратонским поступцима уврштава временски интервал од 176 месеци који је вођен против *Николе Шаиновића*, ако се изузму случајеви настављени пред Механизмом кривичних судова.

(б) Поступак пред ICTR у просеку је трајао око 83 месеца, међутим ако се сагледају најкраћи поступци могу се издвојити случај *Жувенал Ругамбараре* који је трајао 4 месеца (изјаснио се кривим), док је најдужи поступак пред овим судом био везан за предмет ICTR-98-42 која се односи на *Каниабашиа*, *Ндаиамбајеа*, *Нсабимануа*, *Нтахобалиа*, *Нтезириаиоа* и *Нираамансхукоа* који је трајао 196 месеци.

(в) Поступак пред ЕССС са извесним застојем, односно прекидом у раду, просечно до сада траје 110 месеци, при чему је најдужи окончани поступак трајао 145 месеци у поступку против *Кхиеу Самфана* и *Нуон Чеа*, док је најкраћи поступак трајао 55 месеци против *Каинг Гук Еав Дуча*.

(г) Поступак пред STL трајао је у просеку око 36 месеци и још увек је активан, с тим да је најкраћи период вођења поступка, који укључује дела повреде против суда у случају *Ал Јадед* трајао 20 месеци, док је поступак у случају *Бадредине Мустафа Амине* (као једном од петорице главно оптужених обустављен због смрти) трајао 61 месец.

¹⁰²⁵ У складу са Инструментом А-2, одређено је просечно временско трајање поступка пред међународним кривичним судовима, али исто тако најкраћи и најдужи временски интервал по индивидуалном принципу (поименично), као нужно образложење статистичких података представљених графиканом бр. 41.

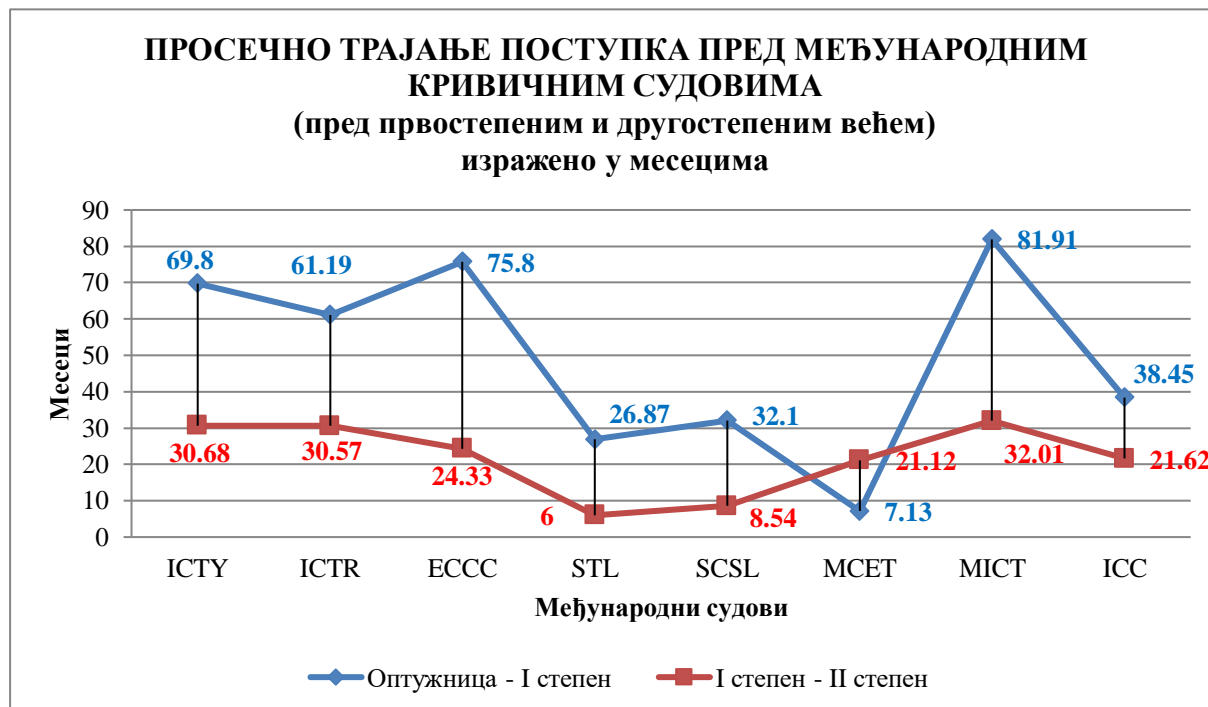
Ibid., 76-137.

(д) Поступак пред SCSL у просеку је трајао такође око 36 месеци, с тим да је најкраћи поступак био усмерен на дела против Суда који је трајао свега 2 дана и то против *Самура Брима* (ослобођена), док је у поступку по оптужници то био период од 42 месеца у поступку против *Нормана Хинга Самуела* (преминуо у току поступка), док је најдужи поступак обухватио 126 месеци и односио се на случај *Чарлса Тејлора Гханкаиа*.

(ђ) Поступак пред МСЕТ у просеку је трајао 20 месеци, с тим да је најкраћи поступак у предмету *Жоао Фернандеза*, који је трајао само 2 месеца, док је најдужи поступак трајао 51 месец у поступку против *Флоренција Тацакуиа* и *Франциска Педра*.

(е) Поступак пред МICT у просеку је трајао 90 месеци, приликом чега је најкраћи поступак био 15 месеци против *Андреа Рвакумбе*, док се међу најдужим процесима издваја *Радован Караџић* чији је поступак трајао 284 месеца. Битно је нагласити да су наведени поступци иницирани пред ICTR и ICTY.

(ж) Поступак пред ICC је до сада у просеку трајао 54 месеца, при чему је најкраћи поступак био 7 дана у предмету *Каликсте Мбарусхимана*, док је у предмету *Ал Махди* трајао 6 месеци, а најдужи временски интервал трајања пред овим судом био је 110 месеци и односи се на *Жан-Пијера Бембу Гомбоа*.

Графикон бр. 42. Просечно трајање поступка пред међународним кривичним судовима (од тренутка покретања оптужнице до окончања поступка)

На основу представљеног графичког приказа (графикон бр. 42)¹⁰²⁶ време трајања поступка може се поделити у две целине: (1) Период од подизања иницијалне оптужнице до доношења првостепене пресуде и (2) Период од доношења првостепене пресуде до доношења другостепене пресуде.

(1) Период од подизања иницијалне оптужнице до доношења првостепене пресуде потребно је сагледати кроз сваки међународни кривични суд појединачно и то на следећи начин:¹⁰²⁷

(а) Првостепени поступак пред ICTY трајао је у просеку око 69 месеци при чему је најкраћи период везује за случај *Дражсена Ердемовића* (6 месеци) и *Милана Бабића* (7 месеци), што је и логично, ако се има у виду да је у оба случаја до изражаја дошао институт *plea guilty* (односно признање кривице).

(б) Првостепени поступак пред ICTR трајао је у просеку 61 месец, при чему се најкраћи период односи на случај *Омар Серусхаго* (2 месеца) који се изјаснио кривим за оптужнице по којима се терети, као и *Жувенал Ругамбарара* (4 месеца), док је случај *Леонидас Русурира* (3 месеца) представљао поступак у коме је повучена оптужница.

(в) Првостепени поступак пред ЕССС трајао је у просеку скоро 76 месеци где се најкраћи поступак односио на случај *Гув Дуча Каинг* (36 месеци), док се најдужи период до доношења првостепене пресуде односио на *Самфана Кхиеу* и *Нуон Чеа* (118 месеци).

(г) Првостепени поступак пред STL трајао је у просеку приближно 27 месеци при чему најкраћи поступци до доношења првостепене пресуде били везани за дела повреде суда у случајевима *Ал Јадед* и *Ал Кахајат* (20 месеци), док се најдужи поступак до сада решених предмета односио на случај *Мустафа Бардредин Амин* чији је предмет обустављен због његове потврђене смрти (61 месец).

(д) Првостепени поступак пред SCSL у просеку је трајао нешто више од 32 месеца, где је најкраћи поступак везан за случајеве извршених дела повреде суда и то за: *Самуру Бриму* (2 дана), *Принца Тејлора* (1 месец), *Маргарет Бриму Фомбу* (3 месеца), такође у случају *Сема Бокарије* званог *Маскита* чија је смрт потврђена (9

¹⁰²⁶ Ibid., 76-137.

¹⁰²⁷ У процесу детаљнијег одређивања трајања првостепеног поступка (од иницирања оптужнице до доношења првостепене пресуде) посредством Инструмента А-2 по индивидуалном принципу сагледани су просечни интервали трајања поступка пред сваким међународним кривичним судом, али и најдужи и најкраћи интервал по индивидуалном принципу појединачно. Нужност оваквог истраживања одражава се на један од параметара самог начела ефикасности – „суђење у разумном року“.

Ibid., 76-137.

месеци). Од најдужих поступака до доношења првостепене пресуде издваја се *Чарлс Тејлор Гханкај* (110 месеци).

(ђ) Првостепени поступак пред МСЕТ у просеку је трајао преко 17 месеци, с тим да је велики број случајева окончан у периоду око 6 месеци, док је у појединим случајевима првостепени поступак био одуговлачен, као што је пример *Флоренца Тацакуи* и *Франциска Педра* (51 месец).

(е) Првостепени поступак пред МІСТ у просеку је трајао приближно 82 месеца, од чега се као најкраћи у првостепеном поступку сматрају случајеви *Алфреда Мухема* (9 месеци), *Еманула Ндиндабахизиа* (12 месеци), *Микаели Мухимана* (14 месеци), *Жан Пол Акајесуау* и *Андреа Рвакумба* (15 месеци). Међу најдужим случајевима од покретања поступка до доношења првостепене пресуде издвајају се случајеви: *Ратка Младић* (268 месеци) и *Радована Караџића* (248 месеци).

(ж) Првостепени поступак пред ИСС у просеку је трајао више од 38 месеци, при чему се најкраћим случајем у првостепеном поступку тренутно сматра *Каликсте Мбарусхимана* (7 дана), а најдужим процесом случај *Жан-Пјер Бемба Гомбо* (81 месец).

(2) Период од доношења првостепене пресуде до доношења другостепене пресуде такође се може размотрити кроз поступање сваког међународног кривичног суда:¹⁰²⁸

(а) Другостепени поступак пред ИСТУ трајао је у просеку нешто више од 30 месеци, при чему је најкраћи жалбени поступак био везан за случај *Златка Алексовског* (10 месеци), а најдужи жалбени поступци надовезују се на Механизам кривичних судова.

(б) Другостепени поступак пред ICTR трајао је у просеку преко 30 месеци, при чему је најкраћи жалбени поступак био у случају *Леонидас Нсхогоза* (8 месеци), док се најдужи жалбени поступци надовезују на Механизам кривичних судова.

(в) Другостепени поступак пред ЕССС трајао је у просеку преко 24 месеца, где се најкраћи апелациони поступак односио на случај *Гуев Дуча Каинг* (19 месеци), док се најдужи жалбени поступак односио на *Самфана Кхиеу* и *Нуон Чеа* (27 месеци).

(г) Другостепени поступак пред STL трајао је у просеку 6 месеци при чему је најкраћи и једини жалбени поступак био у случају *Ал Кхајат* (6 месеци).

¹⁰²⁸ Да би судски поступак био легитиман, неопходно је постојање другостепене инстанце. Временски интервал иницирања жалбе од стране окривљеног, тужилаштва или посредно жртви или заступника жртава, такође се манифестује на укупно време трајања једног кривичног поступка. У том контексту анализа другостепеног поступка пред међународним кривичним судовима је логична, а уједно и потенцијални одговор на усклађивање „суђења у разумно року“ које се индиректно изводи из појединих решења ЕСЈП.

Ibid., 76-137.

(д) Другостепени поступак пред SCSL у просеку је трајао око 7 месеци, с тим да су најкраћи жалбени поступци били у случају *Хасан Пана Бангура, Сантигие Борбар Кану, Камара Бази Брима и Самуел Каргбо* (5 месеци), а најдужи у случају *Чарлса Тејлора Гханкаја* (16 месеци).

(ђ) Другостепени поступак пред МСЕТ у просеку је трајао више од 19 месеци, с тим да се најкраћи жалбени поступци односе на случајеве *Француска Перире* и *Паулино де Јесуса* (4 месеца), а најдужи жалбени поступак у случају *Аугусто Асаментта Тавареса* (38 месеци).

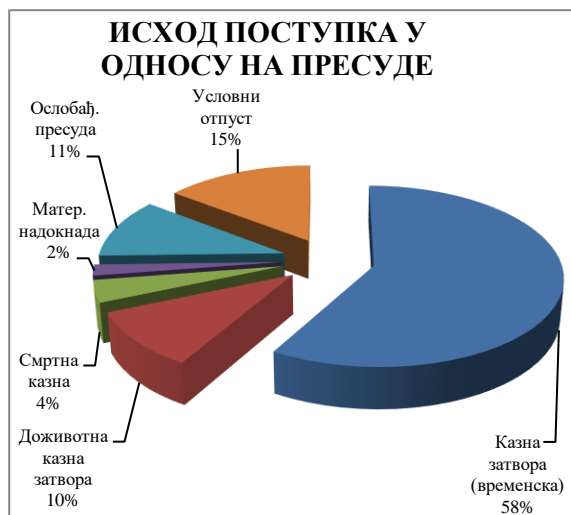
(е) Другостепени поступак пред МICT у просеку је трајао 32 месеца, од чега се као најкраћи жалбени поступак у случају *Паула Бисенгимане* (7 дана), а најдужи жалбени поступак у заједничком предмету МICT 14-67, који се односи на *Николу Шаиновића, Небојшу Павковића, Владимира Лазаревића, Сретена Лукића* (59 месеци).

(ж) Другостепени поступак пред ICC у просеку је трајао преко 21 месеца, при чему се најкраћим случајем у жалбеном поступку тренутно сматра повезан случај кривичних дела против Суда за: *Жан-Пјер Бембу Гомбу, Аимеа Килолоа Мусамбу, Жан-Јаскуес Кобогноа, Фиделеа Бабала Вандуа и Нарџисе Аридоа* (17 месеци), док се најдужим жалбеним поступком сматра случај *Томаса Лубанга Дијалоа* (33 месеца).

На основу анализе трајања поступка, може се закључити да су у првостепеном судском поступку (од иницијалне оптужнице до првостепене пресуде) поступци били знатно рационалнији у случајевима *plea guilty* и у појединим случајевима повлачења оптужнице. У другостепеном, жалбеном поступку (од првостепене пресуде до правоснажне другостепене пресуде) време трајања било је условљено с једне стране немогућношћу Тужилаштва да докаже одређену оптужницу, а с друге стране напорима одбране да релевантне доказе уопште и представи пред другостепеним већем.

3.2.4 Исход поступка у односу на пресуде

Исход поступка је коначни показатељ ефикасности у првом реду судија и судских већа, а потом тужилаштва и одбране. У анализи исхода, коначне пресуде су изведене у виду: (1) Казне затвора (у временском трајању), (2) Казне доживотног затвора, (3) Смртне казне, (4) Материјалне надокнаде оштећеној страни, (5) Ослобађајуће пресуде и (6) Условног или превременог отпуста (графикон бр. 43).¹⁰²⁹

Графикон 43. Исход поступка у односу на пресуде

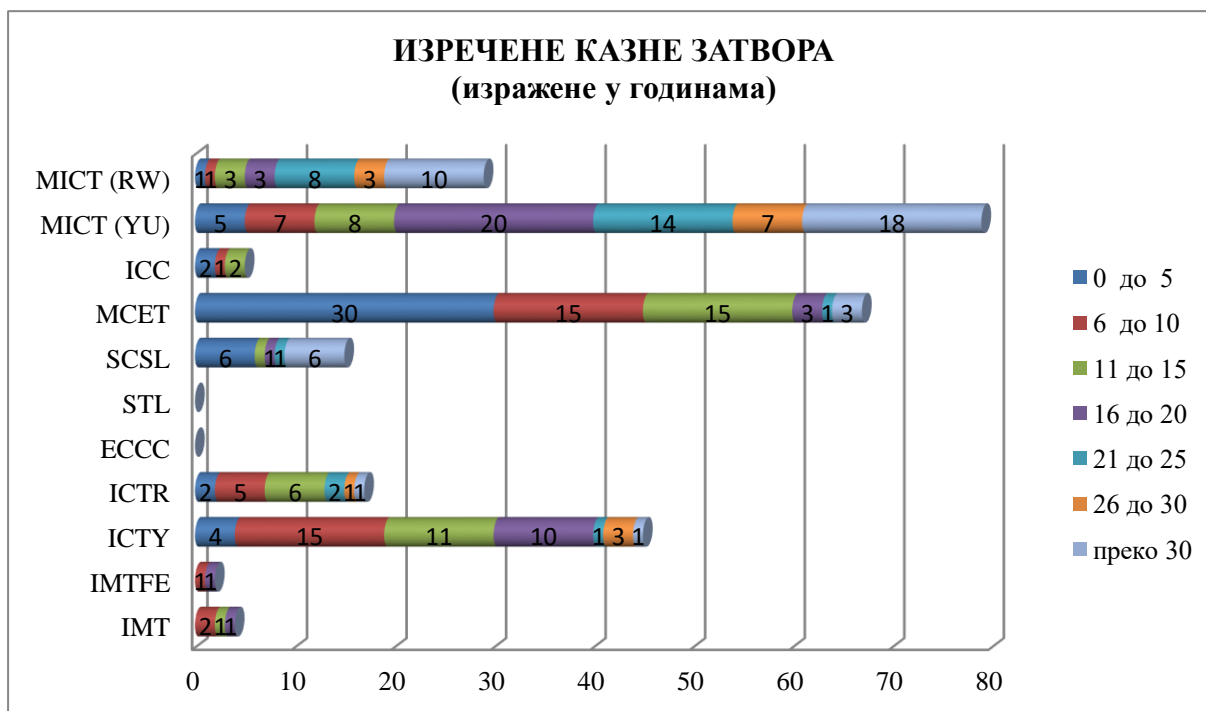
У односу на све казне изречене пред међународним кривичним судовима може се рећи да Казне затвора (у временском трајању) обухватају највећи број исхода у односу на пресуде, чак 58%. Наведене казне су заступљене најмање у поступцима пред ИМТ и ИМТФЕ, који се за разлику од осталих међународних кривичних судова истичу као једини у изрицању смртне казне.

У одређивању висине казне затвора судије су се водиле углавном својом дискреционом вољом, повремено се ослањајући на претходне случајеве што је било својствено англосаксонском правном систему, међутим ни такво поступање није сматрано обавезујућим, тако да се донете пресуде не могу у потпуности сматрати објективним.

На који начин се манифестује флексибилност у доношењу судских пресуда и дискреционо право судија у окончању поступка најбоље осликава упоредни показатељ изречених казни затвора по броју година на које су оптужени осуђени (графикон 43). На изведеном показатељу могу се извести два параметра: (1) Бројчани показатељ изречених казни затвора пред међународним кривичним судовима и (2) Структура изречених казни затвора у зависности од висине.

¹⁰²⁹ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-3 (од А-3.1 и А-3.10) – „Преглед исхода поступка пред међународним кривичним судовима“, 174-234.

На основу изречених казни затвора (графикон бр. 44)¹⁰³⁰ примарно место заузима МИСТ који је своју функцију у већем делу посветио окончању случајева везаних за ИСТУ, на другом месту су случајеви везани за догађаје у Источном Тимору у надлежности МСЕТ, а потом случајеви који су покренути и делимично окончани пред ИСТУ.

Графикон бр. 44. Упоредни показатељи изречених казни затвора пред међународним кривичним судовима (изражени у годинама по посебним нивоима)

Анализирајући међународне кривичне судове у којима је ова категорија казни посебно изражена (мисли се на МИСТ, МСЕТ, ИСТУ) могу се извести одређене специфичности. У пресудама МИСТ уочава се изрицање дугогодишњих казни затвора, наиме ако се у оба случаја (бивше Југославије и Руанде) посматра број осуђених лица на казну преко 30 година затвора види се да се она односи на 28 лица, казна у распону од 21 до 25 година затвора односи се на 22 лица, казна од 16 до 20 година односи се на укупно 23 лица говори о томе да је само у односу на ова три параметра учесталост високих казни затвора у скоро 68% случајева. Према томе тренд МИСТ огледао се у изрицању високих казни оптуженима, а мотиви за то могу бити различити (да ли је у питању оправдање за дугачке порцесе испред ICTR и ICTY, недовољно доказа или

¹⁰³⁰ Ibid.

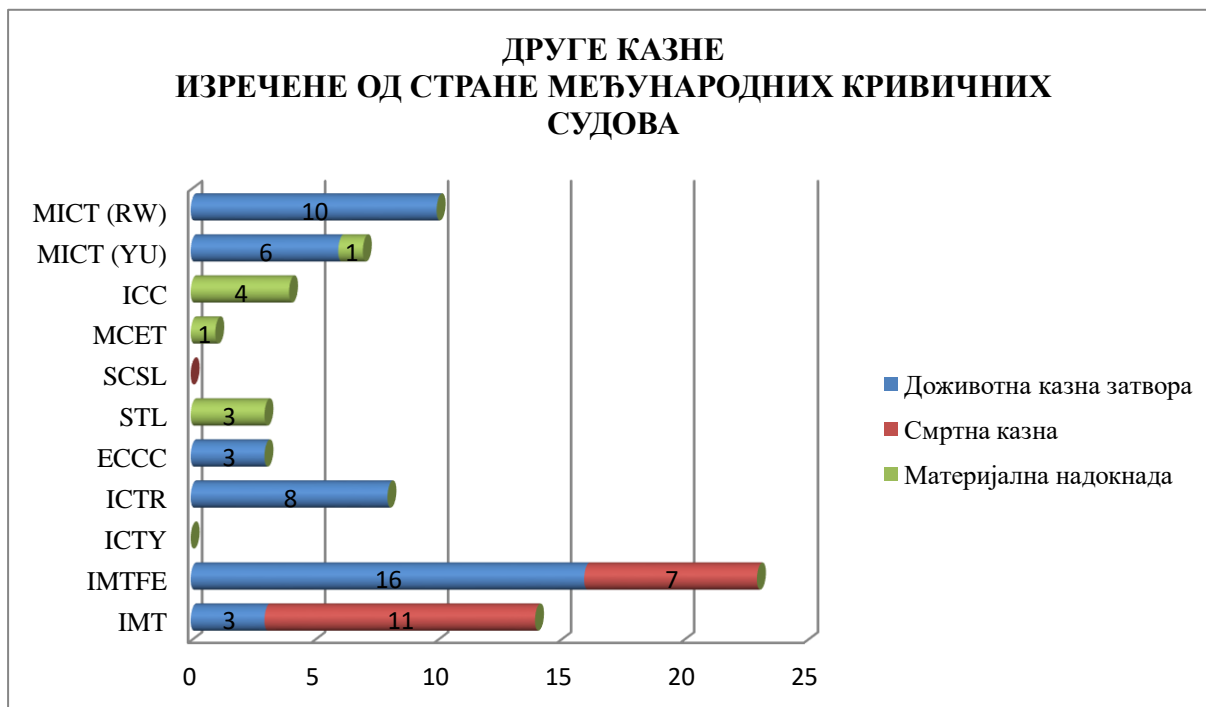
убрзавање поступака због увођења ИСС) што се ни у каквом случају не може сматрати ефикасношћу суда.

Изречене казне затвора пред МСЕТ за разлику од МІСТ је у томе што су изречене казне углавном биле подређене нижој лествици, односно висини година затвора. Казна затвора у висини од 0 до 5 година односила се на чак 30 лица, казне од 6 до 10 година односиле су се на 15 лица, а казне од 11 до 15 година изречене су такође против 15 лица. Овакав тренд изрицања казни указује да од укупног броја случајева чак 90% случајева има тенденцију ка вођењу политике блажег кажњавања.

На примеру ІСТУ може се уочити потпуна супротност од два наведена Суда, јер изречене пресуде се углавном базирају на уједначеним казнама, које би задовољиле критеријуме међународних и националних очекивања. У изреченим казнама затвора варирају у распону од 6 до 10 година које се односе на 15 лица, затим у распону од 11 до 15 година на 11 лица, да би у распону од 16 до 20 година казна затвора била изречена за 10 лица. У односу на преостале пресуде може се закључити да је чак у 82% случаја доминантна казна затвора од 6 до 20 година.

Према изведеним показатељима само ова три Суда, може се констатовати да је њихова различитост условљена трендовима којима су се водиле судије у решавању случајева изведеним пред конкретним судовима. Пошто је ІСТУ представљао први корак у модерном кривичном правосуђу, постојала је и одређена опрезност судија у изрицању казни, јер је било тешко прилагодити национално и међународно право. С друге стране када је улогу ІСТУ заменио МІСТ и клима међународног кривичног права се променила, тако да се разлози оштре политике кажњавања могу наслутити из премиса које су већ образложене око пресуђивања овог суда. Када је реч о МСЕТ, који је изразио блажу политику кажњавања, разлоге је могуће потражити у чињеници да је као један од хибридних судова и поред условљавања Уредбом УНТАЕТА, ипак био привржен националном праву, односно одредбама кривичног права које се примењивало у Источном Тимору. Сходно томе може се констатовати да је висина казне затвора условљена трендом који влада у међународној заједници, а тај тренд често је условљен и судијама које могу да одговоре таквим изазовима.

Казне које су делимично заступљене или које нису заживеле у процесу окончања међународног кривичног поступка свакако су: (1) смртна казна, (2) доживотна казна затвора и (3) материјална надокнада – (графикон бр. 45).¹⁰³¹

Графикон бр. 45. Упоредни показатељ других казни изречених пред међународним кривичним судовима

Смртна казна сматра се застарелом и у демократским друштвима неоправданом, међутим у поступцима пред првим међународним кривичним судовима ИМТ и ИМТФЕ, она је сматрана једном од примарних што потврђује 10 егзекуција изречених у Нирнбершком поступку, као и 6 егзекуција изречених пред Токијским процесом.

Еквивалент смртној казни представља доживотна казна затвора, међутим ни она није заступљена у оној мери у којој је међународна заједница могла очекивати, то потврђује чињеница да је од укупног броја изречених санкција пред свим међународним судовима само 10% потврдило основаност овакве санкције.

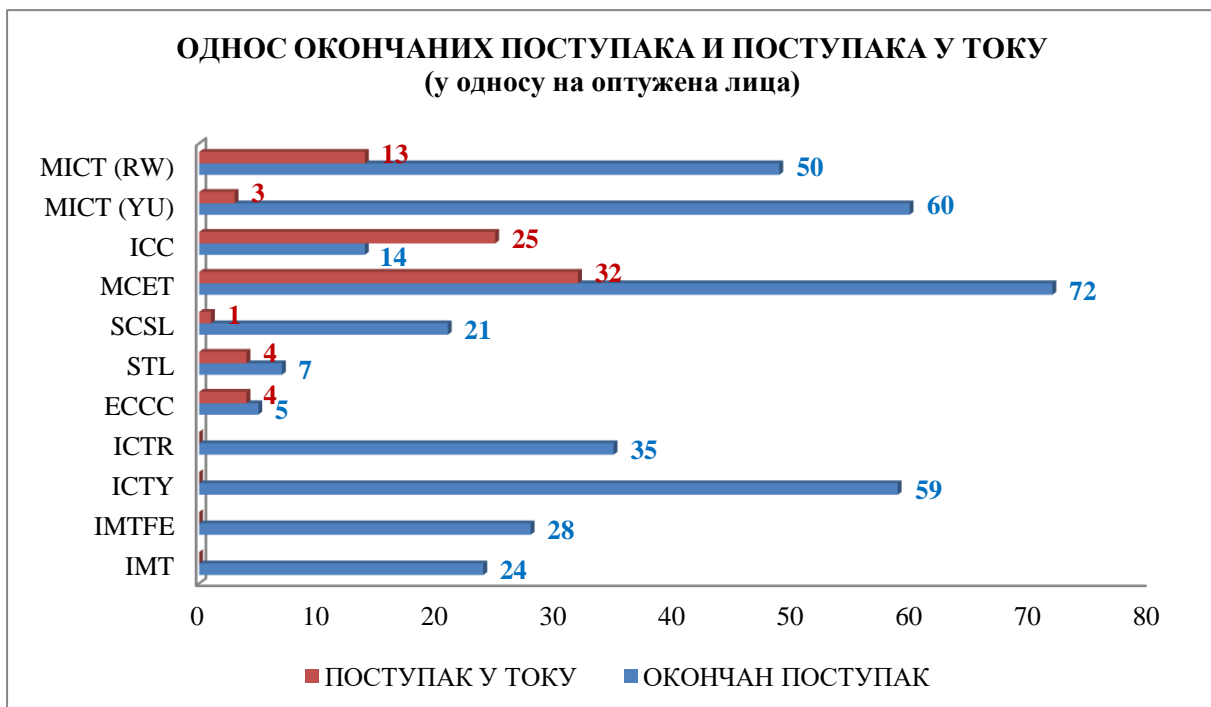
Оно што забрињава јесте чињеница да је надокнада за извршена дела, без обзира на имовинско стање извршиоца ратног злочина у великој мери запостављена. Ако је нагласак на кажњавању везаном за повреду суда: на примеру STL у случајевима *Ал Кахајат (Карма Мохамед Тахсин)*, *Акхбар Беирут* и *Ал Амина Ибрахим Мохамед Алиа*; на примеру MCET у случају *Виктора Мануела Аливес*; на примеру МИСТ у случају *Луизе Арбур*; на примеру ICC у случају *Жан-Пјер Бембе Гомбоа* и *Аиме Килоло*

¹⁰³¹ Ibid.

Мусамбе – поставља се питање, да ли је могуће да је за уништавање верских објеката, споменика, објеката културе и образовања, кажњен за надокнаду штете једино *Ал Махди* и *Герман Катанга*. Питање материјалне надокнаде према томе још увек није ни приближно изведено пред било које међународно тело, што подразумева и међународни кривични суд.

3.2.5. Окончани поступци и поступци у току

Крајњи резултат напора свих субјеката, а посебно судија и судског већа резултира окончањем кривичног поступка. Уколико је кривични поступак окончан може се рећи да је рад суда успешан. У том смислу потребно је указати да ли су покренути поступци у току или су резултирали доношењем пресуде.

Графикон бр. 46. Упоредни показатељ односа окончаних поступака и поступака у току (у односу на оптужена лица)

На основу представљеног упоредног показатеља окончаних поступака и поступака у току (графикон бр. 46)¹⁰³² уочава се да су комплетни поступци пред ИМТ, ИМТФЕ, ИСТУ и ИСТР окончани у потпуности.

Сагледавањем специфичности сваког поступка појединачно у процесу изрицања коначне пресуде могуће је указати на одређене пропусте или нелогичности које су

¹⁰³² Ibid.

допринеле конкретном исходу, међутим имајући у виду бројност предмета поједине закључке могуће је извести из следећих запажања:

„Ако би се с друге стране сагледао МICT, не би се могло рећи да су активности ICTY и ICTR окончане. МICT за бившу Југославију још увек није разрешио предмете: МICT 15-96, који се односи на понављање целокупног поступка у случају *Јовица Станишић* и *Франко Симатовић*, као и у вези предмета МICT 13-56, а у вези предмета IT 09-92, у случају *Ратко Младић*, који се односи на поступање у жалбеном поступку.

У предметима ICTR који су пренети у надлежност МICT, истиче се 13 случајева: (1) *Аугустин Бизимана* (МICT 13-39 у вези ICTR 98-44-I); (2) *Фелициан Кабуга* (МICT 13-38 у вези ICTR 99-44-B); (3) *Фулгенце Каусхема* (МICT 12-23 у вези ICTR 2001-67); (4) *Протаис Мпираниа* (МICT 12-02 у вези ICTR 00-56-A); (5) *Фенеас Муниаругарама* (МICT 12-09 у вези ICTR 02-79); (6) *Алојс Ндимбати* (МICT 12-14 у вези ICTR 95-1-F); – који су у бекству; (7) *Бернард Муниагисхари* (МICT 12-20 у вези ICTR 05-89); (8) *Ладислас Нтаганзва* (МICT 12-21 у вези ICTR 96-9); (9) *Жан Увиканди* (МICT 12-25 у вези ICTR 01-75); (10) *Руандикаио* (МICT 12-22 у вези ICTR 95-1-E); (11) *Чарлс Сикубвабо* (МICT 12-13 у вези ICTR 95-1D) – предмети који су уступљени Руанди; (12) *Лаурент Буцибарута* (МICT 13-44 у вези ICTR 05-85) и (13) *Венцеслас Муниесхиака* (МICT 13-45 у вези ICTR 05-87) – предмети који су уступљени Републици Француској.

Пред ЕССС нису окончани поступци против: (1) *Меас Мута* (ЕССС-003); (2) *Ао Ана* (ЕССС-004); (3) *Им Чеама* (ЕССС-004/1) и (4) *Јим Тите* (ЕССС-004/2), јер је поступак привремено обустављен због недовољних финансијских средстава.

Поступак пред STL је активиран против оптжених обједињених у предмету STL 11-01 и то за: (1) *Салим Дамил Ајаша*, (2) *Хабиб Мерхи Хасана*, (3) *Хусеин Хасана Онеисиа* и (4) *Асада Хасана Сабра* – који су у бекству.

Једини предмет који није окончан пред SCSL односи се на SCSL 03-03 у случају *Џонија Пола Короме* – који је у бекству.

Број случајева који су у току пред МСЕТ обухвата 32 оптужена и то у следећим предметима: ВО-84-99С (*Пауло Гонсалвес*, *Марцелино Лето Били Порфицасао*, *Росалино Пирес*) и 09/CG/TDD/2003 (*Егидио Менек*, *Матемус Бере*, *Педро Телес*, *Хенрикус Мали*, *Космас Амарал*, *Адлуро Гусмао*, *Балтазар да Коста Нунес*, *Домингос Мали*, *Илдио Гусмао*, *Јакуим Берек*, *Оливио Тато Бау*, *Габриел Нахак*, *Америко Мали*, *Зито де Силва*) – који су недоступни; 14/2003 (*Херман Седионо*, *Асхмад Мас Агус*, *Лирик Коесхардианто*, *Гатот Субиакторо*, *Асхмад Сиамсудин*, *Сугито*, *Видодо*, *Ари*,

Харун Татени, Супоно, Сиамо Нахак, Америко Серан, Жулио Боргес, Леонито Кардосо и Анито Лау) – недовољно доказа за вођење потупка.

Пред ИСС нису окончани случајеви који се односе на 25 оптужених лица и то за: *Абу Гарду* (ИСС-02/5) – није потврђена оптужница; *Саиф Ал-Ислам Гадафи* (ИСС-01/11-01/11) – недовољно доказа; *Лаурент Гбагво* и *Чарлс Бле Гоуде* (ИСС-02/11-01/15) и *Симоне Гбагбо* (ИСС-02/11-01/12) – у претпретресном поступку; док је већина преосталих оптуженика: *Ал Башира* (ИСС-02/05-01/18), *Ал Хасана* (ИСС-01/12-1/18), *Ал Верфали* (ИСС-01/11-01/17), *Абдулах Банда* (ИСС-02/05-03/09), *Валтер О. Бараса* (ИСС-01/09-01/13-1-Red), *Пол Гичеру* и *Филип Кипкоч Бет* (ИСС-01/09-01/15), *Ахмад Харун* и *Али Кусхаиб* (ИСС-02/05-01/07), *Абдел Хусеин* (ИСС-02/05-01/12), *Ал-Тухами Кахлед* (ИСС-01/11-01/13), *Џосеф Кони*, *Раска Луквиа*, *Окот Одхиамбо* и *Винсент Оти* (ИСС-02/04-01/05-3), *Силвестре Мудакамура* (ИСС-01/04-01/10), *Боско Натаганда* (ИСС-01/04-01/15), *Доминик Онгвен* (ИСС-02/04-01/15), *Алфред Јекатом* и *Патрице-Едоуард Нгаисона* (ИСС-01/14-01/18) – у бекству, односно нису доступни, због чега поступак није могуће реализовати.¹⁰³³

3.3 Окривљени

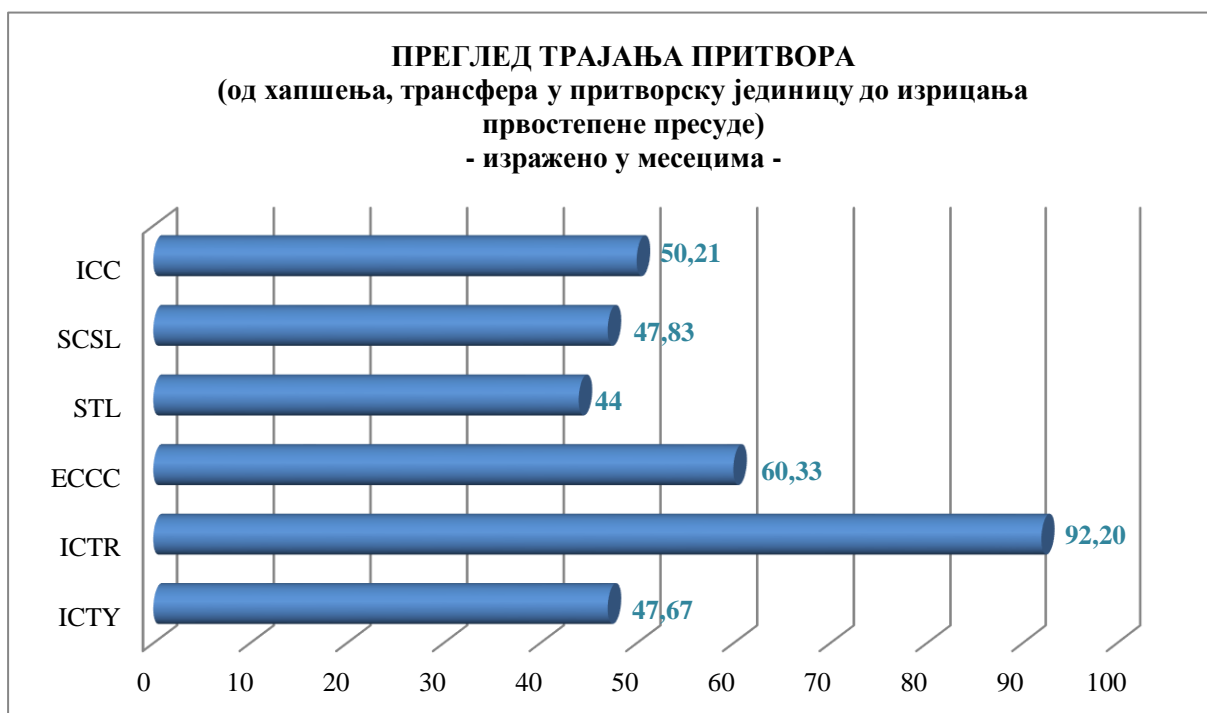
Статус окривљених може да се дефинише као супсидијарни елемент утврђивања ефикасности рада међународних кривичних судова. У оквиру анализе начина на који је обезбеђивано присуство окривљених у поступку, као и односу према њима у случају да се не докаже њихова кривица такође указује на проблеме у раду судова. Упоредо са констатацијом позитивних или негативних карактеристика везаних за меру обезбеђења осумњиченог, односно окривљеног у притвору, надовезује се показатељ окончаних случајева чији је исход привремено пуштање на слободу или ослобођење од казне. На основу ових параметара окривљени без којег поступак не може да се реализује указује на то да је он неизоставни чинилац у вредновању целокупног правног система.

¹⁰³³ Ibid.

3.3.1 Време проведено у притвору током истраге

Време које су осумњичени, односно окривљени провели у притвору различито су изведена у зависности од међународног кривичног суда пред којим су процесуирани (графикон бр. 47).¹⁰³⁴

Пред ИМТ и ИМТФЕ окривљени су били у притвору од подизања оптужнице до окончања кривичног поступка. Слична ситуација била је и у случајевима везаним за надлежност ИСТУ, с тим да је у оним случајевима где су државе давале гаранције за своје држављане Суд одобравао превремени отпуст, с обавезом да се присуство оптуженог обезбеди на захтев међународног кривичног суда. Иако је постојала оваква могућност, не може се говорити да је то било правило ових судова, без обзира на капацитете истражних затворских јединица у Хагу и делимично Аруши. Због тога се јавља један проблем, који захтева посебну студију, а то је на који начин обештетити окривљеног, односно оптуженог, ако се докаже да није постојала његова кривица ни по једној тачки оптужнице.

Графикон бр. 47. Упоредни показатељ трајања притвора од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде

¹⁰³⁴ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-2а (од А-2а-1 и А-2а-6) – „Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу, до изрицања првостепене пресуде“, 138-172.

Ово питање прожимало се кроз све *ad hoc* кривичне судове, али није заобишло ни хибридне судове. Такође, на основу изведених пресуда пред Европским судом за људска права (о којима је било речи) одређивање притвора представља посебно софистицирано питање јер оно не погађа само осумњичене, оно је и кључни показатељ ефикасности субјеката у међународном кривичном поступку. Изведени показатељи времена трајања притвора у појединим међународним кривичним судовима потврђују веома дуг процес који, ако се упореди са исходима целокупног поступка умеју бити доведени у негативни контекст посебно у оним случајевима у којима је крајњи исход ослобађајућа пресуда.

Од хибридних судова посебно интересантан је STL у предметима *Ел Сајед и Ел Хај*, где су четворица либанских генерала у притвору провела 44 месеца, а да при томе нису постојали чврсти докази о њиховој умешаности у вези са догађајима који су довели до атентата либијског премијера.

За разлику од STL питање притвора у поступцима пред ЕССС били су специфични, јер због дубоке старости и тешког здравственог стања оптужени пред овим судовима били су подређени посебним условима тзв. кућном притвору.

Потпуна контрадикторност у односу на ова два хибридна међународна кривична суда могла се извести за поступке који се воде у вези са злочинима почињеним у Источном Тимору. Време које су лица провела у притвору су веома дискутабилна, због ограничености расположивих података, али и чињенице двоструких стандарда. Иако је за наведене злочине био надлежан МСЕТ, не признајући његов легитимитет Индонезија је формирала свој *ad hoc* кривични суд, где *de facto* није ни постојао пример, што потврђује чињеница да су официри Индонезије, против којих су подигнуте оптужнице као што је *Адам Демири* и даље обављали своје функције и након изречених симболичних казни.

Када је реч о SCSL оптужена лица су била или у притворским јединицама Сијера Леонеа, или су пре уређеног питања изручења била смештена у притворским јединицама суседних држава као што је Руанда.

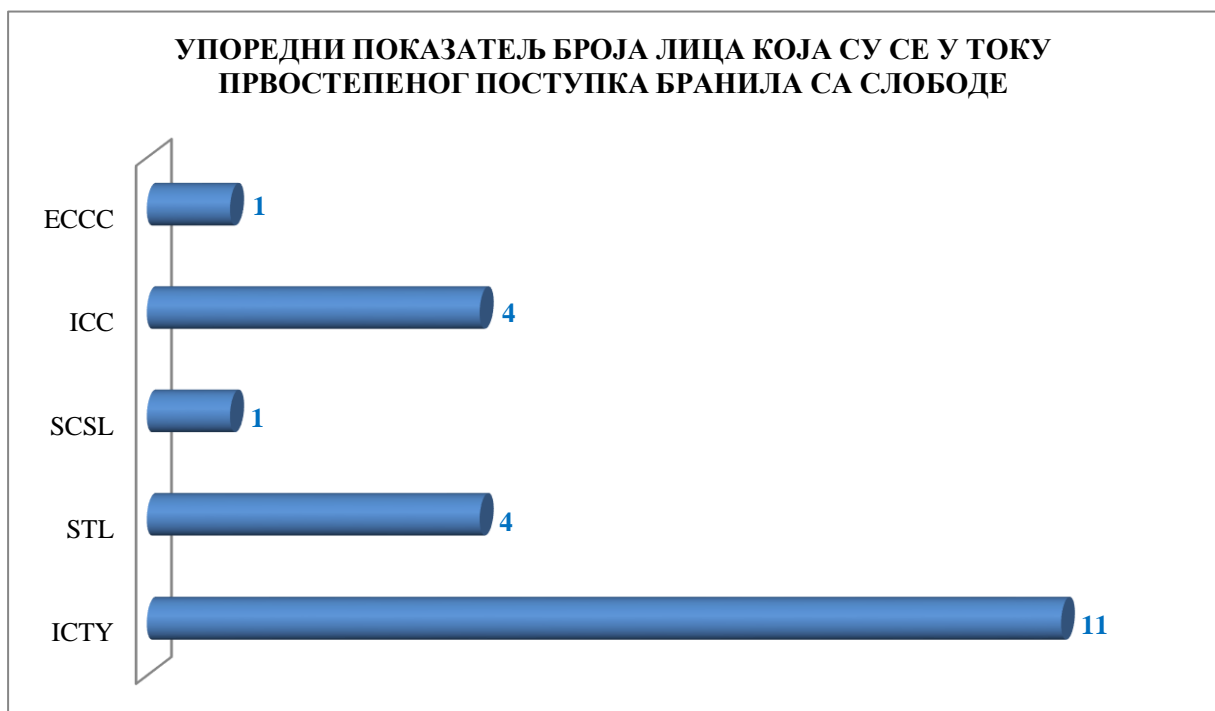
На основу изведених специфичности у вези са притвором и недефинисаним питањем надокнаде за неоправдано проведено време у притвору покренута је иницијатива измене и допуне Римског статута на конференцији у Кампали 2010 године.

Једно од основних питања у вези притвора јесте: На који начин ће се обештетити лице које је провело извесно време у притвору, а докаже се да није постојао ни један правни разлог за ограничење његове слободе кретања?

На основу разматрања првостепених пресуда у процесној позадини целокупног случаја констатовано је време хапшења, трансфера у притворску јединицу и доношење пресуде, што би се могло сматрати кључним чиниоцем времена проведеног у притвору, а које се као такво надовезује и на трајање целокупног кривичног поступка.

Трајање притвора сходно томе има и одређене специфичности, посебно када се трајање притвора анализира из угла: (1) коришћења превременог отпуста ради одбране са слободе и/или (2) признања кривице. Овакве могућности су ограничене, али на примеру појединих судова указују на смањење временског интервала које лица проводе у притворској јединици.

Анализирајући случајеве појединих међународних кривичних судова (графикон бр. 48)¹⁰³⁵, могуће је извести премису по којој је одбрана са слободе, односно превремено пуштање на слободу у великој мери ограничило злоупотребу притвора, као мере обезбеђења осумњиченог у поступку. С друге стране, на овај начин такође се омогућује злоупотреба осумњичених у смислу утицаја на потенцијалне сведоке и евентуално уклањање доказа у наставку даљег поступка, о чему судије појединци који одлучују о томе треба да воде посебно рачуна.

Графикон бр. 48. Упоредни показатељ броја лица која су се у току првостепеног поступка бранила са слободе

¹⁰³⁵ Ibid.

Одбрана са слободе, односно коришћење превременог отпуста може се анализирати на два начина: (1) бројчано у односу на број лица којима је омогућена ова привилегија и (2) у односу на просечно време које су провели у притвору пре остваривања овог права.

Ако се изузму случајеви повлачења оптужнице пре иницирања поступка, не може се говорити о томе да су осумњичени у било ком кривичном поступку међународног карактера имали могућност да се бране са слободе. На основу упоредног показатеља представљеног у графикону бр. 48 указано је на оне случајеве у којима су осумњичени претходно били у притвору, али је судском одлуком процењено да ће се исти појавити пред судом у даљем поступку. Међу оваквим случајевима посебно се издвајају поступци пред ИСТУ представљени у табели бр. 6.¹⁰³⁶

	Укупно	Притвор	Слобода
Делић Расим	43	18	25
Ђукић Ђорђе	5	4	1
Чермак Иван	85	47	38
Маркач Младен	85	51	34
Хаџић Горан	60	46	14
Халиловић Сефер	50	12	38
Харадинај Рамуш	36	16	20
Талић Момир	45	36	9
Рахим Адеми	52	7	45
Ковачевић Владимир	38	9	29
Грубан Момчило	48	2	46

Табела бр. 6. Лица која су у првостепеном поступку била пуштена на слободу по одлуци судија ИСТУ (изражено у месецима)

На примеру ИСТУ уочавају се одређене нелогичности. Од укупно 11 случајева превременог отпуста из притвора, у четири случаја (*Ђукић*, *Талић*, *Хаџић* и *Делић*) разлози нису били везани за одбрану са слободе, већ искључиво здравствени разлози, међутим узимајући у обзир чињеницу да су пуштени на слободу током првостепеног поступка пре доношења пресуде могу се уврстити у ову категорију. У предметима који су окончани у оквиру надлежности ИСТУ уочавају се и одређене неозбиљности суда посебно када је реч о случајевима *Чермак* и *Маркач*, где је Суд у три наврата истима омогућавао условни отпуст, у случају *Халиловића* чак у два наврата омогућено му је

¹⁰³⁶ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-2а (од А-2а-1) – „Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу, до изрицања првостепене пресуде“, 138-151.

право да се брани са слободе. У случају *Харадинаја* време које је провео на слободи у односу на време проведено у притвору било је више од половине. У наведеним случајевима Суд није разматрао у довољној мери могућност утицаја наведених лица на потенцијалне сведоке поступка, што је имало утицаја и на доношење коначне ослобађајуће пресуде за наведене. ICTY је током вођења поступка утврдио да није надлежан за три случаја и то за: *Рахима Адемија*, *Ковачевић Владимира* и *Грубан Момчила*, међутим и поред тога омогућио им је да пре трансфера њихових случајева буду на слободи.

Када је реч о STL предмети који су били специфични у смислу одбране са слободе односили су се на новинаре (Al Jaded, Al Kahayat, Akhbar Beirut, Al Amin) који су у јавности изнели поверљиве информације у вези убиства премијера Либана.¹⁰³⁷

SCSL је по питањима кривичних дела повреде Суда у смислу подмићивања инсистирао на притвору свих лица, док се једино *Каргбо Самуел* бранио са слободе.

ICC је за дела против суда (подмићивање и утицај на сведоке) након извесног времена проведеног у притвору, омогућио *Аиме Килолоу*, *Жан Жаскуес Кобонгу*, *Фиделу Бабалу Ванди* и *Нарцисе Аридоу* да се бране са слободе (табела бр. 7).¹⁰³⁸

	Укупно	Притвор	Слобода
Аиме Килоло	35	12	23
Жан Жаскуес Кобонгу	34	12	22
Фиделу Бабал Ванди	35	12	23
Нарцисе Аридо	35	10	25

Табела бр. 7. Лица која су у првостепеном поступку била пуштена на слободу по одлуци судија ICC (изражено у месецима)

¹⁰³⁷ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-3 (А-3.6) – „Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом“, 163.

¹⁰³⁸ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-2а (А-2а-6) – „Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу, до изрицања првостепене пресуде“, 169-172.

Време проведено у притвору, могуће је сагледати и с аспекта ефикасности, ако се узме у обзир институт „*plea guilty*“. Споразум о кривици не може се сматрати ефикасним радом правосуђа, међутим, коришћењем овог института скраћује се време проведено у притвору. Анализирајући случајеве пред ICTY и ICTR изводи се закључак по коме су случајеви везани за овај институт били знатно краћи (табела бр. 8).¹⁰³⁹

ICTY			ICTR		
Р.бр.	Име и презиме	Притвор	Р.бр.	Име и презиме	Притвор
1.	Бабић Милан	7	1.	Багарагаза Мајкл	51
2.	Бановић Предраг	32	2.	Бикинди Симон	52
3.	Брало Мирослав	13	3.	Камбанда Жан	14
4.	Чешић Ранко	22	4.	Нзамбиринда Џозеф	62
5.	Дероњић Мирослав	20	5.	Рукамбарара Жувенал	51
6.	Ердемовић Дражен	8	6.	Ругиу Георгес	35
7.	Јелисић Горан	12	7.	Рутаганира Винсент	36
8.	Јокић Миодраг	28	8.	Серугендо Џозеф	9
9.	Мрђа Дарко	21	9.	Серушаго Омар	18
10.	Николић Драган	44			
11.	Николић Момир	20			
12.	Обрадовић Драган	32			
13.	Плавшић Биљана	23			
14.	Рајић Ивица	37			
15.	Сикирица Душко	16			
16.	Дошен Дамир	25			
17.	Колунџија Драган	29			
18.	Симић Милан	56			
19.	Тодоровић Стеван	33			
20.	Зеленовић Драган	20			
Просечно трајање притвора		24.9	Просечно трајање притвора		36.4
		месеци			месеци

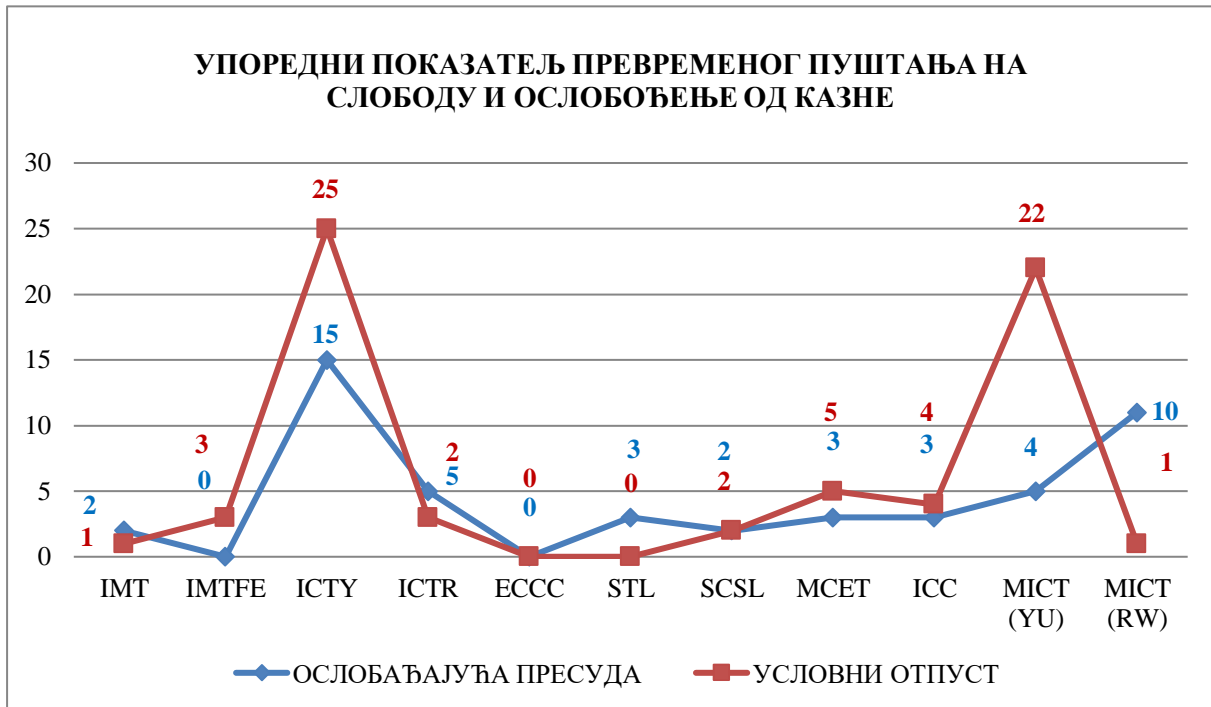
Табела бр. 8. Трајање притвора у ICTY и ICTR за лица која су склопила споразум о кривици (изражено у месецима)

3.3.2 Превремено пуштање на слободу и ослобађање од казне

Судска већа на основу приложених нових доказа могу преиначити раније утврђену казну и на тај начин ићи у корист оптуженог. На основу чврстих гаранција државе чији су држављани, као што је већ наглашено Суд може одредити меру

¹⁰³⁹ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-2а (од А-2а-1 и А-2а-2) – „Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу, до изрицања првостепене пресуде“, 138-161.

условног отпуста, мада такву меру чешће одређује уколико је стање оптуженог тешко нарушено. Да би се разумели разлози због којих су судови ишли у корист оптуженог потребно је упоредити: (1) укупан број лица која су ослобођена и превремено пуштена на слободу и (2) колико је појава ослобађајуће пресуде и превременог отпуста заступљена код међународних кривичних суда (графикон бр. 49).¹⁰⁴⁰

Графикон бр. 49. Упоредни показатељ привременог пуштања на слободу и ослобађење од казне (у односу на лица)

Анализирајући укупан број ослобођених лица уочава се различит став Судова о могућности ослобађајуће пресуде.

Пред ИМТФЕ и ЕССС није постојао ни један случај, нити лице које је у поступку утврђивања чињеничног стања ослобођено оптужнице.

За разлику од њих пред ИМТ два лица су ослобођена и то: *Хјалмар Шасхт* и *Вон Папен*.¹⁰⁴¹ ИСТУ се по броју изречених ослобађајућих пресуда може уврстити у сам врх међународних кривичних суда, јер је изрекао чак 15 ослобађајућих пресуда и то за: *Анту Готовину, Ивана Чермака, Младена Маркача, Рамуша Харадинаја, Идриз Белаја, Лахи Брахимаја, Зорана Купрешића, Мирјана Купрешића, Влатка Купрешића, Панић*

¹⁰⁴⁰ Резултати истраживања наведени у Инструменту А-3 (од А-3.1 и А-3.10) – „Преглед исхода поступка пред међународним кривичним судовима“, 174-234.

¹⁰⁴¹ Ibid., А-3.1, 174-175.

*Драган, Фатмир Љимаја, Исак Муслиуа, Мирослава Радића, Зејнил Делалића, Момчила Першишића.*¹⁰⁴²

У поступцима пред ICTR ослобођено је 5 лица: *Гратиен Кабилиги, Анатоле Нсенгијумва, Жан Мпамбара, Хормисдас Нсенгимана и Емануел Багамбики.*¹⁰⁴³ Пред STL ослобађајућа пресуда изречена је у случајевима: *Ал Јадед, Ел Сајед и Ел Хај.*¹⁰⁴⁴ У случајевима који се односе на SCSL издвајају се два лица која су ослобођена (у вези дела повреде суда): *Чарлс Тејлор Гханкаи и Брима Самура.*¹⁰⁴⁵ Када је реч о поступцима пресуђивања за Источни Тимор ослобођена су три лица: *Фернандо Мореира, Ена Карлос и Аперизио Гутераиш.*¹⁰⁴⁶ ИСС је донео ослобађајуће пресуде у три случаја и то за: *Чуија Нгудјола*, док је *Жан-Пјера Бембу Гомбоа* у након пресуде од 18 година исту преиначио у ослобађајућу пресуду, док му је за повреду суда претходно изречена казна од годину дана затвора, да би потом била преиначена у ослобађајућу пресуду, с тим да плати износ од 300.000 евра.¹⁰⁴⁷

По питању ослобађајућих пресуда посебно место заузима Механизам кривичних судова, јер се ослања на покренуте поступке за бившу Југославију и Руанду. МICT за бившу Југославију изрекао је 4 ослобађајуће пресуде за: *Љубета Бошкоског, Сефера Халиловића, Насера Орића и Милана Милутиновића.*¹⁰⁴⁸ У поступцима за Руанду МICT је изрекао 10 ослобађајућих пресуда и то за: *Игнаце Багилисхема, Теонесте Багасора, Цероме Бугампука, Казимир Бизимунгу, Цастим Мугензи, Проспер Мугиранеза, Аугустин Ндиндишмана, Францис-Ксавијер Нзвунемеје, Андре Рвукумба и Протаис Зигираниразо.*¹⁰⁴⁹

¹⁰⁴² Ibid., A-3.3, 179-188.

¹⁰⁴³ Ibid., A-3.4, 189-196.

¹⁰⁴⁴ Ibid., A-3.6, 198-199.

¹⁰⁴⁵ Ibid., A-3.7, 200-202.

¹⁰⁴⁶ Ibid., A-3.8/A-3.8a, 203-215.

¹⁰⁴⁷ Ibid., A-3.9, 216-220.

¹⁰⁴⁸ Ibid., A-3.10, 221-234.

¹⁰⁴⁹ Ibid.

Условни отпуст на слободу у односу на ослобађајуће пресуде такође варира у зависности од суда пред којим је поступак покренут. Пред ИМТ само је у једном случају донета пресуда о условном отпусту на слободу и то за *Густафа вон Болена*,¹⁰⁵⁰ док је ИМТФЕ био либералнији и овакву пресуду одредио: *Мацуоки Јосукеу, Нагано Осами и Окава Шумеиу*.¹⁰⁵¹ Оба суда су овакву пресуду одредили према лицима која су због здравственог психо-физичког стања била неспособна за вођење и окончање кривичног поступка.

ICTR је условни односно превремени отпуст одредио за два лица: *Жувенал Ругамбарару* и *Омара Серусхагоа*.¹⁰⁵² Мали број случајева у којима је одређен условни отпуст односи се на SCSL, конкретно на: *Моинина Фофана* и *Маргарет Фомба Бримбу*;¹⁰⁵³ затим МСЕТ у односу на: *Матеус Лаоа, Жулио Фернандеза, Ромерио Тилмана, Абилио Мендес Кореира* и малолетника регистрованог у предмету „X“,¹⁰⁵⁴ потом ИСС у четири случаја за: *Ухуру Муигаи Кениата, Каликсте Мудакумура, Вилиам Самоеи Руто* и *Цошуа Арап Санг*.¹⁰⁵⁵

Судови који су искључили могућност за превремени или условни отпуст били су ЕССС и STL. Такође само у једном случају МICT за Руанду је омогућио превремени излазак лица, у предмету *Георгија Ругиоуа*.¹⁰⁵⁶

Међународни кривични судови који су донели највећи број одлука о превременом отпусту осуђених лица издваја се ICTY, који је прописао овакву одлуку у односу на 25 лица, и то: *Предрага Бановића, Тихомира Блашкића, Дражена Ердемовића, Анту Фурунџију, Миодрага Јокића, Марија Черкеза, Драгу Јосиповића, Владимира Шантића, Харадина Балугџићу, Дарка Мрђу, Веселина Шљиванчанина, Здравка Муџића, Хазима Делића, Есада Ланџа, Драгана Николића, Драгана Обреновића, Биљану Плавшић, Ивицу Рајића, Душка Сикирицу, Дамира Дошена, Милана Симића, Павла Стругара, Момира Талића, Стевана Тодоровића и Митра Васиљевића*. МICT за бившу Југославију, такође се издваја са великим бројем одлука о превременом отпусту осуђених лица, што потврђују случајеви: *Јохан Тарчуловски, Ранко Чешкић, Расим Делић, Дарио Кордић, Мирослав Квочка, Драгољуб Прџаћ, Милојица Кос, Млађо Радић, Младен Налетић, Винко Мартиновић, Момир Николић, Љубомир Боровчанин, Милан*

¹⁰⁵⁰ Ibid., A-3.1, 174-175.

¹⁰⁵¹ Ibid., A-3.2, 176-178.

¹⁰⁵² Ibid., A-3.4, 189-196.

¹⁰⁵³ Ibid., A-3.7, 200-202

¹⁰⁵⁴ Ibid., A-3.8/A-3.8a, 203-215.

¹⁰⁵⁵ Ibid., A-3.9, 216-220.

¹⁰⁵⁶ Ibid., A-3.10, 221-234.

*Гвиро, Винко Пандуревић, Никола Шаиновић, Драгољуб Ојданић, Владимир Лазаревић, Благоје Симић, Мирослав Тадић, Симо Зарић, Душко Тадић и Драган Зеленовић.*¹⁰⁵⁷

На основу овако детаљне анализе може се извести следећи закључак: највећи број ослобађајућих пресуда односио се на оне случајеве где су судије унапред на основу своје дискреционе процене већ идентификовали кривце, не базирајући се толико на чињенице, колико на сугестији политичких препорука водећих лидера. Такве одлуке очигледне су у случајевима свих *ad hoc* међународних кривичних судова. Одлуке ових судова зависиле су како од националне и племенске припадности, тако и од политичке орјентације.

У односу на изрицање мере превременог или привременог отпуста на слободу, ослонац је могуће тражити на закључцима везаним за ослобађајуће пресуде, међутим, међу честим разлозима треба имати у виду тешко здравствено стање осуђених, као и чињеницу да је највећи део осуђених лица издржао 2/3 изречене казне.

¹⁰⁵⁷ Ibid.

4. Ефикасност постпеналног поступка

Постпенални поступак не чини део кривичног поступка, али без њега санкција не би могла да се реализује. Иако су природе кривичног и постпеналног поступка различити ипак зависе један од другог. Њихова каузална повезаност произилази из извршења санкције, али и посебних мера којима се осуђенику омогућава ослобађање, као и привремени, условни или превремени отпуст на слободу.

Државе у којима се налазе установе у којима осуђени издржавају казну затвора поступају у складу са Споразумом који су склопили са међународним кривичним судовима, тако да њихова повезаност траје све док лице не издржи изречену казну. То значи да је постпенални поступак подређен улози Суда и након завршетка поступка. Комуникација између ова два субјекта, логично је да се спроводи посредством посредника као што је Секретаријат, што додатно иницира нова питања.

Међу таквим питањима истичу се следећа: Да ли овакав однос утиче на продужене мандате помоћног особља међународних кривичних судова и уједно на потребу издвајања додатних буџетских средстава којима се они финансирају? Да ли се издвојена средства за финансирање међународних кривичних судова прусмеравају у фондове појединих националних држава, као изговор за поштовање уговора о томе да ће поједини осуђеници издржавати казну затвора у државама потписницама таквог уговора?

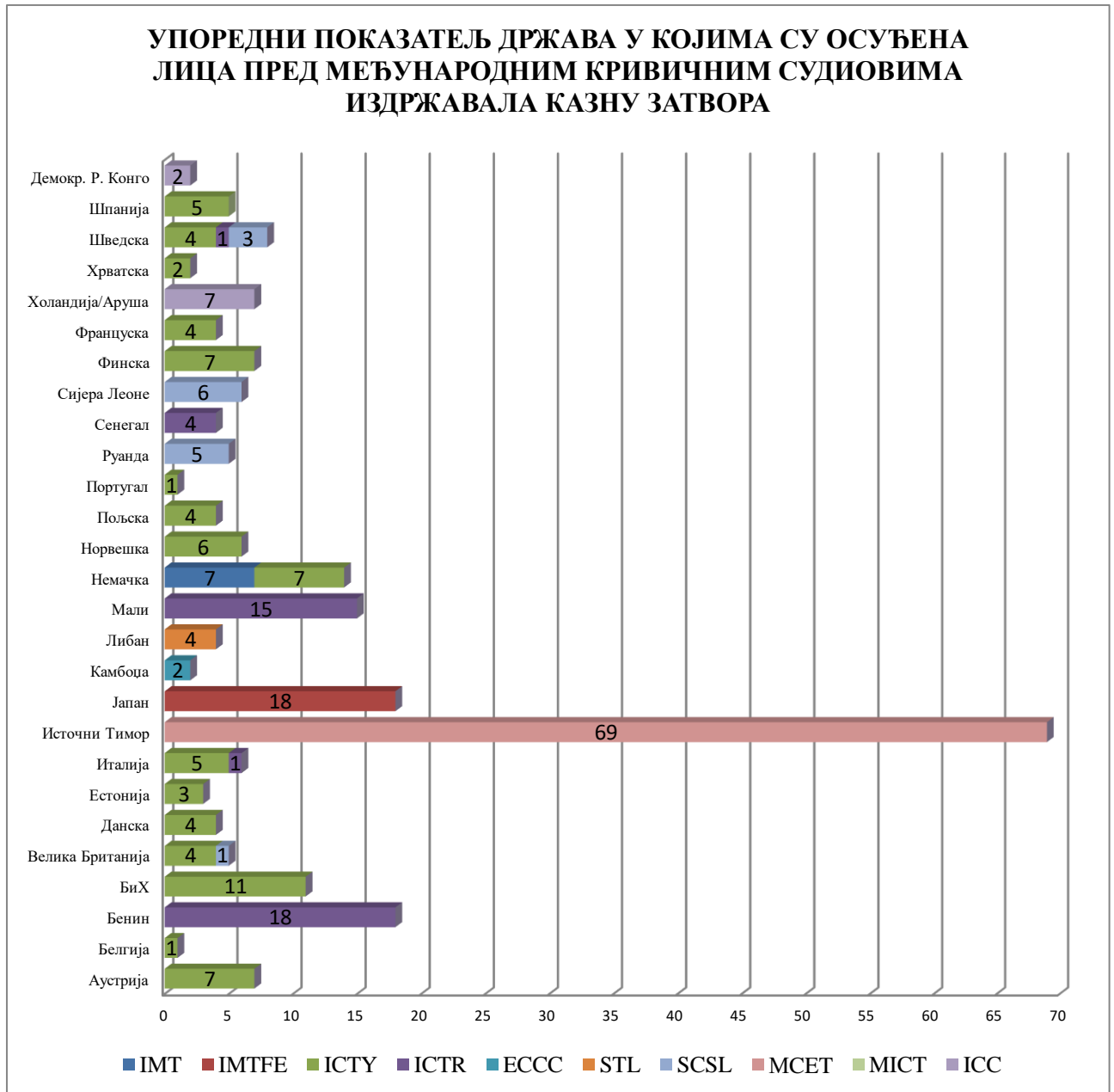
Сходно томе и избор државе у којој ће одређено осуђено лице издржавати казну затвора доводи се под знак питања.

4.1 Државе у којој осуђени издржавају казну

Уколико се упореде државе у чијим су установама лица издржавала казну затвора изречену од стране међународних кривичних судова на први поглед може се закључити да не постоји никакво фаворизовање. Међутим да ли је то заиста тако?

Да би се извео коначан закључак о критеријуму правичности када је реч о одређивању државе у којој ће осуђени издржавати казну потребно је сагледати околности које су ишле на штету или у корист осуђених. У поступцима пред ИМТ и ИМТФЕ, лица која су се налазила у притвору, као и она која су осуђена на казну затвора, исте су издржавала у матичним државама, односно Немачкој и Јапану. Слична ситуација била је и у случају Источног Тимора, Камбоџе и Либана.

Временом таква пракса се мења. У окончаним предметима пред ICTR образложење се базирало на томе да осуђени нису безбедни и да као држављани Руанде казну могу служити једино ван ње у државама као што су: Бенин, Мали, Сенегал и у два издвојена случаја у Италији и Шведској.

Графикон бр. 50 Упоредни показатељ држава у којима су осуђена лица пред међународним кривичним судовима издржавала казну затвора

У одређеним случајевима Суд је тврдио да се поједина лица не осећају сигурно у матичној држави у којој би требали да служе казну, тако да је и то био разлог за њихов трансфер у иностранство. Међу таквим случајевима свакако би могао да се издвоји Чарлс Тејлор Гханкаи који се изјаснио да жели да издржава казну у Великој Британији.

Међутим то није било правило за све осуђене. Од укупног броја осуђених пред SCSL, њих 6 служило је казну у Сијера Леонеу, док су преостали своју казну издржавали у Руанди и Шведској.

Оно што остаје потпуно нејасно јесте због чега је поступак пред ICTY и по питању одређивања државе у којој ће осуђени издржавати казну затвора био толико различит од свих поступака пред међународним кривичним судовима. Велики број држава западне хемисфере се обавезао да ће се старати о потпуној реализацији казне затвора за све осуђенике из бивше Југославије. Можда овакав гест треба сматрати, као вид искупљења или потребе прикривања улоге тих истих држава у стварању кризе која је ескалирала стравичним злочинима против међународног хуманитарног права.

Питање заступљености држава у којима ће осуђени издржавати казну затвора након изрицања пресуде пред било којим међународним кривичним судом у периоду ближе или даље будућности не сме да буде само у надлежности судских већа.

Многи емпиријски закључци и питања до којих се дошло извођењем одговора на главну хипотезу, која полази од тога да ли су међународни кривични судови правични, истинити и објективни, могли би се на овом месту завршити потврђивањем или оповргавањем како главне тако и помоћних хипотеза. Међутим, у овом случају то неће бити учињено. Напротив, биће начињена увертира за још једно, не тако често поглавље у докторским дисертацијама, поглавље које ће на основу изведених теоријских и емпиријских закључака указати на могућност изградње једне модерне концепције, предлога низа решења, којима би се као таквим изменио и у најбољем случају побољшао рад и контрола међународних кривичних судова.

Део пети

Перспективе међународног кривичног правосуђа

1. Мере које претходе формирању међународних кривичних судова

Погрешно је мишљење да је за успостављање институција као што су међународни кривични судови довољна сагласност већег дела међународне заједнице, утврђивање буџетских сретстава, простора и норми по којима ће поступати. Чињеница је да су то почетни кораци у формирању међународних кривичних судова, али да би оваква институција имала кредибилитет и заживела у међународној заједници, нужно је да обухвата све међународно признате државе у свету, у супротном никада неће имати поштовање, које је предуслов, између осталог и њихове ефикасности.

У процесу јачања ауторитета међународног кривичног система потребно је интензивирати рад на елементима: (1) утврђивања потребног нивоа образовања будућих кадрова међународног правосуђа и (2) усклађивања норми међународног права.

1.1 Утврђивање потребног нивоа образовања будућих кадрова међународног правосуђа

Досадашња судска пракса у погледу међународних кривичних судова специфична је по томе што су њихови субјекти често били ограничавани избором, односно функције тужилаштва и судија биле су одређиване по нахођењу администрација оних држава које су у датим тренуцима имали доминантни утицај на светску заједницу. На тај начин судови су доведени у подређен положај, чиме се изгубила њихова сврсисходност. Да би се отклонио проблем настао између поштовања међународног хуманитарног права и политичких интереса сталних чланица Савета безбедности, потребно је превазићи постојеће баријере о томе ко може обављати функције субјеката у кривичном поступку. Према томе, функције субјеката у кривичном поступку треба да се омогуће целокупној светској популацији, под условима који дефинишу образовни ниво, стручна оспособљеност и одговарајућа стручна пракса, као и поштовање одређених моралних квалитета.

1.1.1 Селекција најбољих правика на националном нивоу

Свака држава у оквиру образовног система има могућност да препозна потенцијале студената који су посвећени одређеној сфери правне материје. У односу на интересовање које исказују, кроз научни и практични допринос, могу бити ангажовани у низу пројеката на факултетима где се образују.

Ако се у обзир узме једна интересантна чињеница, да се у оквиру међународних сусрета студената организују такмичења у симулацијама поступака међународних кривичних судова, који су између осталог често у организацији институција као што је ИСС, може се извести креативан концепт за јачање националних капацитета будућих кадрова који ће бити специјализовани за материју међународног хуманитарног права.

Постигнути резултати на пољима теоријског и прагматичког знања треба усмеравати ка томе да се на основу изворних потенцијала развијају личности које ће бити способне да врше функцију правобранилаштва, тужилаштва, судије (појединца или дела судећег већа) за поступке повреде међународног хуманитарног права, не само у оквиру државе, већ и у оним поступцима који посебно истичу елементе иностраности.

То значи да се на нивоу сваке државе образују стручни тимови људи са изразитим теоријским и практичним знањем из ове области. Њихов број не би смео да варира, већ би требало да буде константан, јер у случају оправданог или неочекиваног изостанка једног од чланова таквог тима може бити замењен стручњаком који поседује знање истог нивоа.

Дакле стручно оспособљени кадрови су предуслов за изградњу другачијег система међународног кривичног правосуђа, јер с једне стране свака држава би била укључена у решавање регионалних повреда међународног хуманитарног права, а с друге стране осећај припадности светској заједници променио би мишљење о потреби постојања овакве институције.

1.1.2 Усавршавање и размена искустава на регионалном и међународном нивоу

Након стечених основних знања из области права, започиње нови циклус, а то је процес надоградње, односно усавршавања и размене искуства стечених у практичном поступању и изведеним теоријским закључцима. Овај процес надоградње Мерон идентификује као коалицију која: „...укључује научнике који промовишу и развијају

правне концепте и дају им теоретски кредибилитет, а невладине организације пружају јавну и политичку подршку и средства притисака, и разне владе које предводе усклађивање норми са Уједињеним нацијама.“¹⁰⁵⁸

Оваква констатација може се прихватити делимично, јер као што је сам Мерон нагласио промовисање и развој правних концепција у рукама научника дају теоријски кредибилитет, што указује да сви фактори који делују ван ових оквира делују деструктивно и сувишно. Из закључака и искуства тих истих научника настају квалитетни међународни акти, који се касније имплементирају у националне законе. А закони су најбољи израз вредности права.¹⁰⁵⁹

Усавршавање и размена искуства у смислу међународног хуманитарног права, до сада не може да се похвали нарочитим напретком. Искуства су углавном конципирана на запажањима, позитивним или негативним критикама о раду међународних кривичних судова, што у својој бити не утиче посебно на неке промене.

Да би се превазишло стање опште апатије, неопходно је повезивање стручњака међународног хуманитарног права прво на регионалном нивоу, јер јачањем региона, ојачавају и државе у њему. Дакле, научници и стручњаци у овој области треба да ускладе међународне норме, не само са националним законима, већ и са заједничким обичајним правним правилима, а то је могуће једино кроз континуиране радне састанке, а не кроз састанке формалног карактера. Наведене радне састанке потребно је реализовати кроз одборе (нпр. за ратне злочине, злочине против човечности, геноцид, агресију...). Улога тих одбора за почетак била би фокусирана на теоријске концепте, а временом би укључивала и судије, који би их обогаћивали судском праксом, и на тај начин периодично по потреби кориговали одређена одступања.

На овај начин избегла би се још једна замка на коју такође указује Мерон, а то је да: „...кривична дела која подлежу тужби међународних кривичних трибунала не би требала повезивати с онима која су под националном јурисдикцијом по универзалном принципу.“¹⁰⁶⁰ У међународној судској пракси јавља се мноштво контрадикторности по овом питању. Веома је тешко разликовати злочине прописане као повреду међународног хуманитарног права и злочине прописане националним законима, јер су подложни не примени већ тумачњу, и то не оних који су оспособљени за то, већ оних који због одређене политичке подршке себе сматрају позваним да указују на то шта је

¹⁰⁵⁸ T. Meron, *War Crimes Law Comes of Age: Essays*, Oxford University Press, Oxford, 1998, 304.

¹⁰⁵⁹ A. Orford, *International Law and its Others*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006, 49.

¹⁰⁶⁰ Op. cit. Meron

исправно, а шта није у међународном праву. Због тога је потребно поново нагласити да се право не може примењивати селективно, већ стриктно и то без утицаја политичких, економских или било којих других спољашњих фактора.

Када је реч о усавршавању и размени искустава, као и у већини професија, она је могућа и у међународном хуманитарном праву. Довољно је нагласити да се у оквиру званичних или чак незваничних делегација кроз меморандуме између држава остварују посете, које би обухватале не само саветовања, већ и праћење делимично или у потпуности кривичних поступака у складу са начелима поштовања интегритета националних судова. У сличностима и различитостима поступака искристалисали би се потенцијални проблеми или уочили актуелни проблеми упоредног права (како међународног, тако и унутрашњег).

Прикупљена искуства потребно је представљати одборима за развој међународног права на регионалном нивоу како би могли бити предмет међународних конференција, с циљем унапређења међународног права и јачања међународних односа.

Дакле, усавршавање и размена искустава су предуслов јачања регионалне сарадње, јер на тај начин заједничким снагама идентификују се проблеми, износе се конструктивна и прагматички применљива решења својствена том региону, а решењем проблема унутар региона државе на том простору решавају не само своје проблеме, већ и проблеме међународне заједнице.

1.1.3 Ангажовање најбољих стручњака и емеритуса у судској пракси и теорији међународног права

Уколико међународна заједница жели да одлуке међународних кривичних судова буду афирмисане и прихваћене као валидне, многе државе, а пре свега сталне чланице Савета безбедности требали би да схвате нужност промене досадашњег начина функционисања међународних кривичних судова.

Улога најбољих националних стручњака и емеритуса не треба да се посматра искључиво као улога саветодавних појединаца или тела, већ као персоне које ће бити непосредно укључене у рад међународних кривичних судова. Многи факултети у свету поседују овакве капацитете, међутим они нису у довољној мери искоришћени, напротив, њихово знање најчешће се ограничава на теоријске концепте, тако да се стиче утисак да међународна заједница зазире од учених људи.

На који начин би знање емеритуса и многих еминентних стручњака могло да се искористи у судској пракси, могло би се извести из евентуално нове концепције уређења Апелационих судова у оквиру међународних кривичних судова.¹⁰⁶¹

1.2 Усклађивање норми међународног права

Друштво народа и Уједињене нације представљају међународне системе који у оквиру своје надлежности имају тенденцију формирања универзалног међународног кривичног суда који би за циљ имао проактивну улогу у санкционисању повреде међународног хуманитарног права. Међутим, како Малекиан истиче: „Проблеми ова два система нису искључиво правни или политички, већ су у начину на који се прописи оба система тумаче и примењују од стране политичких, па чак и правосудних власти држава или влада.“¹⁰⁶² Увођењем Римског статута политичке и националне напетости око примене одредби везаних за санкционисање повреда међународног хуманитарног права извесно време биле су обуздане, међутим како време протиче, а ИСС не посвећује довољно пажње појединим прелиминарним случајевима, чланице-потписнице постепено повлаче ратификацију Римског статута. Уколико се настави овакав тренд Међународни кривични суд ће бити угашен. Да би се таква последица спречила неопходно је редефинисати поједине одредбе Римског статута.

1.2.1 Флексибилност Римског статута према националним законима

Да би се остварила флексибилност Римског статута, као једног унифицираног и кодификованог међународног правног акта који дефинише кривична дела против међународног права потребно је детаљније размотрити проблеме на које указује Батлер.

Он указује на то да: „у расправама о формирању међународног права у улози компаративног метода се појављују три питања која су често присутна. Једно од њих је корисност компаративних правних студија за пружање ауторитативне индикације о томе у којој мери би униформисаност могла да постоји у ставовима или праксама држава као доказ постојања или прихватања правила међународног права...Друга ствар која забрињава је кодификација међународног права...Треће питање односи се на једну

¹⁰⁶¹ *Infra*, 369 (Посебан статус субјеката у поступку на свим нивоима).

¹⁰⁶² F. Malekian, *Principles of Islamic International Criminal Law: A Comparative Search*, Koninklijke Brill, Leiden, 2011, 9.

од најстаријих и најконтраверзнијих питања повезаности међународног и управног права...¹⁰⁶³

У практичном смислу компарација униформисаности држава у поштовању правила међународног права могла би се извести на основу анализе образложења и диспозитива решења, односно одлуке судских већа. Вредновање праксе, међутим, више одговара англосаксонском правном систему, јер континентално право се искључиво везује за опште, односно посебне законске минимуме или максимуме, тако да се изрицање пресуде може унапред дефинисати. Ставови као израз прихватања правила међународног права, уочава се како у образложењима судија основних и апелационих већа, тако и у констатација тужилаштва и начина изношења одбране. Из формално представљених елемената оптужнице, аката одбране и одлуке Суда изводе се институти и бића кривичних дела прописана кодификованим статутом. У зависности од тога колико наведени елементи одступају од садржине Статута суда, могуће је утврдити степен диференцијације, на националном нивоу, а упоређивањем различитости између националних нивоа, добија се права слика одступања од утврђених правних правила на регионалном нивоу. С друге стране да би се водило рачуна о вредновању примене унифицираних правила међународног права, потребно је као основни критеријум дефинисати којем правном систему припада конкретна држава. Одређивањем припадности англосаксонском или континенталном правном систему, лакше је прилагођавати примену међународног права. Према томе, проблем није у вредновању праксе и ставова, већ у чињеници које право је примарно у покренутом међународном кривичном поступку.

Кодификација међународног права не би требала да представља разлог за бригу, јер њено јединство треба посматрати искључиво у елементима материјалног права, јер уколико је материјално право прецизно дефинисано радњама чињења или нечињења, неће бити спорно њихово препознавање, већ једино процесуирање. Процесуирање је због тога потребно прилагодити оном правном систему који би истовремено омогућио примену императивних норми и обичајних правних правила региона на који се односе. На тај начин отклонила би се било каква могућност несагласности међународног права и општих правних начела.

¹⁰⁶³ W.E. Butler, *International Law in Comparative Perspective*, Sijthoff & Noordhof, Alphen aan Rijn, The Netherlands Germantown, Maryland USA, 1980, 6.

1.2.2 Римски статут и обичајна правна правилима по регионалном принципу

Римски статут може се дефинисати као један од главних извора кодификованог међународног кривичног права, имајући у виду чињеницу да је за разлику од претходних конференција за кодификацију, конференција у Риму имала велику групу од 160 држава учесница, којима је активно помагало више од 20 међувладиних организација, 14 специјализованих агенција Уједињених нација и коалиција од око 200 невладиних организација.¹⁰⁶⁴ О озбиљности овог међународног уговора довољно говори чињеница да је у периоду од 30. октобра 1998. до 31. децембра 2000. године приступни уговор Римском статуту потписан од стране 139 држава.¹⁰⁶⁵

Римски статут глобално посматрајући чини пресек материјалног и процесног права, међутим судска пракса у процесном смислу може одступати. Одступање од правила Римског статута, могуће је уредити Правилима о поступку и доказима. Та одступања нису искључиво условљена правним системом, она могу бити специфична и због примене одговарајућих обичајних правних правила специфичних за одређену популацију на простору њиховог хабитуса, простору једне државе, односно простору једне регије. Поштовање обичајних правних правила као и у свакој заједници затвореног типа представља предуслов рада и комуникације са њеним члановима.

На основу досадашњих резултата у окончању кривичног поступка пред ИСС, могло се закључити да се овај Суд не може похвали са ефикасношћу. Поставља се питање, због чега? Основни разлог је неповерење, а оно ће увек постојати ако иза крутих, недоречених и понекад двосмислених одредби приступног међународног уговора (као што је Римски статут), не стоји особа у коју заједница има поверење, већ странац уских административних схватања. Управо у тој административно-правној пукотини постоји простор за имплементацију обичајних правних правила. То значи да се примена Римског статута и обичајних правних правила треба примењивати као симбиоза два правна правила која ће на упрошћен начин бити схватљива и приближена обичном грађанину, који може бити жртва или потенцијални сведок, а да тога није свестан или страхује због незнања о томе како заштитни механизми функционишу.

Дакле имплементација обичајних правних правила се може посматрати искључиво као норма, односно одредба у оквиру Римског статута, већ више као

¹⁰⁶⁴ Op. cit. R. S. Lee, 14.

¹⁰⁶⁵ W. Schabas, *The International Criminal Court: A Commentary on the Rome Statute*, Oxford University Press, Oxford, 2011, 27.

смерница у ангажовању субјеката, што је посебно значајно за претходни кривични поступак. Те смернице могу бити у виду неписаних традиционалних правила, али исто тако могу бити формализована као део националних кривичних закона или евентуално Правилника о поступку и доказима специфичним за одређен регион.

Уколико се предузму све наведене мере које претходе формирању међународних кривичних судова створиће се повољни услови за иницирање једног међународног кривичног поступка, међутим да би тај поступак имао легитимитет потребно је обезбедити независност институција међународних кривичних судова.

2. Независност институција међународних кривичних судова

Међународни кривични судови да би остварили потпуну независност од било каквих спољних утицаја потребно је да предузму низ мера којима би се омогућила: (1) аутономија субјеката кривичног поступка; (2) дефинисање и ограничавање извора за финансирање, који ће моћи по једноставним процедурама да се контролишу; (3) редефинисање улоге Уједињених нација и међународних организација и (4) одређивање статуса субјеката у поступку на свим нивоима.

2.1 Независни субјекти у формирању међународних кривичних судова

Досадашња судска пракса указује на то да су међународни кривични судови формиран на иницијативу одређених међународних тела, било да је реч о Комисијама за међународно право или Савету безбедности. Пошто је формирање међународних кривичних судова обично представљало иницијативу администрације моћних држава, увек се могло говорити о постојању неког националног интереса управо тих држава. Да би се таква пракса спречила потребно је детаљније одредити њихове улоге у формирању међународних кривичних судова.

Идеја о конституисању међународних кривичних судова могла би се извести из концепта регионалне и међународне сарадње, с тим да би се досадашња потпуна централизација заменила делимичном централизацијом на регионалне нивое. Ако би се хипотетички појавио проблем тешке повреде међународног хуманитарног права у одређеној држави, Комисије за међународно право у региону коме она припада (а која

би имала и делегата и из конкретне државе) претходно би размотрила следеће чињенице: (1) да ли држава у којој је дошло до повреде може да реши исти проблем и да ли је он прописан њеним унутрашњим правом; односно (2) да ли настала повреда има елементе иностраности и ако се утврди да има не може остати у надлежности конкретне државе. Уколико се, међутим, утврди да је дошло до повреде унутрашњег права, мешање у унутрашње питање те државе било би могуће само на захтев конкретне државе, под условом да она није иницијатор најтежих злочина против међународног права.

Комисија за међународно право, требала би минимално двапут годишње да се састаје како на регионалном, тако и на међународном нивоу, с тим да на међународном нивоу формира Скупштину пред којом би се указало на ситуације где је дошло до повреде хуманитарног права, посебно ако је наглашен елемент иностраности. Међународну скупштину Комисије за међународно право чинили би делегати свих суверених држава, који би истовремено представљали и најважније стручњаке међународног права. Наведена скупштина разматрала би поред предлога измене и допуне међународних позитивно правних аката, актуелне догађаје у свету, с посебним акцентом на анализу извештаја и сугестију Регионалних Комисија за међународно право, коју би чинили исти делегати као и у Међународној скупштини. У изношењу регионалних проблема, улога Међународне скупштине углавном би била саветодавна, међутим на иницијативу представника Регионалних Комисија могла би да иницира питање о потреби формирања Међународног кривичног суда за разрешење злочина којима је у одређеном региону повређено међународно хуманитарно право.

Овај суд би требао да има карактеристике *ad hoc* и арбитражних судова. Међународни кривични суд требао би да има обележја *ad hoc* суда, јер би се формирао за разрешење искључиво оних предмета који се односе на повреду хуманитарног права у догађајима везаним за један регион, односно сукоб. Такође, овакав суд требао би да има и обележја арбитражног суда, јер како Тубић истиче: „Овај начин решавања територијалних спорова има одређених предности и недостатака. Једна од предности јесте да државе у спору могу да имају велики степен контроле над поступком. Основни недостатак арбитражног поступка јесте у томе да његово коришћење зависи од пристанка страна у спору.“¹⁰⁶⁶ Да би се решио проблем пристанка страна у спору

¹⁰⁶⁶ Б. Тубић, *Решавање територијалних спорова у међународном праву*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 4/15, 1865.

неопходно је предузети мере на основу којих би се сукобљеним странама омогућило делимично учешће у организацији Међународних кривичних судова.

Делегат државе чији су држављани жртве злочина којима је повређено међународно кривично, односно хуманитарно право могао би да предложи две државе из које би се ангажовале судије; такође држава чији су држављани оптужени за вршење злочина имала би исту могућност, док би две државе као неутрални члан изабрала Међународна скупштина (апсолутном већином гласова), уз различите модалитете (нпр. једну државу бира Регионална комисија, а другу Међународна). Формирање судских већа спроводило би се на идентичан начин као и избор, односно ако је Првостепено веће трочлано, сваки од судија појединачно би био именован на основу предлога држава у спору и Међународне скупштине Комисије за међународно право. Када је реч о другостепеном (Апелационом) већу, њега би чинили најуваженији стручњаци и емеритуси оних држава које су одређене претходним избором наведених субјеката.

Поред независности судских већа, потребно је уредити независност и функционалност Секретаријата, Тужилаштва и система Правобранилаштва.

Секретаријат би формирало Председништво судских већа, од особља које оно одреди и које би било у искључивој надлежности Суда, а чија би главна функција била регистровање поднесака и доказног материјала које достављају Тужилаштво и Правобранилаштво.

Неутралност Тужилаштва и Правобранилаштва постигло би се на веома једноставан начин. Од националних кадрова са израженим знањем у области међународног кривичног, односно хуманитарног права формирали би се читави тимови Тужилаштва и Правобранилаштва. Орган Тужилаштва, односно Тужилац и канцеларија тужилаштва био би формиран на нивоу државе која иницира поступак због злочина извршених на штету њених држављана, док би орган Правобранилаштва, био сачињен од стране стручњака државе чији се држављани терете за извршене злочине против међународног права.

2.2 Финансирање из регионалних фондова држава чланица

Формирање међународних институција захтева издвајање великих финансијских средстава која најчешће погађа чланице те међународне институције, мада често постојеће празнине допуњавају Уједињене нације или друга тела или појединци у складу са Повељом УН.

Оваква пракса показала се непродуктивном, јер се на тај начин субјекти у наведеној институцији подређују интересима финансијера. Да би се овакве негативне појаве отклониле потребно је редефинисати досадашњи систем материјалног обезбеђења, како простора и окружења конкретне институције, тако и особља и трошкова услуга које су значајне за њен рад.

Потенцијални предлог могао би се односити на ограничење субјеката који могу финансирати међународну институцију, у овом случају Међународни кривични суд. Основни извор, као и у већини међународних организација требали би да представљају државе чланице које би на годишњем нивоу одвојала нпр. 1% од свог националног друштвеног бруто производа за рад Регионалне и Међународне комисије за међународно право. Оно по чему би се разликовала улагања у овакву институцију, је у томе што би се свака држава у региону на одређени начин стимулисала. Стимулација би могла да се реализује на следећи начин: уколико држава у региону током календарске године ни у ком погледу није забележила злочине против међународног права ни на унутрашњем ни на међународном плану, након друге редовне седнице имала би право на повраћај уложених средстава у висини од 1/3 за актуелну календарску годину. На тај начин постигао би се двоструки ефекат: (1) државе би предузеле све мере којима би очувале мир у оквиру својих граница; и (2) добар део уложених средстава би био враћен у државну касу.

Имајући у виду да је целокупна концепција оваквог вида формирања Међународних кривичних судова изведена по регионалном принципу, логично је да ће се у њено финансирање укључити и Регионалне организације најчешће трговинског карактера (АСЕАН, Афричка унија, Европска унија). Ове организације захваљујући повезаности целокупног региона остварују одређене профитне и екстрапрофитне резултате у пословању, а имајући у виду да су њихови агенти често мета терористичких и пиратских активности, које су као такве обухваћене Басионијевим списком међународних злочина издвајањем одређеног процента од тог профита улажу у систем генералне превенције.

На овај начин ограничавају се могућности злоупотреба, међутим, и поред тога потребно је увођење посебних контролних система, који се могу подредити постојећим механизмима међународне полицијске сарадње на откривању, праћењу и расветљавању дела организованог криминала, корупције и тероризма.

2.3 Ограничење улоге Уједињених нација и међународних организација

Увођењем другачијег система финансирања и улога Уједињених нација, као и већине међународних организација под њеним надзором значајно би се ограничила. Уколико би наведени концепт био примењен, на регионалном нивоу би требала да ојача свест о актуелним проблемима, чијем решењу би се посветиле искључиво државе које су погођене тим проблемима. У контексту међународних кривичних судова једина повезаност била би у подношењу периодичних извештаја Генералној скупштини УН, о актуелним проблемима у односу на регионе одређеног континента и на који начин су решени, тако да би се на тај начин у највећем делу и окончала сарадња са УН.

Евентуално, улога Уједињених нација могла би бити активирана, на иницијативу оних држава које захтевају војну подршку у случајевима повреде међународног кривичног права на њеној територији, или евентуално у случају преливања сукоба из суседних држава на њену територију. У таквом случају примарну функцију имао би Савет безбедности, који би остао искључиво извршни орган у примени силе, што значи да би његова могућност доношења резолуција била ограничена искључиво на оружане интервенције, али уз сагласност Скупштине УН.

У свим осталим случајевима постојеће организације у програмима економске и здравствене сарадње обављале би своју досадашњу функцију у складу са међународним уговорима потписаним са свим државама у региону, а уложена финансијска средства пролазила би кроз посебне системе контроле.

Када је реч о финансирању субјеката кривичног поступка (судије, тужилац и канцеларија тужилаштва, одбрана, односно правобранилаштво) финансирани би се из националних буџета држава из које су ангажовани, односно чији су држављани. Ако би овакав концепт остао доследан, ни једна држава не би била заинтересована да ангажује своје судије, јер би имала додатне трошкове, због чега је потребно указати на одређене стимулације.

Од укупног буџета који је издвојен од стране држава чланица, рачунајући повраћај 1/3 средстава у националне буџете, на годишњем нивоу трошкови и плате судија увећавале би се процентуално у односу на број окончањих случајева. Међутим ако судије одуговлаче са поступцима и избегавају доношење пресуде у разумном року, у односу на њега и његову државу могу бити примењене одређене репресалије.

Поступак кажњавања могао би се извести градацијски у неколико нивоа: (1) Председништво би претходно изрекло меру опомене судијама; (2) следећи ниво је

ускраћивање надокнада из буџета Суда; (3) Председништво предузима мере које се односе на изузеће судије и налаже мере држави коју представља да све додатке на плату које је остварио у претходном периоду држава рефундира у двоструком или троструком износу.

На тај начин судије ће имати широке могућности, али и веома велике обавезе, јер суд не може бити институција за остваривање прихода, већ институција непрофитног карактера задужена за утврђивање истине и доношење објективних и правичних пресуда.

2.4 Посебан статус субјеката у поступку на свим нивоима

Да би суд био неутралан потребно је да се формира на простору државе која припада одређеном региону, али нема представника у судском, односно Апелационом већу. На тај начин постиже се децентрализација међународних кривичних судова. Сва питања од финансирања суда до појединачних задужења и права субјеката у кривичном поступку била би уређена Статутом, Правилима и Кодексима који би се могли повезати са одређеним изменама правила процесног карактера на већ постојећем Римском статуту. Постојећа правила прописана Римским статутом прилагодила би се евентуално обичајним правним правилима одређеног региона.

Шамила Батохи је констатовала суштину проблема како Тужилаштва, тако и међународних кривичних судова истичући да: „Тужилац Међународног кривичног суда, нажалост, није светски тужилац... важно је да тужилаштво подстакне државе да покрену своје кривичне истраге и да кривично гоне наведене починиоце.“¹⁰⁶⁷ На крају Батохи расправља о отпузби да интервенције суда подривају текуће мировне процесе у Африци... а правда је та која би могла створити стабилнији и трајнији мир.¹⁰⁶⁸

Према томе тужилаштво и правобранилаштво било би препуштено, као што је већ наглашено државама које иницирају поступак, односно државама које се у конкретном поступку залажу за доказивање да њени држављани не стоје иза почињених злочина. Њихова независност огледа се у чињеници да државе не могу утицати на било који од наведена два субјекта, ако ти субјекти заступају искључиво њен интерес.

¹⁰⁶⁷ G. Werle, *op.cit.*, 5.

¹⁰⁶⁸ *Ibid.*

Положај судских већа биће независан, јер након именовања од Међународне, односно Регионалне скупштине Комисије за међународно право, нема више никакву повезаност са њом, сву одговорност полаже пред Председништвом Међународног суда који их именује за решавање одређеног предмета. У случају постојања корупције или било каквог утицаја на судије, делегат држава које су укључене у поступак (конкретно иницијатор оптужница или правобранилац оптужених), као и трећа независна страна (нпр. органи полиције на међународном нивоу) о томе обавештавају Председништво, које предузима даље мере у складу са контролним механизмима.

Специфичност Апелационог већа била би у томе што би их чинили емеритуси и највећи стручњаци међународног права, међутим постојала би једна разлика од досадашње праксе. Ослањајући се на праксу појединих судова било да су у питању међународни кривични судови (ICTR и ICTY), или судови као што је Европски суд за људска права: „...када пресуда у целини или делимично не представља једногласно мишљење судија који су саслушали предмет, по чл. 51 (2) Конвенције предвиђа да сваки члан Суда има право да изда посебно мишљење.“¹⁰⁶⁹ Међутим, у чему се огледа сврха издвојеног мишљења, када пресуда коју изрекне већина Апелационог већа коначна? Да ли је то изговор за оправдавање своје савести или сагласност са већином?

Да би пресуда била правична, Апелационо веће, захваљујући саставу најистакнутијих стручњака у исто време имало би императивну и инструктивну функцију. Указујући на пропусте првостепеног већа у императивном смислу Апелационо веће имало би контролну функцију, док би њихова инструктивна функција произилазила из кредибилитета као најважнијих стручњака међународног кривичног права. На овај начин скратио би се поступак и издвојена мишљења у Апелационом поступку коначно би имала сврху у изрицању коначне пресуде. Такође, захваљујући кредибилитету који чланови Апелационог већа уживају у регионалним и међународним круговима, њихова препорука била би истовремено и обавезујућа. Овакав поступак више би личио на улагање ванредних правних лекова, међутим свакако би убрзало постојеће поступке.

Захваљујући напретку технологије, односно преносу визуелне слике тзв. видео-линком, поступак пребацивања окривљеног, односно оптуженог био би непотребан. Довољно је да се органи власти на чијој се територији лице лиши слободе посредством Министарства правде и иностраних послова у што краћем периоду повеже са

¹⁰⁶⁹ J.G. Merrills, *The Development of International Law by the European Court of Human Rights*, Manchester University Press, New York, 1993, 38.

Међународним кривичним судом који потражује конкретно лице због извршених злочина против међународног права. Притвор тог лица реализовао би се на територији где је лишен слободе уз надокнаду утрошених средстава из националног буџета државе која га је лишила слободе, а коју може рефундирати на годишњем нивоу у складу са споразумом који склапа по аутоматизму са Међународним кривичним судом.

Питање ангажовања вештака из различитих области реализовало би се на препоруку Секретаријата, по унапред утврђеној листи међународних удружења стручњака из различитих области.

Битно је нагласити да би сви субјекти који учествују у међународном кривичном поступку, било да су главни или супсидијарни субјекти, буду подређени универзалним механизмима унутрашње и спољашње контроле.

3. Начини остваривања надлежности међународних судова

Начело комплементарности требало би да омогући државама да настале повреде међународног кривичног права реше у оквиру своје надлежности, међутим у пракси њихова надлежност се чешће преноси на Међународни кривични суд. У циљу смањења такве појаве и потребе суштинског јачања начела комплементарности потребно је размотрити поједина постојећа решења или извести концепте евентуално другачијих, потенцијално могућих решења.

3.1 Енумерација кривичних дела у складу са начелом комплементарности

Раздвајање стварне надлежности произилази из саме природе концепта надлежности.¹⁰⁷⁰ Као апстрактни концепт, потребно га је применити и разрадити у појединим областима материјалног права.¹⁰⁷¹ Норме међународног хуманитарног права постале су произвољне, односно толико се широко дефинишу и још шире тумаче да се често губи њихово суштинско значење. Типичан пример може се уочити у дефинисању оружаног сукоба. Разлике између правила међународног хуманитарног права које се примењује у две категорије оружаног сукоба су се у неким аспектима смањивале у последњих неколико година због развоја праксе – која се често развијала у

¹⁰⁷⁰ C. Ryngaert, *Jurisdiction in International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 1.

¹⁰⁷¹ Ibid.

међународно обичајно право – које је захватило немеђународне оружане сукобе, а која су раније примењивана само на међународне оружане сукобе.¹⁰⁷²

Кључни проблем огледа се у томе што се уместо кодификације обичајних правних правила у позитивно правне норме, позитивне правне норме поново трансформишу у обичајна правна правила, чиме се циклус еволуције права цикличним кретањем враћа уназад на свој почетак.

На примеру конститутивних аката и Статута међународних кривичних судова могло се уочити шаренило кривичних дела против међународног кривичног права, са израженим нагласком на оружане сукобе, које се покушало ограничити и уоквирити Римским статутом. У том смислу Римски статут показао се делимично успешним. Делимично успешним, из разлога јер је дефинисао већину кривичних дела против међународног права и нумерацијски их одредио кроз радње извршења, са изузетком кривичног дела „Агресија“, чије ће радње конкретније бити одређене тек након неколико година на конференцији о ревизији Римског статута у Кампала 2010.

Сви актуелни кризни догађаји широм света настали су као ефекат агресије, под плаштом „заштите хуманитарног права“, која за последицу има промену територија суверених држава. Како Марекова истиче: „Проблем постаје сасвим другачији када се постојеће међународно разграничење државе урушава, када њен правни поредак постаје подељен и када, поред тога, постоји или унутрашњи слом територијалног и персоналног разграничења, или проширење правног поретка друге државе на државној територији.“¹⁰⁷³ Пример таквог деловања односио се на агресију деветнаест држава на СРЈ, односно Републику Србију.

На који начин се агресивни поступак прикрива? Одговор на ово питање најбоље је извео Маланзук: „Пошто држава агресор не може да стекне територију освајајући другу државу и присиљавајући је да потпише споразум о уступању, мора следити *a fortiori* да агресор не може стећи територију само освајањем. Неки аутори заиста тврде да такве анексије не могу бити признате као легитимне од стране других држава.“¹⁰⁷⁴ На примеру аутономне покрајине Косова и Метохије, агресивна политика са модификованим системима свакодневних повреда хуманитарног права представља

¹⁰⁷² E. Wilmschurst, *International Law and the Classification of Conflicts*, Oxford University Press, Oxford, 2012, 3, као и ch.3, section 3; and J.-M. Henckaerts and L. Doswald – Beck, *Customary International Humanitarian Law Study*, 2004.

¹⁰⁷³ K. Marek, *Identity and Continuity of States in public International Law*, Librairie Droz, Geneve, 1968, 188.

¹⁰⁷⁴ P. Malanczuk, *Akehurst's: Modern Introduction to International Law*, Routledge London and New York, seventh revised edition, 1997, 152.

директан одраз нерешеног питања агресије, кривичног дела прописаног али не уређеног Римским статутом.

Према томе уређењем дела агресије, одређивањем радњи које су прописане споразумом у Кампали и имплементацијом како у Римском статуту, тако и у националним законима држава које чине међународну заједницу, направиће се концепт материјално правних норми, која ће омогућити не само функционисање међународних кривичних судова, већ и концепт генералне превенције као механизма за спречавање оружаних акција ван оквира једногласности Савета безбедности.

3.2 Пружање могућности странама у поступку да постигну решења у оквиру националних судова по принципу реципроцитета

У остваривању добросуседских односа, као међуфаза, односно компромисно решење у сукобима међународног карактера у којем је дошло до провредне међународног хуманитарног права, државе би могле да склопе билатерални уговор о суђењу како својих држављана, тако и држављана са простора суседне државе, који су лишени слободе на њеној територији. Модалитети суђења били би прописани конкретним уговором по принципу реципроцитета.

Овакво решење могло би представљати компромис између две супротстављене стране, полазећи од тврдњи да су „државе од централног значаја за међународно право, а национализам је од централног значаја за легитимност држава.“¹⁰⁷⁵ Прихватањем коначне пресуде, донете од суседне државе, аутоматски би се потврдио склопљени мир са том државом и тиме би јој се дао потпуни легитимитет. Међутим, да би се то постигло обе државе би требале да по утврђеном принципу реципроцитета прихвате одлуке националних кривичних судова. О исходу поступка била би обавештена Регионална и Међународна Комисија за међународно право.

Овакво решење је веома дискутабилно, посебно ако се сагледа однос судова Источног Тимора и Индонезије по питању озбиљних злочина против међународног права. У случају постојања проблема пристрасности, даљи поступак би се иницирао у складу са начином формирања Међународног кривичног суда.

Иако може бити потенцијално решење, ова могућност, тренутно, више одговара полемици и студиознијем разматрању са теоријског аспекта.

¹⁰⁷⁵ J. Summers, *Peoples and International Law: How Nationalism and Self-Determination Shape a Contemporary Law of Nations*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007, 22.

3.3 Пружање могућности странама да иницирају поступак пред Међународним кривичним судом, без могућности повлачења захтева

Проблем који се јавља у иницирању поступка пред Међународним кривичним судом, јесте у томе да након што се покрене такав механизам, он више не може да се заустави. У одлуци за такав корак, постоји оправдано мишљење да су стране у поступку исцрпили све могућности решавања у националном и међунационалном споразуму и да на други начин виновници догађаја у којима је дошло до повреде међународног хуманитарног права не могу да се процесуирају.

У таквим ситуацијама поступак би покренули делегати Регионалне скупштине и пренели га на ниво Међународне скупштине Комисије за међународно право, што би се даље развијало у конституисању Међународног кривичног суда и покретању поступка.

Због великог издвајања времена, финансијских средстава, а пре свега енергије и потенцијала за покретање овако сложеног механизма, иницијатори кривичног поступка не би имали право на повлачење претходно донете одлуке. На тај начин иницијатори оваквог поступка унапред би се упозоравали на последице покретања оптужнице за повреду међународног хуманитарног права.

4. Механизми осигурања поштовања обавеза према међународним судовима

Механизми којима се обезбеђује поштовање унапред прописаних обавеза констатованих на међународном нивоу, углавном су познате као мере економских санкција и евентуално војне интервенције, међутим у процесу непоштовања обавеза према међународним судовима могла би се направити одређена систематизација и градација таквих мера.

Ако би се први ниво сарадње међународних субјеката базирао на регионалном нивоу, логично је и да би се те мере иницирале од стране држава у том региону. Ако су државе иницирале поступак, или су субјекат у том поступку, а одбијају сваку сарадњу, иако је очигледно да постоји повреда међународног хуманитарног права, према њима ће се предузимати репресалије од најблажих ка најсложенијим.

Први ниво састојао би се у економским мерама: (1) државе у окружењу ускратиле би поштовање трговинских споразума и споразума о размени енергената; (2) државе у окружењу блокирале би финансијска средства, која је спорна држава уложила на заједничким пројектима, од којих остварује одређене дивиденде или профит као део

партнерских улагања; (3) капиталне инвестиције започете у спорној држави обуставиле би се како у финансијском погледу, тако и у смислу реализације уговорних обавеза (нпр. изградња одређених виталних објеката од значаја за инфраструктуру, бродова, путничких и транспортних авиопревозника...); (4) најтежи облик економских мера састојао би се у непризнавању валуте конкретне државе, њено повлачење са тржишта и изолација на свим берзама, с изузетком куповине хране и лекова.

Други ниво економских мера састојао би се у истим мерама али на међународном нивоу.

У случају да администрације појединих држава покушају овакав вид мера без правног основа и без консултација са скупштином Међународне Комисије за људска права, мере које ће уследити биће реципрочне у односу на њу, а исход ће бити такав да ће се до 1/3 њеног годишњег друштвеног бруто производа блокирати и тим средствима надоместити сви губици која је конкретна држава претрпила, док би преостала средства била надокнада за повреду њеног угледа.

Када је реч о примени оружане интервенције, она би требала да остане у оквиру Савета безбедности, с тим да би било пожељно да се мировне мисије ангажују из држава у окружењу, односно оних држава чије поверење ужива држава која је претрпела злочине против хуманитарног права проширивањем оружаних сукоба са суседних територија. То потврђује Газинијеву констатацију да: „ништа не спречава Савет безбедности и државе чланице да закључе *ad hoc* споразуме у контексту текућих мировних операција, иако би наређење присилних војних активности неизбежно значило радикалну промену у природи операције.“¹⁰⁷⁶ Билатералним споразумима би се спречиле злоупотребе, које су посебно биле изражене на простору БиХ и аутономне покрајине Косова и Метохије. Главни проблеми употребе оружане силе своде се на функцију Генералног секретара јер: „За разлику од војних извршних мера које је спроводио UNOSOM II, у Босни и Херцеговини Генерални секретар није имао стратешку и оперативну контролу над трупама. Могао је само тражити или одобравати војне мере за извршење, чија је примена зависила од снага НАТО-а. Ови аранжмани, посебно од августа 1995. године, минимизирали су ризике обрнутог вета. Они су дозволили Уједињеним нацијама да изврше ефективну контролу над операцијама и на

¹⁰⁷⁶ T. Gazzini, *The Changing Rules on the Use of Force in International Law*, Juris Publishing, New York, 2005, 37.

крају их обустави или умањи одбијањем да одобре даље војне принудне активности.“¹⁰⁷⁷

С друге стране што се тиче легитимности и свакако незаконитости треба истаћи став који је италијанска влада изразила током косовске кризе, према којој ни једна боље дефинисана оперативна флексибилност не дозвољава НАТО државама да интервенишу када је Савет безбедности блокиран вежбом у политичке сврхе тзв. „права вета“.¹⁰⁷⁸

Сходно томе, треба указати да је статус војника у мировним мисијама регулисан кроз универзалне одредбе о заштити мировних мисија, тако да ни у каквом случају не може да се изједначи са привилегијама Бечке конвенције о дипломатским односима. У складу са постојећим правним решењима непримерено је да поједини политичари истичу држављанство својих војника као основ за избегавање кривичне одговорности за извршене злочине против човечности или ратне злочине. Свака злоупотреба статуса захтева одређене репресалије без обзира на било какву припадност. Према томе, оружане акције увек треба сагледати као последњу могућност, никада се не сме сматрати релативном, јер ствара нове последице, што указује на чињеницу да одлука о употреби оружане силе неби смела никада да буде у рукама једног субјекта.

5. Механизми контроле субјеката међународних кривичних судова

Главни носилац контролне функције у раду међународних кривичних судова требало би да буде независан судски орган, који би се могао поистоветити са Председништвом Међународног кривичног суда. Његова функција поред одређивања чланова судских већа, била би и контрола законитости у њиховом раду, али и раду осталих субјеката у кривичном поступку.

Примарна функција у контроли законитости у раду односила би се на неколико сегмената: (1) придржавање правила о тајности података преузетих од Секретаријата; (2) придржавање правила прописана кодексима свих субјеката у поступку; (3) контролна функција мериторног поступања судских већа на иницијативу Апелационих већа; (4) поступање по приговорима делегата или странака у поступку; (5) контрола рокова у којима су судска већа обавезујућа да окончају кривични поступак, тзв. суђење у разумном року и (6) кооперација са међународним и регионалним полицијским

¹⁰⁷⁷ Ibid., 54, *vidu* R. Falk, *Questioning the Un mandate in the Gulf*, IFDA Dossier (1991/2), pp.81 et. seg. p.82.

¹⁰⁷⁸ Ibid., 98, *vidu* Report by the Government on the NATO Washinkton Summit, posted at http://notes3.senato.it/ODG_NSF/38b2112f.

механизмима у сфери корупције и организованог криминала с посебним освртом на особља међународних кривичних судова (судије, тужилаштво, одбрана, вештаци, сведоци).

У поступку контроле, уколико се уоче неправилности или повреда било које од наведених тачака из надлежности Преседеништва, субјекат који је извршио повреду у складу са тежином те повреде, може бити упозорен, изузет из поступка или процесуиран у скраћеном поступку. Битно је нагласити, ако је спорни субјекат који је извршио повреду држављанин исте државе као и један од чланова Председништва, у том случају његов садржављанин биће привремено замењен представником друге државе до окончања поступка, или као алтернативу Председништво може именовати посебан одбор или судско веће за окончање покренутог дисциплинског или кривичног поступка.

5.1 Кодекси са императивном клаузулом

Досадашња судска пракса је правила понашања субјеката углавном дефинисала кроз мере процесног карактера као део Правила о поступку и доказима, све до формирања ИСС, када је уведен посебан кодекс. Увођење јединственог кодекса понашања није довољно, јер се ограничава искључиво на судска већа, а само делимично на остале субјекте. Да би се уредило понашање које приличи моралном и професионалном концепту личности која ће обављати једну од функција у међународном кривичном поступку нужно је да се уведу унифицирани Кодекси за сваку функцију у кривичном поступку. То подразумева да се уведу: Кодекс судија, Кодекс тужиоца и канцеларије тужилаштва, Кодекс правобранилаштва, Кодекс секретара и секретаријата, Кодекс судских вештака, Кодекс сведока суда и Кодекс понашања окривљених, оптужених и осуђених лица.

Функционалност оваквог потеза имала би карактер закона, а не диспозитивног акта. Међутим, да би имао своју правну снагу, потребно је правозићи демагошка гледишта на законе, који се по појединим ауторима: „...и даље пречесто сматрају као група доктрина или правила која су одвојена од моћи и друштвених процеса...и даље организовани у смислу техничких доктрина двосмислености на највишем нивоу.“¹⁰⁷⁹

¹⁰⁷⁹ J.J.G. Syatauw, *Some Newly Established Asian States and the Development of International Law*, Springer, Science & Business Media, Orginallz published bz Martinus Nijhoff, The Hague, 1961, 23, *vidu* McDugal, *The Comprative Studz of Law for Polici Purposes*, 51 Yale L.J. 918 (1932).

Повреда ових кодекса представљали би правни основ за иницирање оптужнице за кривична дела повреде интегритета суда, која би била у ингеренцији Председништва, што значи да би се на овај начин надјачао сваки покушај двосмислености и демагошког утицаја на међународну заједницу. У случају повреда наведених кодекса, субјекти који су кршећи његове одредбе противправно стекли одређену имовинску корист, остварили могућност неге услуге, или на било који начин, посредно или непосредно, родбински или преко пријатељских линија, злоупотребили свој положај, били би подређени скраћеном поступку у коме би им била изречена много озбиљнија и тежа санкција од сваке новчане казне или казне затвора. Мера, односно санкција која би им се изрекла састојала би се у забрани обављања делатности „правника“ у периоду који не би могао бити мањи од 20 година. Суштина је у томе да ће прекршилац Кодекса бити онемогућен да се бави било каквим обликом пружања правних услуга, јер ће његово име бити истакнуто у свим регистрима запошљавања како на међународном нивоу, тако и на свим националним нивоима. Према томе императивна клаузула Кодекса сваког од субјеката била би гаранција поштовања интегритета суда и професионалног понашања у поступку.

5.2 Ограничење времена за суђење у разумном року

На основу извршене упоредне анализе трајања кривичног поступка, поступци који су се издвојили по израженој брзини покретања и окончања свакако су ИМТ и ИМТФЕ. У првом случају поступак је трајао непуних годину дана, док је у другом случају он био испод две године. За разлику од поступака покренутих пред другим међународним кривичним судовима ИМТ и ИМТФЕ су били специфични јер су искључили жалбени поступак. Други судови, међутим, указали су на чињеницу да су њихови првостепени поступци били многоструко пута дужи, што се не може оправдати чињеницом постојања жалбеног поступка. Разлози оваквог одуговлачења поступка могу се приписати различитим факторима и околностима, међутим, једини одговорни чинилац оваквог стања јесте људска немарност и намера да такво стање што дуже траје.

Сходно томе, може се закључити да би разуман рок за суђење у првостепеном поступку био период до две године од тренутка подизања оптужнице, а окончање целокупног поступка најдуже до четири године. Овај рок би по правилу требао да одговара једном просечном мандату судије у судском већу. Свако прекорачење рока од четири године захтевало би додатно образложење пред Председништром.

5.3 Приговори на поступак и суђење делегираних субјеката стране у поступку

У поступцима пред међународним кривичним судовима као чланови судског или апелационог већа немогу бити представници држава чији су држављани иницијатори кривичног поступка или оптужена страна, јер би се непосредно утицало на непристрасност у поступку. Међутим, постојање тзв. судије делегата (сачињене од страна у поступку) нужно је за вођење поступка. Судије делегати били би *de facto* два издвојена члана судећег већа, који не би имала никаква овлашћења у вођењу поступка, не би могли присуствовати затвореним седницама наведеног већа у доношењу пресуде, нити би могли на било који начин изражавати своје мишљење о пресуди. Њихова основна функција састојала би се у запажањима везаним за евентуалне нерегуларности у поступку, где би у случају запажања истих алармирали Председништво суда. У случају злоупотребе своје функције судије делегати могли би се процесуирати због повреде Кодекса судија. На овај начин остварује се још један вид транспарентности и контроле рада судских већа.

6. Реализација пресуде након окончања поступка пред Међународним кривичним судом

Међународни кривични судови су након изречене пресуде у складу са склопљеним споразумом са државама које су прихватиле обавезу да осуђеник издржава казну у њиховој држави наведену обавезу сматрали искључиво техничким питањем које је решавано преко Секретаријата. Трансфером осуђеника у државу где ће издржавати казну надлежност Међународног кривичног суда је *de facto* престајала до оног тренутка када осуђеник издржи 2/3 своје казне и стекне услове за превремени отпуст. Из овако изведеног статуса осуђеника поставља се низ питања: (1) да ли држава чији је он држављанин има било какву улогу у постпеналном поступку; (2) да ли осуђеник има могућност избора државе у којој ће издржавати казну и који су то критеријуми и (3) на који начин је могуће реализовати контролу о условима и начину издржавања казне осуђеног лица и на који је начин то могуће унапредити.

Иако је примарна казна осуђених лица пред међународним кривичним судовима углавном казна затвора не треба занемарити и друге видове санкционисања. Како Сања Гровер истиче: „Политике не би требало да буду ограничене на финансијске компензације. Оне би између осталог, требале укључивати реституцију (повратак) жртвама њихових ствари, рехабилитацију жртвава кроз пружање одговарајуће

медицинске, психолошке и социјално помоћи, одобравање задовољства у форми, на пример, извињења или захтева за опростом, гаранција непонављања озбиљних злочина укључујући, на пример, образовне мере и институционалне реформе у циљу спречавања тешких злочина.¹⁰⁸⁰

6.1 Обавезе државе чији је осуђеник држављанин

Свако лице пред органима стране државе требало би да ужива одређену заштиту. У том контексту Вателова теза не само да је потврдила право националне државе странца да заштити своје држављане, већ је имплицирала да постоји обавеза која почива на националној држави странца да га заштити.¹⁰⁸¹ Потпуно идентична ситуација односи се и на поступање међународних кривичних судова.

Погрешно је мишљење да је пресудом Међународног кривичног суда и брига државе за свог држављана окончана. Напротив, доношењем пресуде свака држава чији је држављанин осуђен, требала би да изведе гаранције суду који га је осудио, да може издржавати казну у својој држави. Од таквих гаранција, могло би се одустати, једино у оним случајевима када држава не може да му обезбеди сигурност приликом издржавања казне или уколико осуђени одбија да издржава казну из истих разлога. У сваком случају Међународни кривични суд требао би након изрицања пресуде, да држави чији је осуђеник држављанин, понуди ту могућност да он издржава казну у својој држави. Уколико држава чији је он држављанин, такву могућност одбије без оправданих аргумената, директно би се обавезала на финансирање трошкова исхране и смештаја осуђеника у корист оне државе која се обавезала на такву улогу. С друге стране, ако се докаже да држава чији је осуђеник држављанин није у могућности да му обезбеди сигурност, у таквом случају наведени трошкови делимично би се финансирани из буџета Међународног кривичног суда, а делимично из националног буџета државе у којој ће лице издржавати казну. Трећа могућност произилази из одлуке осуђеног да не жели да издржава казну у својој држави, у таквој ситуацији финансијска средства делимично би се издвојила из буџета Међународног кривичног суда, а делимично из буџета државе у којој ће бити, а уколико се утврди да је лице стекло противправну имовинску корист или да његова ужа родбина поседује стабилне изворе

¹⁰⁸⁰ S.C. Grover, *Prosecuting International Crimes and Human Rights Abuses Committed Against Children: Leading International Court Cases*, Springer, London 2010, 1121.

¹⁰⁸¹ C. F. Amerasinghe, *Local Remedies in International Law*, second edition, Cambridge University Press, Cambridge, 2004, 44.

прихода из тих средстава делимично или у потпуности могу се намирити трошкови издржавања његове казне.

6.1.1 Могућност избора државе у којој ће осуђеник издржавати казну

У избору државе у којој би осуђеник могао да издржава казну затвора потребно је размотрити следеће околности и стандарде: (1) осуђеном лицу треба гарантовати безбедност; (2) просторије за издржавање казне треба да буду примерене елементарним условима за живот; (3) трошкови смештаја и исхране осуђеника треба да буду рационални; (4) осуђеном лицу треба да се омогуће посете уже родбине уз њихове минималне трошкове.

На основу утврђених критеријума могућност избора државе своди се на: државу чији је осуђеник држављанин или државу која се граничи са државом његовог домицила. Сходно томе и постпенални трошкови издвојени за лице могу се рационализовати или евентуално умањити кроз остваривање одређених трговинских билатералних уговора, а уједно створити простор за економичнију и лакшу комуникацију осуђеног лица са својим сродницима. На тај начин постиже се двоструки ефекат: ресоцијализација и поштовање основних права осуђеника (сходно елементима пенологије, односно криминологије).

6.2 Механизми контроле поштовања одлуке Међународног кривичног суда

У модерној правној култури преовладава сентенца *sine qua non* по којој не може постојати право без одговарајуће обавезе, и да су обећања извршива само између оних који су пристали да буду везани.¹⁰⁸² То подразумева да ће држава која се обавезала на улогу надзора над осуђеним лицем, које ће издржавати казну затвора не сме да поступа у супротности са потписаним споразумом. Осуђено лице због тога треба да буде у затворским просторијама.

Да би се спречила могућност сваке злоупотребе, или евентуално пуштања на слободу осуђеног, инструмент којим се оваква појава може спречити јесте увођење редовних и ванредних контрола. Контролна тела била би сачињена од стране криминолога и стручњака из области пенологије, која би одредила Регионална или

¹⁰⁸² M.W. Janis, C.Evans, *Religion and International Law*, Martinus Nijhof publishers, Hague, 1999, 4.

Међународна комисија за међународно право, и које би најављено или ненајављено могле да се увере да ли се осуђено лице налази у просторијама намењеним за извршење санкције или не, укључујући и разматрање услова у којима издржава казну. Контролно тело све пропусте региструје и о томе посредством извештаја обавештава Комисију која ју је ангажовала.

Уколико дође до злоупотребе поверења, и осуђено лице не буде у просторијама намењеним за издржавање казне затвора, предузимају се мере финансијске надокнаде у корист оне државе где ће бити извршен трансфер осуђеног лица, уколико је доступно. У случају да лице није доступно, финансијска оптерећења конкретне државе у истом износу или његовој увећаној вредности биће депонована у буџет Регионалних комисија за међународно право све до оног тренутка док се осуђено лице не пронађе, односно док се не докаже да је лице преминуло.

7. Могућност условног и превременог отпуста осуђеног лица

Досадашња истраживања указују да су најчешћи разлози условног или превременог отпуста осуђеног лица здравствени разлози или чињеница да су осуђена лица издржала 2/3 изречене казне.

Ако се узме у обзир чињеница да је осуђено лице извршило злочин прописан међународним кривичним, односно хуманитарним правом, над држављанином друге државе поставља се питање: да ли се условним или превременим отпустом осуђеног лица омаловажава жртва и маргинализује злочин који је он извршио?

На овај начин доводи се по ко зна који пут у питање правичност поступања међународних кривичних судова. Да би се отклонила свака сумња у интегритет било којег међународног кривичног суда и поред чињенице да је осуђени издржао 2/3 своје казне, или да му здравствени разлози онемогућавају да настави са даљим служењем казне, поред комисија које разматрају могућност условног отпуста, требало би да се укључе и представници специјализованог националног тела државе која заступа интересе породица жртава и да њихова одлука о постигнутом степену ресоцијализације осуђеног буде једна од значајнијих у остваривању могућности условног или превременог отпуста.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Доказивање начела ефикасности у раду међународног кривичног правосуђа произилази из низа проблема конституисања, организовања и функционисања међународних кривичних судова. Анализом хипотетичких оквира тих проблема указује се и на њихова потенцијална решења.

Стручњаци из области међународног кривичног права у више наврата указали су да је у складу са начелом комплементарности надлежност међународног кривичног суда у односу на националне кривичне судове изведена тако да предност увек имају национални кривични судови. Судска пракса на примеру *ad hoc* судова не потврђује такву констатацију. С друге стране, хибридни (интернационализован) кривични судови сходно споразуму са УН, омогућено је да посредством националних кривичних судова остваре пуну слободу у процесуирању лица за најтеже повреде међународног кривичног односно хуманитарног права, с тим да делимично ангажују процесне субјекте ван њихових националних оквира. Проблеми примене начела комплементарности јесу у томе што није дефинисана универзална повеља, декларација или приступни уговор који би недвосмислено прописао стандарде поштовања обавеза према међународној заједници у случају повреде међународног кривичног права, санкције које следе у случају непоштовања тих обавеза и контролне механизме. Овакви недостаци утичу на појаву дуплих стандарда и двосмислености у тумачењу одговорности за деликте међународног хуманитарног права, што аутоматски искључује могућност процесуирања по принципу „*erga omnes*“.

Отклањање проблема надлежности могуће је решити увођењем једног универзалног акта (нпр. Римског статута) којим би била регулисана питања материјалног права (дела за која је надлежан међународни кривични суд), у процесно-правном смислу (начин иницирања поступка), док би се организација и поступак дефинисали обичајним правним правилима и институтима својственим континенталном или англосаксонском правном систему. На овај начин отклонила би се могућност избегавања одговорности лица без обзира чији су они држављани, дакле испоштовао би се принцип „*erga omnes*“. Контролни механизми који би омогућили поштовање универзалног акта о међународном кривичном праву, могли би се базирати на градацији економских мера регионалног и међународног карактера, посредством тзв. скупштине Комисије за међународно право, а уређено по принципу међународних регионалних уговора.

У циљу изузимања политике из оквира међународног кривичног права, неопходно је с једне стране разграничити надлежност свих органа Уједињених нација, а с друге стране УН укључити у разрешавање проблема, само у оним случајевима када регионални механизми нису у могућности да локализују повреду међународног кривичног права и предузму све мере у односу на инкриминисане носиоце такве повреде. То значи када се исцрпе сва средства на регионалном нивоу, као виша инстанца међународне заједнице УН могу се умешати уз сагласност држава у региону где је наступила повреда хуманитарног права.

Искључење политике је могуће, ако се делегати, као представници држава не ангажују из редова политичке администрације, тзв. квази елите, већ ако су они људи из домена научних кругова. Деполитизација би се постигла усвајањем посебних кодекса о подобности делегата, на међународним скупштинама правника, где би о њиховој подобности сведочила дела и издаваштво у научном доприносу, а такви показатељи не би могли да се побију ни пред једном комисијом, па чак и у случајевима да је она политички пристрасна. Међународне скупштине правника, требале би се формирати на регионалном нивоу, а унијом региона дошло би се до Међународне скупштине Комисије за међународно право. Кроз минимално две редовне годишње седнице, исти делегати (обе скупштине Регионалне и Међународне), истицали би потенцијалне проблеме, давали могућност представницима држава, уколико се ради о повреди међународног кривичног права на унутрашњем нивоу, да га сами реше, а уколико нису у могућности да посегну за хибридни решењима (кроз билатералне уговоре) или да укључе Регионалне међунационалне комисије, уз ограничења којима се штити национални интегритет конкретне државе. Ово решење могло би се поткрепити независним системима финансирања такође на регионалном нивоу, док би минимална средства из регионалних буџета била одвајана за две редовне годишње седнице на међународном нивоу.

Истицање доминантности правног система било да је англосаксонски или континентални је погрешан концепт. С друге стране увођењем Римског статута као покушаја помирења ова два правна система и увођење принципа универзалности представља интересантну замисао, међутим право решење могло би се извести као компромис. Ако се као кључни проблеми у разрешењу овог питања наводе: (1) контрадикторност два правна система и (2) немогућност усаглашавања два правна система, у таквој ситуацији решења би се поново могла извести из концепта регионалне сарадње. Ако би се Римски статут посматрао као универзални међународно обавезујући

правни акт који би био примаран у утврђивању материјалних елемената постојања кривичних дела усмерених против међународног хуманитарног права и елементарне услове за покретање поступка, прва фаза основаности била би утврђена пред Регионалном скупштином Комисије за међународно право, а потврђена пред другостепеном Међународном комисијом. Након утврђених иницијалних елемената процедура избора доминантног права зависила би од тога којем правном систему државе чији су држављани прекршили одредбе међународног права припадају. Уколико се правни системи разликују, примарну улогу у избору доминантног система имала би држава чији су држављани жртве. У случају да се правни системи разликују, а да су у оба случаја држављани обе државе или више држава жртве, процедура утврђивања по ком систему ће се водити поступак зависиће од тога шта неутрална комисија (формирана од регионалне Комисије за међународно право) у истрази утврди, односно извођењем хронологије догађаја дође до сазнања која је држава, односно чији су држављани први иницијали агресивни рат, односно изазвали сукоб. Уколико је сукоб између држава са различитих континената поступак би могао бити потпуно идентичан, али на нивоу Међународне Комисије за међународно право. Поред правног система било би неопходно дефинисање и Правила о поступку и доказима усклађеним са регионалним обичајним правним правилима, што би било у надлежности регионалних одбора за међународно кривично право.

Значајан елемент у дефинисању ефикасности међународних кривичних судова јесте начин избора субјеката за вођење кривичног поступка и мере којима би се ти исти субјекти ограничили и казнили за злоупотребу свог службеног положаја. Велика дискрециона слобода пре свега судија, а затим тужиоца и канцеларије тужилаштва често су били разлог учесталих појава кривичних дела против суда. Проблем је у уопштеним критеријумима њиховог избора, где се наглашавају морални квалитети личности, а временом се ти исти морални квалитети личности судије или тужиоца покажу контрадикторним. У том смислу потребно је увођење Професионалног Кодекса за сваку категорију субјеката у поступку, приликом избора, праћења његовог рада и окончања његове функције. Свака повреда Кодекса истовремено би требала да представља и кривично дело против Суда, а санкције не би могле бити ограничене само на новчану казну или евентуално казну затвора, већ и заштитну меру забрана обављања делатности правника у периоду који не би смео бити испод 20 година, с тим да не би била ограничена само на међународно право, већ на право уопште, како пред међународним судовима тако и пред свим националним институцијама које захтевају

било какво ангажовање правника. О забрани делатности све државе биле би обавештене, а у случају да не поштују изречену меру имале би тешке консеквенце усмерене на економску трговинску размену и друштвени бруто производ.

Међународно кривично правосуђе нема проблема само у процесном смислу, њихов проблем у одређеним сегментима састоји се и у неутврђеним елементима свих кривичних дела која су као таква инкриминисана у Римском статуту. Посебно место у том систему позитивно правних прописа односи се на кривично дело „агресија“. Велика празнина у Римском статуту састојала се у томе што су њени творци омогућили чланицама временски период од неколико година да укажу на евентуалне недостатке самог Статута, али упорно се избегавало дефинисање кривичног дела Агресије. Чињеница је да се након одржане конференције у Кампали у вези кодификације Римског статута и питање Агресије дефинисало кроз радње чињења, али оне још увек нису имплементирани у Римски статут. Овај формални недостатак, представља и кључни проблем Агресије, јер ако она није уведена у званични извор хуманитарног права. Да би се спречила злоупотреба механизма „*превентивне интервенције*“ која је до сада посебно била изражена у рукама сталних чланица Савета безбедности УН, одредба о Агресији, у што краћем периоду треба да се уведе у Римски статут, а они појединци који су злоупотребили ове околности треба да се процесуирају. Оправдање се не може тражити у чињеници да радње агресије нису биле прописане, већ у чињеници да су кодификована дела међународног кривичног права прописивала Агресију као кривично дело против међународног кривичног права. Ослањајући се на изворе међународног кривичног права изведених из Нирнбершког и Токијског процеса, концепти агресије постојали су и 1950-их година, што такође не искључује одговорност оних који су извршили агресију на бившу Југославију, али и низ других држава злоупотребом НАТО-а.

На примеру Агресије, али и других кривичних дела прописаних Римским статутом, произилази питање због чега национални судови не могу да имају кредибилитет, иако се већина правника изјашњава да је кроз начело „*комплементарности*“ предност суђења за међународна кривична дела дата националним судовима. Основни разлози су у непостојање критеријума: (1) за суђење домаћим држављанима и (2) непостојање реципроцитета између Међународних и националних кривичних судова по питању међународних кривичних дела. Отклањање тих проблема произилази из улоге Регионалних или евентуално Међународних Комисија за међународно кривично право и конституисању тзв. „*арбитражних судова*“.

Битно је нагласити да су такви судови нужни искључиво у оним ситуацијама када су повреде међународног кривичног права превазишле границе једне државе у региону и рашириле се на другу државу или државе, у супротном надлежност би требала да буде у рукама националних кривичних судова, уколико администрација те државе не затражи помоћ регионалне или међународне заједнице.

Контролни механизми могу се поделити на: (1) интерне контролне механизме међународних кривичних судова и (2) спољне контролне механизме међународних кривичних судова. Да би се остварила квалитетна интерна контрола потребно је све механизме одвојити физички, а потом дефинисати њихове функције. Контролни механизми унутар судова, посебно када је реч о законитом вођењу поступка, потребно је одредити преко Апелационог већа као више инстанце Судског већа у првом степену (чија би улога била у предлагању висине казне кроз ставове судија емеритуса и контрола законитости извођења чињеница и вођења поступка), док би примарни контролор било Председништво судија или независних одбора, који би иницирали поступак у случају повреде Кодекса и Правилника о поступку и доказима.

Као екстерни механизам контроле укључио би регионалне и међународне полицијске организације задужене за борбу против организованог криминала, корупције, па чак и тероризма у које би поједини субјекти кривичног поступка били умешани или преко посебних рачуна остваривали додатне финансијске добити. У том смислу свакако укључиле би се и Комисије за међународно кривично право (при одржавању регионалних и међународних седница), чија би коначна одлука и извештај Генералној скупштини УН представљао завршну реч о статусу конкретног субјекта и мерама његовог искључења из кругова правничке коморе и забране обављања делатности у одређеном временском периоду.

Финансирање буџета међународних кривичних судова могло би се делимично централизовати посредством Регионалних Комисија за међународно кривично право, како од стране држава чланица тог региона, тако и од јединствене међународне организације за трговину у том региону односно континенту (нпр. АСЕАН, Афричка Унија, Европска унија...). Национална средства држава чланица која у календарској години не би имала забележене случајеве повреде хуманитарног права имала би право на повраћај уложених средстава у буџете намењене за рад Регионалних и Међународних комисија за међународно право, а самим тим и формирање међународних кривичних судова.

Сви хипотетички оквири надовезују се на емпиријску основу статистичких показатеља ефикасности међународних кривичних судова изведену из шест инструмената.

Први инструмент указао је да је трајање поступка пред међународним кривичним судовима био веома различит. Први *ad hoc* судови били су ограничени временским интервалом до две године, а сви поступци су истовремено окончани, међутим када је реч о поступцима пред другим међународним кривичним судовима они се не могу похвалити ограничењем. Међу разлозима су се издвајали недоступност окривљених, односно оптужених или недовољно доказа за окончање поступка, због чега су поступци одуговлачени неколико година. Због таквог чињеничног стања пред међународним кривичним правосуђем, не може се извести констатација о ефикасности међународних кривичних судова. Да би се судови сматрали ефикасним потребно је скратити интервал трајања поступка, који не би смео бити дужи од две до четири године.

Тужилаштво и канцеларија тужилаштва, као и у случајевима рада међународних кривичних судова не може се сматрати у потпуности ефикасним, посебно када је реч о случајевима пред ICTR, ICTY и ICC, јер је број иницираних тачки оптужница по радњама извршења у много већем броју је одбачен, што се директно манифестује на њихов укупан успех у доказивању оптужнице. У преосталим судовима тужилаштво је имало успеха у извођењу оптужнице, али због великог броја случајева који су у претходном кривичном поступку (посебно када је реч о ICC) статистички показатељи нису довољан доказ њихове ефикасности. Један од значајних разлога дугог претходног кривичног поступка је у томе што се од оптуженог очекује изјашњење о кривици, а чињеница да су у великом броју случајева недоступни одражава се на потешкоће у иницирању кривичног поступка.

Начин на који су се окончали међународни кривични поступци такође су значајни за оцену ефикасности рада међународних кривичних судова, јер указују на оправданост покренутог поступка. Иако је у чак 58% случајева крајњи исход покренутог поступка био казна затвора у ограниченом временском интервалу, у не тако малом броју случајева казне затвора биле су често симболичне или су се преклапале са временом које је оптужени провео у притвору (посебно изражено по питању националне припадности пред ICTY). Доживотна казна затвора изречена је у 10% случајева, али је као таква остала алтернатива за смртну казну, која је правазиђена након окончања Нирнбершког и Токијског поступка. Оно што остаје недоречено, јесте

због чега је материјално обештећење минимизирано у свим међународним кривичним поступцима. Ако се од укупног броја случајева који су реализовани у потпуности констатовало да је нешто више од четвртине окончано ослобађајућом казном или условним, тј. превременим отпустом, поставља се питање да ли су судови на тај начин показали своју неспособност и наравно неефикасност.

Пристрасност судских већа могла се уочити из националне структуре судија, чија је субјективност утицала и на исход поступка. Питање објективности нарочито је изражено у поступцима пред ИСТУ јер је велики број европских судија и судија са подручја афричког континента који су били у ранијем колонијалном статусу под утицајем тих истих држава Европе, доносили потпуно идентичне закључке и судске одлуке према припадницима српске заједнице. С друге стране хибридни судови или покушај хибридни *ad hoc* судова попут оних у Индонезији потврдили су пристрасност националних судија у односу на њихове држављане које је Источни Тимор теретио за повреду хуманитарног права, јер су у највећем броју случајева ослобођени кривице. Такође упоређивањем пресуда изречених пред Судовима Источног Тимора, могло се уочити да су казне изречене лицима за тешке повреде хуманитарног права биле много ригорозније од појединих казни изречених пред другим међународним кривичним судовима, јер су национални закони били много ригорознији за слична индивидуална дела прописана у националном кривичном закоником, и поред актуелне Уредбе УНТАЕТ-а.

Посебно питање свакако представља висина утрошених средстава за финансирање међународних кривичних судова. Генерално посматрајући за све међународне кривичне судове, може се констатовати да су премашивали званичне потребе њихових стварних трошкова. У међународној заједници преовладава став, не само када је реч о међународним кривичним судовима, него и свакој мисији или раду сваке међународне организације, да уколико се утрошак средстава током актуелне године умањи, умањиће се и њихова постојећа средства, тако да је тенденција ка томе да се и у сваком могућем случају постојећа средства троше под различитим изговорима да би се изгласавање буџета за наредну годину одржао на истом нивоу, или као што је очигледно из изведених истраживања она увећају за неколико десетина, па чак и стотина милиона.

Шести и коначни инструмент емпиријског истраживања полази од тога да су поједине државе, углавном европске државе, биле привилеговане као носиоци могућности да се у њиховим државама издржавају изречене казне затвора. Ове

привилегије свакако се одражавају и на умешаност у изрицању пресуда, стицању одређених повластица пред међународном заједницом, али свакако и повећање националних буџета. Према томе ефикасност међународних кривичних судова није везана само за вођење кривичног поступка, већ и за мере постпеналног поступања са осуђеним лицима.

Сви изведени елементи емпиријске хипотезе су истовремено и идентификатори појединих узрока неефикасности међународних кривичних судова, а сваки од тих узрочника може представљати посебне студије или предмете истраживања. Сходно томе, може се констатовати да су поједини међународни процеси иницирања, вођења и окончања поступка настали као последица низа предрасуда, дискриминација и етноцентризма с намером изигравања светске правде и прикривања онога што је очигледно. Управо због тога, изведени концепти неефикасности, треба да представе варницу која ће покренути пламен реформи међународног кривичног правосуђа, јер у супротном међународни кривични судови биће у средњовековном мраку, инквизицијском поступку, који неће разликовати објективност, правичност и истину, а то значи да ће неспособан бирократски механизам сачињен од подобних субјеката глобализма упорно бити приказиван ефикасним, иако он то у суштини није.

Литература, правни и електронски извори

Страна литература

1. Aksar, Y.: *Implementing International Humanitarian Law: From the Ad Hoc Tribunals to a Permanent International Criminal Court*, Routledge, Taylor and Francis Group, London, 2004.
2. Alamuddin, A., Jurdi, N. N., Tolbert, D.: *The Special Tribunal for Lebanon: Law and Practice*, Oxford University Press, Oxford, 2014.
3. Ayong Ayim, M.: *Former British Southern Cameroons Journey Towards: Complete Decolonization, Independence and Sovereignty*, Author House, 2010.
4. Алинк Б; Анић, Никола; Аудман, П.А.; Бајсман, Х.Н; Банк Ј; Бауер, К; Беземер, К.В.Л; Битингхаузен, Јуп; Бошер, Ф.М; Бронкхорст, Ханс; Брајан Р; Будсма, А; Вејне, Ј.С; Веселинг, Х.Л; Вилемсен, А.В; Висковић Берислав; Вујошевић, Јован; Вурден, А.В.Н.; Гало, Макс; Глишић, Венцеслав; Грухман, Лотар; Дикен, Ф.В; Дингер, Рутгер; Дитрих З.Р; Дунк, Х.В; Ђуретић Веселин; Емејс, М.Г; Идекинге, П.Р.А; Инт Фелд, Н.К; Јакобсен, Х.А; Кајперс, Јехан; Кампањ, Г.Т; Квит, Конрад; Кикерт, Ј.Г; Килих, Волф; Клав, Б; Клејн, П.В; Констант, Џекоб; Крамер, Герард; Кранс, Јонеке; Курц, Франс; Кусбрук, Руди; Лејкс, Паул, Ленстра, Афје; Липшиц, И; Менинг, А.Ф; Мекдоналд, Чарлс Б; Минхинг, Л.Л.; Мишел, Анри; Мраовић, Никола; Остен, Ф.Ц; Папе А. Х; Плух, Кес; Пол, Ф.Г; Пресер, Ј; Релинг, Б.В.А; Ритер, Ц.Ф; Рон, Г; Росум, Л.Ј; Рутгерс, Ц.А; Сингер, А.А.Ј; Слехте, Ц.Х; Стијфенгерг, Вилијем; Суер, хенк; Схирсма, Р.Л; Тен Кате, Ф.Р;Термос, Јуп; Томас, Хеј; Томпсон, Р.В; Трост, Ц; Фарер – Хакли, А.Х; Феркејк, Дик; Форејст, Х.А; Фос Ф; Фракерс, Г.В.Г; Фрис, С; Хартог, Л.Ј; Хаселт Ф.Г; Хејфел, Ад; Хејфел, Мартин; Цваненбург, Г.Ј; Штулдереер, Ц.Ј.Ф; Шулта Нордхолт, Ј.В.-
Други светски рат (изворно Bericht Van De Tweede Wereld Oorlog), књига 1. и 3, Народна Књига, Београд, 1982.
5. Amerasinghe, C. F.: *Local Remedies in International Law*, second edition, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.
6. Annan, A. K.: *We the peoples: A UN for the twenty-first century*, Taylor and Francis, New York, 2014.

7. Ando, N.: *Japan and International Law, Past, Present and Future*, International Symposium to Mark the Centennial of the Japanese Association of International Law, Kluwer Law International, The Hague, 2001.
8. Andreopoulos, G., Barberet, R., Levine, J. P.: *International Criminal Justice: Critical Perspectives and New Challenges*, Springer, New York, 2011.
9. Anghie, A.: *Imperialism, Sovereignty and the Making of International Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.
10. Aust, A.: *Handbook of International Law*, second edition, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.
11. Brown, B.S.: *Research Handbook on International Criminal Law*, Edward Elgar-Cheltenham UK, 2011.
12. Brown, B.S.: *Research Handbook on International Criminal Law*, Edward Elgar, Cheltenham UK, 2011.
13. Boas, G., Bischoff, J.L., Reid, N.L.: *International Criminal Law Practitioner Library: Volume I: Forms of Responsibility in International Criminal Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2007.
14. Boas, G.: *Public International Law: Contemporary Principles and Perspectives*, Edward Elgar, Cheltenham, 2012.
15. Bloxam, B. H.: *On Certain Sepulchral Crossed/legged Effigies of Civilians*, The Archaeological Journal, Tom 33, London, 1976.
16. Bederman, D. J.: *International Law in Antiquity*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.
17. Bassiouni, M. C.: *Crimes Against Humanity in International Criminal Law*, second revised edition, Kluwer Law International, The Hague, London, 1999.
18. Boister, N., Cryer, R.: *Documents on the Tokyo International Military Tribunal: Charter, Indictment and Judgment*, Oxford University Press, Oxford, 2008.
19. Bowett, D.W.: *Self-Defense in International Law*, The Lawbook Exchange, Ltd-Clark-New Jersey, 2009.
20. Butler, W.E.: *International Law in Comparative Perspective*, Sijthoff & Noordhoff, Alphen aan Rijn, The Netherlands Germantown, Maryland USA, 1980.
21. Casses, A., Baig, L., Fan, M., Gaeta, P., Gosnell, C., Whiting, A.: *Cassese's International Criminal Law*, Oxford University Press, Oxford, 2013.
22. Cassese, A.: *International Law*, second edition, Oxford University Press, Oxford, 2005.

23. Cassese, A.: *Realizing Utopia: The Future of International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
24. Cassese, A.: *The Oxford Companion to International Criminal Justice*, Oxford University Press, Oxford, 2009.
25. Casses, A., Weiler, J. H.H.: *Change and Stability in International Law – Making*, Walter de Gruyter, Berlin, 1988.
26. Capaldo, G. Z.: *The Pillars of Global Law*, Routledge Taylor and Francis Group, London and New York, 2008.
27. Castonguay, J.: *In Search of a New Cease-Fire (April-July 1994) – The Rwanda Crisis from Uganda to Zair – The Path of a Genocide*, Transaction Publishers, New Brunswick, New Jersey, 1999.
28. Cherif, B.M.: *A Draft International Criminal Code and Draft Statute for an International Criminal Tribunal*, Martinus Nijhoff publishers, Dordrecht, 1987.
29. Clapham, A.: *Brierly's Law of Nations: An Introduction to the Role of International law in International Relation*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
30. Cowalski, D. A.: *Moral Theory et the Movies: An Introduction to Ethics*, Rowman and Littlefield publishers Inc, Langam –Maryland, 2012.
31. Cruvellier, T. : *Court of Remorse, Inside the International Criminal Tribunal for Rwanda*, The University of Wisconsin Press, Madison, 2006.
32. Cryer, R., Friman, H., Robinson, D., Wilmshurst, E.: *An Introduction to International Criminal Law and procedure*, Cambridge University Press, Cambridge, 2014.
33. Чомски, Н.: *Имперујалне амбиције*, Рубикон/Беокуња, Нови Сад/Београд, 2009.
34. Doria, J., Gasser, Hans-Peter, Bassiouni, M. C.: *The Legal Regime of the International Criminal Court: Essays in Honor of Professor Igor Blishchenko*, Martinus Nijhoff publishers, Leiden-Boston, 2009.
35. Degan, V. D.: *Sources of International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, The Hague, 1997.
36. Dutton, Y.: *Rules, Politics, and the International Criminal Court: Committing to the Court*, Rotledge, New York, 2013.
37. Evans, M. D.: *International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2014.
38. Eichhom, P., Towers, I.: *Principles of Management: Efficiency and Effectiventss in the Private and Public Sector*, Sprigner, Manneheim and Berlin, 2018.
39. Elias, T.O.: *New Horizons in International Law*, Sijthoff & Noordhoff, Alphen aan den Rijn, 1980.

40. Etcheson, C.: *After the Killing Fields: Lessons from the Cambodian Genocide*, Praeger, Westport, Connecticut, London, 2005.
41. Fassbender, Peters, B. A.: *The Oxford Handbook of The History of International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
42. Fukuyama, F.: *The End of History and the Last Man*, Free Press, New York, 2006.
43. Futamura, M.: *War Crimes Tribunals and Transitional Justice: The Tokyo Trial and the Nuremberg Legacy*, Routledge, New York, 2008.
44. Ганзер, Д.: *Противзаконити Ратови: Како земље НАТО-а подривају Уједињене нације*, Orrell Fussli Verlag AG, Zurich, 2016.
45. Gberie, L.: *A Dirty War in West Africa: The RUF and the Destruction of Sierra Leone*, Indiana University press Boomington and Indianapolis, 2005.
46. Gill, T. D., Fleck, D.: *The handbuook of the International Law of Military Operation, second edition*, Oxford University Press – Oxford, 2015.
47. Grover, S.C.: *Prosecuting International Crimes and Human Rights Abuses Committed Against Children: Leading International Court Cases*, Springer, London 2010.
48. Grunfeld, F., Huijboom, A.: *The Failure to Prevent Genocide in Rwanda: The Role of Bystanders*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007.
49. Guzman, A.T.: *How International Law Works: A Rational Choice Theory*, Oxford university press, Oxford, 2008.
50. Hanqin, Xue: *Chinese Contemporary Perspectives on International Law:History, Culture and International Law*, Pocketbooks of the Hague Academy of International Law, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2012.
51. Харитос, П. Г.: *Статус Косова и Метохије према међународном праву*, САНУ, Београд 2007.
52. Heller, K. J., Simpson, G.: *The Hidden Histories of War Crimes Trial*, Oxford University Press, Oxford, 2013.
53. Heller, K. J.: *The Nuremberg Military Tribunals and the Origins of International Criminal Law*, Oxford University Press, Oxford, 2011.
54. Herik, van Den L., Stahn, C.: *The Diversification and Fragmentation of International Criminal Law*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2012.
55. Higgins, R.: *Problems and Process:International Law and How We Use it*, Clarendon press, Oxford univesity press, Oxford, 1994.
56. Howard-Hassmann, R. E., Lombardo, A. P.: *Reparations to Africa*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia 2008.

57. Inazumi, M.: *Universal Jurisdiction in Modern International Law: Expansion of National Jurisdiction for Prosecuting Serious Crimes under International Law*, Intersentia, Antwerpen, Oxford, 2005.
58. Janis, M.W., Evans, C.: *Religion and International Law*, Martinus Nijhof Publishers, Hague, 1999.
59. Jackson, K. D.: *Cambodia 1975-1978: Rendezvous with Death*, Princenton University Press, Princeton, New Jersey, 1989.
60. Јиричек, К.: *Историја Срба, Прва књига, до 1537. године – Политичка историја*, Друго, исправљено и допуњено издање, Слово Љубве, Београд, 1978.
61. Joyner, C. C.: *International Law in the 21st Century: Rules for Global Governance*, Rowman & Littlefield Publishers, Inc. Lanham, 2005.
62. Ju-ao, M.: *The Tokyo Trial and War Crimes in Asia*, Shangai Jeao Tong University Press, Palgrave macmillan, 2018.
63. Kohen, M. G.: *Secession International Law Perspectives*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006.
64. Klabbers, J.: *The Concept of Treaty in International Law*, Kluwer Law International, The Hague, 1996.
65. Khan, K.A.A., Buisman, C., Gosnel, C.: *Principles of Evidence in Internatinal Criminal Justice*, Oxford University Press, Oxford, 2010.
66. Knoops, Geert-Jan A.: *Defenses in Cntemporary International Criminal Law*, second edition, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2008.
67. Кљосов, А.: *Откуд су се појавили словени и „индоевропљани“? Одговор даје ДНК-генеологија*, Педагошки факултет у Јагодини, Узданица – Часопис за језик, књижевност, уметност и педагошке науке НОВА СЕРИЈА, VII/2, 2010.
68. Kaufman, Z. D.: *Transitional justice for Tojo s Japan: The United States Role in the establishment of the International military tribunal for the Far east and other transitional justice mechanisms for Japan after world war II*, Emory International Law review, vol. 27, 2013.
69. Keiichiro, K.: *The Tokyo Trials: The unehard defence*, PART 1: Defence opening statements: General arguments, Kodansha, Tokyo, 1995.
70. Kelsen, H.: *Principles of International Law*, The Lawbook Exchange, Lrd., Clark New-Jersey, 2003.
71. Kudriavtsev, K., Ginsburgs, G.: *The Nuremberg Trial and International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, London, 1990.

72. Lawson, T.: *The Last Man: A British Genocide in Tasmania*, I.B. Tauris, London – New York, 2014.
73. Lee, R.S.: *The International Criminal Court: The Making of the Rome Statute Issues, Negotiations, Results*, Kluwer Law International, The Hague, 1999.
74. Lewis, J.: *The Algerian War in French/Algerian Writing: Literary Sites of Memory*, University of Wales Press, Cardiff, 2018.
75. Lewy, G.: *Essays on genocide and humanitarian Intervention*, The University of Utah Press, Salt Lake City, Utah, 2012.
76. Linton, S.: *Hong Kong 's War Crimes Trials*, Oxford university press, Oxford, 2013.
77. Luck, E. C., Doyle, M. W.: *International Law and Organization: Closing the Compliance Gap*, Rowman and Littlefield Publishers, Inc-Lanham-Boulder-New York-Toronto-Oxford, 2004.
78. McDonald, E.: *International Law and Ethics After the Critical Challenge: Framing the Legal within the Post-Foundational*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2011.
79. McDonald, G.K., Swaak-Goldman, O.: *Substantive and Procedural Aspects of International Criminal Law: The Experience of International and National Courts*, Kluwer Law Intemagional, The Hague, 2000.
80. McDonald, G. K., Swaak-Goldman, O.: *Substantive and Procedural Aspects of International Criminal Law: The Experience of International and National Courts*, Klower Law International, The Hague, 2000.
81. Malanczuk, P.: *Akehurst 's: Modern Introduction to International Law*, Routlege London and New York, seventh revised edition, 1997.
82. Malekian, F.: *Principles of Islamic International Criminal Law: A Comparative Search*, Koninklijke Brill, Leiden, 2011.
83. May, L., Hoskins, Z.: *International Criminal Law and Philosophy*, Chambrige University Press, Cambridge, 2010.
84. Mettraux, G.: *Perspectives on the Nuremberg trial*, Oxford University Press, Oxford, 2008.
85. Murungu, C., Gon, J. B.: *Prosecuting International Crimes in Africa*, Pretoria University Law Press, Cape Town, 2011.
86. Merrills, J.G.: *The development of International Law by the European Court of Human Rights*, Manchester University Press, New York, 1993.
87. Marek, K.: *Identity and Continuity of States in public International Law*, Librairie Droz, Geneve, 1968.

88. Naughton, E.: *ICTJ Committing to Justice for Serious Human Rights Violations: Lessons from Hybrid Tribunals*, Reiger and Wierda, 2006.
89. Novak, A.: *The International Criminal Court: An Introduction*, Springer, New York, 2015.
90. Огар, Ж.: *Европа је скончала у Приштини*, Hugo & Cie, за српско издање Xenia-Metella, 2014.
91. Portmann, R.: *Legal Personaliti in International Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.
92. Raimondo, F. O.: *General Principles of Law in the Decision of International Criminal Courts and Tribunals*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2008.
93. Ramcharan, B.G.: *The International Law Commission: Its approach to the codification and progressive development of international law*, Martinus Nijhoff, The Hague.
94. Ratner, S. R., Abrams, J. S., Bischoff, J. L.: *Accountability for Human Rights Atrocities in International Law: Beyond the Nuremberg Legacy*, Oxford University Press, Oxford, 2009.
95. Rehman, J., Breaugh, S.C.: *Religion, Human Rights and International Law: A Critical Examination of Islamic State Practices*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007.
96. Rezdams, L., Woums, J., Ryngaert, C.: *International prosecutors*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
97. Roach, S. C.: *Politicizing the International Criminal Court: The Convergence of Politics Ethics, and Law*, Rowman & Littlefield Publishers, Lanham, 2006.
98. Roth, B. R.: *Governmental Illegitimaacy in International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2000.
99. Ryngaert, C.: *Jurisdiction in International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2015.
100. Schabas, W. A.: *An Introduction to the International Criminal Court*, Cambridge university press, Cambridge, fourth edition, 2011.
101. Schabas, W.: *Unimaginable Atrocities: Justice, Politics and Rights at the War Crimes Tribunal*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
102. Schabas, W. A.: *The UN International Criminal Tribunals: The Former Yugoslavia, Rwanda and Sierra Leone*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006.
103. Schabas, W.: *The International Criminal Court: A Commentary on the Rome Statute*, Oxford University Press, Oxford, 2010.

104. Schabas, W. A.: *Genocide in International Law: The crime of Crime*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.
105. Simmons, B.A.: *Mobilizing for Human Rights: International Law in domestic politics*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.
106. Sluiter, G., Friman, H., Linton, S., Zappala, S., Vasilev, S.: *International Criminal Procedure: Rules and Principles*, Oxford University Press, Oxford, 2013.
107. Soto de J.H.: *The Theory of Dynamic Efficiency* Routledge Tazlor and Francis Group, New York, 2009.
108. Stigen, J.: *Relationship between the International Criminal Court and National Jurisdictions: The principle of Complementarity*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2008.
109. Stroh, A.: *The Effect of Electoral Institutions in Rwanda: Why Proportional Representation Supports the Authoritarian Regime*, GIGA Research Programme: Legitimacy and Efficiency of Political Systems, Leibniz, 2009.
110. Scherrer, C.P.: *Genocide and Crisis in Central Africa: Conflict Roots, Mas Violence, and Regional War*, Praeger-Westport, Connecticut – London, 2002.
111. Solis, G. D.: *The Law of Armed Conflict: International Humanitarian Law in War*, second edition, Cambridge university press, Cambridge, 2016.
112. Shearer, I. A.: *Ectradition in International Law*, Manchester University Press, Manchester, 1971.
113. Schiff, B. N.: *Building the International Criminal Court*, Cambridge University Press, Cambridge, 2008.
114. Scott, J. B.: *The Hague conventions and declarations of 1899 and 1907, accompanied by tables of signatures, ratifications and adhesions of the various powers, and texts of reservations*, New York Oxford University Press American Branch, London-Toronto-Melbourne and Bombay, 1915.
115. Schmitt, M.. Pejic, J.: *International Law and Armed Conflict: Exploring the Fanltlines – Essays in Honour of Yoram Dinstein*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007.
116. Simpson, G.: *Great Powers and Outlaw States: Unequal Sovereigns in The International Order*, Chambridge University Press, Cambridge, 2004.
117. Simon, T. W.: *The Laws of Genocide: Prescriptions for a Just World* PSI Reports (Praeger Security International), London, 2007.

118. Shelton, D.: *The Oxford Handbook of International Human Rights Law*, Oxford University Press, Oxford, 2013.
119. Summers, J.: *Peoples and International Law: How Nationalism and Self-Determination Shape a Contemporary Law of Nations*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007.
120. Syatauw, J.J.G.: *Some Newly Established Asian States and the Development of International Law*, Springer, Science & Business Media, Originally published by Martinus Nijhoff, The Hague, 1961.
121. Thompson, K.: *The early sociology of education: Principles of Educational Sociology* Walter Robinson Smith, Routledge, Taylor and Francis Group, London and New York, 2006.
122. Толанд, Ц.: *Успон и пад јананског империја*, Свезак први, Центар за информације и публицитет, Загреб, 1982.
123. Totani, Y.: *Justice in Asia and the Pacific Region 1945-1952: Allied War Crimes Prosecutions*, Cambridge University Press, Cambridge, 2015.
124. Twain, M.: *King Leopold's Soliloquy: To the Person Sitting in Darkness*, LefWord Books, New Delhi, 2005.
125. Tochilovsky, V.: *Jurisprudence of the International Criminal Court and the European Court of Human Rights: Procedure and Evidence*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2008.
126. Vagias, M.: *The Territorial Jurisdiction of the International Criminal Court*, Cambridge University Press, Cambridge, 2014.
127. Venzke, I.: *How Interpretation Makes International Law: On Semantic Change and Normative Twists*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
128. Waart, P., Peters, De P., Denters, E.: *International Law and Development*, Martinus Nijhoff Publishers, Dordrecht-Boston-London, 1988.
129. Waldorf, L.: *Transitional Justice and DDR: The Case of Rwanda*, Research Unit International Center for Transitional Justice, 2009.
130. Weller, M.: *The Oxford Handbook of the use of force in International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2015.
131. Werle, G.: *Principles of International Criminal Law*, third edition, Oxford University Press, Oxford, 2014.
132. Werle, G., Fernandez, L., Vornbaum, M.: *Africa and the International Criminal Court*, Springer, Berlin, 2014.

133. Welting, M. S.: *Pol Pot 's Cambodia (Revised Edition)*, Twenty-First Century Books, Minneapolis, 2009.
134. Wet, de E., Vidmar, J.: *Hierarchy in International Law: The Place of Human Rights*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
135. Wilhelm, G.G.: *The Epochs of International Law*, Walter de Gruyter, Berlin, 2000.
136. Wilmshurst, E.: *International Law and the Clasification of Conflicts*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
137. Zolo, D.: *Ko kaže humanost...Rat, pravo i globalni poredak*, Crimen, Pravni fakultet univerziteta u Beogradu, Beograd, 2012.
138. Шиндлер, Ц. Р.: *Босански терор: Босна, Ал Каида и успон глобалног џихада*, друго издање, Службени гласник 2009.

Домаћа литература:

1. Аврамов, С., Крећа, М.: *Међународно јавном право*, Савремена администрација, Београд, 2003.
2. Арсенијевић, М.: *Из дана у дан с Патријархом Павлом: 365 питања и одговора за сваки дан у години*, Посебно издање Библиотеке ОЧЕВ ДОМ при Верском добротворном старатељству Архиепископије београдско-карловачке, Београд, 2018.
3. Бркић, С.: *Кривично процесно право II*, четврто измењено и допуњено издање, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 2016.
4. Бркић, С.: *Рационализација кривичног поступка и упрошчене процесне форме*, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 2004.
5. Велимировић, Н.: *Сабрана дела Епископа Николаја у XIII књига*, Манастир Св. Николаја Соко, Шабац 2014, књига 1.
6. Вујаклија, М.: *Лексикон страних речи и израза*, Просвета, Београд, 1974.
7. Етински, Р.: *Међународно јавно право*, друго издање, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 2004.
8. Јањић, Ј.: *Будимо људи: живот и мисли патријарха Павла*, Новости, Београд, 2016.
9. Јовашевић, Д.: *Међународно кривично правосуђе – између права, правде, помирења и права жртава*, Међународни проблеми, LXIII (4), Београд, 2017.
10. Кнежевић-Предић, В., Аврам, С., Лежаја, Ж.: *Извори хуманитарног права*, друго допуњено издање, Публикум, Београд, 2007.

11. Лукић, В.: *Злочини Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима 1941-45 године на простору Херцеговине*, Удружење Јасеновац – Доња Градина, Бања Лука, 2014.
12. Манојловић-Андрић, К., Милутиновић, Љ., Андрејевић, С., Родић, В., Кршикапа, М., Бајић, М.: *Критеријуми за оцену повреде права на суђење у разумном року*, Савет Европе, Београд, 2018.
13. Марковић, Р.: *Уставно право*, двадесето осавремено издање, Правни факултет Универзитета у Београду, Досије студио, Београд, 2015.
14. Миљковић, Д. Д.: *Страдања у Цазинској Крајини и Антифашистичка борба (1941-1945)*, АМД Систем Д.О.О. Београд, 2011.
15. Поповић, Ђ.: *Лига Народа: Њен постанак, уређење и рад*, Српска Књижевна задруга, Поучник VI, Београд, 1930.
16. Ристивојевић, Б.: *Одговорност за радње потчињеног у међународном кривичном праву: командна одговорност*, Нови Сад, 2003.
17. Скоко, С.: *Покољи херцеговачких Срба '41*, Стручна књига, Београд, 1991.
18. Стајић, Љ.: *Неке недоумице око схватања безбедности у XXI веку*, Зборник *Ризик, моћ, заштита: Увођење у науку безбедности*, Службени гласник, Факултет безбедности, Београд, 2010.
19. Тубић, Б.: *Решавање територијалних спорова у међународном праву*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 4/15.
20. Ћујић, М.: *Анализа рада и перспективе Сталног међународног кривичног суда*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, ЛП-1/2018.
21. Ћујић, М.: *Командна одговорност у случају Иване Матсуи*, Crimen VIII 1/2017, Београд, 2017.
22. Ћујић, М.: *Лига народа и Уједињене нације, неприхваћени концепти*, Култура полиса, Нови Сад, 32/2017.
23. Ћујић, М.: *Елементи командне одговорности у пракси Међународног кривичног суда за Руанду*, изворни научни рад, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 2015.
24. Ћујић, М.: *Неусклађеност вредновања међународне и националне културне баштине*, MELISSA, ТРАНСКУЛТУРАЛНОСТ И БИБЛИОТЕКЕ 16/1, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, 2017.

25. Ђујић, М.: *Утицај међународне политике на дестабилизацију међународног кривичног суда*, Удружење правника Републике Српске - Правна Ријеч – часопис за правну теорију и праксу, 52/2017, Бања Лука, 2017.
26. Циглер, С.: *Начело легалитета и опортунитета кривичног гоњења*, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет, Нови Сад, 1995.
27. Шкулић, М.: *Међународни кривични суд: Надлежност и поступак*, Досије, Правни факултет Београд, 2005.

Правни извори:

1. Бечка конвенција о дипломатским односима, Сл. Лист СФРЈ – Међународни уговори и други споразуми, бр. 2/64.
2. Европски суд за људска права: одабране пресуде 3, Савет Европе Канцеларија у Београду, Београд, (2005-2008).
3. Закон бр. 10 о контролном савету (1945)
4. Закон бр.26 (Источни Тимор – 2000)
5. Закон о изменама и допунама Закона о оснивању Посебних већа из 2001. године (2004)
6. Закон о успостављању Посебних већа са изменама (2004)
7. Инструмент предаје (1945)
8. International Military Tribunal (Nuremberg): Judgement of 1.October 1946
9. INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL (NUREMBERG) Judgment of 1 October 1946, Page numbers in braces refer to IMT, judgment of 1 October 1946, in The Trial of German Major War Criminals. Proceedings of the International Military Tribunal sitting at Nuremberg, Germany, Part 22 (22nd August ,1946 to 1st October, 1946) 1946
10. International Military Tribunal For The Far East Judgement of 4. November 1948 Page numbers in braces refer to International Military Tribunal for the Far East, judgement od 12 November 1948
11. Каирска декларација (1943)
12. Лондонски споразум (1945)
13. Московска декларација (1945)
14. Конвенција за заштиту људских права и основних слобода са изменама предвиђеним Протоколом 11, с Протоколима 1, 4, 6, 7, 12 и 13 – Секретаријат суда за људска права (2005)
15. Кривични закон Индонезије (1982)

16. Потсдамска декларација (1945)
17. Повелја (Статут) Међународног војног суда (1945)
18. Повелја Уједињених нација
19. Proposed Programme Budget of the International Criminal Court (2005-2019)
20. Proposed Programme Budget for 2019 of the International Criminal Court
21. Резолуција Савета безбедности 808 (1993)
22. Резолуција Савета безбедности 827 (1993)
23. Резолуција Савета безбедности 955 (1994)
24. Резолуција Савета безбедности 1165 (1998)
25. Резолуција Савета безбедности 1166 (1998)
26. Резолуција Савета безбедности 1244 (1999)
27. Резолуција Савета безбедности 1272 (1999)
28. Резолуција Савета безбедности 1329 (2000)
29. Резолуција Савета безбедности 1411 (2000)
30. Резолуција Савета безбедности 1338 (2001)
31. Резолуција Савета безбедности 1339 (2001)
32. Резолуција Савета безбедности 1410 (2002)
33. Резолуција Савета безбедности 1411 (2002)
34. Резолуција Савета безбедности 1431 (2002)
35. Резолуција Савета безбедности 1481 (2003)
36. Резолуција Савета безбедности 1503 (2003)
37. Резолуција Савета безбедности 1504 (2003)
38. Резолуција Савета безбедности 1534 (2004)
39. Резолуција Савета безбедности 1595 (2005)
40. Резолуција Савета безбедности 1597 (2005)
41. Резолуција Савета безбедности 1613 (2005)
42. Резолуција Савета безбедности 1629 (2005)
43. Резолуција Савета безбедности 1636 (2005)
44. Резолуција Савета безбедности 1644 (2005)
45. Резолуција Савета безбедности 1660 (2006)
46. Резолуција Савета безбедности 1664 (2006),
47. Резолуција Савета безбедности 1668 (2006)
48. Резолуција Савета безбедности 1748 (2007)
49. Резолуција Савета безбедности 1757 (2007)

50. Резолуција Савета безбедности 1802 (2008)
51. Резолуција Савета безбедности 1852 (2008)
52. Резолуција Савета безбедности 1966 (2010)
53. Резолуција УН 52/135 (1998)
54. Резолуција УН 1315 (2000)
55. Резолуција УН 57/228 А (2003)
56. Римски статут Међународног кривичног суда, Сл. лист СРЈ – Међународни уговори, бр. 5/2001
57. Споразум између УН и Краљевске владе Камбоџе у вези са кривичним гоњењем према Камбоџанском закону о злочинима почињеним током периода Демократске Кампучије (2003)
58. Special Proclamation: Establishment of an International Military Tribunal for Far East
59. Статут резидуалног Специјалног суда за Сијера Леоне (1996)
60. Споразум о резидуалном Специјалном суду Сијера Леонеа (2011)
61. Special proclamation establishment of an International Military Tribunal for the Far East
62. Trial of the Major War Criminals before the International Military Tribunal: Nuremberg 14.november 1945 – 1.october 1946, Volume I, Official text in the English Language, Nuremberg, 1947
63. Уредбе UNTAET-A 1999/1 усклађена са Законом Источног Тимора
64. Уредбе UNTAET-A 2000/11
65. Уредбе UNTAET-A 2000/15
66. Хашке конвенције (1899 и 1907)

Електронски извори:

1. www.icc-cpi.int
2. www.ndl.go.jp/constitution/e/etc/c05.html
3. www.incore.ulst.ac.uk/services/cds/agreements/pdf/rwan1.pdf
4. www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/336923d8-a6ad-40ec-ad7b-45bf9de73d56/0/elementsofcrimeseng.pdf
5. <http://www.icty.org/en>
6. www.unict.irmct.org/en
7. www.ecc.gov.kh/en

8. www.stl-tsl.org/en
9. www.rscsl.org
10. www.rscsl.org/other-cases.html
11. www.rscsl.org/Documents/scsl-statute.pdf
12. www.irmct.org/bcs/o-mehanizmu/funkcije/izvršenje-kazni
13. www.irmct.org/sites/default/files/infogrphics/enforcement-sentences-bcs.pdf
14. www.internationalcrimesdatabase.org
15. https://crimeofaggression.info/documents/6/1946_Nuremberg_Judgement.pdf
16. <https://werle.rewi.hu-berlin.de/tokio.pdf>
17. http://www.icty.org/x/file/Legal%20Library/Statute/statute_sept09_bcs.pdf
18. https://www.irmct.org/sites/default/files/documents/101222_sc_res1966_statute_bcs.pdf
19. <https://trialinternational.org/latest-post>
20. <https://trialinternational.org/latest-post/zacky-anwar-makarim>
21. <https://www.legal-tools.org/en/doc/c082f8/>
22. https://www.eccc.gov.kh/sites/default/files/legal-documents/KR_Law_as_amended_27_Oct_2004_Eng.pdf
23. https://www.stl-tsl.org/sites/default/files/documents/legal-documents/statute/Statute_of_the_Special_Tribunal_for_Lebanon_English.pdf
24. <http://net.lib.byu.edu/~rdh7/wwi/versa/versa6.html>
25. https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocity-crimes/Doc.3_1946%20Tokyo%20Charter.pdf
26. http://www.icls.de/dokumente/imt_london_agreement.pdf
27. https://www.ndl.go.jp/constitution/e/shiryō/01/002_46/002_46tx.html
28. <http://afe.easia.columbia.edu/ps/japan/potsdam.pdf>
29. <http://www.commonprogram.science/documents/m-ust000003-1341.pdf>
30. https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocity-crimes/Doc.3_1946%20Tokyo%20Charter.pdf
31. *Угашена огњишта: Пребиловци (Херцеговина) 1941-1945*, E-book

Судски предмети:

1. Међународни кривични суд у Нирнбергу (Нирнбершки процес):

IMT – 1, IMT – 2, IMT – 3, IMT – 4, IMT – 5, IMT – 6, IMT – 7, IMT – 8, IMT – 9, IMT – 10, IMT – 11, IMT – 12, IMT – 13, IMT – 14, IMT – 15, IMT – 16, IMT – 17, IMT – 18, IMT – 19, IMT – 20, IMT – 21, IMT – 22, IMT – 23, IMT – 24.

2. Међународни кривични суд за Далеки Исток (Токијски процес):

IMTFE–1, IMTFE–2, IMTFE–3, IMTFE–4, IMTFE–5, IMTFE–6, IMTFE–7, IMTFE–8, IMTFE–9, IMTFE–10, IMTFE–11, IMTFE–12, IMTFE–13, IMTFE–14, IMTFE–15, IMTFE–16, IMTFE–17, IMTFE–18, IMTFE–19, IMTFE–20, IMTFE–21, IMTFE–22, IMTFE–23, IMTFE–24, IMTFE–25, IMTFE–26, IMTFE–27, IMTFE–28.

3. Међународни кривични суд за бившу Југославију:

IT–95-14/1, IT–03-72, IT–02-65/1, IT–02-60, IT–95-14, IT–02-62, IT–04-82, IT–04-82, IT–95-17, IT–99-36, IT–95-10/1, IT–04-83, IT–02-61, IT–95-13A, IT–05-87/1, IT–96-20, IT–96-22, IT–95-17/1, IT–98-89, IT–06-90, IT–04-75, IT–01-47, IT–01-48, IT–04-84, IT–95-10, IT–01-42, IT–95-14/2, IT–97-24, IT–00-39, IT–97-25, IT–98-33, IT–96-23, IT–96-23/2, IT–95-16, IT–98-30/1, IT–03-66, IT–98-32/1, IT–95-15, IT–95-11, IT–98-29/1, IT–02-59, IT–95-13/1, IT–95-13/1, IT–96-21, IT–98-34, IT–94-2, IT–02-60/1, IT–02-60/2, IT–03-68, IT–04-81, IT–40/1, IT–05-88, IT–04-74, IT–95-12, IT–97-27, IT–05-87, IT–95-8, IT–95-9, IT–95-9/2, IT–97-24, IT–08-91, IT–01-42, IT–94-1, IT–99-36/1, IT–95-9/1, IT–05-88/2, IT–98-32, IT–02-54, IT–95-5/18, IT–09-92, IT–03-67, IT–03-69, IT–05-88/1, IT–04-78, IT–01-42/2, IT–00-41, IT–02-65, IT–96-23/2, IT–97-25/1.

4. Међународни кривични суд за Руанду:

ICTR-96-4-I, ICTR-05-86, ICTR-95-1-A, ICTR-98-41, ICTR-01-72, ICTR-00-60-T, ICTR-98-44-I, ICTR-99-50, ICTR-05-85, ICTR-01-64, ICTR-00-61, ICTR-00-55-B, ICTR-99-44-B, ICTR-98-44-A, ICTR-05-88, ICTR-97-23, ICTR-99-54-A, ICTR-02-78, ICTR-98-44, ICTR-01-74, ICTR-95-1, ICTR-2001-67, ICTR-01-65, ICTR-00-56-A, ICTR-95-1-B, ICTR-05-89, ICTR-97-36, ICTR-02-79, ICTR-05-87, ICTR-01-62, ICTR-96-13, ICTR-00-55, ICTR-99-52, ICTR-01-63, ICTR-01-68, ICTR-95-1F, ICTR-01-71, ICTR-00-56, ICTR-99-54, ICTR-96-14, ICTR-00-55C, ICTR-01-69, ICTR-07-91, ICTR-01-73, ICTR-96-9P, ICTR-99-46, ICTR-96-17, ICTR-05-82, ICTR-98-40, ICTR-98-42, ICTR-01-77, ICTR-98-44-D, ICTR-97-31, ICTR-00-59,

ICTR-97-32, ICTR-01-70, ICTR-02-80, ICTR-96-3, ICTR-95-1-C, ICTR-98-44-C, ICTR-95-1E, ICTR-97-20, ICTR-01-66, ICTR-2005-84-I, ICTR-98-39, ICTR-04-81, ICTR-95-1-D, ICTR-01-76, ICTR-05-83, ICTR-01-75, ICTR-07-90-R77.

5. Специјална већа судова за Камбоџу:

001/18-07-2007/ECCC/TC- ECCC-001, ECCC -002, ECCC-002/1, ECCC-003, ECCC-004, ECCC-004/1, ECCC-004/2.

6. Специјални суд за Либан

STL 11-01, STL 11-02, STL 14-05, STL 14-06.

7. Специјални суд за Сијера Леоне

SCSL-03-01, SCSL-03-08, SCSL-03-11, SCSL-04-14, SCSL-03-05, SCSL-03-07, SCSL-03-09, SCSL-04-15, SCSL-03-06, SCSL-03-10, SCSL-03-13, SCSL-04-16, SCSL-12-01, SCSL-12-02, SCSL-11-02, SCSL-05-02/05-03, SCSL-05-01, SCSL-03-01, SCSL-03-03, SCSL-03-04.

8. Специјално веће окружног суда Источни Тимор за тешке злочине:

07/2000, 04A/2001, 10/2001, 2A/2004, 13/2001, 06/2002, BO-84-99C, 11/2000, 9/CG/TDD/2003, 10/2003, 14/2003, 11/2001, 02/2000, 02/2002-B, 08/2000, 03/2003, 7A/2002, 01/2004, 11/2003, 04/2002, 18/2001, 08/2008/C.G/2003TD.DIL, 04/2003, 01/2000, 03/2001, 10/2000, 14/2001, 29/2003, 01/2002, 4A/2003, 4B/2003, 4C/2003, 03/2000, 20/2001, 01/2001, 12/2000, 25/2000, 02/2001, 09/2000, 04B/2001, 04C/2001, 08/2001, 18B/2001, 05/2002, 18A/2003, 34/2003, 23/2/2004, 19/2001, 7/2003, 05/2001, 09/2002.

9. Међународни *ad hoc* кривични суд за Индонезију:

01/PidHAM/AD.HOC2002/PN.JKT.PST, 02/PidHAM/AD.HOC/2002/PN.JKT.PST, 05/PidHAM/AD.HOC2002/PN.JKT.PST, 06/PidHAM/AD.HOC/1001/PN.JKT.PST, 08/PidHAM/AD.HOC/2002/PN.JKT.PST, 10/PidHAM/AD.HOC2002/PN.JKT.PST, 11/PidHAM/AD.HOC2002/PN.JKT.PST, 01/HAM/TIM-TIM/02/2002, 09/2002.

10. Механизам међународних кривичних судова:

МІСТ-12-30, МІСТ-12-11, МІСТ-12-26, МІСТ-12-07, МІСТ-13-39, МІСТ-14-75, МІСТ-14-84, МІСТ-13-48, МІСТ-13-44, МІСТ-14-66, МІСТ-14-74, МІСТ-16-104, МІСТ-14-76-ES, МІСТ-13-31, МІСТ-14-83, МІСТ-13-42, МІСТ-16-101, МІСТ-13-50, МІСТ-14-72, МІСТ-15-87, МІСТ-12-06, МІСТ-14-63, МІСТ-17-111, МІСТ-13-38, МІСТ-14-64, МІСТ-12-04, МІСТ-13-33, МІСТ-13-55, МІСТ-12-24, МІСТ-12-10, МІСТ-12-23, МІСТ-14-68, МІСТ-13-49, МІСТ-13-46, МІСТ-15-88, МІСТ-14-81, МІСТ-13-52, МІСТ-14-82-ES, МІСТ-13-58, МІСТ-14-67, МІСТ-13-56, МІСТ-12-02, МІСТ-12-12, МІСТ-12-20, МІСТ-12-18, МІСТ-12-09, МІСТ-13-45, МІСТ-12-15, МІСТ-13-37, МІСТ-15-86, МІСТ-12-19, МІСТ-12-14, МІСТ-12-08, МІСТ-13-43, МІСТ-14-64-ES, МІСТ-12-16, МІСТ-16-100, МІСТ-14-77, МІСТ-12-17, МІСТ-12-21, МІСТ-13-34, МІСТ-15-90, МІСТ-15-90, МІСТ-14-79, МІСТ-15-85, МІСТ-17-122, МІСТ-12-03, МІСТ-13-35, МІСТ-12-05, МІСТ-12-22, МІСТ-13-36, МІСТ-12-28, МІСТ-16-99, МІСТ-12-13, МІСТ-14-62, МІСТ-16-102, МІСТ-13-60, МІСТ-13-53, МІСТ-14-71, МІСТ-15-95, МІСТ-15-89-ES, МІСТ-12-27, МІСТ-12-29, МІСТ-13-51, МІСТ-15-96, МІСТ-13-40, МІСТ-13-41.

11. Стални међународни кривични суд:

ICC-02/05, ICC-02/05-01/09, ICC-01/12-1/18, ICC-01/12-01/15, ICC-01/11-01/17, ICC-02/05-03/09, ICC-01/09-01/13-01-Red2, ICC-01/05-01/08, ICC-01/05-01/13, ICC-01/11-01/11, ICC-02/11-01/15, ICC-01/09-01/15, ICC-02/05-01/07, ICC-02/05-01/12, ICC-01/04-01/07, ICC-01/09-02/11, ICC-01/11-01/13, ICC-02/04-01/05-3, ICC-02/04-01, ICC-01/04-01/06, ICC-01/04-01/10, ICC-01-04-01/12, ICC-01/04-01/07, ICC-01/04-02, ICC-01/04-03/06, ICC-02/04-01/15, ICC-01/09-01/11, ICC-02/11-01/12, ICC-01/14-01/18.

12. Предмети Европског суда за људска права у Стразбуру

- Илијков против Бугарске бр. предмета 33977/96,
- Рамирез против Француске бр. предмета 59450/00,
- Лолес против Републике Ирске.

**Инструменти за прикупљање статистичких података и
компаративну анализу**

**Анекс/Прилог
(1-6)**

**Преглед покренутих и обустављених поступака и
структура оптужница тужилаштва међународних
кривичних судова**

**Анекс/Прилог
А-1**

НИРНБЕРШКИ ПОСТУПАК

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

Предмет - ИМТ		Заједнички план и завера										Злочини против мира										Ратни злочини										Злочини против човечности										
		1.										2.										3.										4.										
24 предмета	пф	1	2	3	4	5	6	7	8	x	x	1	2	x	x	x	x	x	x	x	x	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	x	x	x	x	x	x	x	
	П	22	22	22	22	22	22	22	22	22	-	-	16	16	-	-	-	-	-	-	-	-	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	-	-	-	-	-	-	-
	О	15	15	15	15	15	15	15	15	15	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	-	-	-	-	-	-	-
	П	7	7	7	7	7	7	7	7	7	-	-	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	-	-	-	-	-	-	-

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

Инструмент А-1.2		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																					
Предмет - IMTFE		Злочини против мира										Убиства										Конвенционални ратни злочини						Злочини против човечности											
		1.										2.										3.						4.											
ARAKI, Sado IMTFE - 1	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x		
	П																																						12
	О																																						10
	П																																						2
DOHIMARA, Kenji IMTFE - 2	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x		
	П																																						12
	О																																						3
	П																																						9
HASHIMOTO, Kingoro IMTFE - 3	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x		
	П																																						9
	О																																						7
	П																																						2
HATA, Shunroko IMTFE - 4	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x		
	П																																						11
	О																																						4
	П																																						7
HIRANUMA, Kiichiro IMTFE - 5	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x		
	П																																						12
	О																																						6
	П																																						6
HIROTA, Koki IMTFE - 6	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x		
	П																																						11
	О																																						7
	П																																						4
HOSHINO, Naoki IMTFE - 7	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x		
	П																																						11
	О																																						6
	П																																						5
ITAGAKI, Seishiro IMTFE - 8	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x		
	П																																						12
	О																																						3
	П																																						9

Инструмент А-1.2		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																								
Предмет - IMTFE		Злочини против мира										Убиства										Конвенционални ратни злочини						Злочини против човечности														
		1.										2.										3.						4.														
KAYA, Okinori IMTFE - 9	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x	x			
	П																																									9
	О																																									4
	П																																									5
KIDO, Koichi IMTFE - 10	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x	x			
	П																																									12
	О																																									7
	П																																									5
KIMURA, Heitoro IMTFE - 11	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x	x			
	П																																									9
	О																																									0
	П																																									9
KOISO, Kuniaki IMTFE - 12	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x	x			
	П																																									10
	О																																									3
	П																																									7
MATSUI, Iwane IMTFE - 13	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x	x			
	П																																									11
	О																																									9
	П																																									2
MINAMI, Jiro IMTFE - 14	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x	x			
	П																																									9
	О																																									7
	П																																									2
MUTO, Akira IMTFE - 15	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x	x			
	П																																									11
	О																																									2
	П																																									9
OKA, Takasumi IMTFE - 16	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x	x			
	П																																									9
	О																																									4
	П																																									5

ТОКИЈСКИ ПОСТУПАК

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

Предмет - IMTFE		Злочини против мира										Убиства										Конвенционални ратни злочини						Злочини против човечности									
		1.										2.										3.						4.									
28 предмета	пф	1	27	29	31	32	33	35	36	x	x	37	x	x	x	x	x	x	x	x	52	54	55	x	x	x	x	x	x	54	55	x	x	x	x	x	x
	П	25	25	25	25	25	10	11	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	24	-	-	-	-	-	-	24	24	-	-	-	-	-	-
	О	2	3	7	7	7	8	9	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	17	-	-	-	-	-	-	18	17	-	-	-	-	-	-
	П	23	22	18	18	18	2	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	-	-	-	-	-	-	6	7	-	-	-	-	-	-

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																							
Предмет - ICTY	чл ст	2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																			
		1.										Статут					2.					3.					1.														
АЛЕКСОВСКИ, Златко IT – 95-14/1	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						3		
	О																																							2	
	П																																							1	
БАБИЋ, Милан IT – 03-72 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						6		
	О																																							5	
	П																																							1	
БАНОВИЋ, Предраг IT – 02-65/1 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x				c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						5		
	О																																						4		
	П																																							1	
БЛАГОЈЕВИЋ, Видоје IT – 02-60	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						6		
	О																																						2		
	П																																						4		
ЈОКИЋ, Драган IT – 02-60	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						4		
	О																																						2		
	П																																						2		
БЛАШКИЋ, Тихомир IT – 95-14	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						20		
	О																																						2		
	П																																						18		
БОБЕТКО, Јанко IT – 02-62 преминуо	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						5		
	О																																						5		
	П																																						0		
БОШКОСКИ, Љубе IT – 04-82	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						3		
	О																																						3		
	П																																						0		

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																								
		2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата						4. Геноцид						5. Злочини против човечности																		
		1.										Статут						2.			3.			1.																		
Предмет - ICTY		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
ТАРЧУЛОВСКИ, Јохан IT – 04-82		пф																																								
		П												2																											3	
		О																																							3	
БРАЈО, Мирослав IT – 95-17 <i>plea guilty</i>		пф																																								
		П		2						2				3																										8		
		О																																						0		
БРЂАНИН, Радослав IT – 99-36		пф																																								
		П																																					12			
		О																																					4			
ЧЕШИЋ, Ранко IT – 95-10/1 <i>plea guilty</i>		пф																																								
		П											5																										12			
		О																																					0			
ДЕЛИЋ, Расим IT – 04-83		пф																																								
		П																																					4			
		О																																					1			
ДЕРОЊИЋ, Мирослав IT – 02-61		пф																																								
		П																																					1			
		О																																					0			
ДОКМАНОВИЋ, Славко IT – 95-13А		пф																																								
		П											2																										6			
		О											2																										6			
ЂОРЂЕВИЋ, Властимир IT – 05-87/1		пф																																								
		П																																					5			
		О																																					5			
		пф																																								
		П																																					0			
		О																																					0			

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																								
Предмет - ИСТУ		2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																				
		1.										Статут					2.					3.					1.															
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
ХАЦИХАСАНОВИЋ, Енвер IT – 01-47	пф												4																												7	
	П																																								5	
	О																																								2	
	П												2																													
КУБУРА, Амир IT – 01-47	пф												4																												7	
	П																																								6	
	О												4																												1	
	П																																									
АЛАГИЋ, Мехмед IT – 01-47	пф												4																												7	
	П																																								7	
	О												4																												0	
	П																																									
ХАЛИЛОВИЋ, Сефер IT – 01-48	пф																																								1	
	П																																								1	
	О																																								0	
	П																																									
ХАРАДИНАЈ, Рамуш IT – 04-84	пф												6																												6	
	П																																								6	
	О												6																												0	
	П																																									
БАЛАЈ, Идриз IT – 04-84	пф												6																												6	
	П																																								6	
	О												6																												0	
	П																																									
БРАХИМАЈ, Лахи IT – 04-84	пф												6																												6	
	П																																								6	
	О												6																												0	
	П																																									
ЈЕЛИСИЋ, Горан IT – 95-10	пф												21																												44	
	П																																								1	
	О																																								1	
	П												21																												43	

Инструмент А-1.3	Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																								
	Предмет - ICTY	2. Теш. повр. Женевских Конв.							3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																						
		1.							Статут					2.					3.					1.																	
	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
ЈОКИЋ, Миодраг IT – 01-42 <i>plea guilty</i>	П											2	3																											6	
	О																																						0		
	П											2	3																										6		
КОРДИЋ, Дарио IT – 95-14/2	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П		5	2	2			2	2			12	7		2																	2				2	2		44		
	О		2	2	2							10																											17		
ЧЕРКЕЗ, Марио IT – 95-14/2	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П		5	2	2			2	2			12	7		2																	2				2	2		44		
	О		2	2	2							10																											17		
КОВАЧЕВИЋ, Милан IT – 97-24	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						1		
	О																																						1		
КРАЈИШНИК, Момчило IT – 00-39	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						8		
	О																																						3		
КРНОЈЕЛАЦ, Милорад IT – 97-25	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П											4																					2					2	12		
	О																																						0		
КРСТИЋ, Радослав IT – 98-33	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П																																						8		
	О																																						0		
КУНАРАЦ, Драгољуб IT – 96-23	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П											13																				3			2	6			25		
	О											3																											6		
П											10																				3			5				19			

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																																		
Предмет - ИСТУ		2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата										4. Геноцид										5. Злочини против човечности																				
		1.										Статут										2.					3.					1.																				
пф		a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x											
КОВАЧ, Радомир IT – 96-23		П										2																																								
		О																																																		
		П											2																																							
ВУКОВИЋ, Зоран IT – 96-23		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x										
		П											4																																							
		О																																																		
ЗЕЛЕНОВИЋ, Драган IT – 96-23/2 <i>plea guilty</i>		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x										
		П											25																																							
		О											25																																							
ЈОСИПОВИЋ, Драго IT – 95-16		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x										
		П											9																																							
		О											2																																							
ШАНТИЋ, Владимир IT – 95-16		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x										
		П											9																																							
		О																																																		
КУПРЕШИЋ, Зоран IT – 95-16		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x										
		П											9																																							
		О											4																																							
КУПРЕШИЋ, Мирјан IT – 95-16		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x										
		П											9																																							
		О											5																																							
КУПРЕШИЋ, Влатко IT – 95-16		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x										
		П											9																																							
		О											2																																							
		П										7																																								

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																								
Предмет - ИСТУ		2. Теш. повр. Женевских Конв.								3. Кршење закона и обичаја рата						4. Геноцид					5. Злочини против човечности																					
		1.								Статут						2.					3.					1.																
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
МУСЛИУ, Исак IT – 03-66	П												5																											10		
	О												5																												10	
	П																																								0	
ЛУКИЋ, Милан IT – 98-32/1	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											9																												21		
	О																																							2		
ЛУКИЋ, Средоје IT – 98-32/1	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											9																												21		
	О											3																												6		
МАРИНИЋ, Зоран IT – 95-15	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											2																											4			
	О											2																												4		
МАРТИЋ, Милан IT – 95-11	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											5																											19			
	О																																						1			
МИЛОШЕВИЋ, Драгомир IT – 98-29/1	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																						7			
	О																																						2			
МРЂА, Дарко IT – 02-59 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																					2				
	О																																						0			
МРКШИЋ, Миле IT – 95-13/1	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											3																											8			
	О																																						5			
П											3																												3			

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																							
Предмет - ИСТУ		2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																			
		1.										Статут					2.					3.					1.														
пф		a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
РАДИЋ, Мирослав IT – 95-13/1	П											3																													
	О											3																													
	П																																								
ШЉИВАНЧАНИН, Веселин IT – 95-13/1	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П											3																													
	О																																								
МУЦИЋ, Здравко IT – 96-21	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П	7	9	4								27																													
	О	6	7	2								21																													
ДЕЛИЋ, Хазим IT – 96-21	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П	7	9	4								27																													
	О	3	5									15																													
ЛАНЦО, Есад IT – 96-21	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П	7	9	4								27																													
	О											5																													
ДЕЛАЛИЋ, Зејнил IT – 96-21	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П	7	9	4								27																													
	О		3	2								6																													
НАЛЕТИЋ, Младен IT – 98-34	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П	2	2	2								5																				2									
	О	2										5																				2									
МАРТИНОВИЋ, Винко IT – 98-34	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
	П	2	2	2								5																				2									
	О											5																													

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																								
Предмет - ИСТУ		2. Теш. повр. Женевских Конв.								3. Кршење закона и обичаја рата							4. Геноцид							5. Злочини против човечности																		
		1.								Статут							2.							3.							1.											
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
НИКОЛИЋ, Драган IT – 94-2	П																																								4	
	О																																									0
	П																																									4
НИКОЛИЋ, Момир IT – 02-60/1 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																								7	
	О																																								6	
ОБРЕНОВИЋ, Драган IT – 02-60/2 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																								5	
	О																																								4	
ОРИЋ, Насер IT – 03-68	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											2	2			2																								6		
	О											2	2			2																								6		
ПЕРИШИЋ, Момчило IT – 04-81	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											3		2																	3							3	13			
	О											2																			2							2	9			
ПЛАВШИЋ, Биљана IT – 00-39 IT – 40/1 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																							8		
	О																																							7		
ПОПОВИЋ, Вујадин IT – 05-88	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																							8		
	О																																							3		
БЕАРА, Љубиша IT – 05-88	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																							8		
	О																																							3		
	П																																							5		

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																						
		2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																		
Предмет - ИСТУ		1.										Статут					2.					3				1.														
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h
НИКОЛИЋ, Драго IT – 05-88	П																																							8
	О																																							5
	П																																							3
БОРОВЧАНИН, Љубомир IT – 05-88	П																																							8
	О																																							4
	П																																							4
МИЛЕТИЋ, Радивоје IT – 05-88	П																																							8
	О																																							5
	П																																							3
ГВЕРО, Милан IT – 05-88	П																																							8
	О																																							6
	П																																							2
ПАНДУРЕВИЋ, Винко IT – 05-88	П																																							8
	О																																							4
	П																																							4
ПРЛИЋ, Јадранко IT – 04-74	П		3		2			3				5																										3		26
	О											3																												4
	П		3		2			3				2																										3		22
СТОЈИЋ, Бруно IT – 04-74	П		3		2			3				5																									3		26	
	О											3																												4
	П		3		2			3				2																										3		22
ПРАЉАК, Слободан IT – 04-74	П		3		2			3				5																									3		26	
	О											2																												5
	П		2		2			3				3																										3		21

Инструмент А-1.3	Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																									
	Предмет - ICTY	2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																				
		1.										Статут					2.					3.					1.															
	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
ПЕТКОВИЋ, Миливој IT – 04-74	П		3		2			3				5																													3	26
	О											2																														3
	П		3		2				3				3																													3
ЂОРИЋ, Валентин IT – 04-74	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П		3		2			3				5																													3	26
	О											2																														3
ПУШИЋ, Берислав IT – 04-74	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П		3		2			3				5																													3	26
	О											2																														7
РАЈИЋ, Ивица IT – 95-12 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П				2							2																														10
	О					2																																				6
РАЖЊАТОВИЋ, Жељко IT – 97-27	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П		3		4							7																				3					4	24				
	О		3		4							7																				3					4	24				
МИЛУТИНОВИЋ, Милан IT – 05-87	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																								5	
	О																																								5	
ШАИНОВИЋ, Никола IT – 05-87	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																								5	
	О																																								0	
ОЈДАНИЋ, Драгољуб IT – 05-87	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																								5	
	О																																								3	
	П																																								2	

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																								
		Предмет - ICTY		2. Теш. повр. Женевских Конв.								3. Кршење закона и обичаја рата								4. Геноцид								5. Злочини против човечности														
				1.								Статут								2.				3.				1.														
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x
ПАВКОВИЋ, Небојша IT – 05-87	П																																									5
	О																																									0
	П																																								5	
ЛАЗАРЕВИЋ, Владимир IT – 05-87	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																							5		
	О																																							3		
ЛУКИЋ, Сретен IT – 05-87	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																							5		
	О																																							0		
СИКИРИЦА, Душко IT – 95-8 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											18																			6			5		2	7		42			
	О											18																			6			5			7		40			
ДОШЕН, Дамир IT – 95-8	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											18																			6			5		2	7		42			
	О											18																			6			5			7		40			
КОЛУНЦИЈА, Драган IT – 95-8	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П											18																			6			5		2	7		42			
	О											18																			6			5			7		40			
СИМИЋ, Благоје IT – 95-9	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																						3			
	О																																						2			
ТАДИЋ, Мирослав IT – 95-9	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																						3			
	О																																						2			
	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
	П																																						1			
	О																																						1			

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																													
		Предмет - ICTY		2. Теш. повр. Женевских Конв.								3. Кршење закона и обичаја рата								4. Геноцид								5. Злочини против човечности																			
				1.								Статут								2.				3.				1.																			
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x					
ЗАРИЋ, Симо IT – 95-9		П																																													
		О																																													
		П																																													
СИМИЋ, Милан IT – 95-9/2 <i>plea guilty</i>		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x					
		П												2																																	
		О												2																																	
СТАКИЋ, Миломир IT – 97-24		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x					
		П																																													
		О																																													
СТАНИШИЋ, Мићо IT – 08-91		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x					
		П												3																																	
		О																																													
ЖУПЉАНИН, Стојан IT – 08-91		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x					
		П												3																																	
		О																																													
СТРУГАР, Павле IT – 01-42		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x					
		П												2	2	2																															
		О												2																																	
ТАДИЋ, Душко IT – 94-1		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x					
		П	3	2	6									10																								3									
		О	2											4																								2									
ТАЛИЋ, Момир IT – 99-36/1		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x					
		П																																													
		О																																													
		П																																													

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																															
Предмет - ИСТУ		2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																											
		1.										Статут					2.					3.					1.																						
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x							
ТОДОРОВИЋ, Стеван IT – 95-9/1 <i>plea guilty</i>		П		4	3								9	2	3																														3	3		5	37
		О		4	3									8	2	3																								3	3		5	33					
		П																																									4						
ТОЛИМИР, Здравко IT – 05-88/2		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x							
		П																																								8							
		О																																								2							
ВАСИЉЕВИЋ, Митар IT – 98-32		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x							
		П												10																									4	4	21								
		О												9																									4		19								
МИЛОШЕВИЋ, Слободан IT – 02-54 (КиМ)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x							
		П																																							5								
		О																																							5								
(Хрватска)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x							
		П	2		2	2			3				5	2	4																							3	32										
		О	2		2	2			3				5	2	4																							3	32										
(БиХ)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x							
		П	2		2			2					5																									2	3	32									
		О	2		2			2					5																									2	3	32									
КАРАЦИЋ, Радован IT – 95-5/18		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x							
		П											2															2												11									
		О																																						1									
МЛАДИЋ, Ратко IT – 09-92		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x							
		П											2															2												11									
		О																																						1									
		П										2																												10									

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																									
		2. Теш. повр. Женевских Конв.										3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																					
		1.										Статут					2.					3.					1.																
Предмет - ИСТУ		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
ШЕШЕЉ, Војислав IT – 03-67		пф											3																														
		П																																								9	
		О											3																													6	
		П																																								3	
СТАНИШИЋ, Јовица IT – 03-69 (поновљен поступак)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
СИМАТОВИЋ, Франко IT – 03-69 (поновљен поступак)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ТРБИЋ, Милорад IT – 05-88/1 (пребачен случај)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
		П																																									
		О																																									
		П																																									
АДЕМИ, Рахим IT – 04-78 (пребачен случај)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
		П																																									
		О																																									
		П																																									
НОРАЦ, Мирко IT – 04-78 (пребачен случај)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
		П																																									
		О																																									
		П																																									
КОВАЧЕВИЋ, Владимир IT – 01-42/2 (пребачен случај)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
		П																																									
		О																																									
		П																																									
ЉУБИЧИЋ, Пашко IT – 00-41 (пребачен случај)		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	
		П																																									
		О																																									
		П																																									

Инструмент А-1.3		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																	
		2. Теш. повр. Женевских Конв.								3. Кршење закона и обичаја рата								4. Геноцид								5. Злочини против човечности									
Предмет - ИСТУ		1.								Статут								2.				3.				1.									
		а	б	с	д	е	ф	г	х	а	б	с	д	е	а	б	с	д	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г
МЕЈАКИЋ, Жељко IT – 02-65 (пребачен случај)	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
ГРУБАН, Момчило IT – 02-65 (пребачен случај)	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
ФУШТАР, Душан IT – 02-65 (пребачен случај)	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
КНЕЖЕВИЋ, Душко IT – 02-65 (пребачен случај)	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
ЈАНКОВИЋ, Гојко IT – 96-23/2 (пребачен случај)	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
СТАНКОВИЋ, Радован IT – 96-23/2 (пребачен случај)	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
РАШЕВИЋ, Митар IT – 97-25/1 (пребачен случај)	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
ТОДОРОВИЋ, Саво IT – 97-25/1 (пребачен случај)	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		

МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД ЗА БИВШУ ЈУГОСЛАВИЈУ

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

Предмет - ICTY		2. Тешке повреде Женевских Конвенција										3. Кршење закона и обичаја рата					4. Геноцид					5. Злочини против човечности																					
		1.										Статут					Зајед. чл. 3. ЖК					2.					3					1.											
77 предмета 135 лица	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	x	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	x	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x		
	П	57	83	45	25	-	-	42	6	-	-	-	603	54	41	29	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	7	-	1	15	197	34	8	44	18	69	42	89	156	-
	О	31	33	26	13	-	-	13	2	-	-	-	338	27	21	14	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	5	-	-	13	101	19	2	25	6	49	21	20	83	-
	П	26	50	19	12	-	-	29	4	-	-	-	265	27	20	15	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	-	1	2	96	15	6	19	12	20	21	69	73	-

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П
Пребачен случај на националне судове	

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																							
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид					3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																								
	ст	2.		3.			-										-																								
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
GATETE, Jean Baptiste ICTR – 00–61	П																																								
	О																																								
	П																																								
HATEGEKIMANA, Ildephonse ICTR – 00–55B	П																																								
	О																																								
	П																																								
KABUGA, Felicien ICTR – 99-44B у бекству	П																																								
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
KAJELIJELI, Juvenal ICTR – 98-44A	П																																								
	О																																								
	П																																								
KALIMANZIRA, Callixte ICTR – 05-88	П																																								
	О																																								
	П																																								
KAMBANDA, Jean ICTR – 97-23 <i>plea guilty</i>	П																																								
	О																																								
	П																																								
KAMUHANDA, Jean de Dieu ICTR – 99-54A	П																																								
	О																																								
	П																																								
KANYARUKIGA, Gaspard ICTR – 02-78	П																																								
	О																																								
	П																																								

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																								
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид					3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																									
	ст	2.		3.			-										-																									
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
KAREMERA, Edouard ICTR – 98-44	П																																								7	
	О																																								1	
	П																																									6
NIGIRUMPATSE, Matthieu ICTR – 98-44	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П																																									7
	О																																									1
NZIRORERA, Joseph ICTR – 98-44 преминуо	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																									7
	О																																									7
KARERA, Francois ICTR – 01-74	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																									4
	О																																									1
KAYISHEMA, Clement ICTR – 95-1	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П						4					4	4							4		8																			25	
	О						6						4							4		4																				18
RUZINDANA, Obed ICTR – 95-1	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П						4					4	4							4		8																			25	
	О																																								5	
KAYISHEMA, Fulgence ICTR – 2001-67 у бекству	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																									4
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
MPAMBARA, Jean ICTR – 01-65	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																								3	
	О																																									3
	П																																									0

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																							
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид					3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																								
	ст	2.		3.			-										-																								
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
MPIRANYA, Protais ICTR – 00-56А у бекству	П																																								
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MUHIMANA, Mikaeli ICTR – 95-1В	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								
	О																																								
MUNYAGISHARI, Bernard ICTR – 05-89 Просеђен Руанди	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								
	О																																								
MUNYAKAZI, Yussuf ICTR – 97-36	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								
	О																																								
MUNYARUGARAMA, Pheneas ICTR – 02-79 у бекству	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MUNYESHYAKA, Wenceslas ICTR – 05-87 просеђен Француској	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								
	О																																								
MUSABYIMANA, Samuel ICTR – 01-62 преминуо	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								
	О																																								
MUSEMA, Alfred ICTR – 96-13	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								
	О																																								

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																					
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид					3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																						
	ст	2.		3.			-										-																						
MUVUNYI, Tharicisse ICTR – 00-55	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
	П																																						
BARAYAGWIZA, Jean Bosco ICTR – 99-52	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
	П																																						
NAHIMANA, Ferdinand ICTR – 99-52	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
	П																																						
NGEZE, Hassan ICTR – 99-52	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
	П																																						
NCHAMIHIGO, Simeon ICTR – 01-63	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
	П																																						
NDAHIMANA, Gregoire ICTR – 01-68	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
	П																																						
NDIMBATI, Aloys ICTR – 95-1F у бекству	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
NDINDABAHIZI, Emmanuel ICTR – 01-71	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
	П																																						

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																						
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид										3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																		
	ст	2.					3.					-										-																		
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
BIZIMUNGU, Augustin ICTR – 00-56	П																																							8
	О																																							2
	П																																							6
NDINDILYMANA, Augustin ICTR – 00-56	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																							8
	О																																							8
NZUWONEMEYE, Francois-Xavier ICTR – 00-56	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																							8
	О																																							8
SAGAHUTU, Innocent ICTR – 00-56	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																							8
	О																																							6
NGIRABATWARE, Augustin ICTR – 99-54	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																							6
	О																																							3
NIYTEGEKA, Elizer ICTR – 96-14	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																															2								10
	О																															2								4
NIZEYIMANA, Idephonse ICTR – 00-55C	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																							6
	О																																							2
NSENGIMANA, Hormisdas ICTR – 01-69	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																							4
	О																																							4
	П																																							0

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																				
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид										3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																
	ст	2.					3.					-										-																
NSHOGOZA, Leonidas ICTR – 07-91 непоштовање Суда	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZIGIRANYIRAZO, Protais ICTR – 01-73	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																					5
	О																																					3
	П																																					2
NTAGANZWA, Ladislas ICTR – 96-9 P просеђен Руанди	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																					
	О																																					
	П																																					
BAGAMBIKI, Emmanuel ICTR – 99-46	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																					6
	О																																					6
	П																																					0
IMANISHIMWE, Samuel ICTR – 99-46	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																					8
	О																																					2
	П																																					6
NTAGERURA, Andre ICTR – 99-46	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																					6
	О																																					6
	П																																					0
NTAKIRUTIMANA, Elizapham ICTR – 96-17	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																					7
	О																																					6
	П																																					1
NTAKIRUTIMANA, Gerard ICTR – 96-17	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																					7
	О																																					5
	П																																					2

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																					
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид										3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																	
	ст	2.					3.					-										-																	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
NTAWUKURIRYAYO, Dominique ICTR – 05-82	П																																						
	О																																						
	П																																						
NTUYAHAGA, Bernard ICTR – 98-40	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П															2																							
	О															2																							
KANZABASHI, Joseph ICTR – 98-42	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
NDAYAMBAYE, Elie ICTR – 98-42	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
NSABIMANA, Syvain ICTR – 98-42	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
NTAHOBALI, Arsene Shalom ICTR – 98-42	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
NTEZIRYAYO, Alphonse ICTR – 98-42	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
NYIRAMASHUKO, Pauline ICTR – 98-42	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																							
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид										3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																			
	ст	2.					3.					-										-																			
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
NZABIRINDA, Joseph ICTR – 01-77 <i>plea guilty</i>	П																																							1	
	О																																							0	
	П																																								1
NZABONIMANA, Callixte ICTR – 98-44D	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																								5
	О																																								1
RENZAHO, Tharcisse ICTR – 97-31	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																																								6
	О																																								1
RUGAMBARARA, Juvenal ICTR – 00-59 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								1
	О																																								0
RUGGIU, Georges ICTR – 97-32 <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								6
	О																																								4
RUKUNDO, Emmanuel ICTR – 01-70	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								3
	О																																								0
RUSATIRA, Leonidas ICTR – 02-80	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								5
	О																																								5
	П																																							0	

Инструмент А-1.4		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																									
Предмет - ICTR	чл	2. Геноцид										3. Злочин против човечности										4. Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																					
	ст	2.					3.					-										-																					
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
RUTAGANDA, Georges ICTR – 96-3	П											3										3																					8
	О											2										1																					3
	П																					2																					5
	П																																										
RUTAGANRA, Vincent ICTR – 95-1C <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th>	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П						4					4	4								4	8																					25
	О																					2																					6
	П						3					3	4								3	6																					19
RWAMAKUBA, Andre ICTR – 98-44C	пф	a	b	c	d	e <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th>	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П																																										4
	О																																										4
	П																																										0
RYANDIKAYO ICTR – 95-1E просеђен Руанди	пф	a	b	c	d	e <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th>	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П																																										
	О																																										
	П																																										
SEMENZA, Laurent ICTR – 97-20	пф	a	b	c	d	e <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th>	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П											3						2				3					2															16	
	О																					3					2																11
	П											2																															5
SEROMBA, Athanase ICTR – 01-66	пф	a	b	c	d	e <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th>	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П																																										4
	О																																										2
	П																																										2
SERUGENDO, Joseph ICTR – 2005-84-I <i>plea guilty</i>	пф	a	b	c	d	e <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th>	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П																																										5
	О																																										3
	П																																										2
SEERUSHAGO, Omar ICTR – 98-39	пф	a	b	c	d	e <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> <th>d</th> <th>e</th> <th>f</th> <th>g</th> <th>h</th> <th>i</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th> <th>x</th>	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П																																										5
	О																																										1
	П																																										4

МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД ЗА РУАНДУ

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

Предмет - ICTR		Геноцид					Злочин против човечности										Кршење чл. 3 заједничког Женевским конвенцијама																													
		1.					2.					3.										4.																								
71 предмет 96 лица	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	a					
	П	-	-	-	-	-	83	53	34	-	67	78	76	-	-	2	5	36	17	35	-	73	-	-	-	25	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	О	-	-	-	-	-	79	40	13	-	64	42	32	-	-	1	1	22	4	22	-	41	-	-	-	21	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	54	13	21	-	3	36	44	-	-	1	4	14	13	13	-	32	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

Инструмент А-1.5		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																		
Предмет - ЕССС		Злочини по КЗ Камбоџе			Геноцид						Злочини против човечности									Озбиљне повреде Женевске Конв.								КД								
		3.			4-1			4-2			5.									6.								6.								
		пф	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	1	х				
KAING, Guek Eav Duch ECCC-001	пф																																			
	П																																	13		
	О																																	0		
	П																																	13		
KHIEU, Samphan ECCC-002/1	пф																																			
	П																																		14	
	О																																		0	
	П																																		14	
NUON, Chea ECCC-002/1	пф																																			
	П																																		14	
	О																																		0	
	П																																		14	
LENG, Sary ECCC-002 преминуо	пф																																			
	П																																		0	
	О																																		0	
	П																																		0	
LENG, Ithirith ECCC-002 преминула	пф																																			
	П																																			0
	О																																			0
	П																																			0
MEAS, Muth ECCC-003 поступак у току	пф																																			
	П																																			17
	О																																			0
	П																																			0
АО, An ECCC-004 поступак у току	пф																																			
	П																																			10
	О																																			0
	П																																			0

Инструмент А-1.5		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																															
		Злочини по КЗ Камбоџе			Геноцид					Злочини против човечности									Озбиљне повреде Женевске Конв.								КД						
Предмет - ЕССС		1.			2.					3.			4									5.								6.			
		пф	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	1	х	
ИМ, Cheam ЕССС-004/1 поступак у току		пф																															
		П																															7
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
УИМ, Tith ЕССС-004/2 поступак у току		пф																															
		П																															11
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	

ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ

ПОСЕБНА ВЕЋА СУДОВА У КАМБОЏИ

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

Предмет - ЕССС		Злочини по КЗ Камбоџе			Геноцид						Злочини против човечности									Озбиљне повреде Женевске Конв.								КД			
		1.			2.					3.			4.									5.								6.	
	пф	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	1	
	П	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	3	3	3	3	2	1	3	1	3	3	3	3	3	-	-	3	3	-	-	
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	3	3	3	3	2	1	3	1	3	3	3	3	3	-	-	3	3	-	-	

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

Инструмент А-1.6		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																										
Предмет - STL		Статута чл. 2												Статут чл. 3														
		а						б						1.					2.									
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х		
АYYASH, Salim Jamil STL-11-01		П																									6	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х		
HASSAN Habib Merhi STL-11-01		П																									6	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х		
ONEISSI, Hussein Hassan STL-11-01		П																									6	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х		
SABRA, Assad Hassan STL-11-01		П																									6	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х		
BADREDDINE, Mustafa Amine STL-11-01 потврђена смрт		П																										
		О																										
		П																										
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х		
AL, Jadeed STL-14-05 дела против Суда		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х		
AL KHAYAT, Karma Mohamed Tahsin STL-14-05 дела против Суда		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х		

Инструмент А-1.6		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																								
		Предмет - STL		Статута чл. 2											Статут чл. 3											
				а						б					1.						2.					
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х
BEIRUT, Akhbar STL-14-06 дела против Суда		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х
AL AMIN, Ibrahim Mohamed Ali STL-14-06 дела против Суда		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х
EL SAYED STL		П																								2
		О																								0
		П																								2
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х
EL HAJJ STL		П																								2
		О																								0
		П																								2
		пф	1	2	3	4	х	х	х	1	2	3	х	х	1	2	х	х	х	х	1	2	3	х	х	х

ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ

СПЕЦИЈАЛНИ СУД ЗА ЛИБАН

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

Предмет - STL		Статуа чл. 2												Статут чл. 3												
		a						b						1.						2.						
		пф	1	2	3	4	x	x	x	1	2	3	x	x	1	2	x	x	x	x	1	2	3	x	x	x
6 предмета 11 лица	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

Инструмент А-1.7		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																														
Предмет -SCSL		Злочини против човечности									Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама								Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права						Злочини прописани законом Сијера Леонеа							
		2.									3.								4.						5.							
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
TAYLOR, Charls Ghankay SCSL – 03-01		П	2						2			2																				16
		О																														0
		П	2							2			2																			16
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
NORMAN, Hinga Samuel SCSL – 03-08		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
FOFANA, Monina SCSL – 03-11		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
KONDEWA, Allieu SCSL – 03-11		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
NORMAN, Hinga Samuel SCSL – 04-14 обједињен предмет		П										2																			9	
		О																													9	
		П																													0	
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
FOFANA, Monina SCSL – 04-14 обједињен предмет		П										2																			8	
		О																													4	
		П											2																		4	
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
KONDEWA, Allieu SCSL – 04-14 обједињен предмет		П										2																			8	
		О																													3	
		П											2																		5	
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x

Инструмент А-1.7		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																														
Предмет		Злочини против човечности								Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама								Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права						Злочини прописани законом Сијера Леонеа								
		2.								3.								4.						5.								
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
SESAY, Issa Hassan SCSL – 03-05	пф																															
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KALLON, Morris SCSL – 03-07	пф																						x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GBAO, Augustine SCSL – 03-09	пф																						x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SESAY, Issa Hassan SCSL – 04-15 обједињен предмет	пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П		2						2		2	3																				18
	О																															2
	П								2		2	3																				16
KALLON, Morris SCSL – 04-15 обједињен предмет	пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П		2						2		2	3																				18
	О																															1
	П		2						2		2	3																				17
GBAO, Augustine SCSL – 04-15 обједињен предмет	пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П		2						2		2	3																				18
	О																															4
	П										2	2																				14
BRIMA, Alex Tamba SCSL – 03-06	пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-1.7		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																														
Предмет - SCSL		Злочини против човечности									Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама								Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права						Злочини прописани законом Сијера Леонеа							
		2.									3.								4.						5.							
		пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
BRIMA, Bazi Kamara SCSL – 03-10	пф		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KANU, Santigie Borbor SCSL – 03-13	пф		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BRIMA, Alex Tamba SCSL – 04-16 обједињен предмет	пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П		2						2		2	3																				18
	О										2																					6
	П											2																				12
BRIMA, Bazi Kamara SCSL – 04-16 обједињен предмет	пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П		2						2		2	3																				18
	О										2																					5
	П											2																				13
KANU, Santigie Borbor SCSL – 04-16 обједињен предмет	пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П		2						2		2	3																				18
	О										2																					5
	П											2																				13
TAYLOR, Prince SCSL – 12-02 дела против Суда	пф		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TAYLOR, Charls Ghankay SCSL –12-01 дела против Суда	пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-1.7		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																														
Предмет - SCSL		Злочини против човечности								Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама								Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права						Злочини прописани законом Сијера Леонеа								
		2.								3.								4.						5.								
		пф	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	а	б	с	д	е	ф	г	х	а	б	с	х	х	х	х	х	а	б	х	х	х
BANGURA, Hassan Papa SCSL – 11-02 дела против Суда	пф	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KANU, Santigie Borbor SCSL – 11-02 дела против Суда	пф	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BRIMA, Bazzy Kamara SCSL – 11-02 дела против Суда	пф	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KARBAGO, Samuel SCSL – 11-02 дела против Суда	пф	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SENESSIE, Eric SCSL – 11-01 дела против Суда	пф	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BRIMA, Margaret Fomba SCSL – 05-02 /05-03 дела против Суда	пф	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SAMURA, Brima SCSL – 05-01 дела против Суда	пф	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-1.7		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																														
Предмет - SCSL		Злочини против човечности									Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама								Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права						Злочини прописани законом Сијера Леонеа							
		2.									3.								4.						5.							
пф		a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x	
BOCKARIE, Sam "Maskita" SCSL – 03-04 потврђена смрт	П	2						2			3																					17
	О	2						2			3																					17
	П																															0
KOROMA, Johnny Paul SCSL – 03-03 недоступан	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x	
	П	2						2			3																					17
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SANKOH, Foday Sayabana SCSL – 03-02 преминуо	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x	
	П	2						2			3																					17
	О	3						2			3																					17
	П																															0

ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ

СПЕЦИЈАЛНИ СУД ЗА СИЈЕРА ЛЕОНЕ

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

Предмет - SCSL		Злочини против човечности									Кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама								Друга озбиљна кршења међународног хуманитарног права						Злочини прописани законом Сијера Леонеа						
		2.									3.								4.						5.						
предмета лица	пф	a	b	c	d	e	f	g	h	i	a	b	c	d	e	f	g	h	a	b	c	x	x	x	x	x	a	b	x	x	x
	П	16	9	9	-	-	-	18	-	18	32	12	9	12	10	12	-	-	-	9	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	О	9	2	2	-	-	-	5	-	11	12	3	7	5	3	3	-	-	-	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	7	7	7	-	-	-	13	-	7	20	9	2	7	7	9	-	-	-	6	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																			
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора														
		4.					5.										6.						7.			8.			9.								
		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x	
Agustinho da COSTA 07/2000	П																																				
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Joao Franca da SILVA 04a/2001	П																																				
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Lino de CARVALHO 10/2001	П																																			1	
	О																																			0	
	П																																			1	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Domingo de DEUS 2a/2004	П																																			1	
	О																																			0	
	П																																			1	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Marcurious Jose de DEUS 13/2001	П																																			1	
	О																																			0	
	П																																			1	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Paulino de JESUS 06/2002	П																																			1	
	О																																			0	
	П																																			1	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Paolo GONSALVES BO-84-99C	П																																				
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																				
		Геноцид					Злочини против човечности									Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора																
Предмет - ICET		4.					5.									6.						7.				8.				9.								
		а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х			
Marcelino LETO BILI PORIFICASAO BO-84-99C	пф																																					
	П																																					
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosalino PIRES BO-84-99C	пф																																					
	П																																					
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leonardus KASA 11/2000 надлежан Суд за Западни Тимор	пф																																					
	П																																					
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egidio MANEK 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф																																					
	П																																					
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Matenus BERE 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф																																					
	П																																					
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedro TELES 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф																																					
	П																																					
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hanrikus MALI 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф																																					
	П																																					
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																			
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности									Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора															
		4.					5.									6.						7.				8.				9.							
		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x	
Cosmas AMARAL 09/CG/TDD/2003 недоступан	П																																				5
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Alipio GUSMAO 09/CG/TDD/2003 недоступан	П						4						6		2																					14	
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Baltazar da COSTA NUNES 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x	
П							3								3																					8	
О		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Domingos MALI 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
	П						2									2																				7	
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Illidio GUSMAO 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
	П						2																													7	
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Joaquim BEREK 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
	П											3																								8	
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olivio TATOO BAU 09/CG/TDD/2003 недоступан	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
	П						4								3																					12	
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																							
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора																		
		4.					5.										6.						7.			8.			9.												
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x						
	Gabriel NAHAK 09/CG/TDD/2003 недоступан	П												2																											4
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
пф		a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x						
Americio MALI 09/CG/TDD/2003 недоступан	П												6		2																								11		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x						
Zito da SILVA 09/CG/TDD/2003 недоступан	П						2					2																											8		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x						
Mateis LAO 10/2003	П																																						1		
	О																																						0		
	П																																						1		
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x						
Herman SEDYONO 14/2003 нема довољно доказа	П																																						6		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x						
Achmad MAS AGUS 14/2003 нема довољно доказа	П																																						6		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x						
Lilik KOESHARDIANTO 14/2003 нема довољно доказа	П																																						6		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																	
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности									Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора													
		4.					5.									6.						7.			8.		9.								
Gatot SUBIAKTORO 14/2003 нема довољно доказа	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x
	П																																		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Achmad SYAMSUDDIN 14/2003 нема довољно доказа	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x
	П																																		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUGITO 14/2003 нема довољно доказа	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x
	П																																		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WIDODO 14/2003 нема довољно доказа	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x
	П																																		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ARI/Commandante ARI 14/2003 нема довољно доказа	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x
	П																																		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harun TATENY 14/2003 нема довољно доказа	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x
	П																																		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUPOYO/PAK POYOU 14/2003 нема довољно доказа	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x
	П																																		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																				
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора															
		4.					5.										6.						7.			8.			9.									
		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Simao NAHAK 14/2003 нема довољно доказа		П																																			6	
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Americo SERAN 14/2003 нема довољно доказа		П																																		6		
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
		Julio BORGES 14/2003 нема довољно доказа		П																																		6
О	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
П	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Leonito CARDOSO 14/2003 нема довољно доказа				П																																		6
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		Anito LAU 14/2003 нема довољно доказа		П																																		6
О	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
П	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Anastacio MARTINS 11/2001				П																																		1
		О																																		0		
		П																																			1	
		Domingos GONCVALES 11/2001		П																																		2
О																																				0		
П																																					2	

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																			
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора														
		4.					5.										6.						7.			8.			9.								
		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x	
Marcelino SOARES 11/2003	П																																			4	
	О																																				0
	П																																				4
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
“X” 04/2002	П																																			2	
	О																																			0	
	П																																			2	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Benjamin SARMENTO 18/2001	П																																			3	
	О																																			0	
	П																																			3	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Romeiro TILMAN 18/2001	П																																			3	
	О																																			0	
	П																																			3	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Miguel da SILVA/Miguel MAU 08/20 08/C.G/2003/ TD. DIL	П																																			4	
	О																																			0	
	П																																			4	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Agostinho CLOE 04/2003	П																																			1	
	О																																			0	
	П																																			1	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		
Agostinho CAB 04/2003	П																																			1	
	О																																			0	
	П																																			1	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x		

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																						
		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора																	
Предмет - ICET		4.					5.										6.						7.				8.			9.										
		а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х					
Lazarus FULI 04/2003	пф																																							
	П																																			1				
	О																																				0			
Antonio LELAN 04/2003	пф																																							
	П																																				1			
	О																																					0		
Joao FERNANDEZ 01/2000	пф																																							
	П																																					1		
	О																																						0	
Jose VALENTE 03/2001	пф																																							
	П																																						1	
	О																																						0	
Manuel GONCALVES LETO BERE 10/2000	пф																																							
	П																																						1	
	О																																						0	
Francisco SOARES 14/2001 надлежан национални Суд	пф																																							
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Florindo MORREIRA 29/2003	пф																																							
	П																																							2
	О																																							2
	П																																						0	

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																							
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора																		
		4.					5.										6.						7.			8.			9.												
		пф	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х					
Victor MANUEL ALVES 01/2002		П																																				1			
		О																																					0		
		П																																					1		
		пф	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	
Domingos METAN 4C/2003		П																																				3			
		О																																					2		
		П																																						1	
		пф	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	
Lino BENO 4B/2003		П																																					2		
		О																																					0		
		П																																						2	
		пф	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	
Anton LELAN SUFA 4A/2003		П																																					3		
		О																																						1	
		П																																							2
		пф	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	
Carlos SOARES CARMONA 03/2000		П																																						1	
		О																																						0	
		П																																							1
		пф	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	
Florencio TACAQUI 20/2001		П																																						6	
		О																																						0	
		П																																							6
		пф	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	
Francisco PEDRO 01/2001		П																																						3	
		О																																						0	
		П																																							3
		пф	а	б	с	д	е	а	б	с	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	с	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х	

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних суда																																														
		Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности									Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора																								
				4.					5.									6.						7.				8.				9.																
		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x												
Joao SARMENTO 18a/2001		П																																														
		О																																														
		П																																														
Anton LELAN SUFA 4 (a)(b)(c)//2003		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x												
		П																																														
		О																																														
Agostinho CLOE 4 (a)(b)(c)//2003		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x												
		П																																														
		О																																														
Agostinho CAB 4 (a)(b)(c)//2003		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x												
		П																																														
		О																																														
Lazarus FULLI 4 (a)(b)(c)//2003		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x												
		П																																														
		О																																														
Lino Beno 4 (a)(b)(c)//2003		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x												
		П																																														
		О																																														
Anton LELEAN SIMAO 4 (a)(b)(c)//2003		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x												
		П																																														
		О																																														
		П																																														

Инструмент A-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних суда																																							
		Геноцид					Злочини против човечности									Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора																			
		4.					5.									6.						7.				8.				9.											
Предмет - ICET	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x						
	Domingos METAN 4 (a)(b)(c)//2003	П																																							3
		О																																							2
		П																																							1
Carlos SOARES 12/2000	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x		
	П																																							1	
	О																																							0	
Joseph LEKI 25/2000	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x		
	П																																							2	
	О																																							0	
Augusto ASAMETA TAVARES 02/2001	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x		
	П																																							1	
	О																																							0	
Joni MARQUES 09/2000	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x		
	П																																							3	
	О																																							0	
Manuel daCOSTA 09/2000	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x		
	П																																							3	
	О																																							0	
Joao da COSTA Lemorai 09/2000	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x	1	x	x	x		
	П																																							3	
	О																																							0	
	П																																							3	

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																					
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора																
		4.					5.										6.						7.			8.			9.										
		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x			
Paolo da COSTA 09/2000	П																																				3		
	О																																					0	
	П																																					3	
	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x				
Amelio da COSTA 09/2000	П																																				3		
	О																																					0	
	П																																					3	
	Hilario da SILVA 09/2000	П																																					3
О																																						0	
П																																						3	
Gonsalo dos SANTOS 09/2000		П																																					3
	О																																					0	
	П																																					3	
	Aarico FERNANDES 09/2000	П																																					3
О																																						0	
П																																						3	
Mautersa MONIS 09/2000		П																																					3
	О																																					0	
	П																																						3
	Gilberto FERNANDES 09/2000	П																																					3
О																																						0	
П																																							3

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних суда																																	
		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора												
Предмет - ICET		4.					5.										6.						7.				8.				9.				
		а	б	в	д	е	а	б	в	д	е	ф	г	х	и	ј	к	а	б	в	д	е	ф	1	х	х	х	1	х	х	х	1	х	х	х
Sabino GOUVEIA LEITE 04B/2001	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
Jose CARDOSO 04C/2001	пф																																		
	П						4										4																		
	О						2																												
	П						2									4																			
Francisco dos SANTOS LAKU 08/2001	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
Domingos MENDOCA 18B/2001	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
Umbertus ENA 05/2002	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
Carlos ENA 05/2002	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		
Aparicio GUTERRES 18A/2003	пф																																		
	П																																		
	О																																		
	П																																		

Инструмент А-1.8		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																				
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Посебан Правилник УНТАЕТА															
		4.					5.										6.						7.			8.			9.									
Carlos SOARES 09/2002	пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x			
	П																																				1	
	О																																					0
	П																																					1

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ

СПЕЦИЈАЛНА ВЕЋА ЗА ТЕШКЕ ЗЛОЧИНЕ (ОКРУЖНИ СУД ДИЛИ) ИСТОЧНИ ТИМОР

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

<i>Инструмент А-1.8</i>		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																						
Предмет - ICET		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини						Кривични закон Источног Тимора																	
		4.					5.										6.						7.			8.				9.										
		пф	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	l	x	x	x	l	x	x	x	l	x	x	x				
		П	-	-	-	-	-	54	1	3	14	16	17	1	12	1	-	19	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		О	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	11	-	1	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		П	-	-	-	-	-	49	1	3	14	16	6	1	11	1	-	11	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

Инструмент А-1.9		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних суда																																					
		Геноцид										Злочини против човечности										Ратни злочини																	
Предмет - ICC		6.										7.										8-2																	
		a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Abu GARDA BAHAR IDRIS ICC – 02/05 оптужн. није потвр.	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П																										2												
	О																										2												
	П																																						
Omar AL BASHIR ICC – 02/05-01/09 недоступан	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																										2												
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
AL HASSAN ICC – 01/12-1/18 оптужн. није потврђ.	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О																																						
	П																																						
AL MAHDI ICC – 01/12-01/15	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																					1	
	О																																				0		
	П																																				1		
AL WERFALLI ICC – 01/11-01/17 недоступан	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																						
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Abdulah BANDA ICC -02/05-03/09	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																										2										3		
	О																																				0		
	П																										2										3		
Walter BARASA ICC – 01/09-01/13-01-Red2 дела против Суда	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Jean-Pierre BEMBA GOMBO ICC-01/05-01/08	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																										2										5		
	О																																				0		
	П																																				5		

Инструмент А-1.9		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних суда																																								
		Геноцид										Злочини против човечности										Ратни злочини																				
Предмет - ICC		6.										7.										8-2																				
		a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
Jean-Pierre BEMBA GOMBO ICC-01/05-01/13 дела против Суда	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Aime KILOLO MUSAMBA ICC-01/05-01/13 дела против Суда	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Jean-Jecques KABONGO ICC-01/05-01/13 дела против Суда	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Fidele BABALA WANDU ICC - 01/05-01/13 дела против Суда	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Narcise ARIDO ICC-01/05-01/13 дела против Суда	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Saif al –Islam GADDAFI ICC - 01/11-01/11	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																								2	
	О																																								0	
	П																																								2	
Laurent GBAGBO ICC - 02/11-01/15	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																									4
	О																																									0
	П																																									4
Charles BLE- GODUE ICC - 02/11-01/15	пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	П																																									4
	О																																									0
	П																																									4

Инструмент А-1.9		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																														
		Предмет - ICC		Геноцид					Злочини против човечности										Ратни злочини																													
				6.					7.										8-2																													
		пф	a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
Bosco NTAGANDA ICC - 01/04-02/06		пф																																														
		П																										3				3																6
		О																																														
		П																									3				3																	6
Dominic ONGWEN ICC - 02/04-01/15		пф																																														
		П																																														7
		О																																														0
		П																																														7
William Samoei RUTO ICC - 01/09-01/11		пф																																														
		П																																														3
		О																																														3
		П																																														0
Joshua Arap SANG ICC - 01/09-01/11		пф																																														
		П																																														3
		О																																														3
		П																																														0
Simone GBAGBO ICC - 02/11-01/12 претпретресни пост.		пф																																														
		П																																														4
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alfred YEKATOM ICC - 01/14-01/18 претпретресни пост.		пф																																														
		П																																														16
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Patrice-Edouard NGAISSONA ICC - 01/14-01/18 претпретресни пост.		пф																																														
		П																																														18
		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД

Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова

Инструмент А-1.9		Преглед покренутих и обустављених поступака и структура оптужница тужилаштва међународних кривичних судова																																												
Предмет - ИСС		Геноцид										Злочини против човечности										Ратни злочини																								
		1.										2.										2.																								
пф		a	b	c	d	e	x	x	x	x	x	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	a	b	c	d	e	f	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x						
П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	3	-	1	7	7	-	-	6	3	15	9	1	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
О		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	3	-	1	4	4	-	-	2	1	7	3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	3	3	-	-	4	2	8	6	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Легенда:

Врста злочина (у оптужници)	
Параграф – тачка оптужнице	пф
Покренута оптужница	П
Обустављена оптужница	О
Потврђена оптужница	П

**Преглед трајања поступка пред међународним
кривичним судовима
(од подизања оптужнице до окончања поступка)**

**Анекс/Прилог
А-2**

Инструмент А-2.1		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ИСТУ		1990-1999					2000-2009					2010-2019					Месец												УКУПНО															
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
АЛЕКСОВКСИ, Златко IT – 95-14/1	О																																											52
	П																																											42
	П																																											10
БАБИЋ, Милан IT – 03-72	О																																										20	
	П																																										7	
	П																																										13	
БАНОВИЋ, Предраг IT – 02-65/1 <i>Plea guilty</i>	О																																										99	
	П																																										99	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
БЛАГОЈЕВИЋ, Видоје IT – 02-60	О																																										108	
	П																																										85	
	П																																										23	
ЈОКИЋ, Драган IT – 02-60	О																																										72	
	П																																										49	
	П																																										23	
БЛАШКИЋ, Тихомир IT – 95-14	О																																										104	
	П																																										52	
	П																																										52	
БОБЕТКО, Јанко IT – 02-62 преминуо	О																																									10		
	П																																									10		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
БОШКОСКИ, Љубе IT – 04-82	О																																									62		
	П																																									38		
	П																																									24		
ТАРЧУЛОВСКИ, Јохан IT – 04-82	О																																									62		
	П																																									38		
	П																																									24		
БРАЈО, Мирослав IT – 95-17	О																																									137		
	П																																									108		
	П																																									16		

Инструмент А-2.1		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ИСТУ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
БРЂАНИН, Радослав IT – 99-36	О																																											97
	П																																											66
	П																																											31
ЧЕШИЋ, Ранко IT – 95-10/1 <i>Plea guilty</i>	О																																										104	
	П																																										104	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ДЕЛИЋ, Расим IT – 04-83 преминуо	О																																										42	
	П																																										42	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ДЕРОЊИЋ, Мирослав IT – 02-61	О																																										36	
	П																																										20	
	П																																										16	
ДОКМАНОВИЋ, Славко IT – 95-13а преминуо	О																																										27	
	П																																										27	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
БОРЂЕВИЋ, Властимир IT – 05-87	О																																										124	
	П																																										89	
	П																																										35	
БУКИЋ, Борђе IT – 96-20 преминуо	О																																										3	
	П																																										3	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ЕРДЕМОВИЋ, Дражен IT – 96-22	О																																										17	
	П																																										6	
	П																																										11	
ФУРУНЦИЈА, Анто IT – 95-17/1	О																																										56	
	П																																										37	
	П																																										19	
ГАЛИЋ, Станислав IT – 98-29	О																																										103	
	П																																										68	
	П																																										35	

Инструмент А-2.1	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО					
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12
ГОТОВИНА, Анте IT – 06-90	О																																										137
	П																																										118
	П																																										19
ЧЕРМАК, Иван IT – 06-90 ослобођен	О																																									86	
	П																																									86	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
МАРКАЧ, Младен IT – 06-90	О																																									105	
	П																																									86	
	П																																									19	
ХАЦИЋ, Горан IT – 04-75 преминуо	О																																								146 м		
	П																																								146 м		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ХАХИХАСАНОВИЋ Енвер IT – 01-47	О																																								81		
	П																																									56	
	П																																									25	
КУБУРА, Амир IT – 01-47	О																																								81		
	П																																								56		
	П																																								25		
АЛАГИЋ, Мехмед IT – 01-47 преминуо	О																																								20		
	П																																								20		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
ХАЛИЛОВИЋ, Сефер IT – 01-48	О																																								73		
	П																																								50		
	П																																								23		
ХАРАДИНАЈ, Рамуш IT – 04-84	О																																								64		
	П																																								37		
	П																																								27		
БАЛАЈ, Идриз IT – 04-84	О																																								64		
	П																																								37		
	П																																								27		

Инструмент А-2.1		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ИСТУ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
БРАХИМАЈ, Лахи IT – 04-84	О																																											64
	П																																											37
	П																																											27
ЈЕЛИСИЋ, Горан IT – 06-90	О																																										71	
	П																																											53
	П																																											18
ЈОКИЋ, Миодраг IT – 01-42/1	О																																											54
	П																																											37
	П																																											17
КОРДИЋ, Дарио IT – 95-14/2	О																																											110
	П																																											64
	П																																											46
ЧЕРКЕЗ, Марио IT – 95-14/2	О																																											110
	П																																											64
	П																																											46
КОВАЧЕВИЋ, Милан IT – 97-24 преминуо	О																																											17
	П																																											17
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
КРАЈИШНИК, Момчило IT – 00-39	О																																											109
	П																																											79
	П																																											30
КРНОЈЕЛАЦ, Милорад IT – 97-25	О																																											75
	П																																											57
	П																																											18
КРСТИЋ, Радослав IT – 98-33	О																																											65
	П																																											33
	П																																											32
КУНАРАЦ Драгаљуб IT – 96-23	О																																											72
	П																																											56
	П																																											16

Инструмент А-2.1	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																									
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО				
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11
КОВАЧ, Радомир IT – 96-23	О																																									72
	П																																									56
	П																																									16
ВУКОВИЋ, Зоран IT – 96-23	О																																								72 м	
	П																																								56 м	
	П																																								16 м	
ЈОСИПОВИЋ, Драго IT – 95-16	О																																								72	
	П																																								50	
	П																																								22	
ШАНТИЋ, Владимир IT – 95-16	О																																								72	
	П																																								50	
	П																																								22	
КУПРЕШИЋ, Зоран IT – 95-16	О																																								72	
	П																																								50	
	П																																								22	
КУПРЕШИЋ, Мирјан IT – 95-16	О																																								72	
	П																																								50	
	П																																								22	
КУПРЕШИЋ, Влатко IT – 95-16	О																																								72	
	П																																								50	
	П																																								22	
ПАПИЋ, Драган IT – 95-16 ослобођен	О																																							50		
	П																																								50	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
КВОЧКА, Мирослав IT – 98-30/1	О																																								75	
	П																																								36	
	П																																								39	
ПРЦАЋ, Драгаољуб IT – 98-30/1	О																																							75		
	П																																								36	
	П																																								39	

Инструмент А-2.1	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																															
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО							
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	12					
КОС, Милојица IT – 98-30/1	О																																												36 м			
	П																																												36 м			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
РАДИЋ, Млађо IT – 98-30/1	О																																											75				
	П																																											36				
	П																																											39				
ЖИГИЋ, Зоран IT – 98-30/1	О																																											75				
	П																																											36				
	П																																											39				
ЛИМАЈ, Фатмир IT – 03-66	О																																											56				
	П																																											34				
	П																																											22				
Бала, Харалин IT – 03-66	О																																											56				
	П																																											34				
	П																																											22				
МУСИУ, Исак IT – 03-66	О																																											56				
	П																																											34				
	П																																											22				
ЛУКИЋ, Милан IT – 98-32/1	О																																											170				
	П																																											129				
	П																																											41				
ЛУКИЋ, Сређе IT – 98-32/1	О																																										170					
	П																																										129					
	П																																											41				
МАРИНИЋ, Зоран IT – 95-15 повучена оптужница 2002	О																																										83					
	П																																										83					
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
МАРТИЋ, Милан IT – 95-11	О																																										159					
	П																																										143					
	П																																										16					

Инструмент А-2.1		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																													
Предмет - ИСТУ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО									
МАРТИНОВИЋ, Винко IT – 98-34		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																														89	
П																																															51
П																																														38	
НИКОЛИЋ, Драган IT – 94-2		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																													123		
П																																													109		
П																																													14		
НИКОЛИЋ, Момир IT – 02-60/1		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																													48		
П																																													21		
П																																													27		
ОБРАДОВИЋ, Драган IT – 02-60/2 <i>Plea guilty</i>		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																													32		
П																																													32		
П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
ОРИЋ, Насер IT – 03-68		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																												64			
П																																													39		
П																																													25		
ПЕРИШИЋ, Момчило IT – 04-81		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																												96			
П																																													79		
П																																													17		
ПЛАВШИЋ, Биљана IT – 00-39 и 40/1 <i>Plea guilty</i>		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																												34			
П																																													34		
П		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
ПОПОВИЋ, Вујадни IT – 05-88		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																												154			
П																																												99			
П																																												55			
БЕАРА, Љубиша IT – 05-88		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																												154			
П																																												99			
П																																												55			
НИКОЛИЋ, Драго IT – 05-88		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
О																																												148			
П																																												93			
П																																												55			

Инструмент А-2.1	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																															
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО							
БОРОВЧАНИН, Љубомир IT – 05-88 без жалбе	О	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
																																														93		
	П																																													93		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
МИЛЕТИЋ, Радиоје IT – 05-88	О																																											месеци				
	П																																											119				
	П																																											64				
	П																																											55				
ГВЕРО, Милан IT – 05-88 без жалбе	О																																										месеци					
	П																																										64					
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
ПАНДУРЕВИЋ, Винко IT – 05-88	О																																										месеци					
	П																																										119					
	П																																											64				
	П																																											55				
ПРЛИЋ, Јадранко IT – 04-74	О																																										месеци					
	П																																										119					
	П																																										99					
	П																																										20					
СТОЈИЋ, Бруно IT – 04-74	О																																										месеци					
	П																																										119					
	П																																										99					
	П																																										20					
ПРАЉАК, Слободан IT – 04-74	О																																										месеци					
	П																																										119					
	П																																										99					
	П																																										20					
ПЕТКОВИЋ, Миливој IT – 04-74	О																																										месеци					
	П																																										119					
	П																																										99					
	П																																										20					
ЋОРИЋ, Валентин IT – 04-74	О																																										месеци					
	П																																										119					
	П																																										99					
	П																																										20					
ПУШИЋ, Берислав IT – 04-74	О																																										месеци					
	П																																										119					
	П																																										99					
	П																																										20					

Инструмент А-2.1	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																	УКУПНО									
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец														
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11
РАЈИЋ, Ивица IT – 95-12 <i>Plea guilty</i>	О																																									129	
	П																																										129
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
РАЖЊАТОВИЋ, Жељко IT – 97-27 преминуо	О																																										28
	П																																										28
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
МИЛУТИНОВИЋ, Милан IT – 05-87 ослобођен	О																																										117
	П																																										117
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ШАИНОВИЋ, Никола IT – 05-87	О																																										176
	П																																										117
	П																																										59
ОЈДАНИЋ, Драгољуб IT – 05-87 превремено пуштен	О																																										117
	П																																										117
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ПАВКОВИЋ, Небојша IT – 05-87	О																																										123
	П																																										64
	П																																										59
ЛАЗАРЕВИЋ, Владимир IT – 05-87	О																																										123
	П																																										64
	П																																										59
ЛУКИЋ, Сретен IT – 05-87	О																																										123
	П																																										64
	П																																										59
СИКИРИЦА, Душко IT – 95-8 <i>Plea guilty</i>	О																																										74
	П																																										74
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ДОШЕН, Дамир IT – 95-8 <i>Plea guilty</i>	О																																										74
	П																																										74
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Инструмент А-2.1		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ИСТУ		1990-1999					2000-2009					2010-2019					Месец												УКУПНО															
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
КОЛУНЦИЈА, Драган ИТ – 95-8 <i>Plea guilty</i>	О																																											74
	П																																											74
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
СИМИЋ, Благоје ИТ – 95-9	О																																										136	
	П																																										99	
	П																																										37	
ТАДИЋ, Мирослав ИТ – 95-9 превремено пуштен	О																																									99		
	П																																										99	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ЗАРИЋ, Симо ИТ – 95-9 превремено пуштен	О																																										99	
	П																																										99	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
СИМИЋ, Милан ИТ – 95-9/2 <i>Plea guilty</i>	О																																										87	
	П																																										87	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
СТАКИЋ, Миломир ИТ – 97-24	О																																										118	
	П																																										76	
	П																																										42	
СТАНИШИЋ, Мићо ИТ – 08-91	О																																										136	
	П																																										97	
	П																																										39	
ЖУЏЉАНИН, Стојан ИТ – 08-91	О																																										87	
	П																																										48	
	П																																										39	
СТРУГАР, Павле ИТ – 01-42	О																																										89	
	П																																										47	
	П																																										42	
ТАДИЋ, Душко ИТ – 94-1	О																																										47	
	П																																										27	
	П																																										20	

Инструмент А-2.1		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
Предмет - ИСТУ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО							
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Месеци	
ТАЛИЋ, Момир IT – 99-36/1 преминуо	О																																											74	
	П																																												74
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ТОЛИМИР, Здравко IT – 05-88/2 преминуо	О																																											122	
	П																																												94
	П																																												28
ТОДОРОВИЋ, Стеван IT – 95-9/1 <i>Plea guilty</i>	О																																											65	
	П																																												65
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ВАСИЉЕВИЋ, Митар IT – 95-9/1	О																																											64	
	П																																												49
	П																																												15
ЗЕЛЕНОВИЋ, Драган IT – 96-23/2 <i>Plea guilty</i>	О																																											136	
	П																																												130
	П																																												6
МИЛОШЕВИЋ, Слободан IT – 02-54 (КиМ) преминуо	О																																											82	
	П																																												82
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
МИЛОШЕВИЋ, Слободан IT – 02-54 (Хрватска)	О																																											53	
	П																																											53	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
МИЛОШЕВИЋ, Слободан IT – 02-54 (БиХ)	О																																											52	
	П																																											52	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
КАРАЦИЋ, Радован IT – 95-5/18	О																																											284	
	П																																												248
	П																																											36	
МЛАДИЋ, Ратко IT – 95-5/18 жалбени поступак	О																																										220		
	П																																											220	
	П																																											-	

Инструмент А-2.1		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																												
Предмет - ИСТУ		1990-1999					2000-2009					2010-2019					Месец												УКУПНО																	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
ШЕШЕЕЉ, Војислав IT – 03-67	О																																													183
	П																																													38
	П																																													145
СТАНИШИЋ, Јовица IT – 03-69 поновљен поступак	О																																											129		
	П																																												122	
	П																																												7	
СИМАТОВИЋ, Франко IT – 03-69 поновљен поступак	О																																											129		
	П																																											122		
	П																																											7		
АДЕМИ, Рахим IT – 04-78 п. прослеђен ХР.	О																																											-		
	П																																											-		
	П																																											-		
НОРАЦ, Мирко IT – 04-78 п. прослеђен ХР.	О																																											-		
	П																																											-		
	П																																											-		
КОВАЧЕВИЋ, Владимир IT – 01-42/2 п. прослеђен РСЦГ	О																																											-		
	П																																											-		
	П																																											-		
ЉУБИЧИЋ, Пашко IT – 00-41 п. прослеђен БиХ	О																																											-		
	П																																											-		
	П																																											-		
МЕАКИЋ, Жељко IT – 02-65 п. прослеђен БиХ	О																																											-		
	П																																											-		
	П																																											-		
ГРУБАН, Момчило IT – 02-65 п. прослеђен БиХ	О																																											-		
	П																																											-		
	П																																											-		
ФУШТАР, Душан IT – 02-65 п. прослеђен БиХ	О																																											-		
	П																																											-		
	П																																											-		

Инструмент А-2.1	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО		
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	12
КНЕЖЕВИЋ, Душко ИТ – 02-65 п. прослеђен БиХ	О																																							месеци			
	П																																									-	
	П																																										-
ЈАНКОВИЋ, Гојко ИТ – 96-23/2 п. прослеђен БиХ	О																																								месеци		
	П																																										-
	П																																										-
СТАНКОВИЋ, Радован ИТ – 96-23/2 п. прослеђен БиХ	О																																									месеци	
	П																																										-
	П																																										-
РАШЕВИЋ, Митар ИТ – 97-25/1 п. прослеђен БиХ	О																																									месеци	
	П																																										-
	П																																										-
ТОДОРОВИЋ, Саво ИТ – 97-25/1 п. прослеђен БиХ	О																																									месеци	
	П																																										-
	П																																										-
ТРБИЋ, Милорад ИТ – 05-88/1 п. прослеђен БиХ	О																																									месеци	
	П																																										-
	П																																										-

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: $11.328 : 123 = 92.097$ просечно $92.097 : 12 = 7.67$ (7 године и 6 месеци);

Од оптужнице до I степене пресуде: $8.586 : 123 = 69.80$ просечно $69.80 : 12 = 5.81$ (5 године и 8 месеци);

Од I степене пресуде до II степене пресуде: $2.731 : 89 = 30.685$ просечно $30.685 : 12 = 2.55$ (2 године и 5 месеци).

Инструмент А-2.2		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
AKAYESU, Yean Paul ICTR – 96-4-I	O																																										48	
	II																																											15
	III																																											33
BAGARAGAZA, Michel ICTR – 05-86 <i>Plea guilty</i>	O																																										43	
	II																																											43
	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
BAGILISHEMA, Ignace ICTR – 95-1A	O																																										34	
	II																																										16	
	III																																											18
BAGASORA, Theoneste ICTR – 98-41	O																																										148	
	II																																											112
	III																																											36
KABILIGI, Gratien ICTR – 98-41 ослобађајућа	O																																										125	
	II																																											125
	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
NSENGIYUMVA, Anatole ICTR – 98-41	O																																										148	
	II																																											112
	III																																											36
NTABAKUZE, Aloys ICTR – 98-41	O																																										166	
	II																																											125
	III																																											41
BIKINDI, Simon ICTR – 01-72	O																																										57	
	II																																											42
	III																																											15
BIKINDI, Simon ICTR – 00-60-T <i>Plea guilty</i>	O																																										96	
	II																																											96
	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
BIZIMANA, Augustin ICTR – 98-44-I у бекству	O																																										-	
	II																																											-
	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Инструмент А-2.2		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
VICAMUMPAKA, Jerome ICTR – 99-50 ослобођен	О																																											28
	П																																											28
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
BIZIMUNGU, Casimir ICTR – 99-50 ослобођен	О																																										28	
	П																																										28	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
MUGENZI, Justin ICTR – 99-50	О																																										45	
	П																																										28	
	П																																										17	
MUGIRANEZA, Prosper ICTR – 99-50	О																																										45	
	П																																										28	
	П																																										17	
BUCYIBARUTA, Laruent ICTR – 05-85 п. прослеђен Франц.	О																																										-	
	П																																										-	
	П																																										-	
GACUMITSI, Silvestre ICTR – 01-64	О																																										61	
	П																																										36	
	П																																										25	
GATETE, Jean Baptiste ICTR – 00-61	О																																										89	
	П																																										70	
	П																																										19	
HATEGEKIMANA, Pdephonse ICTR – 00-55B	О																																										138	
	П																																										121	
	П																																										17	
KABUGA, Felicien ICTR – 99-44B у бекству	О																																										-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
KAJELIJELI, Juvenal ICTR – 98-44A	О																																										52	
	П																																										35	
	П																																										17	

Инструмент А-2.2		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
KALIMAZIRA, Callixte ICTR – 05-88	О																																											63
	П																																											47
	П																																											16
KAMBANDA, Jean ICTR – 97-23 <i>Plea guilty</i>	О																																										155	
	П																																											11
	П																																											144
KAMUHANDA, Jean de Dieu ICTR – 99-54A	О																																										72	
	П																																											52
	П																																											20
KANYARUKIGA, Gaspard ICTR – 02-78	О																																										125	
	П																																											107
	П																																											18
KARAMERA, Edouard ICTR – 98-44	О																																										115	
	П																																											84
	П																																											31
NIGIRUMPATSE, Matthieu ICTR – 98-44	О																																											115
	П																																											84
	П																																											31
NZIRORERA, Joseph ICTR – 98-44 преминуо	О																																										65	
	П																																										65	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
KARERA, Francois ICTR – 01-74	О																																										92	
	П																																										78	
	П																																										14	
KAYISHEMA, Clement ICTR – 95-1	О																																										62	
	П																																										37	
	П																																										25	
RUZINDANA, Obed ICTR – 95-1	О																																										62	
	П																																										37	
	П																																										25	

Инструмент А-2.2		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
KAYISHEMA, Fulgence ICTR – 2001-67 у бекству	О																																											-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MPAMBARA, Jean ICTR – 01-65 ослобођен	О																																										62	
	П																																											62
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MIPRANYA, Protais ICTR – 00-56A у бекству	О																																										-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MUHIMANA, Mikaeli ICTR – 95-1B	О																																										39	
	П																																										14	
	П																																										25	
MUNYAGISHARI, Bernard ICTR – 05-89 п. прослеђен Руанди	О																																										-	
	П																																										-	
	П																																										-	
MUNYAKAZI, Yussuf ICTR – 97-36A	О																																									106		
	П																																									92		
	П																																									14		
MUNYARUGARAMA, Pheneas ICTR – 02-79 у бекству	О																																									-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
MUSEMA, Alfred ICTR – 96-13	О																																									31		
	П																																									9		
	П																																									22		
MUVUNYI, Tharicisse ICTR – 00-55	О																																									56		
	П																																									33		
	П																																									23		
BARAYAGWIZA, Jean Bosco ICTR – 99-52	О																																								96			
	П																																								49			
	П																																								47			

Инструмент А-2.2		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
NAHIMANA, Ferdinand ICTR – 99-52	O																																											96
	П																																											49
	П																																											47
NGEYE, Hassan ICTR – 99-52	O																																											96
	П																																											49
	П																																											47
NCHAMIHIGO, Simeon ICTR – 01-63	O																																											39
	П																																											23
	П																																											16
NDAHIMANA, Gregorie ICTR – 01-68	O																																											150
	П																																											126
	П																																											24
NDINDABAHIZI, Emmanuel ICTR – 01-71	O																																											42
	П																																											12
	П																																											30
BIZIMUNGU, Augustin ICTR – 00-56	O																																											137
	П																																											104
	П																																											33
NDINDILYMANA, Augustin ICTR – 00-56	O																																											137
	П																																											104
	П																																											33
NZUWONEMEYE, Francois-Xavier ICTR – 00-56	O																																											137
	П																																											104
	П																																											33
SAGAHUN, Innocent ICTR – 00-56	O																																											137
	П																																											104
	П																																											33
NGIRABATWARE, Augustin ICTR – 99-54	O																																											63
	П																																											39
	П																																											24

Инструмент А-2.2		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
NITYTEGEKA, Eliezer ICTR – 96-14 преминуо	О																																											49
	П																																											35
	П																																											14
NIZEYIMANA, Idéphonse ICTR – 00-55C	О																																											47
	П																																											20
	П																																											27
NSENGIMANA, Hormisdas ICTR – 01-69 ослобођен	О																																											98
	П																																											98
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
NSHOGOZA, Leonidas ICTR – 07-91	О																																											26
	П																																											18
	П																																											8
NTAGANYWA, Ladislav ICTR – 96-9 п. прослеђен Руанди	О																																											-
	П																																											-
	П																																											-
BAGAMBIKI, Emmanuel ICTR – 99-46 ослобођен	О																																											76
	П																																											76
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
IMANISHIMWE, Samuel ICTR – 99-46	О																																											105
	П																																											76
	П																																											29
NTAGERURA, Andre ICTR – 99-46 ослобођен	О																																											76
	П																																											76
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
NTAKIRUTIMANA, Elizaphan ICTR – 96-17	О																																											80
	П																																											58
	П																																											22
NTAKIRUTIMANA, Gerard ICTR – 96-17	О																																											80
	П																																											58
	П																																											22

Инструмент А-2.2	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
	Предмет - ICTR	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО					
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
NTAWUKURIRYAYO, Dominique ICTR – 05-82	O																																										79
	II																																										63
	III																																										16
NTUYAHAGA, Bernard ICTR – 98-40 повлачење оптужнице	O																																									6	
	II																																									6	
	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
KANYABASHI, Joseph ICTR – 98-42	O																																									196	
	II																																									142	
	III																																									54	
NDAYAMBAYE, Elie ICTR – 98-42	O																																									196	
	II																																									142	
	III																																									54	
NSABIMANA, Sylvain Shalom ICTR – 98-42	O																																									196	
	II																																									142	
	III																																									54	
NTAHOBALI, Arsene ICTR – 98-42	O																																									196	
	II																																									142	
	III																																									54	
NTEZIRYAYO, Alphonse ICTR – 98-42	O																																									196	
	II																																									142	
	III																																									54	
NYIRAMANSUKO, Pauline ICTR – 98-42	O																																									196	
	II																																									142	
	III																																									54	
NZABIRINDA, Joseph ICTR – 01-77 <i>Plea guilty</i>	O																																									62	
	II																																									62	
	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
NZABONIMANA, Callixte ICTR – 98-44D	O																																									62	
	II																																									34	
	III																																									28	

Инструмент А-2.2		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
RENZAHO, Tharcisse ICTR – 97-31	О																																											62
	П																																											41
	П																																											21
RUGAMBARARA, Juvenal ICTR – 00-59 <i>Plea guilty</i>	О																																										4	
	П																																										4	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
RUGGIU, Georges ICTR – 97-32 <i>Plea guilty</i>	О																																										32	
	П																																										32	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
RUKUNOD, Emmanuel ICTR – 01-70 без жалбе	О																																										28	
	П																																										28	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
RUSRIRA, Leonidas ICTR – 02-80 повучена оптужница	О																																										3	
	П																																										3	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
RUTAGANDA, Georges ICTR – 96-3	О																																										87	
	П																																										46	
	П																																										41	
RUTAGANIRA, Vincent ICTR – 95-1C <i>Plea guilty</i>	О																																										112	
	П																																										112	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
RUWAMAKUBA, Andre ICTR – 98-44C ослобођен	О																																										15	
	П																																										15	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
RYANDIKAYO ICTR – 95-1E п. прослеђен Руанди	О																																										-	
	П																																										-	
	П																																										-	
SEMANZA, Laurent ICTR – 97-20	О																																										67	
	П																																										43	
	П																																										24	

Инструмент А-2.2		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО							
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
SEROMBA, Athanase ICTR – 01-66	O																																											80	
	П																																												65
	П																																												15
SERUGENDO, Joseph ICTR – 2005-84-I <i>Plea guilty</i>	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П																																												11
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
SERUSHAGO, Omar ICTR – 98-39 <i>Plea guilty</i>	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П																																												2
	П																																												14
SETAKO, Ephrem ICTR – 04-81	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П																																												39
	П																																												20
SIKUBWABO, Charles ICTR – 95-1D п. прослеђен Руанди	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П																																												-
	П																																												-
SIMBA, Aloys ICTR – 01-76	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П																																												70
	П																																												28
UWILINGYIMANA, Juvenal ICTR – 05-83 преминуо пре суђењ.	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
UWINKINDI, Jean ICTR – 01-75 п. прослеђен Руанди	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П																																												-
	П																																												-
ZIGIRANYIRAZO, Protais ICTR – 01-73	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П																																												100
	П																																												89
„GAA“ ICTR – 07-09-R77 непоштовање Суда	O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	П																																											6	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	

Инструмент А-2.2	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																															
	1990-1999										2000-2009										2010-2019										Месец												УКУПНО					
Предмет - ICTR	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
MUNYESHZAKA, Wenceslas п. прослеђен Франц.	О																																													-		
	П																																													-		
	П																																													-		
	О																																															
	П																																															
	П																																															

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: $11.328 : 123 = 92.097$ просечно $92.097 : 12 = 7.67$ (7 године и 6 месеци);

Од оптужнице до I степене пресуде: $8.586 : 123 = 69.80$ просечно $69.80 : 12 = 5.81$ (5 године и 8 месеци);

Од I степене пресуде до II степене пресуде: $2.731 : 89 = 30.685$ просечно $30.685 : 12 = 2.55$ (2 године и 5 месеци).

Инструмент А-2.3	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																																
	Предмет - ЕССС	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО											
КАИГ, Guek Eav Duch ЕССС - 01	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П																																															55	
	П																																																
П																																																	19
KHIEU, Samphan ЕССС – 02/1 ЕССС – 02/2	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П																																														145		
	П																																															118	
NUON, Chea ЕССС – 02/1 ЕССС – 02/2	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П																																														145		
	П																																															118	
LENG, Sary ЕССС – 02 преминуо	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П																																														101		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
LENG, Thrith ЕССС – 02 неспособ. за суђењ. преминула	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П																																														107		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
MEANS, Muth ЕССС – 03 поступак у току	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
АО, An ЕССС – 04 поступак у току	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
IM, Cheam ЕССС – 04 поступак у току	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
YIM, Tith ЕССС – 04 поступак у току	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

УКУПНО: 535 : 5 = 110.6 просечно 110.6 : 12 = 9.21 (9 година и 2 месеца);
Од оптужнице до I степена 379 : 5 = 75.8 просечно 75.8 : 12 = 6.31 (6 година и 3 месеца);
Од I степена до II степена 73 : 3 = 24.33 просечно 24.33 : 12 = 2.02 (2 године).

Инструмент А-2.4	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
	Предмет - STL	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
АУУАS, Salim Jamil STL – 11-01 у бекству/при. оптуж.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
	О																																											
	П																																											-
	П																																											-
MERIH, Hassan Habib STL – 11-01 у бекству/придруж. оптужница	О																																										месеци	
	П																																										-	
	П																																										-	
ONEISSI, Hussein Hasan STL – 11-01 у бекству/придруж. оптужница	О																																										месеци	
	П																																										-	
	П																																										-	
SABRA, Assad HASSAN STL – 11-01 у бекству/придруж. оптужница	О																																										месеци	
	П																																										-	
	П																																										-	
BADREDDINE, Mustafa Amine STL – 11-01 преминуо	О																																										месеци	
	П																																										61	
	П																																										61	
AL JADEED STL – 14-05 повреда Суда	О																																										месеци	
	П																																										20	
	П																																										20	
AL KHAYAT, Karma Mohamed Tahsin STL – 14-05 повреда Суда	О																																										месеци	
	П																																										26	
	П																																										20	
	П																																										6	
AKHBAR BEIRUT STL – 14-06 повреда Суда	О																																										месеци	
	П																																										30	
	П																																										30	
AL AMIN, Ibrahim Mohamed Ali STL – 14-06 повреда Суда	О																																										месеци	
	П																																										30	
	П																																										30	
EL SAYED STL – ослобођен	О																																										месеци	
	П																																										44	
	П																																										44	

Инструмент А-2.4		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
Предмет - STL		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО							
EL HAJJ STL – ослобођен		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
О																																												44	
П																																													44
П																																													-

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: 255 : 7 = 36.428 просечно 36.428 : 12 = 3.03 (3 године);

Од оптужнице до I степене пресуде: 188 : 7 = 26.85 просечно 26.85 : 12 = 2.23 (2 године и 2 месеца);

Од I степене пресуде до II степене пресуде: 6 : 1 = 6 просечно (6 месеци).

Инструмент А-2.5		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
Предмет - SCSL		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО				
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
TAYLOR GHANKAY, Charles SCSL – 03-01	О																																											126	
	П																																												110
	П																																												16
NORMA HINGA, Samuel SCSL – 03-08 преминуо	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
FOFANA, Moinina SCSL – 03-11	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
KONDEWA, Allieu SCSL – 03-11	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
NORMA HINGA, Samuel SCSL – 04-14 придružена оптуж.	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											42	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42		
FOFANA, Moinina SCSL – 04-14 придružена оптуж.	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											55	
	П																																											42	
KONDEWA, Allieu SCSL – 04-14 придružена оптуж.	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											55	
	П																																											42	
SESAY, Issa Hassan SCSL – 03-05	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
KALLON, Morris SCSL – 03-07	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
GBAO, Augustine SCSL – 03-09	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец	
	П																																											-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Инструмент А-2.5		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - SCSL		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
SESAY, Issa Hassan SCSL – 04-15 придružена оптуж. без жалбе	О																																											58
	П																																											58
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
KALLON, Morris SCSL – 04-15 придružена оптуж. без жалбе	О																																									58		
	П																																										58	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
GBAO, Augustine SCSL – 04-15 придružена оптуж. без жалбе	О																																									58		
	П																																										58	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
BRIMA, Alex Tamba SCSL – 03-06	О																																									-		
	П																																										-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
BRIMA, Bazy Kamara SCSL – 03-10	О																																									-		
	П																																										-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
KANU, Santigie Borbor SCSL – 03-13	О																																									-		
	П																																										-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
BRIMA, Alex Tamba SCSL – 03-06 придružена оптуж.	О																																									45		
	П																																										37	
	П																																										8	
BRIMA, Bazy Kamara SCSL – 03-10 придružена оптуж.	О																																									45		
	П																																										37	
	П																																										8	
KANU, Santigie Borbor SCSL – 03-13 придružена оптуж.	О																																									45		
	П																																										37	
	П																																										8	
TAYLOR, Prince SCSL – 12-02 повреда Суда	О																																									9		
	П																																									1		
	П																																									8		

Инструмент А-2.5		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																													
Предмет - SCSL		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци			
TAYLOR GHANKAY, Charles SCSL – 12-01 повреда Суда - ослоб	О																																														20
	П																																														20
	П																																														-
BANGURA, Hassan Papa SCSL – 11-02 повреда Суда	О																																													22	
	П																																														17
	П																																													5	
KANU, Santigie Borbor SCSL – 11-02 повреда Суда	О																																													22	
	П																																													17	
	П																																													5	
BRIMA, Bazy Kamara SCSL – 11-02 повреда Суда	О																																													22	
	П																																													17	
	П																																													5	
KARGBO, Samuel SCSL – 11-02 придružена оптуж. повреда Суда	О																																													22	
	П																																													17	
	П																																													5	
SENESSIE, Eric SCSL – 11-01 повреда Суда без жалбе	О																																													16	
	П																																													16	
	П																																													-	
BRIMA, Margaret Fomba SCSL – 05-02/03 повреда Суда - услов	О																																													3	
	П																																													3	
	П																																													-	
SAMURA, Brima SCSL – 05-01 повреда Суда - Ослобађајућа	О																																												2 дана		
	П																																												2 дана		
	П																																												-		
BOCKARIE, Sam „Maskita“ SCSL – 03-04 потврђена смрт	О																																												9		
	П																																												9		
	П																																												-		
KOROMA, Johnny Paul SCSL – 03-03 отворен случај	О																																												-		
	П																																												-		
	П																																												-		

Инструмент А-2.5	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
	1990-1999										2000-2009										2010-2019										Месец												УКУПНО
Предмет - SCSL	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
SANKOH, Foday Saybana SCSL – 03-02 преминуо	О																																										4
	П																																										4
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: $736 : 20 = 36.8$ просечно $36.8 : 12 = 3.06$ (3 године);

Од оптужнице до I степене пресуде: $642 : 20 = 32.1$ просечно $32.1 : 12 = 2.67$ (2 године и 6 месеци);

Од I степене пресуде до II степене пресуде: $94 : 11 = 8.545$ просечно (7 месеци).

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - SCET		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Agustinho da COSTA 07/2000	O																																											11
	II																																											11
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Joao Franca da SILVA 04a/2001	O																																										22	
	II																																										22	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lino da CARVALHO 10/2001	O																																										35	
	II																																										35	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dominog de DEUS 2A/2004	O																																										6	
	II																																										6	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Marcurious Jose de DEUS 13/2001	O																																										35	
	II																																										35	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Paulino de Jesus 06/2002	O																																										19	
	II																																										15	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	
Paulo GONSALVES BO-84-99C	O																																										-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Marcelino Leto Bili PORIFICASAO BO-84-99C	O																																										-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rosalino PIRES BO-84-99C	O																																										-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Leonardus KASA 11/2000	O																																										5	
	II																																										5	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - SCET		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Egido MANEK 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Matemus BERE 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pedro TELES 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Henrikus MALI 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cosmas AMARAL 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aldiro GUSMAO 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Baltazar da COSTA NUNES 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Domingos MALI 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iliadio GUSMAO 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Joaquim BEREK 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																											
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
Предмет - SCET		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО				
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
Olivio TATOO BAU 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																												
	П																																												
	П																																												
Gabriel NAHAK 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																												
	П																																												
	П																																												
Americo MALI 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																												
	П																																												
	П																																												
Zito da SILVA 09/CG/TDD/2003 није доступан	О																																												
	П																																												
	П																																												
Mateus LAO 10/2003	О																																											22	
	П																																												22
	П																																												
Herman SEDYONO 14/2003 недовољно доказа	О																																												
	П																																												
	П																																												
Achmad MAS AGUS 14/2003 недовољно доказа	О																																												
	П																																												
	П																																												
Lilik KOESHARDIANTO 14/2003 недовољно доказа	О																																												
	П																																												
	П																																												
Gatot SUBIAKTORO 14/2003 недовољно доказа	О																																												
	П																																												
	П																																												
Achmad SYAMSUDDIN 14/2003 недовољно доказа	О																																												
	П																																												
	П																																												

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																																						
Предмет - SCET		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО															
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12	месеци											
SUGITO 14/2003 недовољно доказа	О																																									1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-		
	П																																												-											
	П																																												-											
WIDODO 14/2003 недовољно доказа	О																																										1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-	
	П																																												-											
	П																																												-											
ARI 14/2003 недовољно доказа	О																																										1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-	
	П																																												-											
	П																																												-											
Harun TATENY 14/2003 недовољно доказа	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
SUPOYO 14/2003 недовољно доказа	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
Simao NAHAK 14/2003 недовољно доказа	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
Raul HALEK 14/2003 недовољно доказа	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
Americo SERAN 14/2003 недовољно доказа	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
Julio BORGES 14/2003 недовољно доказа	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
Leonito CARDOSO 14/2003 недовољно доказа	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																								
Предмет - SCET		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Anito LAU 14/2003 недовољно доказа	O																																								4	-
	II																																								0	-
	II																																								0	-
Anastacio MARTINS 11/2001	O																																							5	40	
	II																																							0	30	
	II																																							0	10	
Domingos GONCALVES 11/2001	O																																							5	40	
	II																																							0	30	
	II																																							0	10	
Julio FERNANDEZ 02/2000	O																																							1	11	
	II																																							0	3	
	II																																							0	8	
Marcelino SOARES 02/2002-B	O																																							7	29	
	II																																							0	29	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-		
Sisto BAROS 01/2004	O																																								4	13
	II																																							0	13	
	II																																							0	-	
Cesar MENDOCA 01/2004	O																																							4	13	
	II																																							0	13	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-		
Agustinho ATOLAN 03/2003	O																																							3	4	
	II																																							0	4	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-		
Salvador SOARES 7A/2002	O																																							6	18	
	II																																							0	18	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-		
Marcelino SOARES 11/2003	O																																							1	49	
	II																																							0	34	
	II																																							0	15	

Инструмент A-2.6	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																									
	Предмет - SCET	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО				
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11
„X“ 04/2002	O																																									7
	II																																									7
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benjamin SARMENTO 18/2001	O																																								23	
	II																																								23	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Romeiro TILMAN 18/2001	O																																								23	
	II																																								23	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Miguel da SILVA MAU 08/2003 (08/C.G/2003/TD.DIL)	O																																								11	
	II																																								11	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Agostinho CLOE 4/2003	O																																								21	
	II																																								21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Agostinho CAB 4/2003	O																																								21	
	II																																								21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lazarus FULI 4/2003	O																																								21	
	II																																								21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Antonio LELAN 4/2003	O																																								21	
	II																																								21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Joao FERNANDEZ 01/2000	O																																								2	
	II																																								2	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jose VALENTE 03/2001	O																																								42	
	II																																								8	
	II																																								34	

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - SCET		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Manuel GONCALVES LETO BERE 10/2000	O																																											34
	II																																											5
	II																																											29
Francisco SOARES 14/2001	O																																										16	
	II																																										16	
	II																																										-	
Florindo MORREIRA 29/2003	O																																										8	
	II																																										8	
	II																																										-	
Victor MANUEL ALIVES 1/2002	O																																										40	
	II																																										30	
	II																																										10	
Domingos METAN 4C/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II																																										-	
Lino BENO 4B/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II																																										-	
Antoan LELAN SUFA 4A/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II																																										-	
Carlos SOARES CARMONA 03/2000	O																																										9	
	II																																										5	
	II																																										4	
Florencio TACAQUI 20/2001	O																																										51	
	II																																										51	
	II																																										-	
Francisco PEDRO 1/2001	O																																										51	
	II																																										51	
	II																																										-	

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - SCET		1990-1999					2000-2009					2010-2019					Месец												УКУПНО															
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Joao SARMENTO 18A/2001	O																																											24
	II																																											24
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Anton LELAN SUFA 04 (A, B,C)/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Agostinho CLOE 04 (A, B,C)/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Agostinho CAB 04 (A, B,C)/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lazarus FULI 04 (A, B,C)/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lino BENO 04 (A, B,C)/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Domingos METAN 04 (A, B,C)/2003	O																																										21	
	II																																										21	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Carlos SOARES 12/2000	O																																										41	
	II																																										8	
	II																																										33	
Joseph LEKI 05/2000	O																																										7	
	II																																										7	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Augusto ASAMETA TAVARES 02/2001	O																																										45	
	II																																										7	
	II																																										38	

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - SCET		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Joni MARQUES 09/2000	O																																											12
	II																																											12
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Manuel da COSTA 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Joao da COSTA 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Paolo da COSTA 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Amerilo da COSTA 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hilario da SILVA 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gonsalvo dos SANTOS 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alarico FERNANDES 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mautersa MONIS 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gilberto FERNANDES 09/2000	O																																										12	
	II																																										12	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Инструмент А-2.6		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - SCET		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Sabino GOUVEIA LEITE 04B/2001	O																																											23
	П																																											23
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jose CARDOSO 04C/2001	O																																										26	
	П																																										26	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Domingos MENDOCA 18B/2001	O																																										26	
	П																																										26	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Umbertus ENA 05/2002	O																																											20
	П																																											20
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Carlos ENA 05/2002	O																																											20
	П																																											20
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aparicio GUTERRES 18A/2003	O																																											19
	П																																											19
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Francisco PERREIRA 34/2003	O																																											21
	П																																											17
	П																																											4
Inacio OLIVERA 23/2/2004	O																																											15
	П																																											15
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Abilio MENDES CORREIRA 19/2001	O																																											30
	П																																											30
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Joanico GUSMAO 7/2003	O																																											?
	П																																											?
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Инструмент А-2.6	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
	Предмет - SCET	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО					
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11
Gaspard LEKI 05/2001	О																																										19
	П																																										19
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Carlos SOARES 09/2002	О																																									15	
	П																																									15	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Francisco dos SANTOS LAKU 08/2001	О																																									38	
	П																																									4	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	
Mateus TILMAN 08/2000	О																																									9	
	П																																									9	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zacky ANWAR MAKARIM Индонезија одбија да сарађује	О																																									-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gilbeto OLIVERA 23/2/2004	О																																									15	
	П																																									15	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jose da COSTA 23/2/2004	О																																									15	
	П																																									15	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: $1.510 : 72 = 20.97$ просечно $20.97 : 12 = 1.74$ (1 година и 7 месеци);

Од оптужнице до I степене пресуде: $1.277 : 72 = 17.736$ просечно $17.736 : 12 = 1.47$ (1 година и 4 месеца);

Од I степене пресуде до II степене пресуде: $233 : 12 = 19.416$ просечно $19.416 : 12 = 1.61$ (1 година и 7 месеци).

Инструмент А-2.6а Ad hoc Индонезија		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Adam DEMIRI 09/2002		O																																										12
		II																																										12
		II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SOEDJARWO 08/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST		O																																									27	
		II																																									7	
		II																																									20	
Timbul SILAEN 02/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST		O																																									23	
		II																																									6	
		II																																									17	
Asep KUSWAINI 06/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST		O																																									4	
		II																																									4	
		II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Adios SALOVA 06/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST		O																																									4	
		II																																									4	
		II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Leoneto MARTINS 06/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST		O																																									4	
		II																																									4	
		II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Endar PRIYANTO 05/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST		O																																									6	
		II																																									6	
		II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tomo SURATMAN 10/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST		O																																									10	
		II																																									10	
		II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Yayat SUDRAJAT 11/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST		O																																									30	
		II																																									18	
		II																																									12	
Herman SEDYONO 01/HAM/TIM- TIM/02/2002/		O																																									30	
		II																																									6	
		II																																									24	

Инструмент А-2.6а Ad hoc Индонезија		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Lilie KOESHADIANTO 01/HAM/TIM- TIM/02/2002/	О																																											30
	П																																											6
	П																																											24
Gatot SUBYAKTO 01/HAM/TIM- TIM/02/2002/	О																																										30	
	П																																										6	
	П																																										24	
Achmad SZAMSUDIN 01/HAM/TIM- TIM/02/2002/	О																																										30	
	П																																										6	
	П																																										24	
SUGATO 01/HAM/TIM- TIM/02/2002/	О																																										30	
	П																																										6	
	П																																										24	
Abilio SOARES 01/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PH.JKT.PST	О																																										6	
	П																																										6	
	П																																										-	

*Формула (укупан број месеци/регистрационих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: $276 : 15 = 18.4$ просечно $18.4 : 12 = 1.53$ (1 година и 5 месеци);

Од оптужнице до I степене пресуде: $107 : 15 = 7.13$ просечно (5 месеца);

Од I степене пресуде до II степене пресуде: $169 : 8 = 21.125$ просечно $21.125 : 12 = 1.76$ (1 година и 7 месеци).

Инструмент А-2.7		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - ICC		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
Abu GARDA ICC-02/5	O																																										1	
	II																																										10	
	II																																										-	
Al BASHIR ICC-02/05-01/09	O																																										1	
	II																																										10	
	II																																										-	
Al HASSAN ICC-01/12-1/18	O																																										1	
	II																																										10	
	II																																										-	
Al MAHDI ICC-01/12-01/15	O																																										6	
	II																																										6	
	II																																										-	
Al WERFALLI ICC-01/11-01/17	O																																										1	
	II																																										10	
	II																																										-	
Abdallah BANDA ICC-02/05-03/09	O																																										1	
	II																																										10	
	II																																										-	
Walter O. BARASA ICC-01/09-01/13-1-Red2 повреда Суда	O																																										1	
	II																																										10	
	II																																										-	
Jean-Pierre BEMBA GOMBO ICC-01/05-01/08	O																																										110	
	II																																										81	
	II																																										29	
Jean-Pierre BEMBA GOMBO ICC-01/05-01/13 повреда Суда	O																																										40	
	II																																										23	
	II																																										17	
Aime KILOLO MUSAMBA ICC-01/05-01/13 повреда Суда	O																																										40	
	II																																										23	
	II																																										17	

Инструмент А-2.7	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																																			
	Предмет - ICC	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци									
Jean-Jacques KOBONGO ICC-01/05-01/13 повреда Суда	О																																												40							
	П																																													23						
	П																																													17						
Fidele BABALA WANDU ICC-01/05-01/13 повреда Суда	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П																																														40					
	П																																														23					
Narcisse ARIDO ICC-01/05-01/13 повреда Суда	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П																																															40				
	П																																															23				
Saif Al-Islam GADDAFI ICC-01/11-01/11	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Laurent GBAGBO ICC- 02/11-01/15	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П																																																		-	
	П																																																		-	
Charles BLE GOUDE ICC- 02/11-01/15	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П																																																			-
	П																																																			-
Paul GICHERU ICC-01/09-01/15 није доступан	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Philip KIPKOECH BETT ICC-01/09-01/15 није доступан	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ahmad HARUN ICC-02/05-01/07 није доступан	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ali KUSHAYB ICC-02/05-01/07 није доступан	О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-2.7		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																																				
Предмет - ICC		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО																
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци										
Abdel HUSSEIN ICC-02/05-01/12 није доступан	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-									
German KATANGA ICC-01/04-01/07	О																																											месеци 69										
	П																																												69									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-									
Uhuru MUIGAI KENYATA ICC-01/09-02/11 повучена оптужница	О																																											месеци 39										
	П																																												39									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-									
Al-Tuhamy KAHALED ICC-01/11-01/13	О																																												месеци -									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Joseph KONY ICC-02/04-01/05-3	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	месеци -									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Raska LUKWIYA ICC-02/04-01/05-3	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	месеци -									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Okot ODHIAMBO ICC-02/04-01/05-3	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	месеци -									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Vincent OTTI ICC-02/04-01/05-3	О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	месеци -									
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Tomas LUBANGA DYILO ICC-01/04-01/06	О																																												месеци 95									
	П																																													62								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33									
Callixte MBARUSHIMANA ICC-01/04-01/10 пуштен из притвора	О																																												месеци 7 дана									
	П																																													7 дана								
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-									

Инструмент А-2.7		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																																						
Предмет - ICC		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО															
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци												
Silvestre MUDACUMURA ICC-01/04-01/12 недоступан		О	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-												
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-												
Chui NGUDJOLO ICC-01/04-01/07 ослобођен		О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци											
		П																																										77												
		П																																										51												
		П																																										26												
Bosko NTAGANDA ICC-01/04-02/06		О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци											
		П																																										-												
		П																																											-											
Dominic ONGWEN ICC-02/04-01/15		О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци											
		П																																										-												
		П																																											-											
William SAMOEI RUTO ICC-01/09-01/11		О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци											
		П																																										-												
		П																																										-												
Joshua ARAP SANG ICC-01/09-01/11		О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци											
		П																																										-												
		П																																										-												
Simone GBAGBO ICC-02/11-01/12		О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци											
		П																																										-												
		П																																										-												
Joshua ARAP SANG ICC-01/09-01/11		О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци											
		П																																										-												
		П																																										-												
Simone GBAGBO ICC-02/11-01/12		О	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци											
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-													
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-													
		П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-													

УКУПНО: $596 : 11 = 54.181$ просечно $54.181 : 12 = 4.51$ (4 године и 5 месеци);

Од оптужнице до I степене пресуде $423 : 11 = 38.454$ просечно $38.454 : 12 = 3.20$ (3 године и 2 месеца);

Од I степене пресуде до II степене пресуде $173 : 8 = 21.625$ просечно $21.625 : 12 = 1.80$ (1 година и 8 месеци).

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - МИСТ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
AKAYESU, Jean-Paul МИСТ – 12-30	О																																										48	
	П																																									15		
	И																																									33		
BAGILISHEMA, Ignace МИСТ-12-11	О																																								34			
	П																																								21			
	И																																								13			
BAGOSORA, Theoneste МИСТ-12-26	О																																								148			
	П																																								112			
	И																																								36			
BISENGIMANA, Paul МИСТ-12-07	О																																								69			
	П																																								69			
	И																																								7 дана			
BIZIMANA, Augustin МИСТ-13-39 у бекству	О																																							-				
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	И	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
BICAMUMPAKA, Jerome МИСТ – 14-75	О																																								165			
	П																																								148			
	И																																								17			
BIYIMUNGU, Casimir МИСТ – 14-75	О																																								165			
	П																																								148			
	И																																								17			
MUGENZI, Justin МИСТ – 14-75	О																																								165			
	П																																								148			
	И																																								17			
MUGIRANEZA, Prosper МИСТ – 14-75	О																																								165			
	П																																								148			
	И																																								17			
BOŠKOSKI, Ljube МИСТ – 14-84	О																																								62			
	П																																								40			
	И																																								22			

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																																																						
Предмет - МICT		1990-1999					2000-2009					2010-2019					Месец												УКУПНО																																											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци																												
TARČULOVSKI, Johan MICT – 14-84		0										0					5						0																								1																							62 40 22		
BRĐANIN, Radoslav MICT-13-48		0									9	0												0																									1																							97 66 31
BUCYIBARUTA, Laurent MICT – 13-44		0										0												0																									1																							- - -
ČEŠIĆ, Ranko MICT-14-66 <i>Plea guilty</i>		0										0												0																								1																							104 104 -	
DELIĆ, Rasim MICT – 14-74		0										0						5						0																								1																							42 42 -	
DOKMANOVIĆ, Slavko MICT – 16-104		0										0												0																									1																							27 27 -
ĐORĐEVIĆ, Vlastimir MICT-14-76-ES		0										0												0																									1																							124 89 35
GACUMBITSI, Sylvestre MICT-13-31		0										0												0																									1																							61 35 26
GALIĆ, Stanislav MICT – 14-83		0										0												0																									1																							103 68 35
GATETE, Jean- Baptiste MICT -13-42		0										0												0																									1																							89 70 19

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																									
Предмет - МИСТ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11
HADŽIĆ, Goran MICT -16-101	O																																										146
	П																																										146
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
HADŽIHASANOVIĆ, Enver MICT – 13-50	O																																									81	
	П																																									56	
	П																																									25	
KUBURA, Amir MICT – 13-50	O																																									81	
	П																																									56	
	П																																									25	
ALAGIĆ, Mehmed MICT – 13-50	O																																									20	
	П																																									20	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
HALILOVIĆ, Sefer MICT -14-72	O																																									72	
	П																																									50	
	П																																									23	
HARTMAN, Florence MICT -15-87 повреда Суда	O																																									23	
	П																																									13	
	П																																									10	
HATEGEKIMANA, Pdelphone MICT -12-06	O																																									139	
	П																																									122	
	П																																									17	
JELISIĆ, Goran MICT – 14-63	O																																									72	
	П																																									53	
	П																																									19	
JOJIĆ, Petar MICT – 17-111 повреда Суда у току	O	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
RADETA, Vjerica MICT – 17-111 повреда Суда у току	O	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - МИСТ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
KABUGA, Felicien МИСТ – 13-38 у бекству	O																																											-
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
KAJELJELI, Juvenal МИСТ -14-64	O																																									40		
	II																																									35		
	II																																									5		
KALIMANYIRA, Callixte МИСТ -12-04	O																																									63		
	II																																									47		
	II																																									16		
KAMUHANDA, Jean de DIEU МИСТ -13-33	O																																									72		
	II																																									52		
	II																																									20		
KARADŽIĆ, Radovan МИСТ – 13-55	O																																									284		
	II																																									248		
	II																																									36		
KARERA, Francois МИСТ -12-24	O																																									92		
	II																																									78		
	II																																									14		
KAYISHEMA, Clement МИСТ -12-10	O																																									62		
	II																																									37		
	II																																									25		
RUZIDANA, Obed МИСТ -12-10	O																																									62		
	II																																									37		
	II																																									25		
KAYISHEMA, Fulgence МИСТ -12-23 у бекству	O																																									-		
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
KORDIĆ, Dario МИСТ – 14-68	O																																									149		
	II																																									111		
	II																																									38		

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																															
Предмет - МИСТ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО								
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
KRAJIŠNIK, Momčilo MICT – 13-49	O																																												109				
	II																																													79			
	II																																													30			
KRSTIĆ, Radoslav MICT – 13-46	O																																												66				
	II																																												34				
	II																																												32				
KUNARAC, Dragoljub MICT – 15-88	O																																												72				
	II																																												56				
	II																																												16				
KOVAC, Radomir MICT – 15-88	O																																												72				
	II																																												56				
	II																																												16				
VUKOVIĆ, Zoran MICT – 15-88	O																																												72				
	II																																												56				
	II																																												16				
KVOČKA, Miroslav MICT – 14-81	O																																												75				
	II																																												36				
	II																																												39				
PRCAĆ, Dragoljub MICT – 14-81	O																																												75				
	II																																												36				
	II																																												39				
KOS, Milojica MICT – 14-81	O																																												75				
	II																																												36				
	II																																												39				
RADIĆ, Mlado MICT – 14-81	O																																												75				
	II																																												36				
	II																																												39				
ŽIGIĆ, Zoran MICT – 14-81	O																																												75				
	II																																												36				
	II																																												39				

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																									
Предмет - МICT		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11
LUKIĆ, Milan MICT – 13-52	O																																										170
	II																																										129
	II																																										41
MARTIĆ, Milan MICT -14-82-ES	O																																									159	
	II																																									143	
	II																																									16	
MILOŠEVIĆ, Slobodan MICT -13-58 преминуо	O																																									202	
	II																																									202	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
MILUTINOVIĆ, Milan MICT – 14-67	O																																									117	
	II																																									117	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ŠAINOVIĆ, Nikola MICT – 14-67	O																																									176	
	II																																									117	
	II																																									59	
OJDANIĆ, Dragoljub MICT – 14-67	O																																									117	
	II																																									117	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
PAVKOVIĆ, Nebojša MICT – 14-67	O																																									123	
	II																																									64	
	II																																									59	
LAZARAVIĆ, Vladimir MICT – 14-67	O																																									123	
	II																																									64	
	II																																									59	
LUKIĆ, Sreten MICT – 14-67	O																																									123	
	II																																									64	
	II																																									59	
MLADIĆ, Ratko MICT – 13-56	O																																									268	
	II																																									268	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																																						
Предмет - МICT		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО																		
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци												
MPIRANYA, Protais MICT -12-02 у бекству	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
MUHIMANA, Mikaeli MICT – 12-12	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	39
	П																																												14											
	П																																												25											
MUNYAGISHARI, Bernard MICT -12-20 п. прослеђен Руанди	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
MUNYAKAZI, Yussuf MICT -12-18	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	107
	П																																												92											
	П																																												15											
MUNYARUGARAMA, Pheneas MICT -12-09 у бекству	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
MUNYESHYAKA, Wenceslas MICT – 13-45 п. прослеђен Франц.	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
	П																																												-											
	П																																												-											
MUSEMA, Alfred MICT – 12-15	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	31
	П																																												9											
	П																																												22											
BARAYAGWIZA, Jean – Bosco MICT – 13-37	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	96
	П																																												49											
	П																																												47											
NAHIMANA, Ferdinand MICT – 13-37	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	96
	П																																												49											
	П																																												47											
NGEZE, Hassan MICT – 13-37	О																																											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	96
	П																																												49											
	П																																												47											

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
Предмет - MICT		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО							
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
NALETIĆ, Mladen MICT – 15-86	O																																											89	
	II																																												51
	II																																												38
MARTINOVIĆ, Vinko MICT – 15-86	O																																											89	
	II																																												51
	II																																												38
NCHAMIHIGO, Simeon MICT – 12-19	O																																											39	
	II																																											23	
	II																																												16
NDIMBATI, Aloys MICT -12-14 у бекству	O																																											-	
	II																																											-	
	II																																											-	
NDINDABAHIZI, Emmanuel MICT – 12-08	O																																											42	
	II																																											12	
	II																																											30	
NDINDILYIMANA, Augustin MICT -13-43	O																																											137	
	II																																											104	
	II																																											33	
BIZIMUNGU, Augustin MICT -13-43	O																																											137	
	II																																											104	
	II																																											33	
NZUWONEMEYE Francois-Xavier MICT -13-43	O																																											137	
	II																																											104	
	II																																											33	
SAGAHUTU, Inocent MICT -13-43	O																																											137	
	II																																											104	
	II																																											33	
NIKOLIĆ, Momir MICT – 14-65-ES	O																																										48		
	II																																										21		
	II																																										27		

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - МИСТ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
NIYITEGEKA, Eliezer MICT -12-16	O																																										49	
	II																																										35	
	III																																										14	
NIYEZIMANA, Idephonse MICT – 16-100	O																																									166		
	II																																									139		
	III																																									27		
NTABAKUZE, Aloys MICT-14-77	O																																									166		
	II																																									125		
	III																																									41		
NTAKIRUTIMANA, Elizapham MICT – 12-17	O																																									80		
	II																																									58		
	III																																									22		
NTAKIRUTIMANA, Gerard MICT – 12-17	O																																									80		
	II																																									58		
	III																																									22		
NTAGAZWA, Ladislav MICT – 12-21	O																																									-		
	II																																									-		
	III																																									-		
NTAWUKULILYAYO, Dominique MICT – 13-34	O																																									79		
	II																																									63		
	III																																									16		
KANYABASHI, Joseph MICT – 15-90	O																																									196		
	II																																									142		
	III																																									54		
NDAYAMBAYE, Elie MICT -15-90	O																																									196		
	II																																									142		
	III																																									54		
NSABIMANA, Sylvain MICT – 15-90	O																																									196		
	II																																									142		
	III																																									54		

Инструмент А-2.8	Предмет - МИСТ	Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																				УКУПНО							
		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец																
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
NTANOBALI, Arsene Shalom MICT – 15-90	O																																											196	
	II																																												142
	II																																												54
NTEZIRYAYO, Alphonse MICT – 15-90	O																																											196	
	II																																											142	
	II																																											54	
NYIRAMASHUKO, Pauline MICT – 15-90	O																																											196	
	II																																											142	
	II																																											54	
ORIĆ, Naser MICT – 14-79	O																																											64	
	II																																											39	
	II																																											25	
POPOVIĆ, Vujadin MICT -15-85	O																																											154	
	II																																											99	
	II																																											55	
BEARA, L.Jubiša MICT -15-85	O																																											154	
	II																																											99	
	II																																											55	
NIKOLIĆ, Drago MICT -15-85	O																																											148	
	II																																											93	
	II																																											55	
BOROVČANIN, Ljubomir MICT -15-85	O																																											93	
	II																																											93	
	II																																											-	
MILETIĆ, Radivoje MICT -15-85	O																																											119	
	II																																											64	
	II																																											55	
GVERO, Milan MICT -15-85	O																																											119	
	II																																											64	
	II																																											55	

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
Предмет - MICT		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО							
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
PANDUREVIĆ, Vinko MICT -15-85	O																																											119	
	II																																												64
	II																																												55
PRLIĆ, Jadranko MICT -17-122	O																																											164	
	II																																												110
	II																																												54
STOJIĆ, Bruno MICT -17-122	O																																											164	
	II																																												110
	II																																												54
PARLJAK, Slobodan MICT -17-122	O																																												164
	II																																												110
	II																																												54
PETKOVIĆ, Milivoj MICT -17-122	O																																												164
	II																																												110
	II																																												54
ĆORIĆ, Valentin MICT -17-122	O																																												164
	II																																												110
	II																																												54
PUŠIĆ, Berislav MICT -17-122	O																																												164
	II																																												110
	II																																												54
REHANZAHO, Tharcisse MICT - 12-03	O																																												62
	II																																												41
	II																																												21
RUKUNDO, Emmanuel MICT - 13-35	O																																												28
	II																																												28
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
RWAMAKUBA, Andre MICT -12-05	O																																												15
	II																																												15
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																											
Предмет - МИСТ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО				
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
RYANDIKAYO МИСТ -12-22 п. прослеђен Руанди	О																																												-
	П																																												-
	П																																												-
SEMANZA, Laurent МИСТ – 13-36	О																																											67	
	П																																												43
	П																																												24
SERUSHAGO, Omar МИСТ -12-28 <i>Plea guilty</i>	О																																											13	
	П																																												13
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ŠEŠELJ, Vojislav МИСТ -16-99	О																																											183	
	П																																												158
	П																																												25
SIKUBWABO, Charles МИСТ -12-13 п. прослеђен Руанди	О																																											-	
	П																																												-
	П																																												-
SIMBA, Aloys МИСТ – 14-62	О																																												70
	П																																												47
	П																																												23
SIMIĆ, Blagoje МИСТ – 16-102	О																																												88
	П																																												51
	П																																												37
TADIĆ, Miroslav МИСТ – 16-102	О																																												88
	П																																												51
	П																																												37
ZARIĆ, Simo МИСТ – 16-102	О																																												88
	П																																												51
	П																																												37
STAKIĆ, Milomir МИСТ -13-60	О																																												118
	П																																												76
	П																																												42

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - МИСТ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
STANIŠIĆ, Mičo МИСТ - 13-53		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	136
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	97
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	39
ŽUPLJANIN, Stojan МИСТ - 13-53		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	207
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	168
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	39
TADIĆ, Duško МИСТ -14-71		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	52
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	27
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	25
TOLIMIR, Zdravko МИСТ - 15-95		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	122
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	94
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	28
ZELENOVIĆ, Dragan МИСТ -15-89-ES		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	136
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	130
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	6
ZIGIRANYIRAZO, Protais МИСТ -12-27		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	100
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	89
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	11
NGIRABATWARE, Augustin МИСТ -12-29		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	183
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	159
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	24
STANKOVIĆ, Radovan МИСТ -13-51 П. прослеђен БиХ		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	229
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	229
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-
STANIŠIĆ, Jovica МИСТ - 15-96 понаваљање поступ.		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	127
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	120
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	7
SIMATOVIĆ, Franko МИСТ -15-96 понаваљање поступ.		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	127
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	120
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	7

Инструмент А-2.8		Преглед трајања поступка пред међународним кривичним судовима (од подизања оптужнице до окончања поступка)																																										
Предмет - МИСТ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
SEBUREZE, Deogratias МИСТ -13-40 непоштовање Суда	О																																											-
	П																																											-
	П																																											-
TURINABO, Maximilien МИСТ -13-41 непоштовање Суда	О																																											-
	П																																											-
	П																																											-

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: $10.414 : 115 = 90.556$ просечно $90.556 : 12 = 7.54$ (7 година и 5 месеци);

Од оптужнице до I степене пресуде: $9.420 : 115 = 81.91$ просечно $81.91 : 12 = 6.82$ (6 година и 8 месеци);

Од I степене пресуде до II степене пресуде: $3.234 : 101 = 32.01$ просечно $32.01 : 12 = 2.66$ (2 године и 6 месеци).

**Преглед трајања притвора
(од хапшења, трансфера у притворску јединицу до
изрицања првостепене пресуде)**

**Анекс/Прилог
А-2а**

Инструмент А-2а-1		Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																														
Предмет - ИСТУ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО							
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци				
БРЂАНИН, Радослав ИТ – 99-36	X																																													62		
	T																																														-	
	П																																														-	
ЧЕШИЋ, Ранко ИТ – 95-10/1 <i>Plea guilty</i>	X																																													22		
	T																																														-	
	П																																														-	
ДЕЛИЋ, Расим ИТ – 04-83 06.05.05-25.06.07 11.12.07-11.01.08	X																																													43-24-1		
	T																																														18	
	П																																														-	
ДЕРОЊИЋ, Мирослав ИТ – 02-61 <i>Plea guilty</i>	X																																														20	
	T																																															-
	П																																															-
ДОКМАНОВИЋ, Славко ИТ – 95-13а преминуо	X																																														13	
	T																																															-
	П																																															
БОРЂЕВИЋ, Властимир ИТ – 05-87	X																																															44
	T																																															-
	П																																															-
ЂУКИЋ, Борђе ИТ – 96-20 24.04.96-18.05.96 здравствено стање	X																																														5-1	
	T																																														4	
	П																																															-
ЕРДЕМОВИЋ, Дражен ИТ – 96-22 <i>Plea guilty</i>	X																																														8	
	T																																														-	
	П																																														-	
ФУРУНЦИЈА, Анто ИТ – 95-17/1	X																																													11		
	T																																														-	
	П																																														-	
ГАЛИЋ, Станислав ИТ – 98-29	X																																													48		
	T																																													-		
	П																																													-		

Инструмент А-2а-1	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																										
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО					
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
КОС, Милојица ИТ – 98-30/1	X																																										42
	T																																										-
	П																																										-
РАДИЋ, Млађо ИТ – 98-30/1	X																																									42	
	T																																									-	
	П																																									-	
ЖИГИЋ, Зоран ИТ – 98-30/1	X																																									43	
	T																																									-	
	П																																									-	
ЛИМАЈ, Фатмир ИТ – 03-66	X																																									33	
	T																																									-	
	П																																									-	
Бала, Харалин ИТ – 03-66	X																																									33	
	T																																									-	
	П																																									-	
МУСИУ, Исак ИТ – 03-66	X																																									33	
	T																																									-	
	П																																									-	
ЛУКИЋ, Милан ИТ – 98-32/1	X																																									47	
	T																																									-	
	П																																									-	
ЛУКИЋ, Сређе ИТ – 98-32/1	X																																								46		
	T																																								-		
	П																																									-	
МАРИНИЋ, Зоран ИТ – 95-15 повучена оптужница 2002	X																																								-		
	T																																								повучена оптужница		
	П																																								-		
МАРТИЋ, Милан ИТ – 95-11	X																																								61		
	T																																								-		
	П																																								-		

Инструмент А-2а-1	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																											
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
МИЛОШЕВИЋ, Драгомир IT – 98-29/1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																												24
T																																												-
П																																												-
МРЂА, Дарко IT – 02-59 <i>Plea guilty</i>	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											21	
T																																											-	
П																																												-
МРКШИЋ, Миле IT – 95-12/1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											64	
T																																											-	
П																																												-
РАДИЋ, Мирослав IT – 95-12/1 ослобођен	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											53	
T																																											-	
П																																												-
ШЉИВАНЧАНИН, Веселин IT – 95-12/1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											51	
T																																											-	
П																																											-	
МУЦИЋ, Здравко IT – 96-21	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											32	
T																																											-	
П																																												-
ДЕЛИЋ, Хазим IT – 96-21	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											30	
T																																											-	
П																																												-
ЛАНЦО, Есад IT – 96-21	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											30	
П																																											-	
П																																											-	
ДЕЈАЛИЋ, Зејнил IT – 96-21	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											30	
T																																											-	
П																																												-
НАЛЕТИЋ, Младен IT – 98-34	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																											41	
T																																											-	
П																																												-

Инструмент А-2а-1	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																												
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО							
МАРТИНОВИЋ, Винко IT – 98-34	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																												43	
T																																													-
П																																												-	
НИКОЛИЋ, Драган IT – 94-2 Plea guilty	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											44		
T																																												-	
П																																												-	
НИКОЛИЋ, Момир IT – 02-60/1 Plea guilty	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											20		
T																																												-	
П																																												-	
ОБРАДОВИЋ, Драган IT – 02-60/2 Plea guilty	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											32		
T																																												-	
П																																												-	
ОРИЋ, Насер IT – 03-68	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											38		
T																																												-	
П																																												-	
ПЕРИШИЋ, Момчило IT – 04-81	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											78		
T																																												-	
П																																												-	
ПЛАВШИЋ, Биљана IT – 00-39 и 40/1 Plea guilty	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											23		
T																																												-	
П																																												-	
ПОПОВИЋ, Вујадни IT – 05-88	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											62		
T																																												-	
П																																												-	
БЕАРА, Љубиша IT – 05-88	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											68		
T																																												-	
П																																												-	
НИКОЛИЋ, Драго IT – 05-88	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
X																																											63		
T																																												-	
П																																												-	

Инструмент А-2а-1		Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																										
Предмет - ИСТУ		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
БОРОВЧАНИН, Љубомир ИТ – 05-88 без жалбе	X																																											62
	T																																											-
	П																																											-
МИЛЕТИЋ, Радивоје ИТ – 05-88	X																																										62	
	T																																										-	
	П																																											-
ГВЕРО, Милан ИТ – 05-88 без жалбе	X																																										62	
	T																																										-	
	П																																											-
ПАНДУРЕВИЋ, Винко ИТ – 05-88	X																																										62	
	T																																										-	
	П																																											-
ПРЛИЋ, Јадранко ИТ – 04-74	X																																										112	
	T																																										-	
	П																																											-
СТОЈИЋ, Бруно ИТ – 04-74	X																																										112	
	T																																										-	
	П																																										-	
ПРАЉАК, Слободан ИТ – 04-74	X																																										112	
	T																																										-	
	П																																										-	
ПЕТКОВИЋ, Миливој ИТ – 04-74	X																																										112	
	T																																										-	
	П																																										-	
ЂОРИЋ, Валентин ИТ – 04-74	X																																										112	
	T																																										-	
	П																																										-	
ПУШИЋ, Берислав ИТ – 04-74	X																																										112	
	T																																										-	
	П																																										-	

Инструмент А-2а-1	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																													
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО								
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
РАЈИЋ, Ивица IT – 95-12 <i>Plea guilty</i>	X T П																																													37 - -
РАЖБАТОВИЋ, Жељко IT – 97-27 преминуо	X T П																																													- - -
МИЛУТИНОВИЋ, Милан IT – 05-87 ослобођен	X T П																																													73 - -
ШАИНОВИЋ, Никола IT – 05-87	X T П																																													81 - -
ОЈДАНИЋ, Драгољуб IT – 05-87 проверено пуштен	X T П																																													82 - -
ПАВКОВИЋ, Небојша IT – 05-87	X T П																																													46 - -
ЛАЗАРЕВИЋ, Владимир IT – 05-87	X T П																																													48 - -
ЛУКИЋ, Сретен IT – 05-87	X T П																																													46 - -
СИКИРИЦА, Душко IT – 95-8 <i>Plea guilty</i>	X T П																																													16 - -
ДОШЕН, Дамир IT – 95-8 <i>Plea guilty</i>	X T П																																													25 - -

Инструмент А-2а-1	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																																	
Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО													
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци							
КОЛУНЦИЈА, Драган ИГ – 95-8 <i>Plea guilty</i>	X																																											29						
	T																																													-				
	П																																													-				
СИМИЋ, Благоје ИГ – 95-9	X										X																																		31					
	T																																														-			
	П																																														-			
ТАДИЋ, Мирослав ИГ – 95-9 превремено пуштен	X																																														68			
	T																																															-		
	П																																															-		
ЗАРИЋ, Симо ИГ – 95-9 превремено пуштен	X																																															68		
	T																																																-	
	П																																															-		
СИМИЋ, Милан ИГ – 95-9/2 <i>Plea guilty</i>	X																																															56		
	T																																																-	
	П																																																-	
СТАКИЋ, Миломир ИГ – 97-24	X																																																28	
	T																																																	-
	П																																																-	
СТАНИШИЋ, Миho ИГ – 08-91	X																																																100	
	T																																																	-
	П																																																-	
ЖУЏЉАНИН, Стојан ИГ – 08-91	X																																																57	
	T																																																	-
	П																																																	-
СТРУГАР, Павле ИГ – 01-42	X																																																39	
	T																																																	-
	П																																																-	
ТАДИЋ, Душко ИГ – 94-1	X																																																41	
	T																																																	-
	П																																																	-

Инструмент А-2а-1	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																											
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
ТАЛИЋ, Момир IT – 99-36/1 20.09.02. здравствено стање	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																												45-9=36
T																																												-
П																																											-	
ТОЛИМИР, Здравко IT – 05-88/2 преминуо	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																										67		
T																																										-		
П																																										-		
ТОДОРОВИЋ, Стеван IT – 95-9/1 Plea guilty	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																									33			
T																																									-			
П																																										-		
ВАСИЉЕВИЋ, Митар IT – 95-9/1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																									24			
T																																									-			
П																																										-		
ЗЕЛЕНОВИЋ, Драган IT – 96-23/2 Plea guilty	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																									20			
T																																									-			
П																																									-			
МИЛОШЕВИЋ, Слободан IT – 02-54 преминуо	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																									11			
T																																									-			
П																																									-			
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
T	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																									92			
T																																									-			
П																																									-			
МЛАДИЋ, Ратко IT – 95-5/18 жалбени поступак	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
X																																								78				
T																																								-				
П																																									-			

Инструмент А-2а-1	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																																
	Предмет - ИСТУ	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО											
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	месеци					
ШЕШЕЉ, Војислав IT – 03-67	X																																													157			
	T																																															-	
	П																																															-	
СТАНИШИЋ, Јовица IT – 03-69 поновљен поступак	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																															192	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У току 15.12.15		
СИМАТОВИЋ, Франко IT – 03-69 поновљен поступак	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																															192	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У току 15.12.15		
АДЕМИ, Рахим IT – 04-78 20.02.02.	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																															52-45-7	
	П																																															прос. ХР 01.11.05	
НОРАЦ, Мирко IT – 04-78 п. прослеђен ХР.	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																																16
	П																																															прос. ХР 01.11.05	
КОВАЧЕВИЋ, Владимир IT – 01-42/2 02.06.04.	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																																38-29-9
	П																																															прос. СЦГ 28.03.07	
ЉУБИЧИЋ, Пашко IT – 00-41 п. прослеђен БиХ	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																																58
	П																																															прос. БиХ 22.09.06	
МЕАКИЋ, Жељко IT – 02-65 п. прослеђен БиХ	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																																34
	П																																															прос. БиХ 09.05.06	
ГРУБАН, Момчило IT – 02-65 17.07.02 - 09.05.06	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																																48-46-2
	П																																															прос. БиХ 09.05.06	
ФУШТАР, Душан IT – 02-65 п. прослеђен БиХ	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
	T																																																52
	П																																															прос. БиХ 09.05.06	

Инструмент А-2а-2	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																										
	Предмет - ICTR	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО					
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
BICAMUMPAKA, Jerome ICTR – 99-50 ослобођен	X																																										149
	T																																										-
	П																																										-
BIZIMUNGU, Casimir ICTR – 99-50 ослобођен	X																																									151	
	T																																									-	
	П																																									-	
MUGENZI, Justin ICTR – 99-50	X																																									149	
	T																																									-	
	П																																									-	
MUGIRANEZA, Prosper ICTR – 99-50	X																																									149	
	T																																									-	
	П																																									-	
BUCYIBARUTA, Laruent ICTR – 05-85 п. прослеђен Франц.	X																																									месеци	
	T																																										
	П																																										
GACUMITSI, Silvestre ICTR – 01-64	X																																									36	
	T																																									-	
	П																																									-	
GATETE, Jean Baptiste ICTR – 00-61	X																																									102	
	T																																									-	
	П																																									-	
HATEGEKIMANA, Pdephonse ICTR – 00-55B	X																																									94	
	T																																									-	
	П																																									-	
KABUGA, Felicien ICTR – 99-44B у бекству	X																																									месеци	
	T																																										
	П																																										
KAJELIJELI, Juvenal ICTR – 98-44A	X																																									66	
	T																																									-	
	П																																									-	

Инструмент А-2а-2	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																										
	Предмет - ICTR	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО					
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
KALIMAZIRA, Callixte ICTR – 05-88	X																																										43
	T																																										-
	П																																										-
KAMBANDA, Jean ICTR – 97-23 <i>Plea guilty</i>	X																																										14
	T																																										-
	П																																										-
KAMUHANDA, Jean de Dieu ICTR – 99-54A	X																																										50
	T																																										-
	П																																										-
KANYARUKIGA, Gaspard ICTR – 02-78	X																																										76
	T																																										-
	П																																										-
KARAMERA, Edouard ICTR – 98-44	X																																										164
	T																																										-
	П																																										-
NIGIRUMPATSE, Matthieu ICTR – 98-44	X																																										164
	T																																										-
	П																																										-
NZIRORERA, Joseph ICTR – 98-44 преминуо	X																																										
	T																																										
	П																																										
KARERA, Francois ICTR – 01-74	X																																									74	
	T																																									-	
	П																																									-	
KAYISHEMA, Clement ICTR – 95-1	X																																									36	
	T																																									-	
	П																																									-	
RUZINDANA, Obed ICTR – 95-1	X																																									36	
	T																																									-	
	П																																									-	

Инструмент А-2а-2	Предмет - ICTR	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																				УКУПНО							
		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец										месеци						
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
	NAHIMANA, Ferdinand ICTR – 99-52	X						6																																				93	
		T																																											-
		II																																										-	
	NGEYE, Hassan ICTR – 99-52	X						7																																			77		
		T																																									-		
		II																																									-		
	NCHAMIHIGO, Simeon ICTR – 01-63	X																																									88		
		T																																									-		
		II																																									-		
	NDAHIMANA, Gregorie ICTR – 01-68	X																																									28		
		T																																									-		
		II																																									-		
	NDINDABAHIZI, Emmanuel ICTR – 01-71	X																																									36		
		II																																									-		
		II																																									-		
	BIZIMUNGU, Augustin ICTR – 00-56	X																																									105		
		T																																									-		
		II																																									-		
	NDINDILYMANA, Augustin ICTR – 00-56	X																																									136		
		T																																									-		
		II																																									-		
	NZUWONEMEYE, Francois-Xavier ICTR – 00-56	X																																									135		
		T																																									-		
		II																																									-		
	SAGAHUN, Innocent ICTR – 00-56	X																																									135		
		T																																									-		
		II																																									-		
	NGIRABATWARE, Augustin ICTR – 99-54	X																																									63		
		T																																									-		
		II																																									-		

Инструмент А-2а-2	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																															
	Предмет - ICTR	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
NTAWUKURIRYAYO, Dominique ICTR – 05-82	X																																												34			
	T																																												-			
	II																																												-			
NTUYAHAGA, Bernard ICTR – 98-40 повлачење оптужнице	X																																												месеци			
	T																																											-				
	II																																											-				
KANYABASHI, Joseph ICTR – 98-42	X																																											месеци				
	T																																											-				
	II																																											-				
NDAYAMBAYE, Elie ICTR – 98-42	X																																										месеци					
	T																																										-					
	II																																										-					
NSABIMANA, Sylvain Shalom ICTR – 98-42	X																																										месеци					
	T																																										-					
	II																																										-					
NTAHOBALI, Arsene ICTR – 98-42	X																																										месеци					
	T																																										-					
	II																																										-					
NTEZIRYAYO, Alphonse ICTR – 98-42	X																																									месеци						
	T																																									-						
	II																																									-						
NYIRAMANSHUKO, Pauline ICTR – 98-42	X																																									месеци						
	T																																									-						
	II																																									-						
NZABIRINDA, Joseph ICTR – 01-77 <i>Plea guilty</i>	X																																									месеци						
	T																																									-						
	II																																									-						
NZABONIMANA, Callixte ICTR – 98-44D	X																																									месеци						
	T																																									-						
	II																																									-						

Инструмент А-2а-2		Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																												
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО					
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци		
RENZAOHO, Tharcisse ICTR – 97-31		X																																												82
		T																																												-
		II																																												-
RUGAMBARARA, Juvenal ICTR – 00-59 Plea guilty		X																																											51	
		T																																												-
		II																																												-
RUGGIU, Georges ICTR – 97-32 Plea guilty		X																																											35	
		T																																												-
		II																																												-
RUKUNOD, Emmanuel ICTR – 01-70 без жалбе		X																																												99
		T																																												-
		II																																												-
RUSRIRA, Leonidas ICTR – 02-80 повучена оптужница		X																																												
		T																																												
		II																																												
RUTAGANDA, Georges ICTR – 96-3		X																																											44	
		T																																											-	
		II																																											-	
RUTAGANIRA, Vincent ICTR – 95-1C Plea guilty		X																																											36	
		T																																											-	
		II																																											-	
RUWAMAKUBA, Andre ICTR – 98-44C ослобођен		X																																											95	
		T																																											-	
		II																																											-	
RYANDIKAYO ICTR – 95-1E п. прослеђен Руанди		X																																												
		T																																												
		II																																												
SEMANZA, Laurent ICTR – 97-20		X																																											86	
		T																																											-	
		II																																											-	

Инструмент А-2а-2		Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																																						
Предмет - ICTR		1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО месеци															
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12												
SEROMBA, Athanase ICTR – 01-66	X																																																					58		
	T																																																						-	
	II																																																						-	
SERUGENDO, Joseph ICTR – 2005-84-I <i>Plea guilty</i>	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													9
	T																																																						-	
	II																																																						-	
SERUSHAGO, Omar ICTR – 98-39 <i>Plea guilty</i>	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													18
	T																																																					-		
	II																																																						-	
SETAKO, Ephrem ICTR – 04-81	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													72
	T																																																					-		
	II																																																						-	
SIKUBWABO, Charles ICTR – 95-1D п. прослеђен Руанди	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													-
	T																																																					-		
	II																																																					-		
SIMBA, Aloys ICTR – 01-76	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													49
	T																																																					-		
	II																																																					-		
UWILINGYIMANA, Juvénal ICTR – 05-83 преминуо пре суђењ.	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													
	T																																																							
	II																																																							
UWINKINDI, Jean ICTR – 01-75 п. прослеђен Руанди	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													-
	T																																																					-		
	II																																																					-		
ZIGIRANYIRAZO, Protais ICTR – 01-73	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													89
	T																																																					-		
	II																																																					-		
„GAA“ ICTR – 07-09-R77 непоштовање Суда	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													5
	T																																																					-		
	II																																																					-		

Инструмент А-2а-3	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																															
	1990-1999										2000-2009										2010-2019										Месец												УКУПНО					
Предмет - ЕССС	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци					
КАИНГ, Guek Eav Duch ЕССС – 01 Војни притвор такође 10.05.99.	X																																												36			
	T																																												-			
	П																																												-			
KHIEU, Samphan ЕССС – 02/1 ЕССС – 02/2	X																																											82				
	T																																											-				
	П																																											-				
NUON, Chea ЕССС – 02/1 ЕССС – 02/2	X																																											82				
	T																																										-					
	П																																											-				
LENG, Sary ЕССС – 02 преминуо 14.03.13	X																																										65					
	T																																										-					
	П																																											-				
LENG, Thrith ЕССС – 02 16.09.12-24.08.15	X																																											59				
	T																																										-					
	П																																											-				
MEANS, Muth ЕССС – 03 поступак у току	X																																										57					
	T																																										-					
	П																																										-					
АО, An ЕССС – 04 поступак у току	X																																										57					
	T																																									-						
	П																																										-					
IM, Cheam ЕССС – 04 поступак у току	X																																										57					
	T																																									-						
	П																																										-					
YIM, Tith ЕССС – 04 поступак у току	X																																										48					
	T																																									-						
	П																																										-					

Инструмент А-2а-3	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)				
	Предмет - ЕССС	1990-1999	2000-2009	2010-2019	Месец

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: 543 : 9 = 60.333 просечно 60.333 : 12 = 5.027 (више од 5 година);

Хапшење - Добровољна предаја	Преминуо
Трансфер	Повучена оптужница
Првостепена пресуда	Прослеђивање предмета
Изван притвора	

<i>Plea guilty</i> (признање)	/
-------------------------------	---

Инструмент А-2а-4	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																										
	Предмет - STL	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО месеци					
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12
EL HAJJ STL – ослобођен	X																																									44	
	T																																										-
	П																																										

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: 44 просечно $44 : 12 = 3.66$ (3 године и 6 месеци);

УКУПНО са слободе се бранило 4 лица.

Хапшење - Добровољна предаја	Преминуо
Трансфер	Повучена оптужница
Првостепена пресуда	Прослеђивање предмета
Изван притвора	Недоступан / У бекству

<i>Plea guilty</i> (признање)	/
-------------------------------	---

Инструмент А-2а-5	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																																					
	Предмет - SCSL	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												УКУПНО													
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12										
TAYLOR GHANKAY, Charles SCSL – 03-01	X																																														месец							
	T																																																		-			
	П																																																		-			
NORMA HINGA, Samuel SCSL – 03-08 преминуо	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец									
	T																																																			-		
	П																																																			-		
FOFANA, Moinina SCSL – 03-11	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец									
	T																																																				-	
	П																																																			-		
KONDEWA, Allieu SCSL – 03-11	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец									
	T																																																				-	
	П																																																				-	
SESAY, Issa Hassan SCSL – 03-05	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец									
	T																																																					-
	П																																																				-	
KALLON, Morris SCSL – 03-07	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец									
	T																																																					-
	П																																																				-	
GBAO, Augustine SCSL – 03-09	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месец									
	T																																																					-
	П																																																				-	
BRIMA, Alex Tamba SCSL – 03-06	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци									
	T																																																				-	
	П																																																				-	
BRIMA, Bazy Kamara SCSL – 03-10	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци									
	T																																																					-
	П																																																				-	
KANU, Santigie Borbor SCSL – 03-13	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци									
	T																																																					-
	П																																																				-	

Инструмент А-2а-5	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																				УКУПНО							
	Предмет - SCSL	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец															
BANGURA, Hassan Papa SCSL – 11-02 повреда Суда		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																											5
	T																																											
П																																												-
KANU, Santigie Borbor SCSL – 11-02 повреда Суда		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										115	
	T																																											-
П																																											-	
BRIMA, Bazy Kamara SCSL – 11-02 повреда Суда		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										115	
	T																																											-
П																																											-	
KARGBO, Samuel SCSL – 11-02 придружена оптуж. повреда Суда		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	T	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
SENESSIE, Eric SCSL – 11-01 повреда Суда без жалбе		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										13	
	T																																										-	
П																																											-	
BRIMA, Margaret Fomba SCSL – 05-02/03 повреда Суда - услов		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										4	
	T																																										-	
П																																											-	
SAMURA, Brima SCSL – 05-01 повреда Суда - Ослобађајућа		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										5	
	T																																										-	
П																																											-	
BOCKARIE, Sam „Maskita“ SCSL – 03-04 потврђена смрт		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										-	
	T																																										-	
П																																											-	
KOROMA, Johnny Paul SCSL – 03-03 отворен случај		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										-	
	T																																										-	
П																																											-	
SANKOH, Foday Saybana SCSL – 03-02 преминуо		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										4	
	T																																										-	
П																																											-	

Инструмент А-2а-5	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																											
	Предмет - SCSL	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	месеци
TAYLOR, Prince SCSL – 12-02 повреда Суда	X																																									4		
	T																																											-
	П																																											

*Формула (укупан број месеци/регистрованих лица= просечан број месеци)

УКУПНО: $861 : 18 = 47.833$ просечно $47.833.8 : 12 = 3.98$ (3 године и 9 месеци);

УКУПНО са слободе се бранило једно лице.

Хапшење - Добровољна предаја	Преминуо
Трансфер	Повучена оптужница
Првостепена пресуда	Прослеђивање предмета
Изван притвора	Недоступан / У бекству

<i>Plea guilty</i> (признање)	/
-------------------------------	---

Инструмент А-2а-6	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																										УКУПНО				
	Предмет - ICC	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец												месец						
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	34-22=12				
Jean-Jacques KOBONGO ICC-01/05-01/13 21.10.14.	X																																													-	
Fidele BABALA WANDU ICC-01/05-01/13 21.10.14.	X																																														-
Narcisse ARIDO ICC-01/05-01/13 повреда Суда 21.10.14.	X																																														-
Saif Al-Islam GADDAFI ICC-01/11-01/11 није у притвору Суда	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	питање комплемен- тарности	
Laurent GBAGBO ICC- 02/11-01/15	X																																													88	
Charles BLE GOUDE ICC- 02/11-01/15	X																																														58
Paul GICHERU ICC-01/09-01/15 није доступан	X																																														-
Philip КИРКОЕШ BETT ICC-01/09-01/15 није доступан	X																																														-
Ahmad HARUN ICC-02/05-01/07 није доступан	X																																														-
Ali KUSHAYB ICC-02/05-01/07 није доступан	X																																														-

Инструмент А-2а-6	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																											
	Предмет - ICC	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									УКУПНО						
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци	
Abdel HUSSEIN ICC-02/05-01/12 није доступан	X																																										-	
	T																																										-	
	П																																										-	
German KATANGA ICC-01/04-01/07		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																		7	8	9																			10	11	12	79	
	T																																										-	
Uhuru MUIGAI KENYATA ICC-01/09-02/11 повучена оптужница		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										-	
	T																																										-	
Al-Tuhamy KAHALED ICC-01/11-01/13		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										-	
	T																																										-	
Joseph KONY ICC-02/04-01/05-3		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										-	
	T																																										-	
Raska LUKWIYA ICC-02/04-01/05-3		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										-	
	T																																										-	
Okot ODHIAMBO ICC-02/04-01/05-3		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										-	
	T																																										-	
Vincent OTTI ICC-02/04-01/05-3		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										-	
	T																																										-	
Tomas LUBANGA DYILO ICC-01/04-01/06		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																										76	
	T																																										-	
Callixte MBARUSHIMANA ICC-01/04-01/10 23.12.11.		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месеци
	X																																									14		
	T																																										-	

Инструмент А-2а-6	Преглед трајања притвора (од хапшења, трансфера у притворску јединицу до изрицања првостепене пресуде)																																				УКУПНО														
	Предмет - ICC	1990-1999									2000-2009									2010-2019									Месец									месечи													
Silvestre MUDACUMURA ICC-01/04-01/12 недоступан	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	-							
	T																																															-			
	П																																															-			
Chui NGUDJOLO ICC-01/04-01/07 ослобођен	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месечи							
	T																																																58		
	П																																																-		
Bosko NTAGANDA ICC-01/04-02/06	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месечи							
	T																																																	-	
	П																																																	-	
Dominic ONGWEN ICC-02/04-01/15	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месечи							
	T																																																	-	
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	завршне изјаве 10.03.20		
William SAMOEI RUTO ICC- 01/09-01/11 прекинут случај	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месечи							
	T																																																		-
	П																																																	-	
Joshua ARAP SANG ICC- 01/09-01/11 прекинут случај	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месечи							
	T																																																	-	
	П																																																	-	
Simone GBAGBO ICC-02/11-01/12 није у притвору Суда	X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	месечи							
	T	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	П	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

УКУПНО: 703 : 14 = 50.214 просечно 50.214 : 12 = 4.18 (4 године и непуна 2 месеца).

УКУПНО са слободе се бранило 4 лица.

Хапшење - Добровољна предаја	Преминуо
Трансфер	Повучена оптужница
Првостепена пресуда	Прослеђивање предмета
Изван притвора	Прекинут случај
	Недоступан / У бекству

<i>Plea guilty</i> (признање)	/
-------------------------------	---

**Преглед исхода поступка пред међународним
кривичним судовима**

**Анекс/Прилог
А-3**

ИСХОДИ ПОСТУПКА ПРЕД МЕЂУНАРОДНИМ КРИВИЧНИМ СУДОМ		Квантитативни индикатори											
		ИЗВОР ПОДАТАКА	ITM	ITMFE	ICTY	ICTR	ECCC	STL	SCSL	MCEJ	ICC	MIST	
Yu	Rw												
Завршна фаза кривичног поступка	до 5 година	-	-	4	2	-	-	6	30	2	5	1	50
	од 6 до 10	2	1	15	5	-	-	-	17	1	7	1	49
	од 11 до 15	1	-	11	6	-	-	1	15	2	8	3	47
	од 16 до 20	1	1	10	-	-	-	1	3	-	20	3	39
	од 21 до 25	-	-	1	2	-	-	1	1	-	14	8	27
	од 26 до 30	-	-	3	1	-	-	-	-	-	7	3	14
	преко 30 година	-	-	-	1	-	-	6	3	-	18	10	38
	УКУПНО	4	2	44	17	0	0	15	69	5	79	29	
	Доживотна казна затвора	3	16	-	8	3	-	-	-	-	6	10	46
	Смртна казна	11	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18
	Материјална надокнада	-	-	-	-	-	3	-	1	4	1	-	9
	ОСЛОБАЂАЈУЋА ПРЕСУДА	2	-	15	5	-	3	2	3	3	5	11	49
	УСЛОВНИ ОТПУСТ	1	3	25	3	-	-	2	5	4	22	1	66
	ОБУСТАВА ПОСТУПКА												
	Здравствени разлози	1	3	10	-	1	-	-	-	-	7		22
	Смртна последица	2	-	9	1	1	1	3	-	-	3		20
	Други разлози	1	-	15	14	-	-	1	35	14	12		91
	ОКОНЧАН ПОСТУПАК	24	28	59	35	5	7	21	72	14	60	49	374
	ПОСТУПАК У ТОКУ	-	-	-	-	4	4	1	32	25	3	14	83

Табела бр. 3. Инструмент за прикупљање статистичких података и компаративну анализу

Инструмент А-3.1	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ПРЕДМЕТ НИРНБЕРШКИ ПРОЦЕС	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ			ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт			Други разлози
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
GERING, Herman IMT - 1	x	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	
HESS, Rudolf IMT - 2	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	
RIBENTROP, Joahim fon IMT - 3	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
KEITEL, Wilhelm IMT - 4	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
KALTENBRUNNER, Ernst IMT - 5	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
ROSENBERG, Alfred IMT - 6	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
FRANK, Hans IMT - 7	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
FRICK, Wilhelm IMT - 8	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
STREICHER, Julius IMT - 9	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
FUNK, Walter IMT - 10	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	
SCHACHT, Hjalmar IMT - 11	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	
DONITZ, Karl IMT - 12	x	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
RAEDER, Erich IMT - 13	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	
SCHIRACH, Baldur von IMT - 14	x	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	

Инструмент А-3.1	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ПРЕДМЕТ НИРНБЕРШКИ ПРОЦЕС	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ			ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени опуст	Ослобађајућа пресуда	
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт			Други разлози
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
JODL, Alfred IMT - 16	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
VON, Papen IMT - 17	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	
SEYSS-INQUART, Arthur IMT - 18	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
Speer, Albert IMT - 19	x	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	
VON NEURATH, Konstantin IMT - 20	x	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	
FRITZSHE IMT - 21	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
BORMAN IMT - 22	x	-	-	-	x	-	-	-	недоступан	-	-	
LAY, Robert IMT - 23	x	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	
VON BOLEN, Gustaf IMT - 24	x	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	
SAUCKEL, Fritz IMT - 15	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
УКУПНО:	24	0	4	3	11	0	1	2	1	-	2	

Инструмент А-3.2	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
АРАКИ, Sado IMTFE - 1	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
ДОИНАРА, Kenji IMTFE - 2	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
HASHIMOTO, Kingoro IMTFE - 3	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
HATA, Shunroko IMTFE - 4	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
HIRANUMA, Kiichiro IMTFE - 5	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
HIROTA, Koki IMTFE - 6	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
HOSHINO, Naoki IMTFE - 7	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
ITAGAKI, Seishiro IMTFE - 8	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
KAYA, Okinori IMTFE - 9	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
KIDO, Koichi IMTFE - 10	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
KIMURA, Heitoro IMTFE - 11	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
KOISO, Kuniaki IMTFE - 12	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
MATSUI, Iwane IMTFE - 13	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.2	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
MINAMI, Jiro IMTFE - 14	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
MUTO, Akira IMTFE - 15	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
OKA, Takasumi IMTFE - 16	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
OSHIMA, Hiroshi IMTFE - 17	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
SATO, Kenryo IMTFE - 18	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
SHIGEMITSU, Mamoru IMTFE - 19	x	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
SHIMADA, Shigetaro IMTFE - 20	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
SHIRATORI, Toshio IMTFE - 21	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
SUZUKI, Teiichi IMTFE - 22	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
TOGO, Shigenori IMTFE - 23	x	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-
TOJO, Hideki IMTFE - 24	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
UMEZU, Yoshijiro IMTFE - 25	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
YOSUKE, Matsuoka IMTFE - 26	x	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-

Инструмент А-3.2	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
ИМТФЕ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
OSAMI, Nagano ИМТФЕ – 27	x	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-
SHUMEI, Okawa ИМТФЕ – 28	x	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-
УКУПНО:	28	0	2	16	7	0	3	0	0	0	0

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
АЛЕКСОВСКИ, Златко IT – 95-14/1	x	-	2,6	7	-	-	-	-	-	-	-	-
БАБИЋ, Миан IT – 03-72	x	-	13	13	-	-	-	-	x	-	-	-
БАНОВИЋ, Предраг IT – 02-65/1	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	x	-
БЛАГОЈЕВИЋ, Видоје IT – 02-60	x	-	18	15	-	-	-	-	-	-	-	-
ЈОКИЋ, Драган IT – 02-60	x	-	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-
БЛАШКИЋ, Тихомир IT – 95-14	x	-	45	9	-	-	-	-	-	-	x	-
БОБЕТКО, Јанко IT – 02-62	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
БОШКОСКИ, Љубе IT – 04-82 (МИСТ– 14-84)	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ТАРЧУЛОВСКИ, Јохан IT – 04-82 (МИСТ– 14-84)	x	-	12	12	-	-	-	-	-	-	x	-
БРАЛО, Мирослав IT – 95-17	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
БРЂАНИН, Радослав IT – 99-36 (МИСТ– 13-48)	x	-	32	30	-	-	-	-	-	-	-	-
ЧЕШИЋ, Ранко IT – 95-10/1 (МИСТ– 14-66)	x	-	18	-	-	-	-	-	-	-	x	-
ДЕЛИЋ, Расим IT – 04-83 (МИСТ– 14-74)	x	-	3	-	-	-	-	-	x	-	x	-
ДЕРОЊИЋ, Мирослав IT – 02-61	x	-	10	10	-	-	-	-	x	-	-	-

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ			ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт			Други разлози
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ДОКМАНОВИЋ, Славко IT – 95-13A (МИСТ– 16-104)	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
ЂОРЂЕВИЋ, Властимир IT – 05-87/1 (МИСТ– 14-76ES)	x	-	27	18	-	-	-	-	-	-	-	-
ЂУКИЋ, Ђорђе IT – 96-20	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
ЕРДЕМОВИЋ, Дражен IT – 96-22	x	-	10	5	-	-	-	-	-	-	x	-
ФУРУНЦИЈА, Анто IT – 95-17/1	x	-	10	10	-	-	-	-	-	-	x	-
ГАЛИЋ, Станислав IT – 98-89 (МИСТ– 14-83)	x	-	20	-	x	-	-	-	-	-	-	-
ГОТОВИНА, Анте IT – 06-90	x	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ЧЕРМАК, Иван IT – 06-90	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
МРАКАЧ, Младен IT – 06-90	x	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ХАЦИЋ, Горан IT – 04-75 (МИСТ– 16-101)	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
ХАЦИХАСАНОВИЋ, Енвер IT – 01-47 (МИСТ– 13-50)	x	-	5	2,6	-	-	-	-	-	-	-	-
КУБУРА, Амир IT – 01-47 (МИСТ– 13-50)	x	-	2,6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
АЛАГИЋ, Мехмед IT – 01-47 (МИСТ– 13-50)	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
ХАЛИЛОВИЋ, Сефер IT – 01-48 (МИСТ– 14-72)	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ХАРАДИНАЈ, Рамуш IT – 04-84	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
БАЛАЈ, Идриз IT – 04-84	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
БРАХИМАЈ, Лахи IT – 01-47	x	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-	x
ЈЕЛИСИЋ, Горан IT – 95-10 (МИСТ– 14-63)	x	-	40	40	-	-	-	-	-	-	-	-
ЈОКИЋ, Миодраг IT – 01-42	x	-	7	7	-	-	-	-	-	-	x	-
КОРДИЋ, Дарио IT – 95-14/2 (МИСТ– 14-68)	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	x	-
ЧЕРКЕЗ, Марио IT – 95-14/2	x	-	15	6	-	-	-	-	-	-	x	-
КОВАЧЕВИЋ, Милан IT – 97-24	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
КРАЈИШНИК, Момчило IT – 00-39 (МИСТ– 13-49)	x	-	27	20	-	-	-	-	-	-	-	-
КРНОЈЕЛАЦ, Милорад IT – 97-25	x	-	7,6	15	-	-	-	-	-	-	-	-
КРСТИЋ, Радослав IT – 98-33 (МИСТ– 13-46)	x	-	46	35	-	-	-	-	-	-	-	-
КУНАРАЦ, Драгољуб IT – 96-23 (МИСТ– 15-88)	x	-	28	28	-	-	-	-	-	-	-	-
КОВАЧ, Радомир IT – 96-23	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
ВУКОВИЋ, Зоран IT – 96-23	x	-	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
МИЛОШЕВИЋ, Слободан IT – 02-54	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
ЈОСИПОВИЋ, Драго IT – 95-16	x	-	15	12	-	-	-	-	-	-	x	-
ШАНТИЋ, Владимир IT – 95-16	x	-	25	18	-	-	-	-	-	-	x	-
КУПРЕШИЋ, Зоран IT – 95-16	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	x
КУПРЕШИЋ, Мирјан IT – 95-16	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	x
КУПРЕШИЋ, Влатко IT – 95-16	x	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ПАПИЋ, Драган IT – 95-16	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
КВАОЧКА, Мирослав IT – 98-30/1 (МИСТ-14-81)	x	-	7	7	-	-	-	-	-	-	x	-
ПРЦАЋ, Драгољуб IT – 98-30/1 (МИСТ-14-81)	x	-	5	5	-	-	-	-	-	-	x	-
КОС, Милојица IT – 98-30/1 (МИСТ-14-81)	x	-	6	-	-	-	-	-	-	-	x	-
РАДИЋ, Млађо IT – 98-30/1 (МИСТ-14-81)	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	x	-
ЖИГИЋ, Зоран IT – 98-30/1 (МИСТ-14-81)	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
ЛИМАЈ, Фатмир IT – 03-66	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
БАЛА, Харадин IT – 03-66	x	-	13	13	-	-	-	-	-	-	x	-

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.		4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
МУСЛИУ, Исак IT – 03-66	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ЛУКИЋ, Милан IT – 98-32/1 (МИСТ– 13-52)	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
ЛУКИЋ, Средоје IT – 98-32/1	x	-	30	27	-	-	-	-	-	-	-	-
МАРИНИЋ, Зоран IT – 95-15	x	-	-	-	-	-	-	-	-	Пребачен на нац. Суд	-	-
МАРТИЋ, Милан IT – 95-11(МИСТ– 14-82ES)	x	-	35	35	-	-	-	-	-	-	-	-
МИЛОШЕВИЋ, Слободан IT – 02/54 (МИСТ– 13-58)	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
МИЛОШЕВИЋ, Драгомир IT – 98-29/1	x	-	33	29	-	-	-	-	-	-	-	-
МРЂА, Дарко IT – 02-59	x	-	17	-	-	-	-	-	-	-	x	-
МРКШИЋ, Миле IT – 95-13/1	x	-	20	20	-	-	-	-	x	-	-	-
РАДИЋ, Мирослав IT – 95-13/1	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ШЉИВАНЧАНИН, Веселин IT – 95-13/1	x	-	5	17	-	-	-	-	-	преисп. пресуде 10 год.	x	-
МУЦИЋ, Здравко IT – 96-21	x	-	9	9	-	-	-	-	-	-	x	-
ДЕЛИЋ, Хазим IT – 96-21	x	-	20	18	-	-	-	-	-	-	x	-
ЛАНЦО, Есад IT – 96-21	x	-	15	15	-	-	-	-	-	-	x	-

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ДЕЛАЛИЋ, Зејнил IT – 96-21	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
НАЛЕТИЋ, Младен IT – 98-34 (МИСТ– 15-86)	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	x	-
МАРТИНОВИЋ, Винко IT – 98-34 (МИСТ– 15-86)	x	-	18	18	-	-	-	-	-	-	x	-
НИКОЛИЋ, Драган IT – 94-2	x	-	23	20	-	-	-	-	-	-	x	-
НИКОЛИЋ, Момир IT – 02-60/1(МИСТ14-65ES)	x	-	27	20	-	-	-	-	-	-	x	-
ОБРЕНОВИЋ, Драган IT – 02-60/2	x	-	17	-	-	-	-	-	-	-	x	-
ОРИЋ, Насер IT – 03-68 (МИСТ– 14-79)	x	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ПЕРИШИЋ, Момчило IT – 04-81	x	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ПЛАВШИЋ, Биљана IT – 00-39 IT – 40/1	x	-	11	-	-	-	-	-	-	-	x	-
ПОПОВИЋ, Вујадин IT – 05-88 (МИСТ– 15-85)	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
БЕАРА, Љубиша IT – 05-88 (МИСТ– 15-85)	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
НИКОЛИЋ, Драго IT – 05-88 (МИСТ– 15-85)	x	-	35	35	-	-	-	-	x	-	-	-
БОРОВЧАНИН, Љубомир IT – 05-88 (МИСТ– 15-85)	x	-	17	17	-	-	-	-	-	-	x	-
МИЈЕТИЋ, Радивоје IT – 05-88 (МИСТ– 15-85)	x	-	19	18	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ГВЕРО, Милан IT – 05-88 (МИСТ– 15-85)	x	-	5	5	-	-	-	-	-	-	x	-
ПАНДУРЕВИЋ, Винко IT – 05-88 (МИСТ– 17-122)	x	-	13	13	-	-	-	-	-	-	x	-
ПРЛИЋ, Јадранко IT – 04-74 (МИСТ– 17-122)	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
СТОЈИЋ, Бруно IT – 04-74 (МИСТ– 17-122)	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
ПРЉАК, Слободан IT – 04-74 (МИСТ– 17-122)	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
ПЕТКОВИЋ, Миливој IT – 04-74 (МИСТ– 17-122)	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
ЂОРИЋ, Валентин IT – 04-74 (МИСТ– 17-122)	x	-	16	16	-	-	-	-	-	-	-	-
ПУШИЋ, Берислав IT – 04-74 (МИСТ– 17-122)	x	-	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
РАЈИЋ, Ивица IT – 95-12	x	-	12	-	-	-	-	-	-	-	x	-
РАЖЊАТОВИЋ, Жељко IT – 97-27	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
МИЛУТИНОВИЋ, Милан IT – 05-87 (МИСТ– 14-67)	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
ШАИНОВИЋ, Никола IT – 05-87 (МИСТ– 14-67)	x	-	22	18	-	-	-	-	-	-	x	-
ОЈДАНИЋ, Драгољуб IT – 05-87 (МИСТ– 14-67)	x	-	15	15	-	-	-	-	-	-	x	-
ПАВКОВИЋ, Небојша IT – 05-87 (МИСТ– 14-67)	x	-	22	22	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ЛАЗАРЕВИЋ, Владимир IT – 05-87 (МИСТ– 14-67)	x	-	15	14	-	-	-	-	-	-	x	-
ЛУКИЋ, Сретен IT – 05-87 (МИСТ– 14-67)	x	-	22	20	-	-	-	-	-	-	-	-
СИКИРИЦА, Душко IT – 95-8	x	-	15	-	-	-	-	-	-	-	x	-
ДОШЕН, Дамир IT – 95-8	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	x	-
КОЛУНЦИЈА, Драган IT – 95-8	x	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
СИМИЋ, Благоје IT – 95-9 (МИСТ– 16-102)	x	-	17	15	-	-	-	-	-	-	x	-
ТАДИЋ, Мирослав IT – 95-9 (МИСТ– 16-102)	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	x	-
ЗАРИЋ, Симо IT – 95-9 (МИСТ– 16-102)	x	-	6	-	-	-	-	-	-	-	x	-
СИМИЋ, Милан IT – 95-9/2	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	x	-
СТАКИЋ, Миломир IT – 97-24 (МИСТ– 13-60)	x	-	дкз	40	-	-	-	-	-	-	-	-
СТАНИШИЋ, Мићо IT – 08-91 (МИСТ–13-53)	x	-	22	22	-	-	-	-	-	-	-	-
ЖУПЉАНИН, Стојан IT – 08-91 (МИСТ–13-53)	x	-	22	22	-	-	-	-	-	-	-	-
СТРУГАР, Павле IT – 01-42	x	-	8	7	-	-	-	-	-	-	x	-
ТАДИЋ, Душко IT – 94-1 (МИСТ–14-71)	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	x	-

Инструмент А-3.3	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ТАЛИЋ, Момир IT – 99-36/1	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	x	-
ТОДОРОВИЋ, Стеван IT – 95-9/1	x	-	10	-	-	-	-	-	x	-	x	-
ТОЛИМИР, Здравко IT – 05-88/2 (МИСТ–15-95)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	x	-	-	-
ВАСИЉЕВИЋ, Митар IT – 98-32	x	-	20	15	-	-	-	-	-	-	x	-
ЗЕЛЕНОВИЋ, Драган IT – 96-23/2 (МИСТ–15-89)	x	-	15	15	-	-	-	-	-	-	x	-
КАРАЦИЋ, Радован IT – 95-5/18 (МИСТ– 13-55)	x	-	40	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
МЛАДИЋ, Ратко IT – 09-92 (МИСТ– 13-56)	-	x	дкз	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ШЕШЕЉ, Војислав IT – 03-67 (МИСТ– 16-99)	x	-	осл	10	-	-	-	-	-	-	-	-
СТАНИШИЋ, Јовица IT – 03-69 (МИСТ–15-96)	-	x	осл	-	-	-	-	-	-	понављен поступак	-	-
СИМАТОВИЋ, Франко IT – 03-69 (МИСТ–15-96)	-	x	осл	-	-	-	-	-	-	понављен. поступак	-	-
АДЕМИ, Рахим IT – 04-78	x	-	-	-	-	-	-	-	-	Пребачен на нап. Суд ХР.	-	-
НОРАЦ, Мирко IT – 04-78	x	-	-	-	-	-	-	-	-	Пребачен на нап. Суд ХР.	-	-
КОВАЧЕВИЋ, Владимир IT – 01-42/2	x	-	-	-	-	-	-	-	-	одлука за прослеђив.	-	-
ЉУБИЧИЋ, Пашко IT – 00-41	x	-	-	-	-	-	-	-	-	Пребачен на нап. Суд БиХ	-	-

Инструмент А-3.3		Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
ИСТУ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА				Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози				
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора									
					1.	2.	3.	4.	5.	6.			7.
МЕЈАКИЋ, Жељко IT – 02-65		х	-	21	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
ГРУБАН, Момчило IT – 02-65		х	-	7	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
ФУШТАР, Душан IT – 02-65		х	-	9	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
КНЕЖЕВИЋ, Душко IT – 02-65		х	-	31	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
ЈАНКОВИЋ, Гојко IT – 96-23/2		х	-	34	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
СТАНКОВИЋ, Радован IT – 96-23/2 (МИСТ-13-51)		х	-	29	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
РАШЕВИЋ, Мигар IT – 97-25/1		х	-	8,6	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
ТОДОРОВИЋ, Саво IT – 97-25/1		х	-	12,6	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
ТРБИЋ, Милорад IT – 05-88/1		х	-	30	-	-	-	-	-	-	Пресуда у БиХ	-	-
УКУПНО:	ИСТУ	59	0	44	28	0	0	0	0	10	2	25	15
	МИСТ	60	3	47	42	6	0	0	0	7	3	22	4
	Нац. Суд	13	0	13	0	0	0	0	0	0	12	2	0

Инструмент А-3.4	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИКТР	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.		4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
AKAYESU, Jean Paul ICTR – 96-4-I (MICT – 13-30)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
BAGARAGAZA, Michel ICTR – 05-86	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BAGILISHEMA, Ignace ICTR – 95-1A (MICT – 12 -11)	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
BAGASORA, Theoneste ICTR – 98-41 (MICT – 12 -26)	x	-	дкз	35 ок	-	-	-	-	-	-	-	x
KABILIGI, Gratiен ICTR – 98-41	x	-	ок	-	-	-	-	-	-	-	-	x
NSENGIYUMVA, Anatole ICTR – 98-41	x	-	дкз	15 ок	-	-	-	-	-	-	-	x
NTABAKUZE, Aloys ICTR – 98-41	x	-	дкз	35	-	-	-	-	-	-	-	-
BIKINDI, Simon ICTR – 01-72	x	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BISENGIMANA, Paul ICTR – 00-60-T (MICT – 12 -07)	x	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BIZIMANA, Augiustin ICTR – 98-44-I (MICT– 13-39)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BUCAMUMPAKA, Jerome ICTR – 99-50 (MICT– 17-75)	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
BIZIMUNGU, Casimir ICTR – 99-50 (MICT– 17-75)	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
MUGENZI, Justin ICTR – 99-50 (MICT– 17-75)	x	-	30	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
MUGIRANEZA, Prosper ICTR – 99-50 (MICT– 17-75)	x	-	30	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
BUCYIBARUTA, Laurent ICTR – 05-85 (MICT – 13-44)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	прослеђен Француск.	-	-

Инструмент А-3.4	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ICTR	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
GACUMBITSI, Sylvestre ICTR – 01-64 (MICT-13-31)	x	-	30	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
GATETE, Jean Baptiste ICTR – 00-61 (MICT-13-42)	x	-	дкз	40	-	-	-	-	-	-	-	-
HATEGEKIMANA, Idephonse ICTR – 00-55B (MICT-12-06)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
KABUGA, Felicien ICTR – 99-44B (MICT-13-38)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KAJELIJELI, Juvenal ICTR – 98-44A (MICT-14-64)	x	-	дкз	45	-	-	-	-	-	-	-	-
KALIMANZIRA, Callixte ICTR – 05-88 (MICT-12-04)	x	-	30	25	-	-	-	-	-	-	-	-
KAMBANDA, Jean ICTR – 97-23	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
KAMUHANDA, Jean de Dieu ICTR – 99-54A (MICT-13-33)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
KANYARUKIGA, Gaspard ICTR – 02-78	x	-	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-
KAREMERA, Edouard ICTR – 98-44	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
NIGIRUMPATSE, Matthieu ICTR – 98-44	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
NZIRORERA, Joseph ICTR – 98-44	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
KARERA, Francois ICTR – 01-74 (MICT-12-24)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
KAYISHEMA, Clement ICTR – 95-1 (MICT-12-10)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.4	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ICTR	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни приврмени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
RUZINDANA, Obed ICTR – 95-1 (MICT-12-10)	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
KAYISHEMA, Fulgence ICTR – 2001-67 (MICT-12-23)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MPAMBARA, Jean ICTR – 01-65	x	-	ок	-	-	-	-	-	-	-	-	x
MPIRANYA, Protais ICTR – 00-56A (MICT-12-02)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MUHIMANA, Mikaeli ICTR – 95-1B (MICT-12-12)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
MUNYAGISHARI, Bernard ICTR – 05-89 (MICT-12-20)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	прослеђен Руанди	-	-
MUNYARUGARAMA, Pheneas ICTR – 02-79 (MICT-12-09)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MUNYAKAZI, Yussuf ICTR – 97-36A (MICT-12-18)	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
MUSABYIMANA, Samuel ICTR – 01-62	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
MUSEMA, Alfred ICTR – 96-13 (MICT-12-15)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
MUVUNYI, Tharicisse ICTR – 00-55	x	-	25	15	-	-	-	-	-	-	-	-
BARAYAGWIZA, Jean Bosco ICTR – 99-52 (MICT-13-37)	x	-	35	32	-	-	-	-	-	-	-	-
NAHIMANA, Ferdinand ICTR – 99-52 (MICT-13-37)	x	-	дкз	30	-	-	-	-	-	-	-	-
NGEZE, Hassan ICTR – 99-52 (MICT-13-37)	x	-	дкз	35	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.4	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИКТР	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
NCHAMIHIGO, Simeon ICTR – 01-63 (MICT-12-19)	x	-	дкз	40	-	-	-	-	-	-	-	-
NDAHIMANA, Gregoire ICTR – 01-68	x	-	15	25	-	-	-	-	-	-	-	-
NDIMBATI, Aloys ICTR – 95-1F (MICT-12-14)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NDINDABAHIZI, Emmanuel ICTR – 01-71	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
BIZIMUNGU, Augustin ICTR – 00-56 (MICT-13-43)	x	-	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-
NDINDILYMANA, Augustin ICTR – 00-56 (MICT-13-43)	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
NZUWONEMEYE, Francois-Xavier ICTR – 00-56 (MICT-13-43)	x	-	20	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
SAGAHUTU, Innocent ICTR – 00-56(MICT-13-43)	x	-	20	15	-	-	-	-	-	-	-	-
NGIRABATWARE, Augustin ICTR – 99-54 (MICT-12-29)	x	-	35	30	-	-	-	-	-	-	-	-
NIYTEGEKA, Elizer ICTR – 96-14 (MICT-12-16)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
NIZEYIMANA, Ildephonse ICTR – 00-55C(MICT-16-100)	x	-	дкз	35	-	-	-	-	-	-	-	-
NSENGIMANA, Hormidas ICTR – 01-69	x	-	ок	-	-	-	-	-	-	-	-	x
NSHOGOZA, Leonidas ICTR – 07-91	x	-	10м	10м	-	-	-	-	-	-	-	-
NTAGANZWA, Ladislav ICTR – 96-9 (MICT-12-21)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	прослеђен Руанди	-	-

Инструмент А-3.4	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИКТР	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
BAGAMBIKI, Emmanuel ICTR – 99-46	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
IMANISHIMWE, Samuel ICTR – 99-46	x	-	27	12	-	-	-	-	-	-	-	-
NTAGERURA, Andre ICTR – 99-46	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	-
UWINKINDI, Jean ICTR – 01-75 (MICT-12-25)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	прослеђен Руанди	-	-
NTAKIRUTIMANA, Elizapham ICTR – 96-17 (MICT-12-17)	x	-	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
NTAKIRUTIMANA, Gerard ICTR – 96-17 (MICT-12-17)	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
NTAWUKURIRYAYO, Dominiq ICTR – 05-82 (MICT-13-34)	x	-	25	20	-	-	-	-	-	-	-	-
NTUYAHAGA, Bernard ICTR – 98-40	x	-	-	-	-	-	-	-	-	повучена оптужница	-	-
KANYABASHI, Joseph ICTR – 98-42 (MICT-15-90)	x	-	35	20	-	-	-	-	-	-	-	-
NDAYAMBAYE, Elie ICTR – 98-42 (MICT-15-90)	x	-	дкз	47	-	-	-	-	-	-	-	-
NSABIMANA, Sylvain ICTR – 98-42 (MICT-15-90)	x	-	25	18	-	-	-	-	-	-	-	-
NTAHOBALI, Arsene Shalom ICTR – 98-42 (MICT-15-90)	x	-	дкз	47	-	-	-	-	-	-	-	-
NTEZIRYAYO, Alphonse ICTR – 98-42 (MICT-15-90)	x	-	30	25	-	-	-	-	-	-	-	-
NYIRAMASHUKO, Pauline ICTR – 98-42 (MICT-15-90)	x	-	дкз	47	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.4	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИКТР	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
NZABIRINDA, Joseph ICTR – 01-77	x	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NZABONIMANA, Callixte ICTR – 98-44D	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
RENZAHO, Tharcisse ICTR – 97-31 (MICT-12-03)	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
RUGAMBARARA, Juvenal ICTR – 00-59	x	-	11	-	-	-	-	-	-	x	-	-
RUGGIU, Georges ICTR – 97-32	x	-	12	-	-	-	-	-	-	x	-	-
RUKUNDO, Emmanuel ICTR – 01-70 (MICT-13-35)	x	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RUSATIRA, Leonidas ICTR – 02-80	x	-	-	-	-	-	-	-	-	повучена оптужница	-	-
RUTAGANDA, Georges ICTR – 96-3	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
RUTAGANRA, Vincent ICTR – 95-1C	x	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RWAMAKUBA, Andre ICTR – 98-44C (MICT-12-05)	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
RYANDIKAYO ICTR – 95-1E (MICT-12-22)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	прослеђен Руанди	-	-
RUKUNDO, Emmanuel ICTR – 01-70 (MICT-13-35)	x	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RUSATIRA, Leonidas ICTR – 02-80	x	-	-	-	-	-	-	-	-	повучена оптужница	-	-

Инструмент А-3.4	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом												
	ИКТР	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								3.
RUTAGANDA, Georges ICTR – 96-3	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-	-
RUTAGANRA, Vincent ICTR – 95-1C	x	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RYANDIKAYO ICTR – 95-1E (MICT-12-22)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	прослеђен Руанди	-	-	-
SEMENZA, Laurent ICTR – 97-20 (MICT-13-36)	x	-	25	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SEROMBA, Athanase ICTR – 01-66	x	-	15	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-	-
SERUGENDO, Joseph ICTR – 2005-84-I	x	-	6	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-
SEERUSHAGO, Omar ICTR – 98-39 (MICT-12-28)	x	-	15	15	-	-	-	-	-	-	x	-	-
SETAKO, Ephrem ICTR – 04-81	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SIKUBWABO, Charles ICTR – 95-1D (MICT-12-13)	-	x	-	-	-	-	-	-	-	прослеђен Руанди	-	-	-
SIMBA, Aloys ICTR – 01-76 (MICT-14-62)	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UWILINGYMANA, Juvenal ICTR – 05-83	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-
ZIGIRANYIRAZO, Protais ICTR – 01-73 (MICT-12-27)	x	-	20	ок	-	-	-	-	-	-	-	-	x
GAA ICTR – 07-90-R77	x	-	9 м	9 м	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.4		Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
ICTR	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда		
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози				
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								7.	8.
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
MUNYESHYAKA, Wenceslas ICTR-05-87 (MICT-13-45)		-	x	-	-	-	-	-	-	прослеђен Француск.	-	-	
УКУПНО:	ICTR	36	0	17	8	8	0	0	0	4	3	3	5
	MICT	49	14	24	25	10	0	0	0	0	8	1	11

Инструмент А-3.5	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
KAING, Guek Eav Duch ECCC - 01	x	-	35	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
KHIEU, Samphan ECCC – 02/1 - 02/2	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
NUON, Chea ECCC – 02/1 -02/2	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
LENG, Sary ECCC – 02	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
LENG, Thrith ECCC – 02	x	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-
MEANS, Muth ECCC – 03	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AO, An ECCC – 04	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IM, Cheam ECCC – 04	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
YIM, Tith ECCC – 04	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО:	5	4	1	0	3	0	0	1	1	0	0	0

Инструмент А-3.6	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
АYYAS, Salim Jamil STL – 11-01	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MERIH, Hassan Habib STL – 11-01	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ONEISSI, Hussein Hasan STL – 11-01	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SABRA, Assad HASSAN STL – 11-01	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BADREDDINE, Mustafa Amine STL – 11-01	x	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
AL JADEED STL – 14-05	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
AL KHAYAT, Karma Mohamed Tahsin STL – 14-05	x	-	-	-	-	10.000 €	-	-	-	-	-
AKHBAR BEIRUT STL – 14-06 повреда Суда	x	-	-	-	-	6.000 €	-	-	-	-	-
AL AMIN, Ibrahim Mohamed Ali STL – 14-06	x	-	-	-	-	20.000 €	-	-	-	-	-
EL SAYED STL –	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x

Инструмент А-3.6	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
STL											
EL HAJJ STL –	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
УКУПНО:	7	4	0	0	0	36.000 €	0	1	0	0	3

Инструмент А-3.7	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствен и разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
TAYLOR GHANKAY, Charles SCSL – 03-01	x	-	50	50	-	-	-	-	-	-	-
NORMA HINGA, Samuel SCSL – 04-14	x	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
FOFANA, Moinina SCSL – 04-14	x	-	6	15	-	-	-	-	-	x	-
KONDEWA, Allieu SCSL – 04-14	x	-	8	20	-	-	-	-	-	-	-
SESAY, Issa Hassan SCSL – 04-15	x	-	52	-	-	-	-	-	-	-	-
KALLON, Morris SCSL – 04-15	x	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-
GBAO, Augustine SCSL – 04-15	x	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-
BRIMA, Alex Tamba SCSL – 03-06	x	-	50	50	-	-	-	-	-	-	-
BRIMA, Bazy Kamara SCSL – 03-10	x	-	45	45	-	-	-	-	-	-	-
KANU, Santigie Borbor SCSL – 03-13	x	-	50	50	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.7	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствен и разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
TAYLOR, Prince SCSL – 12-02	x	-	18м	18м	-	-	-	-	-	-	-	-
TAYLOR GHANKAY, Charles SCSL – 12-01	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
BANGURA, Hassan Papa SCSL – 11-02	x	-	18м	18м	-	-	-	-	-	-	-	-
KANU, Santigie Borbor SCSL – 11-02	x	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
BRIMA, Bazy Kamara SCSL – 11-02	x	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
KARGBO, Samuel SCSL – 11-02	x	-	18м	18м	-	-	-	-	-	-	-	-
SENESSIE, Eric SCSL – 11-01	x	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BRIMA, Margaret Fomba SCSL – 05-02/03	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-
SAMURA, Brima SCSL – 05-01	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
BOCKARIE, Sam „Maskita“ SCSL – 03-04	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-

Инструмент А-3.7	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађају ћа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјалн а надокнада (износ)	Здравствен и разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
KOROMA, Johnny Paul SCSL – 03-03	-	x	-	-	-	-	-	-	-	није потврђ. смрт	-	-
SANKOH, Foday Saybana SCSL – 03-02	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
УКУПНО:	21	1	15	11	0	0	0	0	3	1	2	2

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
Agustinho da COSTA 07/2000	x	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Joao Franca da SILVA 04a/2001	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Lino da CARVALHO 10/2001	x	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Dominog de DEUS 2A/2004	x	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Marcurious Jose de DEUS 13/2001	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Paulino de Jesus 06/2002	x	-	ок	15	-	-	-	-	-	-	-
Paulo GONSALVES BO-84-99C	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Marcelino Leto Bili PORIFICASAO BO-84-99C	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosalino PIRES BO-84-99C	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
Leonardus KASA 11/2000 Суд је ненадлежан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egido MANEK 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Matemus BERE 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedro TELES 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Henrikus MALI 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cosmas AMARAL 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aldiro GUSMAO 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Baltazar da COSTA NUNES 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Domingos MALI 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИЦЕТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ			ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт			Други разлози
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Илидио GUSMAO 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Јоаким BEREK 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Оливио TATOO BAU 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Габријел NAHAK 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Америцо MALI 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зито да SILVA 09/CG/TDD/2003 није доступан	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Матеус LAO 10/2003	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Нерман SEDYONO 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ачмад MAS AGUS 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Лилик KOESHARDIANTO 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Gatot SUBIAKTORO 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Achmad SYAMSUDDIN 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUGITO 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WIDODO 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ARI 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harun TATENY 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUPOYO 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Simao NAHAK 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Americo SERAN 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Julio BORGES 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Leonito CARDOSO 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anito LAU 14/2003 недовољно доказа	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anastacio MARTINS 11/2001	x	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Domingos GONCALVES 11/2001	x	-	15	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Julio FERNANDEZ 02/2000	x	-	7	2	-	-	-	-	-	x	-	-
Marcelino SOARES 02/2002-B	x	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sisto BAROS 01/2004	x	-	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Cesar MENDOCA 01/2004	x	-	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Agustinho ATOLAN 03/2003	x	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Salvador SOARES 7A/2002	x	-	10,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Marcelino SOARES 11/2003	x	-	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-
„X“ 04/2002	x	-	1	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Benjamin SARMENTO 18/2001	x	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Romeiro TILMAN 18/2001	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Miguel da SILVA MAU 08/2003 (08/C.G/2003/TD.DIL)	x	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Agostinho CLOE 4/2003	x	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Agostinho CAB 4/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lazarus FULI 4/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Antonio LELAN 4/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Joao FERNANDEZ 01/2000	x	-	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Jose VALENTE 03/2001	x	-	12,6	12,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Manuel GONCALVES LETO BERE 10/2000	x	-	14	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Francisco SOARES 14/2001	x	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Florindo MORREIRA 29/2003	x	-	ok	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Victor MANUEL ALIVES 1/2002	x	-	2	2	-	-	надокнада штете породици	-	-	-	-	-
Domingos METAN 4C/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lino BENO 4B/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Antoan LELAN SUFA 4A/2003	x	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carlos SOARES CARMONA 03/2000	x	-	11	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Florencio TACAQUI 20/2001	x	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Francisco PEDRO 1/2001	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Joao SARMENTO 18A/2001	x	-	8,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anton LELAN SUFA 04 (A, B,C)/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Agostinho CLOE 04 (A, B,C)/2003	x	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Agostinho CAB 04 (A, B,C)/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lazarus FULI 04 (A, B,C)/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lino BENO 04 (A, B,C)/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Domingos METAN 04 (A, B,C)/2003	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carlos SOARES 12/2000	x	-	15,6	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Joseph LEKI 05/2000	x	-	13	12	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Augusto ASAMETA TAVARES 02/2001	x	-	16	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Joni MARQUES 09/2000	x	-	33,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Manuel da COSTA 09/2000	x	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Joao da COSTA 09/2000	x	-	33,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paolo da COSTA 09/2000	x	-	33,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amerilo da COSTA 09/2000	x	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hilario da SILVA 09/2000	x	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gonsalvo dos SANTOS 09/2000	x	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alarico FERNANDES 09/2000	x	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mautersa MONIS 09/2000	x	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Gilberto FENANDES 09/2000	x	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sabino GOUVEIA LEITE 04B/2001	x	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jose CARDOSO 04C/2001	x	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Domingos MENDOCA 18B/2001	x	-	10,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umbertus ENA 05/2002	x	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carlos ENA 05/2002	x	-	ок	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Aparicio GUTERRES 18A/2003	x	-	ок	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Francisko PERREIRA 34/2003	x	-	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Inacio OLIVERA 23/2/2004	x	-	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gilbeto FERNANDEZ 23/2/2004	x	-	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.8	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Jose da COSTA 23/2/2004	x	-	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abilio MENDES CORREIRA 19/2001	x	-	3	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Joanico GUSMAO 7/2003	x	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gaspard LEKI 05/2001	x	-	11м	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carlos SOARES 09/2002	x	-	4,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Francisco dos SANTOS LAKU 08/2001	x	-	8	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Mateus TILMAN 08/2000	x	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zacky ANWAR MAKARIM Индонезија одбија да сарађује	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО:	72	32	71	16	0	0	1	0	0	0	5	3

Инструмент А-3.8а	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Adam DEMIRI 09/2002	x	-	3	x	-	-	5.000 рупија	-	-	-	-	x
SOEDJARWO 08/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST	x	-	5	OK	-	-	7.000 рупија	-	-	-	-	x
Timbul SILAEN 02/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST	x	-	OK	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Asep KUSWAINI 06/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST	x	-	OK	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Adios SALOVA 06/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST	x	-	OK	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Leoneto MARTINS 06/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST	x	-	OK	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Endar PRIYANTO 05/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST	x	-	OK	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Tomo SURATMAN 10/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST	x	-	OK	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Yayat SUDRAJAT 11/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PN.JKT.PST	x	-	OK	OK	-	-	-	-	-	-	-	x
Herman SEDYONO 01/HAM/TIM-TIM/02/2002/	x	-	OK	OK	-	-	-	-	-	-	-	x

Инструмент А-3.8а	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
<i>Ad hoc Indonesia</i>	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
Liliek KOESHADIANTO 01/HAM/TIM-TIM/02/2002/	x	-	OK	OK	-	-	-	-	-	-	x
Gatot SUBYAKTO 01/HAM/TIM-TIM/02/2002/	x	-	OK	OK	-	-	-	-	-	-	x
Achmad SZAMSUDIN 01/HAM/TIM-TIM/02/2002/	x	-	OK	OK	-	-	-	-	-	-	x
SUGATO 01/HAM/TIM-TIM/02/2002/	x	-	OK	OK	-	-	-	-	-	-	x
Abilio SOARES 01/PidHAM/AD.HOC/ 2002/PH.JKT.PST	x	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО:	15	0	15	8	0	0	2	0	0	0	14

Инструмент А-3.9	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Abu GARDA ICC-02/5	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AI BASHIR ICC-02/05-01/09	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AI HASSAN ICC-01/12-1/18	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AI MAHDI ICC-01/12-01/15	x	-	9	-	-	-	2,7 мил. €	-	-	-	-	-
AI WERFALLI ICC-01/11-01/17	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abdallah BANDA ICC-02/05-03/09	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Walter O. BARASA ICC-01/09-01/13-1-Red2 повреда Суда	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jean-Pierre BEMBA GOMBO ICC-01/05-01/08	x	-	18	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
Jean-Pierre BEMBA GOMBO ICC-01/05-01/13 повреда Суда	x	-	1	ок	-	-	300.000 €	-	-	-	-	x

Инструмент А-3.9	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступа к у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Aime KILOLO MUSAMBA ICC-01/05-01/13 пов. суда	x	-	2	у току	-	-	30.000 €	-	-	-	-	-
Jean-Jacques KOBONGO ICC-01/05-01/13 пов. Суда	x	-	2	у току	-	-	-	-	-	-	-	-
Fidele BABALA WANDU ICC-01/05-01/13 пов. Суда	x	-	6 м	6 м	-	-	-	-	-	-	-	-
Narcisse ARIDO ICC-01/05-01/13 пов. Суда	x	-	11 м	11 м	-	-	-	-	-	-	-	-
Saif Al-Islam GADDAFI ICC-01/11-01/11	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laurent GBAGBO ICC- 02/11-01/15	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Charles BLE GOUDE ICC- 02/11-01/15	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paul GICHERU ICC-01/09-01/15	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Philip KIPKOECH BETT ICC-01/09-01/15	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.9	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом										
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
Ahmad HARUN ICC-02/05-01/07	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ali KUSHAYB ICC-02/05-01/07	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abdel HUSSEIN ICC-02/05-01/12	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
German KATANGA ICC-01/04-01/07	x	-	12	12	-	-	200.000 €	-	-	-	-
Uhuru MUIGAI KENYATA ICC-01/09-02/11	x	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Al-Tuhamy KHALED ICC-01/11-01/13	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Joseph KONY ICC-02/04-01/05-3	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raska LUKWIYA ICC-02/04-01/05-3	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okot ODHIAMBO ICC-02/04-01/05-3	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vincent OTTI ICC-02/04-01/05-3	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.9	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Tomas LUBANGA DYILO ICC-01/04-01/06	x	-	14	14	-	-	репарација у потупку	-	-	-	-	-
Callixte MBARUSHIMANA ICC-01/04-01/10	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Silvestre MUDACUMURA ICC-01/04-01/12	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chui NGUDJOLO ICC-01/04-01/07	x	-	OK	OK	-	-	-	-	-	-	-	x
Bosko NTAGANDA ICC-01/04-02/06	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dominic ONGWEN ICC-02/04-01/15	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
William SAMOEI RUTO ICC- 01/09-01/11	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Joshua ARAP SANG ICC- 01/09-01/11	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Simone GBAGBO ICC-02/11-01/12	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.9	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
Alfred YEKATOM ICC - 01/14-01/18	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Patrice-Edouard NGAISSONA ICC - 01/14-01/18	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО:	14	25	10	9	0	0	4	0	0	0	4	3

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
AKAYESU, Jean-Paul MICT – 12-30	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
BAGILISHEMA, Ignace MICT-12-11	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
BAGOSORA, Theoneste MICT-12-26	x	-	дкз	35	-	-	-	-	-	-	-	-
BISENGIMANA, Paul MICT-12-07	x	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BIZIMANA, Augustin MICT-13-39 у бекству	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BICAMUMPAKA, Jerome MICT – 14-75	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
BIYIMUNGU, Casimir MICT – 14-75	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
MUGENZI, Justin MICT – 14-75	x	-	30	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
MUGIRANEZA, Prosper MICT – 14-75	x	-	30	ок	-	-	-	-	-	-	-	x

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИМСТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
BOŠKOSKI, Ljube MICT – 14-84	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
TARČULOVSKI, Johan MICT – 14-84	x	-	12	12	-	-	-	-	-	-	x	-
BRĐANIN, Radoslav MICT-13-48	x	-	32	30	-	-	-	-	-	-	-	-
BUCYIBARUTA, Laurent MICT – 13-44	x	-	-	-	-	-	-	-	-	прослеђен Француск.	-	-
ČEŠIĆ, Ranko MICT-14-66 Plea guilty	x	-	18	-	-	-	-	-	-	-	x	-
DELIC, Rasim MICT – 14-74	x	-	3	-	-	-	-	-	x	-	x	-
DOKMANOVIĆ, Slavko MICT – 16-104	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
ĐORĐEVIĆ, Vlastimir MICT-14-76-ES	x	-	27	18	-	-	-	-	-	-	-	-
GACUMBITSI, Sylvestre MICT-13-31	x	-	30	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
GALIĆ, Stanislav MICT – 14-83	x	-	20	-	x	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
GATETE, Jean-Baptiste MICT -13-42	x	-	дкз	40	-	-	-	-	-	-	-	-
HADŽIĆ, Goran MICT -16-101	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
HADŽIHASANOVIĆ, Enver MICT – 13-50	x	-	5	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-
KUBURA, Amir MICT – 13-50	x	-	2,6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
ALAGIĆ, Mehmed MICT – 13-50	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
HALILOVIĆ, Sefer MICT -14-72	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
HARTMAN, Florence MICT -15-87 повреда Суда	x	-	нк	нк	-	-	7.000 €	-	-	-	-	-
HATEGEKIMANA, Ildelphonse MICT -12-06	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
JELISIĆ, Goran MICT – 14-63	x	-	40	40	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ЈОЈИЋ, Petar МИСТ – 17-111 повреда Суда	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
РАДЕТА, Vjerica МИСТ – 17-111 повреда Суда	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
КАБУГА, Felicien МИСТ – 13-38 у бекству	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. Републ. Руанди	-	-
КАЈЕЛИЈЕЛИ, Juvenal МИСТ -14-64	x	-	ДКЗ	45	-	-	-	-	-	-	-	-
КАЛИМАНЗИРА, Callixte МИСТ -12-04	x	-	30	25	-	-	-	-	-	-	-	-
КАМУХАНДА, Jean de DIEU МИСТ -13-33	x	-	ДКЗ	ДКЗ	x	-	-	-	-	-	-	-
КАРАДЖИЋ, Radovan МИСТ – 13-55	x	-	40	ДКЗ	x	-	-	-	-	-	-	-
КАРЕРА, Francois МИСТ -12-24	x	-	ДКЗ	ДКЗ	x	-	-	-	-	-	-	-
КАЈИШЕМА, Clement МИСТ -12-10	x	-	ДКЗ	ДКЗ	x	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИМСТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
RUZIDANA, Obed MICT -12-10	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
KAYISHEMA, Fulgence MICT -12-23 у бекству	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. Републ. Руанди	-	-
KORDIĆ, Dario MICT – 14-68	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	x	-
KRAJIŠNIK, Momčilo MICT – 13-49	x	-	27	20	-	-	-	-	-	-	-	-
KRSTIĆ, Radoslav MICT – 13-46	x	-	46	35	-	-	-	-	-	-	-	-
KUNARAC, Dragoljub MICT – 15-88	x	-	28	28	-	-	-	-	-	-	-	-
KOVAČ, Radomir MICT – 15-88	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	x	-
VUKOVIĆ, Zoran MICT – 15-88	x	-	12	12	-	-	-	-	-	-	x	-
TADIĆ, Duško MICT -14-71	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	x	-
KVOČKA, Miroslav MICT – 14-81	x	-	7	7	-	-	-	-	-	-	x	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИМСТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
PRCAĆ, Dragoljub MICT – 14-81	x	-	5	5	-	-	-	-	-	-	x	-
KOS, Milojica MICT – 14-81	x	-	6	-	-	-	-	-	-	-	x	-
RADIĆ, Mlađo MICT – 14-81	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	x	-
ŽIGIĆ, Zoran MICT – 14-81	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
LUKIĆ, Milan MICT – 13-52	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
MARTIĆ, Milan MICT -14-82-ES	x	-	35	35	-	-	-	-	-	-	-	-
MILOŠEVIĆ, Slobodan MICT -13-58 преминуо	x	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
MILUTINOVIĆ, Milan MICT – 14-67	x	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
ŠAINOVIĆ, Nikola MICT – 14-67	x	-	22	18	-	-	-	-	-	-	x	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИМСТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ОЈДАНИЋ, Dragoljub МИСТ – 14-67	x	-	15	15	-	-	-	-	-	-	x	-
ПАВКОВИЋ, Nebojša МИСТ – 14-67	x	-	22	22	-	-	-	-	-	-	-	-
LAZARAVIĆ, Vladimir МИСТ – 14-67	x	-	15	14	-	-	-	-	-	-	x	-
LUKIĆ, Sreten МИСТ – 14-67	x	-	22	20	-	-	-	-	-	-	-	-
MLADIĆ, Ratko МИСТ – 13-56	x	-	ДКЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MPIRANYA, Protais МИСТ -12-02 у бекству	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. Републ. Руанди	-	-
MUHIMANA, Mikaeli МИСТ – 12-12	x	-	ДКЗ	ДКЗ	x	-	-	-	-	-	-	-
MUNYAGISHARI, Bernard МИСТ -12-20 п. прослеђен Руанди	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MUNYAKAZI, Yussuf МИСТ -12-18	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
MUNYARUGARAMA, Pheneas МИСТ -12-09 у бекству	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. Републ. Руанди	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИМСТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
MUNYESHYAKA, Wenceslas МИСТ – 13-45 п. прослеђен Франц.	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MUSEMA, Alfred МИСТ – 12-15	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
BARAYAGWIZA, Jean – Bosco МИСТ – 13-37	x	-	35	32	-	-	-	-	-	-	-	-
NAHIMANA, Ferdinand МИСТ – 13-37	x	-	дкз	30	-	-	-	-	-	-	-	-
NGEZE, Hassan МИСТ – 13-37	x	-	дкз	35	-	-	-	-	-	-	-	-
NALETIĆ, Mladen МИСТ – 15-86	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	x	-
MARTINOVIĆ, Vinko МИСТ – 15-86	x	-	18	18	-	-	-	-	-	-	x	-
NCHAMIHIGO, Simeon МИСТ – 12-19	x	-	дкз	40	-	-	-	-	-	-	-	-
NDIMBATI, Aloys МИСТ -12-14 у бекству	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. Републ. Руанди	-	-
NDINDABAHIZI, Emmanuel МИСТ – 12-08	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИМСТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
NDINDILYIMANA, Augustin MICT -13-43	-	-	ок	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
BIZIMUNGU, Augustin MICT -13-43	x	-	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-
NZUWONEMEYE Francois-Xavier MICT -13-43	x	-	20	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
SAGAHUTU, Inocent MICT -13-43	x	-	20	15	-	-	-	-	-	-	-	-
NIKOLIĆ, Momir MICT – 14-65-ES	x	-	27	20	-	-	-	-	-	-	x	-
NIYTEGEKA, Eliezer MICT -12-16	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
NIYEZIMANA, Ildephonse MICT – 16-100	x	-	дкз	35	-	-	-	-	-	-	-	-
NTABAKUZE, Aloys MICT – 14-77	x	-	дкз	35	-	-	-	-	-	-	-	-
NTAKIRUTIMANA, Elizapham MICT – 12-17	x	-	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
NTAKIRUTIMANA, Gerard MICT – 12-17	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИМСТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози		
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
NTAGAZWA, Ladislav МСТ – 12-21	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. Републ. Руанди	-	-
NTAWUKULILYAYO, Dominique МСТ – 13-34	x	-	25	20	-	-	-	-	-	-	-	-
KANYABASHI, Joseph МСТ – 15-90	x	-	35	20	-	-	-	-	-	-	-	-
NDAYAMBAYE, Elie МСТ -15-90	x	-	ДКЗ	47	-	-	-	-	-	-	-	-
NSABIMANA, Sylvain МСТ – 15-90	x	-	25	18	-	-	-	-	-	-	-	-
NTAHOBALI, Arsene Shalom МСТ – 15-90	x	-	ДКЗ	47	-	-	-	-	-	-	-	-
NTEZIRYAYO, Alphonse МСТ – 15-90	x	-	30	25	-	-	-	-	-	-	-	-
NYIRAMASHUKO, Pauline МСТ – 15-90	x	-	ДКЗ	47	-	-	-	-	-	-	-	-
ORIĆ, Naser МСТ – 14-79	x	-	2	ок	-	-	-	-	-	-	-	-
POPOVIĆ, Vujadin МСТ -15-85	x	-	ДКЗ	ДКЗ	x	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	ИМСТ	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ			ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
				Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт			Други разлози
				Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
BEARA, Ljubiša MICT -15-85	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
NIKOLIĆ, Drago MICT -15-85	x	-	35	35	-	-	-	-	-	-	-	-
BOROČANIN, Ljubomir MICT -15-85	x	-	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-
MILETIĆ, Radivoje MICT -15-85	x	-	19	18	-	-	-	-	-	-	-	-
GVERO, Milan MICT -15-85	x	-	5	5	-	-	-	-	-	-	x	-
PANDUREVIĆ, Vinko MICT -15-85	x	-	13	13	-	-	-	-	-	-	x	-
PRLIĆ, Jadranko MICT -17-122	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
STOJIĆ, Bruno MICT -17-122	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
PRLJAK, Slobodan MICT -17-122	x	-	20	20	-	-	-	-	x	-	-	-
PETKOVIĆ, Milivoj MICT -17-122	x	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ĆORIĆ, Valentin MICT -17-122	x	-	16	16	-	-	-	-	-	-	-	-
PUŠIĆ, Berislav MICT -17-122	x	-	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
REHANZANO, Tharcisse MICT – 12-03	x	-	дкз	дкз	-	-	-	-	-	-	-	-
RUKUNDO, Emmanuel MICT – 13-35	x	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RWAMAKUBA, Andre MICT -12-05	x	-	ок	-	-	-	-	-	-	-	-	x
RYANDIKAYO MICT -12-22 п. прослеђен Руанди	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. Републ. Руанди	-	-
SEMANZA, Laurent MICT – 13-36	x	-	25	35	-	-	-	-	-	-	-	-
SERUSHAGO, Omar MICT -12-28 Plea guilty	x	-	15	дкз	x	-	-	-	-	-	-	-
ŠEŠELJ, Vojislav MICT -16-99	x	-	осл	10	-	-	-	-	-	-	-	-
SIKUBWABO, Charles MICT -12-13 п. прослеђен Руанди	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. Републ. Руанди	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
SIMBA, Aloys MICT – 14-62	x	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-
SIMIĆ, Blagoje MICT – 16-102	x	-	17	15	-	-	-	-	-	-	x	-
TADIĆ, Miroslav MICT – 16-102	x	-	8	-	-	-	-	-	-	-	x	-
ZARIĆ, Simo MICT – 16-102	x	-	6	-	-	-	-	-	-	-	x	-
STAKIĆ, Milomir MICT -13-60	x	-	дкз	40	-	-	-	-	-	-	-	-
STANIŠIĆ, Mićo MICT – 13-53	x	-	22	22	-	-	-	-	-	-	-	-
ŽUPLJANIN, Stojan MICT – 13-53	x	-	22	22	-	-	-	-	-	-	-	-
STANKOVIĆ, Radovan MICT -13-51 П. прослеђен БиХ	x	-	-	-	-	-	-	-	-	уступљ. БиХ	-	-
TOLIMIR, Zdravko MICT – 15-95	x	-	дкз	дкз	x	-	-	-	x	-	-	-

Инструмент А-3.10	Преглед исхода поступка пред Међународним кривичним судом											
	Окончан поступак	Поступак у току	ИЗРЕЧЕНЕ САНКЦИЈЕ				ОБУСТАВА ПОСТУПКА			Условни привремени отпуст	Ослобађајућа пресуда	
			Казне затвора		Изречена смртна казна	Материјална надокнада (износ)	Здравствени разлози	Смрт	Други разлози			
			Временски ограничена (трајање)	Доживотна казна затвора								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.		
ZELENOVIĆ, Dragan MICT -15-89-ES	x	-	15	25	-	-	-	-	-	-	x	-
ZIGIRANYIRAZO, Protais MICT -12-27	x	-	20	ок	-	-	-	-	-	-	-	x
NGIRABATWARE, Augustin MICT -12-29	x	-	35	30	-	-	-	-	-	-	-	-
STANIŠIĆ, Jovica MICT – 15-96 понаваљање поступ.	x	-	ок	ПП	-	-	-	-	-	-	-	-
SIMATOVIĆ, Franko MICT -15-96 понаваљање поступ	x	-	ок	ПП	-	-	-	-	-	-	-	-
SEBUREZE, Deoqratias MICT -13-40 непоштовање Суда	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TURINABO, Maximilien MICT -13-41 непоштовање Суда	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО:	126	4	110	100	17	0	1	0	5	10	23	12

**Преглед структуре судија у односу на националну
припадност у међународним кривичним судовима**

**Анекс/Прилог
А-4**

Међународни кривични судови
Преглед структуре судија у односу на националну припадност

Држава	IMT	IMTFE	ICTY	ICTR	ECCC	STL	SCSL	SCET	MICT	ICC	УКУПНО:
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Аргентина	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3
Аустралија	-	1	4	-	1	1	1	-	-	-	8
Бахами	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2
Белгија	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	3
Бенин	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Боцуана	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Бугарска	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Буркина Фасо	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Велика Британија	2	1	3	1	-	-	1	-	1	1	10
Гана	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Гамбија	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Гвајана	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Данска	-	-	2	2	-	-	-	-	1	-	5
ДР Конго	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2
Доминиканска Р.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Египат	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3
Замбија	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	4
Зимбабве	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Индија	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ирска	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2
Источни Тимор	-	-	-	-	-	-	-	2+(3)	-	-	2
Италија	-	-	3	2	-	2	-	-	-	1	8
Јамајка	-	-	2	-	-	1	-	-	1	-	4
Јапан	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2
Ј. Африка	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2
Јордан	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Камбоџа	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	14
Камерун	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Канада	-	1	3	-	-	-	1	-	-	1	6
Кариби	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Кенија	-	-	-	1	-	-	2	-	1	-	4
Кина	-	1	2	1	-	-	-	-	1	-	5
Колумбија	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Коста Рика	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Либан	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Литванија	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1

Мадагаскар	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	4
Мађарска	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	4
Инструмент – А-4												
Међународни кривични судови												
Преглед структуре судија у односу на националну припадност												
Држава	IMT	IMTFE	ICTY	ICTR	ECCC	STL	SCSL	ICET	MICT	ICC	УКУПНО:	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Малезија	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	
Мали	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	
Малта	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	3	
Мароко	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	
Немачка	-	-	3	-	1	-	-	-	1	1	6	
Нигерија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	
Нови Зеланд	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2	
Норвешка	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	
Пакистан	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	5	
Панама	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	
Перу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	
Пољска	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	
Португал	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2	
Република Кореја	-	-	1	1	1	-	-	-	1	1	5	
Русија	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	5	
Самоа	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
Сенегал	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	3	
Сијера Леоне	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	6	
САД	2	1	3	1	2	-	1	-	1	-	11	
Сингапур	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	
Танзанија	-	-	1	1	1	-	-	-	2	-	5	
Того	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	
Тринидад и Тобаго	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	
Турска	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	3	
Уганда	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	4	
У. Р. Танзанија	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	4	
Украјна	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	
Уругвај	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
Филипини	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2	
Француска	2	1	7	-	2	-	-	-	1	2	15	
Холандија	-	1	1	1	-	-	-	-	1	-	4	
Чешка Република	-	-	1	1	-	1	-	-	-	2	5	
Швајцарска	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	

Шведска	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
Шпанија	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2
Шри Ланка	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2

Инструмент – А-4

**Међународни кривични судови
Преглед структуре судија у односу на националну припадност**

Држава	IMT	IMTFE	ICTY	ICTR	ECSC	STL	SCSL	ICET	MEHAN.	ICC	УКУПНО:
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
УКУПНО:	8	11	85	27	22	11	16	5	25	20	233 +3

**Преглед утрошених средстава на буџет
међународних кривичних судова**

**Анекс/Прилог
А-5**

**Преглед утрошених средстава на буџет
међународних кривичних судова**

А-5.1

**МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД
У НИРНБЕРГУ**

у доларима

IMT ¹⁰⁸³ Буџетска година	Бруто износ	Нето износ	
1945	-	\$ -	\$
1946	-	\$ 2.953.797	\$
1947	-	\$	\$
1948	-	\$ -	\$
1949	-	\$ -	\$
1950	-	\$ -	\$
УКУПНО:	-	\$ 2.953.797	\$

А-5.2

**МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД
ЗА ДАЛЕКИ ИСТОК**

у доларима

IMTFE ¹⁰⁸⁴ Буџетска година	Бруто износ	Нето износ	
1945	-	\$ -	\$
1946*	-	\$ -	\$
1947*	-	\$ -	\$
1948*	-	\$ 7.500.000	\$
1949	-	\$ -	\$
1950	-	\$ -	\$
УКУПНО:	-	\$ 7.500.000	\$

¹⁰⁸³ Дискусије о буџету први пут су се одвијале у фебруару 1946. године на састанку између Тејлора и фискалних службеника Европских USFEST снага Сједињених држава. Предложени буџет на том састанку укупне трошкове 2.953.797 \$. К. Ј. Heller, *The Nuremberg Military Tribunals and the Origins of International Criminal Law*, Oxford University Press, Oxford, 2011, 36.

¹⁰⁸⁴ М. Ју-ао, *The Tokyo Trial and War Crimes in Asia*, Shangai Jeao Tong University Press, Palgrave macmillan, 2018, 114. (односи се на период од 1946 до 1948).

**МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД
ЗА БИВШУ ЈУГОСЛАВИЈУ
БУЏЕТСКА СРЕДСТВА**

www.un.org/en/ga/contributions/tribunals.shtml

у доларима

ICTY ¹⁰⁸⁵			
Буџетска година	Бруто износ		Нето износ
1995	21.995.800	\$	19.547.950 \$
1996	17.074.836	\$	16.239.411 \$
1997	24.240.550	\$	21.793.500 \$
1998	26.178.000 +	\$	46.731.600 \$
1999	49.689.650 +	\$	90.175.800 \$
2000	47.601.750 +	\$	85.164.500 \$
2001	48.313.450 +	\$	85.390.600 \$
2002	60.187.150 +	\$	107.037.050 \$
2003	64.275.950 +	\$	116.132.750 \$
2004	174.689.650	\$	154.638.500 \$
2005	180.296.750	\$	162.601.700 \$
2006	152.443.900	\$	139.154.950 \$
2007	173.880.500	\$	157.991.350 \$
2008	196.100.900	\$	177.210.300 \$
2009	202.316.800	\$	183.963.600 \$
2010	157.659.400	\$	137.617.800 \$
2011	175.230.300	\$	155.816.100 \$
2012	147.328.800	\$	121.460.000 \$
2013	142.549.650	\$	126.629.250 \$
2014	100.701.350	\$	89.856.550 \$
2015	100.353.450	\$	89.217.650 \$
2016	37.550.650	\$	30.545.400 \$
2017	50.100.450	\$	44.315.600 \$
2017*	7.808.400	\$	6.450.000 \$
УКУПНО:	2.358.568.086	\$	2.363.681.911 \$

¹⁰⁸⁵ Нето износ био је већи од бруто износа јер су у периоду 1998-2003, додатно урачунаване Бруто провизије по висини буџетске стопе, Кредити за процену особља – одржавање и Нето процена мировних стопа.

**МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД
ЗА РУАНДУ
БУЏЕТСКА СРЕДСТВА**

www.un.org/en/ga/contributions/tribunals.shtml

у доларима

ICTR ¹⁰⁸⁶			
Буџетска година	Бруто износ		Нето износ
1995	6.733.650	\$	6.457.450 \$
1996	14.514.718	\$	12.891.369 \$
1997	14.758.725	\$	11.987.400 \$
1998	28.368.150 +	\$	49.333.600 \$
1999	32.101.950 +	\$	61.330.800 \$
2000	42.077.450 +	\$	76.354.200 \$
2001	43.066.850 +	\$	78.916.000 \$
2002	47.844.850 +	\$	86.475.300 \$
2003	53.047.600 +	\$	95.518.200 \$
2004	122.179.200	\$	111.029.950 \$
2005	138.247.400	\$	124.868.750 \$
2006	134.879.200	\$	123.445.000 \$
2007	142.248.500	\$	131.312.400 \$
2008	136.062.800	\$	126.090.500 \$
2009	169.315.800	\$	156.506.600 \$
2010	121.807.300	\$	110.398.750 \$
2011	135.156.200	\$	121.704.150 \$
2012	85.088.950	\$	78.132.300 \$
2013	96.352.050	\$	89.740.100 \$
2014	46.797.850	\$	43.594.200 \$
2015	48.085.750	\$	44.722.600 \$
2016	13.270.600	\$	11.135.400 \$
УКУПНО:	1.672.005.543	\$	1.751.945.019 \$

¹⁰⁸⁶ Нето износ био је већи од бруто износа јер су у периоду 1998-2003, додатно урачунаване Бруто провизије по висини буџетске стопе, Кредити за процену особља – одржавање и Нето процена мировних стопа.

**МЕХАНИЗАМ
МЕЂУНАРОДНИХ КРИВИЧНИХ СУДОВА
БУЏЕТСКА СРЕДСТВА**

www.un.org/en/ga/contributions/tribunals.shtml

www.irmct.org/en/basic-documents/budget

у доларима

МИСТ				
Буџетска година	Бруто износ		Нето износ	
2012	24.885.850	\$	23.662.550	\$
2103	27.290.650	\$	25.923.050	\$
2014	61.648.300	\$	57.915.750	\$
2015	55.373.500	\$	51.929.250	\$
2016	24.769.200	\$	21.741.950	\$
2017	67.045.600	\$	61.680.850	\$
2018	94.230.450	\$	82.955.000	\$
2019	97.708.550	\$	87.167.000	\$
УКУПНО:	452.952.100	\$	412.975.400	\$

A-5.6

**МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД
БУЏЕТСКА СРЕДСТВА**

https://asp.icc-cpi.int/en_menus/asp/sessions/documentation

у еврима

ИСС Буџетска година	Бруто износ	Нето износ
2005	- €	69.564.000 €
2006	- €	82.464.400 €
2007	- €	93.458.300 €
2008	- €	97.570.100 €
2009	- €	101.230.000 €
2010	- €	102.980.100 €
2011	- €	107.022.700 €
2012	- €	108.800.000 €
2013	- €	115.120.300 €
2014	- €	121.656.200 €
2015	- €	130.655.600 €
2016	- €	139.590.600 €
2017	- €	144.587.300 €
2018	- €	147.431.500 €
2019	- €	148.135.100 €
2020	- €	150.524.800 €
УКУПНО:	- €	1.860.791.000 €

Конвертована валута из еура у долар извршена на основу утврђеног курса Народне банке Србије за дан 31.07.2019. године.

A-5.6a

**МЕЂУНАРОДНИ КРИВИЧНИ СУД
БУЏЕТСКА СРЕДСТВА**

у доларима

ИСС Буџетска година	Бруто износ	Нето износ
2005	- \$	77.612.540 \$
2006	- \$	92.005.070 \$
2007	- \$	104.271.080 \$
2008	- \$	108.858.830 \$
2009	- \$	112.942.300 \$
2010	- \$	114.894.770 \$
2011	- \$	119.404.430 \$
2012	- \$	121.388.140 \$
2013	- \$	128.439.370 \$
2014	- \$	135.731.580 \$
2015	- \$	145.771.760 \$
2016	- \$	155.740.540 \$
2017	- \$	161.315.700 \$
2018	- \$	164.488.750 \$
2019	- \$	165.274.200 \$
2020	- \$	167.939.610 \$
УКУПНО:	- \$	2.076.078.670 \$

A-5.7

**ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ
СПЕЦИЈАЛНИ СУД ЗА ЛИБАН
БУЏЕТСКА СРЕТСТВА**

www.stl-tsl.org

у еврима

STL Буџетска година	Бруто износ		Нето износ	
2009	-	€	51.400.000	€
2010	-	€	55.400.000	€
2011	-	€	65.700.000	€
2012	-	€	55.300.000	€
2013	-	€	59.972.672	€
2014	-	€	59.891.848	€
2015	-	€	59.874.665	€
2016	-	€	62.800.000	€
2017	-	€	59.000.000	€
2018	-	€	58.800.000	€
2019	-	€	55.100.000	€
УКУПНО:	-	€	596.979.185	€

Конвертована валута из еура у долар извршена на основу утврђеног курса Народне банке Србије за дан 31.07.2019. године.

A-5.7a

**ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ
СПЕЦИЈАЛНИ СУД ЗА ЛИБАН
БУЏЕТСКА СРЕТСТВА**

у доларима

STL Буџетска година	Бруто износ		Нето износ	
2009	-	\$	57.346.970	\$
2010	-	\$	61.809.770	\$
2011	-	\$	73.301.480	\$
2012	-	\$	61.698.200	\$
2013	-	\$	66.910.750	\$
2014	-	\$	66.820.380	\$
2015	-	\$	66.801.410	\$
2016	-	\$	70.065.950	\$
2017	-	\$	65.826.290	\$
2018	-	\$	65.603.150	\$
2019	-	\$	61.475.060	\$
УКУПНО:	-	\$	717.659.410	\$

**ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ
СПЕЦИЈАЛНИ СУД ЗА СИЈЕРА ЛЕОНЕ
БУЏЕТСКА СРЕДСТВА**

www.rscsl.org/documents.html

у доларима

SCSL Буџетска година	Бруто износ		Нето износ	
2001	-	\$	15.000.000	\$
2002	-	\$	-	\$
2003 (јун)	-	\$	19.500.000	\$
2004 (јун)	-	\$	32.534.571	\$
2005 (јун)	-	\$	29.963.685	\$
2006	-	\$	42.435.600	\$
2007	-	\$	25.661.604	\$
2008	-	\$	34.905.346	\$
2009	-	\$	28.385.150	\$
2010	-	\$	20.489.200	\$
2011	-	\$	16.013.400	\$
2012	-	\$	9.066.000	\$
2013	-	\$	14.000.000	\$
2014	-	\$	2.128.700	\$
2015	-	\$	3.454.000	\$
2016	-	\$	3.596.300	\$
2017	-	\$	2.980.500	\$
2018	-	\$	2.965.900	\$
УКУПНО:	-	\$	299.971.356	\$

* Вредност бројчано израженог Нето износ представљен „*италик*“ заправо су изведени подаци из двогодишњег или трогодишњег буџета (Letter dated 12 July 2001 from the Secretary-General addressed to the President of the Security Council – за период 2001-2003; с тим што је буџет за 2002 и 2003 до јуна обухватао укупан износ од 19.500.000 \$) и периода 2003-2004; 2004-2005; 2005-2006; јул-децембар 2006. и разлика буџета од 2007-2009.

**ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ
СПЕЦИЈАЛНИ СУД ИСТОЧНИ ТИМОР
БУЏЕТСКА СРЕДСТВА**

у доларима

SCSL ¹⁰⁸⁷ Буџетска година	Бруто износ		Нето износ	
2001	-	\$	-	\$
2002	-	\$	6.300.000	\$
2003	-	\$	14.000.000	\$
2004	-	\$	-	\$
2005	-	\$	8.000.000	\$
2006	-	\$	-	\$
2007	-	\$	-	\$
2008	-	\$	-	\$
2009	-	\$	-	\$
2010	-	\$	-	\$
2011	-	\$	-	\$
2012	-	\$	-	\$
2013	-	\$	-	\$
2014	-	\$	-	\$
2015	-	\$	-	\$
2016	-	\$	-	\$
2017	-	\$	-	\$
2018	-	\$	-	\$
УКУПНО:	-	\$	28.300.000	\$

¹⁰⁸⁷ Буџет за 2001-2002 износио је \$6.3 мил., за 2003-2005 износио је \$14 мил., а за 2005 \$ 7-8 мил.

E. Naughton, *ICTJ Committing to Justice for Serious Human Rights Violations: Lessons from Hybrid Tribunals*, Reiger and Wierda, 2006, 30.

**ХИБРИДНИ (ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗОВАНИ) СУДОВИ
ПОСЕБНА ВЕЋА СУДОВА КАМБОЏЕ
БУЏЕТСКА СРЕДСТВА**

www.eccc.gov.kh

у доларима

ЕССС				
Буџетска година	Бруто износ		Нето износ	
2002	-	\$	-	\$
2003	-	\$	-	\$
2004	-	\$	-	\$
2005	-	\$	-	\$
2006	-	\$	9.163.200	\$
2007	-	\$	15.496.200	\$
2008	-	\$	36.313.900	\$
2009	-	\$	36.370.900	\$
2010	-	\$	42.911.500	\$
2011	-	\$	44.192.800	\$
2012	-	\$	43.192.700	\$
2013	-	\$	41.573.900	\$
2014	-	\$	29.802.632	\$
2015	-	\$	27.343.805	\$
2016	-	\$	32.341.269	\$
2017	-	\$	26.461.124	\$
2018	-	\$	24.679.200	\$
2019	-	\$	21.396.400	\$
УКУПНО:	-	\$	431.239.530	\$

**Преглед држава у којима осуђени за злочине
прописане међународним кривичним правом
издржавају казну**

**Анекс/Прилог
А-6**

**Преглед држава у којима осуђени
за злочине прописане међународним кривичним правом издржавају казну**

Држава	IMT	IMTFE	ICTY	ICTR	ECCT	STL	SCSL	MCET	MICT	ICC	УКУПНО:
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Аустрија	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	7
Белгија	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Бенин	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	18
БиХ	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	11
Велика Британија	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	5
Данска	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Естонија	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3
Италија	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	6
Источни Тимор	-	-	-	-	-	-	-	69	-	-	69
Јапан	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	18
Камбоџа	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Либан	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
Мали	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	15
Немачка	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	14
Норвешка	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	6
Пољска	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Португал	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Руанда	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5
Сенегал	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Сијера Леоне	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	6
Финска	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	7
Француска	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Холандија/Аруша	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
Хрватска	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Шведска	-	-	4	1	-	-	3	-	-	-	8
Шпанија	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	5
Демокр. Р. Конго	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2

БИОГРАФИЈА

Миодраг (Петар) Ђујић, рођен 09. септембра 1978. године у Новом Саду. Основну школу „Петар Кочић“ завршио је у Инђији 1993. године, са одличним успехом.

У периоду од 1993. – 1997. године похађао је Средњу школу унутрашњих послова у Сремској Каменици. Током школовања постигао је углавном одличне резултате, да би 1997. године стекао диплому средњег стручног образовања у профили „милиционар“ са одличним успехом.

Након завршетка средње школе распоређен је на дужности полицијског службеника у ПС Инђија где је од 01. јула 1997. године до половине септембра 2000. године обављао дужности у складу са Законом о Министарству унутрашњих послова Републике Србије.

Основне студије на Полицијској Академији у Београду уписао је 2000. године, где је током студија више пута награђиван похвалницама за постигнут успех и резултате на студијама. Полицијску академију завршио је у року, као студент VIII класе, 2004. године са просеком 8.80.

Након завршетка основних студија распоређен је на послове помоћника командира (унапређивача функције ПИ) ПС/ПИ Инђија одговорног за послове Дежурне службе, Јавног реда и мира, пословима старешине задуженог за посебне задатке у оквиру деловања интервентног вода ПС Инђија, укључујући и друге старешинске послове (стручно усавршавање кадета СШУП, курса за полицијске службенике на стручној пракси и приправницима за полицијске службенике, пословима везаним за пријем кандидата – конкурс, као и све друге административне поступке и поступке везане за сарадњу са другим државним органима – тужилаштвом, судовима, центром за социјални рад.....).

У оквиру стручног образовања у периоду од 09. маја до 17. јуна 2005. године завршио је основни курс за тренера OSCE-а у Вишој школи унутрашњих послова у Земуну. Поводом остваривања сарадње између Југославије и Норвешке учествовао је у пројекту YUNO III који се односио на Проблемски оријентисан рад полиције у заједници, сходно коме је израдио пројекат Превентивно-репресивних мера и радњи на сузбијању крађе возила на територији Општине Инђија – као један од пројеката на територији Полицијске управе у Сремској Митровици.

Због потребе службе током 2007. године у трајању од неколико месеци обављао је послове унапређивача функције ПИ у Пећиницима.

У Полицијској управи за град Београд, Управи полиције, у оквиру Одељења за превенцију и рад полиције у локалној заједници у звању самосталног полицијског инспектора, поред осталих послова, био је ангажован и на пословима официра задруженог за оцену оправданости употребе средства принуде и члана комисије за оцену оправданости у сложеним ситуацијама. Током обављања делатности официра у Управи полиције, Полицијске управе за град Београд у неколико наврата учествовао је у стручној настави официра и запослених у Управи, у сегменту „Људских права“.

На индиректан начин био је укључен у пројекат YUNO IV ради давања смерница официрима у две приградске Полицијске станице на развоју и имплементацији Проблемски оријентисаног рада полиције у заједници, идентичном YUNO III.

У оквиру семинара 2007. године представљао је члана делегације посете Наставном центру за обуку полиције у Кенту, где се упознао са функционисањем полиције Велике Британије и њиховом сарадњом са припадницима мањинских националних, верских, расних и сексуално различитих група у циљу имплементације у раду Министарства унутрашњих послова у Републици Србији.

Од 19.02.2011. године у Центру за основну полицијску обуку у Сремској Каменици, у оквиру Сектора финансија, људских ресурса и заједничких послова, Министарства унутрашњих послова Републике Србије, у статусу униформисаног овлашћеног службеног лица, са звањем главног полицијског инспектора, обавља послове професора-тренера за стручну наставу:

- Полицијска овлашћења (Законски основи употребе средства принуде и практична примена),
- Јавни ред и мир (одређеност прекршаја у Закону о ЈРМ и практична примена),
- Људска права и полицијска етика.

Такође је учествовао и у обуци појединих класа комуналне полиције са нагласком на „раду у локалној заједници“.

Поред наставе учествовао је и у низу семинара домаћег и међународног карактера. Учествовао је у изради Приручника за припремање стручног испита запослених у Министарству унутрашњих послова са средњом стручном спремом, као и изради Приручника за обуку полицијских службеника у области Полицијске етике.

У оквиру стручне обуке учествовао је у пројекту обуке више официра у домену практичне примене обуке на нивоу Полицијских управа и Полицијских станица у области полицијске етике.

У оквиру ТАИЕХ организације учествовао је на конференцији одржаној у Бриселу, 2014. године као члан делегације Министарства унутрашњих послова Републике Србије, заступник и излагач поштовања људских права у раду полиције и образовног система Министарства унутрашњих послова, међу више држава у региону.

Област научног интересовања усмерио је на међународно јавно право с посебним освртом на процесно и материјално право, где се често ослања на геополитике погледе у региону и низом тема усмерених на положај српског народа у међународној политици и потенцијалним проблемима културне, религијске и егзистенцијалне природе. О уложеним напорима сведочи више радова који су објављени у различитим научним часописима попут: Матице Српске, Crimen, Зборника правног факултета у Новом Саду и Култури полиса.

Тренутно је запослен у Центру за основну полицијску обуку у Сремској Каминици на пословима професора-тренера за стручну наставу Одсека за полицијска овлашћења у чину потпуковника полиције.

Успешно се служи енглеским и донекле руским језиком.

На приватном плану остварен је као отац једног малолетног детета.